G

5.3.437

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Luciani ſculp.

Digitized by Google

L. ANNÆI FLORI

RERUM ROMANARUM EPITOME,

INTERPRETATIONE ET NOTIS

ILLUSTRAVIT

ANNA TANAQUILLI FABRI FILIA.

JUSSU CHRISTIANISSIMI

REGIS,

IN USUM SERENISSIMI

DELPHINI.

VENETIIS, MDCCXV.

Apud CAROLUM BONARRIGUM.

SUPERIORUM PERMISSU.

Digitized by Google

NOBILI EGREGIOQUE VIRO

Illuſtriſs.mo atque Excellentiſs.mo D.D.

JOANNI BAPTISTÆ RECANATO.

OPtabam jamdudum, JOANNES PRÆCLARISSIME, tot tantiſque, quibus me tibi devinxiſti benefi-

a a ciis

Digitized by Google

ciis aliquomodo reſpondere , ingrátique animi turpem notam effugere ; at nec tua fortuna ornari tam facile poteſt, vel augeri, nec magnum quid conari mea tenuitas. In illud hominum genus Te quoque Deus elegit, qui, cum ſummo inter ſuos orti ſint loco, omnibuſque inſtructi bonis, & aliis præſtantiſſimis licet multifariam benefacere poſſint, & ab inferioris ſortis homine fruſtra vicem expectent. Hoc unum mihi ſupereſt, ut cum ſolvendo non ſim, beneficiis officia reponam: quęque aliqua videri poteſt gratiæ relatio, ut me tibi veluti nexu quoddam deditum, atque obſtrictum jugiter profitear. Et commodùm quidem hæc mea L. Annæi Flori, quem cum eruditiſſimis Annæ Daceriæ notis in Uſum Sereniſſimi Delphini olim adornatis imprimendum curavi, incidit editio: quæ dum ſub tuis prodit auſpiciis, tuorum quoque erga me meritorum perenne vivat argumentum. Accipe igitur haud gravatè, JOANNES ORNATISSIME, parvum hoc grati animi teſtimonium: & eò lubentius accipe, quod eſt à ſtudiis tuis minimè alienum. Et quem profectò latet, quonam naturæ impetu in literas feraris humaniores, quamque ſedulam elegantioribus Muſis operam naves? Atque in hac præcipuè parte multus incumbas, qua rerum in orbe geſtarum memoria poſteris commendatur? Hinc à te JOANNIS FRANCISCI POGGII patriam temporum ſuorum Hiſtoriam, quæ, prout ab eloquentiſſimo viro latinè conſcripta fuit, hactenus in loculis negle-

gle-

geſta jacuit, è Tuo ſeleƈtiſſimo depromptam Muſæo eruditus quiſque ſitienter expeƈtat. Et ò quam politam! quam cultam! Cum hiſtoricis, criticiſque obſervationibus, ſicubi obſcurus eſt, textum ſatagas illuſtrare; & cum aliis ejus ævi Scriptoribus, atque monumentis faƈta rerum narratarum collatione nunc Poggium tuum, nunc alios, quibuſcum Poggius confertur, maturo judicio & ſuppleas, cum ſilent, & cum erraverint, ſolerter emendes. Neque hoc unum expeƈtat à te Reſpublica Literaria: neque hoc unum ei promittit tua tam optimè Latinis pariter ac Græcis literis exculta Adoleſcentia. Ut mirum nemini videri queat, ſi jam tua uti conſuetudine exoptent doƈtiſſimi viri; quique ab hac Urbe longe diſſiti ſunt, maximum ſibi quæſiiſſe lucrum exiſtiment, ſi te poſſint per literas ſaltem convenire. Illud ſolum literarum profeƈtui optandum eſt, ut in longam annos tuos protrahas ætatem: quod, cum omnibus æque cordi ſit, quam enixè tamen à DEO OPTIMO MAXIMO precatur tot beneficiorum vinculo

Amplitudini tuæ

Obſtriƈtiſſimus, addiƈtiſſimuſque
Carolus Bonarrigus Typographus.

NOI REFFORMATORI
Dello Studio di Padoa.

HAvendo veduto per la Fede di reviſione, & approbatione del P. Fr. Tomaſo Maria Gennari Inq. nel Libro intitolato : *L. Annai Flori Rerum Romanarum Epitome ad Vſum Sereniſs. Delphini* non v'eſſer cos'alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro; niente contro Prencipi, & buoni coſtumi, concedemo Licenza à *Carlo Buonarrigo Stampator*, che poſſi eſſer ſtampato, oſſervando gl'ordini in Materia di Stampe, & preſentando le ſolite copie alle Publiche Librarie di Venezia, & di Padoa.

Dat. 20. Novembre 1714.

Franceſco Loredan Kav. Proc. Refform.
Alviſe Piſani Kav. Proc. Refform.

Agoſtin Gadaldini Segr.

Digitized by Google

A D
LECTOREM.

EX quo meliores literæ ſuperiorum ſæculorum incuriâ proſtratæ ſunt & afflictæ, ea omnium fuit querela apud optimates, neminem reperiri qui ita eſſet animatus, ut eas ab ſquallore vindicaret & ſitu. Hodie verò, Lector, quo ne id poſſimus queri, obſtat invictiſſimi Regis prudentiâ, qui inter tot ampliſſimos proceres queis beatâ floret Gallia, Illuſtriſſimum Montauſerii Ducem, tot tantarumque virtutum hominem, quot & quantas vel natura mortalis recipit, vel induſtria perficit, potiſſimum elegit, quem educando formandoque Sereniſſimo Delphino præficeret. Is adeo non prius ſupremum illud honoris faſtigium attigit, cùm eo cœpit animum intendere, ut, dum rectis ſuis cultibus eum nobis Principem parat, qui ſit olim

Quem reget immenſo major virtutibus orbe,

Interea meliorem literarum ſtudiis priſtinus ſplendor redderetur. Nec mora, viros eruditos, non modò qui ſub potentiſſimi Regis Imperio ſunt, ſed eos etiam qui apud exteras gentes vivunt, præmiis invitavit, qui excogitatæ à ſe methodo inſiſtentes, Poëtas, Oratores, Hiſtoricos, modò qui Latinè ſcripſerunt, & notis & interpretationibus illuſtrarent.

Ex eo autem tota pendet hæc methodus, ut omnes & locutionis rerum ipſarum difficultates quàm maximè fieri poterit, explanentur dilucidè. Locutionis difficultates ſunt quæ, vel ex verborum ſitu, vel ex verbis obſoletis: rerum verò, quæ vel ex Hiſtoriis, vel ex Fabulis, vel ex ipſa locorum corruptione naſcuntur. His notarum, illis interpretationum ope Illuſtriſſimus Montauſerius occurrendum eſſe judicavit.

Notas verò eas eſſe voluit, breves quidem, ſed queis nil ad perfe-

Digitized by Google

ctam locorum intelligentiam deſit. Nil præterea futile, nil ad oſtentationem concinnatum. Unde hoc capies commodi, ut nullo fere temporis diſpendio, quod in literis auro contra charum eſt, auctorem tuum intelligas. quod ſi ſibi ob oculos poſuiſſent plerique Interpretes, quos cum noſtra, tum ſuperior ætas tulit, ne illi ſibi ab inſanis ſuis commentariorum molibus temperaſſent, ubi omnia, vel quæ levia ſunt, adeoque vel ipſis pueris obvia, vel ad auctorem, quo de agunt, minimè pertinentia, ea quidem invenias, & quam maxime diffuſa: quæ vero ad difficilium locorum ſenſum eruendum neceſſaria ſunt, ea fruſtra deſideres. Ex quorum lectione ſi te eum fructum capere poſtules, qui vel mediocrem temporis jacturam penſet, nil aliud, quam cum ratione inſanias. Porro interpretationes, apud Poëtas quidem continuas, apud cæteros, cum nimia locorum intricatio poſtulat, excepto uno & altero ubi etiam continuæ ſunt, ita voluit fieri, ut ſingula verba per alia propria & eandem vim habentia reddantur, quantum fieri poſſit abſque ulla periphraſi. Quæ interpretandi ratio, mitto quod adoleſcentium animi, qui difficultatibus ſæpiſſimè deterrentur, hac ope ſublevati ſeſe alacrius ad veterum lectionem accingent, quantum ſit utilitatis allatura, illi intelligunt qui manuſcriptorum codicum uſum norunt, apud quos interpretationes ſingulis verbis appoſitæ, ſæpiſſime doctis viam aperuêre, & adhuc aperiunt ad eorum locorum veram ſcripturam inveſtigandam, qui abſque earum ope & eos latuiſſent & nos hodie fallerent.

Tandem, Lector, ab omni iſto conſilio nil omnino eſt, quod jam ſpe non poſſis præſumere, ut magis mirere ejus auctorem eum extare, qui tot tantiſque honorificentiſſimis domi militiæque occupationibus diſtrictus fuit, ut vix humanè iis potuiſſe ſufficere, nedum tantam literis operam navare videatur.

Sed hem! penè de totius hujuſce operis fine oblita ſum dicere; ita ſcilicet me oblata animo Illuſtriſſimi Montauſerii virtutis ſpecies mirabundam tenet. Sic igitur mecum collige, illud eò ſuſceptum eſſe non tam ut ſit Sereniſſimo Delphino quam publico profuturum, nimirum Sereniſſimum Delphinum jamjam iis præſidiis munivit Illuſtriſſimi Condomienſis Epiſcopi induſtria, ut vix vel annum adhuc ei audiendo vacaverit, cum perpauca erunt, ſi erunt aliqua, quæ docere potius quàm doceri non poſſit.

Hoc unum reſtat ut de Floro, meaque ejus editione pauca eloquar. De Floro quidem, quoniam id omne argumentum à viris omni laude majoribus exhauſtum eſt, illud tantum adjiciam, quod nemo unquàm præter amantiſſimum meum parentem monuit, nempe hocce

acutiſſimi

acutiſſimi & elegantiſſimi ſcriptoris opus, non quaſi Hiſtoricum legi debere, ſed ut Declamatorium & Panegyricum, ſeu ut laudationem populi Romani. Id & cogitandi & ſcribendi ratio facilè probaverit, hincque adeo eſt ut ipſe in ſuo genere planè ſingularis ſit, & cui vel in Græcis vel in Latinis ſimilem, quantumvis quæſieris, reperire neminem poſſis.

De hac igitur editione paucà accipe. In primis cùm multas editiones haberem ob oculos, eaſque fere omnes diſſimiles, neque enim ullum è veteribus invenias qui corruptior ſit, magiſque multimodis exaratus, eum textum tibi exhibere conata ſum, qui reliquis ſine controverſia debeat anteferri, cujuſque non erit, ſat ſcio, ut te unquam pœniteat. Ideoque Parentis mei editionem quam ille non ita ante obitum curavit, ſequuta ſum, non eo tantùm quod ea ejus eſſet, quanquam ô! ſed quia reliquæ, præter unam Salmaſianam, quæ à Commelino emiſſa fuit, quàmque adeo Pater meus multis in locis repræſentavit, ita mihi ſorderent ut ne pueris quidem probari poſſe viderentur.

In notis autem illud mihi pervincendum putavi, ut, quoniam ſæpiſſime ea conjungit Florus quæ longo temporis intervallo diſſita ſunt, unde fit ut iis tantum intelligi poſſit qui hiſtoriæ Romanæ ſatis periti fuerint, & temporum & bellorum ſeries accuratè teneretur, ideoque ſingulis capitibus ſingulorum bellorum tempora, quàm maxima potui diligentia diſputavi.

Deinde quæ apud Noſtrum contra Hiſtoriæ fidem dicta ſunt, ut ſunt multa, abundè monui, adductis iis quæ omnem dubitandi locum tollant.

Sed præſtat ut quæcumque in hac editione præſtiterim, ea præteream, ne illam tibi magnificis titulis videar venditare. Verbum igitur non amplius addam, ubi te prius monuero me multa a viris præſtantiſſimis, qui in Floro emendando felicem operam contulerunt, eſſe mutuatam, ſubſcripto eorum nomine ut ſua cuique laus ſit. Ac inter eos quidem per quos aliquid in hoc opere profeci, primas tenet nulli unquam ſine laude nominandus Salmaſius, à quo tamen ſæpius coacta ſum diſſentire, jure- ne an injuriâ, penes te eſto judicium.

Neque illud prætermittendum, quod variarum lectionum farraginem omiſi, quia eæ mihi tam putridæ viſæ ſunt, ut nil præter faſtidium parerent.

Hæc erant quæ te monitum volebam, probari autem an improbari debeat, tum demum cumulatè reſciſcam, cùm ea Illuſtri viro, P. D. Huetio qui in literis ſummus eſt, cujuſque judicio hujuſmodi lucubrationes quotidie ſummittuntur., librata fuerint & examina-

Digitized by Google

tà , quànquàm cum jam bonàm eorum pàrtem probàverit , mihi eam conjecturam facere poſſe videor , fore ut tibi cætera probentur . Vale.

Digitized by Google

DE FLORO
EX GERARDI JOANNIS VOSSII V. CL.
LIB. I. DE HIST. LAT.

EXTREMIS Trajani temporibus floruit L. ANNÆUS FLORUS, qui rerum Romanarum quatuor perſcripſit libros. De ætate, quod dixi, ſatis apparet ex Præfatione operis, cùm ait: *A Cæſare Auguſto in ſæculum noſtrum ſunt non multo minus anni ducenti: quibus inertia Cæſarum quaſi conſenuit atque decoxit: niſi quòd ſub Trajano movet lacertos, &, præter ſpem omnium, ſenectus Imperii, quaſi reddita juventute, revireſcit.* Viri quidam, eoſque inter Jo. Camers, malunt *movit* pro *movet*. Nec diffiteor ſic eſſe in quibuſdam MSSis. Sed rectum eſſe *movet*, oſtendit, tum quod antecedit, *in ſæculum noſtrum;* tum quod ſequitur, *revireſcit*. Sed, inquiunt, Florus ab Auguſto eſſe ad ſua tempora annos propè cc. Ab Auguſti autem principatu, uſque ad Trajani Imperium, ſunt anni tantum CXXIV. ſive, ſi putes uſque ad exceſſum Trajani, anni erunt CXLIII. Sed jamdudum hæc mihi meditata. Verum legendum puto apud Florum, *anni* CL. Nam quiſquis MSSos Flori Codd. verſavit, ſcit quantopere in annis variet prologus iſte. Nec tamen ſolius Trajani ævo vixiſſe: ſed etiam Hadriani. Planè enim idem videtur, cujus hoſce in Hadrianum verſiculos, & in quem verſus Hadriani Spartianus refert.

Julii Flori

Ego nolo Cæſar eſſe:
Ambulare per Britannos;
Scythicas pati pruinas.

Reſpondet Hadrian.

Ego nolo Florus eſſe:
Ambulare per tabernas:
Latitare per popinas:
Culices pati rotundos.

Quemque Annæum Florum Chariſius vocat, & ex cujus ad Divum Hadrianum epiſtolâ gemino in loco citat illa verba, *Poëmatis delector*. Sanè quod poëmatis delectari ſe ait, id non abhorret ab hujus compendii

ſcriptore, quando ſtylus ejus in hiſtoria eſt declamatorius, ac poëtico propior, adeò ut etiam Virgilii hemiſtichia profundat. Et tamen ea potiſſima eſt Flori noſtri laus, quòd ſcriptor eſt elegans, & diſertus, &, ſi paucula exceperis, quæ frigidiùs dicta videntur, verè floridus. Sed latæ eſt culpæ reus, quòd in temporum ratione uſque adeò negligens ſit; ita ut non poſſit non ſæpiùs hallucinari, qui hunc ducem ſequi velit. Valde autem falluntur, qui eum putant in hiſtoria ſua epitomen nobis Livii dare voluiſſe. Siquidem crebrò à Livio recedit. Nec facilè dixerim, idemne, an alius ſit, qui ſingulorum ferè Livii librorum argumenta reliquit, quæ hodieque extant, etiam librorum, qui deperierunt. Sed, ecce, de nomine etiam ſcriptoris litem movent viri eruditi. Scrupulum iis injicit, quòd Lactantius lib. VII. Inſtitut. Divin. Senecam appellet. Siquidem, inquiunt, antiquiorem hoc hiſtorico habemus neminem, qui populum Romanum diviſerit per quatuor ætates. At Senecam ejus rei auctorem laudat is, quem diximus Lactantius, his verbis: *Non inſcitè Seneca Romanæ urbis tempora diſtribuit in ætates. Primam enim dixit infantiam ſub rege Romulo fuiſſe; à quo & genita, & quaſi educata ſit Roma: deinde pueritiam ſub cæteris regibus: à quibus & aucta ſit, & diſciplinis pluribus, inſtitutiſque formata: at verò, Tarquinio regnante, cùm jam quaſi adulta eſſe cœpiſſet, ſervitium non tuliſſe; &, rejecto ſuperbæ dominationis jugo, maluiſſe legibus obtemperare, quàm regibus: cumque eſſet adoleſcentia ejus fine Punici belli terminata, tum denique confirmatis viribus cœpiſſe juveneſcere. Sublatâ etenim Carthagine, quæ tam diu æmula imperii Romani fuit, manus ſuas in totum orbem terrâ marique porrexit: donec regibus cunctis, & nationibus ſubjugatis, cùm jam bellorum materia deficeret, viribus ſuis malè uteretur, quibus ſe ipſa confecit. Hæc fuit prima ejus ſenectus: cùm bellis lacerata civilibus, atque inteſtino malo preſſa, rurſus ad regimen ſingularis imperii recidit, quaſi ad alteram infantiam revoluta. Amiſsâ enim libertate, quàm, Bruto duce, & auctore, defenderat, ita conſenuit, tanquam ſuſtentare ſe ipſa non valeret: niſi adminiculo regentium uteretur.* Hactenus Lactantius. Ea autem exſcripſiſſe ajunt ex prologo Flori; ubi hæc legas: *Si quis ergo populum Rom. quaſi hominem conſideret, totamque ejus ætatem percenſeat, ut cœperit, atque adoleverit, ut quaſi ad quendam juventæ florem pervenerit, ut poſtea velut conſenuerit: quatuor gradus, proceſſuſque ejus, inveniet. Prima ætas ſub regibus fuit, prope* CCL. *per annos, quibus circum ipſam matrem ſuam cum finitimis luctatus eſt. Hæc erit infantia. Sequens à Bruto, Collatinoque, conſulibus, in Appium Claudium Quinctumque Fulvium, conſules,* CC. *annos habet; quibus Italiam ſubegit. Hoc fuit tempus viris, armiſque incitatiſſimum. ideo quis adoleſcentiam dixerit. Dehinc ad Cæſarem Auguſtum* CCL. *anni: quibus totum orbem pacavit. Hic jam ipſa juventa imperii, & quaſi quædam robuſta maturitas. A Cæſare Auguſto, in ſeculum noſtrum, ſunt non multò minus anni CC. quibus inertiâ Cæſarum quaſi conſenuit, atque decoxit, niſi quòd ſub Trajano principe*

Digitized by Google

movet lacertos, & præter ſpem omnium, ſenectus imperii, quaſi reddita juventute, revireſcit. Hæc Florus. Utrumque autem locum integrè adſcripſimus, ut omnes videant, quàm infirmo tibicine nitantur, qui ex Lactantio colligunt, ſcriptorem compendii illius, non Florum, ſed Senecam, dici oportere. Ajunt, diviſionem eam, cujus Lactantius Senecam laudat auctorem, apud Florum in prologo legi. In quo manifeſtus eorum eſt error. Nam Seneca adoleſcentiam extendit uſque ad finem ultimi belli Punici: Florus duntaxat ad primum bellum Punicum. Ad hæc Seneca incipit ſenectam à bello civili Pompejano: Florus autem à principatu Auguſti. Unde colligo, Florum quidem imitatum fuiſſe Senecam: at aliter tamen, quàm Senecam, diviſiſſe. Atque eò magis arriſit Floro ſimilitudo ea, quia non totam alteri deberet; ſed eſſet, quod ſibi vindicaret. Sanè toto ad eam opere reſpicit. Nempe ſuum cuique pulchrum, quod dici ſolet. Nec propterea negâro, Florum hunc fuiſſe ex Senecarum familia. Seneca enim vocatur in pleriſque veteribus libris. Adhæc Senecæ ſunt ex Annæa gente. At Florus, uti in pleriſque libris, Julius, ita Annæus in vett. vocatur libris, etiam antiquâ ac principe, quam habeo, editione. Adhæc Hiſpanum fuiſſe, unde Senecæ domo erant, veriſimile facit luculenta ejus terræ laudatio, quæ eſt lib. 2. cap. 17. & lib. 3. cap. 22. Dictio quoque hanc domum ſapit. Nam ea eloquentiæ, & poëſios laude, inclyta fuit. At dictio hiſtorici hujus, uti antè dictum, eſt diſerta, & poëticæ propior. Imò opus ipſum vix aliud, quàm declamatio eſt. Fortaſſe igitur Senecæ etiam nomen fuit. Sed, ut hoc demus, non eo conſequitur, haut aliter quàm Senecam, vocari oportere. Nec enim facilè adeò fides eſt deroganda multò maximæ parti librorum, & quidem melioris notæ; ubi Florus vocatur. Et quid prohibet, quo minùs, ut L. Annæi Senecæ philoſophi frater, non tantùm L. Annæus Novatus dicebatur: ſed etiam Junius Gallio (quod nomen habuit, poſtquam à Junio Gallione erat adoptatus) ita hiſtoricum hunc credamus, adoptione nomen mutâſſe: atque inde eſſe, quòd idem dictus ſit L. Annæus Seneca, & L. Annæus Florus: vel ut in nonnullis libris legere eſt, Julius Florus.

Alius verò ab hoc eſt Julius Florus, vir itidem diſertus, qui ſub Tiberio vixit. De hoc ita M. Seneca Controverſ. XXV. *Ipſe audivi Florum quemdam, auditorem Latronis, dicentem; non apud Latronem: neque enim illi mos erat, quemcumque audire declamantem. declamabat ipſe tantùm: & ajebat, ſe non eſse magiſtrum, ſed exemplum. Nec ulli alii contigiſse ſcio, quam apud Græcos, Nicetæ; apud Romanos, Latroni; ut diſcipuli non audiri deſiderarent, ſed contenti eſsent audire.* Paulò pòſt excerptum ex Flori declamatione ponit. De eodem, ut puto, ſimulque fratris filio, ſic Fabius lib. 10. *Quæ de re memini narrâſse mihi Julium Secundum, illum æqualem meum, atque, ut notum eſt, familiariter amatum, miræ facundiæ virum, infinitæ tamen curæ, quid eſset ſibi à patruo ſuo dictum. Is fuit Julius Florus, in eloquentia Galliarum (quoniam*

Digitized by Google

ibi demum exercuit eam) princeps, alioqui inter paucos diſertus, & dignus illâ propinquitate. Is, cùm Secundum, ſcholæ adhuc operam dantem, triſtem, fortè vidiſset, interrogavit; quæ cauſsa frontis tam adductæ? nec diſſimulavit adoleſcens, tertium jam diem eſse, ex quo omni labore materiæ ad ſcribendum deſtinatæ non inveniret exordium: quo ſibi non præſens tantùm dolor, ſed etiam deſperatio in poſterum fieret. Tum Florus arridens: Nunquid tu, inquit, melius dicere vis, quàm potes? &c. Nec abſurda ſit conjectura, ſi quis opinetur, hiſtoricum eum, de quo fusè diximus (modò is Julius Florus rectè in libris quibuſdam vocatur) ex eâdem ſtirpe, imò fortaſſe filium fuiſſe, aut nepotem Julii Flori, viri hujus diſerti: de quo M. Seneca, & Quinctilianus loquuntur. Sed hæc, & alia, quæ antea de Senecæ cognomento diximus, velut incerta, in medio relinquamus.

JUSTUS LIPSIUS.

Lib. 2. Elect. cap. 5.

LUCIUS ANNÆUS FLORUS, (ita enim indigitare cum Priſcis libris malim quam Julium: quoniam Hiſpana origine fuiſſe colligo, &, niſi fallor, ex ipſa Senecarum gente;) is, inquam, Florus compendium non tam Livii, à quo ſæpe diſſentit, quam rerum Romanarum, ſcripſit: ſi quid mei judicii eſt, compoſite, diſerte, eleganter. Subtilitas quidem & brevitas in eo ſæpe mira; & ſententiarum quædam gemmulæ cum judicio inſertæ & veritate.

JOH. ISAC. PONTANUS.

In Oratione Iſagogica ad Florum.

L. Annæum Florum Volaterranus Julium Florum Secundum maluit nominare. Quod exiſtimaret hunc eſſe eum Secundum, cujus amice meminit Fabius Quintilianus, qui & familiariter à ſe amatum eum addit, virum, ut miræ facundiæ, ita infinitæ curæ. Julii cognomen à Patruo Julio Floro retinuiſſe idem conjicit: Cujus quoque Quintilianus mentionem facit, inter paucos diſertum eum fuiſſe indicans, utpote in eloquentia, quam in Galliis ſub extremum exercuit Galliarum principem. Quam de Floro opinionem, ſi Trajani ævum, quo claruit & Quintilianus & Florus noſter, reſpicimus, non abs re conjeciſſe Volaterranus cenſeri poteſt. Niſi quod duo obſtare videantur: Prius eſt ipſe Quintilianus, qui non ut hiſtoricum aut inter hiſtoricos, ſed ut oratorem & inter eloquentiæ laude florentes utrumque & Julium Secun-

dum & patruum ejus Florum concelebrat: Alterum eſt codicum veterum ſcriptura, in quibus non Julius, ſed L. Annæus Florus conſtanter indigitatur. Unde colligendum doctiores voluerunt ex Hiſpania oriundum fuiſſe, & fortaſſe ex ipſa Annæorum, id eſt, Senecarum gente. Quidquid horum ſit, quod nos in medio relinquemus, illud interim ratum eſto; egregium opus eſſe hos ejus quatuor rei Romanæ libros. Quos qui compendium Livii aut breviarium faciunt, vel eo, præter cætera, redargui exiſtimo, quod in iis à Livio ſæpenumero abeat ac variet ſententia. Potius totius imperii florentis tabulam appellabimus, cum præſertim ipſe in prologo ſuo fateatur ſe ad exemplum eorum, qui terrárum ſitus pingunt, in brevi quaſi tabella univerſam imperii imaginem ac magnitudinem ob oculos poſuiſſe.

CLAUDIUS SALMASIUS.

SUPER auctore hujus elegantiſſimæ Epitomæ nihil nobis compertum eſt, quod viri docti non norint, atque ipſi pridem obſervarint: nec tam neceſſe eſt nos eum ignorare quam bonis conjecturis, per quas ſi non verum elicere, falſa tamen refutare poſſimus, inniti. Et ut verum fateamur, facilius poſſumus invenire cujus non ſit, quam cujus ſit hoc opus. Si hoc invenire eſt, ſemper quærendo laborare. In quibuſdam veteribus & manu exaratis libris quædam leguntur ſub prologi titulo, de Lucio Annæo Seneca, & Lucio Annæo Mela, quę inepta & aliena eſſe facilè omnes qui legerunt, vident, quæ qualia ſint ut ſciamus, ita prologus incipit: *Anno tertiodecimo Olympiadis Lucius Annæus Melas Frater Senecæ & Gallionis Gallionis bona Lucani poetæ filii ſui à Nerone promeruit*. Hęc verbatim deſcripta ex Hieronymo, & turpiſſimo mendo deformata. Legendum: *anno tertio undecimæ Olympiadis ſupra ducenteſimam*. Hic autem Junius Gallio in vetuſtiſſimo codice Euſebii Palatinę Bibliothecæ vocatur *Junius Annæus Gallio*. Sed ut ad rem redeamus, hujus compendii non poſſe auctorem dici L. Annæum Senecam, aut L. Annæum Melam, plus ſatis clarum eſt. Veteres quidam libri, ut illius indicio cognoſcimus, qui prologum ſive argumentum concinnavit, nomen Flori adſcriptum non habebant. Sed in iis *Lucii Annæi* erat tantum mentio. Ergo quiſnam, inquit, horum libri hujus auctor ſit, Lucius Annæus Seneca, an Lucius Annęus Melas, incertum facit communitas nominum Lucii & Annæi; nam Flori non eſt ibi mentio. Cum in hujuſmodi Codices incidiſſet Lactantius Firmianus, & Lucium tantum Annæum legiſſet, ſtatim Senecam cogitavit, quod notiorem eo Lucium Annæum alium non haberet, & ita imprudens nomen auctoris, quem citabat, male concepit vir doctiſſimus & diſertiſſimus. Illi enim mea quidem ſententia non leviter errant, qui non hunc auctorem noſtrum, ſed Senecam primum in iis Scri-

ptis quæ ad nos non pervenerint, hanc Romanæ urbis temporum in ætates diſtributionem inſtituiſſe contendunt, neque alium in Lactantio debere intelligi, quàm Senecam ipſum Philoſophum. Sic ſane ſibi perſuaſum habeant, dum aliis ne perſuadeant, ita enim ipſa pene verba Flori producit ille ſanctus Scriptor, ut, qui non hujus, ſed alterius cujuſdam auctoris ab eo verba produci exiſtimet, meras nugas agat. Sed per nos licet, illi judicio ſuo fruantur. Non hodie autem atque heri hos titulos, in quibus Flori nomen extat, exemplaribus à librariis fuiſſe inditos, vere mihi perſuadeo. Licet aliter ſentire videam viros non mediocriter eruditos, qui recentes eſſe καὶ οὐ παλαιᾶς χειρὸς exiſtimant. Sed unde ineptus illius prologi auctor, qui legitur in quibuſdam vetuſtis exemplaribus, Flori nomen accepiſſet, ſi non ita ut in vetuſtiſſimis qui hodie extent Codicibus, Flori nomen aſcriptum reperiſſet in illius ævi vetuſti libris. Qui cùm dicat, *Nam Flori non eſt ibi mentio*, codicem aliquem antiquum & optimæ notæ ab eo deſignari puto. Nazarianus liber manuſcriptorum omnium quibus uſi ſumus antiquiſſimus, ut quem ante octingentos annos ſcriptum eſſe manifeſta ſit fides, quique bonitate ſuperat agmen illud Codicum quibus adjutus eſt in hujus ἐγχειριδίου recenſione optimus & doctiſſimus Vinetus, *Lucii Annæi Flori*, in titulo præfert. Non alius poteſt eſſe Florus quam ille qui Trajani & Hadriani temporibus floruit, qui in Epiſtola ad Hadrianum, cujus Epiſtolæ ter aut quater mentionem apud Chariſium reperies, ſcribit ſe poëmatis delectari. Character autem iſtius hiſtorici compendii plane poëticus eſt, & hominis in poëtis non infeliciter verſati, quamvis hoc parum probet, ſi non alia accederent. Et mirum Grammaticis tam inviſum fuiſſe hoc opus, ut nuſquam aliquid ex eo ad teſtimonium citent, cùm & Solinum ſæpius, qui longe poſt tempora Annæi Flori vixit, ut alibi pluribus oſtendemus, & alios non vetuſtiores aut meliores Solino ſcriptis ſuis, ut locupletes & idoneos teſtes advocent.

L. ANNÆI

Digitized by Google

L. ANNÆI FLORI RERUM ROMANARUM LIBRI IV.

PROOEMIUM.

POPULUS Romanus à rege Romulo in Cæſarem Auguſtum, [1] ſeptingentos per annos, tantùm operum pace belloque geſſit, [a] ut ſi quis magnitudinem imperii cum annis conferat, [2] ætatem ultra putet. Ita latè per orbem terrarum arma circumtulit, ut qui res ejus legunt, non unius populi, ſed generis humani fa-

INTERPRETATIO.

[a] *Ut ſi quis comparet magnitudinem Imperii cum annis, numeret plures annos eâ ætate.*

NOTÆ.

1. *Septingentos.*] Ut quidem ipſe tempora diſponit. Nam Regibus dat annos ducentos quinquaginta; ab his uſque ad Appium Claudium, totidem: ab Appio Claud. uſque ad Auguſtum ducentos ponit; ſed alii diſſentiunt. Et de his poſtea. A Româ Conditâ uſque ad mortem Julii Cæſaris anni ſunt ſeptingenti ſupra novem.

2. *Ætatem.*] Ætas propriè pro triginta annis ſumitur, hic verò pro tempore indefinito.

Digitized by Google

cta diſcant. [b] [3] Nam tot laboribus periculiſque [4] jactatus eſt, ut ad [5] conſtituendum ejus imperium, [6] contendiſſe Virtus, & Fortuna videantur. Quare quum præcipuè [7] hoc quoque, [8] ſicut cætera, operæ pretium ſit cognoſcere; tamen quia ipſa ſibi obſtat magnitudo, rerumque diverſitas aciem intentionis abrumpit; faciam quod ſolent qui terrarum ſitûs pingunt: in brevi quaſi tabellâ totam ejus imaginem amplectar, [c] nonnihil, ut ſpero, ad [9] admirationem principis populi collaturus, ſi [10] pariter atque [11] inſimul univerſam magnitudinem ejus oſtendero. Si quis ergo populum Romanum quaſi hominem conſideret, [d] totamque ejus ætatem percenſeat, ut cœperit, utque [12] adoleverit, ut quaſi ad quemdam [13] juventæ florem pervenerit, ut poſtea velut conſenuerit; quatuor gradûs proceſsûſque ejus inveniet. Prima ætas ſub regibus fuit, [14] propè ducentos quinquaginta per annos, quibus [15] circum ipſam matrem ſuam cum finitimis luctatus eſt. Hæc erit ejus Infantia. Sequens à Bruto, Collatinoque conſulibus, [16] in Appium Claudium,

INTERPRETATIO.

b *Nam agitatus eſt tot laboribus & periculis, ut virtus & fortuna videantur decertaſſe ad firmandum ejus Imperium.*

c *Aliquid collaturus, ut ſpero, ut omnes mirentur Principem populum, ſi ſubjecero oculis univerſam ejus magnitudinem, ut ipſa ſe habet, & in unum.*

d *Complectaturque animo totam ætatem ejus, ut inceperit, ut creverit.*

NOTÆ.

3. *Nam.*] Alii legunt, *Jam*, malè; *nam*, eſt tranſitio, & ſignificat, *autem*, ut apud Plaut. in Aulularia, Act. 1. Sc. 1.

Nam cur me miſeram verberas?

Id eſt; *cur autem me miſeram verberas?* Aliquoties etiam abundat. Plaut.

Nam quem ego aſpicio!

4. *Jactatus.*] Metaphora ſumpta à navi undiquaque fluctibus agitatâ. Virgil.

—— *Multum ille & terris jactatus & alto.*

5. *Conſtituendum.*] Verti *firmandum*, quum hoc referri debeat ad id quod dixit, *Laboribus, periculiſque jactatus.*

6. *Contendiſſe.*] Verti *decertaſſe*, quanquam & *conſenſiſſe* verti potuiſſet. Quod tamen idem eſt.

7. *Hoc quoque.*] Nempe ut laboribus periculiſque jactatus fuit, &c.

8. *Sicut cætera.*] Hæc verba à Floro nunquam ſcripta ſunt, à Gloſſario quodam addita, ut vocem, *quoque*, explicaret.

9. *Admirationem.*] Nota hic paſſivè poſitum.

10. *Pariter.*] Verti, *ut ipſa ſe habet*; nam ea eſt vis hujus vocis, quæ hic ſatis difficilis.

11. *Inſimul.*] In unum, quia ſupra dixerat in brevi quaſi tabellâ.

12. *Adoleverit.*] Adoleſco, eſt creſco.

13. *Juventa.*] Juventa apud optimos ſcriptores ſemper pro cõſtitutâ ætate ponitur.

14. *Prope ducentos.*] Sub Regibus ſi quis rectè rationes putet, regnatum eſt per annos ducentos quadraginta tres, ut patet ex Eutropio.

15. *Circum ipſam matrẽ ſuam.*] Salmaſius omnino legendum vult, *circum ipſas cunas* ſed receptam lectionem tentare nil neceſſe eſt: eſt enim imitatio Poëtica, atque ea perquam elegans. Nam infantes, qui non adhuc pedibus firmi, longiùs à matre ſuâ diſcedere non audent, circum ipſam ſolent ludere.

16. *In Appium Claudium.*] A Bruto & Collatino Coſſ. uſque ad Appium Claudium, & Quinctum Fulvium anni ſunt ducenti ſupra triginta quatuor. Quibus Coſſ. contra Afros bellum ſuſceptum fuit. Anno ab Vrbe Condita 477. Et in Siciliâ contra eos pugnatum, & App. Claudius de Afris, & Rege Hierone triumphavit;

Digitized by Google

Quinctum Fulvium conſules ducentos quinquaginta annos patet, quibus Italiam ſubegit. Hoc fuit tempus viris, armiſque incitatiſſimum: ideo quis Adoleſcentiam dixerit. Dehinc [17] ad Cæſarem Auguſtum ducenti anni, quibus totum orbem pacavit. Hic jam ipſa Juventa imperii, & quaſi quædam robuſta maturitas. A Cæſare Auguſto in ſæculum noſtrum haud multò minùs anni [18] ducenti: [e] quibus inertiâ Cæſarum quaſi conſenuit, atque decoxit: niſi quod ſub Trajano principe [19] movet lacertos, &, præter ſpem omnium, ſenectus imperii, quaſi redditâ juventute, revireſcit.

INTERPRETATIO.

e *Quibus* annis Populus Rom. *veluti conſenuit & conſumpſit vires ſuas per inertiam Cæſarum.*

NOTÆ.

17. *Ad Cæſarem Auguſtum.*] Ab Appio Claudio & Quincto Fulvio Coſſ. uſque ad mortem Cæſaris Auguſti, anni ſunt ducenti octoginta ſeptem. Deceſſit enim anno 764. ab Vrbe Condita, anno decimoquarto poſt Chriſtum Natum. Tunc temporis totius ferè orbis Roma potiebatur.

18. *Ducenti.*] Certè in hocce numero error eſt, quem miror à nemine animadverſum. Ab Auguſto enim uſque ad Trajani, ſub quo noſter ſcripſit, extrema tempora, anni ſunt circiter 102. ſed fortè erratum eſt operarum qui 200. ſcripſère, quum iis datum fuiſſet 100. Et ſic legendum puto.

19. *Movet lacertos.*] Trajanus enim Romani Imperii, quod poſt Auguſtum deſenſum magis fuerat, quàm nobiliter ampliatum, fines longè latèque diffudit. Tenuit uſque ad Indiæ fines, & mare rubrum acceſſit.

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

De Romulo.

PRIMUS [1] ille, & Urbis, & Imperii conditor, Romulus fuit; Marte genitus, & Rheâ Sylviâ. Hoc de ſe [2] ſacerdos gravida con-

NOTÆ.

CAP. I. *De Romulo. Romam condidit anno Mundi 3198. ante Ch. Nat. 750. & regnavit annis 37. Illo defuncto, per Senatores per annum unum regnatum fuit.*

1. *Ille,*] Nobilis, inclytus, famoſus ſignificat; & ut in bonam, ſic & in malam partem ſumitur: In bonam, ut,

Tune ille Æneas quem Dardanio Anchiſe
Alma Venus genuit Phrygii Simoëntis ad undam. Et alibi:
At non ille, ſatum quo te mentiris, Achilles
Talis in hoſte fuit Priamo ———

Et in malam ut,

Et nunc ille Paris cum ſemivirò comitatu
Mæonia mentum mitra, crinemque madentem.
Subnixus, rapto potitur, ———

2. *Sacerdos.*] Rhea Sylvia Numitoris filia, quæ Veſtæ ſacerdotio præfecta, ideo Sacerdotem vocat.

feſſa eſt: nec mox fama dubitavit, quum Amulii imperio abjectus in profluentem cum Remo fratre, non potuit extingui. Siquidem & [3] Tiberinus amnem repreſſit: & relictis catulis lupa ſequuta vagitum, uber admovit infantibus, matremque ſe geſſit. Sic repertos [4] apud arborem, [5] regis paſtor tulit in caſam, atque educavit. [6] Alba tunc erat Latio caput, Julii opus. nam Lavinium patris Æneæ contempſerat. [a] Ab hoc Amulius jam [7] bis ſeptima ſobole regnabat, fratre pulſo Numitore, cujus ex filia Romulus. [b] Igitur ſtatim prima juventæ face, patruum Amulium ab [8] arce deturbat, avum reponit: Ipſe fluminis amator, & montium, [9] apud quos erat educatus, [c] mœnia novæ urbis agitabat. [d] Gemini erant: uter [10] auſpicaretur, & regeret, adhibuêre [11] piacula. Remus montem Aventinum, hic Palatinum occupat. Prior ille ſex

INTERPRETATIO.

a *Ab iſto Æneâ Amulius regnabat jam decimus quartus nepos.*

b *Igitur ſtatim primo æſtu juventæ pellit Patruum Amulium regno, & reſtituit avum Numitorem.*

c *Meditabatur mœnia novæ urbis:*

d *Erant Gemelli, ideo Deos conſuluêre, uter inciperet & ſuſciperet regnum prior.*

NOTÆ.

3. *Tiberinus.*] Hic Tiberinus eſt fluminis Deus. Sic Virgil.

——— *Cunctatur & amnis*
Rauca ſonans, revocatque pedem Tiberinus ab alto.

Et alibi:

Huic Deus ipſe loci fluvio Tiberinus amœno
Populeas inter ſenior ſe attollere frondes
Viſus ———

4. *Apud.*] *Iuxta* ſignificat. Cicero de Orator. lib. 2. *quum etiam tum in lecto Craſſus eſſet, & apud eum Sulpitius ſederet.* Ubi, *apud eum*, nil aliud eſt quam juxta eum.

5. *Regis paſtor.*] Meliùs multò ſi legatur *Regius paſtor.*

6. *Alba.*] Æneas, finito bello adverſus Turnum, Rutulorum Regem, & Victor, Lavinium ex nomine uxoris, cui Laviniæ nomen erat, Urbem condidit; qui quum mortuus eſſet, in locum ejus Aſcanius filius ſucceſſit, qui Lavinio relicto, Albam longam excitavit, quæ trecentos per annos caput Regni fuit. Poſt quos Romulus Romam condidit, quæ non tantùm Italiæ, ſed & ferè totius orbis terrarum caput & domina fuit.

7. *Bis ſeptima.*] Amulius ab Ænea decimaquarta ſoboles eſt; hujus generis ſeries ſic ſe habet: Æneas, Aſcanius, Æneas Sylvius, Latinus, Alba, Capetus, Capys, Calpetus, Tiberinus, Agrippa, Alladius, Aventinus, Procas, & Amulius. Qui omnes, modò addas Sylvium Aſcanii fratrem, qui poſt eum regno præfuit, regnarunt per annos quadringentos triginta quinque.

8. *Ab arce.*] Arx paſſim pro regno ſumitur. Virgil. lib. 4. Æneid.

Aſcanione Pater Romanas invidet arces.

9. *Apud quos.*] *Apud* pro *in* multo elegantiùs; ſic optimi quique ſcriptores: Terentius, *apud forum* pro *in foro*.

10. *Auſpicaretur.*] Vertis, *inciperet*; auſpicari enim eſt *inchoare*: Et inde traxit originem, quod veteres nil niſi auſpicato, incipiebant.

11. *Piacula.*] Piaculum, eſt crimen dignum piatione, vel ſacrificium quo crimen aliquod expiatur, unde manifeſtum eſt hic vocem *piacula*, locum habere non poſſe. Sunt qui legant *Oracula*, benè.

Digitized by Google

vultures, hic poſtea, ſed duodecim videt. Sic victor [12] augurio, urbem [13] excitat, plenus ſpei, bellatricem fore. Ita illi [14] aſſuetæ ſanguine & prædâ aves pollicebantur. Ad tutelam novæ urbis ſufficere [15] vallum videbatur: [e] cujus dum irridet anguſtias Remus, idque increpat ſaltu; dubium an juſſu fratris, occiſus eſt. Prima certè victima fuit, [f] munitionemque urbis novæ ſanguine ſuo conſecravit. Imaginem urbis magis quàm urbem fecerat: [16] incolæ deerant. Erat in proximo [17] lucus: hunc Aſylum facit, & ſtatim mira vis hominum, Latini, Tuſcique paſtores. Quidam etiam tranſmarini: [18] Phryges qui ſub Æneâ, [19] Arcades qui ſub Evandro duce influxerant. Ita ex variis quaſi elementis congregavit corpus unum; populumque Romanum [20] ipſe fecit. [g] Res erat unius ætatis, populus virorum. Itaque matrimonia à finitimis petita; quia non impetrabantur, manu capta ſunt. Simulatis quippe [21] ludis equeſtribus, virgines, quæ ad ſpectaculum venerant, præda fuêre. Et hæc ſtatim cauſſa bellorum. Pulſi fugatique [22] Vejentes, [23] Cæninenſium captum ac diru-

INTERPRETATIO.

e *Quod dum Remus irridet anguſtiſſimum, & illud arguit ſaltu ſuo, &c.*

f *Et dedicavit ſanguine ſuo vallum quod muniebat novam urbem.*

g *Iſta res poterat manere tantùm per triginta annos, nam populus conſtabat viris ſine fœminis.*

NOTÆ.

12. *Augurio.*] Augurium hic pro auſpicio poſuit. Nam *augurium*, eſt quum obſervatur garritus aut cantus avium, quas appellabant oſcines, quòd ore futura prædicerent; *auſpicium* verò eſt quum & avium paſtu vel volatu futura notabantur.

13. *Excitat.*] Sic Græci utuntur verbo ἐγείρειν, τειχη, θεμέλια ἐγείρειν, mœnia, fundamenta excitare.

14. *Aſſueta ſanguine.*] Sunt qui credant aſſueſacere, aſſueſieri, aſſueſcere, nunquam ſextum caſum adſciſcere, ſed ſemper tertium; at longè illi falluntur.

15. *Vallum.*] Vallum dicitur ipſa munitio; & valli ſunt pali, quibus in terram defixis vallum munitur.

16. *Incolæ deerant.*] Et hæc cauſa eſt cur imaginem urbis potiùs quàm urbem feciſſe dicat: Incolæ enim urbem conſtituunt non muri.

17. *Lucus.*] Is inter Capitolium, & arcem erat.

18. *Phryges.*] Eorum nepotes qui poſt Trojæ excidium Æneam ducem comitati fuerant.

19. *Arcades.*] Sub Fauno quarto Italiæ rege, Evander ex Urbe Arcadiæ, Pallanteo nomine, cum Arcadum turbâ in Italiam appulit, à quibus Arcades iſti erant oriundi.

20. *Ipſe fecit.*] Non video cur hic hæreant Interpretes, & locum vitii ſuſpicentur, qui, ſi quiſquam alius, planiſſimus eſt. Ipſe enim hic ſumitur ut Græcè αὐτός; & ſenſus talis eſt: Romulus ſolus corpus coëgit, quaſi natura, quæ ex variis elementis corpus congregat.

21. *Ludis equeſtr.*] Hi ludi Conſualia dicebantur, quos in honorem Conſi faciebant, qui Conſus Neptunus Equeſter eſt: Et tunc temporis equos & aſinos coronabant, eoſque otiari ſinebant.

22. *Vejentes.*] Italiæ populi, ſocii Fidenatibus.

23. *Caninenſium.*] Cæninenſes, populi in Latio.

Digitized by Google

tum eſt oppidum. Spolia inſuper [24] opima de rege, [25] Feretrio Jovi manibus ſuis rex reportavit. [h] Sabinis proditæ portæ per virginem: [26] nec dolo: ſed puella pretium rei, quæ gerebant in ſiniſtris, petierat. [i] Dubium clypeos, an armillas. Illi ut & fidem ſolverent, & ulciſcerentur, clypeis obruêre. Ita admiſſis intra mœnia hoſtibus, atrox in ipſo foro pugna, adeo ut Romulus Jovem oraret, [27] ut fœdam ſuorum fugam ſiſteret. Hinc templum & Stator Jupiter. [K] [28] Tandem ſævientibus intervenêre raptæ laceris comis. Sic pax facta cum Tatio, fœduſque percuſſum: ſecutaque res mira dictu, ut relictis ſedibus ſuis novam in urbem [29] hoſtes demigrarent, & cum generis ſuis avitas opes pro dote ſociarent. Auctis brevì viribus, hunc Rex ſapientiſſimus ſtatum Reipublicæ impoſuit: juventus diviſa per tribus, in equis & armis, [l] ad [30] ſubita belli excubaret: conſilium Reipublicæ penes ſenes eſſet, qui ex

INTERPRETATIO.

h *Tarpeja virgo prodidit portas Sabinis, non per fraudem, illa enim petierat in pretium rei quam gerebat, quæ ferebant in ſiniſtris,* ſcuta ſcilicet.

i *Cùm dubium eſſet peteretne Clypeos, vel armillas, illi ut & ſolverent promiſſa, & ſumerent pœnas ab illâ, obruêre eam ſcutis.*

K *Tandem quum furerent undique, raptæ capillis paſſis progreſſæ ſunt in medium.*

l *Vigilias ageret, ad ſubitos motus belli.*

NOTÆ.

24. *Opima ſpolia.*] Ea ſunt, quæ Dux hoſtium Duci à ſe interfecto detraxerat. Eorum tanta raritas fuit, ut trina tantum contigerint: prima quæ Romulus de Acrone, altera quæ Coſſus Cornelius de Tolumnio, tertia quæ Marcus Marcellus Jovi Feretrio de Viridomaro fixerunt.

25. *Jovi Feretrio.*] Jupiter Feretrius dictus fuit, quòd illi ſpolia opima ferebant, vel à feriendo, quòd fulmine feriat; vel quia dux ducem enſe ferit. Propert. lib. 4.

——— Cauſa Feretri,
Omine quod certo Dux ferit enſe ducem:
Seu quia victa ſuis humeris hæc arma ferebant.
Hinc Feretri dicta eſt ara ſuperba Jovis.

26. *Nec dolo.*] Omnes alii qui ſuper hac re ſcripſerunt, tradunt Tarpejam virginem à Tatio auro corruptam fuiſſe; à quorum ſententiâ noſter diſcedit: dicit enim illam portas prodidiſſe: non dolo, quippe quæ petierat quæ gerebant in ſiniſtris, nempe Clypeos, ut ſcilicet inermes à Romanis facilè obrui poſſent. Hic locus vulgò malè acceptus eſt; nec eſt quòd quiſquam per vocem, *prodita*, quâ Florus uſus eſt, intelligi velit eas inſidiosè, & contra leges hoſtibus traditas fuiſſe, nam verbum *prodere* ſignificat etiam, in manus tradere, dare, aperire, quaſi porrò dare, unde fit prodere; res nota eſt.

27. *Ut fœdam.*] Delendum eſt *ut* ex genio Flori, ſic infra loquutus: *Hunc rex ſapientiſſimus ſtatum Reipubl. impoſuit; juventus diviſa per tribus, in equis & armis ad ſubita belli excubaret.*

28. *Tandem ſævientibus.*] Verbum Poëticum. Virgil. de Lupo, lib. 9. Æneid.

——— Ille aſper & improbus irâ
Sævit in abſentes.

29. *Hoſtes.*] Et hæc cauſa eſt cur dixit, *res mira dictu*; & miror cuidam in mentem veniſſe ut germanam lectionem ſollicitaret.

30. *Subita belli.*] Florum ut Oratorem, vel Poetam potius, quam ut hiſtoricum ſoleo legere, ita ubique ſublimis eſt & magnificus. *Subita belli*, pro *ſubita bella*, Sic Horat. dixit, *acuta belli*.

Digitized by Google

auctoritate Patres, ob ætatem Senatus vocabantur. His ità ordinatis, repentè, quum concionem haberet, ante urbem apud 31 Capreæ paludem, è conſpectu ablatus eſt. 32 Diſcerptum aliqui à ſenatu putant, ob aſperius ingenium: m ſed 33 oborta tempeſtas ſoliſque defectio, conſecrationis ſpeciem præbuêre: n cui mox Julius Proculus fidem fecit, viſum à ſe Romulum affirmans, 34 anguſtiore formâ quàm fuiſſet: mandare præterea, ut ſe pro 35 numine acciperent: Quirinum in cœlo vocari: placitum diis ut gentium Roma potiretur.

INTERPRETATIO.

m *Sed quum repentè tempeſtas orta eſſet, & ſol defeciſſet, effecêre quaſi quandam conſecrationem.*

n *Cui mox* conſecrationi *Iulius Proculus auctor fuit ut omnes adhiberent fidem, jurans ſe vidiſſe Romulum formâ auguſtiore quàm fuiſſet antea, qui præterea mandabat eis ut colerent ſe pro numine, ſe verò vocatum Quirinum in Cœlo, & Deos decreviſſe ut Roma regeret totum orbem terrarum.*

NOTÆ.

31. *Caprea paludem.*] Sic dicebatur ager juxta urbem. Nec eſt quod quiſquam loco *Capreæ*, Capræ reponat. Capreæ dixit Ovid. lib. 2. Faſt.

Eſt locus, antiqui Capreæ dixêre paludem,
Fortè viris illis, Romule, jura dabas.

32. *Diſcerptum.*] De Romuli interitu alii alia ſcribunt. Sunt qui dicant interfectum à primoribus, & corpore in minutiſſima fragmenta diſſecto, occultè ſub veſtibus aſportatum. Alii veneno extinctum volunt. Et alii manu ſuâ mortuum.

33. *Oborta tempeſtas.*] Hoc eleganter deſcribit Ovid.

Sol fugit & removent ſubeuntia nubila Cœlum,
Et gravis effuſis decidit imber aquis.
Hinc tonat, hinc miſſis abrumpitur ignibus æther,
Fit fuga, Rex patriis aſtra petebat equis.

Integros verſus deſcripſi, ut mihi viam facerent ad antiquam lectionem Virgilio reſtituendam, apud quem hodie malè legitur, lib. 3. Æneid.

Ingeminant abrupti nubibus ignes.

Cum legendum ſit *abruptis nubibus*. Et ſic legerat Ovidius quem imitatus eſt. Etenim nonne idem eſt, *æther abrumpitur miſſis ignibus: Et ignes nubibus abruptis*. Res ipſa luce clarior.

34. *Auguſtiore forma.*] Ovid.

Pulcher, & humano major, trabeâque decorus
Romulus, in mediâ viſus adeſſe viâ.

35. *Pro numine.*] *Thura ferant placentque novum pia turba Quirinum*, Ovid.

Digitized by Google

CAPUT II.

De Numa Pompilio.

SUCCEDIT Romulo Numa Pompilius: [a] quem [1] Curibus Sabinis agentem, ultro petivêre, ob inclytam viri religionem. Ille ſacra, & cæremonias, omnemque cultum deorum immortalium docuit: ille [2] Pontifices, Augures, [3] Salios, [4] cæteraque ſacerdotia, annum quoque in duodecim menſes, [5] faſtos dies nefaſtoſque deſcripſit. [b] Ille [6] Ancilia atque [7] Palladium, ſecreta quædam imperii [8] pignora; [9] Janumque geminum, fidem pacis ac belli; in primis focum [10] Veſtæ virginibus colendum dedit; [c] ut ad ſimulacrum cœleſtium ſiderum cuſtos imperii flamma

INTERPRETATIO:

a QUem Romani *petivêre ſponte ſuâ, quum vitam ageret Curibus Sabinis.*

b *Ille dedit colenda Veſtalibus ancilia & Palladium, quæ erant quædam ſecreta pignora Imperii, & Ianum Geminum in quo ſtabat pax & bellum, & in primis ignem Veſtæ.*

c *Ut flamma cuſtos Imperii ſemper vigilaret ad ſimilitudinem cœleſtium ſiderum.*

NOTÆ.

CAP. II. *De Numa Pompilio. Regnum ſuſcepit anno Mundi* 3236. *ante Ch. Nat.* 712. *regnavit annis* 43.

1 C*Uribus.*] Cures urbs in Sabinis.

2. *Pontifices.*] Quatuor Pontifices inſtituit Numa, & augures totidem.

3. *Salios.*] Martis Sacerdotes numero duodecim, qui certis diebus per urbem armati canentes cum tripudiis & ſaltu diſcurrebant.

4. *Cæteraque Sacerdotia.*] In aliis, cæteroſque per Sacerdotia, ex quo Salmaſius ingenioſiſſimè, *Cæteraque P. R. Sacerdotia.* Nihil ego verius puto: ex duobus illis literis *P. R.* negligentes Librarii fecerant *per.*

5. *Faſtos dies.*] Faſti dies ſunt, quibus jus fatur, id eſt, dicitur; & quibus Prætoribus licebat hæc tria verba proferre ſine piaculo, *do, dico, addico.* Nefaſti verò quibus jus non fatur, nec tria verba licet profari Prætoribus. Ovid.

Ille nefaſtus erit per quem tria verba ſilentur.
Faſtus erit per quem lege licebit agi.

6. *Ancilia.*] Unum tantum è Cœlo delapſum, ſed plura juſſit fieri, *ſimili cælata figurâ*, ut inquit ille, ut deciperentur qui illud furari cuperent.

7. *Palladium.*] Palladis ſimulacrum à cœlo delapſum, In quo Imperii fides ſtabat. Illud Ulyſſes & Diomedes ſuſtulerunt, & Æneas poſtea in Italiam detulit

8. *Pignora.*] Sic Ovid.

—— *Imperii pignora certa dabo.*

De ancile.

9. *Ianum geminum.*] Cujus Templum belli tempore patet, pacis verò clauſum eſt; & ideo pacis & belli fidem vocat. Dictus autem fuit geminus, à geminâ facie, hàc Ortum, illâ Occidentem ſpectante.

10. *Veſta.*] Alii Saturni filiam, alii Jani uxorem Veſtam dicunt, & Veſta nil aliud eſt quàm ignis. Ovid.

Nec tu aliud Veſtam quam vivam intellige flammam.

Illam Æneas à Trojâ in Italiam detulit.

—— *Veſtamque potentem,*
Æternumque adytis effert penetralibus ignem.

vigilaret.

vigilaret. Hæc omnia quaſi monitu deæ Egeriæ, quo magis [11] Barbari acciperent. d Eò denique ferocem populum redegit, ut [12] quod vi & injuria occupaverat imperium, religione atque juſtitia gubernaret.

INTERPRETATIO.

d *Tandem redegit populum furentem ad id, ut ille populus qui occupaverat Imperium per vim & injuriam, idem regeret religione & juſtitia.*

NOTÆ.

11. *Barbari.*] Non dicit, *Barbari*, pro *Latini*, quod quidam volunt. Ut apud Plaut. in Prolog. Aſinariæ, Marcus vertit *Barbarè*, id eſt, *Latinè*; ſed Barbari qui ſcilicèt legibus adhuc, cæremoniis, nec Deorum cultu eſſent aſſueti; & per hanc vocem cauſam reddidit cur ſe apud eos Egeriæ monitu uti ſimularet.

12. *Quod vi.*] Quod vi & injuriâ hîc dicitur, id ad Numam pertinere non poteſt, quem ſcilicet ultrò petiverat Pop. Rom. ob inclytam viri religionem; ergo legendum, *ut qui*; Populum enim Romanum per vim & injuriam occupaſſe Imperium nimis verum eſt. Sic reſtituit hunc locum Pater meus.

CAPUT III.

De Tullo Hoſtilio.

EXCIPIT Pompilium Numam a Tullus Hoſtilius: Cui in honorem virtutis regnum ultro datum. Hic omnem militarem diſciplinam, artemque bellandi [1] condidit. Itaque mirum in modum exercitâ juventute, provocare auſus Albanos, b [2] gravem & [3] diu principem populum. c Sed quum pari robore frequentibus præliis utrique comminuerentur,

INTERPRETATIO.

a *Tullus Hoſtilius ſucceſſor fuit Numæ Pompilio, qui accepit regnum à populo ſine ambitione, in honorem virtutis.*

b *Populum bellicoſum, & qui dominaverat diu.*

c *Sed quum utrique ferrent damna æqualia præliis frequentibus, ut facerent citò finem belli, uterque populus dedère fata ſua Horatiis & Curiatiis, tribus fratribus ex utraque parte.*

NOTÆ.

CAP. III. *De Tullo Hoſtilio. Regnum capit anno Mundi 3279. ante Ch. Nat. 669. regnavit annis 32.*

1. *Condidit.*] Renovavit, reſtituit.

2. *Gravem.*] Poeticas Flori locutiones ubique notabis. Sic Horat. Perſas graves vocat. Od. 2. lib. 1.

Audiet Cives acuiſſe ferrum
Quo graves Perſæ meliùs perirent.

Ubi malè Commentator Vetus qui infrenes explicat, ſed peſſimè Cruquius qui ab armorum genere dictos putat; quippe qui ferreis laminis induerentur. Gravis, nil aliud ſignificat quàm fortis, bellicoſus, qui contemni non debet, qui virtutis ſuæ dedit ſpecimina.

3. *Diu Principem.*] Albani enim quingentos ferè per annos regnarunt.

miſſo in compendium bello, [4] Horatiis [5] Curiatiiſque, tergeminis hinc atque inde fratribus, utriuſque populi fata permiſſa ſunt. Anceps, & pulchra contentio, exituque ipſo mirabilis. [d] Tribus quippe [6] illinc vulneratis, [7] hinc duobus occiſis, qui ſupererat Horatius, addito ad virtutem dolo, ut diſtraheret hoſtem, ſimulat fugam, [e] ſinguloſque, [8] prout ſequi poterant, adortus, exſuperat. Sic (rarum alias decus) unius manu parta victoria eſt: quam ille mox parricidio fœdavit. Flentem ſpolia circa ſe, ſponſi quidem, ſed hoſtis, ſororem viderat. Hunc tam [9] immaturum virginis amorem ultus eſt ferro. [f] Citavêre leges nefas: ſed abſtulit virtus [10] parricidam: & facinus intra gloriam fuit. Nec diu in fide Albanus. Nam [11] Fidenate bello miſſi in auxilium ex fœdere, medii inter duos expectavêre fortunam. [g] Sed rex callidus, [12] ubi inclinare ſocios ad hoſtem videt; tollit animos, quaſi ipſe mandaſſet. Spes inde noſtris, metus hoſtibus. Sic fraus proditorum irrita fuit. Itaque hoſte victo, ruptorem fœderis Metium Sufetium, religatum inter duos currus, [h] pernicibus equis diſtrahit; Albamque ipſam quamvis [13] parentem, æmulam tamen diruit, quum prius omnes opes urbis, ipſumque populum Romam tranſtuliſſet: prorſus ut conſanguinea civitas non periiſſe, ſed in ſuum corpus rediiſſe rurſus videretur.

INTERPRETATIO.

d *Nam tribus Curiatiis vulneratis, duobus Horatiis occiſis.*

e *Superat ſingulos aggreſſus, ut unuſquiſque poterat ſequi.*

f *Leges vocavêre in jus illud nefandum* facinus, *ſed virtus ejus effecit ut parricidium ei remitteretur. Et facinus conſtitit inter terminos gloriæ.*

g *Sed quum rex callidus videt illos vergere ad hoſtes, erigit animos ſuorum militum,* ſimulans *ſe ita mandaſſe.*

h *Velocibus.*

NOTÆ.

4. *Horatiis.*] A parte Romanorum.

5. *Curiatiis.*] A parte Albanorum.

6. *Illinc.*] Ex Curiatiis.

7. *Hinc.*] Ex Horatiis.

8. *Prout ſequi poterant.*] Bona lectio, malè *poterat* in aliis Cod. ſcriptum eſt. Sic Aurel. Victor. *Unus Horatius quamvis integer, quia tribus impar erat, fugam ſimulavit, & ſingulos per intervalla, ut vulnerum dolor patiebatur inſequentes interfecit.*

9. *Immaturum.*] Notandum *immaturum* poſuiſſe, pro Intemperatum:

10. *Parricidam.*] Pro parricidio:

11. *Fidenate.*] Fidenates populi in Latio, ſexto ab urbe milliario diſtantes.

12. *Ubi inclinare.*] Metius enim aciem in collem ſubduxerat, ut fortunam belli experiretur ac ſequeretur, quâ re Tullus intellectâ, magnâ voce ait; ſuo illud juſſu Metium facere. Quare hoſtes territi, victique ſunt.

13. *Parentem.*] Quippe ab Albæ regibus Romæ conditor Romulus.

CAPUT IV.

De Anco Marcio.

ANCUS deinde Marcius, nepos Pompilii ex filia, a pari ingenio. Hic igitur & 1 mœnia muro amplexus eſt, b & interfluentem Urbi Tiberinum ponte 2 commiſit; 3 Oſtiamque in ipſo maris fluminiſque confinio coloniam poſuit: jam tum videlicet præſagiens animo, futurum, ut totius mundi opes & commeatus illo veluti maritimo Urbis hoſpitio reciperentur.

INTERPRETATIO.

a *Qui erat ſimilis ingenio Numæ avo ſuo.*

b *Et per pontem junxit ripas Tiberis, qui fluebat intra Urbem, & condidit Oſtiam Coloniam in ipſo concurſu maris & fluminis.*

NOTÆ.

CAP. VI. *De Anco Marcio. Regnare cœpit anno Mundi 3311. ante Ch. Nat. 637. regnavit annis 24.*

1. MŒnia.] Ædificia, Domos, Inſulas.

2. *Commiſit.*] Ripas ponte conjunxit, committere enim conjungere ſignificat. Virgil.

Delphinum caudas utero commiſſa luporum.

Id eſt, habens caudas luporum, commiſſas, conjunctas utero.

3. *Oſtiam.*] Oppidum in Latio, ad Tiberis oſtia.

CAPUT V.

De Tarquinio Priſco.

TARQUINIUS poſtea Priſcus, quamvis tranſmarinæ originis, regnum ultro petens, accipit, ob induſtriam atque elegantiam: quippe qui oriundus 1 Corintho, Græcum ingenium Italicis artibus miſcuiſſet. a Hic & ſenatus majeſtatem numero ampliavit, & 2 centuriis tri-

INTERPRETATIO.

a *Hic ampliavit majeſtatem Senatus numero* Senatorum, *& auxit Centurias tribus aliis Centuriis.*

NOTÆ.

CAP. V. *De Tarquinio Priſco. Anno Mundi 3335. ante Ch. Nat. 613. regnavit annis 38.*

1. COrintho.] Damarati Corinthii filius erat. ejus qui Cypſelli Tyrannidem fugiens, in Etruriam commigravit, ipſe Lucumo dictus, poſtea vero ab Urbe Tuſciæ, Tarquiniis nomine, Tarquinius vocatus.

2. *Centuriis.*] Quod Florus de Senatu; Aurel. Victor. de Equitibus dicit, *Centum*

Digitized by Google

bus auxit, quatenus Attius Navius numerum augeri prohibebat, vir ſummus augurio. Quem rex in experimentum rogavit, fierine poſſet quod ipſe mente conceperat? Ille rem expertus augurio, poſſe reſpondit. Atqui hoc, inquit, agitabam, an cotem illam ſecare novacula poſſem? Augur, Potes ergo, inquit, & ſecuit. [b] Inde Romanis ſacer auguratus. [c] Neque pace Tarquinius quàm bello promptior. 3 Duodecim namque Tuſciæ populos frequentibus armis ſubegit. Inde faſces, 4 trabeæ, 5 curules, 6 annuli, 7 phaleræ, 8 paludamenta, 9 prætexta, [d] inde, quod aureo curru quatuor equis triumphatur; 10 togæ pictæ, 11 tunicæque palmatæ, omnia denique decora & inſignia, quibus imperii dignitas eminet.

INTERPRETATIO.

b *Ex eo augurium fuit ſacrum Romanis.*

c *Neque Tarquinius fuit ardentior in pace quam in bello.*

d *Inde eſt quod triumphatur quadrigis aureis.*

NOTÆ.

patres in Curiam legit, qui minorum gentium ſunt appellati, Equitum Centurias numero duplicavit, nomina mutare non potuit, Accii Navii auguris auctoritate deterritus, qui fidem artis ſuæ novaculà & cote firmavit.

3. *Duodecim.*] Etruſci, ſive Tuſci, à Græcis Tyrrheni dicti, intra Apenninum, mare inferum, & Tiberim Macramque amnes conſederunt, duodecim urbibus, totidemque principatibus inter ſe conſtitutis.

4. *Trabea.*] Sunt veſtes quæ quaſdam tanquam diſcolores pannorum trabes habebant. Sveton. in lib. de veſtimentis docet tria trabearum fuiſſe genera, unum è ſolà purpurà Diis conſecratum, alterum è purpura & Cocco, quo Augures: tertium è purpura non ſine albo, quo reges utebantur. Cæterum, & ante Tarquinium Priſcum Romæ in uſu fuit trabea, nempe Romuli tempore. Virgil. lib. 7. Æneid.

Ipſe Quirinali trabeâ cinctuque Gabino
Inſignis, reſerat ſtridentia limina Conſul.

Ubi Interpr. Quirinali Trab. regali veſte, quali Romulus utebatur.

5. *Curules.*] Erant ſellæ Eburneæ.

6. *Annuli.*] Annuli aurei inſignia dignitatis Equeſtris.

7. *Phaleræ.*] Ornamenta quæ equorum frontibus, maxillis, pectoribus ad ſpeciem addebantur, iis ob rem bene geſtam equites donabantur.

8. *Paludamenta.*] Veſtes purpurà & Cocco diſtinctæ, quibus induti Imperatores ad bella proficiſcuntur.

9. *Prætexta.*] Veſtis cui purpura prætexta eſt, hoc eſt, quæ purpuram in ora habet. Hàc utebantur pueri uſque ad annum decimum ſeptimum, qui annus Tyrocinii dicebatur.

10. *Toga picta.*] Triumphantium peculiaris ex ſplendidiore purpurà, variis Phrygioniæ artis pigmentis, & variis iconibus ad extimam & intimam utramque frontem elegantiſſimè deſcriptæ.

11. *Tunica palmata.*] Triumphantium propriæ, ut Togæ pictæ ex ſplendidiori purpurà, ubique palmeis foliis ex auro prætexta, & quà in longum latumque patet, eiſdem foliis elegantiſſimè deſcripta, Triumphantis celebres victorias ſuà ſpecie deſignantibus.

CAPUT VI.

De Servio Tullio.

SERVIUS Tullius deinceps gubernacula Urbis invadit, nec obſcuritas inhibuit, quamvis 1 matre ſerva creatum. Nam eximiam indolem uxor Tarquinii Tanaquil liberaliter educaverat: & clarum fore, 2 viſa circa caput flamma promiſerat. a Ergo inter Tarquinii mortem, annitente regina, ſubſtitutus in locum regis, 3 quaſi in tempus. b Regnum dolo partum 4 ſic egit induſtrie, ut jure adeptus videretur. Ab hoc populus Romanus 5 relatus in cenſum, digeſtus 6 in claſſes, 7 curiis atque

INTERPRETATIO.

a *Igitur ſub mortem regis ſubſtitutus eſt in locum ejus quaſi pro tempore, Regina nitente.*

b *Et ſic adminiſtravit induſtriè regnum, quod acquiſierat fraude, ut videretur adeptus jure.*

NOTÆ.

CAP. VI. *De Servio Tullio. Anno Mundi 3373. ante Ch. Nat. 575. regnavit annis 44.*

1. *Matre ſerva.*] Non ſerva fuerat, ſed Corniculo Latii Oppido capto, & Servio Tullio, qui Princeps in illa Urbe fuerat, occiſo, uxor ejus in hoſtium poteſtatem venit, & ob unicam nobilitatem ab Regina Romana ſervitio prohibita fuit, & Servium Tullium in Priſci Tarquinii domo peperit, quem matris fortuna, quòd ſcilicet captâ patriâ in hoſtium manus venerit, ut ſervâ natum crederent, fecit. Vide Livium lib. 1.

2. *Viſa circa caput flamma.*] Semper monſtrum iſtud magnum aliquid portendebat. Sic Virgil. 2. Æneid. de Aſcanio,

Ecce levis ſummo de vertice viſus Juli,
Fundere lumen apex, tactuque innoxia mollis
Lambere flamma comas, & circum tempora paſci.

Et lib. 7. de Lavinia:

Viſa (nefas) longis comprehendere crinibus ignem,
Atque omnem ornatum flammâ crepitante cremari:
Id vero horrendum, ac viſu miſerabile ferri,
Namque fore illuſtrem famâ fatiſque canebant
Ipſam, ſed populo magnum portendere bellum.

3. *Quaſi in tempus.*] Quia vulnerato Tarquinio uxor Tanaquil populum bono animo eſſe jubet, ſopitum fuiſſe regem ſubito ictu, ferrum haud altè in corpus deſcendiſſe, jam ad ſe rediiſſe: inſpectum vulnus abſterſo cruore, omnia ſalubria eſſe. Confidere propediem ipſum eos viſuros. Interim Servio Tullio jubere populum dicto audientem eſſe, eum jura redditurum, obiturumque alia regis munia. Liv. Et hoc eſt cur noſter eum ſubſtitutum in locum Regis, quaſi in tempus dicat.

4. *Sic egit.*] Nota agere, pro adminiſtrare: ſic capite ſequenti, *ſcelere partam poteſtatem non melius egit quàm acquiſierat.*

5. *Relatus in cenſum.*] Sic Livius; cenſum inſtituit, rem ſaluberrimam tanto futuro Imperio, ex quo belli paciſque munia non viritim, ut antea, ſed pro habitu pecuniarum fierent. Cenſus autem eſt quo publicæ & privatæ omnium opes deſcribebantur; ante Servium per orbem terrarum incognitus.

6. *Claſſes.*] Populum Romanum in ſex Claſſes diviſit Servius Tullius, quibus centum nonaginta tres Centuriæ continebantur. Vide Livium lib. 1.

7. *Curiis.*] Triginta fuêre Curiæ à rege Romulo inſtitutæ; poſtea vero triginta

8 collegiis diſtributus: ſummaque regis ſolertia ita eſt ordinata reſpublica, ut omnia patrimonii, dignitatis, ætatis, artium, officiorumque diſcrimina in tabulas referrentur, ac ſic maxima civitas minimæ domus diligentia contineretur.

NOTÆ:

quinque, quæ tamen triginta dicebantur, eâdem ratione quâ Centumviri dicebantur, etſi revera eſſent centum & quinque Capita.

8. *Collegiis.*] Collegium eſt propriè Collectus hominum qui eandem artem tractant, ut Collegium Fabrorum, Collegium Mercatorum, Collegium Sacerdotum, &c. Collegia inſtituiſſe Numam Plutarchus tradidit.

CAPUT VII.

De Tarquinio Superbo.

POSTREMUS omnium fuit regum Tarquinius, cui 1 cognomen Superbo 2 ex moribus datum. Hic regnum avitum, quod à Servio tenebatur, rapere maluit, quam expectare; immiſſiſque in eum percuſſoribus, ſcelere partam poteſtatem, a 3 non melius egit, quam acquiſierat. Nec abhorrebat moribus uxor Tullia, quæ, 4 ut virum regem ſalutaret, ſuper cruentum patrem, vecta carpento, conſternatos equos egit. b Sed ipſe in Senatum cædibus, in omnes ſuperbia, quæ crudelitate gravior eſt bonis, graſſatus, quum ſæviciam jam domi fatigaſſet, tandem in hoſtes converſus eſt. Sic valida oppida in Latio capta ſunt, 5 Ardea, 6 Ocriculum, 7 Gabii, 8 Sueſſa Pometia. Tum quoque cruentus in ſuos.

INTERPRETATIO.

a *NOn melius adminiſtravit regnum partum ſcelere, quàm acquiſierat.*

b *Ipſe vero quum ſæviſſet in Senatum cædibus, & in omnes ſuperbiâ.*

NOTÆ.

CAP. VII. *De Tarquinio Superbo. Anno Mundi* 3417. *ante Ch. Nat.* 531. *regnavit annis* 25.

1 *COgnomen.*] Cognomen eſt quod nomini Gentilitio ſubjungitur.

2. *Ex moribus.*] Livius; cui cognomen ſuperbo facta indiderunt; quia ſocerum Gener ſepulturâ prohibuit, Romulum quoque inſepultum periiſſe dictitans, primoreſque patrum, quos Servii rebus faviſſe credebat, interfecit.

3. *Non melius egit.*] Vide ſupra, Regnum dolo partum ſic egit induſtriè, &c.

4. *Ut virum ſalutaret.*] Hoc contra Hiſtoriæ fidem docet Florus, quum apud omnes in confeſſo ſit Tulliam Carpentum ſupra patrem egiſſe, quum jam virum ſuum Regem ſalutaſſet: ſed forſan legendum *ſalutarat*.

5. *Ardea.*] Urbs octavo & decimo milliario ab Urbe diſtans. Eam Dauni Urbem vocat Virgil. lib. 10. Æneid.

Et patris antiquam Dauni defertur ad urbem.

6. *Ocriculum.*] Urbs in Italiâ.

7. *Gabii.*] Urbs in Latio vigeſimo ab Urbe milliario.

8. *Sueſſa Pometia.*] Volſcorum in Campania caput.

neque enim filium verberare dubitavit, [c] ut ſimulanti [9] transfugam, apud hoſtes hinc fides eſſet. [d] Cui [10] Gabiis, ut voluerat, recepto, atque per nuntios conſulenti quid fieri vellet; eminentia forte papaverum capita virgula excutiens, quum per hoc interficiendos eſſe principes intelligi vellet, [11] (quæ ſuperbia!) ſic reſpondit. [e] Tamen de [12] manubiis captarum urbium [13] templum erexit. [f] Quod quum [14] inauguraretur, [15] cedentibus cæteris deis (mira res dictu) reſtitêre [16] Juventas, & Terminus. Placuit vatibus contumacia numinum. Siquidem firma omnia & æterna pollicebatur. Sed illud horrendum, quod [g] [17] molientibus ædem, in fundamentis humanum repertum eſt caput. Nec dubitavêre cuncti, [18] monſtrum pulcherrimum, imperii ſedem, caputque terrarum promit-

INTERPRETATIO.

c *Ut quum transfugam eſſe ſimularet, hoſtes adhiberent fidem ei facilè.*

d *Qui cùm receptus eſſet Gabiis, ut pater voluerat, & conſuleret eum per nuntios quid vellet fieri, ille ſic reſpondit: virgâ proſtravit capita eminentia papaverum, quæ ſuperbia! quum per hoc vellet intelligi primores Urbis interficiendos eſſe.*

e *Erexit tamen Templum de prædâ urbium quas ceperat.*

f *Quod quum conſecraretur.*

g *Jacientibus fundamenta Templi, in ipſis caput humanum repertum eſt.*

NOTÆ.

9. *Simulanti transfugam.*] Compoſito, ut inquit Livius, transfugit Gabios, patris in ſe intolerabilem ſævitiam conquerens.

10. *Gabiis.*] Sunt qui reponunt Gabios, ſed nil mutandum: neque enim ſe Gabiis recipere, minus probum quàm Gabios.

11. *Quæ ſuperbia.*] Seu irâ, ſeu odio, ſeu ſuperbiâ inſitâ ingenio, nullam vocem emiſit. Livius. Ego verò prudentiam potiùs quàm ſuperbiam vocaverim, quandoquidem huic nuntio, quia dubiæ fidei videbatur, nil voce reſponſum eſt.

12. *Manubiis.*] Manubiæ ſunt pecuniæ ex prædæ venditione collectæ.

13. *Templum erexit.*] De Templo Jovis Capitolini loquitur, quod quum Eutropius a Tarquinio Priſco inchoatum ſcribat, pater meus legendum monuit, ubi de ſuperbo agit, non *ædificavit*, ſed exædificavit, id eſt abſolvit. Quod firmatur ex Livio, qui ſic libro primo ſcribit. *Inde ad negotia Urbana animum convertit, quorum erat primum, ut Jovis Templum in monte Tarpejo, monumentum regni ſui, nominiſque relinqueret: Tarquinios reges ambos; patrem voviſſe, filium perfeciſſe.*

14. *Inauguraretur.*] Ex profano ſacrum fieret.

15. *Cedentibus.*] Qui Livium non legerit certè ſcio hoc nullus intelliget; ceſſerunt Dii quia eorum omnium ſacellorum exaugurationes admiſerunt aves, & in Termini fano non addixêre. Quapropter reſtitit, & ejus ſacellum inauguratum fuit, & omnia alia ſacella diruta, & hoc eſt cur dicit noſter, cedentibus aliis.

16. *Juventas & Terminus.*] De Termino tantum Livius. Juventas autem ſignificabat Imperium Romanum quaſi juventæ vigorem ſervaturum, Terminus verò, Imperium ſine fine futurum, & quod nec metas, nec tempora noſſet.

17. *Molientibus.*] Extruentibus, Virgil. lib. 1. Æneid.

Molirique arcem & manibus ſubvolvere ſaxa.

—— Ipſe humili deſignat mœnia foſſa
Moliturque locum ——

Et inde dictum eſt demoliri, id eſt deſtruere; à quo verbum noſtrum, *démolir*.

18. *Monſtrum.*] Rectè: monſtrum enim nil aliud eſt quam monitrum. Sæpe uſus Virgil. lib. 3. Æneid.

tere. Tam diu ſuperbiam regis Populus Romanus perpeſſus eſt, donec aberat libido. [h] Hanc ex liberis ejus [19] importunitatem tolerare non potuit. Quorum quum alter ornatiſſimæ fœminæ Lucretiæ ſtuprum intuliſſet, matrona dedecus ferro expiavit. Imperium tum regibus abrogatum.

INTERPRETATIO.

h *Non potuit tolerare hanc Tyrannidem ex liberis ejus.*

NOTÆ.

Ut me conſpexit venientem, & Troïa circum
Arma amens vidit, magnis exterrita monſtris,
Diriguit viſu in medio. ——
Et lib. 5.
Tam vero attonita monſtris, raptaque furore
Conclamant ——
Et paulo poſt.
Mene ſalis placidi vultum fluctuſque quietos
Ignorare jubes? mene huic confidere monſtro?

Et alibi. Quin & Cicero lib. 1. de Divinat. *Monſtris interpretandis*, id eſt monitris. Monſtra autem à monſtrando ſic dicta Cicero ibidem. *Quia enim oſtendunt, portendunt, monſtrant, prædicant, oſtenta, portenta, monſtra, prodigia, dicuntur.*

19. *Importunitatem.*] Importunus propriè eſt qui alios non ſinit quieſcere, hic importunitas pro tyrannide ſumitur, ut Capite ſequenti importuna dominatio.

CAPUT VIII.

Ana Kephalæoſis de ſeptem regibus.

HÆC eſt prima ætas populi Romani, & quaſi infantia, quam habuit ſub regibus ſeptem, quadam fatorum induſtria, tam variis ingenio, ut reipublicæ ratio & utilitas poſtulabat. [1] Nam quid Romulo ardentius? tali opus fuit, ut [2] invaderet regnum. Quid Numa religioſius? ita res popoſcit; [3] ut ferox populus deorum metu mitigaretur. [a] Quid ille militiæ [4] artifex Tullus, bellatoribus viris quam neceſſarius?

INTERPRETATIO.

a *Quid Tullus ille conditor militiæ quantùm fuit neceſſarius viris bellicoſis?*

NOTÆ.

1. NAm quid Romulo ardentius.] Cave fidem adhibeas iis qui reponunt *audentius*, næ illi vim verbi ardentius non capiunt: ſic Virgil. lib. 9. Æneid.
Sævit atrox Volſcens nec teli conſpicit uſquam
Auctorem, nec quo ſe ardens immittere poſſit.
Et alibi ardentem vocat.
—— *aut ardens evexit ad æthera virtus.*

2. *Invaderet.*] Sic Virgil. lib. 2. Æneid.
Invadunt urbem ſomno vinoque ſepultam.
Et lib. 3.
Victuroſque, ignaræ, paras invadere portus,

3. *Ut ferox.*] Suprà capite ſecundo Barbarum vocavit. Vide. Hinc etiam firmare poteris explicationem quam affero contra eos qui *Barbarum*, *Romanum*, vel *Latinum* explicant.

4. *Artifex.*] Hic enim omnem militarem diſciplinam, artemque bellandi condidit,

Ut

Digitized by Google

Ut acueret ratione virtutem. Quid ædificator Ancus? ut urbem 5 colonia extenderet, 6 ponte jungeret, 7 muro tueretur. Jam vero Tarquinii 8 ornamenta, & inſignia quantam principi populo addiderunt ex ipſo habitu dignitatem? Actus à Servio cenſus quid effecit, niſi ut ipſa ſe noſſet Reſpublica? Poſtremo Superbi illius 9 importuna dominatio nonnihil, immo vel plurimum, profuit. Sic enim effectum eſt, ut 10 agitatus injuriis populus, cupiditate libertatis incenderetur.

NOTÆ.

5. *Colonia.*] Oſtiam fecit Coloniam.
6. *Ponte.*] Tiberinum ponte commiſit.
7. *Muro.*] Mœnia muro amplexus eſt.
8. *Ornamenta.*] Faſces, trabeæ, phaleræ, paludamenta & alia, vide Cap. 5.
9. *Importuna dominatio.*] Tyrannidem ſignificat, ut ſupra Importunitas.
10. *Agitatus.*] Virgil. lib. 3. Æneid.
— *Et ſcelerum furiis agitatus Oreſtes;*
Et lib. 10.
Et furiis agitatus amor, & conſcia virtus.

CAPUT IX.

De mutatione Reipublicæ.

IGITUR Bruto, Collatinoque ducibus, & auctoribus, quibus ultionem ſui moriens matrona mandaverat, populus Romanus ad vindicandum libertatis ac pudicitiæ decus, quodam quaſi inſtinctu deorum concitatus, regem repente deſtituit, 1 bona diripit, 2 agrum Marti 3 ſuo conſecrat, imperium in eoſdem libertatis ſuæ vindices transfert, 4 mutato tamen & jure, & 5 nomine. Quippe ex perpetuo annuum placuit, ex ſingulari duplex: nec poteſtas 6 ſolitudine vel 7 mora corrumperetur: conſuleſque appellavit pro regibus, ut conſulere ſe civibus ſuis debere meminiſſent. Tantumque libertatis novæ gaudium inceſſerat, a ut vix mu-

INTERPRETATIO.

a *Ut vix credere poſſent ſtatum mutatum.*

NOTÆ.

CAP. IX. *De mutatione Reipublicæ. Bruto Collatinoque ducibus. Anno Mundi 3442. ante Ch. Nat. 506. ab urbe Cond. 245.*

1 B*ona diripit.*] Diripienda Plebi data fuere, ut contacta regia præda, ſpem in perpetuum cum his pacis amitteret.

2. *Agrum Marti.*] Ager Tarquiniorum qui inter Urbem & Tiberim erat, conſecratus Marti, Martius deinde vocatus fuit.

3. *Suo.*] Suum vocat quia Romulum Urbis conditorem genuerat.

4. *Mutato jure.*] Mutata poteſtate quam annuam tantum habebant, quum reges habuiſſent perpetuam.

5. *Nomine.*] Quippe non *Reges* ſed *Conſules* vocati fuêre.

6. *Solitudine.*] Conſules duo hac cauſa creati ſunt, ut ſi unus malus eſſe voluiſſet, alter eum, habens ſimilem poteſtatem, coërceret.

7. *Vel mora.*] Et placuit ne Imperium longius quàm annum unum haberent, ne per diuturnitatẽ poteſtatis inſolentiores redderentur, ſed civiles ſemper eſſent qui ſe poſt annum ſcirent futuros eſſe privatos.

tati ſtatus fidem caperent; alterumque ex conſulibus; tantum [8] ob nomen [9] & genus regium [10] faſcibus abrogatis, Urbe dimitterent. Itaque ſubſtitutus Valerius Publicola, ex ſummo ſtudio annixus eſt ad augendam liberi populi majeſtatem. Nam & [11] faſces ei pro concione ſubmiſit, & [12] jus provocationis adverſus ipſos dedit. Et ne ſpecie arcis offenderet, [13] eminentes ædes ſuas [b] in plana ſubmiſit. [c] Brutus vero favori civium, etiam domus ſuæ clade & parricidio [14] velificatus eſt. Quippe quum ſtudere revocandis in Urbem regibus liberos ſuos comperiſſet, protraxit in forum, & concione mediâ [15] virgis cecidit, & ſecuri percuſſit: ut plane publicus parens in locum liberorum adoptaſſe ſibi populum videretur. Liber jam hinc populus Romanus, prima [16] adverſus exteros arma pro libertate corripuit; mox pro finibus, deinde pro ſociis, tum gloria, & imperio, laceſſentibus aſſidue uſquequaque finitimis. [d] Quippe cui patrii ſoli gleba nulla, ſed ſtatim hoſtile [17] pomœrium, mediuſque inter Latium & Tuſcos, quaſi in quodam bivio collocatus, omnibus portis in hoſtem [18] incurreret, donec quaſi contagione quadam per ſingulos itum eſt, & proximis quibuſque correptis, totam Italiam ſub ſe redegerunt.

INTERPRETATIO.

b *Et ne offenderet eum per ſimilitudinem Arcis, planas fecit ædes ſuas quæ erant eminentes.*

c *Brutus verò commiſit ſe favori civium, etiam clade, & parricidio domus ſuæ.*

d *Nam quum haberet nullam glebam ſoli patrii, & prima terra quæ erat extra muros eſſet hoſtium, poſituſque in medio Latii & Tuſciæ, veluti in quodam bivio, non poſſet egredi per ullam portam quin obvius eſſet hoſtibus.*

NOTÆ.

8. *Ob nomen.*] Quia Tarquinius vocabatur.

9. *Et genus.*] Quippe qui ſorore Tarquinii ſuperbi genitus.

10. *Faſcibus.*] Ante Conſules manipulum faſcium cum ſecuribus à lictoribus ferebatur, ut oſtenderent leviora crimina faſcibus, graviora ſecuri eſſe animadvertenda.

11. *Faſces ſummiſit.*] Inde ſummittere faſces alicui uſurpatum eſt pro cedere, ſe minorem gerere: Cicero in lib. de Claris Orat. *Quum enim in maximis cauſis verſatus eſſes, & quum tibi ætas noſtra jam cederes, faſceſque ſummitteret.*

12. *Jus provocationis.*] Legem tulit ut à Magiſtratibus ad populum provocare poſſent.

13. *Eminentes ædes.*] Quas habebat in ſumma Velia tutiſſimo loco, & ideo in ſuſpicionem affectati regni venit.

14. *Velificatus eſt.*] Velificari Metaphorifice dicitur pro *favere*, ſtudere, ſic Cicero in de lege agraria dixit *velificari honori ſuo.*

15. *Virgis cecidit.*] Mos erat damnatos virgis cædere & poſtea ſecuri percutere.

16. *Adverſus exteros.*] Porſenam Etruſcorum Regem.

17. *Pomœrium.*] Propriè promœrium eſt locus tam intra, quàm extra urbis murum, hic vero eſt locus qui eſt extra.

18. *Incurreret.*] Cave *incurreret* explices *irrueret*, ſed ἀντὶ τοῦ obviam iret Gallicè, *par quelque porte qu'il ſortit il ne pouvoit qu'il ne rencontrât des ennemis.*

CAPUT X.

Bellum Etruſcum cum rege Porſena.

PULSIS ex Urbe regibus, prima pro libertate arma [1] corripuit. Nam Porſena rex Etruſcorum ingentibus copiis aderat, & [a] Tarquinios manu reducebat. Hunc tamen, quamvis & armis, & fame urgeret, occupatoque [2] Janiculo [b] ipſis Urbis faucibus incubaret, ſuſtinuit, repulit. [c] Noviſſime etiam tanta admiratione perculit, ut ſuperior ultro cum pene victis amicitiæ fœdera feriret. Tunc illa Romana prodigia atque miracula, [3] Horatius, Mutius, Clœlia: quæ niſi in annalibus forent, hodie fabulæ viderentur. Quippe Horatius Cocles, poſtquam hoſtes undique inſtantes ſolus ſubmovere non poterat, ponte reciſo tranſnatat Tiberim, nec arma dimittit. [4] Mutius Scævola regem per inſidias in caſtris ipſius aggreditur: [d] ſed ubi fruſtrato circa [5] purpuratum ejus ictu tenetur, ardentibus focis injicit manum, terroremque geminat

INTERPRETATIO.

a *Et reducebat Tarquinios cum exercitu.*
b *Et occupato Janiculo obſideret ipſos aditus urbis.*
c *Ad poſtremum tetigit illum tanta admiratione.*
d *Sed ubi captus eſt, eluſo ictu circa purpuratum.*

NOTÆ.

CAP. X. *Bellum Etruſcum cum Rege Porſena, anno Mundi 3444. ante Ch. Nat. 504. ab Urbe Cond. 247. Coſ. P. Valerio Poplicola, & M. Horatio Pulvillo.*

1 *Corripuit.*] Quis corripuit? Populus Romanus, qui ſuperiori capite nominatur. Hinc ergo patet Florum libros ſuos uno tenore non per capita compoſuiſſe; res per ſe loquitur, & miror neminem monuiſſe.

2 *Janiculo.*] Janiculum mons trans Tiberim verſus meridiem, ex hoc Roma conſpicua propter ejus altitudinem teſtatur Martial.

Hinc ſeptem dominos videre montes,
Et totam licet æſtimare Romam.

Nunc à flavis arenis *mons aureus* & corrupto vocabulo *montorius* appellatur.

3. *Horatius.*] Horatius Cocles, ſic nominatus, quod in aliquo prælio oculum amiſerat, pro ponte Sublicio ſtetit, & aciem hoſtium ſolus ſuſtinuit, donec pons à tergo interrumperetur, quo interrupto armatus in Tiberim inſiluit, & ad ſuos tranſnavit, rem auſus, inquit Livius, plus famæ habituram ad poſteros, quam fidei.

4. *Mutius Scævola.*] Mutius Cordus dicebatur, ſed poſtea ob cladem dextræ quam focis injecerat, Scævola dictus à Græco *σκαιός*, qui tantum ſiniſtra manu utitur.

5. *Purpuratum.*] Purpuratum pro Rege, deceptus, occidit, Victor. Livius ſcribam vocat. *Ubi in Caſtra Porſenæ venit Mutius, in confertiſſima turba propè regium tribunal conſtitit. ibi quum ſtipendium forte Militibus daretur, & ſcriba cum Rege ſedens pari fere ornatu multa ageret, eum milites vulgo adirent, timens ſciſcitari uter Porſena eſſet, ne ignorando Regem ſemet ipſe aperiret quis eſſet, quo temere traxit fortuna facinus, ſcribam pro Rege obtruncat.*

Digitized by Google

6 dolo. Ut ſcias, inquit, quem 7 virum effugeris, idem trecenti juravimus; quum interim (immane dictu!) hic interritus, [e] ille trepidaret, tanquam manus regis arderet. Sic quidem viri: ſed [f] ne quis ſexus à laude ceſſaret, ecce & virginum virtus. Una ex obſidibus regi data, elapſa cuſtodiam, 8 Clœlia, per 9 patrium flumen equitabat. Et rex quidem tot tantiſque virtutum territus 10 monſtris valere, liberoſque eſſe juſſit. Tarquinii tandiu dimicaverunt, 11 donec Aruntem filium regis manu ſua Brutus occidit, ſuperque ipſum mutuo vulnere expiravit; plane quaſi 12 adulterum ad inferos uſque ſequeretur.

INTERPRETATIO.

e *Quum interea, mirabile dictu, hic nequaquam territus, Rex verò tremeret.*
f *Sed ne quis ſexus deflecteret à laude.*

NOTÆ.

6. *Dolo.*] Dum ſcilicet ſimulat trecentos juraviſſe. Livius nullam doli mentionem facit, ſed id quaſi verum tradit.

7. *Quem virum.*] Hunc locum tentavere multi, & ſuſpectum habuere. Quid enim ad æſtimationem viri ſi trecenti an plus minuſve, idem juravere? Sed illi intelligendo faciunt ut nihil intelligant? Sic intelligendum puto, Mutius trecentos illos ſeque quaſi corpus unum conſiderat, quum autem Rex unum tantum vitaverit, perinde eſt ac ſi neminem evitaſſet, quum ſuperſint adhuc 300. idem facinus agitantes. Ut ſcias inquit quem virum effugeris, id eſt ut ſcias te fere neminem effugiſſe, idem trecenti juravimus. Quod ſi minus placet, poteris verbis Flori ipſo geſtu conſulere hoc modo, *ut ſcias quem virum effugeris* (ardentibus focis manum injecit) & poſtea, ut terrorem geminaret. *Idem trecenti Juravimus:* tamen prior explicatio magis placet.

8. *Clœlia.*] Virgo nobilis quæ deceptis Cuſtodibus noctu Caſtris Porſenæ egreſſa, equum, quem ſors dederat, arripuit, & Tiberim trajecit.

9. *Patrium.*] Nam Tiberim patrem vocabant. Virgil. lib. 10. Æneid.

Da nunc Tiberi pater ferro, quod miſſile libro,
Fortunam atque viam duri per pectus Haleſi.

Sic apud Livium Horatius Cocles antequam in Tiberim deſilit. *Tiberine pater, inquit, te ſancte precor, hæc arma & hunc militem propitio flumine accipias*, ubi illum, *patrem* & *ſanctum* vocat: ut apud Ennium,

Teque Pater Tiberine tuo cum flumine ſancto.

10. *Monſtris.*] Monitris. Vide Caput 7.

11. *Donec Aruntem filium.*] Falſum eſt quod hic habet Florus, nam Brutus & Aruns ceciderant antequam Porſena Romanos reduceret.

12. *Adulterum.*] Bellè admodum. Sed cur adulterum, adulteri fratrem vocat? tantum erat dedecus ut in omnem Tarquinii familiam redundaret.

CAPUT XI.

Bellum Latinum.

1 LAtini quoque Tarquinios a 2 aſſerebant, æmulatione, & invidia: ut populus, qui foris dominabatur, ſaltem 3 domi ſerviret. Igitur omne Latium, 4 Mamilio Tuſculano duce, quaſi in regis ultionem, tollit animos. Apud 5 Regilli lacum dimicatur, diu Marte vario, donec 6 Poſthumius ipſe dictator ſignum in hoſtes jaculatus eſt (novum & inſigne commentum) uti peteretur curſu. 7 Coſſus equitum 8 magiſter exuere frænos imperavit (& hoc novum) quò acriùs incurrerent. Ea denique atrocitas fuit prælii, ut interfuiſſe ſpectaculo deos fama tradiderit: 9 duos in candidis equis, Caſtorem atque Pollucem, nemo dubitavit; Itaque & Imperator veneratus eſt, pactuſque victoriam 10 templa promiſit; & reddidit, plane quaſi ſtipendium commilitonibus deis. Hactenus

INTERPRETATIO.

a *Latini etiam vindicabant Tarquinios.*

NOTÆ.

CAP. XI. *Bellum Latinum. Anno Mundi 3455. ante Ch. Nat. 493. ab Urb. Cond. 258. Coſſ. A. Poſtumio Albo, & T. Virginio Tricoſto.*

1. LAtini.] Qui Latium incolebant. Latium autem dividebatur in antiquum & novum. Antiquum à Tiberi ad Circæjos, novum à Circæjis ad Lirim fluvium.

2. *Aſſerebant.*] Regno reſtituere cupiebant: aſſerere propriè eſt in libertatem vindicare, & optimè eo uſus eſt Florus, cum Tarquinii regno pulſi ad ſervitutem redacti viderentur.

3. *Domi ſerviret.*] Scilicet ſi reges reciperet.

4. *Mamilio Tuſculano.*] Hic confundit noſter. nam antequam Octavius Mamilius Tuſcos excitaſſet, cum Sabinis pugnatum fuerat & triumphatum, & duæ Coloniæ Latinæ Pometia & Cora ad Auruncos defecerant. Et planè diſtinguit Livius lib. 2. *Supra belli Latini metum id quoque acceſſerat, quòd triginta jam conjuraſſe populos, concitante Octavio Mamilio, ſatis conſtabat.* Hinc Curriculo ab eo ſi moueco errorem eſſe in hocce Livii loco, legendam enim *pro triginta jam*, &c. *Tuſcos duodecim conjuraſſe populos*, &c. nam de Etruſcis ſermo eſt. Et eos in duodecim populos diviſos fuiſſe notum.

5. *Regilli Lacum.*] Ad Algidi nemoris ingreſſum ponit Florus. Alii in Latio, alii in agro Tuſculano.

6. *Poſthumius.*] Aulus Poſthumius dictator ſignum in hoſtes medios injecit, & Magiſter Equitum equis frænos detrahi juſſit, ut irrevocabili impetu ferrerentur.

7. *Coſſus.*] Hunc Liv. T. Æbutium vocat, alii Spurium Caſſium.

8. *Magiſter equitum.*] Qui factus eſt ut Dictatori obſequeretur. Is ſi quando Dictatorem abiſſe contingeret, ejus mun ia obibat.

9. *Duos.*] Sic Oratorem noſtrum ſcripſiſſe haud facilè crediderim. Sed potius hic etiam poſuiſſe vocem *Deos*, quam ignarus aliquis in *duos* mutavit.

10. *Templa promiſit.*] *Ibi nil nec divina nec humana opis Dictator prætermittens, ædem Caſtori voviſſe fertur.* Livius. & hoc eſt cur noſter dicat *pactuſque victoriam*: Gallicè, *Ayant fait pacte avec luy qu'il luy feroit gagner la victoire.*

pro libertate: mox de finibus cum eiſdem Latinis aſſidue & ſine intermiſſione pugnatum eſt. 11 Sora 12 (quis credat?) & 13 Algidum terrori fuerunt; 14 Satricum atque 15 Corniculum 16 provinciæ. 17 De Verulis & 18 Bovillis, pudet, ſed triumphavimus. b 19 Tibur 20 nunc ſuburbanum, & æſtivæ 21 Præneſte deliciæ 22 nuncupatis in Capitolio votis petebantur. c Idem tunc 23 Fæſulæ, quod 24 Carræ 25 nuper. d Idem 26 nemus Aricinum quod 27 Hercynius ſaltus: 28 Fregellæ, quod 29 Geſoriacum: 30 Tiberis,

INTERPRETATIO.

b *Tibur* quod *nunc* eſt *ſuburbanum, & Præneſte* nunc *æſtivæ deliciæ, petebantur promiſſis votis in Capitolio.*

c *Fæſulæ tunc* terrebant *Romam eodem modo quo Carrhæ nuper terruêre.*

d *Sic nemus Aricinum fuit terrori Romanis ut ſaltus Hercynius, & Fregellæ ut Geſoriacum, Tiberis ut Euphrates.*

NOTÆ.

11. *Sora.*] Urbs Volſcorum in via Appia, quæ ad Samnites defecerat.

12. *Quis credat.*] Hoc dicit quoniam incredibile videtur hæc oppida Romam terrere potuiſſe.

13. *Algidum.*] Æquorum oppidum in Latio: circa hunc locum Gracchus Æquorum Dux L. Minutium Conſulem obſederat, quo nuntio Romæ trepidatum fuit.

14. *Satricum.*] Urbs Antiatum in Latio.

15. *Corniculum.*] Urbs in Latio.

16. *Provinciæ.*] Satricum & Corniculum Provincias vocat quia tunc temporis Conſulibus eæ urbes dabantur, ut ex earum proventu per annum unum belli ſumptibus ſuppeditarent.

17. *De Verulis.*] Verulæ idem quod Verulanum Latii oppidum, in Hernicis, non longè ab Urbe.

18. *Bovillis.*] Bovillæ Vrbs in Latio viâ Appia ad undecimum ab Vrbe lapidem.

19. *Tibur.*] Latii Vrbs ad Anienem fluvium ſita 150. ſtad. ab Vrbe: ut autem oſtendat Florus quam parum fortis in principio Roma fuerit, dicit Romanos tunc temporis contra Tibur & Præneſte egredi non auſos fuiſſe, niſi votis in Capitolio nuncupatis.

20. *Nunc ſuburbanum.*] Vt oſtendat Romæ magnitudinem, cui Tibur nunc, id eſt Flori tempore, ſuburbium eſt, cum antea terra hoſtilis & ea ſatis gravis fuerit & formidanda.

21. *Præneſte.*] Vrbs in Latio XVIII. ab Vrbe Roma: ibi per æſtatem degebant nobiliores, quum immodicis alibi ſolis vaporibus non uratur. Ideoque æſtivas vocat delicias.

22. *Nuncupatis.*] Nuncupata vota, dicuntur vota promiſſa, quaſi teſtificata, circumſcripta. Santra lib. 2. de verborum antiquitate.

23. *Feſulę.*] Tuſciæ Vrbs, hodie *Fieſoli* quidam ex Feſulæ ruinis natam Florentiam dicunt.

24. *Carrę.*] Vrbs Meſopotamiæ ſic dicta à Carrha Syriæ flumine; hic autem Florus de Clade Craſſi loquitur. Vbi miſerabili ſtrage deletus exercitus, Craſſus occiſus. Vide noſtrum lib.3.cap. 9.

25. *Nuper.*] Cave credas rem tam nuperam fuiſſe de qua loquitur, jam centum circiter ſexaginta anni tranſierant quum hæc ſcribebat noſter, ſed *nuper* dicit habita ratione temporis quo Feſulis bellum gerebatur.

26. *Nemus Aricinum.*] In Latio eſt quatuor milli. paſſ. ab Aricia diſtans.

27. *Hercynius ſaltus.*] In Germania eſt, dierum ſexaginta iter occupare dicitur. Hic Florus loquitur de bello Gallico, & de Germanis quos Cæſar per Hercynias ſylvas ſequutus, fugavit, Vide lib.3.cap.10.

28. *Fregellę.*] Vrbs in Latio.

29. *Geſoriacum.*] Galliæ portus eſt è regione Albionis inſulæ, alii Geſoriacum putant quod nunc Bononiam dicimus.

30. *Tyberis.*] Tunc temporis æque damnoſus fuit Tiberis ac Euphrates, qui Craſſi ſigna ſubitis rapta turbinibus hauſit.

quod [31] Euphrates [e] [32] Coriolos quoque, proh pudor! victos, adeo gloriæ fuiſſe, ut [33] captum oppidum [34] Cajus Marcius Coriolanus, quaſi [35] Numantiam aut Africam, nomini induerit. Extant & parta de [36] Antio ſpolia. quæ [37] Mænius in [38] ſuggeſtu fori, capta hoſtium claſſe, ſuffixit; ſi tamen illa claſſis: nam [39] ſex fuere roſtratæ. Sed hic numerus illis initiis navale bellum fuit. [f] Pervicaciſſimi tamen Latinorum [40] Æqui & [41] Volſci fuere, & quotidiani, ut ita dixerim, hoſtes. Sed hos præcipue [42] Lucius Quinctius domuit, ille dictator ab aratro: qui obſeſſa, ac pene jam capta, [43] Marci Minucii conſulis caſtra, egregia virtute ſervavit. Medium erat forte tempus [44] ſementis, quum patricium virum innixum aratro ſuo, [45] lictor in ipſo opere deprehendit. Inde in aciem profectus, ne quid à ruſtici operis imitatione ceſſaret, victos more pecudum [46] ſub jugum miſit. Sic expeditione finita, rediit ad boves rurſus

INTERPRETATIO.

e Proh pudor! Coriolos victos adeò nobis gloriæ fuiſſe, ut Cajus Marcius Coriolanus ſuſceperit nomen victi oppidi quaſi Numantiæ aut Africæ.

f Tamen Æqui & Volſci pertinaciſſimi Latinorum, &c.

NOTÆ.

31. *Euphrates.*] Nobiliſſimus totius Aſiæ fluvius, Craſſi Cladem ad Euphratem acceptam reſpicit. Vide cap. 11. lib. 3.

32. *Coriolos.*] Corioli, & Coriolla, Italiæ Vrbs, Volſcorum Metropolis.

33 *Captum oppidum.*] Anno decimo ſeptimo poſt Reges exactos captum fuit.

34. *Cajus Marcius.*] Eutrop. Quintium Marcium vocat. Liv. Cneum Marcium. Victor cum Floro Cajum vocat.

35. *Numantiam.*] Hiſpaniæ Tarraconenſis Vrbs Numantia apud flumen Durium ſita de qua vide lib. 2. cap. 18.

36. *Antio.*] Antium Latinorum portus diei itinere ab Vrbe diſtans.

37. *Mænius.*] Ca. Mænius qui cum L. Furio Camillo Conſul fuit.

38. *Suggeſtu fori.*] Suggeſtus fori eſt locus editior in foro, unde ad populum verba fiebant. Antiatum roſtratis navibus ornatus fuit, unde roſtra vocatus. Et inde patet roſtra & ſuggeſtum idem eſſe.

39. *Sex fuere roſtratæ.*] Aliter tamen Livius qui lib. 8. ſcribit, *Antiatium naves partim in navalia Romæ ſubductæ, partim incenſæ, roſtriſque earum ſuggeſtum in foro extructum adornari placuit.* Ergo major aliquanto earum numerus fuit.

40. *Æqui.*] Populi in Latio qui etiam Aequicolæ dicti ſunt.

41. *Volſci.*] Populi in Latio prope Campaniam.

42. *Lucius Quinctius.*] Lucius Quinctius Cincinnatus. Sed hoc capite jungit Florus quæ longo intervallo diſtant, nam L. Quinctius Volſcos domuit ann. Mundi 3493. ante Ch. Nat. 455. quo tempore bellum Etruſcum, de quo capite ſequenti, jam diu finem ceperat.

43. *Marci Minutii.*] Alii Quintum Minucium dicunt. Ejus Caſtra à Volſcis & Sabinis, duce Clœlio Graccho, obſidebantur.

44. *Sementis.*] Sementis, hujus ſementis, ſeminandi tempus.

45. *Lictor.*] Lictores faſces virgarum ante Conſules ferebant, eorum munus erat ut populum ſubmoverent, ſontes virgis cæderent, & ſecuri ferirent.

46. *Sub jugum.*] *Jugum è tribus haſtis fiebat humi fixis duabus, ſuperque eas tranſverſa una deligata, Liv.* Sub eo victi tranſire cogebantur, unde Florus dicit more pecudum.

Digitized by Google

triumphalis agricola. 47 Fidem numinum! qua velocitate? intra 48 quindecim dies cœptum, peractumque bellum. prorſus ut feſtinaſſe dictator ad relictum opus videretur.

NOTÆ.

47. *Fidem numinum!*] Divum atque hominum fidem! Terent.

48. *Quindecim.*] Sexto decimo die Dictaturam quam acceperat depoſuit.

CAPUT XII.

Bellum cum Etruſcis, Faliſcis, & Fidenatibus.

Aſſidui vero, & anniverſarii hoſtes ab Etruria 1 Vejentes; adeò ut 2 extraordinariam manum adverſus eos promiſerit, privatumque geſſerit bellum gens una Fabiorum. a Satis ſuperque idonea clades. Cæſi apud 3 Cremeram 4 trecenti, 5 patricius exercitus & 6 ſcelerato ſignata nomine, quæ proficiſcentes in prælium 7 porta dimiſit. Sed ea clades ingentibus expiata victoriis, poſtquam per alios atque alios duces robu-

INTERPRETATIO.

a *Satis & nimis magna Clades.*

NOTÆ.

CAP. XII. *Bellum cum Etruſcis, Faliſcis, & Fidenatibus. Hoc Caput annos octoginta ſex continet. Nam bellum Etruſcum in ſe recepere Fabii an. Mundi 3472. ante Ch. Nat. 476. Faliſci vero ſe dedidere anno Mundi 3558. ante Ch. Nat. 490. duobus annis poſt Vejos Captos.*

1. V*Ejentes*,] Italiæ populi 18. mill. paſ. ab Urbe diſtantes.

2. *Extraordinariam.*] Quæ proprio ſuo ſumptu militabat. Et ſic apud Livium Fabii loquuntur. *Noſtrum id nobis velut familiare bellum, privato ſumptu gerere in animo eſt. Reſpublica & milite illic & pecunia vacet.*

3. *Cremeram.*] Fluvium Tuſciæ haud longè à Vejis. 5. milliario ab Vrbe diſtans.

4. *Trecenti.*] Livio & victori trecenti ſex. Fabii cæſi ad unum omnes, 306. periiſſe ſatis convenit. Eutrop. Floro conſentit.

5. *Patricius exercitus.*] Omnes Patricii, omnes unius gentis, quorum neminem ducem ſperneret egregius quibuslibet temporibus exercitus:

6. *Scelerato nomine.*] Apud veteres illos & bonos Latinos *ſcelus* nil aliud ſæpe fuit quam *infelicitas*, ita apud Plaut. Capt. Act. 3. ſc. 5.

Major potitus hoſtium eſt, quod hoc eſt ſcelus.

Sceleſtus, Infelix. Plaut. Menæch. Act. 3. ſc. 1.

Nunquam quidquam facinus feci pejus neque ſceleſtius.

Contra, *probus* eſt *felix* apud eundem. Moſtel. Act. 1. ſc. 3.

Ut videas jam medullitus me amare ob probus homo ſum.

Vbi *probus* nil aliud eſt quam *felix*. Et peſſimè Lamb. qui vertit *homo frugi*.

7. *Porta.*] Porta Carmentalis, quòd Carmentæ ſacellum erat ei proximum, poſtea ſcelerata fuit appellata, per eam egredi, vel ingredi nefas erat. Ovid.

Ire per hanc noli quiſquis es: omen habet,
Porta vacat culpa, ſed tamen omen habet.

ſtiſſima

ſtiſſima capta ſunt oppida: vario quidem eventu. [8] Faliſci ſe ſponte dediderunt. Cremati [9] ſuo igne [10] Fidenates. Rapti funditus [11] deletique [12] Vejentes. Faliſci quum obſiderentur, mira viſa eſt fides [13] imperatoris, nec immerito: quod [14] Ludimagiſtrum, urbis proditorem, cum iis quos adduxerat [15] pueris, [16] vinctum ſibi ultro remiſiſſet. Eam namque vir ſanctus, & ſapiens, veram ſciebat victoriam, quæ ſalva fide, & integra dignitate pareretur. [17] Fidenæ, quia pares non erant ferro, ad terrorem movendum [18] facibus armatæ, & diſcoloribus ſerpentum in modum vittis, [19] furiali more proceſſerant: [b] ſed habitus ille feralis, everſionis omen fuit. [20] Vejentium quanta [c] res fuerit, indicat [21] decennis obſidio. Tunc primum [22] hiematum ſub pellibus, [d] [23] taxata ſtipendio hiberna: [e] adactus miles ſua ſponte jurejurando, [24] niſi capta urbe non remeare. Spolia [25] de Larte Tolumnio rege ad Feretrium

INTERPRETATIO.

b *Sed pompa illa funeſta fuit præſagium everſionis.*

c *Obſidio decennis oſtendit quanta fuerit Reſpublica Vejentium.*

d *Hiberna juſſa ſunt dare ſtipendia.*

e *Miles impulſus eſt ſua ſponte jurare ſe non reverſurum* domum ſuam, *niſi urbe capta.*

NOTÆ.

8. *Faliſci.*] Etruriæ populi à Camillo devicti.

9. *Suo igne.*] Vide infra.

10. *Fidenates.*] Populi in Latio, ſexto ab urbe milliario. Hos vicit Mammercus Æmilius Dictator.

11. *Deleti.*] A Furio Camillo poſt decennalem obſidionem.

12. *Vejentes.*] Vide ſupra.

13. *Imperatoris.*] Camilli.

14. *Ludimagiſtrum.*] Magiſtrum vocat Livius. Præceptorem intelligo. *Mos erat Faliſcis*, inquit Livius, *eodem Magiſtro Liberorum & Comite uti; ſimulque plures pueri, quod hodie quoque in Græcia manet, cura demandabantur.*

15. *Pueris.*] Primorum pueros ad Camillum perduxerat.

16. *Vinctum.*] Denudatum eum, manibus poſt tergum revinctis, reducendum Falerios pueris tradidit, virgaſque eis quibus proditorem agerent in Urbem verberantes, dedit.

17. *Fidenæ.*] Vide ſup. in hocce capite.

18. *Facibus armatæ.*] *Patefactis Fidenatium portis, nova erumpit acies, inaudita ante id tempus inuſitataque, ignibus armata ingens multitudo, facibuſque ardentibus tota collucens, velut fanatico inſtincta curſu in hoſtem ruit.* Livi. lib. 14. ſed ibi omnino legendum *Fanatico inſtinctu* non *inſtincta*. Sic Florus alicubi dixit; *quodam quaſi inſtinctu Deorum*. Nil certius: deinde quid hoc, *fanatico inſtincta*?

19. *Furiali more.*] Nam & ſic pinguntur Furiæ.

20. *Vejentium.*] Supra dictum eſt.

21. *Decennis.*] Hic Vejorum occaſus fuit urbis opulentiſſimæ Etruſci nominis, magnitudinem ſuam vel ultima clade indicantis, quod decem æſtates, hyemeſque continuas circumſeſſa fuerit. Livius.

22. *Hiematum ſub pellibus.*] *Hibernacula etiam, res nova militi Romano, ædificari cœpta.* Livius.

23. *Taxata.*] Hyberna, quæ nos dicimus, *Les quartiers d'hyver*, taxata fuêre, ut inde militibus ſtipendium ſolveretur. Patri meo impenſius placebat legi, *taxata hybernis ſtipendia*.

24. *Niſi capta urbe.*] Negant ſe inde priuſquam, capta urbe hoſtium, redituros.

25. *De Larte Tolumnio.*] Vejentium Rege. Sed cave credas hæc ſpoliis reportata quum Vejentes obſiderentur: tunc tempo-

Digitized by Google

[26] reportatâ. Denique non ſcalis, nec irruptione, ſed cuniculo, & ſubterraneis dolis [27] peractum urbis excidium. [f] Ea denique viſa eſt prædæ magnitudo, cujus decimæ [28] Apollini Pythio mitterentur: univerſuſque populus Romanus ad direptionem urbis vocaretur. Hoc tunc Vejentes fuêre: nunc fuiſſe quis meminit? quæ reliquiæ, [29] quodve veſtigium? Laborat [g] annalium fides, ut Vejos fuiſſe credamus.

INTERPRETATIO.

[f] *Tanta denique magnitudo prædæ viſa eſt, ut decima ejus mitterentur Apollini Pythio.*

[g] *Fides Annalium vix impellit nos ut credamus Vejos fuiſſe.*

NOTÆ.

ris reportata fuerant, quum Fidenates contra Romanos rebellarunt anno ab Urbe condita 318. quibus auxilium præſtabat Vejentium Rex Tolumnius 32. an. ante Vejorum obſidionem.

26. *Reportata.*] Ab A. Cornelio Coſſo tribuno militum.

27. *Peractum.*] *Poſtremo jam fato tum denique urgente, operibus tamen non vi expugnata eſt. Liv.*

28. *Appollini Pyth.*] Apollo vocatus fuit Pythius quod ſerpentem Pythonem occiderit. Illi decimam partem voverat Imperator. Vide Livium lib. v.

29. *Quodve veſtigium.*] Hac de re Propert. lib. 4.

Et Veii veteres, & vos tum regna fuiſtis
Et veſtro poſita eſt aurea ſella foro
Nunc intra muros paſtoris buccina lenti
Cantat, & in veſtris oſſibus arva metunt.

CAPUT XIII.

Bellum Gallicum.

HIc ſive [1] invidia deûm, ſive fato, rapidiſſimus procurrentis imperii curſus, parumper [2] Gallorum Senonum incurſione ſupprimitur. Quod tempus populo Romano neſcio utrum clade funeſtius fuerit, an virtutum experimentis ſpecioſius. Ea certe fuit vis calamitatis, ut in experimentum illatam putem divinitus, ſcire volentibus immortalibus diis, an Romana virtus imperium orbis mereretur. Galli Senones, gens natura ferox, moribus incondita, ad hoc ipſa corporum mole, perinde

NOTÆ.

CAP. XIII. *Bellum Gallicum. Inceptum anno Mundi 3562. ante Ch. Nat. 386. ab Urb. Cond. 365. & à Dolabella finitum anno Mundi 3667. ante Ch. Nat. 281. ab Urbe Cond. 470. 95. poſtquam inceptum fuerat.*

1. *Invidia Deûm.*] Quibus Res Romana potens nimium videbatur. Sic Virgil. in Deorum Invidiam.

— Nimium vobis Romana propago
Viſa potens ſuperi, propria hæc ſi dona fuiſſent.

2. *Gallorum Senonum.*] Galli Senones, Galliæ populi, Nerviis vicini verſus occaſum, hos primo ξένους appellatos fuiſſe traditur, quia venerint ex Tranſalpina regione.

Digitized by Google

armis ingentibus, adeo [3] omni genere terribilis fuit, ut plane nata ad hominum interitum, urbium ſtragem, videretur. Hi quondam ab [4] ultimis terrarum oris, & cingente omnia Oceano, ingenti agmine profecti, quum jam media vaſtaſſent, poſitis inter Alpes & Padum ſedibus, ne his quidem contenti per Italiam vagabantur. Tum [5] Cluſium obſidebant. Pro ſociis ac fœderatis populus Romanus [6] intervenit, miſſis ex more legatis. Sed [7] quod jus apud Barbaros? ferocius agunt. Et inde certamen. Converſis igitur à Cluſio, Romamque venientibus, ad [8] Alliam flumen cum exercitu Fabius conſul occurrit. [a] Non temere [9] fœdior clades. Itaque hunc diem faſtis [b] Roma [10] damnavit. Fuſo exercitu jam [11] mœnibus Urbis appropinquabant. Erant [12] nulla præſidia. Tum igitur, aut nunquam aliàs apparuit vera illa Romana virtus. Jam primum majores natu [13] ampliſſimis uſi honoribus, in forum coëunt. [c] Ibi [14] devovente pontifice, diis ſe Manibus conſecrant: ſtatimque in ſuas quiſque ædes regreſſi, ſicut in trabeis erant, & ampliſſimo cultu, in [15] curulibus ſellis [16] ſeſe poſuerunt: ut quum veniſſet hoſtis, in ſua dignitate morerentur. Pontifices, & Flamines, quicquid religoſiſſimi in

INTERPRETATIO.

a *Non facilè inveniatur major clades.*
b *Itaque Roma excluſit hunc diem faſtis.*
c *Ibi devovent ſe Manibus Diis, Pontifice præeunte.*

NOTÆ.

3. *Omni genere.*] Naturæ ferocitate, corporum mole, & armis ingentibus.

4. *Ab ultimis oris.*] Sic Livius de iiſdem, *hoſtes ab Oceano, terrarumque ultimis oris bellum cientes.*

5. *Cluſium.*] Tuſciæ oppidum.

6. *Intervenit.*] Legati tres Marci Fabii Ambuſti filii miſſi, qui Senatus, populique Rom. nomine agerent cum Gallis.

7. *Sed quod jus.*] Hæc contra fidem dicit noſter, ut à populo Romano avertat invidiam; nam certum eſt legatos contra jus egiſſe, non Barbaros. Unus enim ex legatis contra *jus gentium in aciem* proceſſit, & Ducem Senonum interfecit.

8. *Alliam.*] Hujus fluminis curſum eleganter deſcribit Livius. *Ad undecimum lapidem occurſum eſt, qua flumen Allia Cruſtuminis Montibus, prealto defluens alveo, haud multum infra viam Tiberino amni miſcetur.*

9. *Fœdior.*] Sic optimi quique ſcriptores & clades bello acceptas, & tempeſtates, fœdas vocant, Virgil. lib. 1. Georg.

Et fœdam glomerant tempeſtatem imbribus atris
Collecta ex alto nubes.

10. *Damnavit.*] Excluſit, hoc eſt, inter atros & nefaſtos retulit, Lucan. lib. 7.

Et damnata diu Romanis Allia faſtis.

11. *Mœnibus appropinquabant.*] Eodem modo dictum quo apud Horat.

——portuque ſubimus
Chaonio.

Nam ibi *portu* eſt tertii caſus pro *portui*.

12. *Nulla præſidia.*] *Porta clauſa non erat, nulla pro portis ſtatio, nulli in muris armati.* Livius.

13. *Ampliſſimis uſi honoribus.*] Qui Curules geſſerant Magiſtratus.

14. *Devovente Pontifice.*] Marco Fabio Pontifice maximo præfante Carmen, ii ſe pro patria Quiritibus Romanis devoverunt: Florus autem dicit devovente Pontifice, quia Pontifex verbis præibat.

15. *Curulibus.*] Vide caput v.

16. *Seſe poſuerunt.*] Uno verbo dicam, hæc Latinitas mihi haud ſane probatur, *ponere ſe in lecto, ponere ſe in ſella, ponere ſe in palea, &c.* Lego in curulibus ſellis conſederunt; aut ſi Virgilium imitari malis *in curulibus ſellis ſe compoſuerunt*, lib. 5. Æneidos,

Cùm venit, aulæis jam ſe Regina ſuperbis
Aurea compoſuit ſponda.——

templis erat, [17] partim in doliis defoſſa terræ recondunt, [18] partim impoſita plauſtris ſecum avehunt. Virgines ſimul ex ſacerdotio Veſtæ, nudo pede fugientia ſacra comitantur. Tamen excepiſſe fugientes unus è plebe fertur [19] Lucius Albinus, qui depoſitis uxore & liberis, virgines in plauſtrum recepit, adeo tum quoque [d] in ultimis, religio publica privatis affectibus antecellebat. [20] Juventus vero, quam ſatis conſtat vix mille hominum fuiſſe, duce [21] Manlio arcem Capitolini montis inſedit, obteſtata ipſum quaſi præſentem Jovem, ut quem admodum ipſi ad defendendum templum ejus concurriſſent, ita ille [22] virtutem eorum numine ſuo tueretur. Aderant interim Galli, apertamque Urbem, [23] primo trepidi ne quis ſubeſſet dolus, mox ubi ſolitudinem vident, pari clamore & impetu invadunt: patentes paſſim domos adeunt: ubi ſedentes in curulibus ſuis prætextatos ſenes, velut Deos [24] Genioſque venerati. mox eoſdem, poſtquam eſſe homines liquebat, alioqui nihil reſpondere dignantes, pari vecordia mactant, faceſque tectis injiciunt: & [e] totam Urbem igne, ferro, manibus exæquant. Sex menſibus Barbari (quis crederet?) circa montem unum [25] pependerunt, nec diebus modo, ſed noctibus quoque omnia experti: quum tandem Manlius nocte ſubeuntes, [26] clangore anſeris excitatus, à ſumma rupe dejecit; & ut ſpem hoſtibus

INTERPRETATIO.

d *Adeo tum quoque in infimis hominibus religio publica vincebat privatos affectus.*

e *Et faciunt urbem planam ferro igne & manibus.*

NOTÆ:

17. *Partim in doliis.*] Condita in doliolis ſacello proximo ædibus flaminis Quirinalis, ubi nunc deſpui religio eſt, defodêre. Liv.

18. *Partim impoſita.*] *Cætera, inter ſe onere partito, ferunt via, quæ Sublicio ponte ducit ad Janiculum*, Livius. Ubi a Floro diſſentit qui plauſtris impoſita dicit, Virgines vero Veſtales nudo pede ſacra Comitantes in plauſtrum Lucii Albini receptas.

19. *Lucius Albinus.*] De plebe Romana homo Lucius Albinus plauſtro conjugem ac liberos vehens, irreligioſum ratus Sacerdotes publicos ſacraque populi Rom. pedibus ire, ferrique, ſe ac ſuos in vehiculo conſpici, deſcendere uxorem & pueros juſſit, Virgines ſacraque in plauſtrum impoſuit, & cæteræ quo iter Sacerdotibus erat, pervexit. Livius.

20. *Juventus.*] Placuit cum conjugibus ac liberis, juventutem militarem, Senatuſque robur, in arcem Capitoliumque conſcendere, armiſque & frumento collocatis, ex loco endomunito Deos hominesque & Romanum nomen defendere. Liv.

21. *Manlio.*] Marcus Manlius. Meminit Virgil. 8. Æneid.

In ſumma cuſtos Tarpejæ Manlius Arcis
Stabat pro Templo, & Capitolia celſa
tenebat.

22. *Virtutem.*] Fortitudinem. Ita & Græci ἀρετὴ.

23. *Primo trepidi.*] Noctem veriti & ignotæ ſitum urbis, inter Romam & Anienem conſedêre.

24. *Genioſque.*] Deos tutelares urbis Romæ.

25. *Pependerunt.*] Ea vis eſt verbi *pendeo*, ut infecta re ſedere ſignificet. Sic Virg. lib. 4. Æneid.

—— pendent opera interrupta minæque
Murorum ingentes.

26. *Clangore anſeris.*] Hanc Hiſtoriam tangit. Virgil. lib. 8. Æneid.

demeret, quanquam in ſumma fame, [f] tamen ad ſpeciem fiduciæ, panes ab arce jaculatus eſt. Et ſtato quodam die per medias hoſtium cuſtodias, Fabium pontificem ab arce demiſit; qui [27] ſolemne ſacrum in Quirinali monte conficeret. Atque ille per media hoſtium tela incolumis religionis auxilio rediit, [g] propitioſque deos renunciavit. Noviſſime, quum jam obſidio ſua Barbaros fatigaſſet, mille pondo auri receſſum ſuum [28] venditantes, idque ipſum per inſolentiam, quum ad iniqua pondera [29] addito adhuc gladio, ſuperbe, Væ victis increparent, ſubito [30] aggreſſus à tergo Camillus adeo cecîdit, ut omnia incendiorum veſtigia, Gallici ſanguinis inundatione, deleret. Agere gratias diis immortalibus ipſo tantæ cladis nomine libet. Paſtorum caſas ignis ille, & flamma [31] paupertatem Romuli abſcondit. incendium illud quid egit aliud, niſi ut deſtinata hominum ac deorum domicilio civitas, non deleta, non obruta, ſed expiata potius, & luſtrata videatur. [h] Igitur poſt aſſertam à Manlio, reſtitutam à Camillo Urbem, acrius etiam vehementiuſque in finitimos reſurrexit. Ac primum omnium illam ipſam Gallicam gentem non contentus mœnibus expuliſſe, quum per Italiam [i] naufragia ſua latius traheret, [32] ſic perſequutus eſt duce Camillo, ut hodie [33] nulla Senonum

INTERPRETATIO.

[f] *Tamen jaculatus eſt panes arce ut ſimularet fiduciam.*

[g] *Et renunciavit Deos eſſe propitios.*

[h] *Igitur populus Rom. acrius & vehementius etiam reſurrexit in finitimos poſt defenſam urbem à Manlio, & reſtitutam à Camillo.*

[i] *Cum latius per Italiam traheret ruinam ſuam.*

NOTÆ.

Atque hic auratis volitans argenteus anſer
Porticibus, Gallos in limine adeſſe canebat.
Galli per dumos aderant, arcemque tenebant.
Defenſi tenebris & dono noctis opacæ.

27. *Solemne.*] Genti Fabiæ peculiare erat illud ſacrificium, ut innuit Livius lib. v. *Sacrificium erat ſtatum in Quirinali colle, Genti Fabiæ.*

28. *Venditantes.*] Jactabant non obſcurè Galli haud magna mercede ſe adduci poſſe ut obſidionem relinquerent.

29. *Addito adhuc gladio.*] Huic loco lucem afferet alter Livii, *Rei fœdiſſimæ per ſe adjecta indignitas eſt, pondera ab Gallis allata iniqua, & Tribuno recuſante additus ab inſolente Gallo ponderi gladius, auditaque intoleranda Romanis vox; væ victis eſſe; qua intelligi volebant Galli, victis victoris legem eſſe ſubeundam.*

30. *Aggreſſus à tergo.*] Tamen iis denuntiaverat, ut ſe ad prælium expedirent.

31. *Paupertatem Romuli.*] Sub cujus regno.

Nec fortuitum ſpernere Ceſpitem
Leges ſinebant.

32. *Sic perſecutus.*] Ad octavum lapidem, ad Gabinam viam, quo ſe è fuga contulerant. Ibi cædes omnia obtinuit, caſtra capiuntur, & ne nuncius quidem cladis relictus eſt.

33. *Nulla Senonum veſtigia.*] Falſum, ut & multa alia: nam hodieque ſuperſunt juxta Adriaticum ſinum, & in Etruriaé hæc ſunt notiſſima.

Digitized by Google

veſtigia ſuperſint. 34 Semel apud 35 Anienem trucidati, quum ſingulari certamine Manlius aureum torquem Barbaro inter ſpolia detraxit: inde Torquati. Iterum 36 Pomptino agro, quum in ſimili pugna 37 Lucius Valerius, inſidente galeæ 38 ſacra alite adjutus, retulit ſpolia: K & inde Corvini. Tandem 39 poſt aliquot annos, omnes reliquias eorum in Etruria 40 ad lacum Vadimonis 41 Dolabella delevit: 42 ne quis extaret in ea gente, quæ incenſam à ſe Romanam urbem gloriaretur.

INTERPRETATIO.

K *Et inde Corvini* dicti ſunt.

NOTÆ.

34. *Semel.*] Titus Manlius provocantem Gallum ad ſingulare certamen, congreſſus occidit. Et ſublato torque aureo, colloque ſuo impoſito, in perpetuum Torquati ſibi, & poſteris cognomen accepit.

35. *Anienem.*] Anio fluvius in Latio quarto ab urbe milliario, Romanos à Sabinis dividit.

36. *Põptino agro.*] In Latio circa Volſcos.

37. *Lucius Valerius.*] Aliis Marcus dicitur. Hic quum adverſus Gallum pugnaturus proceſſiſſet, Corvus ſupra brachium dextrum ſedit, mox, commiſſa pugna, idem Corvus alis & unguibus Galli oculos verberavit ne rectum poſſet aſpicere, ita ut ab illo interfectus ei Corvini nomen dederit.

38. *Sacra alite.*] Sacram vocat, quia in augurio multum obſervabatur hæc avis.

39. *Poſt aliquot annos.*] An. 95. poſt inceptum bellum, vide ſupra.

40. *Ad Lacum Vadimonis.*] Qui & hodie *Vadimono* dicitur, in Italia juxta Amerina prædia..

41. *Dolabella.*] Cn. Cornelius Dolabella Conſul.

42. *Ne quis extaret in ea gente, quæ incenſam à ſe Romanam urbem gloriaretur.*] Hæc à Salmaſio eſt, in aliis Editionibus legitur *qui*; & hæc vera lectio eſt; ſed mox pro *à ſe*, legendum *à ſuis*, idque non vidit vir maximus. *Pater meus*.

CAPUT XIV.

Bellum Latinum.

CONVERSUS à Gallis in Latinos, Manlio Torquato, Decio Mure conſulibus, ſemper quidem æmulatione imperii infeſtos, tum vero contemptu Urbis incenſæ; 1 quum jus civitatis, partem imperii ac magiſtratuum poſcerent, 2 atque jam amplius quam congredi auderent: quo

NOTÆ.

CAP. XIV. *Bellum Latinum anno Mundi 3614. ab Urbe Condita 417. ante J. Ch. 334. Coſſ. T. Manlio Torquato, P. Decio Mure.*

1. *Quum jus civitatis*] Falſum, non jus civitatis poſcebant, ſed ut unus Conſul ex eorum, alter ex Romanorum populo crearetur, & Senatus pars æqua ex utraque gente foret, & hoc eſt quod vocat Florus partem Imperii ac Magiſtratuum.

2. *Atque jam amplius quam congredi auderent.*] Plus enim erat partem Magiſtratuum petere, quam armis congredi. Senſus planus eſt, itaque nil mutandum, quidquid dicat doctiſſimus Salmaſius.

tempore quis ceſſiſſe hoſtem mirabitur? 3 quum alter conſulum filium ſuum quia contra imperium pugnaverat, quamvis victorem occiderit, quaſi plus in 4 imperio eſſet, quam in victoria; 5 alter 6 quaſi monitu deorum, 7 capite velato primam ante aciem 8 diis Manibus ſe devoverit: ut in confertiſſima ſe hoſtium tela jaculatus, novum ad victoriam iter, ſanguinis ſui ſemita, aperiret.

NOTÆ.

3. *Quum alter Conſulum.*] T. Manlius.

4. *Imperio.*] Nota imperium paſſivè poſitum, ſic apud Saluſt. alicubi legitur *ad imperandum* id eſt *ut imperaretur*.

5. *Alter.*] Decius Mus.

6. *Quaſi monitu.*] Cur *quaſi*, quum ex Deorum monitu factum eſſe conſtet?

7. *Capite velato.*] De more, religionis cauſa, ne quid occurreret quod eam turbaret. Sic ille apud Horat.

Nam male re geſta quum vellem mittere operto
Me capite in flumen. ——

8. *Diis manibus.*] Qui, & inferi dicebantur.

CAPUT XV.

Bellum Sabinum.

1 A Latinis aggreſſus eſt gentem Sabinorum, qui immemores factæ ſub Tito Tatio affinitatis, quodam contagio belli ſe Latinis adjunxerant. a Sed 2 Curio Dentato conſule, omnem eum tractum, quà 3 Nar ambit, 4 fonteſque Velini, Hadriatico tenus mari, igne ferroque vaſtavit. 5 Qua victoria, tantum hominum, tantum agrorum redactum in poteſtatem, ut in utro plus eſſet, nec ipſe poſſet æſtimare qui vicerat.

INTERPRETATIO.

a *Sed Curio Dentato Conſule igne & ferro vaſtavit omnem eum tractum quem Nar ambit, & fontes Velini uſque ad mare Adriaticum.*

NOTÆ.

CAP. XV. *Bellum Sabinum an. Mundi* 3660. *ante Ch. Nat.* 288. *Ab urb. Cond.* 463. *Coſſ. P. Cornelio Rufino, & Man. Curio Dentato.*

1. A *Latinis.*] Falſum quod ait Florus populum Rom. poſt debellatos Latinos, in Sabinos converſum, nam multi anni interſunt, & multa alia bella geſſit, ut Auſonium, Privernas, Neapolitanum, Samniticum quod duravit annos 49. Etruſcum & alia. Nuſquam etiam legitur Sabinos ſe Latinis conjunxiſſe.

2. *Curio Dentato.*] Qui eodem Magiſtratu bis, & de Samnitibus & de Sabinis triumphavit.

3. *Nar.*] Umbriæ flumen, cum Lacu Velino conjungitur.

4. *Fonteſque Velini.*] Idem cum Lacu Velino in Umbria, Virgil. lib. 7. Æneid.

—— *audiit amnis*
Sulphureaque Nar albus aqua, fonteſque Velini.

5. *Qua victoria tantum hominum.*] Hoc confundit Florus: nam de Sabina victoria dicit quod de Samnitica dicere debuit. Victis enim Samnitibus, Curius Dentatus regreſſus, in Concione ait, *tantum agri cepi, ut ſolitudo fuerit ni tantum hominum cepiſſem, tantum porro hominum cepi, ut fame perituri fuerint, ni tantum agri cepiſſem.*

Digitized by Google

CAPUT XVI.

Bellum Samniticum.

1 PRECIBUS deinde Campaniæ motus, non pro ſe, ſed, quod eſt ſpecioſius, pro ſociis, Samnites invadit. Erat fœdus 2 cum utriſque percuſſum: a ſed hoc Campani ſanctius, & prius, omnium ſuorum deditione fecerant. Sic ergo Romanus bellum Samniticum 3 tanquam ſibi geſſit. 4 Omnium non modo Italia, ſed toto orbe terrarum, pulcherrima Campaniæ 5 plaga eſt. b Nihil 6 mollius cœlo: 7 denique 8 bis c floribus vernat. Nihil uberius ſolo: d ideo 9 Liberi, Cererisque certamen dicitur. Nihil hoſpitalius mari: Hîc illi nobiles portus, 10 Caïeta, 11 Miſenus, & tepentes fontibus 12 Bajæ: Lucrinus & Avernus, quædam 13 maris otia. Hîc amicti vitibus montes, Gaurus, Falernus, Maſſicus, & pulcherrimus omnium Veſuvius, Ætnæi ignis imitator. e Urbes ad

INTERPRETATIO.

a *Sed Campani deditione ſuorum omnium, fecerunt hoc fœdus ſanctius & antiquius.*

b *Nihil eſt temperatius Cœlo ejus.*

c *Denique bis habet ver floribus.*

d *Ideo dicitur fuiſſe certamen Liberi & Cereris.*

e *Urbes juxta mare.*

NOTÆ.

CAP. XVI. *Bellum Samniticum, anno Mundi 3611. ante J. Ch. 337. ab Urbe Condita 414. Coſſ. M. Valerio Corvo III. A. Cornelio Coſſo.*

1. P*Recibus*.] Legati Campanorum Romam venêre, auxilia ſibi contra Samnites petentes; & quum negarent Romani, Campani Urbem Capuam, ſeque, ſuaque omnia Romanis dedunt, petuntque ut jam dedititios ſuos defendere velint.

2. *Cum utriſque*.] Falſum, nam cum ſolis Samnitibus, ut patet ex Livio.

3. *Tanquam ſibi.*] Et re vera ſibi geſſit, quum Campani omninò ſe illis dedidecant.

4. *Omnium non modo.*] Hæc deſcriptio talis eſt, ut, quæ pulchrior, vel ipſa Campania, vel Flori deſcriptio, judicare difficilè.

5. *Plaga.*] Planities, *étenduë*, ut æquor, Græcè πλαξ.

6. *Mollius.*] Molle eſt temperatum. Sic infra, lib. 3. cap. 3. *Sed in Venetia quo ferè tractu Italia molliſſima eſt, ipſa cœli ſolique clementia robur elanguit.*

7. *Denique.*] Quaſi diceret, ne longiùs abeam, *en un mot*, nota.

8. *Bis floribus vernat.*] Floribus gignendis bis habet ver.

9. *Liberi, Cererisque certamen.*] Ut Athenæ Neptuni, & Minervæ fuêre certamen.

10. *Caïeta.*] A Caïeta Æneæ Nutrice nomen accepit, Virgil.

Tu quoque litoribus noſtris Æneïa nutrix
Æternam moriens famam Caïeta dediſti.

11. *Miſenus.*] A Miſeno Æneæ Comite dictus, qui illic ſepultus fuit. Virgil.

Monte ſub aërio qui nunc Miſenus ab illo
Dicitur, æternumque tenet per ſæcula nomen.

12. *Bajæ.*] Ubi aquæ calidæ.

13. *Maris otia.*] Ubi mare quieſcit, ſilet, non æſtuat, per Lucrinum Lacum, in Avernum Thyrrenum mare labitur. Malè qui legunt *oſtia*.

mare,

mare, Formiæ, Cumæ, Puteoli, Neapolis, Herculaneum, Pompeji, & ipſa caput urbium Capua, quondam [14] inter tres maximas, Romam, Carthaginemque numerata. [f] [15] Pro hac urbe, his regionibus populus Romanus Samnites invaſit, gentem, [16] ſi opulentiam quæris, aureis & argenteis armis, [17] diſcolori veſte, [g] uſque ad ambitum armatam: ſi fallaciam, ſaltibus fere & montium fraude graſſantem: ſi rabiem ac furorem, [18] ſacratis legibus, humaniſque hoſtiis in exitium Vrbis agitatam: ſi pertinaciam, ſexies rupto fœdere, cladibuſque ipſis animoſiorem. Hos tamen [19] quinquaginta annis per Fabios & Papirios patres, eorumque liberos, ita ſubegit, ac domuit, [20] ita ruinas ipſas urbium diruit, ut hodie Samnium in ipſo Samnio requiratur: nec facile appareat materia [21] quatuor & viginti triumphorum. Maxime tamen nota & [22] illuſtris ex hac gente clades, [23] apud Caudinas furculas Veturio Poſthumioque Conſulibus accepta eſt. Clauſo enim per inſidias intra eum ſaltum exercitu, unde non poſſet evadere, [h] ſtupens occaſione tanta dux hoſtium Pontius, Herennium patrem conſuluit, & ille, [24] mitteret omnes, vel occideret, ſapienter, ut ſenior, ſuaſerat. Hic armis exutos mittere ſub jugum maluit; [25] ut nec amici forent beneficio, & poſt flagitium hoſtes magis. Itaque & conſules ſtatim magnifice [26] voluntaria deditione

INTERPRETATIO.

f *Ante hanc urbem.*
g *Uſque ad luxuriam.*
h *Pontius Dux hoſtium attonitus tanta occaſione.*

NOTÆ.

14. *Inter tres maximas.*] Pater meus legebat *Urbes maximas,* non *tres*.

15. *Pro hac Urbe.*] Scilicet Capua.

16. *Si opulentiam quæris.*] *Duo exercitus erant, ſcuta alterius auro, alterius argento cœlaverant.* Livius.

17. *Diſcolori veſte.*] *Tunica auratis militibus verſicolores, argentatis lintea candida.* Livius.

18. *Sacratis legibus.*] Melius, *ſacris,* ut in Stadiana ann. 1579. ſacræ leges erant quibus caput eorum, qui non iſſent in prœlium, vel fugiſſent, vel alio quovis modo ſibi defuiſſent, Diti ſacrum fiebat.

19. *Quadraginta annis.*] Eutrop. quadraginta novem.

20. *Ita ruinas ipſas.*] Non contenti Vrbes diruiſſe, earum etiam ruinas diruêre.

21. *Quatuor & viginti Triumphorum.*] Nam toties de Samnitibus triumphatum eſt.

22. *Illuſtris.*] Vt in bonam, ſic & in malam partem ſumitur.

23. *Apud Caudinas.*] Caudinæ furcæ in Apulia circa Aufidum fluvium, ubi Caudium urbs, circa quam caſtra occultiſsimè Samnites locaverant, quà quum exercitum Conſules ducerent, in inſidias præcipitant, & vincuntur. Inde ſub jugum ſeminudi traditis armis miſſi, domum cum ignominia revertuntur. Id accidit anno vigeſimo poſt ſuſceptum bellum. an. ante N. J. C. 317. ab Vrb. Cond. 434.

24. *Mitteret omnes, vel occideret.*] Hæc non una legatione peracta, nam bis ad patrem nuntium miſit Pontius: ille priori omnes quamprimum inviolatos dimittendos, & iterum eodem remeant nuntio, ad unum omnes interficiendos eſſe reſpondit.

25. *Ut nec amici.*] Hæc ironice dicit Florus.

26. *Voluntaria deditione.*] Nam Spurius Poſthumius auctor fuit, ut per feciales nudi vinctique Samnitibus dederentur, ut exſolveretur Religione populus, ne quid divini humanive obſtaret, quominus pium juſtumque de integro bellum ſuſciperent.

Digitized by Google

turpitudinem fœderis dirimunt,& ultionem flagitans miles, 27 Papirio duce, (horribile dictu) 28 ſtrictis enſibus per ipſam viam 29 ante pugnam furit: & in congreſſu arſiſſe omnium oculos, hoſtis auctor fuit. Nec prius finis cædibus datus, quam jugum & hoſtibus & duci capto repoſuerunt.

N O T Æ.

27. *Papirio*.] Lucio Papirio Curſore, qui ſequenti anno poſt acceptam cladem, hoſtium caſtra expugnavit, obſides recepit, & Samnites ſub jugum miſit.

28. *Strictis enſibus*.] In vetuſtis quibuſdam editionibus, legitur, *ſubjectis*, & vera lectio eſt; quam tamen elegantiſſimus Lipſius mutavit in *ſubrectis*. At nil neceſſe fuit; nam *ſubjectus*, pro *ſurrectus*, ſeu *ſubrectus*, genuina Latinitas eſt: unde illud, *ſubjecto in mentum gladio*: Vnde illud Virgilii, *Et corpora ſaltu ſubjiciunt in equos*. Vnde illud denique ejuſdem Poëtæ: *Se ſubjicit arbos*, id eſt, *ſe erigit, ſurgit*. *Pater*.

29. *Ante pugnam furit*.] Ita legendum, non, *fuit*, ut pretendit vir doctiſſimus: nec enim ſatis animoſum eſt, imo inertiſſimum. *Pater*.

C A P U T XVII.

Bellum Etruſcum & Samniticum.

1 HActenus Populus Romanus cum ſingulis gentium: mox acervatim: tamen ſic quoque par omnibus. Etruſcorum 1 duodecim populi, 2 Umbri in id tempus intacti antiquiſſimus Italiæ populus, 3 Samnitium reliqui, in excidium Romani nominis repente conjurant. Erat terror ingens tot ſimul tantorumque populorum. Late per Etruriam infeſta quatuor agminum ſigna volitabant. 4 Ciminius interim ſaltus in

I N T E R P R E T A T I O.

1 *Hactenus Populus Rom.* geſſit bellum *cum ſingulis gentium*; *mox ſimul cum omnibus*.

N O T Æ.

CAP.XVII. *Bellum Etruſcum & Samniticum*. *Hic Florus confundit; nam Etruſcum Bellum, quo Sylva Ciminia ſuperata eſt, contigit anno Mundi* 3642. *ante Ch. Nat.* 306. *ab Urbe Condita* 445. *Coſſ.* *Q. Fabio Maximo Rulliano* 11. *C. Martio Rutilio Cenſorino*.

Samniticum vero quod & Etruſcum dictum fuit, nam Etruſci, Vmbri, Samnites & Galli ſe junxerant, contigit decimo tertio anno poſt, ſcilicet an. Mundi 3655. *ante Ch. Nat.* 293. *ab urbe Condita* 458. *Coſſ.* *Q. Fabio Maximo Rulliano* v. *Publio Decio Mure* 1v.

1 DVodecim populi.] In duodecim populos diviſam fuiſſe Etruriam alibi monuimus.

2. *Umbri*.] Italiæ populi inter Padum & Picenum, Thuſcis vicini.

3. *Samnitium reliqui*.] Suo more peccat Florus, nam non adhuc devicti Samnites.

4. *Ciminius ſaltus*.] Ciminius ſaltus & mons eſt propè Viterbum, & hodiè *Monte Viterbo* dicitur.

medio, [5] ante invius, plane quaſi [6] Calidonius, vel [7] Hercynius, adeo tunc terrori erat, ut ſenatus conſuli denuntiaret, ne tantum periculi ingredi auderet. Sed nihil horum terruit ducem, quin fratre præmiſſo exploraret acceſſus. [8] Ille per noctem paſtorio habitu ſpeculatus omnia, [9] refert totum iter. [b] Sic Fabius Maximus periculoſiſſimum bellum ſine periculo [10] explicavit. [c] Nam ſubitò inconditos atque palantes aggreſſus eſt; captiſque ſuperioribus jugis, [11] in ſubjectos ſuo jure detonuit. Ea namque ſpecies fuit illius belli, quaſi in terrigenas è cœlo ac nubibus tela mitterentur. Nec [12] incruenta tamen illa victoria. [13] Nam oppreſſus in ſinu vallis alter conſulum Decius, [14] more patrio devotum diis Manibus obtulit caput: [d] ſolemnemque familiæ ſuæ conſecrationem in victoriæ pretium redegit.

INTERPRETATIO.

b *Sic Fabius Maximus abſumpſit bellum periculoſiſſimum, ſine periculo.*

c *Subito enim aggreſſus eſt eos inordinatos errantesque.*

d. *Et reddidit conſecrationem in pretium victoriæ ſolemnem familiæ ſuæ.*

NOTÆ.

5. *Ante invius, plane quaſi.*] Sic Livius *Sylva erat Ciminia, magis tum invia atque horrida, quam nuper fuere Germanici ſaltus,*

6. *Calidonius.*] Circa Germaniam.

7. *Hercynius.*] Vide Cap. 9.

8. *Ille per noctem.*] Falſum; interdiu iter tentavit.

9. *Refert totum iter.*] Magna hic diſcrepantia eſt in editis, magna quoque in MSſ. veram ſcripturam puto, *refert tutum iter.* Pater.

10. *Explicavit.*] Verbum methaphoricum ab aulæis deſumptum: aulæa enim explicari dicuntur, quum evolvuntur ut oræ appareant. eadem metaphora uſus eſt Maro, lib. IX.

Et mecum ingentes oras evolvite belli.

11. *In ſubjectos ſuo more.*] Neſcio an quiſpiam monuerit. Arbitror legi oportere, *Jovis more*: una ratio eſt, ſed ea perquam vehemens. Cur enim, ni pro, *ſuo*, legatur, *Jovis*, mox adderet Florus, *ea namque ſpecies fuit illius belli, quaſi in Terrigenas è cœlo ac nubibus tela mitterentur!* Iſthæc enim particula, *namque*, ſatis ſuperque oſtendit anaphoram ad ea quæ ſuperius poſita fuerunt. Dein unde iſti Gigantes, ſeu *Terrigenæ*? Tum hoc quoque, *quaſi è Cœlo ac nubibus*? &c. Dices, an unum exemplum, ex more, ſeu conſuetudine, probet? hoc tricari eſt & argutulum ſe facere. Nonne ita Salmoneum, Capaneum, Phaetonta, &c. *Pater.*

12. *Incruenta illa victoria.*] Vide quod ſupra notavimus ad titulum. Quod Bello contra Samnites, Gallos, & Etruſcos contigit, id malè de Etruſco quo Ciminia Sylva facta pervia narrat Florus.

13. *Nam oppreſſus in ſinu vallis.*] Hoc fingit Florus, & nuſquam factum fuiſſe legitur.

14. *More Patrio.*] Nam Pater ejus Decius Mus ſe quoque Diis Manibus devoverat adverſus Latinos pugnans, vide Cap. XIV. hujus Libri.

Digitized by Google

CAPUT XVIII.

Bellum Tarentinum, & cum Pyrrho Rege.

SEquitur bellum Tarentinum, unum quidem titulo & nomine; [1] ſed victoria multiplex. Hoc enim Campanos, Apulos, atque [2] Lucanos, & caput belli Tarentinos, id eſt totam Italiam, & cum iſtis omnibus [3] Pyrrhum, clariſſimum Græciæ regem, una veluti ruina pariter involvit: ut eodem tempore & [4] Italiam conſumaret, & tranſmarinos triumphos auſpicaretur. [5] Tarentus Lacedæmoniorum opus, Calabriæ quondam, & Apuliæ, totiuſque Lucaniæ caput, [a] cum magnitudine & muris, portuque nobilis, tum mirabili ſitu: quippe in ipſis Hadriatici maris faucibus poſita, in omnes terras, [6] Iſtriam, [7] Illyricum, [8] Epirum, [9] Achajam, Africam, Siciliam, vela dimittit. Imminet portui, ad proſpectum maris poſitum, [10] majus theatrum: quod quidem cauſa miſeræ civitati fuit omnium calamitatum. Ludos forte celebrabant, quum [11] adremigantem litori Romanam claſſem inde vident; [b] atque hoſtem rati, [12] emicant, ſine diſcrimine inſultant. Qui enim, aut unde Romani? [13] Nec ſatis: aderat ſine mora [14] querelam ferens legatio. Hanc quoque

INTERPRETATIO.

a *Tum nobilis magnitudine, portuque & muris, tum ſitu mirabili.*

b *Atque hoſtem eſſe putantes inſiliunt, irruunt, ſine diſcrimine.*

NOTÆ.

CAP. XVIII. *Bellum Tarentinum anno Mundi 3669. ante Ch. Nat. 279. ab Urb. Cond. 472. Coſſ. L. Æmilio Barbula, Q. Martio Philippo.*

1 SEd *victoria multiplex.*] Quippe multi alii populi ſe Tarentinis adjunxerãt.

2. *Lucanos.*] Italiæ populi, quorum regio hodie Baſilicata dicitur.

3. *Pyrrhum.*] Epiri Regem, qui ex genere Achillis originem trahebat.

4. *Italiam conſumaret.*] Ut triumphos qui adhuc de Italia agendi reſtabant conſumaret, & Tranſmarinos inciperet.

5. *Tarentus.*] Calabriæ, ſeu magnæ Græciæ Vrbs.

5. *Lacedæmoniorum opus*] Lacedæmonium Tarentum vocat Horat. Od. 5. lib. 3. Tarentum autem coloniam deduxere Lacedæmonii Phalanto Spartano duce. Meminit idem Horat. Od. 6. lib. 2.

—— *Et regnata petam Laconi*
Rura Phalanto.

6. *Iſtriam.*] Italiæ regio, & terminus verſus Dalmatiam.

7. *Illyricum.*] Europæ regio eſt, quæ ſupra Adriaticum mare extenditur.

8. *Epirum.*] Litoralem Græciæ regionem è regione Calabriæ.

9. *Achajam.*] Græciæ regionem ſupra Corinthiacum ſinum. Alia eſt Achaja in Peloponneſo.

10. *Majus Theatrũ.*] In aliis Editionibus *Vrbis Theatrum.*] Ita lege, & dele, *majus*.

11. *Adremigantem litori Romanã claſſem.*] L. Valerius cum claſſe applicabat Tarentum, tanquam ad ſociam Vrbem & amicam, ſed Tarentini illum tanquam belli gerendi cauſſa miſſum oppugnant, vincunt, & occidunt, claſſem ejus diripiunt, & captos carceri mancipant.

12. *Emicant.*] Propriè de piſcibus qui corpora ſaltu in aëra ſubjiciunt. Vnde ad alia transfertur.

13. *Nec ſatis.*] Nec contenti Valerio ſine diſcrimine, id eſt, ut ait Poeta, *Tros Rutulusve fuat*, inſultaſſe, legationem violant.

14. *Querelam ferens legatio.*] Poſthumius legatus fuerat, ut injuriam L. Valerio factam expoſtularet.

Digitized by Google

fœde [15] per obſcœnam turpemque dictu contumeliam violant. Et hinc bellum. Sed apparatus horribilis, quum tot ſimul populi pro Tarentinis conſurgerent, omnibuſque vehementior Pyrrhus: qui ſemigræcam ex Lacedæmoniis conditoribus civitatem vindicaturus, cum totius viribus Epiri, Theſſaliæ, Macedoniæ, incognitiſque in id tempus elephantis, mari, terra, viris, equis, armis, addito inſuper [16] ferarum terrore, veniebat. [17] Apud Heracleam, & Campaniæ fluvium Lirim, [18] Levino conſule, prima pugna: quæ tam atrox fuit, ut [19] Ferentanæ turmæ præfectus Obſidius invectus in regem, [c] turbaverit, coëgeritque [20] projectis inſignibus prælio excedere. Actum erat, niſi elephanti converſi [21] in ſpectaculum belli procurriſſent: [d] quorum cum magnitudine, tum deformitate, & novo odore ſibi belluas amplius quam erant ſuſpicarentur, fugam ſtragemque latè dederunt.. In Apulia deinde apud Aſculum melius dimicatum eſt, [22] Curio, Fabricioque conſulibus. [e] Jam quippe belluarum terror exoleverat, & Cajus Minucius quartæ legionis [23] haſtatus, unius proboſcide abſciſſa, mori poſſe belluas oſtenderat. Itaque & in ipſas pila congeſta ſunt, & [24] in turres vibratæ faces tota hoſtium

INTERPRETATIO.

c *Illum turbaverit & coëgerit excedere prælio, projectis* regiis *inſignibus*.

d *Quos quum Romani ſuſpicarentur, belluas eſſe ampliores quam* re ipſa *erant, ob eorum magnitudinem, & deformitatem, & odorem qui ſibi novus erat, latè dederunt fugam & ſtragem*.

e *Jam enim terror belluarum defecerat*.

NOTÆ.

15. *Per obſcœnam.*] Quum non ſatis eleganter Græcè loquotus eſſet legatus, à Tarentinis nullo accepto reſponſo deriſus eſt, & loto etiam conſperſus. Qua de cauſa iratus legatus, *ſanguine*, inquit, *hanc veſtem aliquando eluetis*.

16. *Ferarum.*] Elephantorum.

17. *Apud Heracleam, & Campaniæ fluvium Lirim.*] Campaniæ fluvium eſſe Lirim ne pueri quidem ignorant; ſed planiſſimè falſum eſt Heracleam eſſe in Campania, at in extrema parte Italiæ, cui magnæ Græciæ nomen eſt. At illa pugna, de qua hic agitur, ad Heracleam, & fluvium Sirim pugnata eſt. Quamobrem graviſſimum huoc errorem in Florum contulit Salmaſius, quod iniquum eſt & planè incredibile, quum res ſit trita & pervulgata. Ego autem dejerare auſim iſtud *Campaniæ* additum fuiſſe ab aliquo, qui Geographiæ veteris imperitus eſſet. Superaret emendatio haud difficilis, *Sirim*, pro *Lirim*, ſed ita planè ſcriptum eſt in edit. J. Stadii; illam nec ego olim, nec Salmaſius viderat. *Pater*.

18. *Levino Conſule.*] Anno poſt inceptum bellum.

19. *Ferentana turma.*] Sic dictæ à Ferento Latii oppido.

20. *Projectis inſignibus.*] Veſtitum mutavit ne cognoſceretur.

21. *In ſpectaculum belli.*] Ad belli apparatum ante primos ordines collocati, nam infra dicit, *producti in primam aciem rurſus elephanti*.

22. *Curio, Fabricioque Coſſ.*] Hic manifeſtus eſt error, ut viderunt alii, & legendum *Æmilio, Fabricioque Coſſ.* Sub eorum enim Conſulatu ad Aſculum contra Pyrrhum pugnatum eſt, tertio anno poſt inceptum bellum.

23. *Haſtatus.*] Haſtati milites dicebantur qui haſtis pugnabant.

24. *In turres.*] Quæ elephantorum dorſo imponebantur.

agmina ardentibus ruinis operuêre: nec ante cladi finis fuit, quam nox dirimeret, poſtremuſque fugientium ipſe rex à ſatellitibus humero ſaucius 25 in armis ſuis referretur. Lucaniæ ſuprema pugna 26 ſub Aruſinis, quos vocant, campis, 27 ducibus iiſdem qui ſuperius: ſed tunc ad totam victoriam, exitum, quem datura virtus fuit, caſus dedit. Nam productis in primam aciem rurſus elephantis, unum ex his pullum adacti in caput teli gravis ictus 28 avertit: qui quum per ſtragem ſuorum percurrens, ſtridore quereretur, mater agnovit, &, quaſi vindicaret, exiluit. Tum omnia circa quaſi hoſtilia 29 gravi timore permiſcuit. Ac ſic eædem feræ, quæ primam victoriam abſtulerant, 30 ſecundam parem fecerant, tertiam ſine controverſia tradidêre. Nec verò tantum armis, & in campis, ſed conſiliis quoque & domi intra Urbem cum rege Pyrrho dimicatum eſt. Quippe poſt primam victoriam rex callidus, intellecta virtute Romana, ſtatim deſperavit armis, ſeque ad dolos contulit. Nam interemptos cremavit; captivoſque indulgenter habuit, & ſine pretio reſtituit. Miſſiſque dein legatis in Urbem, omni modo annixus eſt, 31 ut in amicitiam reciperetur. Sed bello & pace, foris & domi, omnem in partem Romana virtus tum ſe adprobavit: nec alia magis, quam Tarentina victoria oſtendit populi Romani fortitudinem, ſenatus ſapientiam, ducum magnanimitatem. Quinam illi fuerunt viri, quos ab elephantis primo prælio obtritos accepimus? omnium vulnera in pectore, † 32 quidam hoſtibus ſuis immortui: omnium in manibus enſes: & relictæ in vultibus minæ: & in ipſa morte ira vivebat. Quod adeò Pyrrhus miratus eſt, ut diceret. Quam facile erat orbis imperium occupare, aut mihi Romanis militibus, aut me rege Romanis? 33 Quæ autem eorum, qui ſuperfue-

INTERPRETATIO.

† Quidam mortui ſuper hoſtes ſuos.

NOTÆ:

25. *In armis ſuis referretur.*] Arma hic ſcutum vel clypeum propriè ſignificant, in quo mos erat ſaucios referri, Virg. lib. x.

At Lauſum ſocii exanimum ſuper arma ferebant.

26. *Sub Aruſinis.*] Aruſini Campi in Lucania iidem qui Arunci.

27. *Ducibus iiſdem qui ſuperius.*] Melius ſi legas *quibus ſuperius*, vel propius ad lectionem *queis*, ſed hoc etiam falſum eſt iiſdem quibus ad Aſculum pugnatum eſt, ducibus in Aruſinis etiam fuiſſe pugnatum, nam Curius Dentatus 3. Coſ pugnavit tertio anno poſt pugnam ad Aſculum, ſexto poſt inceptum bellum.

28. *Avertit.*] Ut per ſuorum ordines recurreret.

29. *Gravi timore.*] Falſi ſunt qui *gravi mole* legi debere contendunt.

30. *Secundam parem fecerant.*] Immo ea ad Pyrrhum magis viſa eſt inclinare, quum Romanorum ſex millia ceciderint, & ex parte Pyrrhi tria & quingenti quinque. Pyrrhus tamen dixit ſibi funditus pereundum eſſe ſi adhuc uno prœlio Romanos vinceret.

31. *Ut in amicitiam reciperetur.*] Hoc diſſuaſit Appius Cœcus.

32. *Quidam hoſtibus ſuis.*] His ſimilia apud Saluſt. reperias in fine Catilin.

33. *Quæ autem eorum.*] *Populus Romanus ſeu victus, ferociter inſtat, ſeu victus eſt, cum victoribus certamen inſtaurat.* Annibal apud Livium.

Digitized by Google

runt, in reparando exercitu feſtinatio? quum Pyrrhus, Video me, inquit, plane 34 Herculis ſydere procreatum, cui quaſi 35 ab angue Lernæo, tot cæſa hoſtium capita de ſanguine ſuo renaſcuntur. Qui autem ille ſenatus fuit? quum perorante 36 Appio Cæco, pulſi cum muneribus ſuis ab Urbe legati, interroganti regi ſuo, quid de hoſtium ſede ſentirent: Urbem templum ſibi viſam, ſenatum regum conſeſſum eſſe, confiterentur. g Qui porrò ipſi duces? vel in caſtris: quum medicum venale regis Pyrrhi caput offerentem 37 Curius remiſit: Fabricius oblatam ſibi à rege imperii partem repudiavit. Vel in pace: quum Curius 38 fictilia ſua Samnitico præferret auro; Fabricius decem pondo argenti 39 circa Rufinum 40 conſularem virum, quaſi luxuriam cenſoria gravitate damnaret. Quis ergo miretur his 41 moribus, virtute, militia, victorem populum Romanum fuiſſe? unoque bello Tarentino 42 intra quadriennium maximam partem Italiæ, fortiſſimas gentes, opulentiſſimas urbes, uberrimaſque regiones in ditionem redegiſſe? Aut quid adeo fidem ſuperet, quam ſi principia belli cum exitu conferantur? Victor primo prælio Pyrrhus, tota tremente Campania, 43 Lirim, Fregellaſque populatus, prope captam Urbem à Prænestina arce proſpexit: & à vigeſimo lapide, oculos trepidæ civitatis, fumo ac pulvere implevit. Eodem poſtea 44 bis exuto caſtris,

INTERPRETATIO:

g *Quales deinde ipſi duces fuêre?*

NOTÆ.

34. *Herculis ſydere.*] Nugantur hic aliqui cum ſuis Genetliacorum præceptis; *Herculis ſydere* nil aliud eſt quam *Herculis fato*, eodem fato quo Hercules natus eſt.

35. *Ab angue Lernæo.*] Hydra quæ circa Lernam Laconicæ regionis paludem verſabatur, ruina ſua fœcundior: nam quum centum haberet Capita, uno amputato duo renaſcebantur, eleganter illam alicubi Sophocles *στρατὸν θηρῶν* dixit *ferarum exercitum*.

36. *Appio Cæco.*] Poſt primum prælium cum Romani exercitum repararent, Cineam miſit Pyrrhus ut de pace ageret: in quam cum Senatus inclinaret, Appius, ut ignominioſam, diſſuaſit.

37. *Curius remiſit.*] Non Curius ſed Fabricius remiſit, & quartam Imperii partem repudiavit. Pyrrhus admirans eum, dixiſſe fertur; ille eſt Fabricius qui difficilius ab honeſtate quam ſol à curſu ſuo averti poteſt.

38. *Fictilia.*] Legatis Samnium aurum offerentibus, cum ipſe in foco rapa torreret, malo, inquit; hæc in fictilibus meis eſſe, & aurum habentibus imperare.

39. *Circa Rufinum.*] Fabricius Cenſor P. Cornelium Rufinum Conſularem Senatu movit, quod is decem argenti pondo facti haberet.

40. *Conſularem.*] Conſulares dicuntur qui Conſulatum geſſerunt, nec jam amplius gerunt.

41. *His moribus.*] Supple *præditum* ex Terent. Act. 2. ſc. 3. *Uxorem his moribus dabit nemo.*

42. *Intra quadriennium.*] Immo octo annis duravit. Sex cum Pyrrho, & duobus antequam Pyrrhus ſe Tarentinis jungeret.

43. *Lirim.*] Campaniæ fluvium.

44. *Bis exuto caſtris.*] Falſum, ſemel tantum exutus, & ſemel ſaucius: nam primo & ſecundo prælio victor, tertio tantum victus fuit.

Digitized by Google

45 bis ſaucio, & in Græciam ſuam trans mare, ac terras fugato, pax & quies, 46 ſed [h] tanta adeo de opulentiſſimis tot gentibus ſpolia, ut victoriam ſuam Roma non caperet. Nec enim temere ullus pulchrior in Urbem, aut ſpecioſior triumphus intravit. Ante hunc diem nihil, niſi pecora Volſcorum, greges Sabinorum, carpenta Gallorum, fracta Samnitum arma vidiſſes: tum ſi captivos aſpiceres; 47 Moloſſi, Theſſali, Macedones, Brutius, Apulus, atque Lucanus: ſi pompam, aurum, purpura, ſigna, tabulæ, Tarentinæque deliciæ. Sed & nihil libentiùs Populus Romanus aſpexit, quàm illas quas timuerat, cum turribus ſuis belluas: quæ non ſine ſenſu captivitatis, ſummiſſis cervicibus victores equos ſequebantur.

INTERPRETATIO.

h *Sed ſpolia reportata de tot gentibus opulentiſſimis adeo tanta fuère, ut, &c.*

NOTÆ.

45. *Bis ſaucio.*] *Saucius* apud bonos auctores ſæpiſſimè pro victo, clade affecto, ſumitur, ut *vulnus*, pro *clade*.

46. *Sed tanta adeo.*] Lege, *& tanta adeo*, alioqui vitium fuerit: ita etiam ſcriptum video in Ed. Stadii.

47. *Moloſſi.*] Inter Epiri populos numerantur.

CAPUT XIX.

Bellum Picenum.

OMNIS mox Italia pacem habuit. Qui enim poſt Tarentum [1] auderent? niſi quod ultro perſequi ſocios hoſtium placuit. Domiti ergo Picentes, & caput gentis Aſculum, Sempronio duce: qui [2] tremente inter prælium campo, Tellurem deam, promiſſa æde, placavit.

NOTÆ.

CAP. XIX. *Bellum Picenum. Octavo anno poſt pulſum Pyrrhum. Anno Mundi 3682. ante Ch. Nat. 266. ab Urb. Cond. 485. Coſſ. P. Sempronio Sopho, Appio Claudio Craſſino.*

1 AUderent.] Optimè, ſic Virgil. dixit *audere in prælia*, lib. 2. Æneid. *Quos ubi confertos audere in prælia vidi.*

2. *Tremente inter prælium campo.*] Quum directa intra jactum teli utraque acies conſtitiſſet, repente ita horrendo fragore tremuit terra, ut uterque exercitus obſtupeſceret, & attonitus hæſitaret, Conſul ædem telluri tum vovit, & hoſtes prælio vicit, ſed valdè cruento.

CAPUT

CAPUT XX.

Bellum Salentinum.

a SALENTINI Picentibus additi, caputque regionis Brundiſium cum [1] inclyto portu, Marco Atilio duce. Et in hoc certamine, b victoriæ pretium templum ſibi [2] paſtoria Pales ultro popoſcit.

INTERPRETATIO.

a *Salentini ſequuti ſunt Picentes.* b *Et hoc certamine Pales paſtoria ipſa ſibi popoſcit templum in pretium victoria.*

NOTÆ.

CAP. XX. *Bellum Salentinum anno poſt bellum Picenum, an. Mundi 3683. ante Ch. Nat. 265. ab Urbe Condita 486. Coſſ. M. Atilio Regulo, L. Julio Libone.*

1 *INclyto.*] Inclytum vocat quia inde in Græciam vela dimittebantur, & è Græcia in illum.

2. *Paſtoria Pales.*] Pales Paſtorum Dea, cujus Feſta die viceſima Aprilis celebrabantur. Vide Ovid. lib. 4. Faſt. v. 721.

CAPUT XXI.

Bellum Volſinienſe.

POSTREMI Italicorum in fide manſere [1] Volſinii, opulentiſſimi Etruſcorum, implorantes opem adverſus ſervos quondam ſuos: qui libertatem à dominis datam, a in [2] ipſos erexerant: translatâque in ſe republicâ, dominabantur. Sed hi quoque, duce Fabio Gurgite, pœnas dederunt.

INTERPRETATIO.

a *Qui extulerant libertatem à dominis datam, contra ipſos* dominos.

NOTÆ.

CAP. XXI. *Bellum Volſinienſe. Inceptum anno Mundi 3685. ante Ch. Nat. 263. ab Urb. Cond. 488. Coſſ. Q. Fabio Maximo Gurgite III. L. Mamilio Vitulo. Et ſequenti anno debellatum Appio Claudio Caudice, M. Fulvio Craſſo Coſſ.*

1 *VOlſinii.*] Etruriæ populi qui à libertis ſuis patria pulſi, Romanis auxilium petiere.

2. *In ipſos erexerant.*] Quidam legi volunt *exercuerunt* male, erigere libertatem ſuam in aliquem, eſt oppreſſa illius libertate, ſuam erigere.

CAPUT XXII.

De Seditionibus.

1 HÆC eſt ſecunda ætas populi Romani, 2 & quaſi Adoleſcentia; qua maximè viruit, & quodam flore virtutis exarſit, ac ferbuit. Ita, quæ inerat, quædam adhuc ex paſtoribus feritas, quiddam ſpirabat indomitum. Inde eſt, quòd exercitus 3 Poſthumium Imperatorem, a inficiantem, quas promiſerat prædas, facta in caſtris ſeditione, lapidavit: quòd ſub 4 Appio Claudio noluit vincere hoſtem, quum poſſet: quòd 5 duce Volerone, detrectantibus pleriſque militiam, b fracti conſulis faſces: inde, quòd clariſſimos principes, quum adverſarentur voluntati ſuæ, exulatione multavit, Ut 6 Coriolanum colere agros jubentem: nec minus ille ferociter injuriam armis vindicaſſet, niſi quòd jam inferentem ſigna filium, mater Veturia lacrymis ſuis 7 exarmavit; 8 Ut ipſum Camillum, quòd inique inter plebem & exercitum diviſiſſe Vejentem prædam

INTERPRETATIO.

a *Negantem prædas quas promiſerat.*
b Inde *quòd duce Volerone, multis recuſantibus militiam, faſces Conſulis fracti* fuêre.

NOTÆ.

1 HÆc eſt.] De qua jam loquutus eſt.

2 *Et quaſi adoleſcentia.*] Hoc fuit tempus viris, armiſque incitatiſſimum, ideòque quis adoleſcentiam dixerit.

3. *Poſthumium.*] A. Poſthumium Album Regillenſem, qui Urbem Volas oppugnans prædam militibus promiſerat, deinde verò oppido capto fidem mutavit, ideoque lapidibus coopertus. Anno Mundi 3538. ante Ch. Nat. 410. ab Urb. Cond. 341.

4. *Appio Claudio.*] Appius Claudius Ap. F. Sabinus, qui Conſul fuit cum T. Quinctio Capitolino Barbato, anno Mundi 3480. ante Ch. Nat. 468. ab Ur. Cond. 283. Is cum exercitum in Volſcos invitum duxiſſet, ille Duci infenſus omnia perversè egit, ita ut Appius ab hoſtibus vinceretur.

5. *Duce Volerone.*] Cum Conſules delectum haberent, citatus Volero, qui cum ordines duxiſſet, jam gregarius miles eſſe nolebat, ob id ſpoliari juſſus, lictores repellit, & plebem concitat, quæ violatis lictoribus, fractiſque faſcibus, Conſules in Curiam fugat, & fiunt ingentes turbæ. Dio lib. 9. Liv. lib. 11. ſect. 55. hoc contigit anno Mundi 3478. ante Ch. Nat. 470. ab Ur. Cond. 281. Coſſ. L. Æmilio Mamercino III. Vopiſco Julio Julo.

6. *Ut Coriolanum colere agros jubentem.*] Per ſeceſſionem Plebis agri inculti manſerant, inde annonæ charitas, cujus levandæ gratiâ cùm magna vis frumenti ex Sicilia adveheretur, Corolianus Plebi infenſus, ut illam premeret, ſic in Senatu loquutus eſt. *Audeo dicere hoc malo domitos ipſos potiùs cultores agrorum fore, quàm ut armati per ſeceſſionem coli prohibeant.* Quapropter irata plebs illi diem dixit, & principali cauſa omiſſa, eum propter prædam ſuperiori anno ex hoſtibus captam, nec in publicum relatam, ſed inter ſuos diviſam, in exilium ejecit anno Mundi 3460. ante Ch. Nat. 488. ab Urbe Cond. 263.

7. *Exarmavit.*] Quum Romam exercitum duxiſſet, mater ejus Veturia ab illo impetravit, ut inducias annuas faceret.

8. *Ut ipſum Camillum.*] In exilium Ardeam abiit anno Mundi 3562. ante Ch. Nat. 386. ab Urb. Cond. 365.

Digitized by Google

videretur. 9 Sed hic melior obſeſſis, in capta Urbe 10 conſenuit; & 11 mox ſupplices de 12 hoſte Gallo vindicavit. 13 Cum Senatu quoque vehementiùs æquo, bonoque certatum eſt; adeò, ut relictis ſedibus ſolitudinem, & interitum patriæ ſuæ minaretur.

NOTÆ.

9. *Sed hic melior obſeſſis.*] Romanis, ſcilicet, qui eum in exilium egerant.

10. *Conſenuit.*] Non de exacta ibi ætate intelligendum, nam non tamdiu ibi manſit Camillus, ſed ad mœſtitiam, tædium, languorem referendum, quæ illum ſenio afficiebant, in aliis peſſimè legitur *Conſuluit*, ut optimè monuit Salmaſius.

11. *Mox.*] Anno poſt.

12. *Hoſte Gallo.*] Pro hoſtibus Gallis, Poëtarum more qui ſingulari potiùs quàm plurali numero utuntur. Horat.

Quam multo repetet Græcia milite.

Id eſt multis militibus.

13. *Cum Senatu quoque.*] Poſt incenſam Urbem à Gallis, Senatus, Tribunis id intentius agentibus, Vejos migrare decreverat, quod prohibuit Camillus. Vide Livium in fine, lib. v.

CAPUT XXIII.

PRIMA diſcordia 1 ob a impotentiam fœneratorum: quibus in terga quoque ſerviliter ſævientibus, 2 in Sacrum montem plebs armata ſeceſſit: ægrèque, nec niſi Tribunos impetraſſet, Menenii Agrippæ facundi, & ſapientis viri auctoritate, revocata eſt. Extat orationis antiquæ ſatis efficax ad concordiam fabula, quâ diſſediſſe inter ſe quondam humanos dixit artus, quod omnibus opere fungentibus, ſolus venter immunis b ageret: deinde moribundos à ſejunctione rediiſſe in gratiam, 3 quando ſenſiſſent, quod ejus opera redactis in ſanguinem cibis irrigarentur.

INTERPRETATIO.

a *Ob Tyrannidem fœneratorum.*
b *Solus venter eſſet immunis.*

NOTÆ.

1 OB *impotentiam fœneratorum.*] Aliam cauſam tradit Livius lib. 2. quòd invita iterum in hoſtes duceretur.

2. *In Sacrum montem.*] Anno Mundi 3457. ante Ch. Nat. 491. ab Urbe Condita 260. Mons autem ſacer appellabatur trans Anienem paulò ultra tertium milliarium, quod eum plebs, cùm ſeceſſiſſet à Patribus, creatis Tribunis plebis qui ſibi eſſent auxilio diſcedens, Jovi conſecravit. *Liv. Dionyſ. Feſt. & alii:*

3. *Quando ſenſiſſent quod irrigarentur.*] Minus puræ, certè minus elegantis, Latinitatis videri poſſit iſthuc, *quod*; tamen & ita loquutus eſt infra lib. 2. cap. 4. *Deprehenſum eſt quod habens.* Sed & ita Phædrus, ante & Phædrum Cicero, ante Ciceronem denique & ipſe Plautus locis plurimis. Eſt autem Græciſmus.

CAPUT XXIV.

1 SECUNDAM in Urbe media, 2 decemviratus a libido conflavit. 3 Allatas à Græcia leges, 4 decem principes lecti, jubente populo 5 conſcripſerant: 6 ordinataque erat in duodecim tabulis tota juſtitia: quum tamen 7 traditos faſces regio quodam furore retinebant. Ante cæteros Appius eò inſolentiæ elatus eſt, ut ingenuam virginem ſtupro deſtinaret, 8 oblitus & Lucretiæ, & regum, & juris quod ipſe compoſuerat. Itaque 9 quum oppreſſam judicio filiam trahi in ſervitutem videret Virginius pater; nihil cunctatus, in medio foro manu ſua interfecit: admotiſque ſignis commilitonum, totam eam 10 dominationem obſeſſam armis, in carcerem & catenas ab Aventino monte detraxit.

INTERPRETATIO.

a *Cupiditas decemviratus excitavit ſecundam* ſeditionem *in media urbe*.

NOTÆ.

1 *Secundam.*] Anno Mundi 3501. ante Ch. Nat. 447. ab Ur. C. 304.

2. *Decemviratus libido.*] Decemviratus cupiditas, nam multi, primores etiam hunc honorem ambibant.

3. *Allatas à Græcia leges.*] Leges duodecim tabularum.

4. *Decem principes lecti.*] Decemviri.

5. *Conſcripſerant.*] Æreis tabulis inciſas promulgaverant.

6. *Ordinataque erat in* XII. *tabulis tota juſtitia.*] Male, &, ut opinor, barbare: nec enim dicitur, *Ordinare juſtitiam in Libro, in Tabula*; ſed, *Ordinare jus, componere jus*; & ſic mox purè Latinèque loquitur, *Juris, quod ipſe condiderat.* Legendum itaque prorſus eſt, *Tota juris ſcientia. Pater meus.*

7. *Traditos faſces regio quodam furore retinebant.*] Decemviri de retinendo ſibi in perpetuum triumviratu conſilium cepere, conjurati ne alter ab altero diſſentiret, & pari eſſent poteſtate, ſingulique duodenos lictores haberent cum faſcibus & ſecuribus: unde Florus eos ſibi traditos faſces regio quodam furore retinere dixit.

8. *Oblitus & Lucretiæ & regum.*] Oblitus ſtuprum à Sexto Tarquinio Lucretiæ illatum cauſam ſtetiſſe cur Romani reges pellerent.

9. *Quum oppreſſam judicio filiam.*] Eam Appius amore amens à cliente ſuo accuſari curaverat, & pro mancipio abducendam pronuntiaverat.

10. *Dominationem.*] Decemvirorum, ſcilicet, ſed unus tantum Appius in carcerem abreptus, reliqui exilio pœnas vitavere. Sed nota dominationem pro dominis poſitam, ut dimicatio pro dimicantibus, matrimonia pro uxoribus, & ſexcenta alia.

CAPUT XXV.

1 TERTIAM ſeditionem excitavit matrimoniorum dignitas; ut plebeji cum patriciis jungerentur: qui tumultus in monte Janiculo, 2 duce Canulejo Tribuno plebis, exarſit.

NOTÆ.

1 *Tertiam ſeditionem.*] Anno Mundi 3506. ante Ch. Nat. 442. ab Urbe Cond.

2. *Duce Canulejo.*] Qui lege ſanciri volebat, ut Patrum & plebis connubia eſſent promiſcua.

Digitized by Google

CAPUT XXVI.

[1] QUARTAM honorum cupido, ut plebeji quoque magiſtratus crearentur. Fabius Ambuſtus duarum pater, [2] alteram Sulpicio patricii ſanguinis dederat, alteram [3] plebejo Stoloni. Hæc quodam tempore, [4] quod lictoriæ virgæ ſonum ignotum [a] penatibus ſuis expaverat, à ſorore ſatis inſolenter irriſa, injuriam non tulit. [5] Itaque nactus tribunatum, [6] honorum & magiſtratuum conſortium, quamvis invito ſenatui, extorſit. Verùm in his ipſis ſeditionibus, principem populum non immerito [b] ſuſpexeris. Siquidem nunc libertatem, nunc pudicitiam, tum natalium dignitatem, honorum decora & inſignia [c] vindicavit; interque hæc omnia, nullius acrior cuſtos, quam libertatis fuit: nullaque in pretium ejus potuit largitione corrumpi; quum, [d] ut in magno, & in dies majore populo, interim pernicioſi cives exiſterent. [7] Spurium Caſſium, Agraria lege, [8] Mælium, [9] largitione ſuſpectum regiæ dominationis, præſenti morte multavit. Ac de Spurio quidem ſupplicium [10] pater ipſius ſumpſit: [11] hunc [12] Quinctii di-

INTERPRETATIO.

a *Hæc quodam tempore irriſa ſorore ſua ſatis inſolenter, quod timuerat ſonum lictoriæ virgæ qui ignotus erat domo ſua, non potuit ferre injuriam.*

b *Verum in his ipſis ſeditionibus non immerito miratus fueris Principem populum.*

c *Defendit.*

d *Quum interim pernicioſi cives exiſterent, ut fit in magno populo, & in dies majore.*

NOTÆ.

1 *QUartam honorum cupido.*] Hoc accidit anno Mundi 3576. ante Ch. Nat. 372. ab Vrb. Cond. 379.

2. *Alteram Sulpitio.*] Ser. Sulpitio major nupſerat.

3. *Plebejo Stoloni.*] Minor C. Licinio Stoloni, illuſtri cuidam viro, tamen Plebejo.

4. *Quod lictoria virga ſonum.*] Hunc locum facilem dabit alter Livii, lib. VI. *Forte ita incidit, ut in Ser. Sulpitii tribuni militum domo ſorores Fabiæ, quum inter ſe (ut fit) ſermonibus tempus tererent, Lictor Sulpitii, quum is de foro ſe domum reciperet, forem (ut mos eſt) virga percuteret, quum ad id moris ejus inſueta, expaviſſet minor Fabia, riſui ſorori fuit miranti ignorare id ſororem.*

5 *Itaque nactus.*] Stolo ſcilicet.

6. *Honorum & magiſtratuum conſortium.*] Nam invito Senatu obtinuit ut alter Conſulum è Plebe crearetur.

7. *Spurium Caſſium de lege Agraria.*] Hic Conſul de diviſione Agrorum publicorum, tam Civibus quam ſociis Hernicis & Latinis fert legem Agrariam, quæ quum non procederet, de Tyrannide invadenda cogitavit, quapropter affectati Regni accuſatus, à rupe Tarpeja dejicitur, anno Mundi 3466. ante Ch. Nat. 482. ab Urb. Condita 269. porro cave quidquam mutes in textu, quod fecit Salm. nam conſtant omnia.

8. *Mælium.*] Spurium Mælium Equeſtri ordine natum.

9. *Largitione.*] Is enim, quum Romæ annona laboraretur, frumentum ab Hetruria per ſuos clientes accitum plebi diviſerat.

10. *Pater ipſius.*] Alii tamen, ut ſupra diximus, de illo Quæſtores ſupplicium ſumpſiſſe tradunt.

11. *Hunc.*] *Spurium*, ſcilicet, *Mælium*.

12. *Quinctii.*] Quinctii Cincinnati Dictatoris.

ctatoris imperio, in medio foro magiſter equitum 13 Servilius Ahala confodit. 14 Manlium vero Capitolii vindicem, quia pleroſque debitorum liberaverat, altiùs ſe & inciviliùs efferentem, ab illa quam defenderat, 15 arce dejecit. Talis domi ac foris; talis pace belloque Populus Romanus, e 16 fretum illud Adoleſcentiæ, id eſt, ſecundam imperii ætatem habuit; in qua totam inter Alpes fretumque Italiam armis ſubegit.

INTERPRETATIO.

e *Talis pace, belloque populus Romanus habuit æſtum adoleſcentiæ.*

NOTÆ.

13. *Servilius Ahala confodit.*] Anno Mundi 3513. ante Ch. Nat. 435. ab Urb. Cond. 316.

14. *Manlium Capitolii vindicem.*] Vide Caput 13.

15. *Arce dejecit.*] A Saxo Tarpejo. Anno Mundi 3569. ante Ch. Nat. 379. ab Urbe Cond. 372.

16. *Fretum illud adoleſcentiæ.*] Imitatio Lucretii, ubi de adoleſcentia, ut puto.

LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

PROOEMIUM.

DOMITA, ſubactaque Italia, Populus Romanus 1 prope quingenteſimum annum agens, quum bona fide a adoleviſſet; ſi quod eſt robur, ſi qua juventas: cum ille verè robuſtus, & juvenis, & par orbi terrarum eſſe cœpit. Ita, (mirum, & incredibile dictu) qui prope quingentis annis 2 domi luctatus eſt (adeo difficile fuerat dare Italiæ caput) 3 his ducentis annis qui ſequuntur, Africam, Europâm, Aſiam, totum denique orbem terrarum bellis victoriiſque peragravit.

INTERPRETATIO.

a *Cum bona fide creviſſet.*

NOTÆ.

1. P*Rope quingenteſimum.*] In Proœmio Libri primi quingentos integros ponit. Vide quæ nos ibi diximus.

2. *Domi luctatus eſt.*] Tamen ducentis quinquaginta prioribus domi luctatum eum dicit in Proœm. lib. 1. reliquis ducentis quinquaginta, Italiam ſubegiſſe.

3. *His ducentis annis.*] Ab Appio Claudio & Quinto Fulvio Conſulibus, uſque ad Cæſarem Auguſtum. Vid. Proœm. lib. 1.

CAPUT II.

Primum Bellum Punicum,

IGITUR victor Italiæ Populus, quum à terra fretum uſque veniſſet, more ignis, qui obvias populatus incendio ſylvas, interveniente flumine abrumpitur, pauliſper ſubſtitit. Mox quum videret 1 opulentiſſimam in proximo prædam, quodammodo Italiæ ſuæ abſciſſam, & quaſi revulſam; adeò cupiditate ejus exarſit, a ut quatenus nec 2 mole jungi, nec pontibus poſſet, armis belloque jungenda, & ad continentem ſuam revocanda bello videretur. 3 Sed ecce ultro ipſis viam pandentibus fatis, nec occaſio defuit; quum de Pœnorum 4 impotentia, fœderata Siciliæ 5 civitas Meſſana quereretur. Affectabat autem ut Romanus, ita Pœnus Siciliam; & eodem tempore, paribus uterque votis ac viribus, imperium orbis agitabat. Igitur ſpecie quidem ſocios juvandi, re autem ſollicitante præda; 6 quanquam territaret novitas rei, (tanta tamen in virtute fiducia eſt) ille rudis, ille paſtorius populus, verèque 7 terreſter; oſtendit nihil intereſſe virtutis; equis, an navibus, terra, an mari dimicaretur. Appio Claudio conſule primùm fretum ingreſſus eſt, 8 fabuloſis 9 infame monſtris, æſtuque violentum: b 10 ſed adeò non eſt exterritus, ut

INTERPRETATIO.

a *Ut quippe nec mole jungi poſſet, nec pontibus.*

b *Sed tantum abſuit quin eſſet exterritus, ut acciperet pro munere illam ipſam violentiam præcipitis freti.*

NOTÆ.

CAP. II. *Primum bellum Punicum, incæpit anno Mundi 3686. ante Ch. Nat. 262. ab Urb. Cond. 489. Coſſ. Appio Claudio Caudice M. Fulvio Flacco. Duravit. an. 24.*

1 O*Pulentiſſimam in proximo.*] Siciliam ſcilicet.

2. *Mole.*] Moles ſunt conſtructiones lapideæ, quas in mare jaciebant, ut iis continens extenderetur, & ſic intelligendus locus Virgilii lib. IX. Æneid.

Qualis in Euboico Bajarum litore quondam.
Saxea pyla cadit, magnis quam molibus ante
Conſtructam jaciunt ponto, ———

3. *Sed ecce ultro.*] Neſcio cur Salmaſius ille legat *Et* pro *Sed*. *Sed* eſt tranſitio, at in voce *ipſis* error eſt, legendum *ipſi*.

4. *Impotentia.*] Apud optimos auctores *impotentia* ſemper Tyrannidem, vexationem, ſignificat. Supra dixit *impotentiam fœneratorum*. Notandum eſt tamen Terentium *impotentiam* dixiſſe pro eo quod nos vulgo dicimus, *Impuiſſance*.

5. *Civitas Meſſana.*] Meſſana Urbs, & Emporium Siciliæ. Civitas Meſſana eodem modo intelligendum quo *Civitas Allobrogum*, apud Tacit. Nos dicimus *Communauté*.

6. *Quanquam territaret novitas rei.*] Quippe qui nunquam mare conſcenderant.

7. *Terreſter.*] Qui ſéper terrâ pugnaverat:

8. *Fabuloſis.*] De quo tam multæ fiunt fabulæ, inclytis, nobilibus, *de qui on parle tant*; ſic *fabuloſus Hydaſpes*, apud Horat. Vide Notata ad Cap. VI.

9. *Infame monſtris.*] Sic Horat. alicubi *Infames ſcopulos* dixit.

10. *Sed adeò.*] Quaſi diceret, tantum abfuit, quin territus.

Digitized by Google

illam ipſam ruentis æſtus violentiam [11] pro munere amplecteretur: ſtatimque, ac ſine mora Hieronem Syracuſanum regem tanta celeritate vicit, ut ille ipſe ſe prius victum, quam hoſtem videret, fateretur. [12] Duillio Cornelioque conſulibus, etiam mari congredi auſus eſt. Tum quidem ipſa velocitas claſſis comparatæ, victoriæ auſpicium fuit. Intra enim ſexageſimum diem quam cęſa ſylva fuerat, centum ſexaginta navium claſſis in anchoris ſtetit; ut non arte factæ, ſed quodam munere deorum [13] converſæ in naves atque mutatæ arbores viderentur. Prælii verò forma mirabilis: quum illas celeres volucreſque hoſtium naves, hæ graves tardæque comprehenderent. [14] Longè illis nauticæ artes [15] detorquere remos, & [16] ludificari fugâ roſtra. Injectæ enim ferreæ manus, machinæque aliæ, ante certamen multum ab hoſte deriſæ: coactique hoſtes quaſi in ſolido decernere. Victor ergo apud [17] Liparas, merſa, & fugata hoſtium claſſe, primum illum maritimum egit triumphum. Cujus quod gaudium fuit? quum [18] Duillius Imperator, non contentus unius diei triumpho, per vitam omnem, ubi à cœna rediret, prælucere fanalia, præcinere ſibi tibias juſſit, quaſi quotidie triumpharet. Præ tanta victoria leve hujus prælii damnum fuit. Alter conſulum interceptus Aſina Cornelius: qui ſimulato colloquio evocatus, atque ita oppreſſus fuit; perfidiæ Punicæ documentum. [19] Calatino dictatore, ferè omnia præſidia Pœnorum, [20] Agrigento, [21] Drepanis, [22] Panormo, [23] Eryce, [24] Lilybæo detraxit. [c] Trepidatum eſt ſemel [25] circa Camarinenſium ſaltum: ſed eximia virtute

INTERPRETATIO.

c *Trepidavimus*.

NOTÆ.

11. *Pro munere amplecteretur.*] Quia æſtu illo velocitas navium juvabatur.

12. *Duillio, Cornelioque Coſſ.*] C. Duillio Nepote, & Cn. Cornelio Scipione Aſina quinto anno incœpti belli, & hic trium annorum res geſtas præterit Florus.

13. *Converſæ in naves.*] Ut naves apud Virgilium in Nymphas convertuntur.

——— *Nymphæ quas alma Cybele*
Numen habere maris, Nymphaſque è navibus eſſe
Juſſerat ———

14. *Longe illis.*] Sic apud Virgil. lib. 12.
Longe illi Dea mater erit. —
illis, noſtris ſcilicet navibus, quæ graves erant & tardæ.

15. *Detorquere remos.*] Remos deflectere, ut navis alio currat quàm cœperat.

16. *Ludificari fuga roſtra.*] Roſtra navium hoſtilium ludificari fugiendo, ut ea in Romanas irruentes vacuo offenderent.

17. *Liparas.*] Inſulas ſupra Siciliam, quæ & Æoliæ dictæ ſunt.

18. *Duillius juſſit.*] Minus verum puto, imo & planè falſum eſt. Neque enim juſſit Duillius. Nimis ſuperbum illis temporibus exemplum. Hic illi honos ob præclarum in Remp. meritum conceſſus fuit; quod facilè auctoritatibus veterum oſtendi poteſt, ſi libeat plura ſcribere. P.

19. *Calatino.*] A. Atilio Calatino qui Conſul fuit cum Q. Sulpitio Paterculo.

20. *Agrigento.*] Agrigentum Urbs in inferiori parte Siciliæ, verſus Meridiem, ad fluvium Agragam ſita, unde nomen.

21. *Drepanis.*] Drepanum promontorium Siciliæ verſus occidentem.

22. *Panormo.*] Panormus Vrbs Siciliæ ab Occidente Boream verſus.

23. *Eryce.*] Eryx Siciliæ Vrbs è regione Panormi.

24. *Lilybæo.*] Siciliæ Promontorio Occidentali verſus Meridiem.

25. *Circa Camerinenſium ſaltum.*] Res ſic

Calpurnii

Calpurnii Flammæ tribuni militum evaſimus, qui lecta trecentorum manu, [d] infeſtum & inſeſſum ab hoſtibus tumulum occupavit, adeoque moratus hoſtem, dum exercitus omnis evaderet: ac ſic pulcherrimo exitu, [26] Thermopylarum & Leonidæ famam adæquavit: hoc illuſtrior noſter, quod expeditioni tantæ ſuperfuit & [27] ſupervixit, [28] licet nihil ſcripſerit ſanguine [29] Lucio Cornelio Scipione, quum jam Sicilia ſuburbana eſſet populi Romani provincia; ſerpente latius bello, Sardiniam annexamque Corſicam tranſiit: ubi & ſic [30] Caralæ urbis excidio incolas terruit, adeoque omneis [31] terra, mari Pœnos expugnavit, ut jam victoriæ nihil niſi Africa ipſa reſtaret. [32] Marco Atilio Regulo duce jam in Africam navigabat bellum. Nec deerant, qui ipſo [33] Punici maris nomine ac terrore deficerent, augente inſuper Tribuno Mannio metum, [e] in quem, niſi paruiſſet, ſecuri diſtricta, Imperator metu mortis navigandi fecit audaciam. Mox ventis remiſque properatum eſt: tantuſque terror hoſtici adventus Pœnis fuit, ut apertis pene portis Carthago caperetur. Prima belli præmium fuit civitas [34] Clypea: prima enim a Punico litore quaſi arx & ſpecula procurrit. Et hæc, & trecenta amplius caſtella vaſtata ſunt. Nec cum hominibus, ſed cum monſtris quoque dimicatum eſt; quum quaſi in vindictam Africæ nata [35] miræ magnitudinis ſerpens, poſita apud [36] Bagradam caſtra vexaret. [37] Sed omnium victor Regulus, quum terro-

INTERPRETATIO.

d *Occupavit tumulum iniquum & circumſeſſum ab hoſtibus.*

e *In quem diſtricta ſecuri, niſi paruiſſet, Imperator dedit audaciam navigandi metu mortis.*

NOTÆ.

ſic ſe habet, quum Camarina ab hoſtibus obſideretur, Calatinus Conſul inexplorato itinere eo pergit, & in anguſtiis à Carthaginenſibus clauditur, ibi Marcus Calpurnius Flamma ſumptis trecentis militibus, exceptione facta, ſuperiorem quemdam locum occupat, hoſteſque in ſe convertit, à quibus cum omnibus ſuis trucidatur.

26. *Thermopylarum, & Leonida.*] Qui Leonidas cum trecentis tantum Laconibus contra ingentem Perſarum exercitum ad Thermopylas triduo dimicavit.

27. *Supervixit.*] Quum Conſul mortuos ſepeliri curaret, Calpurnium vidit adhuc paululum reſpirantem, & eum magna cum cura in lucem revocat.

28. *Licet nihil ſcripſerit ſanguine.*] Hic hallucinatur Florus, qui Leonidæ tribuit quod fecit Othriades.

29. *Lucio Cornelio Scipione.*] Quod nunc narrat Florus, anno prius eſt quam quod ſupra narravit de Calatino & Calpurnio.

30. *Caralæ.*] Carala urbs Sardiniæ ad Caralitanum ſinum ad Orientem.

31. *Terra, mari, Pœnos expugnavit.*] Bene quidem Salmatius, *expugnavit*. ſed non vidit, ingens, post ipſius emendationem, vitium in ſermone remanſiſſe, lego, omnes *terras ac maria*, Pœnis expurgavit. Pater.

32. *Marco Atilio Regulo.*] Qui tunc Conſul erat II.

33. *Punici maris nomine.*] Quod periculoſum propter Syrtes.

34. *Clypea.*] Hodie Zafran.

35. *Miræ magnitudinis ſerpens.*] Ejus exuviæ centum & viginti pedum longæ.

36. *Bagradam.*] Bagradas Africæ fluvius.

37. *Sed omnium victor.*] Pater meus legebat; *ſed enim victor*.

rem nominis ſui late circumtuliſſet; quumque magnam vim juventutis, ducesque ipſos, aut cecidiſſet, aut haberet in vinculis; claſſemque ingenti præda onuſtam, & 38 triumpho gravem 39 in Urbem præmiſiſſet, 40 jam ipſam belli caput Carthaginem urgebat obſidio, ipſiſque portis inhærebat. Hic paululum [f] circumacta fortuna eſt; tantùm ut plura eſſent Romanæ virtutis inſignia: cujus fere magnitudo calamitatibus approbatur. Nam converſis ad externa auxilia hoſtibus, quum 41 Xantippum illis ducem Lacedæmon miſiſſet, à viro militiæ peritiſſimo vincimur. Tum fœda clade 42 Romaniſque uſu incognita, vivus in manus hoſtium venit 43 fortiſſimus imperator. Sed ille quidem par tantæ calamitati fuit. [g] Nam nec Punico carcere 44 infractus eſt, nec 45 legatione ſuſcepta. [h] Quippe diverſa, quam hoſtes mandaverant, cenſuit; ne pax fieret, nec commutatio captivorum reciperetur. Sed nec illo voluntario ad hoſtes ſuos reditu, nec ultimo, ſive carceris, ſive crucis 46 ſupplicio deformata majeſtas, imo his omnibus admirabilior, quid aliud quam victus de victoribus, atque etiam, quia Carthago non ceſſerat, de fortuna triumphavit? Populus autem Romanus multo acrior infeſtiorque pro ultione Reguli, quam pro victoria fuit. 47 Metello igitur conſule ſpirantibus altius Pœnis, & reverſo in Siciliam bello, apud 48 Panormum ſic hoſtes cecidit, 49 ut nec amplius eam inſulam concitarent. Argumentum

INTERPRETATIO.

f *Hic paululum fortuna fuit inconſtans.*
g *Nam nec fractus fuit Punico carcere.*
h *Quippe ſuaſit alia quàm quæ hoſtes mandaverant.*

NOTÆ.

38. *Triumpho gravem.*] Poëticum, quaſi nullus eſſet in illa claſſe qui triumphum non mereretur.

39. *In urbem præmiſiſſet.*] Alter Conſul Manlius eam reduxit cum viginti ſeptem millibus captivorum, & navalem triumphum egit.

40. *Jam ipſa belli caput.*] Melius ſi legas, *ſed ipſum belli caput*; & ita legebat Pater meus.

41. *Xantippum.*] Qui, quum eum copiis ſuis Carthaginienſes præfecerint, triginta millia Romanorum occidit.

42. *Romaniſque uſu incognita.*] Nullus enim antehac Romanorum dux in poteſtatem hoſtium venerat.

43. *Fortiſſimus Imperator.*] Regulus.

44. *Infractus eſt.*] Hic *infractus* nil aliud ſignificat quam *fractus*, ut apud Virgil.

Torpent infractæ ad prælia vires.

Et alibi quod notandum.

45. *Legatione ſuſcepta.*] Illum Romam miſerant Carthaginienſes ut captivorum mutationem ſuaderet, labantem Senatum firmavit ne faceret, & rurſus ad Carthaginenſes *egregius properavit exul.* Vide mirabilem Horatii Oden 5 lib. 3.

46. *Supplicio.*] Horat.

Atqui ſciebat quæ ſibi barbarus
Tortor pararet.

Et Cicer. alicubi, *Neque tamen ignorabat ſe ad crudeliſſimum hoſtem, & ad exquiſita ſupplicia proficiſci, ſed jusjurandum conſervandum putabat.*

47. *Metello igitur Conſule.*] Anno decimo quinto hujus belli Punici, & hic L. Cæcilius Metellus non verè Conſul erat tunc, ſed Proconſul.

48. *Panormum.*] In Sicilia. Vide ſupra.

49. *Ut nec amplius.*] In al. *ut ne amplius.*

Digitized by Google

ingentis victoriæ, [50] centum circiter elephantorum captivitas: [51] ſic quoque magna præda, ſi gregem illum non bello, ſed venatione cepiſſet. [52] Appio Claudio conſule, non ab hoſtibus, ſed à diis ipſis ſuperatus eſt, [53] quorum auſpicia contempſerat: ibi ſtatim claſſe demerſa, ubi ille præcipitari pullos juſſerat, quod pugnare ab his vetaretur. [54] Marco Fabio Buteone conſule, claſſem hoſtium in Africo mari [55] apud Ægimurum, jam in Italiam ultro navigantem cecidit. Quantus ô tunc triumphus tempeſtate intercidit, quum opulenta prædâ claſſis, adverſis acta ventis, naufragio ſuo Africam & Syrtes, [56] omnium imperia gentium, inſularum litora, implevit! Magna clades, ſed non ſine aliqua principis populi dignitate; interceptam tempeſtate victoriam, & triumphum periiſſe naufragio; [I] & tamen quum Punicæ prædæ omnibus promontoriis [57] inſuliſque fruſtrarentur & fluitarent, [58] populus Romanus triumphavit. [59] Lutatio Catulo conſule tandem bello finis impoſitus, apud inſulas, quibus nomen [60] Ægates. Nec major aliàs in mari pugna; quippe commeatibus, exercitu, propugnaculis, armis gravis hoſtium claſſis, & in ea quaſi tota Carthago: quod ipſum exitio fuit. Romana claſſis prompta, levis, expedita [K] [61] & quodam genere caſtrenſis; ad ſimilitudinem pugnæ eque-

INTERPRETATIO.

I *Et tamen quum Punicæ prædæ repellerentur ab omnibus promontoriis inſuliſque, & fluitarent.*

K *Et quodammodo.*

NOTÆ.

50. *Centum circiter elephantorum.*] Ex hiſtoriæ fide centum & viginti capti ſunt.

51. *Sic quoque magna præda ſi gregem illum.*] Multa hic congeſſit eruditiſſimus Salmaſius, qui legit, *Sic quoque magna præda ac ſi gregem illum.* Sed ille locum non intellexit, qui tamen per ſe planiſſimus eſt. Iſti centum elephanti, magna etiam præda erant, inquit noſter, ſi illos populus Romanus non bello, ſed venatione cepiſſet. At quum bello cepit, non magna præda ſunt, quum damna ibi accepta vix ulla captura, nedum centum elephantorum captivitate queant reparari.

52. *Appio Claudio Conſule.*] Sequenti anno poſt Metelli victoriam.

53. *Quorum auſpicia contempſerat.*] Hoc declarat Cicer. lib. 2. de Nat. Deorum *Nihil nos P. Claudii, bello Punico primo temeritas movebit, qui etiam per jocum Deos irridens, quum cavea liberati pulli non paſcerentur, mergi eos in aquam juſſit, ut biberent quoniam eſſe nollent. Qui riſus, claſſe devicta, multas ipſi lacrymas, magnam Pop. Rom. cladem attulit.*

54. *Marco Fabio Buteone.*] Anno iſtius belli vigeſimo primo. Unde patet multa Florum præterire.

55. *Apud Ægimurum.*] Inſulam inter Siciliam & Africam.

56. *Omnium imperia gentium.*] Quid hoc ſit, nemo homo unquam intelliget: lege ut reſtituit Pater meus, *omnium marina gentium*; hoc probant ſequentia, *Inſularum littora.*

57. *Inſuliſque fruſtrarentur.*] Salmaſius legit *fructarentur* peſſime, elegantiſſime navis fruſtrari portu dicitur, quum illi ſubire non poteſt.

58. *Populus Romanus triumphavit.*] Eo triumphavit, quod præda Punica omnibus promotoriis inſuliſque fruſtrata fluitaret.

59. *Lutatio Catulo Conſule.*] Anno hujus belli vigeſimo quarto.

60. *Ægates.*] Inter Africam & Siciliam tres numero, aræ ut volunt a Virgilio dictæ, quod ibi fœdus cum Carthaginienſibus ictum ſit.

61. *Et quodam genere caſtrenſis.*] Expedita ut caſtrenſis exercitus.

ſtris, ſic remis, quaſi habenis agebatur: & in hos vel in illos mobilia roſtra, [62] ſpeciem viventium præferebant. Itaque momento temporis laceratæ hoſtium rates, totum inter Siciliam Sardiniamque pelagus naufragio ſuo operuerunt. Tanta denique fuit illa victoria, ut de excindendis hoſtium mœnibus non quæreretur. Supervacuum viſum eſt, in arcem muroſque ſævire, [63] quum jam in mari eſſet deleta Carthago.

NOTÆ.

62. *Speciem viventium.*] An equorum? Quum ſupra dixerit *quaſi habenis agebatur*. An roſtrorum? Certè equorum.

63. *Quum jam in mari eſſet deleta Carthago.*] Quia in navibus quas ceciderat Catulus, quaſi tota Carthago, ut ſupra dixit noſter, continebatur.

CAPUT III.

Bellum Liguſticum.

PERACTO Punico bello, ſequuta eſt [1] brevis ſane, & quaſi ad recipiendum ſpiritum, requies. [a] Argumentumque pacis, & bona fide ceſſantium armorum, tunc primùm poſt Numam [2] clauſa porta Jani fuit: ſed ſtatim ac ſine mora patuit. Quippe jam [3] Ligures, jam [4] Inſubres Galli, nec non & [5] Illyrii laceſſebant. [b] Sic deſub Alpibus, id eſt, [6] deſub ipſis Italiæ faucibus, gentes, deo quodam aſſidue incitante, ne rubiginem ac ſitum ſcilicet arma ſentirent. Denique [7] utrique quotidiani, & quaſi domeſtici hoſtes [8] tyrocinia militum imbuebant. Nec aliter utra-

INTERPRETATIO.

a *Porta Jani tunc primum poſt Numam clauſa fuit, quod eſt indicium pacis, & armorum bona fide ceſſantium.*

b *Sic deſuper Alpibus, id eſt, deſuper ipſis faucibus Italiæ.*

NOTÆ.

CAP. III. *Bellum Liguſticum. Anno Mundi 3713. ante Ch. Nat. 235. ab Urb. Cond. 516. Coſſ. L. Cornelio Lentulo Caudino, & Q. Fulvio Flacco.*

1. B*Revis ſane.*] Vix quadriennii requies data fuit.

2. *Clauſa porta Jani fuit.*] Vide C. 2. [. 1.

3. *Ligures.*] Populi qui Alpes maritimas incolunt.

4. *Inſubres Galli.*] Galliæ Ciſalpinæ populi quorum caput Mediolanum.

5. *Illyrii.*] Populi juxta mare Adriaticum ad Occidentem.

6. *Deſub.*] Nota præpoſitionem junctam præpoſitioni. Sic *de procul* apud Plautum alicubi, ita apud Plautum reperias *eſub* & *deſub*. Cæterum, quod vir magnus affirmat, cave id verum putes; nam *ſub*, & *deſub*, non ſunt idem, *deſub* enim eſt *deſuper*. Pater.

7. *Utrique.*] Nota ut inſolitum *utrique* de tribus dici, niſi Ligures & Inſubres intelligat, Illyricos vero prætermittat, utpote remotiores.

8. *Tyrocinia militum imbuebant.*] Nemo unquam ante Florum hoc dixit, *Imbuebant tyrocinia militum*, nihil aliud eſt quam *Imbibebant Tyr. mil.* Gallicè, *Eſſuyoient l'apprentiſſage de nos Soldats. C'etoit ſur eux que nos Soldats feſoient leur apprentiſſage.*

Digitized by Google

que gente quàm quaſi cote quadam, populus Romanus ferrum ſuæ acuebat virtutis. [c] Ligures imis Alpium jugis adhærentes inter Varum & Macram flumen, implicitoſque dumis ſylveſtribus, major aliquanto labor erat invenire, quam vincere. Tuti locis, & [9] fuga, durum atque velox genus, ex occaſione magis latrocinia, quam bella faciebar. Itaque quum diu multumque eluderent [10] Salyi, [11] Deceates, [12] Oxybii. [13] Euburiates, Ingauni; [14] tandem Fulvius latebras eorum ignibus ſepſit: [15] Bæbius in plana deduxit? [16] Poſthumius ita exarmavit, ut vix reliquerit ferrum quo terra coleretur.

INTERPRETATIO.

c *Ligures adhærentes profundis Alpium jugis.*

NOTÆ.

9. *Et fuga.*] Hic fuga nil aliud eſt quam pedum velocitas, quod notandum.

10. *Salyi.*] Qui & Sallyes in tabulis nominantur, Galliæ Narbonenſis populi circa Aquas Sextias ad Occidentem Ligurum.

11. *Deceates.*] In Gallia Narbonenſi populi ad Vari oſtia, ubi Ligures, qui Deceates Ligures etiam dicebantur, ut & Oxybii qui Deceatibus Orientales erant ad oram Gallici maris.

12. *Oxybii.*] Vide Deceates nota ſuperiori.

13. *Euboriates.*] In Liguria, ut & Inganni, qui & Albinganni dicti ſunt.

14. *Tandem Fulvius.*] Quint. Fulvius Flaccus, vel Marcus Fulvius Nobilior, nam utrique de Liguribus triumpharunt. Sed de M. Fulvio Nobiliori malim intelligi, qui finem bello impoſuit, quod duravit annis LXXX. Alii de Quinto Fulvio malunt intelligi, qui anno DLXXIV. de Liguribus triumphavit, & favere videtur Livius 44.

15. *Bæbius.*] Fuêre duo Bæbii Tamphili ſive Pamphili, fratres, Cn. ſcilicet, & M. De Marco hic noſter loquitur, nam de Liguribus triumphavit, collega Cornelio Cethego anno ab Vrb. Cond. 573. Eoſque in agrum Taurasinorum quem de Samnitibus Romani ceperant traduxit; unde illi poſtea Ligures Bæbiani, & Corneliani dicti ſunt, & in hoc Samnitium tractu à Plinio recenſentur.

16. *Poſthumius.*] A. Poſthumius Albinus qui Conſul fuit cum C. Calpurnio Piſone, Liv. 40. 41. 3.

CAPUT IV.

Bellum Gallicum.

1 GALLIS Inſubribus, & his accolis Alpium, animi ferarum, corpora pluſquam humana erant: a ſed experimento deprehenſum eſt, 2 quippe ſicut primus impetus eis major quàm virorum eſt, ita ſequens minor

INTERPRETATIO.

a *Sed iſtud experimento deprehenſum eſt, nempe quod ut, &c.*

NOTÆ

CAP. IV. *Bellum Gallicum. Anno mundi* 3725. *ante Ch. Nat.* 223. *ab Vrb. Cond.* 528. *Coſſ. L. Æmilio Papo, C. Atilio Regulo.*

1. *Gallis Inſubribus.*] Vid. cap. ſup.

2. *Quippe.*] Mirum quantopere vox iſta viros doctos turbaverit, ut etiam novas lectiones introducerent: ſed ne lon-

quàm fœminarum. Alpina corpora [b] humenti cœlo educata, habent quiddam ſimile cum nivibus ſuis: [c] 3 quæ mox ut caluere pugna, ſtatim in ſudorem eunt; & levi motu quaſi ſole, laxantur. Hi ſæpe & alias ſed 4 Britomaro duce, non prius ſoluturos, ſe baltea, quam Capitolium aſcendiſſent, juraverant. Factum eſt. Victos enim Æmilius in Capitolio diſcinxit. Mox Ariovisto duce vovere de noſtrorum militum præda 5 Marti ſuo torquem. Intercepit Jupiter votum. Nam de torquibus eorum aureum trophæum Jovi 6 Flaminius erexit. Viridomaro rege Romana arma Vulcano promiſerant. 7 Aliorſum vota ceciderunt. Occiſo enim rege, 8 Marcellus 9 tertia poſt Romulum patrem Feretrio Jovi arma ſuſpendit.

INTERPRETATIO.

b *Humido cœlo,*

c *Quæ* corpora *mox ut caluere pugna, ſtatim eunt in ſudorem, & levi motu, quaſi ſole, diſſolvuntur.*

NOTÆ.

gum faciam, ſic lege & intellige: Sed experimento deprehenſum eſt quippe, id eſt *ſcilicet*, ut apud Virgil.

Quippe ferant rapidi ſecum.

3. *Quæ mox ut caluere pugna.*] An *nives*, an *corpora*? lego, nam mox, &c. probat enim *Tò ſimile* à ſe poſitum. Docti, quid velim, facile ſenſerint. Pater.

4. *Britomaro duce.*] De Bojis intelligendum eſt.

5. *Marti ſuo.*] Marti quem colunt Galli, ut docet Cæſar de bello Gallico 6. 17.

6. *Flaminius.*] C. Flaminius Nepos qui cum P. Furio Calvo Conſul fuit.

7. *Aliorſum vota ceciderunt.*] Aliorſum alioverſum. In alienas manus vota illa devenere, nam pro Romanis armis, quæ Vulcano Galli promiſerant, Romani Gallica Jovi ſuſpendere.

8. *Marcellus.*] M. Claudius Marcellus qui finem bello impoſuit, quod duravit annis quatuor.

9. *Tertia poſt Romulum.*] Virgil. de Marcello,

Tertiaque arma Patri ſuſpendet capta Quirino.

CAPUT V.

Bellum Illyricum.

1 ILLYRII, ſeu, Liburni, ſub extremis Alpium radicibus agunt, inter 2 Arſiam, Titiumque flumen, longiſſime per totum 3 Adriani maris litus effuſi. Hi regnante Teuta muliere, populationibus non con-

NOTÆ.

CAP. V. *Bellum Illyricum. Hoc bellum quatuor annis ante Gallicum de quo cap. ſuperiori actum eſt. Ann. Mundi 3721. ante Ch. Nat. 227. ab Vr. Cond. 524. Coſſ. L. Poſthumio Albino 11. & Q. Fulv. Centumalo.*

1 I*Llyrii ſeu Liburni.*] Nam Liburnia Illyridis regio eſt.

2. *Arſiam, Titiumque.*] Arſia fluvius ad Occidentem, Italiæ terminus; Titius, ad Orientem. Alii Illyricos fines latius extendunt.

3. *Adriani.*] Ita Horatius: ita & Cicero. Aliud eſt propriè loquentibus, *Adriaticum*, &, Adrianum. Pater.

tenti, licentiæ ſcelus addiderunt. a 4 Legátos quippe noſtros, 5 ob eã quæ deliquerant, jure agentes, nec gladio quidem, ſed ut victimas, 6 ſecuri percutiunt. Præfectos navium, igni comburunt, idque quo indignius foret, mulier imperabat. Itaque 7 Cnæo Fulvio Centumalo duce, late domantur. Stricta in principum colla ſecures, b 8 legatorum Manibus litavere.

INTERPRETATIO.

a *Nam legatos noſtros iure agentes, ob ea quæ illi deliquerant, percutiunt, non quidem gladio, ſed ſecuri quaſi victimas.* b *Juſta perſolvere manibus legatorum.*

NOTÆ.

4. *Legatos quippe noſtros.*] Hi fuere C. & L. Coruncani.

5. *Ob ea quæ deliquerant.*] Italicos mercatores ſpoliaverant.

6. *Securi percutiunt.*] Alter tantum occiſus eſt.

7. *Cn. Fulvio Centumalo.*] Vid. in Titalii Quintũ vocant, Eutrop. Cnæum cum Floro.

8. *Legatorum Manibus litavere.*] Litare, hoc eſt ſacrificare, ſic cap. 18. lib. 3. *Strabo Pompeius non prius finem cadium fecit, quàm Aſculi everſione manibus tot exercituum Conſularium direptarumque urbium Diis litaretur.*

CAPUT VI.

Bellum Punicum ſecundum.

POST primum Punicum bellum 1 vix quadriennii requies. Ecce alterum bellum: minus quidem ſpatio (nec enim amplius quam 2 decem & octo annos habet) ſed adeò cladium atrocitate terribilius, ut ſi quis conferat damna utriuſque populi, 3 ſimilior victo ſit populus qui vicit. a 3 Urebat 4 nobilem populum 5 ablatum mare, 6 captæ inſulæ, dare tri-

INTERPRETATIO.

a *Stimulabat.*

NOTÆ.

CAP. VI. *Bellum Punicum ſecundum. Anno Mundi 3731. ante Ch. Nat. 217. ab Urb. Cond. 534. Coſſ. M. Livio Salinatore, & L. Æmilio Paulo.*

1 *Vix quadriennii requies.*] Cave exiſtimes primum bellum Punicum inter, & ſecundum, quatuor tantum annos interceſſiſſe, nam hoc falſiſſimum, cùm unius & viginti ſpatium interſit. Sed hoc ſic accipiendum quaſi dicat Florus poſt primum bellum Punicum uſque bellis impediti fuere Romani fere uſque ad ſecundum bellum, ita ut vix quadriennii requiem ceperint. Quod verum eſt.

2. *Decem & octo annos.*] Alii unum demunt, addunt alii, ſed ex tabulis decem & octo, nec plus vel minus duraſſe ſatis conſtat.

3. *Similior victo ſit populus qui vicit.*] Silius lib. prim.

——— *propiuſque fuere periclo*
Queis ſuperare datum. ———

3. *Urebat.*] Malè in al. *pudebat*. Sic Terent. *uro hominem*.

4. *Nobilem populum.*] Pœnos.

5. *Ablatum mare.*] Quod primo bello Punico Romani in ditionem ſuam redegerant.

6. *Captæ inſulæ.*] Sardinia, Corſica.

Digitized by Google

Romanis jam diu fulmen, [b] Saguntino igne [22] conflavit: ſtatim quodam impetu rapta, medias perfregit Alpes; & in Italiam ab illis [23] fabuloſæ altitudinis nivibus, velut cœlo miſſa, deſcendit. [c] Ac primi quidem impetus turbo inter Padum & [24] Ticinum valido ſtatim fragore detonuit. Tunc Scipione duce fuſus exercitus. Saucius etiam ipſe veniſſet in manus hoſtium imperator, niſi protectum patrem [25] prætextatus admodum filius ab ipſa morte rapuiſſet. Hic erit Scipio, qui in exitium Africæ creſcit, [26] nomen ex malis ejus habiturus. Ticino [27] Trebia ſuccedit. Hic ſecunda belli Punici procella [28] deſævit, Sempronio conſule. Tunc callidiſſimi hoſtes frigidum, & nivalem nacti diem, quum ſe ignibus prius [29] oleoque foviſſent (horribile dictu) homines à meridie, & ſole venientes [30] noſtra nos hieme vicerunt. [31] Thraſymenus lacus tertium fulmen Annibalis, imperatore Flaminio. Ibi quoque ars nova Punicæ fraudis. Quippe nebula lacus, paluſtribuſque virgultis [32] tectus eques, terga ſubito pugnantium invaſit. Nec de diis poſſumus queri. Imminentem quippe temerario duci cladem prædixerant [33] inſidentia ſignis exami-

INTERPRETATIO.

b *Saguntino igne conflatum eſt.*

c *Ac procella quidem primi impetus ſtatim erupit circa Padum & Ticinum cum valido fragore.*

NOTÆ.

22. *Conflavit.*] Paſſivè pro conflatum eſt.

23. *Fabuloſa altitudinis.*] Fabuloſum, hic certe, non idem eſt quod falſum, quod commentitium; ſed id, quod etſi verum eſt, fabulas tamen in ſe ſe admixtas habet, aut de quo multæ fabulæ narrantur. Sic & apud Horatium; *Hydaſpes fabuloſus*, vel *qua loca fabuloſus lambit Hydaſpes*. Non quod Indiæ fluvius non ſit Hydaſpes (nam è veteri Geographia conſtat, ejus regionis fluvium eſſe Hydaſpem,) ſed quod de illo multa fabulati eſſent, vel Poëtæ, vel illi nugatores Græculi, qui aut Alexandri, aut Bacchi, aut Perſei, (ſic illuc quoque Perſeus) expeditiones ſcriptis ſuis prodiderant. Neq; vero aliter Horatius, cum alicubi ſcripſit, *Me fabuloſa columbæ texerunt*; neque, iterum dico, aliter, cum cecinit:

Jam te premet nox fabulæque Manes.

Id eſt, Manes, de quibus boni viri tam multa ſibi in animo finxere, ut & aliis terriculamenta objicerent. Ridiculus enim eſſet Horatius, ſi quem ab eo premi diceret, quod eſſet nihil, id eſt, ſi eſſet fabula.

24. *Ticinum.*] Ticinus Galliæ Ciſalpinæ fluvius, Teſino nunc.

25. *Admodum prætextatus.*] Prætexta indutus. Erat autem prætexta toga, quæ purpuram oræ prætextam habebat, & à pueris ferebatur uſque ad annum decimum ſeptimum.

26. *Nomen ex malis ejus habiturus.*] Africani ſcilicet.

27. *Trebia.*] Galliæ Ciſalpinæ fluvius.

28. *Deſævit.*] Valde ſævit.

29. *Oleoque.*] Quo frigori impenetrabiles redderentur.

30. *Noſtra nos hieme.*] Hæc dicit comparate ad Pœnos qui à Meridie, & ſole veniebant, quibus ideo hiems durior eſſe debebat quam Romanis, qui ad Septentrionem, præ Pœnis, verſi ſunt.

31. *Thraſymenus lacus.*] In Tuſcia.

32. *Tectus eques.*] Tecti equites, more Poëtarum. Jam ſupra monuimus.

33. *Inſidentia ſignis examina, & aquila prodire nolentes.*] Ex acuminibus haſtilium veteres militaria auſpicia ſolebant ſumere, hoc eſt ſuperis atque inferis ſpiculis; ex ſuperis, ſi volucres, dammulæ, &

Digitized by Google

na, & àquilæ prodire nolentes, & commiſſam aciem ſequutus ingens terræ tremor: [d] niſi illum horrorem ſoli, 34 equitum virorumque diſcurſus, & mota vehementius arma fecerunt, Quartum, id eſt, penè ultimum vulnus imperii 35 Cannæ; ignobilis Apuliæ vicus: ſed magnitudine clàdis 36 emerſit; & quadraginta millium cæde parta nobilitas. Ibi in exitium infelicis exercitus, dux, terra, cælum, dies, tota denique rerum natura conſenſit. Siquidem 37 non contentus ſimulatis transfugis Annibal, qui mox terga pugnantium 38 cęciderunt, inſuper callidiſſimus imperator, patentibus in campis, obſervato 39 loci ingenio; quod & ſol ibi acerrimus, & plurimus pulvis, 40 & Eurus ab Oriente ſemper quaſi ad conſtitutum, ita 41 inſtruxit aciem, ut Romanis adverſus hæc omnia obverſis, 42 quaſi ſecundum cœlum tenens, 43 vento, pulvere,

INTERPRETATIO.

d *Niſi diſcurſus equitum virorumque, & arma mota vehementius fecerunt illum tremorem terræ.*

NOTÆ.

aliæ id genus inſiderent, ut hic examina apum: ex inferis vero, ſi haſtilia humi defixa quæ ſigna militaria, uti aquilas, ſuſtinerent, vel facillimè, vel difficillimè convellerentur; ſi facillimè, auſpicata; ſi contra, inauſpicata putabantur, ut hic. Vides nunc quid intelligat Florus, per *Aquilæ prodire nolentes*. Id eſt, quum haſtilia illa quibus Aquilæ ſigna militaria inſidebant, nullo modo poſſent convelli.

34. *Equitum virorumque diſcurſus.*] Phantaſia Poetica, cujuſmodi plures apud Homerum invenies. Quaſi verò virorum & equorum diſcurſus, & mota vehementius arma ſoli horrorem faciant. Miror vero magnum virum emotæ mentis Florum inſimulaſſe qui hæc ſcripſerit.

35. *Cannæ.*] In Apulia juxta Aufidum amnem.

36. *Emerſit.*] Ex ignobilitate ſua ſcilicet.

37. *Non contentus ſimulatis transfugis.*] Non contentus miſiſſe quoſdam ex ſuis, qui cum ſe transfugas eſſe ſimularent, pugna commiſſa, Romanorum terga cæderent.

38. *Caciderunt.*] Pater meus legebat *cæderent*, quod conſilium notat, & finem conſilii; nam transfugas miſerat ut cæderent.

39. *Loci ingenio.*] Gallicè, *La nature du lieu.*

40. *Et Eurus ſemper quaſi ad conſtitutum.*] En tibi quæ nuper ad hunc locum Pater meus ſcripſerat:

Multa hic à viro Doctiſſimo ſcripta fuere. Illa omnia, ingenue dico, nil ad Florum. Neque ille, neque alii, puto, id viderunt, quod perquam ridiculum eſt. Nam haud ſcin an tale quid ſcribat puer, ut ventus, qui Æquinoctialis Oriens eſt, *ſemper* eſſet Orientalis. Rem bellam, ingenioſam, doctam & argutam! Quid igitur? Delendum, *ſemper* quod ineptus quidam inſcripſerat, ſupra illa verba, *Ad conſtitutum*, quaſi Florum reprehendi vellet, qui ab Oriente illum flare dixiſſet, quaſi ad *Conſtitutum*, cum *ſemper* illinc, non aliunde, flare Eurum norimus.

41. *Inſtruxit aciem.*] Ergo ipſe ad Occidentem, Romani vero ad Orientem converſi pugnavêre.

42. *Quaſi ſecundum Cœlum tenens.*] Methaphora à navibus ſumpta, quæ ſecundo amne vel cœlo navigant, cum curſum amnis ſequuntur: ſic Annibal ſecundum Cœlum tenebat, quum ſecundo Sole vento, & pulvere pugnaret.

43. *Vento, pulvere, Sole pugnaret.*] Id eſt, vento, pulvere, Sole, quaſi armis ad pugnandum uteretur.

Digitized by Google

ſole pugnaret. Itaque [44] duo maximi exercitus cæſi ad hoſtium ſatietatem, donec Annibal diceret militi ſuo, [45] Parce ferro. Ducum [46] effugit alter, [47] alter occiſus eſt: dubium uter majore animo. [48] Paulum puduit, [49] Varro non deſperavit. Documenta cladis, cruentus aliquandiu Aufidus; pons de cadaveribus juſſu ducis factus [50] in torrente Vergelli; [51] modii duo annulorum Carthaginem miſſi, [e] dignitaſque equeſtris [52] taxata menſura. Dubium deinde non erat, quin ultimum illum diem habitura fuerit Roma, quintumque intra diem epulari Annibal in Capitolio potuerit, ſi (quod Pœnum illum dixiſſe [f] Adherbalem Bomilcaris ferunt) Annibal quemadmodum ſciret vincere, ſic uti victoria ſciſſet. Tum quidem illum, [53] ut dici vulgo ſolet, aut fatum urbis imperaturæ, aut ipſius [54] mens mala, & averſi à Carthagine dii, [55] in diverſum abſtulerunt. [56] Quum victoria poſſet uti, frui maluit, relictaque Roma, Campaniam Tarentumque peragrare: ubi mox & ipſe, & exercitus ardor elanguit; adeò ut vere dictum ſit: [57] Capuam Annibali Cannas fuiſſe. Si quidem invictum Alpibus, indomitum armis, Campaniæ (quis crederet?) ſoles, & tepentes fontibus Bajæ, ſubegerunt. [58] Interim reſpirare

INTERPRETATIO.

e *Equiteſque per menſuram annulorum numerati.*

f *Adherbalem Bomilcaris filium.*

NOTÆ.

44. *Duo maximi exercitus.*] Quippe ambo Conſules aderant. Terentius Varro, & L. Æmilius Paulus, & quiſque ſuum habebat exercitum. In hac pugna occubuit Æmilius cum quadraginta Romanorum millibus, octoginta Senatoribus, viris Conſularibus, Prætoribus, & Ædilitiis, & duobus millibus, & ſeptingentis equitum.

45. *Parce ferro.*] Nil tale uſquam de Annibale legitur.

46. *Effugit alter.*] Terentius Varro.

47. *Alter occiſus eſt.*] Æmilius Paulus.

48. *Paulum puduit.*] Militibus ſuis ſupereſſe noluit.

49. *Varro non deſperavit.*] Gratiæ etiam illi hoc nomine a Civitate actæ fuere, quod de Republica non deſperaſſet.

50. *In torrente Vergelli.*] In Apulia videtur eſſe Vergellus, alias Gelus dicitur.

51. *Modii duo annulorum.*] Alii tres, unum alii tantum ponunt.

52. *Dignitas equeſtris taxata menſura.*] Nemo, quod ſciam, hunc locum intellexit. Hic *dignitas Equeſtris* dicitur, pro *Equites*, ut apud Poëtas, *vis Herculea*, pro *Hercules*. Equites autem taxati fuere menſura, hoc eſt, per menſuram annulorum notum fuit quot Equites occubuerint, cum ii tantum annulos ferrent.

53. *Ut dici vulgo ſolet.*] Additamentum eſt ab homine miſere religioſo, qui metueret ne qua vis major fato tribueretur. Nugator; quaſi aliter veteres loquantur.

54. *Mens mala.*] Mens læva apud Virgilium.

55. *In diverſum.*] In diverſam partem.

56. *Cum victoria poſſet uti, frui maluit.*] Frui de iis dicitur, qui res ad tempus poſſident; uti vero de iis qui omnino eas ſibi habent. Sic Annibal frui victoria maluit, cum dimidiam tantum partem haberet, quam ea uti integra, ſi recta ad Capitolium perrexiſſet.

57. *Capuam Annibali Cannas fuiſſe.*] Capuam idem fuiſſe Annibali, quod Cannæ fuere Romanis.

58. *Interim reſpirare.*] Sub. cœpit. Sæpiſſime Infinitivi modos ſic abſolute poſitos eleganter invenies.

Digitized by Google

Romanus, & quaſi ab inferis emergere. Arma non erant: [59] detracta ſunt templis. Deerat juventus: in ſacramentum militiæ liberata [60] ſervitia. Egebat ærarium: opes ſuas libens ſenatus in medium protulit: nec præter quod in bullis, cingulis atque annulis erat, quicquam ſibi auri reliquere. Eques ſequutus exemplum, imitatæque equitem [61] tribus. Denique vix ſuffecere tabulæ, vix [62] ſcribarum manus [63] Lævino Marcelloque conſulibus; quum privatæ opes in publicum deferrentur. Quid autem in deligendis magiſtratibus, quæ [64] centuriarum ſapientia, quum juniores à ſenioribus conſilium de creandis conſulibus petivere? Quippe adverſus hoſtem toties victorem, tam callidum, non virtute tantum, ſed ſuis etiam pugnare conſiliis oportebat. Prima redeuntis, & ut ſic dixerim, reviviſcentis imperii ſpes [65] Fabius fuit: qui novam de Annibale victoriam g commentus eſt, non pugnare. Hinc illi cognomen novum, & Reipublicæ ſalutare, Cunctator. Hinc illud ex populo, ut Imperii ſcutum vocaretur. Itaque per [66] Samnium totum, per [67] Falernos [68] Gauranoſque ſaltus ſic maceravit Annibalem, ut qui frangi virtute non poterat, mora comminueretur. Inde Claudio Marcello duce etiam congredi auſus eſt. Cominus venit, & pepulit in Campania ſua, & ab obſidione [69] Nolæ urbis excuſſit. Auſus & [70] Sempronio Graccho duce per Lucaniam ſequi, & premere terga cedentis; quamvis tunc (ô pudor!) manu h [71] ſervili pugnaret. Nam hucuſque tot mala compulerant: [72] ſed libertate donati, fecerant de ſervitute Romanos. O horribilem in tot adverſis fiduciam! ô ſingularem animum ac [73] ſpiritum populi Roma-

INTERPRETATIO.

g *Invenit.*

h *Exercitu ſervili pugnaret,*

NOTÆ.

59. *Detracta ſunt templis.*] Quæ ſcilicet poſt reportatas à Romanis victorias Deorum templis ſuſpenſa fuerant.

60. *Servitia.*] Servi, ut ſcelus pro ſceleſto homine.

61. *Tribus.*] Pro plebe quæ in tribus dividebatur.

62. *Scribarum.*] *Greffiers.*

63. *Lævino Marcelloque.*] Anno decimo poſt inceptum bellum.

64. *Centuriarum.*] Centuria eſt certus quidam Civium Romanorum numerus, qui in ſex Claſſes dividebantur, Claſſes vero in centum nonaginta tres Centurias.

65. *Fabius.*] Q. Fabius Maximus.

66 *Samnium.*] Italiæ regio media inter Picenum, Campaniam, & Apuliam.

67. *Falernos.*] Montes in Samnio.

68. *Gauranoſque ſaltus.*] In Campania.

69. *Nolæ urbis.*] In Campania.

70. *Sempronio Graccho.*] Hoc de Sempronio nuſquam legitur, ſed de Marcello; quanquam alicubi ſcriptum ſit Sempronium iſtum Lucanorum fraude in inſidias præcipitatum occubuiſſe.

71. *Manu ſervili.*] Nam in Sacramentum Militiæ ſervitia liberata fuerant.

72. *Sed libertate donati fecerant de ſervitute Romanos.*] Hæc corrupta, & deperdita. Conjicit Salmaſius. *Sed libertate donati fecerunt ſe de ſervis virtute Romanos.* Sententia plana. Servis enim qui libertate donati fuerant, pronuntiatum fuit, eos omnino liberos eſſe futuros, qui caput hoſtis referrent: qui cùm ſtrenuè pugnaſſent, virtute libertatem integram conſecuti ſunt. Hæc Salmaſius, ſed malim legi ut Freinsh. *Sed libertate donata fecerant de ſervitute Romanos.* Nil certius nec facilius.

73. *Spiritum.*] Spiritus audaciā fere ſonat.

ni! tam arctis afflictiſque rebus, quum de Italia ſuâ dubitaret, auſus eſt tamen [i] [74] in diverſa reſpicere, quumque hoſtes in jugulo per Campaniam Apuliamque volitarent, [75] mediamque de Italia Africam facerent; eodem tempore & hunc ſuſtinebat, & in Siciliam, Sardiniam, Hiſpaniam, diviſa per terrarum orbem arma mittebat. Sicilia mandata Marcello, nec diu reſtitit. Tota enim inſula [76] in una urbe ſuperata eſt: Grande illud, & ante id tempus, invictum caput Syracuſæ, quamvis [77] Archimedis ingenio defenderentur, aliquando ceſſerunt. [78] Longe illi [79] triplex murus, totidemque arces, portus ille marmoreus, [80] & fons celebratus Arethuſæ, [K] niſi quod hactenus profuere, ut pulchritudini victæ urbis parceretur. [81] Sardiniam Gracchus arripuit. Nihil illi gentium feritas, [82] Inſanorumque (nam ſic vocantur) immanitas montium profuere. Sævitum in urbes, urbemque urbium [83] Caralim, ut gens contumax, [84] viliſque mortis ſaltem deſiderio patrii ſoli domaretur. In Hiſpaniam miſſi Cnæus & Publius Scipiones, pene totam Pœnis eripuerant; ſed inſidiis Punicæ fraudis oppreſſi rurſus amiſerunt, magnis quidem illi præliis, quum Punicas opes ceecidiſſent: [l] ſed Punicæ inſidiæ [85] alterum ferro caſtra metantem, alterum, quum evaſiſſet in turrim, cinctum facibus oppreſſerunt. Igitur in ultionem patris ac pa-

INTERPRETATIO.

[i] *In diverſas partes reſpicere,*
[K] *Niſi quod ad hoc poſuere ut &c.*
[l] *Sed Punicæ inſidiæ oppreſſerunt alterum ferro, dum caſtra metaretur, & alterum cinctum facibus quum evaſiſſet in turrim.*

NOTÆ.

74. *In diverſa reſpicere.*] In diverſas partes, Siciliam, Sardiniam, & Hiſpaniam, in quas arma miſit.

75. *Mediamque de Italia Africam facerent.*] Eadem fiducia in media Italia verſabantur, qua in media Africa: hoc dicit Florus, ut oſtendat Pœnos totam fere Italiam domuiſſe.

76. *In una urbe.*] Falſum, nam poſt captas Syracuſas fuit adhuc quod Lævinus in Sicilia ageret: nam Agrigentum valido Carthaginenſium præſidio tenebatur, quod ille expulit, & ita Siciliam debellavit.

77. *Archimedis.*] Inſignis Mathematici qui, captis Syracuſis, à milite cæſus periit.

78. *Longe illi.*] Id eſt, *parum profuit*. De iſta voce *longe*, jam alibi dixi, adduxique Virg. locum, quem vide.

79 *Triplex murus.*] Tres erant arces Syracuſis, ſingulæ muro cinctæ, & ſic triplex ſuperandus murus fuit Marcello, ut Carthaginis potiretur.

80. *Et fons celebratus Arethuſa.*] Quem Poëtæ fabulantur ex Peloponneſo occultis meatibus ſubter mare lapſum rurſus prope Syracuſas emanare. Lege Ovidium lib. 5. Metam.

81. *Sardiniam Gracchus arripuit.*] Falſum eſt in Sardinia quidquam egiſſe Gracchum, ſed T. Manlium miſſum tabulæ fidem faciunt, quatuor annis ante domitas Syracuſas.

82. *Inſanorum.*] Inſani montes in Sardinia, Græce μαινόμενοι, hodie *Canelle* dicuntur.

83. *Caralim.*] Caralis urbs litoralis.

84 *Viliſque mortis.*] Gens vilis mortis à Floro dicitur, quæ mortem vilem putat, & facilis eſt ad eam excipiendam.

85. *Alterum ferro.*] Refer verbum *ferro* ad verbum *oppreſſerunt*.

trui miſſus cum exercitu Scipio, cui tam grande de Africâ nomen fatâ decreverant, bellatricem illam, viris armiſque nobilem Hiſpaniam, illam ſeminarium hoſtilis exercitus, illam [86] Annibalis eruditricem, (incredibile dictu) totam [87] à Pyrenæis montibus in Herculis columnas & Oceanum recuperavit: neſcias citius, an felicius. Quam velociter, quatuor anni fatentur. Quam facile, vel una civitas probat. Eodem quippe, quo obſeſſa eſt, die capta eſt: [88] omenque Africanæ victoriæ fuit, quod tam facile victa eſt Hiſpana Carthago. Certum eſt tamen, ad profligandam provinciam maxime profeciſſe ſingularem ducis ſanctitatem: quippe qui captivos pueros, puellaſque præcipuæ pulchritudinis, Barbaris reſtituerit, ne in conſpectum quidem ſuum paſſus adduci, [m] nequid de virginitatis integritate delibaſſe ſaltem oculis videretur. [n] Hæc inter diverſa terrarum populus Romanus: nec ideo tamen Italiæ viſceribus inhærentem ſummovere poterat Annibalem. Pleraque ad hoſtem defecerant; & dux acerrimus contra Romanos Italicis quoque viribus utebatur. Jam tamen eum pleriſque oppidis & regionibus excuſſeramus. [89] Tarentus ad nos redierat: jam & Capua, ſedes & domus, & [90] patria altera Annibalis, tenebatur: cujus amiſſio tantum Pœno duci dolorem dedit, ut inde totis viribus Romam converteretur. O populum dignum orbis imperio! [91] dignum omnium favore, & admiratione hominum ac deorum! Compulſus ad ultimos metus, ab incepto non deſtitit: & de ſua Urbe ſolicitus, Capuam tamen non omiſit; ſed parte exercitus ſub Appio conſule relicta, parte Flaccum in urbem ſequuta, [92] abſens ſimul, præſenſque pugnabat. [93] Quid ergo miramur, moventi

INTERPRETATIO.

[m] *Ne quid videretur attigiſſe de virginitatis integritate, ſaltem oculis.*

[n] *Hæc agebat populus Romanus per diverſas* terras.

NOTÆ.

86. *Annibalis eruditricem.*] Quia ab Hiſpania bellum gerendi initium duxerat, à Sagunto ſcilicet, ut initio Cap. vidimus.

87. *A Pyrenæis montibus.*] Nam inter hos terminos continetur Hiſpania, Juſtin. *Hiſpania inter Africam & Galliam poſita, Oceani freto, & Pyrenæis montibus clauditur.*

88. *Omenque Africanæ victoria fuit.*] Vere omen, nam *Carthago* dicebatur.

89. *Tarentus ad nos redierat.*] Illam proditione ceperat Fabius.

90. *Et patria altera.*] Nam ibi deliciis deditus Annibal morabatur.

91. *Dignum omnium favore & admiratione hominum ac Deorum.*] Pro, *omnium*, legendum eſt, *numinum*, & amovendum illud, *Deorum*; quod additum fuerat ad explicationem illius vocis, *numinum*; quæ ſolemnis librorum corruptela eſt. Favor numina reſpicit, admiratio homines. Sic mox leges: *Tanto favore Deorum*, neque aliter loquatur qui ſapiat. *Pater meus.*

92. *Abſens ſimul.*] Per Appium Conſulem ſcilicet, qui ante Capuam reſtiterat.

93. *Quid ergo miramur.*] Hæc ita facilè intelligas. Cum Populus Romanus tantus ſit, ut numinum favorem mereatur, quid miramur Deos iterum reſtitiſſe Annibali, quum à tertio lapide verſus Romam caſtra moveret?

Digitized by Google

caſtra [94] à tertio lapide Annibali, [95] iterum ipſos deos, deos, inquam, [96] (nec fateri pudebit) reſtitiſſe? Tanta enim [97] ad ſingulos illius motus vis imbrium effuſa, tanta ventorum violentia coorta eſt, ut divinitus hoſtem ſummoveri; neque cælo, ſed ab Urbis ipſius mœnibus, & Capitolio [98] ferri videretur. Itaque fugit, & ceſſit, & in ultimum ſe Italiæ recepit [99] ſinum, quum Urbem [100] tantum non [o] adoratam reliquiſſet. Parva res dictu, ſed ad magnanimitatem populi Romani probandam ſatis efficax: quod illis ipſis, quibus obſidebatur diebus, [p] ager quem Annibal caſtris inſederat, venalis Romæ fuit, [101] haſtæque ſubjectus invenit emptorem. Voluit Annibal [102] contra fiduciam imitari; [103] ſubjecitque argentarias Urbis tabernas: nec [104] ſector inventus eſt. Ut ſcias, etiam [105] præſagia fatis fuiſſe. Nihil actum erat tanta virtute, tanto favore etiam deorum. Siquidem Aſdrubal frater Annibalis, cum exercitu novo, novis viribus, nova belli mole veniebat. Actum erat proculdubio, ſi vir ille ſe cum fratre junxiſſet. Sed hunc quoque caſtrametantem Claudius Nero cum Livio Salinatore debellat. Nero [106] in ultimos Italiæ angulos ſummovebat Annibalem. Livius in diverſiſſimam

INTERPRETATIO.

o *Quum reliquiſſet urbem tantum non adoratam.*

p *Ager quem Annibal occupaverat caſtris, Romæ venalis fuit.*

NOTÆ.

94. *A tertio lapide.*] A tertio milliario; nam pee primum, ſecundum, tertium lapidem &c. prima, ſecunda, tertia milliaria diſtinguebant.

95. *Iterum.*] Nam jam ſemel Annibali reſtiterant, illum impedientes ne Romam peteret. *Illum enim*, ut ſupra dixit noſter, *aut fatum urbis imperaturæ, aut ipſius mens mala, & averſi à Carthagine Dii in diverſum abſtulerunt.*

96. *Nec fateri pudebit.*] Hæc ideo dicit quod probroſum videri poſſit viros fortes Deorum potius favore quam ſua virtute victoriam conſequi.

97 *Ad ſingulos illius motus.*] Gallicè, *A chaque marche de ſon armée.*

98 *Ferri.*] Vis imbriom.

99. *Sinum,*] Ad extremam oram. Gall. *Au bout.* Sic Virgil. lib. 2. Georg.

Aut quos Oceano proprio gerit India lucos
Extremi ſinus orbis?

100. *Tantum non adoratam.*] Adorare urbem eſt, urbem ſalotare: eum autem id fieri nequeat niſi propius ad urbem acceſſerit, inde factum eſt ut adorare urbem ſumatur, pro urbem ingredi. Hic igitur ſenſus eſt: Annibal urbem reliquit cum tantum non eam iogreſſus eſſet; hoc eſt, cum fere ita prope acceſſerit, ut eam ingredi potuiſſet.

101. *Haſtaque ſubjectus.*] Ea quæ publicè venibant, haſtæ ſubjiciebantur, haſtaque poſita præcone prædicante, ei qui licitatione vieiſſet, addicebantur.

102. *Contra.*] Gallicè, *A ſon tour.*

103. *Subjecitque argentarias Urbis tabernas.*] *Subjecit*, hoc eſt haſtæ ſubjecit, *mit à l'ancan*, argentarias tabernas, *les boutiques des Banquiers.*

104. *Sector.*] Sectores dicuntur, qui empta ſua perſequuntur; vel potius ſectores ſimpliciter emptores dicti ſunt.

105. *Præſagia fatis fuiſſe.*] Eleganter *fatis*, pro *fatorum*, hæc ſic intellige: quod populus Romanus homioem inveait qui agrum, quem Annibal caſtris occupabat, emeret; hoc præſaglum fuit illos recuperaturos: quod vero Annibal ſectorem non invenit, cum argentarias Vrbis tabernas ſubjeciſſet, præſagium fuit illum Romæ nunquam potiturum.

106. *In ultimos Italiæ angulos.*] In Brutium agrum ſe recepit Annibal.

partem, id eſt, [107] in ipſas naſcentis Italiæ fauces, ſigna converterat? q Tanto, id eſt, omni, qua longiſſima Italia, ſolo interjacente, quo conſilio, qua [108] celeritate conſules caſtra conjunxerint, opinanterque hoſtem collatis ſignis compreſſerint, neque id fieri Annibal ſenſerit, difficile dictu eſt. Certe Annibal re cognita, quum projectum fratris caput ad ſua caſtra vidiſſet, Agnoſco, inquit, infelicitatem Carthaginis. Hæc fuit illius viri, non ſine præſagio quodam fati imminentis, prima confeſſio. Jam certum erat, Annibalem, etiam ipſius confeſſione, poſſe vinci: ſed tot rerum proſperarum fiduciâ plenus populus Romanus, magni æſtimabat aſperimum hoſtem in ſua Africa debellare. Duce igitur Scipione, in ipſam Africam [109] tota mole converſus, imitari cœpit Annibalem, r & Italiæ ſuæ clades in Africam vindicare. Quas ille (dii boni!) Aſdrubalis copias, quos *Syphacis* exercitus fudit? quæ quantaque utriuſque caſtra facibus illatis unâ nocte delevit? denique [110] jam non à tertio lapide, ſed ipſas Carthaginis portas obſidione quatiebat. Sic factum eſt, ſ ut inhærentem atque incubantem Italiæ extorqueret Annibalem. Non fuit major ſub imperio Romano dies, quam ille, [111] quum duo omnium & antea & poſtea ducum maximi, ille Italiæ, hic Hiſpaniæ victor, collatis cominus ſignis direxere aciem. Sed & colloquium fuit inter ipſos de legibus pacis. Steterunt diu mutua admiratione defixi. Ubi de pace non convenit, ſigna cecinere. Conſtat utriuſque confeſſione, nec melius inſtrui aciem, nec acrius potuiſſe pugnari. Hoc Scipio de Annibalis, Annibal de Scipionis exercitu prædicaverunt. Sed tamen Annibal ceſſit; præmiumque victoriæ Africa fuit, & ſequutus Africam ſtatim terrarum orbis.

INTERPRETATIO.

q *Difficile dictu eſt quo conſilio, qua celeritate, Conſules conjunxerint caſtra, tanto, id eſt, omni ſolo interjacente qua longiſſima Italia eſt, & inopinanter collatis ſignis hoſtem compreſſerint.*

r *Et vindicare clades Italiæ ſuæ contra Africam.*

ſ *Ut extraheret Annibalem inhærentem atque incumbentem Italiæ.*

NOTÆ.

107. *In ipſas naſcentis Italiæ fauces.*] Alpes intelligit, quas jam ſuperaverat Annibal, in illas ſigna converterat Livius, ut Aſdrubalem debellaret.

108. *Celeritate.*] Quum Claudius Annibalem ſummoviſſet, illo nec opinante, cum flore exercitus caſtris digreſſus ad Livium Salinatorem, qui ad Alpes caſtra converterat, proficiſcitur; ibique Aſdrubalem, qui Alpes cum exercitu tranſierat, & auxilia Annibali adducebat, Collega Livio, cum toto exercitu trucidat, quinquaginta ſex millibus hoſtium occiſis, reditque die ſexto in ſua caſtra.

109. *Tota mole.*] Totis viribus.

110. *Jam non à tertio lapide.*] Quaſi diceret, Annibal Romam propius quam à tertio lapide non acceſſit: Scipio vero Carthaginem non à tertio lapide, ſed ipſas portas obſidione quatiebat.

111. *Quum duo omnium & antea & poſtea.*] Græca locutio, omnium antea & poſtea, τῶν [illegible], id eſt, qui ante fuerunt, & poſt futuri ſunt.

CAPUT

CAPUT VII.

Bellum Macedonicum primum.

POST Carthaginem vinci neminem puduit. Sequutæ ſunt ſtatim Africam gentes, [1] Macedonia, [2] Græcia, [3] Syria, cæteraque omnia, quodam quaſi æſtu, & torrente fortunę. [4] Sic primi omnium Macedones, [5] affectator quondam imperii populus. Itaque, quamvis tunc [6] Philippus regno præſideret, Romani tamen dimicare ſibi [7] cum rege Alexandro videbantur. Macedonicum bellum nomine amplius [a] [8] quam ſpectatione gentis fuit. Cauſa cœpit à fœdere Philippi, quo rex [9] jampridem dominantem in Italia Annibalem ſibi ſociaverat: poſtea crevit, implorantibus Athenis auxilium contra [10] regis injurias, quum ille ultra jus victoriæ in templa, aras, & ſepulcra ipſa ſæviret. Placuit ſenatui opem tantis ferre ſupplicibus. Quippe jam gentium reges, duces, populi, nationes, præſidia ſibi ab hac urbe petebant. Primo igitur Lævino conſule populus Romanus [11] Jonium mare ingreſſus, tota Græciæ litora veluti triumphanti claſſe peragravit. Spolia quippe Siciliæ, Sardiniæ, Hiſpaniæ, [12] Africæ præferebat; & manifeſtam victoriam nata in [13] prætoria puppe laurus pollicebatur. Aderat ſponte in auxilium Attalus

INTERPRETATIO.

[a] *Macedonicum bellum amplius fuit ob nomen, quam ob reſpectum iſtius gentis.*

NOTÆ.

CAP. VII. *Bellum Macedonicum primum, anno Mundi 3736. ante Ch. Nat. 212. ab Ur. Cond. 539. Coſſ. Q. Fabio Maximo Cunctatore IV. & Claudio Marcello III. quinto anno poſt inceptum ſecundum Bellum Punicum.*

1 MAcedonia.] Supra Theſſaliam, antiquitus *Pæonia* dicebatur, & apud Homerum *Pæones* ſunt *Macedones*.

2. *Græcia.*] Achajam intelligit cui veterem ſtatum reddidit Flaminius, ut legibus viveret ſuis, & avita libertate frueretur. Vid. infra in fine hujuſce Capitis.

3. *Syria.*] Bellum Syriacum, vide cap. ſequ.

4. *Sic primi omnium.*] Multo melius in aliis Editionibus legitur *ſed* pro *ſic*.

5. *Affectator quondam imperii populus.*] Ad Philippi Alexandri magni parentis tempora reſpicit.

6. *Philippus.*] Demetrii Macedoniæ regis filius.

7. *Cum Rege Alexandro.*] Cave Alexandrum Magnum intelligas, cum Romanis enim nunquam pugnavit: Sed Alexandrum Epiri Regem, qui Alexandri Magni fuit avunculus.

8. *Quam ſpectatione gentis.*] Illud bellum fuit amplius ob nomen Macedonum, qui olim fortes & generoſi audiebant, quam conſideratione & reſpectu ipſius gentis quæ illo tempore multum à priſtina virtute excidiſſe putabatur.

9. *Jampridem.*] Tamen anno ſuperiori.

10. *Regis.*] Philippi.

11. *Jonium.*] Quod eſt Epirum inter & Brutium, ad extremum Italiæ ſinum.

12. *Africa.*] Sed nondum ſpoliata Africa, & Annibal adhuc in Italia verſabatur.

13. *Prætoria puppe.*] Prætoria navis dicitur qua dux vehitur, ſive Conſul, ſive Prætor ille ſit.

Digitized by Google

[14] rex Pergamenorum. Aderant [15] Rhodii, nauticus populus: [16] qui navibus à mari, conſul à terris, omnia equis viriſque quatiebat. Bis victus rex, bis fugatus, bis exutus caſtris: quum tamen nihil terribilius [17] Macedonibus fuit ipſo vulnerum aſpectu: quæ non ſpiculis, non ſagittis, nec ullo [18] Græculo ferro, ſed ingentibus pilis, nec minoribus adacta gladiis, [19] ultra mortem patebant. Enimvero [20] Flaminino duce invios antea [21] Chaonum montes, [22] Aoumque amnem per abrupta vadentem, id eſt, ipſa Macedoniæ clauſtra penetravimus. Introiſſe, victoria fuit. Nam nunquam poſtea auſus congredi rex, ad tumulos, quos [23] Cynocephalas vocant, uno, ac ne hoc quidem [b] juſto prælio opprimitur. Et illi quidem conſul pacem dedit, regnumque conceſſit: mox, ne quid eſſet hoſtile, [24] Thebas, & [25] Eubœam, & graſſantem ſub [26] Nabide ſuo [27] Lacedæmona compeſcuit. Græciæ vero veterem ſtatum reddidit, ut legibus viveret ſuis, & avita libertate frueretur. Quæ gaudia, quæ vociferationes fuerunt, quum hoc forte [28] Nemeæ in theatro, [29] quinquennalibus ludis à præcone caneretur; quo certavere plauſu! quid

INTERPRETATIO.

b *Integro prælio.*

NOTÆ.

14. *Rex Pergamenorum.*] Pergami in Aſia.

15. *Rhodii.*] A Rhodo Inſula in Carpathio mari.

16. *Qui navibus à mari, conſul à terris omnia equis viriſque quatiebat.*] Claud. Salmaſius exiſtimabat hunc locum eſſe corruptum, qui non eſt tamen, modo verbum *quatiebat*, utriſque ſerviat, Rhodiis, inquam, & Conſuli; ſic, *qui navibus à mari omnia quatiebant, ut Conſul à terris omnia equis & viris quatiebat*. Ita ſe res bene habet. In Edit. J. Stadii legitur, *quibus à mari, &c.* tunc ſubaudiendum eſſet *quatientibus*, quod duriſſimum, &, puto, ſine omni exemplo.

17. *Macedonibus.*] Tertii caſus.

18. *Græculo.*] Græci enim levioribus & brevioribus telis utebantur, Macedones vero pilis & gladiis ingentibus.

19. *Ultra mortem patebant.*] Quaſi dicat, ita erant patentia, ut vel dimidiata mortem etiam dare nimis potuiſſent.

20. *Flaminino duce.*] Tit. Quintio Flaminino.

21. *Chaonum montis.*] In Epiro juxta mare Jonium.

22. *Aoumque amnem.*] In Macedonia per Taulantiorum regionem in mare Jonium exeuntem.

23. *Cynocephalas.*] In Theſſalia ſunt Cynocephalæ.

24. *Thebas.*] Macedoniæ urbem in regione *Phthiotidis* ad Pelaſgicum ſinum ſitam.

25. *Eubœam.*] Ægei maris Inſulam, tenuiſſimo Euripi freto à Bœotia diviſam.

26. *Nabide.*] Lacedæmoniorum Tyranno.

27. *Lacedæmona.*] In Peloponneſo ad Eurotam fluvium.

28. *Nemeæ.*] Nemea urbs in Peloponneſo prope Argos ſita, ubi tertio quoque anno certamina fiebant, quæ è loco Nemea dicebantur.

29. *Quinquennalibus ludis*] Malè noſter quinquennales facit qui tantum triennales fuère, nam revera tertio quoque anno Nemea celebrabantur, unde ἀγὼν τριετὴς ſeu τριετηρικὸς dictus eſt. Eundem errorem erravit Plin. ubi de Iſthmiis, *Iſthmus pars altera cum delubro Neptuni quinquennalibus inclyto ludis*. Nam conſtat Iſthmia triennalia fuiſſe. Pind. Nem. Od. VI.

Digitized by Google

florum in conſulem profuderunt ? Et iterum iterumque præconem repetere illam vocem jubebant, qua libertas Achajæ pronunciabatur; nec aliter illa conſulari ſententia, quam modulatiſſimo aliquo 30 tibiarum, aut 31 fidium cantu, fruebatur.

N O T Æ.

Πόντου τε γέφυρ' ἀκάμαντος ἐν Ἀμφικτυόνων ταυροφόνῳ τριετηρίδι ἐτίμασε Ποσειδάνιον ἂν τέμενος. Hoc eſt; *Maris pons indefeſſi* (Periphraſis Iſthmi Corinthiaci) *in Amphictyonum trieteride mactatrice taurorum honoravit* eum *circa Neptunium delubrum*. Ubi per *trieterida* Iſthmia intelligit.

30. *Tibiarum.*] Tibiæ primo ſic dictæ quod ex tibia animalium fierent, & poſtea ex arundinibus factæ nomen retinuere.

31. *Fidium.*] Fides, plurali numero, propriè ſunt chordæ citharæ. Et ſic pro cithara ſumuntur.

C A P U T VIII.

Bellum Syriacum regis Antiochi.

a MACEDONIAM ſtatim, & regem Philippum Antiochus 1 excepit, quodam caſu, quaſi induſtria, ſic adgubernante fortuna, 2 ut quemadmodum ab Africa in Europam, ſic ab Europa in Aſiam, ultro ſe ſuggerentibus cauſſis, imperium procederet, & cum terrarum orbis ſitu, b ipſe ordo victoriarum navigaret. Non aliud c formidoloſius fama bellum fuit: quippe quum 3 Perſas, & Orientem, 4 Xerxem, atque 5 Darium cogitarent; quando perfoſſi 6 invii montes

INTERPRETATIO.

a *Antiochus ſtatim ſequutus eſt Macedoniam, & regem Philippum.*

b *Ipſe ordo victoriarum pergeret.*

c *Terribilius.*

N O T Æ.

CAP. VIII. *Bellum Syriacum Regis Antiochi, anno Mundi 3758. ante Ch. Nat. 190. Ab Urbe Cond. 561. Coſſ. M. Acilio Glabrione, & P. Cornelio Scipione Naſica.*

1 E*Xcepit.*] Verbum è re Gladiatoria translatum, ubi victum novus excipit. Gallicè, *Un Gladiateur tout frais prend la place de celuy qui eſt vaincu.*

2. *Ut quemadmodum ab Africa in Europam, ſic &c.*] Sunt hæc perturbata, atque adeo falſa, ut jam olim animadverteram. Scribo fidenter ex ſerie rerum, & hiſtoriæ fide: *ut quemadmodum ab Europa in Africam, ſic ab Africa in Aſiam imperium procederet.* Lege modo. *Pater meus.*

3. *Perſas.*] Gravem populum. Horat. *Quo graves Perſæ melius perirent.*

4. *Xerxem.*] Perſarum Regem, qui Athon perfodit, & Helleſpontum navibus operuit.

5. *Darium.*] Perſarum Regem qui cum Alexandro bellum geſſit. Sed non video quomodo Darius Romanos terrere poterat, quem parva manu toties fudit Alexander.

6. *Invii montes.*] Athos qui eſt Iſthmo maris Macedonici, inter Strimonium & Singiticum ſinum.

quando velis opertum [7] mare nunciaretur. Ad hoc cœleſtes minæ territabant, quum humore continuo [8] Cumanus Apollo [9] ſudaret. Sed hic faventis [10] Aſiæ ſuæ numinis timor erat. Nec ſane viris, opibus, armis, quicquam copioſius [11] Syria: ſed in manus tam ignavi regis inciderat: ut nihil fuerit in Antiocho ſpecioſius, quam quod à Romanis victus eſt. Impulere regem in id bellum, illinc Thoas [12] Ætoliæ princeps, [d] inhonoratam apud Romanos querens adverſus Macedones militiæ ſuæ ſocietatem; hinc Annibal, qui in Africa victus, profugus, & pacis impatiens, hoſtem populo Romano toto orbe quærebat. Et quod illud fuiſſet periculum, ſi ſe conſiliis ejus [13] rex tradidiſſet: id eſt, ſi Aſiæ viribus uſus fuiſſet miſer Annibal: Sed rex ſuis opibus, & nomine regio fretus, ſatis habuit bellum movere. Europa jam dubio procul jure ad Romanos pertinebat. Hic [14] Lyſimachiam urbem, in litore Thracio poſitam à majoribus ſuis, Antiochus ut hæreditario jure repoſcebat. Hoc velut ſidere, Aſiatici belli mota tempeſtas. Et maximus regum contentus fortiter indixiſſe bellum, quum ingenti ſtrepitu ac tumultu moviſſet ex Aſia, occupatis ſtatim inſulis, Græciæque litoribus, otia & luxus tanquam victor agitabat. Eubœam inſulam continenti adhærentem tenui freto, [15] reciprocantibus aquis Euripus abſcidit. Hic ille poſitis aureis ſericiſque tentoriis, [e] ſub ipſo freti murmure, quum inter fluenta tibiis fidibuſque concineret, collatis undique, quamvis per hiemem, roſis, [16] ne non aliquo ducem genere agere videretur, virginum puerorumque [17] delectus

INTERPRETATIO.

d *Conquerens ſocietatem militiæ ſuæ adverſus Macedones inhonoratam fuiſſe apud Romanos.*

e *Non longè ab aquarum murmure.*

NOTÆ.

7. *Mare.*] Helleſpontus.

8. *Cumanus Apollo.*] Qui Cumis in Campania colebatur.

9. *Sudaret.*] Sudavit etiam ante victam Capuam, Cicero, lib. 1. de Divin. *Quid cum Cumis Apollo ſudavit? Capua victoria.*

10 *Aſiæ ſuæ.*] Quippe in Aſia natus Apollo.

11. *Syria.*] Ad litus Meridionale maris mediterranei.

12. *Ætolia.*] Ætolia Achajæ regio ſupra Corinthiacum ſinum verſus Occidentem.

13. *Rex.*] Antiochus.

14. *Lyſimachiam.*] In litore Thracio ad Fauces Iſthmi quem Helleſpontus ab Aſia dividit.

15. *Reciprocantibus aquis.*] Euripum ſepties intrà diem naturalem reciproco æſtu agitari. Quod falſum eſſe vel unicus Livii locus ſatis probavevit. ex lib. 28. ſect. 6. *Fretum ipſum Euripi non ſepties die, ut fama fert, temporibus ſtatis reciprocat, ſed temere in modum venti, nunc huc, nunc illuc verſo mari, velut monte præcipiti devolutus torrens, rapitur; ita nec nocte, nec die quies navibus datur.*

16. *Ne non* aliquo *ducem* genere *agere videretur.*] Hæc mihi inconcinna & inelegantià videntur, eaque, ſi reviviſceret Florus, pro ſuis non agnoſceret. Lego, *ne non aliquà ducem agere videretur*; pro *aliquà*, quod adverbium eſt elegantiſſimum, apud Virgilium, Terentium, Plautum, id eſt, *aliquâ ratione*, intruſerunt explicationem magiſtellarem, *aliquo genere*. quod putidum eſt.

17. *Delectus.*] Proprie de militibus dici-

habebat. Talem ergo regem jam ſua luxuria debellatum, populus Romanus Acilio Glabrione conſule, [18] in inſula aggreſſus, ipſo ſtatim adventus ſui nuncio coëgit ab inſula fugere. Tum præcipitem apud [19] Thermopylas aſſequutus, locum [20] trecentorum Laconum ſpecioſa cæde memorandum, ne ibi quidem [21] fiducia loci reſiſtentem, mari ac terra cedere coëgit. Statim & è veſtigio itur in Syriam. Claſſis regia [22] Polyxenidæ, Annibalique commiſſa. Nam rex prælium nec ſpectare poterat. Igitur duce Æmilio Regillo, adremigantibus Rhodiis, tota laceratur. [23] Ne ſibi placeant Athenæ; [24] in Antiocho, vicimus Xerxem, [25] in Æmilio, Themiſtoclem æquavimus; [26] Epheſiis, Salamina penſavimus. Tum [27] conſule Scipione, cui frater, ille modo victor Carthaginis Africanus, [28] voluntaria legatione aderat, debellari regem [29] placet: & jam toto ceſſerat mari: ſed nos imus ulterius. [30] Mæandrum ad amnem, montemque [31] Sipylum, caſtra ponuntur. Hic rex, incredibile dictu, quibus auxiliis, quibus copiis conſederat. Trecenta millia peditum: equitum, falcatorumque curruum non minor numerus. Elephantis ad hoc immenſæ magnitudinis, auro, purpura, argento, & [32] ſuo ebore fulgentibus, aciem utrinque [33] vallaverat. Sed hæc omnia præpedita magnitudine ſua: ad

NOTÆ.

tur delectus habere: eo tantum ducem imitabatur Philippus, quòd delectus habebat, ſed Virginum & puerorum, non vero militum.

18. *In inſula.*] Eubœa.

19. *Thermopylas.*] Locum in Theſſalia ad flumen Aſopum, è regione ſinus Maliaci

20. *Trecentorum Laconum.*] Qui duce Leonida contra Perſarum ingentem exercitum triduo dimicaverunt, nec victi fuiſſent niſi proditor quidam Epialtes nomine Perſis tramitem oſtendiſſet quâ Lacones circumventi victique ſunt.

21. *Fiducia loci.*], Thermopylæ enim ingenio loci tutæ.

22. *Polyxenida.*] Qui exul erat Rhodius.

23. *Ne nimium ſibi placeant Athenæ.*] Quaſi ſcilicet ſolæ ſint quæ victorias reportare noverint.

24. *In Antiocho vicimus Xerxem.*] Athenienſes Themiſtocle duce Xerxem apud Salaminam vicere, nos vero, inquit Florus, Antiochum vicimus, qui nobis Xerxes erat.

25. *In Æmilio Themiſtoclem æquavimus.*] Themiſtocles Athenienſium dux, qui Lacedæmonios ingenti clade apud Plateas domuit.

26. *Epheſiis, Salamina penſavimus.*] Athenienſes Salamina cepere, nos Epheſios vicimus. Et ſic Athenienſium victoriam, noſtra de Epheſiis victoria penſavimus, Gall. *Nous avons contrebalancé la victoire des Atheniens ſur Salamine, par celle que nous avons remportée ſur les Epheſiens.*

27. *Conſule Scipione.*] Is eſt L. Cornelius Scipio Aſiaticus.

28. *Voluntaria legatione.*] Quum enim ipſe exercitus ductor fuiſſet, legatus eſſe cogi non poterat, ſed fratris amore voluntariam legationem ſuſcepit. *Il voulut eſtre ſon Lieutenant.* Ex animo forſan ut & re & conſilio fratrem minus militiæ exercitatum adjuvaret, ut inde familiæ ſuæ major gloria.

29. *Placet.*] Pro placuit.

30. *Mæandrum.*] In Caria ad litus maris Ægei, è regione Sami inſulæ.

31 *Sipylum.*] Juxta Mæandrum, in Caria Aſiæ minoris regione.

32. *Suo ebore.*] Nam ex Elephantorum dentibus fit ebur.

33. *Vallaverat.*] Quaſi vallo cinxerat, De vallo alibi diximus.

hoc imbre, qui ſubito ſuperfuſus, mira felicitate Perſicos arcus corruperat: primum trepidatio, mox fuga, dehinc triumphus fuerunt. Victo & ſupplici pacem atque partem regni dari placuit, 34 eo libentius, quod tam facile ceſſiſſet.

N O T Æ.

34. *Eo libentius quod tam facilè ceſſiſſet.*] Sic & apud Juſtin. *Quanto bellum minoris periculi, tanto & mitior victoria fuit.*

CAPUT IX.

Bellum Ætolicum.

SYRIACO bello ſucceſſit, ut debebat, 1 Ætolicum. Victo quippe Antiocho, Romanus 2 faces Aſiatici belli perſequebatur. Ergo Fulvio Nobiliori mandata ultio eſt. Hic protinus caput gentis 3 Ambraciam, regiam Pyrrhi, machinis, quatit. Sequuta deditio eſt. Aderant Ætolorum precibus Attici, Rhodii: & 4 memineramus auxilii. Sic placuit ignoſcere. Serpſit tamen latius in proximos bellum, omnemque latè 5 Cephaleniam, 6 Zacynthon: & quicquid inſularum in eo mari inter 7 Ceraunios montes 8 jugumque Maleum, Ætolici belli acceſſio fuerunt.

N O T Æ.

CAP. IX. *Bellum Ætolicum, anno Mundi 3761. ante Ch.Nat. 187 ab Vrb. Cond. 564. Coſſ. M. Fulvio Nobiliori, & Cn. Manlio Vulſone.*

1 ÆTolicum.] Ætolia Achajæ regio inter Epirum, & Corinthiacum ſinum.

2. *Faces.*] Id eſt auctores. Thoas enim Ætoliæ Princeps Antiochum ad bellum Romanis inferendum impulerat. Vide cap. ſup.

3. *Ambraciam.*] Urbem inter Epirum & Acarnaniam, ſupra Ambracium ſinum.

4. *Memineramus auxilii.*] Quod contra Philippum & Antiochum præſtiterant.

5. *Cephaleniam.*] Inſulam in mari Jonio, è regione Peloponneſi, ad Orientem.

6. *Zacynthon.*] Inſulam intra Cephaleniam.

7. *Ceraunios montes.*] In Epiro.

8. *Jugumque Maleum.*] Peloponneſi promontorium, ad ſinum Laconicum. *Malea* in Tabulis vocatur. Vide Not. 8. c. 6. lib. 3.

CAPUT X.

Bellum Iſtricum.

1 ISTRI ſequuntur Ætolos: quippe bellantes eos nuper adjuverant. Et initia pugnæ proſpera hoſti fuerunt, eademque exitii cauſa. Nam

N O T Æ.

CAP. X. *Bellum Iſtricum, anno Mundi 3772. ante Ch.Nat. 176. ab Vr.Cond. 575. Coſſ. M. Junio Bruto. A. Manlio Volſone.*

1 I*Stri.*] Italiæ populi, ad ſummum Adriaticum ſinum ſupra Venetiam.

quum 2 Cnæi Manlii caſtra cepiſſent, a opimæque prædæ incubarent; epulantes, ac ludibundos pleroſque, ac ubi eſſent, præ poculis neſcientes, 3 Appius Pulcher invadit. Sic cum ſanguine & ſpiritu male partam revomuere victoriam. Ipſe rex 4 Apulo equo impoſitus, b quum ſubinde crapula & 5 capitis errore lapſaret, captum ſeſe vix & ægre, poſtquam experrectus eſt, didicit.

INTERPRETATIO.

a *Incubarent diviti prædæ.*
b *Quum interdum lapſaret crapulâ, & errore capitis.*

NOTÆ.

2. *Cnæi Manlii.*] Volſonis, alii tamen illum Aulum vocant, ut in titulo legitur.

3. *Appius pulcher invadit.*] Tamen ex tabulis certum eſt ante Appii Pulchri adventum, Romanos eodem duce, quo caſtra amiſerant, ea recuperaſſe, nempe Manlio Volſone. Ergo quod illi debetur, perperam noſter Appio Pulchro tribuit, qui ſequenti tantum anno in Iſtriam profectus, eam, trucidato rege, in Provinciam redegit.

4. *Apulo.*] Proprium Iſtrorum regis.

5. *Capitis errore.*] Non video quid hic doctiſſimum Salmaſium offenderit, qui tanto opere lectionem novam conetur intrudere. Nil mutandum. *errore capitis* eleganter dicitur pro, capite huc & illuc præ poculis errabundo, ut mos eſt.

CAPUT XI.

Bellum Gallogræcum.

1 GALLOGRÆCIAM quoque Syriaci belli ruina a convolvit. Fuerant inter auxilia regis Antiochi. An fuiſſent, an cupidus triumphi Manlius eos viſos ſimulaverit, dubium eſt. Certe 2 negatus eſt victori triumphus; quia cauſam belli 3 non approbavit. 4 Cæterum gens Gallogræcorum, ſicut ipſum nomen indicio eſt, mixta, & adulteratæ reliquiæ

INTERPRETATIO.

a *Clades Syriaci belli complexa eſt etiam Gallogræciam.*

NOTÆ.

CAP. XI. *Bellum Gallogræcum, eodem anno quo Bellum Ætolicum, quod vide Cap. IX.*

1 G*allogræciam.*] Aſiæ minoris regionem, quæ & Galatia dicitur, ſed legendum videtur *Gallogræcos*. Probant ſequentia; *fuerant inter auxilia regis, &c.*

2. *Negatus eſt.*] Immo tandem conceſſus, ſed non ſine controverſia.

3. *Non approbavit.*] Non fecit ut eam probarent Romani, & in ea acquieſcerent.

4. *Cæterum gens Gallogræcorum, ſicut ipſum nomen indicio eſt, mixta, & adulterata reliquiæ Gallorum, qui Brenno, &c.*] *Sic legi voluit Salmaſius, in aliis hanc ſcripturam reperio*: Cæterum Gens Gallogræcorum, ſicut ipſum nomen indicio eſt, mixta & adulterata eſt; Reliquiæ Gallorum; quibus, &c. *Sed hæc nihil ſunt;* *legendum enim*, adulterata eſt *reliquiis* Gallorum, &c. Pater meus.

Digitized by Google

Gallorum; qui Brenno duce vaſtaverant Græciam: mox Orientem ſequuti, in media Aſiæ parte ſederunt. Itaque ut frugum ſemina mutato ſolo degenerant, ſic illa genuina feritas eorum, Aſiatica amœnitate mollita eſt. Duobus itaque prœliis fuſi fugatique ſunt, quamvis ſub adventu hoſtis relictis ſedibus, in 5 altiſſimos ſe montes recepiſſent, quos 6 Toloſtobogi, 7 Tectoſagique jam inſederant. Utrique fundis ſagittiſque acti, in perpetuam ſe pacem dediderunt. b Sed alligati miraculo quodam fuere, quum catenas morſibus & ore tentaſſent, quum effocandas invicem fauces præbuiſſent. Nam 8 Orgiagontis regis 9 uxor à centurione ſtuprum paſſa, memorabili exemplo 10 cuſtodiam evaſit, revulſumque militis caput ad 11 maritum ſuum retulit.

INTERPRETATIO:

b *Sed adſtricti fuere quodam miraculo, quum adorti eſſent catenas dentibus & ore & invicem dediſſent collum ſtrangulandum.*

NOTÆ.

5. *Altiſſimos montes.*] Olympum & Magabam, ut patet ex Livio.

6. *Toloſtobogi.*] Galatiæ populi in Aſia minori; aliis Toliſtobii, aliis Toliſtobogii dicuntur.

7. *Tectoſagi.*] Iidem qui Toloſtobogi, ſed hic diverſos Florus videtur facere.

8. *Orgiagontis regis*,] Livius hunc regem Ortiagontem vocat, & hic etiam *Ortiagontis* legendum.

9. *Uxor.*] *Chiomara* nomine, ex Galatiæ finibus oriunda. Plutarch.

10. *Cuſtodiam evaſit.*] Cum Centurione qui eam ad duos ejus neceſſarios, qui ad flumen expectabant, ducebat, ut ab iis aurum acciperet, ſed ii, dum aurum penſaret, occidêre. Vid. Hiſtor. apud Liv. lib. 38. ſect. 24.

11. *Maritum.*] Ortiagontem;

CAPUT XII.

Bellum Macedonicum ſecundum.

DUM aliæ aliæque gentes, Syriaci belli ſequuntur ruinam, Macedonia ſe rurſus erexit. Fortiſſimum populum memoria & 1 recordatio ſuæ nobilitatis agitabat: & ſucceſſerat Philippo filius Perſes; qui 2 ſemel in perpetuum victam eſſe Macedoniam, non putabat ex gentis

NOTÆ.

CAP. XII. *Bellum Macedonicum ſecundum, anno Mundi 3781. ante Ch. Nat. 167. ab Ur. Cond. 584. Coſſ. Q. Martio Philippo II. & Cn. Servilio Capione.*

1 *Recordatio ſuæ nobilitatis.*] De vetuſtate, & nobilitate Macedoniæ Juſtin. lib. VII. ſtatim initio. *Hujus ſicuti incrementa modica, ita termini peranguſti fuere. Populus, Pelaſgi; regio, Pæonia dicebatur. Sed poſtea virtute regum, & gentis induſtria, ſubactis primo finitimis, mox populis nationibuſque, imperium uſque extremos Orientis terminos prolatum.*

2. *Semel in perpetuum.*] Non exiſtimabat Macedoniam in perpetuum victam, cum ſemel tantum victa fuerit; neque enim id gentis dignitas patiebatur.

dignitate

dignitate. Multo vehementius ſub hoc Macedones, quam ſub patre conſurgunt. Quippe Thracas in vires ſuas traxerant: atque ita 3 induſtriam Macedonum, 4 viribus Thracum; ferociam Thracum, diſciplina Macedonum, temperaverunt. a Acceſſit his conſilium ducis, qui ſitum regionum ſuarum ſummo ſpeculatus 5 Hæmo, poſitis per abrupta caſtris, ita Macedoniam ſuam armis ferroque vallaverat, ut non reliquiſſe aditum, niſi à cœlo venturis hoſtibus videretur. Nam Marcio Philippo conſule eam provinciam ingreſſus populus Romanus, exploratis diligenter acceſſibus, per 6 Aſtrudem paludem, per acerbos dubioſque tumulos, illa quæ volucribus quoque videbantur invia, acceſſit: regemque 7 ſecurum, & nihil tale metuentem, ſubita belli irruptione terruit. Cujus tanta trepidatio fuit, ut pecuniam omnem in mare juſſerit mergi, 8 ne periret: claſſem cremari, ne incenderetur. 9 Paulo conſule quum majora & crebra eſſent impoſita præſidia, per alias vias Macedonia deprehenſa eſt; ſumma quidem arte & induſtria ducis, quum 10 alia minatus, alia irrepſiſſet. Cujus adventus ipſe adeò terribilis regi fuit, ut intereſſe non auderet, ſed gerenda ducibus bella mandaverit. Abſens ergo victus, fugit in maria, inſulamque 11 Samothracen, fretus 12 celebri religione, quaſi templa & aræ poſſent

INTERPRETATIO.

a *His addita fuit induſtria ducis, qui contemplatus poſitionem regionum ſuarum ab alto Hæmo, locatis caſtris per loca inacceſſa (vel interciſa) ſic fecerat vallum Macedoniæ ſuæ ex armis & ferro.*

NOTÆ.

3. *Induſtriam Macedonum.*] Sic Juſtin. loco ſupra laudato, *Virtute regum, & gentis induſtria.* Cæterùm hic induſtria, non eſt quod vulgo dicimus, *induſtrie*, ſed *laborioſitas*, ſi fas ita loqui.

4. *Viribus Thracum.*] De Thracibus hæc Juſtinian. in Pr. Novellæ 26. *illud in confeſſo eſt, quod ſi quis Thracum regionem nominet, ſtatim una cum dicto virilitas quadam animum, & militarium copiarum, bellorum ac pugnæ cogitatio ſubeat. Sunt enim iſta ingenita, & quaſi patrio quodam jure huic regioni attributa.*

5. *Hæmo.*] Hæmus mons qui Thraciam à Miſia dividit.

6. *Aſtrudem paludem.*] Hanc Livius Aſcuridem vocat. lib. 44. hanc Ortelius putat eſſe Lychnitum Lacum, hodie, *Lago di Locrida.* Juxta Urbem Lychnidum.

7. *Securum.*] Securus dicitur is qui aliquid non curat, quaſi id ad ſe nullo modo pertineat. Horat.

Quid Mitridatem terreat tunicè ſecurus.

8. *Ne periret.*] Sententia ita acutè expoſita ut omnino fatua videatur, Græci vocant ὀξύμωρον, quaſi dicas *acutè ſtultum*: ſic illud Themiſtoclis *perieramus niſi periiſſemus.* Et apud Plaut. in Trucul. *Si non peream, planè interéam.* Simile eſt illud Virg. de Trojanis

Num capti potuere capi, num incenſa cremavit
Troja viros!

Quod ex Ennio videtur effictum lib. XIV. Annal. ubi de Pergamis.

Quæ neque Dardaniis campis potuere perire.
Nec, quom capta, capi, ne quom combuſta, cremari.

9. *Paulo.*] L. Æmilio Paulo, qui tunc ſecundum Conſul.

10. *Alia minatus.*] Alia via. Cave fidem adhibeas eruditiſſimo Salmaſio, qui legendum contendit, *alias eminatus, alias irrepſiſſet*; *alia*, vera lectio eſt.

11. *Samothracen.*] Inſulam in ſummo mari Ægeo, Thraciæ oppoſitam.

12. *Celebri religione.*] Nam in Inſula Samothrace Dii κάβειροι, Hoc eſt, Divi po-

Digitized by Google

deſendere, quem nec montes ſui, nec arma potuiſſent. Nemo regum diutius amiſſæ fortunæ[b] conſcientiam retinuit. Supplex quum ſcriberet ad imperatorem ab illo quo confugerat templo, [13] nomenque epiſtolæ notaret ſuum, [14] regem addidit. Sed nec reverentior captæ majeſtatis alius Paulo fuit. Quum in conſpectum veniſſet hoſtis, [15] in templum recepit, & conviviis adhibuit, [16] liberoſque admonuit ſuos, ut fortunam, cui tantum [17] liceret, revererentur. Inter pulcherrimos hunc quoque populus Romanus de Macedonia duxit atque vidit triumphum: quippe [18] cujus ſpectaculo triduum impleverit. Primus dies ſigna tabulaſque: ſequens arma, pecuniaſque tranſvexit: tertius captivos, ipſumque regem, attonitum adhuc [19] tanquam ſubito malo ſtupentem. Sed multo prius gaudium victoriæ populus Romanus, quam epiſtolis victoris perceperat. Quippe eodem die, quo victus Perſes in Macedonia, Romæ cognitum eſt. Duo juvenes candidis equis apud [20] Juturnæ lacum pulverem &

INTERPRETATIO.

b *Nullus unquam Rex diutius ſervavit memoriam amiſſi regni.*

NOTÆ.

tes, δυνατοί, μεγάλοι, colebantur. Erant autem ii, Ceres, Proſerpina, & Pluto, addunt aliqui Mercurium. Audi Macrob. Apollonii Interpretem. Μυοῦνται δὲ ἐν τῇ Σαμοθρᾴκῃ τοῖς Καβείροις ὧν Μνασέας φησὶ καὶ τὰ ὀνόματα. Τέσσαρες δ' εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν, Ἀξίερος, Ἀξιόκερσα, Ἀξιόκερσος. Ἀξίερος μὲν οὖν ἐστὶν ἡ Δημήτηρ, Ἀξιόκερσα δὲ ἡ Περσεφόνη. Ἀξιόκερσος δὲ ὁ Ἅδης, ὁ δὲ προστιθέμενος τέταρτος Κάσμιλος Ἑρμῆς ἐστὶν, ὡς ἱστορεῖ Διονυσόδωρος. Hoc eſt: *Initiantur in Inſula Samothrace Kabeiris, quorum Mnaſeas etiam nomina retulit. Quatuor autem numero ſunt. Ἀξίερος, Ἀξιόκερσα, Ἀξιόκερσος. Ἀξίερος quidem eſt Ceres, Ἀξιόκερσα, Proſerpina, Ἀξιόκερσος, Pluto. Additus autem quartus Caſmilus, Mercurius eſt, ut ſcribit Dionyſodorus.* Sed Mercurium plerique in inferiori ponunt ordine, & pro miniſtro duntaxat habent.

13. *Nomenque Epiſtola notaret ſuum.*] Dele iſtud, *Epiſtola*, niſi malis eſſe ponderoſum ſolœciſmum in oratione Flori.

14. *Regem addidit.*] His verbis ut videre eſt apud Liv. lib. 45. *Rex Perſeus Conſuli Paulo ſalutem.*

15. *In templum recipit.*] Quid alii conjecerint neſcio (unde enim mihi libri præter unum & alterum?) vir Doctiſſ. mihi hoc loco non ſatisfacit, cum legit *tentum* pro tentorio, ſeu ut recentiores Latini & Græco-Barbari ſolent dicere, pro *tenta*, ſeu *tenda*. Uno verbo legendum eſt, *in ſellam*; quod ex priſca hiſtoria veriſſimum eſſe ſcio. Rogabis, ſed unde iſtud, *templum*? Dicam: Ex linea ſecunda ſuperiori, per ſocordiam tranſcriptorum, ut, mos erat. *Pater meus.*

16. *Liberoſque admonuit ſuos.*] *Suos* pro ejus hic & alibi ſæpe invenias. Quid autem Perſei filiis dixerit Paulus docet Livius lib. 45. *Exemplum inſigne cernitis*, inquit, *mutationis rerum humanarum, vobis hæc præcipuè dico, juvenes, ideo in ſecundis rebus nihil in quenquam ſuperbe ac violenter conſulere decet, nec præſenti credere fortunæ; quum, quid veſper ferat, incertum ſit. Is demum vir erit, cujus animum nec proſpera flatu ſuo efferet, nec adverſa infringet.*

17. *Liceret.*] Hoc verbo eodem ſenſu uſus eſt Virgil.

Cui tantum de te licuit.

18. *Cujus ſpectaculo.*] Omnino ſcripſit Florus, *ſpectaculum*; in caſu recto.

19. *Tanquam ſubito malo.*] Scribendum, & tam ſubito. Sic eſt.

20. *Juturnæ lacum.*] Juturnæ fons, non longè ab Urbe.

cruorem ablucbant. Hi nunciavere. Caſtorem & Pollucem fuiſſe creditum vulgo, quod gemini fuiſſent; interfuiſſe bello, quod ſanguine maderent: à Macedonia venire, quod adhuc anhelarent.

CAPUT XIII.

Bellum Illyricum.

MACEDONICI belli contagio traxit Illyrios. Ipſi quidem ut Romanum à tergo a diſtringerent, à Perſe rege conducti pecunia, militavere. Sine mora ab Anicio prætore ſubiguntur. 1 Scordam caput gentis deleſſe ſuffecit. Statim ſequuta deditio eſt. Denique hoc bellum 2 ante finitum eſt, quam geri Romæ nunciaretur.

INTERPRETATIO.

a *Ut Romanos à tergo laceſſerent.*

NOTÆ.

CAP. XIII: *Bellum Illyricum, anno Mundi 3782. ante Ch. Nat. 166. ab Urbe Cond. 585. Coſſ. L. Æmilio Paulo II. & C. Licinio Craſſo.*

1 S*Cordam.*] Legendum *Scodram*: eſt autem Scodra Illyrici oppidum littorale, prope Epidaurum.

2. *Ante finitum eſt.*] *Bellum hoc intra triginta dies perpetratum, priuſquam cœptum Romæ auditum fuiſſet. Liv.*

CAPUT XIV.

Bellum Macedonicum tertium,

QUODAM fato, quaſi ita conveniſſet inter Pœnos & Macedonas, ut tertio quoque vincerentur, eodem tempore utrique arma movérunt: ſed 1 prior jugum excutit Macedo, aliquanto quam ante gravior, dum contemnitur. Cauſa belli prope erubeſcenda. Quippe regnum pariter & bellum vir ultimæ ſortis Andriſcus invaſerat; dubium liber an ſervus, mercenarius certe: ſed quia vulgo ex ſimilitudine Philippi, 2 Pſeudophilippus vocabatur, regiam formam, regium nomen, animo quoque regio implevit. Igitur dum hæc ipſa contemnit populus Romanus, 3 Juventio prætore contentus, virum non Macedonicis modo, ſed Thraciæ quoque auxiliis ingentibus validum, temere tentavit: 4 invictuſque

NOTÆ.

CAP. XIV. *Bellum Macedonicum tertium anno Mundi 3798. ante Ch. Nat. 150. ab Ur. Cond. 601. Coſſ. M. Claudio Marcello III. & Lucio Valerio Flacco. Alii illud quatuor annis poſterius faciunt.*

1 P*Rior.*] Tribus annis ante initium tertium bellum Punicum.

2. *Pſeudophilippus.*] Falſus Philippus.

3. *Juventio prætore.*] Quem Andriſcus occidit, & exercitum delevit.

4. *Invictuſque à veris regibus.*] Hunc locum ſic legunt alii, *Invictuſque, non à veris regibus, ſed ab illo imaginario & ſcenico Rege ſuperatur.* Sed male, nam *To ſed* a linea ſequenti ortum eſt, & poſtea non à Sciolo quodam intruſum.

Digitized by Google

à veris regibus, ab illo imaginario & ſcenico rege ſuperatur. Sed [5] conſule Metello, amiſſum cum legione [6] prætorem, pleniſſime ultus eſt. Nam & Macedoniam ſervitute multavit; & ducem belli deditum ab eo ad quem confugerat, Thraciæ regulo, in Urbem in catenis reduxit: hoc quoque illi in malis indulgente fortuna, ut de eo populus Romanus, quaſi de vero rege triumpharet.

NOTÆ.

5. *Conſule Metello.*] Is eſt Q. Cæcilius Metellus, quem tunc Prætorem potius quam Conſulem fuiſſe crediderim. Nam quo tempore debellatus Andriſcus, Roma Sp. Poſthumium Albinum, & L. Calpurnium Piſonem, Conſules habebat. Vide Notata ad Cap. xv. & xvi.

6. *Prætorem.*] Juventium. Eutrop. vero non *Juventium*, ſed P. Panetium prætorem nominat.

CAPUT XV.

Bellum Punicum tertium.

TERTIUM cum Africa bellum, & tempore exiguum, (nam quadriennio patratum eſt) & in comparationem priorum, minimum labore: (non enim tam cum viris, quam cum ipſa urbe pugnatum eſt:) ſed plane maximum eventu: quippe eo tandem Carthago finita eſt. Atque ſi quis trium temporum momenta conſideret, [a] [1] primo commiſſum bellum, [2] profligatum ſecundo, tertio vero confectum eſt. [3] Sed hujus cauſa belli, quod contra fœderis legem adverſus [4] Numidas quidem ſemel paraſſet claſſem & exercitum, frequens autem [5] Maſiniſſæ fines territaret. [6] Sed huic [7] bono ſocioque regi favebatur. Quum bellum

INTERPRETATIO.

a *Primo inceptum bellum, ſecundo afflictum, tertio omnino debellatum.*

NOTÆ.

CAP. XV. *Bellum Punicum tertium, anno Mundi 3801. ante Ch. Nat. 147. ab Vr. Cond. 604. Coſſ. L. Martio Cenſorino, & M. Manlio.*

1 P*Rimo commiſſum.*] Tamen victoria tunc reportata tanta fuit, ut de excindendis hoſtium mœnibus non quæreretur. Supervacuum viſum eſt in arcem muroſque ſævire, cum jam in mari eſſet deleta Carthago. Vide noſtrum, Cap. 2. hujus lib.

2. *Profligatum.*] Cum Annibale manum conſeruit Scipio, ceſſit Annibal, præmiumque victoriæ Africa fuit.

3. *Sed hujus cauſa belli.*] Tolle, *ſed*: huc translatum eſt ex membro ſequenti.

4. *Numidas.*] Litorales Africæ populos à Tuſca amne uſque ad Ampſagam fluvium pertinentes, qui Nomades à Græcis appellati à permutandis pabulis, Mapalia ſua plauſtris circumferentes, ut nunc ſolent Barbari.

5. *Maſiniſſæ.*] Numidarum regis.

6. *Sed huic regi.*] Τὸ *ſed* hic ſignificat *autem*, & eſt tranſitio.

7. *Bono.*] Bonum vocat ob ætatem; Maſiniſſa enim tunc temporis nonaginta fere annis natus erat. Sic Virgil. *Aceſtem bonum* vocat alicubi.

Digitized by Google

8 ſederet, de belli fine tractatum eſt. Cato b inexpiabili odio 9 delendam eſſe Carthaginem, & quum de alio conſuleretur, pronunciabat: Scipio Naſica ſervandam, ne metu ablato 10 æmulæ urbis, 11 luxuriari felicitas 12 Urbis inciperet. Medium ſenatus elegit, 13 ut urbs tantum loco moveretur. Nihil enim ſpecioſius videbatur quam eſſe Carthaginem, quæ non timeretur. Igitur 14 Manlio Cenſorinoque conſulibus, populus Romanus aggreſſus Carthaginem, ſpe pacis injecta, 15 traditam à volentibus claſſem, ſub ipſo ore urbis incendit. Tum evocatis principibus, ſi ſalvi eſſe vellent, 16 ut migrarent finibus, imperatum. c Quod pro rei atrocitate adeo movit iras, ut extrema mallent. 17 Comploratum igitur publice ſtatim, & 18 pari voce clamatum eſt, Ad arma. 19 Seditque ſententia, quoquo modo rebellandum, non quia ſpes ulla jam ſupereſſet, ſed quia patriam ſuam mallent hoſtium quam ſuis manibus everti. Qui rebellantium fuerit furor, vel hinc intelligi poteſt, quod in uſum novæ claſſis tecta domuſque reſciderunt; in armorum officinis, aurum & argentum pro ære ferroque 20 conflatum eſt: in 21 tormentorum vincula, matronæ crines ſuos contulerunt. 22 Mancino deinde Conſule, terra marique

INTERPRETATIO.

b *Implacabili.*
c *Quod ſecundum ſævitiam rei ſic excitavit iras, ut mallent pati ultima;*

NOTÆ.

8. *Sederet.*] Eleganter pro *placeret*, decretum eſſet. Virgil. lib. V.

Idque pio ſedet Æneæ, probat auctor Aceſtes.

Et lib. VII.

Ubi certa ſedet patribus ſententia pugnæ.

9. *Delendam eſſe Carthaginem.*] Hæc ſunt ejus verba, *Cenſeo delendam Carthaginem*, quam ſententiam ſemper repetebat, etſi de alio omnino capite conſuleretur quod ad Carthaginem minimè pertineret.

10. *Æmulæ urbis.*] Nam ſæpiſſimè, ſi deſint quibus æmulemur, virtus torpet: ſic Epaminondæ *morte, Athenienſium virtus intercidit. ſiquidem amiſſo, cui æmulari conſueverant, in ſegnitiam torporemque reſoluti.* Juſtin.

11. *Luxuriari.*] Eleganter pro, contra pudorem, & ſupra modum ſe ſe diffundere.

12. *Urbis.*] Romæ.

13. *Ut urbs tantum loco moveretur.*] Nam Carthaginenſibus petebant Romani, ut ſi ſalvi eſſe vellent, procul à mari Carthagine exuſta, aliam urbem conderent.

14. *Manlio Cenſorinoque.*] Vide ad tit. Cap.

15. *Traditam à volentibus.*] Carthaginenſes quum ſe Romanis tradere vellent, trecentos obſides & naves dedere, obſides Romam miſſi, naves vero crematæ.

16. *Ut migrarent.*] Vide notam ſuperiorem, ut urbs tantum loco moveretur.

17. *Comploratum.*] Communi omnium lamentatione *ploratum eſt*, ut in funeribus, cum rogus arderet.

18. *Pari voce clamatum eſt.*] Pari omnium voce ad arma conclamatum.

19. *Seditque ſententia.*] Vide notam ad hac undecimam.

20. *Conflatum eſt.*] Ad arma fabricanda.

21. *Tormentorum.*] Id eſt machinarum quæ jaciendis quarumcumque rerum molibus fabricabantur.

22. *Mancino deinde Conſule.*] L. Hoſtilium Mancinum tunc temporis Conſulem fuiſſe contra Annalium fidem eſt, ſed proximo anno poſt devictam Carthaginem, Legatus vero pro collega Sp. Poſthumio

Digitized by Google

23 fervebat obſidio. 24 Operis portus nudatus; & primus, & ſequens, jam & tertius murus; quum tamen 25 Byrſa, quod nomen arci fuit, quaſi altera civitas reſiſtebat. d Quamvis profligato urbis excidio, 26 tamen fatale Africæ 27 nomen Scipionum videbatur. Igitur in alium Scipionem converſa Reſpublica, finem belli repoſcebat. Hunc 28 Paulo Macedonico procreatum, Africani illius magni filius, in decus gentis aſſumpſerat, hoc ſcilicet fato, ut quam urbem concuſſerat 29 avus, 30 nepos ejus everteret. Sed ut quam maxime mortiferi eſſe morſus ſolent morientium beſtiarum: ſic plus negotii fuit cum 31 ſemiruta Carthagine, quam integra. Compulſis in unam arcem hoſtibus, portum quoque maris Romanus obſederat. 32 Illi alterum ibi portum, ab alia urbis parte foderunt: 33 nec ut fugerent, ſed quia nemo illos hac evadere poſſe credebat. Inde quaſi enata ſubito claſſis eripuit: quum interim jam diebus, jam noctibus, 34 nova aliqua moles, nova machina, nova perditorum hominum manus, quaſi ex obruto incendio ſubita de cineribus flamma prodibat. 35 Deploratis noviſſime rebus, quadraginta ſe millia virorum dediderunt; quod minus credas, 36 duce Aſdrubale. Quanto fortius fœmina, & 37 uxor ducis? quæ comprehenſis duobus liberis, à culmine ſe domus

INTERPRETATIO.

d *Quamvis urbis everſio pene jam afflicta eſſet.*

NOTÆ.

Albino datus fuit Calpurnio Piſoni Coſ. & claſſis præfectus fuit quouſque eum Romam remiſit. Hic igitur Florus per Conſulem, legatum intelligit, qui erat loco Conſulis, vel ſcribendum *legato* loco τῶ *Conſule*.

23. *Fervebat.*] Sic Virgil. *Fervet opus.*

24. *Operis.*] Per operas, milites intelligit qui pro portu ſtabant.

25. *Byrſa.*] Βύρσα Græcè corium ſignificat, arx autem Carthaginis ſic vocata fuit, quod eum locum, ubi ædificata fuit, tauri tergo circumdatum, emêre. Virgil. lib. 1. Æneid.

Mercatique ſolum, facti de nomine Byrſam
Taurino quantum poſſent circumdare tergo.

26. *Tamen fatali.*] Quamvis, inquit, pene Carthago devicta eſſet, tamen ita fatis comparatum erat, ut omnino debellari non poſſet, niſi ab uno ex Scipionibus, quorum nomen fatale Africæ.

27. *Nomen Scipionum.*] Nam jam Scipio, avus ejus de quo nunc ſermo, Africam devicerat, ideoque Africanus vocitatus.

28. *Paulo Macedonico.*] Hic eſt L. Æmilius Paulus qui Perſeam Macedoniæ regem vicit, inde Macedonici nomen traxit.

29. *Avus.*] Scipio Africanus.

30. *Nepos*] Per adoptionem.

31. *Semiruta.*] Neſcio quid ſibi velint illi queis de hac voce dubitare viſum.

32. *Illi alterum ibi.*] Delendum *ibi.* Certum eſt.

33. *Nec ut fugerent, ſed quia nemo.*] Cave quidquam mutes, ut vult Salmaſius, nam ſententia plana eſt.

34. *Nova aliqua moles.*] Navium ſcilicet.

35. *Deploratis.*] Deplorata dicuntur ea quorum omne ſpem amittimus.

36. *Duce Aſdrubale.*] Annibal duos fratres habebat, qui ambo Aſdrubal vocabantur. Horum alter in Hiſpania occiſus à Livio Salinatore.

37. *Et uxor ducis.*] Hæc verba quibuſdam irreptitia viſa ſunt, ſed contra eſt, immo & facinoris dignitas eo major aliquanto, quod quum fuerit uxor ducis, ipſa eum imitari, dum ſe dederet, recuſarit, ſeque medios in ignes miſerit.

Digitized by Google

in medium miſit incendium, [38] imitata reginam, quæ Carthaginem condidit. Quanta urbs deleta ſit, ut de cæteris taceam, vel ignium mora probari poteſt. Quippe per continuos decem & ſeptem dies vix potuit incendium extingui, quod domibus ac templis ſuis ſponte hoſtes immiſerant, ut 39 quatenus urbs eripi Romanis non poterat, triumphus arderet.

N O T Æ.

38. *Imitata reginam.*] Didonem quæ ſe cremavit. Res notiſſima, vel ex ipſo Virgilio.

39. *Quatenus.*] *Quippe, quoniam*, ut jam ſupra vidimus.

C A P U T XVI.

Bellum Achaicum.

a QUASI ſæculum illud [1] everſionibus urbium curreret, ita Carthaginis ruinam ſtatim Corinthus excepit [2] Achajæ caput, Græciæ decus, 3 inter duo maria, Jonium & Ægæum, quaſi ſpectaculo expoſita. Hæc (facinus indignum!) ante oppreſſa eſt, 4 quam in numerum certorum hoſtium referretur. 5 Critolaus cauſſa belli; qui libertate à Romanis data adverſus ipſos uſus eſt: Legatoſque Romanos, dubium an & manu, [6] certe oratione violavit. Igitur 7 Metello, ordinanti tum maxime Macedoniam, mandata eſt ultio: & hinc Achaicum bellum. Ac primam Critolai [8] manum 9 Metellus Conſul, per patentes [10] Elidis campos, b toto

I N T E R P R E T A T I O.

a *Corinthus ſic ſecuta eſt excidium Carthaginis, veluti illud ſaculum eſſet everſionum urbium.*

b *Ac Metellus Conſul ſauciavit primum exercitum Critolai per apertos campos Elidis, & totum Alpheum.*

N O T Æ.

CAP. XVI. *Bellum Achaïcum, anno Mundi 3804. ante Ch. Nat. 144. ab Ur. Cond. 607. Coſſ. Cn. Cornelio Lentulo, & L. Mummio Achaico.*

1 E*Verſionibus.*] Male in aliis legitur *Everſionis*.

2. *Achaja.*] Hæc eſt Achaja propria dicta in Peloponneſo.

3. *Inter duo maria.*] Bimarem vocavit Horat.

Bimariſve Corinthi mœnia.

4. *Quam in numerum certorum hoſtium.*] Tamen poſt violatos legatos bellum contra eos decretum, & pro certis hoſtibus Romæ habebantur.

5. *Critolaus cauſa belli.*] Cicer. lib. 3. de Nat. Deor. *Critolaus evertit Corinthum, Carthaginem Aſdrubal, hi duos illos oculos ora maritima effoderunt.*

6. *Certe & oratione.*] Imo & manu & oratione. Bis legati a Senatu ad Achæos miſſi ſunt, priores ludibrio habiti, poſteriores pulſati fuêre.

7. *Metello.*] Qui Macedoniam devicit, ideoque Macedonicus appellatus. Vide ſupra Cap. XIV.

8. *Manum.*] Exercitum.

9. *Metellus Conſul.*] Falſum: nam Conſul non erat; ſed prætor. Sed Vid. quæ ſupra diximus in Cap. XIV. Not. 5. & Cap. XV. Not. 20.

10. *Elidis.*] In Peloponneſo ad litus Septentrionale.

Digitized by Google

cecidit [11] Alpheo. Et uno prælio peractum erat bellum : jam & urbem ipſam terrebat obſidio : ([12] ſed fata rerum !) quum Metellus dimicaſſet, ad victoriam [13] Mummius venit. Hic alterius ducis [14] Diæi late exercitum ſub ipſis [15] Iſthmi faucibus fudit, [16] geminoſque portus ſanguine infecit. Tandem ab incolis deſerta civitas, direpta primum, deinde [17] tuba præcinente, deleta eſt. Quid ſignorum, quid [18] veſtium, quidve tabularum raptum, incenſum atque projectum eſt ? Quantas opes & [19] abſtulerit & cremaverit, hinc ſcias quod quicquid [20] Corinthii æris toto orbe laudatur, incendio ſuperfuiſſe [21] comperimus. Nam & æris notam pretioſiorem ipſa opulentiſſimæ urbis fecit [22] injuria ; quia incendio permixtis plurimis ſtatuis atque ſimulacris, æris, auri, argentique venæ in commune fluxere.

NOTÆ.

11. *Alpheo.*] Alpheus Elidis in Peloponneſo fluvius.

12. *Sed, fata rerum.*] Male in aliis *fato rerum*.

13. *Mummius.*] L. Mummius, qui & Achaïcus dictus eſt.

14. *Diæi.*] Poſt Critolaum, qui ſibi mortem conſciverat, Achæi Diæum prætorem elegerant.

15. *Iſthmi.*] Corinthiacum inter & Saronicum ſinum.

16. *Geminoſque portus.*] Utriuſque ſinus ſcilicet, & Corinthiaci & Saronici.

17. *Tuba præcinente.*] Nota tubam ad urbium direptionem.

18. *Veſtium.*] Hic per veſtes cave aliud intelligas quam quod nos vulgo dicimus, *Des étofes*. Ut & apud Virgil. lib. 3. Æneid.
Fert picturatas auri ſubtegmine veſtes.

19. *Abſtulerit & cremaverit.*] Miles Romanus ſcilicet.

20. *Corinthii æris.*] Toto orbe celeberrimi. Corinthia vaſa laudant ubique veteres.

21. *Comperimus.*] *Comperire*, eſt ab alio diſcere : at *comperiri*, eſt per ſe aliquid invenire.

22. *Injuria.*] Paſſivè ſumitur, pro ruina infelicitate, &c.

CAPUT XVII.

Res in Hiſpania geſtæ.

UT Carthaginem Corinthus, ita Corinthum [1] Numantia ſequuta eſt. Nec deinde toto orbe quicquam intactum armis fuit. Poſt illa duo [2] clariſſima urbium incendia, latè atque paſſim, nec per vices, ſed ſimul pariter quaſi unum undique bellum fuit ; prorſus ut illæ urbes, quaſi

NOTÆ.

CAP. XVII. *Res in Hiſpania geſta. Hoc Caput vere AnoKephaleoſin voces : nam à tempore quo Scipiones in Hiſpaniam profecti ſunt, hoc eſt à primo anno ſecundi belli Punici, dequo ſupra Cap. VI. uſque ad ſecundum annum belli Numantini, de quo Cap. ſequenti extenditur.*

1. NUmantia.] Hiſpaniæ Tarraconenſis urbs, ad Durium flumen ſita.

2. *Clariſſima.*] Alii legi volunt *Clariſſimarum*, male. Nam per clariſſima incendia, ea noſter voluit intelligi, quorum fulgor ad extremos terrarum orbis ſinus penetrarit.

agitantibus

agitantibus ventis, diffudiſſe quædam belli incendia toto orbe viderentur. Hiſpaniæ nunquam animus fuit adverſus nos univerſæ conſurgere: nunquam conferre vires ſuas libuit, 3 neque aut imperium experiri, aut libertatem tueri ſuam publice. 4 Alioquin ita undique mari Pyrenæoque vallata eſt, ut ingenio ſitus 5 nec adiri quidem potuerit. Sed ante à Romanis obſeſſa eſt, quam ſeipſa cognoſceret: & 6 ſola omnium provinciarum vires ſuas, poſtquam victa eſt, intellexit. In hac prope 7 ducentos per annos dimicatum eſt, 8 à primis Scipionibus in Cæſarem Auguſtum, non continue nec cohærenter, ſed prout cauſæ laceſſierant: nec cum Hiſpanis initio, 9 ſed cum Pœnis in Hiſpania. Inde contagio & ſeries cauſaque bellorum. 10 Prima per Pyrenæum jugum ſigna Romana Publius & Cnæus Scipiones intulerunt, præliiſque ingentibus Annonem, Aſdrubalem fratrem Annibalis ceciderunt, raptaque erat impetu Hiſpania, niſi fortiſſimi viri, in ipſa ſua victoria, 11 oppreſſi Punica fraude cecidiſſent, terra marique victores. Igitur quaſi novam integramque provinciam 12 ultor patris & patrui Scipio ille, 13 mox Africanus, invaſit: iſque ſtatim capta Carthagine, & aliis urbibus, non contentus Pœnos expuliſſe, 14 ſtipendiariam nobis provinciam fecit: omnem citra ultraque 15 Iberum ſubjecit imperio: primuſque Romano-

NOTÆ.

3. *Neque aut imperium experiri.*] Nec ſe Romanorum imperio credere, nec libertatem ſuam apertè defendere voluit, ſed media quadam via & ſibi vivere, nec Romanis ſervire.

4. *Alioquin.*] Idem eſt quod *cæterum*, & eſt tranſitio, nec ad ſuperiora habet anaphoram.

5. *Nec adiri quidem.*] Nedum expugnari. Et hoc petit Τὸ *quidem*.

6. *Sola omnium prov.*] Nam ſola fuit quæ non collatis in unum viribus pugnaverit.

7. *Ducentos.*] A tempore quo Cnejus & Publius Scipiones in Hiſpaniam miſſi ſunt uſque ad illud quo Auguſtus imperium ſuſcepit, anni ſunt circiter centum ſeptuaginta quatuor.

8. *A primis Scipionibus.*] Cn. & Publium Scipiones intelligit, de quibus ſupra cap. 6.

9. *Sed cum Pœnis.*] Cum Annibale ſcilicet qui Saguntum obſederat.

10. *Prima.*] Vid. cap. 6.

11. *Oppreſſi punica fraude.*] *Punica inſidia alterum ferro caſtrametantem, alterum, quum evaſiſſet in turrim, cinctum facibus oppreſſerunt.* Sup. cap. 6.

12. *Ultor patris & patrui.*] *Igitur in ultionem patris & patrui miſſus cum exercitu Scipio.* Supra cap. 6.

13. *Mox Africanus.*] Sic ſupra cap. 6. *cui tam grande de Africa nomen fata decreverant.* Hic adhuc de priori bello, cum Pœnis in Hiſpania geſto, Florus loquitur.

14. *Stipendiariam nobis provinciam fecit.*] Hic, ut & cap. 6. Provinciæ nomine abuſus Florus; nam ſi provincia erat Hiſpania ante Scipionem, erat & ſtipendiaria, ſi vero eam ſtipendiariam fecit ille, fecit & provinciam, nam provinciam facere nil aliud eſt, quam leges domeſticas eripere, & prætorem dare qui eam à datis legibus adminiſtret, & quæſtorem inſtituere, qui curam gerat vectigalium. Debebat igitur Florus hoc tantum dicere, *provinciam fecit*. Sed hic ille provinciam alio ſenſu poſuit. Nempe pro regione illa quæ debellanda Scipioni mandata fuerat.

15. *Iberum.*] Hiſpaniæ fluvium qui nunc *Ebro* dicitur.

Digitized by Google

rum ducum, victor [16] ad Gades & Oceani ora pervenit. [17] Plus eſt provinciam retinere, quam facere: itaque [18] per partes jam huc, jam illuc miſſi duces, qui ferociſſimas, & ad id temporis liberas gentes, ideo impatientes jugi, multo labore, nec incruentis certaminibus ſervire docuerunt. [19] Cato ille Cenſorius [20] Celtiberos, id eſt robur Hiſpaniæ, aliquot præliis fregit. [21] Gracchus, pater ille Gracchorum, eoſdem centum & quinquaginta urbium everſione multavit. [22] Metellus ille, qui ex Macedonia cognomen meruit, quum & [23] Contrebiam [24] memorabili cepiſſet exemplo & [25] Nertobriges, [26] majori gloria pepercit. [27] Lucullus [28] Turdulos, atque [29] Vaccæos. De quibus [30] Scipio ille poſterior, ſingulari certamine, quum [31] à rege fuiſſet provocatus, [32] opima retulerat. [33] Decimus Brutus aliquanto latius, [34] Celticos

NOTÆ.

16. *Ad Gades & Oceani ora.*] Totam à Pirenæis montibus in Herculis columnas, & Oceanum recuperavit. Supra cap. VI.

17. *Plus eſt Provinciam retinere.*] Facilius eſt quædam vincere quam tueri, Curt. lib. 2. & Ovid. lib. 2. de Arte.

Non minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri
Caſus ineſt illis; hic erit artis opus.

18. *Per partes.*] Hoc eſt quod ipſe ſubjungit, jam huc, jam illuc, nunc ad Carthaginem, nunc ad Celtiberos, &c.

19. *Cato ille Cenſorius.*] Is eſt M. Portius Cato qui Hiſpaniam petiit decimo tertio anno poſt oppreſſos ibi Cn. & Pub. Scipiones. Vide cap. VI.

20. *Celtiberos.*] Hiſpaniæ Tarraconenſis populos.

21. *Gracchus.*] Tib. Sempronius Gracchus anno decimo ſexto quam Cato in Hiſpaniam miſſus fuerat; ſed nec toto illo ſpatio intercurrente Romanus à bello cum Hiſpania ceſſavit, nam & interea, & per L. Æmilium Paulum, & per Fulvium Flaccum cum ea manum conſeruit.

22. *Metellus.*] Quintus Metellus, qui Macedoniam ſubegit, & inde Macedonicus appellatus. Hiſpaniam petit ſexto anno poſt inceptum tertium bellum Punicum.

23. *Contrebiam.*] Celtiberorum Urbem in Hiſpania, aliis Centobrica dicitur.

24. *Memorabili exemplo.*] Nam ejus milites in certiſſimam mortem ſe mitti putantes, teſtamenta obſignaverant, ſed ea virtute pugnavere, ut dum ſe morituros putabant; hoſtes vincerent.

25. *Nertobriges.*] Nertobriga Urbs Celtiberorum in Hiſpania.

26. *Majori gloria pepercit.*] Hoc anaphoram habet cum ſuperioribus, *qui ex Macedonia cognomen meruit*. Senſus eſt: Metellus qui ex victa Macedonia Macedonici nomen meruit, ex devictis etiam Celtiberis Celtiberii nomen meruerat; ſed major aliquanto gloria victis urbibus pepercilſe, & ſic Celtiberii abſtinuiſſe cognomine. Alii aliter legant, ſed ſic etiam ſententia plana eſt.

27. *Lucullus.*] Is eſt L. Licinius Lucullus, qui Conſul fuit anno Mundi 3799. ante Ch. Nat. 149. ab Urb. cond. 602. geſta in Hiſpania deſcribit Livius, ep. 48.

28 *Turdulos.*] Turduli Luſitaniæ populi in Hiſpania ſupra Bætim fluvium.

29. *Vaccæos.*] Vaccæi vel Baccæi, Hiſpaniæ populi.

30. *Scipio.*] P. Cornelius Scipio Æmilianus. Hoc accidit biennio ante initum tertium bellum Punicum.

31. *A Rege.*] Quis fuerit iſte Rex, non patet, nam de illo nil alii. Sed licet ſuſpicari Florum ſuo more Regulum quemdam, vel ducem aliquot militum, regem appellaſſe.

32. *Opima.*] Spolia ſcilicet.

33. *Decimus Brutus.*] Dec. Junius Brutus, anno Mundi 3814. ante Ch. Nat. 134. ab Ur. cond. 617.

34. *Celticos.*] In Hiſpania Citeriori.

Digitized by Google

[35] Luſitanoſque, & omneis [36] Gallæciæ populos, formidatumque militibus [37] flumen Oblivionis: peragratoque victor Oceani litore, non prius ſigna convertit quam [38] cadentem in maria ſolem [39] obrutumque aquis ignem, non ſine quodam [40] ſacrilegii metu & [41] horrore, deprehendit. [a] Sed tota certaminum moles cum Luſitanis fuit & [42] Numantinis, nec immerito. Quippe ſolis gentium [43] Hiſpaniæ duces contigerunt. Fuiſſet & cum omnibus [44] Celtiberis, niſi dux illius motus, initio belli oppreſſus eſſet, ſummus vir aſtu & audacia, ſi res ceſſiſſet, [45] Salondicus. Qui haſtam argenteam quatiens, [46] velut cœlo miſſam, [47] vaticinanti ſimilis, omnium in ſe mentes converterat. [48] Sed quum pari temeritate ſub nocte caſtra [49] conſulis adiiſſet, juxta tentorium ipſum pilo vigilis exceptus eſt. Cæterum Luſitanos Viriatus erexit, vir calliditatis acerrimæ; qui ex venatore [50] latro, ex latrone ſubito dux atque imperator, &, ſi fortuna ceſſiſſet, [51] Hiſpaniæ Romulus, non contentus libertatem ſuorum

INTERPRETATIO.

Sed tota vis præliorum fuit cum Luſitanis & Numantinis.

NOTÆ.

35. *Luſitanoſque.*] Luſitani Hiſpaniæ populi ſupra Tagum fluvium.

36. *Gallæcia.*] Gallæcia Hiſpaniæ regio quæ hodiè *Gallicia* dicitur.

37. *Flumen Oblivionis.*] In Luſitania, Limia vocatur Melæ, λήθη Straboni.

38. *Cadentem in maria ſolem.*] Hoc ideo dicit Florus, quia credebant veteres Hiſpaniam ultimam eſſe metam ſoli, & ibi illum in maria cadere.

39. *Obrutumque aquis ignem.*] Nemo non videt eſſe iſthæc plane poëtica; ſed nemo vidit pro, *aquis ignem*, legendum eſſe *ætheris ignem.* Quis autem, ſi admonitus fuerit, amet, *ignem*, pro ſole? quis *aquis* poſt maria? Hæc ſatis, iis dico qui ſapient, aliis, non item. Pater.

40. *Sacrilegii.*] Sacrilegus dicitur is qui res Deo ſacras legit, hoc eſt capit, ſibi ſumit, ut etiam qui ea videt quæ ſolos Deos videre fas eſt. Et hoc ſenſu ſacrilegium dicit noſter, permagnum illud & fabuloſum myſterium coram deprehendiſſe; ſcilicet ſolem cadentem in maria, & obrutum ætheris ignem.

41. *Horror.*] Horror propriè eſt religioſus quidam metus, quomodo apud Suet. ſumitur in Aug. *Concepta opinione veteri, quaſi temere adeuntibus horror quidam, & metus objiciatur.*

42. *Numantinis.*] De quibus cap. ſequ.

43. *Hiſpaniæ duces.*] Luſitanis Viriatus, Numantinis Megara dux contigit.

44. *Celtiberis.*] Vide ſupra.

45. *Salondicus.*] In tabulis invenio illum oppreſſum fuiſſe anno Mundi 3780. ante Ch. Nat. 168. ab Urb. cond. 583.

46. *Velut cælo miſſam.*] Militibus ſuis perſuaſum eſſe volebat haſtam illam ſibi è cœlo decidiſſe.

47. *Vaticinanti ſimilis.*] Ut hac ſuperſtitione imperitæ plebis animum teneret. Sic lib. 3. cap. 19. *Syrus quidam nomine Eunus, fanatico furore ſimulato, dum Syriæ Deæ comas jactat, ad libertatem & arma ſervos, quaſi numinum imperio concitavit.*

48. *Sed quum pari temeritate.*] Supra dixit ſummus vir aſtu & audacia, ad τὸ *aſtu* pertinent, *velut cælo miſſam, & vaticinanti ſimilis.* Nunc autem *pari temeritate* τῷ *ſummus audacia*, reſpondet.

49. *Conſulis.*] A. Hoſtilii Mancini, ut puto.

50. *Latro.*] Milites antiqui Latrones dicebant.

51. *Hiſpaniæ Romulus.*] Hoc eſt fundator & conditor Hiſpani imperii, ut Romani Romulus, qui etiam ex venatore *Latro*, ex Latrone Imperator evaſerat.

Digitized by Google

defendere, per quatuordecim annos omnia citra ultraque [52] Iberum & [53] Tagum, igni, ferroque populatus; caſtra etiam [54] prætorum, & præſidum aggreſſus, [55] Claudium Unimanum pene [b] ad internecionem exercitus cecidit, & inſignia trabeis & faſcibus noſtris, quæ cœperat, in montibus ſuis trophæa fixit; tandem etiam [56] Fabius Maximus conſul oppreſſerat: ſed à ſucceſſore [57] Pompilio violata victoria eſt. Quippe qui conficiendæ rei cupidus, fractum ducem, & [58] extrema deditionis agitantem, per fraudem, & inſidias, & [59] domeſticos percuſſores aggreſſus, hanc hoſti gloriam dedit, ut videretur aliter vinci non potuiſſe.

INTERPRETATIO.

b *Fregit Claudium Unimanum uſque ad ultimam cædem exercitus.*

NOTÆ.

52. *Iberum.*] Supradictum eſt.

53. *Tagum.*] Fluvium Luſitaniæ, qui in mare prorumpit.

54. *Prætorum.*] Quorum nomina nullibi apud veteres leguntur.

55. *Claudium Unimanum.*] M. Vetilium alii nominant.

56. *Fabius.*] Q. Fabius Maximus qui Conſul fuit anno Mundi 3808. ante Ch. Nat. 140. ab Ur. cond. 611.

57. *Pompilio.*] Quis ſit iſte Pompilius, neſcio, & quod illi tribuitur à Q. Servilio Cæpione geſtum conſtat. Forſan pro *Pompilio* ſcribendum *Servilio*. Sed omnino legendum Popilio: is eſt M. Popilius Lænas, qui anno poſt Viriatum interfectum Conſul fuit; nam & alibi ei Conſuli rem refert Florus, qui tamen poſt rem confectam Conſul fuit, & unius anni lapſus facilis.

58. *Extrema deditionis.*] Quidquid extremum eſſe poterat in deditione, Gall. *Songeoit à ſe rendre, quelques rudes que fuſſent les conditions qu'on luy propoſeroit.*

59. *Domeſticos percuſſores.*] Nam à ſuis occiſus fuit Viriatus.

CAPUT XVIII.

Bellum Numantinum.

1 NUMANTIA, quantum Carthaginis, Capuæ, Corinthi, opibus inferior; ita virtutis nomine & [2] honore par omnibus, ſummumque, ſi viros æſtimes, Hiſpaniæ decus. Quippe quæ ſine muro, ſine turribus, modice edito in tumulo apud flumen Durium ſita, quatuor millibus Celtiberorum, quadraginta millium exercitum; [3] per annos quatuordecim ſola ſuſtinuit; nec ſuſtinuit modo, ſed ſævius aliquan-

NOTÆ.

CAP. XVIII. *Bellum Numantinum, anno Mundi 3809. ante Ch. Nat. 139. ab Urb. cond. 612. Coſſ. Cn. Servilio Cæpione, & Q. Pompejo Rufo.*

1 *Numantia.*] Alibi dictum.

Honore.] Honor hic pro fama. Sic honoratus, dicitur famoſus, nobilis, inclytus.

3. *Per annos quatuordecim.*] Tamen per annos octo tantum ibi Pompejo, Mancino, & Scipione bellum geſtum comperio.

to perculit, [4] pudendiſque fœderibus affecit. [a] Noviſſime quum invictam eſſe conſtaret, opus quoque eo fuit, [5] qui Carthaginem everterat. Non temere, [6] ſi fateri licet, ullius cauſſa belli injuſtior. [7] Segidenſes ſocios & conſanguineos, Romanorum manibus elapſos exceperant. [8] Habita pro eis deprecatio nihil valuit. Quum ſe ab omni bellorum contagione removerent, in legitimi fœderis pretium juſſi arma deponere. Hoc ſic à Barbaris acceptum, quaſi manus abſcinderentur. Itaque ſtatim, Megara viro fortiſſimo duce, ad arma converſi, [9] Pompejum prælio aggreſſi. Fœdus tamen maluerunt, quum debellare potuiſſent. Hoſtilium deinde Mancinum. Hunc quoque aſſiduis cædibus ita ſubegerunt, ut [10] ne oculos quidem aut vocem Numantini viri quiſquam ſuſtineret. Tamen cum hoc quoque fœdus maluere, contenti armorum manubiis, quum ad internecionem ſævire potuiſſent. [b] Sed non minus Numantini, quam [11] Caudini illius fœderis flagrans ignominia ac pudore populus Romanus, dedecus quidem præſentis flagitii, [12] deditione Mancini expiavit; cæterum duce Scipione, Carthaginis incendiis ad excidia urbium [c] imbuto, tandem etiam in ultionem excanduit. Sed tunc acrius in caſtris, quam in campo, noſtro cum milite, quam cum Numantino, præliandum fuit. [d] Quippe aſſiduis & [13] injuſtis & ſervilibus maxime operibus attriti, [14] ferre plenius vallum, qui arma ne-

INTERPRETATIO.

a *Poſtremo quum certum eſſet* eam eſſe *invincibilem.*

b *Sed Pop. Rom. non minori ſuffuſus ignominia & pudore ob Numantinum fœdus, quam Caudinum illud: purgavit quidem fœditatem præſentis dedecoris per deditionem Mancini.*

c *Cæterum tandem etiam exarſit in vindictam duce Scipione, inſtructo ad everſionem Urbium per incendia Carthaginis.*

d *Nam afflicti continuis operibus & iniquis, & maximè ſervilibus, imperabantur ferre vallum; quum neſcirent* geſtare *arma; & fœdari luto, quum nollent ſanguine.*

NOTÆ.

4. *Pudendis fœderibus.*] Pompeji & Mancini fœdera intelligit, de quibus vid. infra.

5. *Qui Carthaginem.*] Scipione ſcilicet.

6. *Si fateri licet.*] Si Romano vera de Romanis fateri licet. Sic lib. 3. cap. 7.

7. *Segidenſes.*] Excuſi omnes habent *Segulenſes*, qui mihi quidem ignoti ſunt, neque eorum in tabulis ulla facta eſt mentio; repoſui igitur ex doctorum emendatione, & ſcriptorum Codicum auctoritate, *Segidenſes*; & videntur eſſe incolæ urbis Segidæ, prope Celtiberos, ad dextram Iberi.

8. *Habita pro eis deprecatio.*] *Pro eis*, pro Segidenſibus.

9. *Pompejum.*] Is eſt Q. Pompejus Rufus, vid. ſupra.

10. *Ne oculos quidem aut vocem.*] Nec audire, nec contra tueri Numantinum Romani poterant præ metu: male qui aliter intelligunt.

11 *Quam Caudini.*] Fœdus à Veturio Poſthumioque Coſſ. cum Samnitibus poſt acceptam cladem apud Caudinas furculas factum intelligit. Vid. lib. 1. cap. 16. in fin.

12. *Deditione Mancini.*] Vide Notata, lib. 1. cap. 16. *Voluntaria deditione.*

13. *Injuſtis.*] Scio qui legi velint, *Inſuetis*: Cave mutes; imitatio poëtica eſt, *Injuſta ſub faſce.*

14. *Ferre plenius vallum.*] Ad ſeptenos vallos eos quotidie ferre cogebat Scipio.

ſcirent; 15 luto inquinari, qui ſanguine nollent, jubebantur. e Ad hoc ſcorta, 16 calones, ſarcinæ niſi ad uſum neceſſariæ, amputantur. 17 Tanti eſſe exercitum, quanti imperatorem, vere proditum eſt. Sic redacto in diſciplinam milite, commiſſa acies: quodque nemo viſurum ſe unquam ſperaverat, factum eſt, ut fugientes Numantinos 18 quiſquam videret. Dedere etiam ſeſe volebant, ſi toleranda viris imperarentur. Sed quum Scipio veram vellet & ſine exceptione victoriam, f eo neceſſitatum compulſi primum, ut 19 deſtinata morte in prælium ruerent, quum ſeſe prius epulis, quaſi 20 inferiis, implevifſent, carnis ſemicrudæ, & 21 celiæ: ſic vocant indigenam 22 ex frumento potionem. Intellectum ab imperatore conſilium: itaque 23 non eſt permiſſa pugna morituris. Quum foſſa, atque 24 lorica, quatuorque caſtris circumdatos, fames premeret, ab duce orantes prælium, ut tanquam viros occideret, ubi non impetrabant, placuit eruptio. Sic conſerta manu plurimi occiſi, & quum urgeret fames, aliquantiſper 25 inde vixere. Noviſſime 26 conſilium fugæ ſedit: ſed hoc quoque, ruptis equorum cingulis, uxores ademere, 27 ſummo ſcelere, per amorem. g Itaque deplorato

INTERPRETATIO.

e *Inſuper meretrices, ſervi, & ſarcinæ, niſi* quæ erant *neceſſaria uſui, reſcinduntur.*

f *Redacti ad eam neceſſitatem.*

g *Deſperata fuga.*

NOTÆ.

15. *Luto inquinari.*] Dum vallum munirent.

16. *Calones.*] Calones dicebantur ſervi militares, qui militibus miniſtrabant, à lignis ferendis ſic dicti, quæ Græci κᾶλα vocant. Calones Tribuni, Centuriones & digniores militum habebant, gregarii non item, quibus amputatis, adjumenta inertiæ reſcindebantur.

17. *Tanti eſſe exercitum.*] Sic Livius alicubi dixit, *Multitudinem ſemper fermè regenti eſſe ſimilem.*

18. *Quiſquam.*] Id eſt, quivis.

19. *Deſtinata morte.*] Sic Horat. de Cleopatra, *deſtinata morte ferocior.*

20. *Quaſi inferiis.*] Inferiæ dicuntur ſacrificia mortuis fieri ſolita. Et dicit propter *Tò deſtinata morte* ſupra.

21. *Celia.*] Cerevifiæ, ut fere vocatur, genus. Hæc eſt forſan, cujus meminit Tacit. *Potui humor ex hordeo, & frumento, in quandam ſimilitudinem vini corruptus.*

22. *Ex frumento potionem.*] Ex frumento, id eſt, cum frumento, ſic apud Terent. in Eunuch. act. 5. ſc. 4.

Quo pacto ex jure heſterno panem atrū vorent. Ubi *panem ex Iure*, nil aliud eſt quam *panem cum jure*, ſic apud Varr. *Panic ex aceto* item *Braſſicam ex aceto.*

23. *Non eſt permiſſa pugna morituris.*] Cum deſperatis pugnare periculoſiſſimum, illis enim quandoque ipſa deſperatio lux & ſalus. Notiſſimum illud. Virgil.

Una ſalus victis nullam ſperare ſalutem.

24. *Lorica.*] Hic pro vallo aut terreo muro ſumitur, ut ſæpe apud veteres. Vegetius etiam ſcribit legitimum ipſum vallum ſudibus turribuſque inſtructum, *loricam* dictum; & ſic intellige infra lib.3.cap.x.

25. *Inde vixere.*] Inde, hoc eſt ex cadaveribus occiſorum. Meminit Valer. Max. *Capta jam urbe complures inventos artus, & membra trucidatorum corporum ſinu ſuo geſtantes.*

26. *Conſilium fugæ ſedit.*] Id eſt placuit, jam ſupra dictum eſt cap. xv. cum bellum ſederet. Vide.

27. *Summo ſcelere.*] Summum vocat ſcelus quia adempta fuga maritis ſuis cauſa mortis ſtetere.

exitu, in ultimam rabiem furoremque converſi, poſtremo mori hoc genere deſtinarunt: duces ſuos, ſeque, patriamque, ferro & veneno, ſubjectoque undique igne peremerunt. 28 Macte fortiſſimam, & meo judicio beatiſſimam in ipſis malis civitatem! h aſſeruit cum fide 29 ſocios, populum orbis terrarum viribus fultum, ſua manu, 30 ætate tam longa, ſuſtinuit. Noviſſime, 31 maximo duce oppreſſa civitas, nullum de ſe gaudium hoſti reliquit. Unus enim vir Numantinus non fuit qui in catenis duceretur. Præda, ut de pauperibus, nulla: arma ipſi cremaverant: 32 Triumphus fuit tantum de nomine.

INTERPRETATIO.

h *Fideliter defendit ſocios.*

NOTÆ:

28. *Macte fortiſſimam.*] μακαρισμὸς, quo Civitatem benedicit. Macte propriè eſt magis aucte, hic autem pro *feliciter & bene*.

29. *Socios.*] Segidenſes quos Numantini è Romanorum manibus elapſos receperant.

30. *Ætate tam longa.*] Vides hic *ætatem* de quatuordecim, cum Floro loquor, annis dici.

31. *Maximo duce.*] P. Cornelio Scipione Africano.

32. *Triumphus fuit tantum de nomine.*] Nam nec ſervi erant qui in pompa ducerentur, nec & præda, nec arma quæ oſtentarentur, ut in triumphis ſolebat fieri.

CAPUT XIX.

HACTENUS populus Romanus 1 pulcher, egregius, pius, ſanctus, atque magnificus: reliqua ſæculi, 2 ut grandia æque, ita vel magis turbida & fœda, 3 creſcentibus cum ipſa magnitudine imperii, vitiis: adeò ut ſi quis hanc tertiam ejus ætatem tranſmarinam, 4 quam ducentorum annorum fecimus, dividat; centum hos priores, quibus Africam, Macedoniam, Siciliam, Hiſpaniam domuit, 5 aureos (ſicut poetæ ca-

NOTÆ.

1 PUlcher.] Cave hic quod vulgo dicitur intelligas, pulcher eſt fortis, generoſus, invictus. Ut apud Virgil. lib. 7. Æneid.

Victoreſque oſtentat equos ſatus Hercule pulchro
Pulcher Aventinus.

2. *Ut grandia æque.*] Ut æque grandia ſunt ac præcedentia, ita magis turbida ſunt magiſque fœda.

3. *Creſcentibus cum ipſa magn. imperii vitiis.*] Nam Aſia, ut ait Juſtin. Romanorum facta cum opibus ſuis vitia quoque Romam tranſmiſit.

4. *Quam ducentorum annorum fecimus.*] In Procemio lib. 1. *Dehinc.* (ab Appio Claudio, & Q. Fulvio Coſſ. ſcilicet) *ad Cæſarem Auguſtum ducenti anni quibus totum orbem pacavit.* Et ex hoc loco patet quam malè quidam ibi legerint ducenti *quinquaginta*. Cum hic apertè oſtendat Florus ſe illam ætatem ducentorum annorum feciſſe.

5. *Aureos.*] Ad aurea ſæcula alludit, quæ Saturno rege regnata fuêre. Virgil. lib. 6. Æneid.

Aureaque (ut perhibent) illo ſub rege fuêre
Sæcula, ſic placida populos in pace regebat.

nunt) jure meritoque fateatur, centum ſequentes, [6] ferreos plane & cruentos, & ſi quid immanius. Quippe qui [7] Jugurthinis, [8] Cimbricis, [9] Mithridaticis, [10] Parthicis bellis, [11] Gallicis atque Germanicis, quibus cœlum ipſum gloria aſcendit, [12] Gracchanas, [13] Druſianaſque cædes, ad hoc [14] Servilia bella miſcuerunt: & ne quid turpitudini deſit, [15] Gladiatoria. Denique in ſe ipſe converſus, [16] Marianis, atque Syllanis, noviſſime [17] Pompeji, & Cæſaris manibus, quaſi per rabiem, & furorem, & nefas, ſemet ipſe laceravit. Quæ etſi juncta inter ſe ſunt omnia atque confuſa: tamen quo melius appareant, [a] ſimul & ne ſcelera virtutibus obſtrepant, ſeparatim proferentur: priuſque, ut cœpimus, juſta illa, & pia cum exteris gentibus bella, memorabimus: ut magnitudo creſcentis in dies imperii appareat. Tum ad illa civium ſcelera, turpeſque & impias pugnas revertemur.

INTERPRETATIO.

[a] *Et ſimul ne flagitia ſint impedimento virtutibus.*

NOTÆ.

(De Saturno loquitur) fuêre autem tempora in quatuor ætates diviſa, prior, aurea; ſecunda, argentea; tertia, ærea; & quarta, reliquis durior, ferrea. Vid. Ovid. lib. 1. Metam.

6. *Ferreos.*] Ferrea ætas quâ omne nefas irrupit. Ovid.

——— *de duro eſt ultima ferro.*

7. *Jugurthinis.*] Vid. cap. 1. lib. 3.

8. *Cimbricis.*] Vid. cap. 3. lib. 3.

9. *Mithridaticis.*] Vid. cap. 5. lib. 3.

10. *Parthicis.*] Vid. cap. 11. lib. 3.

11. *Gallicis atque Germanis.*] Vid. cap. 10. lib. 3.

12. *Gracchanas.*] Seditiones Tiberii & Caji Gracchorum intelligit, de quibus Vid. cap. 14. & 15. lib. 3.

13. *Druſianas cædes.*] Druſianam ſeditionem. Vid. cap. 17.

14. *Servilia bella.*] Vid. cap. 19. lib. 3.

15. *Gladiatoria.*] Bellum Spartacium intelligit, de quo Vid. cap. 20. lib. 3.

16. *Marianis, atque Syllanis.*] Bellum Civile Marianum, & Syllæ cædes. Vid. cap. 21 lib. 3.

17. *Pompeji & Cæſaris manibus.*] Vide cap. 11. lib. 4.

CAPUT XX.

Bellum Aſiaticum.

VICTA ad Occaſum Hiſpania, populus Romanus ad Orientem pacem agebat; nec pacem modo, ſed inuſitata & incognita quadam felicitate, relictæ [1] regiis hæreditatibus opes; & [2] tota inſimul regna ve-

NOTÆ.

CAP. XX. *Bellum Aſiaticum, anno Mundi 3819. ante Ch. Nat. 129. ab Ur. Cond. 622. Coſſ. P. Licinio Craſſo Muciano, & L. Valerio Flacco.*

1 R*Egiis hæreditatibus.*] *Regiis heredibus.* Quod Notandum. Bona Attali intelligit, qui ultimus Pergamenorum rex fuit, nec ſucceſſorem habuit: & hoc eſt cur noſter ejus opes regiis hæreditatibus relictas dicat.

2. *Tota inſimul regna.*] Aſia.

niebant.

niebant. Attalus rex [3] Pergamenorum, regis Eumenis filius, [4] ſocii quondam, commilitoniſque noſtri, teſtamentum reliquit; [5] Populus Romanus bonorum meorum hæres eſto. [6] In bonis regis fuerant. [7] Adita igitur hæreditate, provinciam populus Romanus, non quidem bello, nec armis; ſed quod eſt æquius, teſtamenti jure retinebat. Sed hanc, difficile dictu eſt, utrum facilius amiſerit, an recuperaverit. [8] Ariſtonicus regii ſanguinis ferox juvenis, urbes regibus parere conſuetas, partim facile ſolicitat: paucas reſiſtentes, [9] Myndum, [10] Samon, [11] Colophonem, vi recepit. [12] Craſſi quoque prætoris cecidit exercitum, ipſumque cepit. [a] Sed ille memor & familiæ, & Romani nominis, cuſtodem ſui Barbarum virgula excæcat. In exitium ſui, quod volebat, ita concitat. [13] Mox à Perpenna domitus, & captus, & per deditionem in vinculis habitus. [14] Aquilius Aſiatici belli reliquias confecit, mixtis (nefas!) veneno fontibus ad deditionem quarundam urbium. Quæ res ut maturam, ita infamem fecit victoriam: quippe quum contra [15] fas deûm, moreſque majorum, [16] medicaminibus impuris, in id tempus ſacroſancta Romana arma violaſſet.

INTERPRETATIO.

a Sed ille conſcius & familiæ ſuæ, & Romani nominis, virga excæcavit Barbarum ſuum cuſtodem, & ita excitavit illum in cædem ſuam, quod cupiebat.

NOTÆ.

3. *Pergamenorum.*] Supra dictum eſt cap. 7.

4. *Socii quondam, commilitoniſque noſtri.*] Contra Philippum. Vid. ſupra cap. 7. *Aderat ſponte in auxilium Attalus rex Pergamenorum.*

5. *Populus Rom.*] Hæc eſt ſolemnis ex jure teſtamentorum formula.

6. *In bonis regiis hac fuerunt.*] In Edit. J. Stadii, *hac fuerunt.* Sed quis vel hoc, vel illud intelligat? non ego; neque enim tale aliquid intelligi poteſt, niſi ab eo qui nil intelligat. Legendum eſt, fidenter dico, *in bonis regis Aſia erat*; ut ſi diceret Florus, Quale illud & quanti pretii teſtamentum fuit. In illis bonis, quorum hæres populus Rom. relictus ab Attalo fuerat, ſcin tu quid eſſet? Aſia erat. Piget me hanc emendationem ratione probaſſe. Tamen, ne nihil dicam, perge modo, & lege quæ ſequuntur. Pater.

7. *Adita igitur hæreditate.*] Adire hæreditatem eſt ſe hæreditatis poſſeſſorem ferre.

8. *Ariſtonicus regii ſanguinis.*] Erat ex Eumene, Ariſtonicus, non juſto matrimonio, ſed ex pellice Epheſia Citharistæ cujuſdam filia genitus, qui poſt mortem Attali, velut paternum regnum Aſiam invaſit. Juſtin. lib. 36.

9. *Myndum.*] Oppidum in Caria.

10. *Samon.*] Inſulam in mari Ægeo è regione Cariæ.

11. *Colophon.*] Urbem Lydiæ paulo ſupra Epheſum.

12. *Craſſi.*] Is eſt P. Licinius Craſſus de quo ſupra. Sed non video cur prætorem vocet quum Conſul fuerit.

13. *Mox à Perpenna.*] Anno ſequenti Coſſ. M. Perpenna, & C. Claudio Pulchro.

14. *Aquilius.*] Man. Aquilius. anno poſt Ariſtonicum à Perpenna devictum.

15. *Fas Deûm.*] Fas Deos, jus vero homines ſpectat. Unde apud Terent. *Si jus, ſi fas.*

16. *Medicaminibus.*] Medicamina, ut in bonam ſic & in malam partem ſumuntur; hic in malam.

Digitized by Google

LIBER TERTIUS.

CAPUT I.

Bellum Jugurthinum.

HÆC ad Orientem. Sed non ad Meridianam 1 plagam eadem quies. Quis ſperaret poſt Carthaginem aliquod in Africa bellum? Atqui non leviter ſe Numidia concuſſit: & fuit in Jugurtha, quod poſt Annibalem timeretur. Quippe rex calliditiſſimus populum Romanum armis inclytum, & invictum, 2 opibus aggreſſus eſt: & citra ſpem omnium fortuna ceſſit, ut rex fraude præcipuus, 3 fraude caperetur. Hic avo Maſiniſſa, & 4 Micipſa patre per adoptionem, quum interficere 5 fratres ſtatuiſſet, agitatus regni cupiditate, nec illos magis, quam ſenatum populumque Romanum, quorum in fide & clientela regnum erat, metueret; primum ſcelus mandat inſidiis: potituſque Hiempſalis capite, quum ſe in Adherbalem convertiſſet, iſque Romam profugiſſet, miſſa per legatos pecunia 6 traxit in ſententiam ſuam Senatum. Et hæc fuit de nobis ejus prima victoria. Miſſos deinde, qui regnum inter illum Adherbalemque dividerent, ſimiliter aggreſſus, a quum in 7 Scauro ipſos Romani imperii mores expugnaſſet, inchoatum nefas perfecit audacius. Sed diu non latent ſcelera. Corruptæ nefas legationis erupit: placuitque bello perſequi parricidam. Primus in Numidiam 8 Calpurnius Beſtia Conſul immittitur: ſed rex,

INTERPRETATIO.

a *Quum afflixiſſet ipſos mores Imperii Rom. in Scauro audacius abſolvit inceptum ſcelus.*

NOTÆ.

CAP. I. *Bellum Jugurthinum. Anno Mundi 3839. ante Ch. Nat. 109. ab Urb. Cond. 642. Coſſ. P. Cornelio Scipione Naſica, & L. Calpurnio Beſtia.*

1. *Plagam.*] Jam ſupra dictum eſt.

2. *Opibus aggreſſus eſt.*] Nam plurimos Romæ argento corrupit.

3. *Fraude caperetur.*] Fraude Bocchi ſoceri ſui Jugurtha in inſidias deductus eſt, & Syllæ in manum traditus.

4. *Micipſa patre per adoptionem.*] Micipſa Maſiniſſæ filius Jugurtham fratris filium adoptavit, & moriens illi æquam cum filiis ſuis Adherbale & Hiempſale, regni partem reliquit.

5. *Fratres.*] Adherbalem & Hiempſalē.

6. *Traxit in ſententiam ſuam.*] Nam Adherbal juſſus fuit regnum cum Jugurtha dividere.

7. *Quum in Scauro ipſos Romani imp. mores.*] Nam quum Scaurus omnium graviſſimus & abſtinentiſſimus videretur, eo pecunia corrupto, omnino ruiſſe imperii mores videbantur.

8. *Calpurnius Beſtia.*] Vide ſupra.

Digitized by Google

[9] peritus, fortius adverſus Romanos aurum eſſe quam ferrum, pacem emit. b Cujus flagitii reus, quum [10] interveniente publica fide à ſenatu accerſeretur, pari audacia & venit, & competitorem imperii Maſiniſſæ [11] Maſſivam immiſſo percuſſore confecit. Hæc altera contra regem fuit cauſſa bellandi. Igitur ſequens ultio mandatur [12] Albino. [13] Sed hujus quoque (pro dedecus!) ita corrupit exercitum, ut voluntariâ noſtrorum fugâ vinceret Numida, caſtriſque poteretur. Addito etiam [14] turpi fœdere, in pretium ſalutis, [15] quem prius emerat, exercitum dimiſit. Eodem tempore in ultionem non tam imperii Romani, quam pudoris, [16] Metellus aſſurgit: qui [17] callidiſſime hoſtem nunc precibus, nunc minis, [18] jam ſimulata, jam quaſi vera fuga eludentem, artibus ſuis aggreſſus eſt. Agrorum atque vicorum populatione non contentus, in ipſa Numidiæ capita impetum fecit, & [19] Zamam quidem fruſtra diu voluit; cæterum [20] Thalam, gravem armis, theſauroque regis, diripuit. Tunc urbibus exutum regem, & jam finium ſuorum, [21] regnique fugitivum, per [22] Mauros atque [23] Gætuliam ſequebatur. Poſtremo Marius auctis ad-

INTERPRETATIO.

b *Cujus ſceleris reus quum à Senatu evocaretur, interpoſita fide publica, eadem audacia & venit, & immiſſo percuſſore trucidavit Maſſivam competitorem imperii Maſiniſſæ.*

NOTÆ.

9. *Peritus.*] Notandum hic *peritus* poni pro *expertus*, *edoctus*, &c. Neſcio an temere alibi repertus.

10. *Interveniente publica fide.*] Romani fidem ſuam dedere ſe amice cum eo acturos.

11. *Maſſivam.*] Maſiniſſæ nepotem.

12. *Albino.*] Sp. Poſthumio Albino.

13. *Sed hujus quoque.*] Non Albini, qui Conſul fuit, ſed fratris ejus Auli Poſthumii qui fratri legatus fuit.

14. *Turpi.*] Romanis.

15. *Quem prius emerat.*] In al. Cod. legitur *quod prius emerat*. Ubi error eſt; in Editione Stadii legitur, *quem, quod, prius emerat dimiſit exercitum*. Ibi error eſt quoque, ſed cujus ope locus Flori emendetur. Dele modo, *quod*, atque ita res confecta erit; nam, ex Salluſtio exercitum P. R. emerat Jugurtha. Illud autem, *quod*, quaſi varians lectio additum fuerat. Et miror Salmaſium qui cum hanc lectionem in Cod. Palat. repererit, alteram tamen amplectatur.

16. *Metellus.*] Q. Cæcilius Metellus Numidicus.

17. *Callidiſſimè.*] Miror fuiſſe qui *Callidiſſimum* legi vellent. Nam τὸ *Callidiſſimè* non ad hoſtem, ſed ad Metellum debet referri, quem callidiſſimè egiſſe dicit noſter, quod Jugurtham artibus ſuis aggreſſus eſt.

18. *Jam ſimulata, jam quaſi vera fuga.*] Sed, *ſimulata fuga*, &, *quaſi vera* idem eſt. Lego, *jam vera fuga*, vel *jamque*; et quibuſdam editionibus poſitum eſt. Sed τὸ *quaſi*, delendum.

19. *Zamam.*] Africæ urbem quinque dierum itinere Carthagine diſtantem.

20. *Thalam.*] Africæ urbem. Hanc intra quadrageſimum diem Metellus diripuit.

21. *Regnique fugitivum.*] Nota fugitivum regni & finium, pro regno & finibus.

22. *Mauros.*] Africæ populos in ultimo tractu ad Occidentem.

23. *Gætuliam.*] Getulia Africæ infra Mauros.

modum copiis, [24] quum pro obſcuritate generis ſui [25] capite cenſos ſacrámento adegiſſet, jam fuſum & [26] ſaucium regem adortus, non facilius tamen vicit, quam ſi integrum & recentem. Hic & urbem Herculi conditam [27] Capſam in media Africa ſitam, [28] anguibus areniſque vallatam, mira quadam felicitate ſuperavit; & ſaxeo inditam monti [29] Mulucham urbem, [30] per Ligurem, aditu arduo inacceſſoque, penetravit. Mox non ipſum modo, ſed Bocchum quoque Mauritaniæ regem, jure ſanguinis Numidam [c] vindicantem, apud oppidum [31] Cirtam graviter cecidit. Qui ubi, diſſiſus rebus ſuis, alienæ cladis acceſſio fieri timet, pretium fœderis, atque amicitiæ, regem facit. Sic fraudulentiſſimus regum, fraude ſoceri ſui in inſidias deductus eſt, & Sullæ in manum traditus: tandemque opertum catenis Jugurtham in triumpho populus Romanus aſpexit. Sed ille quoque, quamvis victus, & vinctus, vidit Urbem; [32] quam venalem, & quandoque perituram, ſi habuiſſet emptorem, fruſtra cecinerat. [33] Jam [34] ut venalis fuiſſet, habuit emptorem: & quum ille non evaſerit, certum erat eam non eſſe perituram.

INTERPRETATIO.

[c] *Sed etiam juxta oppidum Cirtam graviter vulneravit Bocchum defendentem Jugurtham jure ſanguinis.*

NOTÆ.

24. *Quum pro obſcuritate generis ſui.*] Nam ex infimo loco natus Marius.

25. *Capite cenſos.*] Capite cenſi ii dicebantur qui cum non haberent bona, quæ in cenſum referrent capite tantum cenſebantur, qui & proletarii dicti ſunt.

26. *Saucium.*] De clade in bello affecto dici jam ſupra monuimus.

27. *Capſam.*] Urbem Africæ propriæ ab Hercule Phœnice conditam. Alia eſt in interiori Lybia. De priori intellige, inter Tritonem & Bagradam fluvios ſita.

28. *Anguibus.*] Vide Salluſt.

29. *Mulucham.*] In Mauritania ad Mulucham fluvium ſitam. Caſtellum nominat Salluſt.

30. *Per Ligurem.*] De induſtria hujuſce Liguris vide Salluſt.

31. *Cirtam.*] Numidiæ urbem Maſiniſſæ quondam regiam, ad Pagydam fluvium.

32. *Quam venalem.*] Jugurtha, cum ex urbe clam fugeret, dixiſſe fertur: *O urbem venalem, & cito perituram ſi emptorem habuerit!*

33. *Jam.*] In al. legitur *tamen*, at ego puto Florum ſcripſiſſe *nam*: reddit enim rationem horum verborum *fruſtra cecinerat*.

34. *Ut venalis fuiſſet.*] Ut, hic *quamvis* ſignificat, ſit Romam venalem fuiſſe, habuit quidem emptorem, nempe Jugurtham, tamen certum erat illam non eſſe perituram; quum ille non evaſerit, ſed contra victus & vinctus in eam fuerit deductus.

Digitized by Google

CAPUT II.

Bellum Allobrogicum.

a SIC ad meridiem populus Romanus. Multo atrocius, & multipliciter magis, & à Septentrione ſævitum. Nihil hac plaga infeſtius. Atrox cœlum, 1 perinde ingenia. 2 Omni igitur tractu violentus hoſtis, à dextris atque lævis, & medio Septentrionis, erupit. Prima trans Alpes arma noſtra ſenſere 3 Salyi; quum de incurſionibus eorum fidiſſima atque amiciſſima civitas 4 Maſſilia quereretur. 5 Allobroges deinde, & 6 Arverni, quum adverſus eos 7 ſimiles 8 Æduorum querelæ opem & auxilium noſtrum flagitarent. 9 Varus victoriæ teſtis, 10 Iſaraque, & 11 Vindelicus amnes, & 12 impiger fluminum Rhodanus. Maximus Barbaris terror elephanti fuêre, 13 immanitati gentium pares. Nil tam conſpicuum in triumpho, quam rex ipſe Bituitus, diſcoloribus in armis, argenteoque carpento, qualis pugnaverat. Utriuſque victoriæ quod, quantumque gaudium fuerit, vel hinc exiſtimari poteſt, quod & 14 Domitius Ænobarbus, & Fabius Maximus, ipſis quibus dimicaverant in locis, ſaxeas erexere turres, & deſuper exornata armis hoſtilibus trophæa fixere: quum hic mos inuſitatus fuerit noſtris. Nunquam enim populus Romanus, hoſtibus domitis victoriam ſuam exprobravit.

INTERPRETATIO.

a *Sic populus Rom. agebat verſus meridiem, ſed multo crudelius & magis multipliciter Septentrio ſævit. Nihil iniquius hac regione; infeſtus aër ſic & ingenia.*

NOTÆ.

CAP. II. *Bellum Allobrogicum. Anno Mundi 3829. ante Ch. Nat. 119. ab Urbe Cond. 632. Coſs. L. Opimio, & Q. Fabio Maximo. Toto decennio ante inceptum bellum Jugurthinum. De quo vid. cap. ſup.*

1. P*Erinde ingenia.*] Nam ubique locorum ſitus ingenia hominũ format.

2. *Omni igitur tractu.*] Mox ipſe explicat per, *à dextris atque lævis, & media Septentrionis.*

3. *Salyi.*] Supra dictum eſt lib. 2. cap. 3.

4. *Maſſilia.*] Galliæ Narbonenſis urbs. *Marſeille.*

5. *Allobroges.*] Galliæ Narbonenſis populi, hodie *Dauphinois.*

6. *Arverni.*] Galliæ populi, hodie *Auvergnacs.*

7. *Similes.*] Querelis Maſſiliæ ſcilicet;

8. *Æduorum.*] Ædui Galliæ populi, *Bourguignons.*

9. *Varus victoriæ teſtis.*] Sic Horat. Flumen teſtem appellat *teſtis Metaurum flumen.* Eſt autem *Varus* fluvius qui Galliam, & Italiam dividit.

10. *Iſaraque.*] Galliæ Narbonenſis fluvius.

11. *Vindelicus.*] In Provincia Narbonenſi, ſic dictus à Vindelo oppido quod præterfluit. Ab aliis non fluvius, ſed fons vocatur.

12. *Impiger fluminum.*] Merus Græciſmus, pro impiger inter flumina. Græci dicunt δῖα θεάων, pro diva inter Deas.

13. *Immanitati.*] De vaſtitate, immenſitate corporum, immanitas dicitur.

14. *Domitius Ænobarbus.*] Qui tunc proconſul erat.

Digitized by Google

CAPUT III.

Bellum Cimbricum, Theutonicum, ac Tigurinum.

1 CIMBRI, 2 Theutoni, atque 3 Tigurini, ab extremis 4 Galliæ profugi, quum terras eorum inundaſſet Oceanus, novas ſedes toto orbe quærebant: excluſique Gallia & Hiſpania, quum in Italiam 5 remigarent, miſere legatos in caſtra Silani; inde ad ſenatum, petentes, ut Martius populus aliquid ſibi terræ daret quaſi 6 ſtipendium: cæterum, ut vellet, manibus atque armis ſuis uteretur. Sed quas daret terras populus Romanus 7 agrariis legibus intra ſe dimicaturus? Repulſi igitur, quod nequiverant precibus, armis petere conſtituunt. Sed nec primum quidem impetum Barbarorum 8 Silanus, nec ſecundum 9 Manlius, nec tertium 10 Cæpio ſuſtinere potuerunt. Omnes fugati, exuti caſtris. Actum erat, niſi Marius illi ſæculo contigiſſet. Ille quoque non auſus congredi ſtatim; militem tenuit in caſtris, a donec invicta illa rabies, & impetus, quem pro virtute Barbari habent, conteneſceret. Receſſere igitur increpantes, & (tanta erat capiendæ Urbis fiducia) conſulentes, ſi quid ad uxores ſuas mandarent. Nec ſegnius, quam minati fuerant, tripartito agmine per Alpes, id eſt clauſtra Italiæ, ferebantur. Marius mira ſtatim velocitate occupatis compendiis, prævenit hoſtem. Prioreſ-

INTERPRETATIO.

a *Donec invincibilis ille furor & impetus quem barbari habent loco virtutis, deferveſceret, retroceſſere igitur milites.*

NOTÆ.

CAP. III. *Bellum Cimbricum, Theutonicum, ac Tigurinum, ut quidem habet Florus, anno Mundi* 3841. *ante Ch. Nat.* 107. *ab Urb. Cond.* 644. *Coſſ. Q. Cæcilio Metello Numidico, & Marcio Junio Silano. Sed jam tum quatuor anni fere tranſierant cum Papirius Conſul à Cimbris cum exercitu fuſus fuit.*

1. *Cimbri.*] Germaniæ populi Septentrionales.

2. *Theutoni.*] Populi ad mare Germanicum.

3. *Tigurini.*] Populi ſunt à Tigurino Helvetiorum pago ſic dicti.

4. *Galliæ.*] Cluver. legit *Germaniæ*. Sed nil opus eſt.

5. *Remigarent*] Non placet. Alii *remigraverant*, quod ſtare non poteſt. Salmaſius *regyrarent*, quod ei valde placet: Cauſam neſcio. Ipſe quidem legerim *emigrarent*, ſcriptura apertiſſima, & ex veteri hiſtoria. Nam tunc primum Italiam petebant. *Pater.*

6. *Stipendium.*] Quaſi militibus, & inde eſt quod mox dicunt, Senatus *manibus atque armis ſuis uteretur.*

7. *Agrariis legibus intra ſe dimicaturus.*] Tribunorum ſeditiones reſpicit, de quibus vid. infra cap. XIII. XIV. XV. XVI. XVII.

8. *Silanus.*] Marcius Julius Silanus ſupra.

9. *Manlius.*] Qui ſit iſte Manlius ignorare me fateor. Legendum puto *Mallius*. Is eſt Mallius qui Conſul fuit quinto anno poſt Junium Silanum, & a Cimbris victus eodem tempore quo Cæpio, qui tunc proconſul erat, & ambo caſtris exuti.

10. *Cæpio.*] Q. Servilius Cæpio tunc proconſul.

Digitized by Google

que [11] Theutonos ſub ipſis Alpium radicibus aſſequutus, in locum, quem [12] Aquas Sextias vocant quo, fidem numinum! prœlio oppreſſit: Vallem fluviumque medium hoſtes tenebant. Noſtris aquarum nulla copia. [13] Conſultone id egerit imperator; [14] an errorem in conſilium verterit, dubium. Certe neceſſitate aucta virtus, cauſa victoriæ fuit. Nam flagitante aquam exercitu, Viri, inquit, eſtis, en [15] illic habetis. Itaque tanto ardore pugnatum eſt, eaque cædes hoſtium fuit, ut victor Romanus de cruento flumine non plus aquæ biberit, quam ſanguinis Barbarorum. Certe rex ipſe, Theutobochus [16] quaternos ſenoſque equos tranſilire ſolitus, [17] vix unum quum fugeret aſcendit; proximoque in ſaltu comprehenſus, inſigne ſpectaculum triumphi fuit. Quippe vir proceritatis eximiæ ſuper trophæa ipſa eminebat. Sublatis funditus Theutonis, in Cimbros convertitur. [b] Hi jam (quis crederet?) per hiemem, quæ altius Alpes levat, [18] Tridentinis jugis in Italiam, [19] provoluti ruina deſcenderant. [20] Atheſim flumen non ponte, nec navibus, ſed quadam ſtoliditate Barbarica primum corporibus aggreſſi; poſtquam retinere amnem manibus & clypeis fruſtra tentaverant, ingeſta obrutum ſylva traſiluêre; &, [c] ſi ſtatim infeſto agmine Urbem petiiſſent, grande diſcrimen [21] eſſet, ſed [22] in Venetia, quo fere tractu Italia molliſſima eſt, ipſa ſoli cœlique clementia robur elanguit. Ad hoc panis uſu, carniſque coctæ, & dulce-

INTERPRETATIO.

b *Hi jam per hiemem quæ attollit Alpes altius, quis crederet! Per Tridentina juga deſcenderant in Italiam ruendo devoluti.*

c *Et ſi mox petiiſſent Romam inimicis copiis, magnum periculum fuiſſet: ſed in Venetia, quâ fere regione Italia clementiſſima eſt, vires* eorum *mollita fuêre ipſâ ſalubritate terræ & aëris.*

NOTÆ.

11. *Theutonos.*] Vide ſupra.

12. *Aquas Sextias.*] Aquæ Sextiæ oppidum in Gallia Narbonenſi ad mare.

13. *Conſultone id egerit imperator.*] Ut milites eo acrius pugnarent, quod aqua deficeret.

14. *An errorem in conſilium verterit.*] Effecerit ut ea quæ errore evenerant, conſilio ducis facta viderentur.

15. *Illic.*] In mediis hoſtibus.

16. *Quaternos ſenoſque equos tranſilire.*] Quatuor vel ſex equos in pugnam ſecum ducebat, ut ex feſſo in recentem tranſiret dum omnes currerent, & ſic omnes ordine percurrebat. Hoc eſt quod noſter quaternos, & ſenos equos tranſilire vocat.

17. *Vix unum quum fugeret aſcendit.*] Lege, *quo*.

18. *Tridentinis jugis.*] Tridentini Montes ſunt ſub Alpibus quæ Venetæ appellantur, juxta fluvium Atheſia.

19. *Provoluti ruina.*] Cimbri ſubjicientes corporibus lata ſcuta ſic per nivem ruendo ſe dimiſere, quod ruina provolui dicit noſter. Sic Livius lib. 46. *Inenarrabilis labor deſcendentibus cum ruina jumentorum ſarcinarumque.* Et infra, *Rurſus ſimili ruina inferioris pontis deferebantur.*

20. *Atheſim flumen.*] In Rætia ſub Alpibus, juxta Tridentinos montes.

21. *Eſſet.*] Pro fuiſſet, ſic apud Terent. in Adelph. act. 1. ſc. 1.

—— *Nam ſi eſſet unde id fieret*
Faceremus. ——

Id eſt, *ſi fuiſſet unde id fieret, feciſſemus*;

22. *In Venetia.*] Italiæ regione inter Atheſim & Anaſſum fluvium, non longe à mari Hadriatico.

dinc vini mitigatos, Marius intempore aggreſſus eſt. [23] Jam diem pugnæ à noſtro imperatore petierunt, & ſic proximum dedit. In parentiſſimo, quem [24] Raudium vocant, campo procurrere. Millia [25] inde [26] ad ſexaginta ceciderunt; [27] hinc trecentis minus: per omnem diem conciditur Barbarus. Iſtic quoque imperator addiderat virtuti dolum, ſequutus Annibalem, [28] artemque Cannarum: primum, nebuloſum nactus diem, ut hoſti inopinatus occurreret; tum ventoſum quoque, ut pulvis in oculos & ora ferretur; tum acie [29] converſa in Orientem, ut, quod ex captivis mox cognitum eſt, ex ſplendore galearum, ac repercuſſu, quaſi ardere cœlum videretur. Nec minor cum uxoribus eorum pugna, quam cum ipſis fuit: quum objectis undique plauſtris, atque carpentis, altæ deſuper quaſi è turribus, lanceis contiſque pugnarent. Perinde ſpecioſa mors earum fuit quam pugna. Nam quum miſſa ad Marium legatione, libertatem [30] ac ſacerdotium non impetraſſent, [31] (nec fas erat) ſuffocatis eliſiſque paſſim infantibus ſuis, aut mutuis concidêre vulneribus, aut vinculo è crinibus ſuis facto, arboribus, jugiſque plauſtrorum pependerunt. [32] Bojorix rex in acie dimicans, impigre nec inultus occubuit. [d] Tertia [33] Tigurinorum manus, quæ quaſi ſubſidio [34] Noricos inſederat Alpium tumulos, in diverſa lapſi, fuga ignobili & latrociniis evanuit. Hunc tam lætum, tamque felicem liberatæ Italiæ, aſſertique imperii nuncium, non per homines, ut ſolebat, populus Romanus accepit; ſed

INTERPRETATIO.

d *Tertius exercitus Tigurinorum, qui occupaverat juga Alpium, quaſi ad ſubſidium; in diverſas terras fugientes inhoneſta fuga, & latrociniis diſparuit.*

NOTÆ.

23. *Jam diem pugnæ.*] Hic aliquid deeſſe putavit ſummus vir Salmaſius, qui legendum cenſuit. *Venere illi, quam metus in Barbaris nulla veſtigia! diem pugnæ ab Imperatore noſtro petierunt.* Id vero, ut ingenue dicam, non probo, quum adeo ex levi mutatione, & ſcripturæ, & ſenſui fieri ſatis poſſit. Lege igitur, *Is diem pugnæ ab Imperatore noſtro petierunt, & is proximum dedit.*

24. *Raudium.*] In Venetia ponit Florus, alii legendum volunt *Caudium*, quod probari non poſſit.

25. *Inde.*] A parte Cimbrorum.

26. *Ad ſexaginta.*] Plutarchus tamen ſcribit centum & viginti millia cæſa, & ſexaginta millia capta fuiſſe.

27. *Hinc.*] A parte Romanorum.

28. *Artemque Cannarum.*] Vide cap. 6. lib. 3. *Inſuper calidiſſimus Imperator* (de Annibale loquitur) *patentibus in campis obſervato loci ingenio, quod & ſol ibi acerrimus, & plurimus pulvis, & Eurus ab Oriente, quaſi ad conſtitutum, ita inſtruxit aciem, ut Romanis adverſus hæc omnia obverſis, quaſi ſecundum cœlum tenens, vento, pulvere, ſole, pugnaret.*

29. *Converſa in Orientem.*] Ita ut ſurgentem ſolem Romani, Cimbri vero cadentem aſpicerent.

30. *Ac Sacerdotium.*] *Permiſſion de ſe faire Religieuſes.* Cupiebant, puto, privatum aliquod Sacerdotum Collegium componere, nec aliis ſacerdotibus commune.

31. *Nec fas erat.*] Quippe & hoſtes & Barbari.

32. *Bojorix Rex.*] Malè in aliis Boleus.

33. *Tertia Tigurinorum manus.*] Vide initium capitis.

34. *Noricos Alpium tumulos.*] Alpes quæ ad Noricum converſæ ſunt, ut Alpes Juliæ, quæ & Venetæ vocantur.

per

per ipſos, ſi credere fas eſt, deos. Quippe [35] eodem die, quo geſta res eſt, viſi pro æde Caſtoris & Pollucis, juvenes laureati Prætori literas tradere: frequenſque in ſpectaculo rumor, [36] Victoriæ Cimbricæ feliciter, dixit. Quo quid admirabilius, quid inſignius fieri poteſt? [e] Quippe, velut elata montibus ſuis Roma ſpectaculo belli intereſſet, [37] quod in [38] gladiatorio munere fieri ſolet, uno eodemque momento, quum in acie Cimbri ſuccumberent, populus in urbe plaudebat.

INTERPRETATIO.

e *Nam quaſi Roma montibus ſuis evecta ſpectaret bellum, uno & eodem momento quo Cimbri in pugna caderent, populus Rom. plaudebat in urbe, quod fieri ſolet in Gladiatoriis ſpectaculis.*

NOTÆ.

35. *Eodem die.*] Hoc fieri quidem potuit, ſed ſine Deorum interventu. Sic dum Xerxes bellum in Græcia gereret, quadraginta octo horarum ſpatio omnia in Perſiam fama tulerat: Per diſpoſitas ſcilicet ſtationes, ab Athenis Suſas uſque, quæ vocem acceptam ad alias, & ſic porro tramitterent.

36. *Victoria Cimbrica feliciter.*] Fauſtis plane acclamationibus familiaris vox erat FELICITER. Sueton. in Domitian. cap. 13. *acclamari etiam in Amphitheatro epulari die libenter audiit* DOMINO ET DOMINÆ FELICITER.

37. *Quod in gladiatorio munere fieri ſolet.*] Nam dum certant Gladiatores, cadentibus iis, populus plauſum dat.

38. *Gladiatorio munere.*] Cum quis Gladiatores, vel aliud quid populo viſen dum præbet, id propriè munus dicitur.

CAPUT IV.

Bellum Thracium.

POST Macedonas, [1] ſi diis placet, Thraces rebellabant, ipſi quondam tributarii Macedonum; [a] nec in proximas modo provincias contenti incurrere, Theſſaliam, atque [2] Dalmatiam; in Adriaticum mare uſque venerunt: eoque fine contenti, quaſi interveniente natura, contorta in ipſas aquas tela miſerunt. [b] Nihil interim per id omne tempus

INTERPRETATIO.

a *Nec contenti petere Theſſaliam atque Dalmatiam, proximas Provincias.*

b *Interea per totum illud tempus nil ſævitia reliquum fuit illis in captivos crudeliter agentibus.*

NOTÆ.

CAP. IV. *Bellum Thracium. ann. Mundi* 3836. *ante Ch. Nat.* 112. *ab Vr. Cond.* 639. *Coſſ. Man. Atilio Balbo, & C. Porcio Catone. Hoc bellum cœptum eſt ante Cimbricum & Jugurthinum de quibus c.* 1. & 3.

1. *SI Diis placet.*] Indignantis hæc vox eſt, ut vulgo nos etiam dicimus, *S'il plaiſt à Dieu.*

2. *Dalmatiam.*] Illyridis regio eſt, ad Adriaticum mare.

reſiduum crudelitatis fuit in captivos ſævientibus : litare diis ſanguinem humanum : bibere 3 in oſſibus capitum, & cujuſquemodi ludibrio fœdare mortem 4 tam igni quam fumo : partus quoque gravidarum extorquere tormentis. Sæviſſimi omnium Thraeum 5 Scordiſci fuêre : ſed calliditas quoque ac robur 6 acceſſerat. Sylvarum & montium ſitus cum ingenio 7 conſentiebant. Itaque non fuſus modo ab *his*, aut fugatus, (ſed ſimile prodigio !) omnino totus interceptus exercitus, quem duxerat Cato, 8 Didius vagos, & libera populatione diffuſos, intra ſuam repulit Thraciam. 9 Druſus ulterius egit, & 10 vetuit tranſire Danubium. 11 Minutius [c] toto vaſtavit 12 Hebro, multis quidem amiſſis, 13 dum perfidum glacie flumen equitatur. 14 Piſo 15 Rhodopen, 16 Caucaſumque penetravit. [d] 17 Curio 18 Daciâ tenus venit : ſed tenebras ſaltuum expavit.

INTERPRETATIO.

c *Minucius per totum Hebrum cecidit, dum equitant per fluvium inſidum propter glaciem.*

d *Curio venit uſque ad Daciam, ſed timuit obſcuritatem ſylvarum.*

NOTÆ.

3. *In oſſibus capitum.*] Ex interfectorum craniis ſibi pocula fecêre.

4. *Tam igni quam fumo.*] Nam alios igne, alios fumo necavêre.

5. *Scordiſci.*] Alii eos ponunt in Thracia, ut noſter ; alii Pannoniæ inferioris populos faciunt ; & alii Illyricis & Thracibus permixtos ſcribunt.

6. *Acceſſerat.*] Ad ſævitiam ſcilicet.

7. *Conſentiebant.*] Malim legere, *conſentiebat* ; propter Τὸ *ſitus*, quod in ſingulari ſæpius, quam in plurali numero invenias.

8. *Didius.*] Anno ſequenti poſt cæſum Catonis exercitum.

9. *Druſus.*] M. Livius Druſus, tertio anno poſt inceptum bellum.

10. *Vetuit tranſire Danubium.*] Legendum. *Vetuit tranſire Danubius*, hoc ſenſu ut *Danubius* obſtiterit quominus illos Druſus ulterius egerit. Danubius autem Europæ fluvius eſt qui Daciam inter & Thraciam fluit.

11. *Minutius.*] M. Minutius Rufus, quinto belli anno.

12. *Hebro.*] Thraciæ fluvius eſt aurifer.

13. *Dum perfidum glacie flumen.*] Optime legendum conjecit Salmaſius, *per perfidum glacie flumen equitatur*. Perfidum autem flumen vocat, quòd Minutius dum flumini congelato exercitum ſuum crederet, multos amiſerit, nondum ſatis firmata glacie.

14. *Piſo.*] Puto eum eſſe L. Calpurnium Piſonem Cæſonium, Druſi collegam, qui à Tigurinis occiſus fuit ; quanquam eum cum Thracibus bellum geſſiſſe nuſquam invenio.

15. *Rhodopen.*] Thraciæ montem.

16. *Caucaſum.*] Montem inter Pontum Euxinum, & mare Caſpium. Sed hic erraſſe Florum puto : quid enim Caucaſo commune cum Tracibus.

17. *Curio.*] C. Scribonium Curionem intelligit, qui Conſul fuit anno Mundi 3874. ab Urbe Condita 677. & bellum geſſit anno poſtquam Cicero è Græcia reverſus eſt ; poſt cæſum Catonis exercitum 37. Unde patet hic Florum non unum tantum, ſed plurima bella deſcribere.

18. *Dacia*,] Europæ regione ſupra Danubium.

19 Appius in 20 Sarmatas uſque pervenit; 21 Lucullus 22 ad terminum gentium Tanaïm, 23 lacumque Mæotim. Nec aliter cruentiſſimi hoſtium quam 24 ſuis moribus domiti. Quippe in captivos 25 igne ferroque ſævitum eſt. Sed nihil Barbaris atrocius viſum eſt, quam quod abſciſſis manibus relicti, vivere ſuperſtites pœnæ ſuæ jubebantur.

NOTÆ.

19. *Appius.*] Appius Claudius pulcher, quibus annis ante Curionem Conſul fuit: & hunc Florus debuit præmittere.

20. *Sarmatas.*] Populos ſupra Boriſthenem fluvium. Sed duplex eſt Sarmatia, Europæa altera, altera Aſiatica. Prior ſupra Boriſthenem, poſterior ſupra Tanaïm verſus Orientem.

21. *Lucullus.*] Duo fuêre Luculli fratres ex gente Licinia; nempe M. Licinius Lucullus, & Lucius Licinius Lucullus: de priori autem hic ſermo eſt, alter enim Lucius contra Mithridatem bellum geſſit. Vide Eutrop. lib. 6. ad an. urb. 681.

22. *Ad terminum gentium Tanaïm.*] Non dicit noſter ultra Tanaïm nullas gentes habitare, ſed Tanaïm eſſe terminum illarum gentium, nempe Thracum. Eſt autem Tanaïs fluvius qui Aſiam ab Europa diſterminat.

23. *Lacumque Mæotim.*] Paludem Mæotim ſupra Pontum Euxinum.

24. *Suis moribus.*] Nam ſupra dixit Scordiſcos ſæviſſimos Thracum fuiſſe.

25. *Igne ferroque.*] Prout ipſi in Romanos ſævierant.

CAPUT V.

Bellum Mithridaticum.

1 PONTICÆ gentes ad Septentrionem in 2 mare ſiniſtrum jacent, à 3 Pontico cognominatæ mari. Harum gentium atque regionum rex antiquiſſimus 4 Æetas: 5 poſt Artabazes, à 6 ſeptem Perſis oriundus: 7 inde Mithridates omnium longe maximus; quippe quum

NOTÆ.

CAP. V. *Bellum Mithridaticum. Anno Mundi* 3860. *ante Ch. Nat.* 88. *ab Urb. Cond.* 663. 11. *an. antequam Appius Claudius pulcher* (*de quo ſupra*) *contra Thraces pugnaret.*

1. *Ponticæ gentes.*] Quæ Pontum Aſiæ regionem ſub Euxino incolunt.

2. *Mare ſiniſtrum.*] Pontum Euxinum intelligit, qui Orientem aſpicientibus ad ſiniſtram jacet.

3. *Pontico mari.*] Ponto Euxino qui mare Ponticum à Strabone, Tacito, & Plutarcho nominatur.

4. *Æetas.*] Medeæ pater. Prope 1260. an. ante J. Ch. & circiter 60. ante bellum Trojanum.

5. *Poſt Artabazes.*] Septem Perſæ prope 740. an. poſt Æetam floruêre, à quibus Artabazes, ſed quanto temporis intervallo ab illis abfuerit ignotum eſt.

6. *A ſeptem Perſis.*] Septem Perſas intelligit, qui Regnum à falſo Rege Oropaſta recipere conjuraverant. Vide Juſtin. lib. 1. cap. 9.

7. *Inde Mithridates.*] *Inde*, nempe ab Artabaze, ſic enim malim intelligi, quam *deinde*, quomodo ſæpe ſumitur. Explicationem meam firmat Aurel. Victor, qui à ſeptem Perſis eum oriundum facit. *Mithridates*, inquit, *Rex Ponti, oriundus à ſeptem Perſis*: Ne tamen Mithridatis avorum inde uſque à ſeptem Perſis ſeriem ſcire deſideres, jam nunc tibi ego renuntio nunquam fore ut illa ulli homini nota ſit.

Digitized by Google

[8] quatuor Pyrrho, [9] decem & ſeptem anni Annibali ſufficerint, ille per [10] quadraginta annos reſtitit, donec tribus ingentibus bellis ſubactus; [11] felicitate Syllæ, virtute Luculli, magnitudine Pompeji conſumeretur. [a] Cauſam quidem illius belli prætenderat apud Caſſium legatum, attrectari terminos ſuos à [12] Nicomede Bithynico: cæterum elatus animis ingentibus, Aſiæ totius, &, ſi poſſet, Europæ cupiditate flagrabat. Spem ac fiduciam dabant noſtra vitia. Quippe quum [13] civilibus bellis dejungeremur, invitabat occaſio; nudumque imperii latus oſtentabant [14] procul [15] Marius, Sylla, Sertorius. Inter hæc Reipublicæ vulnera, & hos tumultus, repente, quaſi captato tempore, in laſſos ſimul atque [16] diſtrictos, [b] ſubitus turbo Pontici belli, ab ultima veluti ſpecula ſeptentrionis erupit. Primus ſtatim impetus belli [17] Bithyniam rapuit. Aſia deinde pari terrore correpta eſt. [c] Nec cunctanter ad regem ab urbibus noſtris, populiſque deſcitum eſt. Aderat, inſtabat, ſævitia, quaſi virtute utebatur: Nam quid atrocius uno ejus edicto, [18] quum omnes, qui in Aſia forent, Romanæ civitatis homines interfici juſſi? Tum quidem domus, templa & aræ, humana omnia atque divina jura violata ſunt. Sed hic [19] terror Aſiæ, Europam quoque regi aperiebat. Itaque miſſis Archelao Neoptolemoque præfectis, excepta [20] Rhodo, quæ pro nobis ſtetit, cæterum [21] Cyclades, [22] Delos, [23] Eubœa, & ipſum Græciæ decus Athenæ, tenebantur. Italiam jam, ipſamque urbem Romam

INTERPRETATIO.

a *Caſſio quidem legato objecerat* hanc *belli cauſam*, nempe *fines ſuos* invadi, attingi à *Nicomede Bithynico*.

b *Subita Pontici belli tempeſtas orta eſt*, *quaſi ab extrema Septentrionis arce*.

c *Nec ſegniter urbes noſtræ, & populi declinavere ad regem*.

NOTÆ.

8. *Quatuor Pyrrho.*] Vid. lib. 1. cap. 18.

9. *Decem & ſeptem anni.*] Vide cap. 6. lib. 2.

10. *Quadraginta annos.*] Juſtin. habet. 46. lib. 37. cap. 1. Sed uterque & Juſtinus & Florus falſi ſunt. Nam quomodo quadraginta annos reſtitiſſet, qui vigeſimo ſeptimo anno poſt inceptum bellum ſuum diem obiit?

11. *Felicitate Syllæ.*] Vid. infra.

12. *Nicomede.*] Bithyniæ rege.

13. *Civilibus bellis.*] Bellum Marii & Syllæ intelligit. De quibus vid. cap. 21. hujus lib.

14. *Procul.*] A Roma ſcilicet.

15. *Marius, Sylla, Sertorius.*] Qui omnes contra Romanos arma ſumpſerant.

16. *Diſtrictos.*] In diverſas partes occupatos.

17. *Bithyniam.*] Aſiæ minoris regio eſt, intra Sangarium fluvium & Propontida.

18. *Quum omnes.*] Legendum, *quo*, ut in quibuſdam Editionibus apparet.

19. *Terror Aſiæ.*] Terror quem Aſiæ Mithridates incuſſerat.

20. *Rhodo.*] Rhodus Carpathii maris inſula.

21. *Cyclades.*] Inſulæ in mari Ægeo, ſic dictæ quod ita poſitæ ſunt, ut orbem, qui Græcè [illegible] dicitur, efficiant.

22. *Delos.*] Una ex Cycladibus.

23. *Eubœa.*] Ægei maris inſula, à Bœotia Euripi freto disjuncta. Hodie *Negroponte*.

24 regius terror afflabat. Itaque 25 Lucius Sylla feſtinat, vir armis optimus: parique violentia ruentem ulterius hoſtem, quadam quaſi manu, repulit: primumque Athenas urbem 26 (quis crederet?) 27 frugum parentem, obſidione, ac fame ad humanos cibos compulit. Mox ſubruto 28 Piræi portu, 29 ſex quoque & amplius muris, poſtquam domuerat ingratiſſimos, ut ipſe dixit, hominum, in honorem tamen 30 mortuorum, 31 ſacris ſuis famæque donavit. Mox quum Eubœa, atque 32 Bœotia, præſidia regis diſpuliſſet, omneis copias, uno apud 33 Chæroneam, apud 34 Orchomenon altero 35 bello diſſipavit: ſtatimque in Aſiam tranſgreſſus, ipſum opprimit. d Et debellatum foret, niſi de Mithridate triumphare cito, quam vere maluiſſet. At tunc quidem hunc Aſiæ ſtatum Sylla dederat. 36 Ictum cum Ponticis fœdus. 37 Recepit Bithyniam à rege Nicomede, ab Ariobarzane Cappadociam: ac ſic erat Aſia rurſus noſtra ut cœperat; 38 Mithridates tantum repulſus. Itaque non fregit eares Ponticos, ſed incendit. Quippe rex 39 Aſia & Europa quodammodo ineſcatus, non jam quaſi alienam, ſed quia amiſerat, quaſi raptam belli jure repetebat. Igitur ut extincta parum fideliter incendia majore flamma reviviſcunt; ita ille de integro, auctis majorem in modum copiis,

INTERPRETATIO.

d *Et perfectum fuiſſet bellum:*

NOTÆ.

24. *Regius terror.*] Terror Regis, id eſt quem Rex incutiebat.

25. *Lucius Sylla.*] Luc. Cornelius Sylla, tertio anno poſt Mithridatis irruptionem in Aſiam.

26. *Quis crederet.*] Hoc dicit propter, *frugum parentem*, quod ſequitur: quis crederet frugum parentem ad famem unam potuiſſe redigi?

27. *Frugum parentem.*] Ab Athenienſibus enim primitus fuges inventas ferunt.

28. *Piræi.*] Athenarum portus Æginam inſulam ſpectat in ſinu Saronico.

29. *Sex quoque*] Subrutis ſcilicet. male qui hoc ad *Piræi* referunt ut ſit, Piræi portu ſex quoque & amplius muris, ſub.munito. ut Brunduſium inclyto portu. Id enim vox *quoque* non patitur.

30. *Mortuorum.*] Per mortuos, majores intelligit. Rebus pace belloque geſtis, ad hoc multarum rerum inventione cultuque nobiles.

31. *Sacris ſuis famaque donavit.*] Elegantius multo *ſuis ipſos ſacris, &c.* Per ſacra, Cereris ſacra intellige.

32. *Bœotia.*] Supra Atticam, ad litus Euripi qui Eubœam ſejungit.

33. *Chæroneam.*] Bœotiæ urbem.

34. *Orchomenon.*] Bœotiæ urbem.

35. *Bello.*] Bellum prælium tantum aliquando ſignificat, ut hic.

36. *Ictum cum Ponticis fœdus.*] Ea lege ut Provinciis Aſia, Bithynia, & Cappadocia cederent.

37. *Recepit Bithyniam à Rege Nicomede.*] Hoc falſum eſſe jampridem docti viderunt. Alii aliter emendavere. Pater ſcribendam omnino arbitrabatur; *recepit Bithyniam rege Nicomedes, Ariobarzanes Cappadociam*. Hiſtoria notiſſima eſt. Etenim ex fœdere Mithridates ceſſit Bithynia & Cappadocia, & eo modo Nicomedes illam, hanc Ariobarzanes ab illo receperunt.

38. *Mithridates tantum repulſus.*] Lego, *ac Mithridates*.

39. *Aſia & Europa*] Et iis quæ ſequuntur apparet hæc verba, *& Europa*, à Floro non eſſe, qui de Aſia tantum agat, *lege modo*.

Digitized by Google

tota denique regni ſui [40] mole, in Aſiam rurſus mari, terrâ, fluminibuſque veniebat. [41] Cyzicum nobilis civitas, arce, mœnibus, portu, turribuſque marmoreis, Aſiaticæ plagæ litora illuſtrat. Hanc ille quaſi alteram Romam toto invaſerat bello: ſed fiduciam oppidanis reſiſtendi nuncius fecit, docens adventare [42] Lucullum, qui (horribile dictu!) [e] per medias hoſtium naves utre ſuſpenſus, & pedibus iter adgubernans, videntibus procul quaſi marina [43] piſtrix evaſerat. Mox [44] clade converſa quum ex mora obſidentem regem fames, & ex fame peſtilentia urgeret, recedentem Lucullus aſſequitur, adeoque cecîdit, ut [45] Granicus & [46] Æſepus amnes, cruenti redderentur. Rex callidus, Romanæque avaritiæ [47] peritus, ſpargi à fugientibus ſarcinas & pecuniam juſſit, qua ſequentes morâretur. Nec felicior in mari, quam in terra fuga. Quippe centum amplius navium claſſem, [48] apparatumque belli gravem, in [49] Pontico mari aggreſſa tempeſtas, tam [50] fœda ſtrage laceravit, ut navalis belli inſtar efficeret: plane quaſi Lucullus quodam cum fluctibus procelliſque commercio, debellandum tradidiſſe regem ventis videretur. Attritæ jam omnes validiſſimi regni vires erant; ſed animus malis augebatur. Itaque converſus ad proximas gentes, totum pene Orientem, ac Septentrionem, ruina ſua involvit. [51] Iberi, [52] Caſpii, [53] Albani, & [54] utræque ſolicitabantur Armeniæ: perque omnia & decus, & nomen, & titulos [55] Pompejo ſuo fortuna quærebat. Qui ubi novis motibus ardere

INTERPRETATIO.

[e] *Qui [horrendum dictu!] adnixus utre, & regens viam ſuam pedibus per medias naves hoſtium,* ipſis *procul ſpectantibus, appulerat quaſi marina priſtis.*

NOTÆ.

40. *Mole.*] Vi. Jam ſupra plus ſemel.

41. *Cyzicum.*] Inſula & Urbs ad Propontidem.

42. *Lucullum.*] L. Licinum Lucullum. Cyzicum petiit anno decimo ſeptimo poſt inceptum à Mithridate bellum.

43. *Piſtrix.*] Lege ut apud Virgilium, *priſtis*, aut, priſtrix,

44. *Clade converſa.*] Romani ſub Cotta, qui cum Lucullo anno ſuperiori Conſul fuerat, clade affecti. Ideoque nunc Florus ait, *clade converſa*, à Romanis ſcilicet in Mithridatem.

45. *Granicus.*] Aſiæ minoris fluvius.

46. *Æſepus.*] Fluvius inter Mœſiam Troadam, ad Lampſacum.

47. *Peritus.*] Conſcius, ſic ſupra cap. 1. dixit: *Sed rex peritus fortius adverſus Romanos aurum eſſe quam ferrum.* Et Livius, *Peritus hoſtis & regionum.*

48. *Apparatumque.*] Alii legunt, & melius, *apparatuque.*

49. *Pontico mari.*] Euxino, ſic ſupra.

50. *Fœda ſtrage.*] Propriè. Sic apud Virg. *Fœda tempeſtas.* Alibi dictum.

51. *Iberi.*] Populi ad Caucaſum montem, in Cholchide.

52. *Caſpi.*] Qui litora Hircani, vel Caſpii maris incolunt.

53. *Albani.*] Aſiæ populi inter Iberos & mare Caſpium.

54. *Utraque Armenia.*] Armenia enim in majorem & minorem, vel in primam & ſecundam dividitur.

55. *Pompejo ſuo.*] Ita in libris ſcriptis. Malè in al. *ſua*: *ſuo* autem, id eſt, cui favebat. Sic Lucanus, *Pompejus, fortuna, tuus.*

Aſiam videt, f alioſque ex aliis prodire reges; nihil cunctandum ratus priuſquam inter ſe gentium robora coirent, ſtatim ponte navibus facto, [56] omnium ante ſe primus [57] tranſit Euphratem: regemque fugientem media nactus Armenia (quanta felicitas viri!) uno prælio confecit. Nocturna ea dimicatio fuit, & luna in partibus. Quippe quaſi commilitans, quum à tergo ſe hoſtibus, à facie Romanis, præbuiſſet, Pontici per errorem longius cadentes umbras ſuas quaſi hoſtium corpora petebant. Et Mithridates quidem nocte illa debellatus eſt. Nihil enim poſtea valuit, quanquam omnia expertus, more anguium, qui obtrito capite, [58] poſtremum cauda minantur. Quippe quum effugiſſet hoſtem [59] Colchos, Siciliæ quoque litora, & Campaniam noſtram ſubito adventu terrere voluit: [60] mox ſubruto Piræei portu, [61] Colchis tenus [62] jungere Boſphoron; inde per Thraciam, Macedoniam & Græciam tranſilire; g ſic Italiam nec opinatus invadere [63] tantum cogitavit. Nam per defectionem civium, [64] Pharnaciſque filii ſcelere præventus, [65] male tentatum veneno ſpiritum ferro expulit. Cnæus interim Magnus rebelles Aſiæ reliquias ſequens, h per diverſa gentium terrarumque volitabat. Nam ſub Orientem ſequutus Armenios, captis ipſo capite gentis [66] Artaxatis, ſupplicem juſſit regnare Tigranem. At in Septentrionem Scythicum, iter tanquam in mari [67] ſtellis ſequutus, Colchos cecidit. Ignovit Iberiæ,

INTERPRETATIO.

f *Qui ubi videt Aſiam inflammari novis tumultibus, & oriri alios reges poſt alios.*

g *Sic cogitavit* tantum *in Italiam inexpectatus incurrere.*

h *Volitabat per diverſas gentes & terras.*

NOTÆ.

56. *Omnium ante ſe.*] Imitatio Græca, Id eſt, *Omnium qui ante ſe fuerant.*

57. *Tranſit Euphratem.*] Anno vigeſimo quarto incœpti belli.

58. *Poſtremum.*] Adverb. ut apud Terent. *Poſtremum me vides.*

59. *Colchos.*] Colchi populi ad Pontum Euxinum, ad Orientem juxta Iberos.

60. *Mox ſubruto Piræi portu,*] Merito hæc viris doctis delenda viſa ſunt. Huc enim ex ſuperioribus illis irrepſerunt, *Mox ſubruto Piræi portu, ſex quoque & amplius muris.* Dele igitur.

61. *Colchis tenus jungere Boſphoron.*] Hoc eſt Boſphori ripas pōte ex navibus ſcilicet, committere; ut pedibus à Colchis Thraciam tranſiliret, à Thracia Macedoniam, à Macedonia Græciam, Epirum ſcilicet, & ab Epiro poſtea Calabriam nec opinantem invaderet. Nunc omnia plana.

62. *Jungere Boſphoron.*] Miror cur pravè uſus obtinuerit ut *Boſphoron* pro *Boſporon* ubique legatur.

63. *Tantum cogitavit*] Non perfecit.

64. *Pharnaciſque filii ſcelere.*] Pharnaces de occidendo patre Mithridate conſilia inierat. Mithridates autem cum illi perſuadere non poſſet, ut ſibi parceret; ſe, qui veneno non poterat, ferro, Gallo cuidam præbuit occidendum.

65. *Malè tentatum veneno ſpiritum.*] Mithridates puer adhuc cum illum veneno tutores peterent *antidota ſæpius bibit, & ita ſe adverſus inſidias exquiſitis tutioribus remediis ſtagnavit, ut ne volens quidem ſenex mori potuerit.* Juſtin. lib. 37. Idem dicit noſter *male tentatum, &c.* Ubi *malè* eſt fruſtra, in caſſum, ſine eventu.

66. *Artaxatis.*] Sub mare Caſpio ad Araxum flumen.

67. *Stellis ſequutus.*] Sic Curtius lib. 7.

pepercit Albanis. Regem Colchorum Orodem, poſitis ſub ipſo Caucaſo caſtris, juſſit [68] in plana deſcendere: Arthocen, qui Iberis imperabat, & obſides liberos dare. Orodem etiam remuneratus eſt, ultro ab Albania ſua lectulum aureum, & alia dona mittentem. Nec non & in meridiem verſo agmine, [69] Libanum Syriæ, [70] Damaſcumque tranſgreſſus, per nemora illa odorata, per thuris & balſami ſylvas Romana circumtulit ſigna. Arabes, ſi quid imperaret, præſto fuêre. [71] Hieroſolymam defendere tentavere Judæi: [i] verum hanc quoque intravit; & vidit illud grande impiæ gentis arcanum patens, [72] ſub aureo vitem

INTERPRETATIO.

i. *Sed hanc etiam ingreſſus eſt, & vidit magnum impiæ gentis myſterium apertum*, nempe *vitem ſub aureo tentorio*.

NOTÆ.

Qui tranſeunt campos (in Bactrianis) navigantium modo noctu ſidera obſervant, ad quorum curſum iter dirigunt. Et Lucan. de Phœnicibus. *Sideribus novere vias*.

68. *In plana deſcendere.*] Ne montium fiducia rebellaret.

69. *Libanum.*] Syriæ montem.

70. *Damaſcum.*] Damaſcus urbs & Syriæ caput.

71. *Hieroſolymam.*] Judææ caput.

72. *Sub aureo vitem cælo.*] Hic tu grande aliquod myſterium latêre cogitas, lector, nil minus tamen, neque enim illa vitis grande impiæ gentis Arcanum dici poterat, quippe quæ Pompejo ab Ariſtobulo Alexandri filio, dono data fuerit, ante etiam quam Hieroſolymam perveniret. Videlicet ſuo more fecit Florus, qui dum vult eſſe diſertus, ſæpe eſt negligens. Hic enim ille ex duobus veris, falſam nobis hiſtoriam compegit. Audi modo, nam pretium eſt moræ: audi, inquam, Joſephum quid ſcribat, antiquit. Judaic. lib. 14. initio cap. 5. *Non multo autem poſt, cum Pompejus Damaſcum veniſſet, & obiret Cœleſyriam, præſto fuerunt ei legati, ex univerſa Syria, & Ægypto, atque Judæa. Miſit enim ad eum inſigne donum Ariſtobulus, vitem auream quingentorum talentorum*. Hujus vitis meminit & Strab. *Venit & ex Ægypto legatio cum corona facta ex aureorum quatuor millibus: & ex Judæa ſive vitis ſive hortus, quod opus* τερπωλή, *id eſt delectamentum vocabatur. Hoc donum vidimus etiam nos Romæ dedicatum in Iovis Capitolini Templo, cum inſcriptione Alexandri regis Iudæorum, æſtimabaturque quingentis talentis: fertur autem miſſum à Dynaſta Iudæorum Ariſtobulo*. An tu ex his vel Strabonis vel Joſephi verbis grande illud impiæ gentis Arcanum agnoviſti? Sed audi etiam eundem Joſephum eodem lib. cap. 8. infra medium, dum de Hieroſolyma à Pompejo capta loquitur: *Læſa etiam eſt non mediocriter templi religio. humanis antehac nec veſtigiis penetrati, nec oculis. Introgreſſus eſt enim in illud Pompejus, & una cum eo non pauci alii, & inſpexerunt quæ nefas eſt videre, niſi ſolis Sacerdotibus; cumque intus eſſent, ex auro menſa, & candelabrum, & pocula, & odoramentorum magna copia, præterea in Theſauris ſacra pecunia, circiter talentorum duo millia, nihil horum præ pietate attigit*. Hoc illud eſt quod Flori figmento locum dedit, dum læſam illam Templi religionem confundit cum vite illa quæ dono data fuit; & ea quæ ante captam Hieroſolymam evenêre, cum iis quæ ante eam etiam adoratam facta ſunt. Ejuſdem fabricæ aureum illud cœlum de quo ille, merito quis exiſtimet, cum ejus nulla mentio, neque apud Joſephum, neque apud Strabonem, facta ſit? Tamen non ſatis firmum videtur argumentum: nam fieri potuit ut illa vitis aureum illud cælum habuerit, quò ne pulvere, & aliis

73 cœlo

73 cœlo. Diſſidentibuſque de regno 74 fratribus, arbiter factus regnare juſſit Hyrcanum. Ariſtobulo, quia renovabat eam rem, catenas dedit. Sic Pompejo duce populus Romanus totam, quæ latiſſima eſt, Aſiam pervagatus, 75 quam extremam habebat imperii provinciam, mediam fecit. Exceptis quippe 76 Parthis, qui fœdus maluerunt, & 77 Indis, qui adhuc nos non noverant; omnis Aſia inter 78 Rubrum mare, & Caſpium, & 79 Oceanum, Pompejanis domita, vel oppreſſa ſignis, tenebatur.

NOTÆ.

id genus reſpergeretur; atque id à ſcriptoribus noſtris tuto fuerit prætermiſſum. Hæc ſunt quæ mihi amicus meus primarius vir illuſtris Jacobus Capellus in Academia Salmurienſi linguarum Orientalium Profeſſor digniſſimus, Jacobi illius qui tam bene de ſacris Literis, ut alia taceam, meritus eſt, filius, amiciſſimè communicavit, illi tu Lector, dignam gratiam refer.

73. *Cœlo.*] Eſt quod vulgo dicimus, *Dais, Poêle*, ut & apud Græcos *ὀμφαλός*.

74. *Fratribus.*] Hircanum & Ariſtobulum intelligit, de Iudæorum regno inter ſe diſſidentes.

75. *Quam extremam habebat imperii Provinciam.*] Provincia quam Populus Romanus extremam habebat, erat Aſia, quam Attalus illi teſtamento reliquerat, Pompejus autem, tantùm inde ſoli ſibi ſubjecit, quantùm à Româ Aſiam intercedit, & ſic eam mediam fecit.

76. *Parthis.*] Aſiæ populi juxta Perſidem.

77. *Indis.*] Indi Orientales populi juxta Sinaru m regionem.

78. *Rubrum mare.*] Quod Africam ab Arabia dividit.

79. *Oceanum.*] Mare Eoum intelligit.

CAPUT VI.

Bellum Piraticum.

INterim dum populus Romanus per diverſa terrarum diſtractus eſt, 1 Cilices invaſerant maria: ſublatiſque commerciis, 2 rupto fœdere generis humani, ſic maria bello, quaſi tempeſtate præcluſerant. Audaciam perditis furioſiſque latronibus dabat a 3 inquieta Mithridatis

INTERPRETATIO.

a *Aſia turbata bello Mithridatis audaciam dabat perditis & furioſis latronibus dum impune currunt per favorem tumultus alieni belli, & odii in extraneum regem.*

NOTÆ.

CAP. VI. *Bellum Piraticum, Anno Mundi* 3871. *ante Ch. Nat.* 77. *ab Urb. cond.* 674. *undecimo belli Mithridatici anno. Coſſ. P. Servilio Vatia Iſaurico, & A. Claudio Pulchro.*

1 *Cilices.*] Aſiæ populi ad extremum fere maris Mediterranei litus.

2. *Rupto fœdere generis humani.*] Piratæ cum toto genere humano bella gerunt ideoque eos Cicer. *Communes hoſtes gentium nationumque omnium* vocat. Noſter autem ideo eos generis humani fœdus rupiſſe dicit, quod maria, quæ communis juris ſunt, præcluſerant.

3. *Inquieta.*] Eadem Metaphora Horat. Adriam inquietum vocavit.

Dux inquieti turbicus Adriæ.

prælii Aſia: dum ſub alieni belli tumultu, [4] exterique regis invidia, impune graſſantur, ac primum duce Iſidoro, contenti proximo mari, [5] Cretam inter atque [6] Cyrenas, [7] Piræum & Achajam, [8] ſinumque Maleum, quod à ſpoliis Aureum ipſi vocavêre, latrocinabantur. Miſſuſque in eos [9] Publius Servilius, quàmvis leves & fugaces [10] myoparonas gravi & Martia claſſe turbaret, non incruenta victoria ſuperat. Sed nec mari ſubmoviſſe contentus, validiſſimas urbes eorum, & diutina præda abundantes, [11] Phaſelin, & [12] Olympon evertit, [13] Iſaurumque ipſam arcem Ciliciæ: unde conſcius ſibi magni laboris, Iſaurici cognomen adamavit. Non ideo tamen tot cladibus domiti, terra ſe continere potuerunt: ſed ut [14] quædam animalia, quibus aquam terramque incolendi gemina natura eſt, [b] ſub ipſo hoſtis receſſu impatientes ſoli, in aquas ſuas reſiluerunt, & aliquanto latius, quam prius. Sic ille quoque [15] ante felix, dignus nunc victoria Pompejus viſus eſt; & [16] Mithridaticæ provinciæ facta acceſſio. Ille diſperſam toto mari peſtem, ſemel & in perpetuum volens extinguere, divino quodam apparatu aggreſſus eſt. Quippe quum claſſibus ſuis & [17] ſocialibus Rhodio-

INTERPRETATIO.

b *Ante ipſum diſceſſum hoſtis non ferentes terram, rurſus ſalière in aquas ſuas.*

NOTÆ.

4. *Exterique Regis invidia.*] Hoc eſt, cum invidia belli non in ſe, ſed in exterum regem, nempe Mithridatem caderet: Invidia autem eſt odium.

5. *Cretam.*] Inſulam in mari Mediterraneo.

6. *Cyrenas.*] Urbem in litore Africæ, ſupra Syrtem majorem.

7. *Pyræum.*] Delendum *Piræum*: ita viſum Stadio, & verum puto. Salmaſius legit *Epirum*, quod ſubindicare videtur Plutarchus.

8. *Sinumque Maleum, quod à ſpoliis aureum ipſi vocavère.*] Iſtud *quod*, plane error eſt; ſic tamen MSS. conſtanter legitur. At in nonnullis impreſſis ſcriptum eſt, *quem*. Sed omnino legendum contendo, non *ſinum Maleum*, ſed *jugum Maleum*; Jugum autem eſt promontorium, & *Malea* ſinus non eſt, ſed jugum Peloponneſi, quod Cretam ſpectat. Correctionem iſtam firmat quod extremo Capite nono libri ſecundi legitur *Jugumque Maleum*, &c. Pater.

9 *Publius Servilius.*] Qui tunc Conſul. Vide ſupra.

10. *Myoparonas.*] Myoparones, piratarum naviculæ. Cicer. uſus. *Nam quum quæreretur ex eo quo ſcelere impulſus mare haberet infeſtum uno Myoparone, eodem, inquit, quo tu orbem terræ.*

11. *Phaſelis.*] Oppidum Pamphiliæ ad mare ſitum.

12. *Olympus.*] Oppidum Pamphiliæ juxta Phaſelim.

13. *Iſaurum.*] Urbem in Iſauria, quæ eſt parva regio juxta Ciliciam; hæc urbs poſtea Claudiopolis dicta.

14. *Quædam animalia.*] Amphibia vulgo vocata, quæ in aquis & aëre vivunt.

15. *Ante felix.*] *Ante*, Capite ſuperiori, ad quod reſpexit Florus, non vero ad tempus; neque enim adhuc Mithridatem debellaverat.

16. *Et Mithridatica provincia facta acceſſio.*] Provincia hic eſt bellum quod Conſuli peragendum demandatur. Mithridatico igitur bello, alterum, nempe Piraticum, acceſſit.

17. *Socialibus.*] Sociales & ſocii propriè dicuntur milites, qui una navigant Græcis ἑταῖροι, millies apud Homer.

Digitized by Google

rum abundaret, pluribus legatis atque præfectis [18] utraque [19] Ponti & Oceani ora complexus eſt. [20] Gellius [21] Tuſco mari impoſitus; [22] Plotius Siculo; [23] Gratilius [24] Liguſticum ſinum; Pompejus [25] Gallicum obſedit; [26] Torquatus [27] Balearicum; [28] Tiberius Nero Gaditanum fretum, [29] qua primum maris noſtri limen aperitur; [30] Lentulus Libycum; Marcellinus Ægyptium; [31] Pompeji juvenes Adriaticum; [32] Varro Terentius Ægæum & Ponticum; [33] Pamphylium [34] Metellus; Aſiaticum [35] Cæpio; ipſas Propontidis fauces [36] Portius Cato ſic [37] obditis navibus, quaſi portam [38] obſeravit. Sic per omnis æquoris portus, [39] ſinus, late-

NOTÆ.

18. *Utraque ponti, & Oceani.*] Porcius Cato Propontidem Ponti Euxini, Tiberius Nero Gaditanum fretum, Oceani ora inſederant, & ſic utraque Ponti & Oceani ora Pompejus complexus.

19. *Ponti.*] Euxini.

20. *Gellius.*] Puto fuiſſe L. Gellium Poblicolam.

21. *Tuſco mari.*] Quod & Tyrrhenum nominatur.

22. *Plotius.*] Puto eſſe *Aulum Plotium*, de quo in Epitome Liviana 74. *Aulus Plotius legatus Umbros, L. Porcius Prætor Marſos, cum uterque populus defeciſſet, prælio vicerunt.*

23. *Gratilius.*] Hunc planè ignoro quis ſit. Et fruſtra quæras; neque enim ſuper legatorum nominibus omnes conſentiunt.

24. *Liguſticum ſinum.*] Intra Corſicam & Liguriam.

25. *Gallicum.*] Circa Maſſiliam.

26. *Torquatus.*] L. Manlius Torquatus.

27. *Balearicum.*] Ad Inſulas Balearides è regione Hiſpaniæ.

28. *Tiberius Nero.*] Tiberius Claudius Nero.

29. *Qua.*] Qua parte.

30. *Lentulus.*] Cn. Cornelius Lentulus Marcellinus, ſed hic locus, qui malè diſtinctus eſt ſic legendus: *Lentulus Marcellinus Lybicum & Ægyptium*; nam Tò *Marcellinus* ad Tò *Lentulus* pertinet. Et Appianus Africum mare Lentulo Marcellino tributum fuiſſe apertè docet.

31. *Pompeji juvenes.*] Cn. & Sext. Pompeji, filii Pompeji magni qui tunc imperabat, & Gallicum fretum obſederat.

32. *Varro Terentius.*] Neque hic fruſtra me tempus triviſſe, putem ſi tandem veriſſima conjectura, quis iſte ſit Varro Terentius, aſſequi poſſim. Neque enim, quod quidam ſomniant, de neſcio quo M. Varrone Terentio Lucullo, mihi unquam probabitur, minus etiam tibi cum rem reſciveris. M. Terentius Varro diligentiſſimus ille inveſtigator antiquitatis, cujus libri de latino ſermone, & de re ruſtica ad nos pervenère, ſcribit alicubi, puto in 11. de re ruſtica, ſe bello Piratico inter Delum & Ciliciam Græciæ claſſibus præfuiſſe. Num tu hic noſtrum Varronem Terentium agnoſcis? Ipſiſſimus certè eſt: omnia conveniunt. Imo & eum eodem bello corona navali à Pompejo magno donatum fuiſſe teſtatur Plinius: Feſtus etiam in *navali corona*, prout fragmentum illud ſupplicuit Criticæ lumen Scaliger. At inquies huic *Varro Terentius*, illi vero *Terentius Varro* nomen eſt. Quaſi vero ubique prænominum atque cognominum ordinem ſervaverint veteres. Res certa eſt.

33. *Pamphilium.*] Intra Rhodum & Cyprum inſulas.

34. *Metellus.*] Q. Cæcilius Metellus pius, ut puto.

35. *Cœpio.*] Q. Servilius Cœpio.

36. *Portius Cato.*] L. Portius Cato, cujus meminit Epitom. Liv. LXXIV. Vide ſupra *Plotius*.

37. *Obditis.*] Tranſverſis. Gallicè, *miſes de côté*.

38. *Obſeravit.*] Malè alii *obſervavit*; nam τὸ quaſi portam, probat legendum *obſeravit*.

39. *Sinus.*] Litus incurvum, mare amplectens. Gallicè, *Golfe*.

bras, receſſus, promontoria, [40] freta, peninſulas, quicquid piratarum fuit, quadam [41] indagine incluſum & oppreſſum eſt. Ipſe Pompejus in originem fontemque belli Ciliciam verſus eſt: nec hoſtes detrectavêre certamen, [42] non ex fiducia, ſed quia oppreſſi erant, auſi videbantur; ſed nihil tamen amplius, quam ut ad primum ictum concurrerent. Mox ubi circumfuſa undique roſtra viderunt, abjectis ſtatim telis, remiſque, plauſu undique pari, quod ſupplicantium ſignum fuit, vitam petiverunt. Non alias tam incruenta victoria uſi unquam ſumus: ſed nec fidelior in poſterum reperta gens ulla eſt. Idque proſpectum ſingulari conſilio ducis, qui [43] maritimum genus à conſpectu [44] longe removit maris, & mediterraneis agris quaſi [45] obligavit: Eodemque tempore & uſum maris [46] navibus recuperavit, & terræ homines ſuos reddidit. Quid prius in hac mirere victoria; velocitatem, quod quadrageſimo die parta eſt? an felicitatem, quod ne una quidem navis amiſſa eſt: an vero perpetuitatem, quod amplius piratæ non fuêrunt?

NOTÆ:

40. *Freta.*] Maris anguſtiæ, Gall. *Détroit.*

41. *Indagine.*] Metaphora à re venatoria. Indago enim eſt plagarum ſeries ad cingendos ſaltus, & includendas feras. Virgil. 4. Æneid.

—— *Saltuſque indagine cingunt.*

42. *Non ex fiducia, ſed quia oppreſſi erant, auſi videbantur.*] Non ex nimia ſui fiducia nobiſcum pugnavêre, ſed id auſi videbantur, quia oppreſſi erant, tunc vero neceſſitas potius quam audacia. Sic apud Livium lib. 21. *Nec nunc illi, quia audent, ſed quia neceſſe eſt, pugnant.*

43. *Maritimum genus.*] Cilices, Piratas.

44. *Longè removit.*] Eos in urbe Ciliciæ, quæ olim *Solis* dicebatur, collocavit, eamque *Pompejopolim*, Pompeji urbem, appellavit.

45. *Obligavit.*] Fortiter ligavit, ſic *obtinere* eſt fortiter tenere.

46. *Navibus.*] In dandi caſu.

CAPUT VII.

Bellum Creticum.

CRETICUM bellum, ſi vera volumus noſcere, nos fecimus; ſola vincendi [1] nobilem inſulam cupiditate. Faviſſe Mithridati videbatur. Hoc placuit armis vindicare. Primus invaſit inſulam [2] Marcus Antonius, cum ingenti quidem victoriæ ſpe atque fiducia, adeo ut plureis catenas in navibus, quam arma portaret. Dedit itaque pœnas [3] vecordiæ.

NOTÆ.

CAP. VII. [1] *Bellum Creticum. Anno Mundi 3876. ante Ch. Nat. 72. ab Ur. cond. 679. Sexto anno belli Piratici de quo Cap. ſup. Coſſ. L. Licinio Lucullo, & Marco Aurelio Cotta.*

1. *Nobilem.*] Inclitam, fabuloſam, propter ibi educatum & ſepultum Jovem, ut quidem vulgo credebatur.

2. *Marcus Antonius.*] Pater Antonii, qui poſtea Triumvir fuit.

3. *Verecordia.*] Propriè eſt turbati & mali animi morbus.

Digitized by Google

Nam pleraſque naves intercepêre hoſtes: captivaque corpora religata velis ac funibus pependêre: [a] ac ſic velificantes triumphantium in modum Cretes portibus ſuis adremigaverunt. 4 Metellus deinde totam inſulam igni ferroque populatus, [b] intra caſtella & urbes redegit, & 5 Cnoſſum, & 6 Erythræam, & ut Græci dicere ſolent, 7 urbium matrem 8 Cydoneam: [c] adeoque ſævo in captivos conſulebatur, ut veneno ſe plerique conficerent, alii deditionem ſuam ad Pompejum abſentem mitterent. Et quum ille res in Aſia gerens, eo quoque præfectum miſiſſet 9 Antonium; in aliena provincia inclitus fuit: eoque infeſtior Metellus in hoſtes jus victoris exercuit: victiſque Laſthene & Panare Cydoneæ ducibus, victor rediit. Nec quicquam amplius tamen de tam 10 famoſa victoria, quam cognomen Creticum reportavit.

INTERPRETATIO.

a *Et ita velis turgidis portibus ſuis appulere; inſtar triumphantium.*

b *Poſtea cum Metellus igne & ferro vaſtaverit totam inſulam, hoſtes reppulit intra caſtella & urbes Cnoſſum, Erythræum, & Cydonam matrem Vrbium; ut eam Græci ſolent vocare.*

c *Et tam crudeliter decernebatur in captivos, ut multi ſe corrumperent veneno.*

NOTÆ.

4. *Metellus.*] Q. Cæcilius Metellus, Cretam petiit ſexto anno poſt Antonium, & intra triennium bellum confecit.

5. *Cnoſſum.*] Urbem Cretæ ad Septentrionem.

6. *Erythræam.*] Urbem Cretæ ad Erythræum promontorium, & ab eo ſic dictam.

7. *Vrbium matrem.*] Cujuſdam Poëtæ Græci locum noſter intelligit, qui tamen nunc quidem non ſuccurrit.

8. *Cydoneam.*] Cydonea vel Cydonia, urbs Cretæ ad Orientem.

9. *Antonium.*] Quis ſit iſte Antonius ſane neſcio. Dio non Antonium, ſed Octavium vocat, qui à Pompejo Cretam miſſus.

10. *Famoſa.*] Nota *famoſa* in bonam partem, raro, quod ſciam, reperias.

CAPUT VIII.

Bellum Balearicum.

QUATENUS 1 Metelli Macedonici domus bellicis nominibus aſſueverat; 2 altero ex liberis ejus Cretico facto, mora non fuit, quin

NOTÆ.

CAP. VIII. *Bellum Balearicum. Anno Mundi 3827. ante Ch. Nat. 121. ab Vrb. Cond. 630. Coſſ. Q. Cæcilio Metello Balearico, & T. Quintio Flaminio.*

1 METELLI *Macedonici.*] Qui ex devicta Macedonia, Macedonici nomen reportaverat. Vide cap. 16. lib. 2.

2. *Altero ex liberis ejus Cretico facto.*] In his verbis duo graviſſimi errores. Primus in eo eſt quod Q. Cæcilium Metellum, qui Cretam devicit, Creticum dictum facit ante quam hic alter Metellus Balearicus dictus fuerit, quum conſtet,

alter quoque Balearicus vocaretur. 3 Baleares per idem tempus inſulæ piratica rabie corruperant maria. Homines feros atque Sylveſtres mireris auſos à ſcopulis ſuis ſaltem maria proſpicere. a 4 Aſcendere etiam inconditas rates, & prænavigantes ſubinde inopinato impetu terruêre. Sed quum venientem ab alto Romanam claſſem proſpexiſſent, prædam putantes, auſi etiam occurrere: & primo impetu, ingenti lapidum ſaxorumque nimbo claſſem operuerunt. Tribus quiſque fundis præliantur. Certos eſſe quis miretur ictus, 5 quum hæc ſola genti arma ſint, id unum ab infantia ſtudium? Cibum puer à matre non accipit, niſi quem ipſa monſtrante percuſſit. Sed non diu lapidatione terruêre Romanos. Poſtquam 6 cominus ventum eſt, expertique roſtra, & 7 pila venientia, pecudum in morem clamore ſublato, petierunt fuga litora: dilapſique in proximos tumulos, quærendi fuerunt ut vincerentur.

INTERPRETATIO.

a *Conſcendere etiam naves infabres, & poſtea prætercurrentes turbavere inexpectato impetu.*

NOTÆ.

hunc Balearicum cognominatum fuiſſe totis circiter ſexaginta annis antequam prior ille Creticus diceretur. Quod ex iis quæ utrique capiti præmiſimus facilè colliges. Alter vero error eſt quod hunc Metellum Balearicum illius Metelli Cretici fratrem dicit, & utrumque Metelli Macedonici filium, quum certum ſit Metellum Creticum, non Metelli Macedonici, ſed ejus filii L. Metelli Dalmatici, qui Balearici frater fuit, filium fuiſſe. Ita ut ſic generis ſeries ſit ducenda. Q. Cæcilius Metellus Macedonicus, ex quo Q. Cæcilius Metellus Balearicus, & L. Metellus Dalmaticus, cujus poſterioris, Dalmatici ſcilicet, Q. Cæcilius Metellus Creticus filius fuit. Ergo Metelli Macedonici non filius, ſed nepos. Tamen ut Floro ſuppetias feras, verum eſſe queat quod habet Salm. plerumque liberorum appellatione nepotes pronepotes etiam contineri.

3. *Baleares.*] E regione Hiſpaniæ. Alibi dictum.

4. *Aſcendere etiam.*] Iſtud *etiam* à ſuperioribus pendet, *mireris auſos ſaltem maria proſpicere*, quaſi dicat, ſed non contenti maria proſpexiſſe, inconditas etiam rates aſcendêre.

5. *Quum hæc ſola genti arma ſint.*] Ab ipſis etiam armis, à lapidum jactu, quod Græcè βάλλειν, dicitur, nomen ſortiti.

6. *Cominus.*] Propè.

7. *Pila venientia.*] Pila quæ corpus penetrabant, ut puto, & notandum.

CAPUT IX.

Expeditio in Cypron.

ADERAT fatum inſularum: igitur & Cypros recepta ſine bello. Inſulam 1 veteribus divitiis abundantem, & ob hoc Veneri ſacram

NOTÆ.

CAP. IX. *Expeditio in Cyprum. Anno Mundi 3892. ante Ch. Nat. 56. ab Urbe Cond. 695. Coſſ. L. Calpurnio Piſone, & A. Gabinio.*

1 V*eteribus divitiis abundantem, & ob hoc Veneri ſacram.*] Certe hic error eſt, nec idonea hæc aſſertio: dives eſt, ideoque Veneri ſacra. Deinde cur infra,

2 Ptolemæus regebat. 3 Sed divitiarum tanta erat famā, nec falſo, ut victor gentium populus, & donare regna conſuetus, 4 Publio Clodio Tribuno duce, ſocii vivique regis confiſcationem mandaverit. Et ille quidem ad rei famam, veneno fata præcepit. Cæterum Porcius Cato Cyprias opes 5 liburnis per Tiberinum oſtium invexit, 6 quæ res latius ærarium populi Romani, quam ullus triumphus implevit.

NOTÆ.

Sed divitiarum tanta erat fama. Si hic de divitiis egit noſter, certè hæc ſatis valida ſunt argumenta queis probetur legendum *veteribus deliciis*, quo facto rationem habes cur Veneri ſacra dicatur.

2. *Ptolemaus*.] Ut puto hic eſt Ptolemæus Dionyſius, qui & Auletes dicebatur.

3. *Sed divitiarum*.] *Sed* eſt tranſitio.

4. *Publio Clodio Tribuno duce.*] Is Clodius legem tulit, ut ejus bona publicarentur, quod ſe olim à Piratis captum non redemiſſet. Ducem igitur illum ob latam legem vocat noſter.

5. *Liburnis*.] Liburna parva quædam navigia à Liburnis Illyridis populis dicta. Horat.

Ibis liburnis, inter alta navium,
Amice, propugnacula.

6. *Quæ res latius*.] Confectam pecuniam 7000. talentorum ſcribit Plutarch. in Caton.

CAPUT X.

Bellum Gallicum.

1 ASIA Pompeji manibus ſubacta; reliqua quæ reſtabant in Europa, fortuna in Cæſarem tranſtulit. Reſtabant autem immaniſſimi gentium 2 Galli, atque 3 Germani: & quamvis 4 toto orbe diviſa, tamen qui vinceret habuit 5 Britannia. Primus Galliæ motus ab 6 Helvetiis cœpit: qui Rhodanum inter & Rhenum ſiti, non ſufficientibus terris, venere ſedes petitum, incenſis mœnibus ſuis. 7 Hoc ſacramentum fuit, ne redirent. Sed petito tempore ad deliberandum, quum inter moras

NOTÆ.

CAP. X. *Bellum Gallicum*: *Eodem anno quo expeditio in Cypron Capite ſuperiori.*

1 A*Sia Pompeji manibus ſubacta.*] Vide ſupra cap. 5.

2. *Galli*.] De quibus ſupra dictum eſt.

3. *Germani*.] Populi ſupra Illyrium, quorum regio totius Europæ latiſſima eſt.

4. *Toto orbe diviſa.*] Idem Virg. Eclog. 1.

Et penitus toto diviſos orbe Britannos.

Nam ora Gallici litoris finis orbis putabatur.

5. *Britannia*.] Trium Inſularum Britannicarum ad Oceanum Occidentalem maxima, Gall. *Angleterre*.

6. *Helvetii*.] Olim Galliæ populi, nunc inter Germanos, inter Juram montem, Rhenum, & Rhodanum flumina, Lemanumque lacum, Gall. *Les Suiſſes*:

7. *Hoc Sacramentum fuit ne redirent.*] Is mos erat populis patriam deſerentibus, ingenti quodam juramento ſe nunquam redituros polliceri. Sic apud Horat.

——— *Phocæorum*.
Velut profugit execrata civitas.

Et infra:

Sed juremus in hæc: ſimul imis ſaxa renarint.

Digitized by Google

alter quoque Balearicus vocaretur. 3 Baleares per idem tempus inſulæ piratica rabie corruperant maria. Homines feros atque Sylveſtres mireris auſos à ſcopulis ſuis ſaltem maria proſpicere. a 4 Aſcendere etiam inconditas rates, & prænavigantes ſubinde inopinato impetu terruêre. Sed quum venientem ab alto Romanam claſſem proſpexiſſent, prædam putantes, auſi etiam occurrere: & primo impetu, ingenti lapidum ſaxorumque nimbo claſſem operuerunt. Tribus quiſque fundis præliantur. Certos eſſe quis miretur ictus, 5 quum hæc ſola genti arma ſint, id unum ab infantia ſtudium? Cibum puer à matre non accipit, niſi quem ipſa monſtrante percuſſit. Sed non diu lapidatione terruêre Romanos. Poſtquam 6 cominus ventum eſt, expertique roſtra, & 7 pila venientia, pecudum in morem clamore ſublato, petierunt fuga litora: dilapſique in proximos tumulos, quærendi fuerunt ut vincerentur.

INTERPRETATIO.

a *Conſcendere etiam naves infabres, & poſtea prætercurrentes turbavere inexpectato impetu.*

NOTÆ.

hunc Balearicum cognominatum fuiſſe totis circiter ſexaginta annis antequam prior ille Creticus diceretur. Quod ex iis quæ utrique capiti præmiſimus facilè colliges. Alter vero error eſt quod hunc Metellum Balearicum illius Metelli Cretici fratrem dicit, & utrumque Metelli Macedonici filium, quum certum ſit Metellum Creticum, non Metelli Macedonici, ſed ejus filii L. Metelli Dalmatici, qui Balearici frater fuit, filium fuiſſe. Ita ut ſic generis ſeries ſit ducenda. Q. Cæcilius Metellus Macedonicus, ex quo Q. Cæcilius Metellus Balearicus, & L. Metellus Dalmaticus, cujus poſterioris, Dalmatici ſcilicet, Q. Cæcilius Metellus Creticus filius fuit. Ergo Metelli Macedonici non filius, ſed nepos. Tamen ut Floro ſuppetias feras, verum eſſe queat quod habet Salm. plerumque liberorum appellatione nepotes pronepotes etiam contineri.

3. *Baleares.*] E regione Hiſpaniæ. Alibì dictum.

4. *Aſcendere etiam.*] Iſtud *etiam* à ſuperioribus pendet, *mireris auſos ſaltem maria proſpicere*, quaſi dicat, ſed non contenti maria proſpexiſſe, inconditas etiam rates aſcendêre.

5. *Quum hæc ſola genti arma ſint.*] Ab ipſis etiam armis, à lapidum jactu, quod Græcè βάλλειν dicitur, nomen ſortiti.

6. *Cominus.*] Propè.

7. *Pila venientia.*] Pila quæ corpus penetrabant, ut puto, & notandum.

CAPUT IX.

Expeditio in Cypron.

ADERAT fatum inſularum: igitur & Cypros recepta ſine bello. Inſulam 1 veteribus divitiis abundantem, & ob hoc Veneri ſacram

NOTÆ.

CAP. IX. *Expeditio in Cyprum. Anno Mundi 3892. ante Ch. Nat. 56. ab Urbe Cond. 695. Coſſ. L. Calpurnio Piſone, & A. Gabinio.*

1 *Veteribus divitiis abundantem, & ob hoc Veneri ſacram.*] Certe hic error eſt, nec idonea hæc aſſertio: dives eſt, ideoque Veneri ſacra. Deinde cur infra,

Digitized by Google

2 Ptolemæus regebat. 3 Sed divitiarum tanta erat fama, nec falſo, ut victor gentium populus, & donare regna conſuetus, 4 Publio Clodio Tribuno duce, ſocii vivique regis confiſcationem mandaverit. Et ille quidem ad rei famam, veneno fata præcepit. Cæterum Porcius Cato Cyprias opes 5 liburnis per Tiberinum oſtium invexit, 6 quæ res latius ærarium populi Romani, quam ullus triumphus implevit.

NOTÆ.

Sed divitiarum tanta erat fama. Si hic de divitiis egit noſter, certè hæc ſatis valida ſunt argumenta queis probetur legendum *veteribus deliciis*, quo facto rationem habes cur Veneri ſacra dicatur.

2. *Ptolemæus*.] Ut puto hic eſt Ptolemæus Dionyſius, qui & Auletes dicebatur.

3. *Sed divitiarum*.] *Sed* eſt tranſitio.

4. *Publio Clodio Tribuno duce*.] Is Clodius legem tulit, ut ejus bona publicarentur, quod ſe olim à Piratis captum non redemiſſet. Ducem igitur illum ob latam legem vocat noſter.

5. *Liburnis*.] Liburna parva quædam navigia à Liburnis Illyridis populis dicta. Horat.

Ibis liburnis, inter alta navium,
Amice, propugnacula.

6. *Quæ res latius*.] Confectam pecuniam 7000. talentorum ſcribit Plutarch. in Caton.

CAPUT X.

Bellum Gallicum.

1 ASIA Pompeji manibus ſubacta; reliqua quæ reſtabant in Europa, fortuna in Cæſarem tranſtulit. Reſtabant autem immaniſſimi gentium 2 Galli, atque 3 Germani: & quamvis 4 toto orbe diviſa, tamen qui vinceret habuit 5 Britannia. Primus Galliæ motus ab 6 Helvetiis cœpit: qui Rhodanum inter & Rhenum ſiti, non ſufficientibus terris, venere ſedes petitum, incenſis mœnibus ſuis. 7 Hoc ſacramentum fuit, ne redirent. Sed petito tempore ad deliberandum, quum inter moras

NOTÆ.

CAP. X. *Bellum Gallicum*: *Eodem anno quo expeditio in Cypron Capite ſuperiori.*

1 A*Sia Pompeji manibus ſubacta*.] Vide ſupra cap. 5.

2. *Galli*.] De quibus ſupra dictum eſt.

3. *Germani*.] Populi ſupra Illyrium, quorum regio totius Europæ latiſſima eſt.

4. *Toto orbe diviſa*.] Idem Virg. Eclog. 1.

Et penitus toto diviſos orbe Britannos.

Nam ora Gallici litoris finis orbis putabatur.

5. *Britannia*.] Trium Inſularum Britannicarum ad Oceanum Occidentalem maxima, Gall. *Angleterre*.

6. *Helvetii*.] Olim Galliæ populi, nunc inter Germanos, inter Juram montem, Rhenum, & Rhodanum flumina, Lemanumque lacum, Gall. *Les Suiſſes*:

7. *Hoc Sacramentum fuit ne redirent*.] Is mos erat populis patriam deſerentibus, ingenti quodam juramento ſe nunquam redituros polliceri. Sic apud Horat.

——— *Phocæorum*.
Velut profugit execrata civitas.

Et infra:

Sed juremus in hæc: ſimul imis ſaxa renarint.

Cæſar, Rhodani ponte reſciſſo, abſtuliſſet fugam; ſtatim bellicoſiſſimam gentem ſic in ſedes ſuas, quaſi greges in ſtabula paſtor, deduxit. Sequens longe cruentior pugna [8] Belgarum; quippe pro libertate pugnantium.[a] Hic cum multa Romanorum militum inſignia, tum illud egregium [9] ipſius ducis, quod nutante in fugam exercitu, rapto fugientis è manu ſcuto, in primam volitans aciem, [10] manu prælium reſtituit. Inde cum [11] Venetis etiam navale bellum: ſed major cum Oceano, quam cum ipſis navibus rixa. Quippe illæ rudes, & informes, & ſtatim naufragæ quum roſtra ſenſiſſent. [b] Sed hærebat in vadis pugna, quum [12] æſtubus ſolitis [13] cum ipſo certamine ſubductus Oceanus intercedere bello videretur. Illç quoque acceſsêre diverſitates pro gentium locorumque natura. [14] Aquitani callidum genus, in ſpeluncas ſe recipiebant; [15] juſſit includi: [16] Morini dilabebantur in ſylvas: juſſit incendi. Nemo tantum feroces dixerit Gallos: fraudibus agunt: Induciomarus [17] Treviros, Ambiorix convocavit [18] Eburones. Utrique, abſente Cęſare conjuratione facta, invenere [19] legatos. [20] Sed ille fortiter [21] à Dolabella ſummotus eſt, relatumque regis caput. [22] Hic inſidiis in valle diſpoſitis, [23] dolo perculit. Itaque & caſtra direpta ſunt, & aurum ablatum. Cottam cum Titurio Sabino legato ibi amiſimus. Nec ulla [24] de rege mox

INTERPRETATIO.

a *Hic & multa Romanorum militum præclara facinora, & præcipuè illud ipſius ducis eximium, quod exercitu inclinante in fugam, erepto clypeo è manu fugientis, ad primam aciem volans, pugnando prælium erexit.*

b *Sed prælium in vadis reſtabat, quum Oceanus conſtitutis motibus in media pugna recedens videretur ſe bello interponere.*

NOTÆ.

Vadis levatu: ne redire ſit nefas. Helvetii vero non jurejurando, ſed dirutis ſuis mœnibus viam reditu præcidêre.

8. *Belgarum.*] Galliæ Belgicæ populi. Hic autem Nervios noſter intelligit, qui in Belgis numerabantur.

9. *Ipſius ducis.*] Cæſaris.

10. *Manu prælium reſtituit.*] De hoc Sueton. cap. 62. *Inclinatam aciem ſolus ſæpe reſtituit, obſiſtens fugientibus, retinens ſingulos, & contortis faucibus convertens in hoſtem, & quidem adeo plerumque trepidos, ut aquilifer moranti cuſpide ſit comminatus; alius in manu retinentis reliquerit ſignum.*

11. *Venetis.*] Veneti Galliæ populi in ipſo Oceani Gallici litore.

12. *Æſtibus ſolitis.*] Æſtum dicit maris receſſum.

13. *Cum ipſo certamine.*] Error turpis, Scribe in ipſo.

14. *Aquitani.*] Galliæ populi, quorum regio Aquitania.

15. *Iuſſit includi.*] Cæſar ſcilicet.

16. *Morini.*] Belgii populi.

17. *Treviros.*] Treviri vel Treveri, Galliæ Belgicæ populi.

18. *Eburones.*] Galliæ Belgicæ itidem populi. Horum regio Gall. vocatur, *Liege.*

19. *Legatos.*] Cottam & Titurium Sabinum.

20. *Sed ille.*] Induciomarus.

21. *A Dolabella.*] Hic erraſſe noſtrum puto, neque enim Dolabella Treviros vicit, ſed Labienus, & Labienum vocat Dio.

22. *Hic.*] Ambiorix

23. *Dolo perculit.*] Nota *perculit* neutropaſſ. pro *perculſus fuit.*

24. *De rege.*] Induciomaro.

ultio:

ultio; quippe perpetua trans Rhenum fuga 25 latuit. Nec Rhenus ergo immunis, nec enim fas erat, ut liber eſſet receptator hoſtium atque defenſor. Sed prima 26 contra Germanos illius pugna, juſtiſſimis quidem ex cauſis. 27 Hædui enim de incurſionibus eorum querebantur. Quæ 28 Arioviſti ſuperbia? Quum 29 legati dicerent, Veni ad Cæſarem. Quis eſt autem Cæſar? &, Si vult, veniat, inquit. Et, quid ad illum, quid agat noſtra Germania? num ego me interpono Romanis? Itaque tantus gentis novæ terror in caſtris, ut teſtamenta paſſim etiam 30 in principiis ſcriberentur. Sed illa immania corpora, quo erant majora, eo magis gladiis ferroque patuerunt. Qui calor in prœliando militum fuerit, nullo magis exprimi poteſt, quam quod elatis ſuper caput ſcutis quum ſe 31 teſtitudine Barbarus tegeret, ſuper ipſa Romani ſcuta ſalierunt: & inde in jugulos gladiis deſcendebant. 32 Iterum de Germano 33 Tencteri querebantur. Hic vero jam Cæſar ultra 34 Moſulam navali ponte tranſgreditur, ipſumque Rhenum: & 35 Hercyniis hoſtem quærit in ſylvis: ſed in ſaltus & paludes genus omne diffugerat. Tantum pavoris incuſſit intra ripam ſubito Romana vis. Nec ſemel Rhenus, ſed iterum quoque, & quidem ponte facto, penetratus eſt. Sed major aliquanto trepidatio: quippe quum Rhenum ſuum ſic ponte, quaſi jugo captum viderent, fuga rurſus in ſylvas ac paludes: &, quod acerbiſſimum Cæſari fuit, non fuêre qui vincerentur. 36 Omnibus terra marique captis, reſpexit Oceanum: & quaſi 37 hic Romanis orbis non ſufficeret, alterum

NOTÆ.

25. *Latuit*.] Quis latuit? Fuit quum legendum putarem *Latuere*, Treviri ſcilicet & Eburones; ſed nil mutandum: *latuit*, ſcilicet *Ambiorix*, quamvis remotior paulo ſit. Et hic cum commentariis Cæſaris conſentit noſter, quos procul dubio legerat.

26. *Contra Germanos illius*.] Illius Rheni ſcilicet.

27. *Hædui*.] Galliæ populi, alibi dictum. Malè in al. Cod. legitur *Sequani*.

28. *Arioviſti*.] Germanorum ducis.

29. *Legati*.] Romanorum.

30. *In Principiis*.] Principia, eſt ſpacium quoddam in mediis caſtris, ubi fortiſſimi tendebant, præcipua item ſigna defixa.

31. *Teſtudine*.] Teſtudo eſt junctio corporum armorumque, & ſcuta partim lateribus applicata, partim capitibus ſuperlata. Græcis συνασπισμὸς, *Conſcutatio*, dicitur.

32. *Iterum de Germano Tencteri*.] Hic à Cæſare diſſentit noſter. Cæſar enim tunc primum Rhenum tranſiit poſtquam Tencterorum magnam ſtragem edidiſſet. Vide cap. 4. lib. 4. Comment. Cæſaris. Quid igitur? Scribendum fuerat, *Iterum de Germano Galli querebantur*: ſed ſuo more fecit Florus, qui τῆς μὲν [illegible]. Hoc eſt, ut magni illius interpretis verbis utar, *Minus ſanè multam in veri perveſtigatione quam in exornanda componendaque oratione induſtriam poſuit*.

33. *Tencteri*.] Germaniæ populi prope Rhenum, Luppiam & Lonam fluvios habitantes.

34. *Moſulam*.] Moſula, ſive Moſella, Galliæ Belgicæ fluvius. Gallicè, *Moſelle*.

35. *Hercyniis*.] Alibi dictum.

36. *Omnibus terra marique captis*.] Hic errat noſter. Cæſar enim, ut ex tabulis patet, jam bis Germaniam petierat antequam Treviros & Eburones deviciſſet.

37. *Hic Romanis orbis*.] Optimè in Edit. Salmaſii, Romanus.

P

Digitized by Google

cogitavit. Claſſe igitur comparata, Britanniam tranſit, mira celeritate: quippe quum [38] tertia vigilia [39] Morino ſolviſſet à portu, minus quam medio die inſulam ingreſſus eſt. Plena erant tumultu hoſtico litora, & [40] trepidantia ad conſpectum [41] rei novæ carpenta volitabant. Itaque trepidatio pro victoria fuit. [42] Arma, & obſides accepit à trepidis, & ulterius iiſſet, niſi [43] improbam claſſem naufragio caſtigaſſet Oceanus. Reverſus igitur in Galliam, claſſe majore, auctiſque admodum copiis, in eundem rurſus Oceanum, eoſdemque rurſus Britannos, [44] Calidonias ſequutus in ſylvas, unum quoque è regibus [45] Cavelanis in vincula dedit. Contentus his [c] [46] (non enim provinciæ ſed nomini ſtudebatur) cum majore quam prius præda revectus eſt; ipſo quoque Oceano tranquillo magis, & propitio, quaſi imparem ſe fateretur. Sed maxima omnium, eademque noviſſima conjuratio fuit Galliarum, quum omnes pariter Arvernos atque [47] Biturigas, [48] Carnutas ſimul Sequanoſque contraxit ille corpore, armis, [49] ſpirituque terribilis, nomine etiam [50] quaſi terrore compoſito, Vercingentorix. Ille feſtis diebus, & [51] comitialibus, [d] quum frequentiſſimos in lucis haberet, ferocibus dictis ad jus priſti-

INTERPRETATIO.

c *Non enim provincia, ſed fama quærebatur.*

d *Quum in ſylvis concionaretur eos numeroſiſſimos.*

NOTÆ.

38. *Tertia vigilia.*] Noctes in quatuor vigilias dividebantur, ſingulæ vigiliæ tribus horis conſtabant. Tertia igitur vigilia incipere poterat a media nocte.

39. *Morino ſolviſſet à portu.*] Morinus portus eſt in Gallia Belgica.

40. *Trepidantia.*] Præ nimio metu feſtinantia.

41. *Rei novæ.*] Navium, quæ illis incognitæ.

42. *Arma, & obſides.*] Idem Sueton. Cap. 23. *Aggreſſus eſt & Britannos ignotos antea: ſuperatiſque pecunias, & obſides imperavit.*

43. *Improbam claſſem.*] Id eſt, audaciorem. Ita boni ſcriptores ſolent.

44. *Calidonias ſylvas.*] In Anglia.

45. *Cavelanis.*] An *Cavelani* nomen regulis Angliæ dari fuerit ſolitum neſcio. Alii legunt *è regibus Caſſivelaunis* Cæſarem ſequuti ubi legitur, *è regulis Caſſivelaunis*. Eſt autem Caſſivelauni oppidum in Anglia.

46. *Non enim provinciæ, ſed nomini.*] Romani non Angliam in provinciæ formam redigere, ſed ex ea devicta ſibi nomen aliquod comparare quærebant.

47. *Biturigas.*] Bituriges Aquitaniæ populi intra Ligerim & Germaniam.

48. *Carnutas.*] Celtarum populos in Gallia, quorum regio Gallicè vocatur *Chartraine*.

49. *Spirituque.*] Spiritus quandoque pro arrogantia ſumitur, ut hic.

50. *Quaſi terrore compoſito.*] Legit Salmaſius *quaſi ad terrorem compoſito*, quod præſtat, ſed & altera lectio retineri poteſt, modo majuſcula littera *Terrore* ſcribas. Illi enim perſonam dat noſter fingens eum, *Terrorem* ſcilicet nomen *Vercingentorix* compoſuiſſe; vel legendum *terrori*, pro *ad terrorem*.

51. *Comitialibus.*] Optimè in Cod. Salmaſ. legitur *Concilialibus*. Conciliales dies ii dicuntur, quibus in conciliis, ſeu conciliabulis conveniunt, conſilii capiendi gratia: Feſtos autem dies elegerat Vercingentorix, ut melius latere poſſet, quod comitialibus diebus non ita facilè potuiſſet.

Digitized by Google

num libertatis erexit. Aberat tunc Cæſar, 52 Ravennæ 53 delectum agens: & hieme creverant Alpes: ſic intercluſum putabant iter. Sed ille 54 qualis erat 55 adnuncium rei feliciſſimæ temeritatis! Per invios id tempus montium tumulos, 56 per intactas vias, & nives, 57 expedita manu 58 emenſus, occupat Galliam; & 59 ex diſtantibus hibernis caſtra contraxit; & ante in media Gallia fuit quam 60 ab ultima timeretur. Tum ipſa capita belli aggreſſus, urbes e 61 Avaricum cum quadraginta millibus propugnantium ſuſtulit: 62 Alexiam 63 ducentorum quinquaginta millium juventute ſubnixam 64 flammis adæquavit. f Circa 65 Gergoviam Arvernorum tota belli moles fuit: quippe quum octo-

INTERPRETATIO.

e *Diruit Avaricum cum quadraginta millibus defenſorum, & flammis* ſolo *æquavit Alexiam fretam juventute ducentorum quinquaginta millium* militum.

f *Circa Gergoviam Arvernorum urbem tota vis belli fuit, nam quum octoginta millia* militum *muros & exciſa ſaxa defenderent, primum eam maximam civitatem fame concuſſit, cinctam vallo, palis, foſſa, & fluvio in foſſam ducto, inſuper decem & octo caſtellis, & permagna lorica; poſtea egredi audentem, in vallo cæſo, & palis trucidavit.*

NOTÆ.

52. *Ravenna.*] Ravenna urbs Italiæ in Bojis, in ipſo Adriatici maris litore.

53. *Delectum agens.*] Delectum militum.

54. *Qualis erat.*] Græci dicunt ὡς εἶχεν, *ut erat*. Id eſt ſtatim, ſine mora. Aliter Latini dicerent. *Sic*.

55. *Ad nuncium rei feliciſſimæ temeritatis!*] Hæc omnino perturbata nemo non videt. Legit Salmaſ. *Sed ille qualis erat ad nuntium rei, feliciſſima temeritate, per invios ad id tempus, &c.* Forſan legendum. *Sed ille qualis erat ad nuntium rei, (feliciſſima temeritas!) per invios ad id tempus, &c.* Sane ſic frequens loquitur noſter.

56. *Per intactas vias & nives.*] Dele *vias &*. Quod natum eſt ex diverſa lectione olim a ſcriptore librario ſuperpoſita, ut hunc morem eo tempore habebant. Lege igitur *per intactas nives*. *Nives* enim intactæ, non *viæ* fuerant. Res per ſe loquitur.

57. *Expedita manu.*] Cum quibuſdam copiis levi armatura. Gall. *Avec un Camp volant; ſans train, ſans bagage*.

58. *Emenſus.*] Hic peſſimè ſe dedit Freinshem. qui legit *emerſus*, eleganter enim metiri & emetiri pro ire dicitur. Sic apud Plaut. in Pſeudol. Act. 4. ſc. 4.

Quin hinc metimur gradibus militaribus: Quem verſum male ſolicitavit Boxhornius.

59. *Ex diſtantibus hibernis caſtra contraxit.*] Ex hibernis copias ad ſe vocavit, *Il tira des Troupes de Quartiers-d'hyver*.

60. *Ab ultima.*] Hic ultimam vocat quæ prima eſt, & Italiæ obverſa.

61. *Avaricum.*] Oppidum in finibus Biturigum. Hodiè *Bourges* ajunt vocari.

62. *Alexiam.*] Oppidum in Celtis.

63. *Ducentorum quinquaginta millium.*] Hinc numerus fuit externorum auxiliorum quæ Alexiam petebant, ut eam obſidione liberarent. Vide Comment. Cæſar. lib. 7. cap. 14. In ipſa enim urbe octoginta tantum millia propugnantium fuêre, ut infra probabitur.

64. *Flammis adæquavit.*] Flammis in ſexto caſu. Sed hoc falſum videtur. Neque enim id unquam Cæſar prætermiſiſſet. Illum vid. lib. 7. cap. 13. circa medium.

65. *Gergoviam.*] Hodie ajunt vocari, *Clermont*. Sed hic de Gergovia narrat Florus, quæ Cæſar diſertè de Alexia. Ait enim; locus eſt lib. 7. cap. 13. octoginta millia propugnantium intra urbem Ale-

ginta millia muro, & arce, & abruptis defenderent; maximam civitatem, [66] vallo, ſudibus, & foſſa, [67] inductoque foſſæ flumine, ad hoc decem & octo caſtellis, [68] ingentique lorica circumdatam, primum fame domuit; mox audentem eruptiones, in vallo, gladiis, ſudibuſque concidit: noviſſime in deditionem redegit. [69] Ipſe ille rex, maximum victoriæ decus, ſupplex quum in caſtra veniſſet, tum & [70] phaleras & ſua arma ante Cæſaris genua projecit: [71] habes, inquit, fortem virum, vir fortiſſime, viciſti.

NOTÆ.

xiam fuiſſe; neque eorum qui Gergoviam defendebant numerum definit. Deinde quæ hic de Gergovia memorantur, ea omnia accuratè Alexiæ competunt, ut ex eodem Cæſare videre eſt, nulla vero Gergoviæ niſi *murus, arx, & abrupta*, quæ etiam & de Alexia narrat Cæſar, lib. 7. cap. 13. initio. Sic igitur Florus quum Cæſarem legiſſet, memoria lapſus eſt.

66. *Vallo, ſudibus, & foſſa.*] Vallum, ſudes, & foſſa, hæc tria nil aliud ſunt quam vallum. Vallum enim eſt aggeſtus è terra & ſudibus ad labrum internum foſſæ.

67. *Inductoque foſſa flumine.*] Sic Virgil. lib. 1. Georg.

Deinde ſatis fluvium inducit, rivoſque ſequentes

68. *Ingentique lorica.*] Vide Notata ad Cap. 18. lib. 2.

69. *Ipſe ille rex.*] Vercingentorix.

70. *Phaleras.*] De iis dictum, lib. 1. c. 5.

71. *Habes, inquit.*] Phaleras & arma mea ſcilicet.

CAPUT XI.

Bellum Parthicum.

1 DUM Gallos per Cæſarem in Septentrione debellat, interim ad Orientem grave vulnus à [2] Parthis populus Romanus accepit. Nec de fortuna queri poſſumus. 3 Caret ſolatio clades. [a] Adverſis & diis, & hominibus, cupiditas 4 conſulis Craſſi, dum Parthico inhiat auro, undecim ſtrage legionum, & ipſius capite multata eſt. Et tribunus plebis

INTERPRETATIO.

a *Cupiditas conſulis Craſſi dum captat Parthicum aurum, inimicis Diis & hominibus, caſtigata fuit ruina undecim Legionum, & ipſius etiam capite.*

NOTÆ.

CAP. XI. *Bellum Parthicum. Anno Mundi 3896. ante Ch. Nat. 52. ab Urb. Cond. 699. Coſſ. L. Domitio Ahenobarbo, & Appio Claudio Pulchro.*

1. D*Um Gallos per Cæſarem.*] Hoc vulnus acceptum anno quinto belli Gallici.

2. *Parthis.*] Alibi dictum.

3. *Caret ſolatio clades.*] Sine dubio legendum, *caret eo ſolatio clades*; quod ad ſuperiora habet anaphoram. *Nec de fortuna queri poſſumus.* Clades noſtra eo caret ſolatio, ut ſcilicet de fortuna poſſimus queri. Solatium enim fit ſi fortunam accuſare liceat.

4. *Conſulis Craſſi.*] Non Conſul, ſed Prætor erat.

Digitized by Google

Metellus, exeuntem ducem [5] hoſtilibus diris devoverat: & quum [6] Zeugma tranſiſſet exercitus, [b] rapta ſubitis ſigna turbinibus hauſit Euphrates: & quum apud [7] Nicephorium caſtra poſuiſſet, miſſi ab [8] Orode rege legati denunciavere, percuſſorum cum Pompejo fœderum, Syllaque, meminiſſet. Regis inhians ille theſauris, nihil, [9] ne imaginario quidem jure: ſed [10] Seleuciæ ſe reſponſurum eſſe reſpondit. Itaque dii fœderum ultores, nec inſidiis, nec virtuti hoſtium defuerunt. [11] Jam primum, qui ſolus & ſubvehere commeatus, & munire poterat à tergo relictus Euphrates. Tum ſimulato transfugæ cuidam [12] Mezeræ Syro creditur, dum in mediam camporum vaſtitatem eodem duce ductus exercitus, undique hoſti exponeretur. Itaque vixdum venerat [13] Carras, [c] quum undique præfecti regis, Scyllaces & Surenas, oſtendere ſigna auro ſericeiſque vexillis vibrantia. Tum ſine mora circumfuſi undique [14] equitatus, in modum grandinis atque nimborum denſa pariter tela fuderunt. Sic miſerabili ſtrage deletus exercitus. Ipſe in colloquium ſolicitatus, ſigno dato, vivus in hoſtium manus incidiſſet [d] niſi tribunis reluctantibus, fugam ducis Barbari ferro occupaſſent. [15] Sic quoque relatum caput ludibrio

INTERPRETATIO.

b *Euphrates abſorbuit ſigna rapta inopinatis tempeſtatibus.*

c *Quum undiquaque Scyllaces & Surenas, Legati regis aperuère ſigna renidentia auro, & velis ſericeis.*

d *Ipſe in colloquium adductus vivus in hoſtium manus veniſſet, niſi, Tribunis reſiſtentibus, Barbari ferro fugam ducis prævenſſent.*

NOTÆ.

5. *Hoſtilibus diris.*] Diræ ſunt Furiæ. Virgil. lib. 12.

Dicuntur geminæ peſtes, cognomine Diræ.

Diræ etiam ſunt imprecationes, ut hic & apud Horat. Sic ſupra lib. 2. cap. 6.

6. *Zeugma.*] Syriæ ad Euphratem oppidum, ubi maximè amnis eſt pervius.

7. *Nicephorium.*] Meſopotamiæ urbem, ad Euphratem ſitam.

8. *Orode rege.*] Orodes Artabani filius erat, qui Artabanus Phraatis Mithridatis à Pompejo devicti filii patruus fuit.

9. *Ne imaginario quidem jure.*] Hoc eſt, ne prætextum quemlibet imaginarium, non ſaltem juſtum & legitimum, ſe habere dicens. Nam ex more debebat aliquem prætextum fingere. Sic Antonius infra lib. 4. cap. 10. *Neque cauſa, neque conſilio, ac ne imaginaria belli indictione in Parthos impetum facit.* Ubi imaginaria indictio eſt, indictio quælibet non ſolemnis, neque legitima.

10. *Seleucia.*] Seleucia oppidum in Parthis ubi ſe Euphrates cum Tigride conjungit.

11. *Jam primum*] Probat nunc Deos inſidias, & virtutem hoſtium juviſſe, *Jam primum*. Gallicè diceres, *Sans aller plus loin, d'abord*. Et mirum Flori artificium hic videre eſt, qui, ut invidiam à Romanis avertat, illam cladem Diis fœderum ultoribus tribuit.

12. *Mezera Syro.*] Hunc augurem fuiſſe quidam tradidère.

13. *Carras.*] Carræ Meſopotamiæ oppidum.

14. *Equitatus.*] Notari poteſt *equitatus*, in numero multitudinis. Eſt & apud Salluſtium tamen.

15. *Sic quoque.*] Hoc à ſuperioribus pendet. Quamvis Tribuni reſtiterint, & Barbari fugam ducis ferro occupaverint, tamen ſic etiam caput illius relatum hoſtibus ludibrio fuit.

Digitized by Google

hoſti fuit. Filium ducis, penè in conſpectu patris, eiſdem telis operuêre. e Reliquiæ infelicis exercitus, quo quemque rapuit fuga, in Armeniam. Ciliciam, Syriamque diſtractæ, vix nuncium cladis retulerunt. Caput ejus reciſum cum dextera manu, 16 ad regem reportatum, ludibrio fuit, neque indigno. Aurum enim liquidum in rictum oris infuſum eſt; ut cujus animus arſerat auri cupiditate, ejus etiam mortuum & exangue corpus auro ureretur.

INTERPRETATIO.

e *Reliqui infelicis exercitus diſperſi in Armeniam, & Ciliciam & Syriam, quo unumquemque fuga tulit, vix retulêre ſtragis nuntium.*

NOTÆ.

16. *Ad regem.*] Orodem.

CAPUT XII.

AnaKephalæoſis.

1 HÆc eſt illa tertia ætas populi Romani tranſmarina, qua Italiâ progredi auſus, orbe toto arma circumtulit. Cujus ætatis ſuperiores centum anni, ſancti, pii, &, 2 ut diximus, aurei, ſine flagitio, ſine ſcelere, a dum ſincera adhuc & innoxia 3 paſtoriæ illius ſectæ integritas, dumque Pœnorum hoſtium imminens metus diſciplinam veterem continebat. Poſtremi centum, quos à 4 Carthaginis, 5 Corinthi, 6 Numantiæque excidiis, & 7 Attali regis Aſiatica hæreditate deduximus 8 in Cæſarem & Pompejum, ſequutumque hos, de quo dicemus, Auguſtum, ut claritate rerum bellicarum magnifici, ita domeſticis cladibus mi-

INTERPRETATIO.

a *Dum integritas paſtoria illius diſciplinæ intacta manet & inculpata, & dum Pœnorum hoſtium terror impendens diſciplinam veterem retinebat.*

NOTÆ.

CAP. XII. *AnaKephalæoſis. Hoc Caput quæ 17. Capitibus ſuperioribus tractata fuêre, & quæ 13. ſequentibus tractantur compendioſè perſequitur.*

1. H*Æc eſt illa ætas.*]. De qua toto hoc libro uſque ad cap. 2. lib. 4.

2. *Et ut diximus aurei.*] Cap. 19. lib. 2. *Centum hos priores quibus Africam, Macedoniam, Siciliam, Hiſpaniam domuit, aureos, ſicut Poetæ canunt, jure meritoque fatetur.*

3. *Paſtoriæ illius ſectæ.*] Ætatis Romuli.

4. *Carthaginis.*] De qua cap. 15. lib. 2.

5. *Corinthi.*] Capite 16. lib. 2.

6. *Numantiæque.*] Cap. 18. lib. 2.

7. *Attali regis Aſiatica hæreditate.*] Cap. 20. lib. 2. Quæ tu omnia, Lector, temporibus ſuis aſſignata repete.

8. *In Cæſarem & Pompejum.*] De quibus capite 2. lib. 3.

ſeri & erubeſcendi. [b] Quippe ſicut [9] Galliam, [10] Thraciam, [11] Ciliciam, [12] Cappadociam, uberrimas validiſſimaſque provincias, [13] Armenios etiam, & [14] Britannos, [15] ut non in uſum, ita ad imperii ſpeciem magna nomina acquiſiſſe, pulchrum atque decorum: ita eodem tempore dimicaſſe domi [16] cum civibus [17] ſociis, [18] mancipiis, [19] gladiatoribus, totoque inter ſe ſenatu, turpe atque miſerandum. Ac neſcio an ſatius fuerit populo Romano, Sicilia, & Africa contento fuiſſe, aut his etiam ipſis carere, dominanti in Italia ſua, [c] quam eo magnitudinis creſcere, ut viribus ſuis conficeretur. Quæ enim res alia furores civiles peperit, quam nimia felicitas? [20] Syria prima nos victa corrupit: [21] mox Aſiatica Pergameni regis hæreditas. [22] Illæ opes atque divitiæ [d] afflixere ſæculi mores: merſamque vitiis ſuis, quaſi ſentina, rempublicam peſſumdedere. [e] Unde enim populus Romanus à tribunis agros & cibaria flagitaret, niſi per famem, quam luxu fecerat? Hinc ergo [23] Gracchana & prima & ſecunda, & illa tertia [24] Appulejana ſeditio. [f] Unde regnaret [25] judicia-

INTERPRETATIO.

b *Nam ſicut honeſtum atque glorioſum eſt comparaſſe Galliam, Thraciam, Ciliciam, Cappadociam, feraciſſimas & fortiſſimas Provincias, Armenios etiam & Britannos, qui ut non ad fructum comparati, ita magna nomina ſunt ad majeſtatem imperii* ampliandam.

c *Quam ad tantam ſurgere magnitudinem, ut viribus ſuis periret.*

d *Illa opes & deliciæ proſtravere mores ſæculi, & proculcavere Rempublicam immerſam vitiis ſuis quaſi cloaca.*

e *Unde factum eſt ut plebs Romana à Tribunis peteret agros & cibos, niſi ex fame quam luxuria pepererat?*

f *Unde factum eſt ut eques ſeparatus à Senatu regnum teneret per leges judiciarias, niſi ex avaritia, ut tributa Reipublicæ, & judicia tractarentur in lucro?*

NOTÆ.

9. *Galliam.*] De quâ cap. 10.

10. *Thraciam.*] Vide cap. 9.

11. *Ciliciam.*] Bellum Piraticum intelligit, de quo ſupra cap. 6.

12. *Cappadociam.*] In bello Mithridatico de quo ſupra cap. 5.

13. *Armenios.*] Eodem bello Mithridatico. cap. 5.

14. *Britannos.*] A Cæſare devictos cap. 10.

15. *Ut non in uſum, ſic ad imperii ſpeciem.*] Hæc ad Britannos referri debent, nam ſupra cap. 10. dixit, *Non enim provincia, ſed nomini ſtudebatur.*

16. *Cum civibus.*] Bella Marii, Sertorii, Lepidi, de quibus ſequentibus capitibus 21. 22. 23.

17. *Sociis.*] Bellum Sociale intelligit, de quo cap. 18. infra.

18. *Mancipiis.*] Bellum Servile de quo cap. 19. infra.

19. *Gladiatoribus.*] Bellum Spartacium, cap. 20.

20. *Syria.*] Cap. 8. lib. 2.

21. *Mox Aſiatica Pergameni Regis.*] Attali Regis hæreditas. De qua cap. 20. lib. 2.

22. *Illa opes atque divitia.*] Pro *divitia* fortaſſe ſcriptum fuerat, *delicia*, unde & *luxus* continuo meminit. Similis corruptio ſupra cap. 9. quam vide.

23. *Gracchana prima & ſecunda.*] Tiberii & Caii Gracchorum. De his cap. 14. & 15.

24. *Appulejana ſeditio.*] Appuleii Saturnini, cap. 15.

25. *Judiciariis legibus.*] Judiciariæ leges hæ eæ ſunt quibus ad equites Romanos à Senatu judicia tranſlata ſunt. Eas Caius Gracchus tulit.

riis legibus divulſus à ſenatu eques, niſi ex avaritia, [26] ut vectigalia reipublicæ, atque ipſa judicia in quæſtu haberentur? [g] Hinc rurſus & promiſſa [27] civitas Latio, & per hoc arma ſociorum. Quid autem bella ſervilia? Unde nobis, niſi ex abundantia [28] familiarum? [h] Unde gladiatorii adverſus dominos ſuos exercitus, niſi ad conciliandum plebis favorem [29] effuſa largitio, [30] quum ſpectaculis indulget, [31] ſupplicia quondam hoſtium [32] artem facit? Jam ut ſpecioſiora vitia tangamus, nonne ambitus honorum ab iiſdem divitiis incitatus? Atqui inde Mariana, inde Syllana tempeſtas. Aut magnificus apparatus conviviorum, & ſumptuoſa largitio, nonne ab opulentia, [33] paritura mox egeſtatem? [i] [34] Hæc Catilinam patriæ ſuæ [35] impegit. Denique illa ipſa principatus & dominandi cupido, unde, [36] niſi ex nimiis opibus venit? Atqui hæc Cæſarem atque Pompejum, [37] furialibus in exitium reipublicæ facibus armavit. Hos igitur populi Romani omnes domeſticos motus, ſeparatos ab externis juſtiſque bellis, ex ordine proſequemur.

INTERPRETATIO.

g *Inde & iterum quod jus civitatis promiſſum fuit Latio.*

h *Quid Gladiatorum exercitus armavit adverſus ipſos Dominos, niſi immoderata largitio ad captandam plebis auram,* quæ *cum ſpectaculis ſtudet, artem reddit,* quod *olim fuit ſupplicium hoſtium?*

i *Hæc impulit Catilinam contra patriam ſuam.*

NOTÆ.

26. *Ut vectigalia Reipub. atque ipſa judicia in quæſtu haberentur.*] Vectigalia Reipub. erant quæ ea, ex portorio, hoc eſt ex mercium exportatione & importatione; ex decuma, hoc eſt, ex decima parte frumenti quod in agris colligebatur; & ex ſcriptura capiebat, hoc eſt, ex ſylvis ſive è paſtione pecorum. Quod autem ea vectigalia equitibus in quæſtu haberentur, Vide infra cap. 17. *Equites Romani interceptis vectigalibus ſuo jure peculabantur Rempublicam.*

27. *Civitas.*] Jus civitatis. Hoc eſt eodem jure uti quo cives Romani.

28. *Familiarum.*] Familia eſt ſervorum certus numerus uni Domino ſerviens.

29. *Effuſa largitio.*] Quomodo autem effuſa largitio Gladiatorios armavit exercitus? Quippe quum Romana plebs gladiatoriis muneribus ſtuderet, undique gladiatores ſibi conquirebant, qui plebem demereri cupiebant; eos etiam erudiendos curabant ad majorem voluptatem. Et inde factum eſt, ut gladiatores qui in immenſam multitudinem creverant, & artem pugnandi ſibi paraverant, arte & numero ſuo freti, arma contra Dominos ipſos ceperint.

30. *Quum ſpectaculis indulget.*] Scribendum, *indulgens*, & continuanda ſententia, ac tollenda diſtinctio quæ poſt, *largitio*, poſita eſt.

31. *Supplicia quondam hoſtium.*] Ea tempora reſpicit Florus quibus ſontes inter ſe ferro depugnabant.

32. *Artem facit.*] Quippe, ut ſupra dictum eſt, Gladiatorum familias magiſtris erudiendas dabant, ut ex eorum pugna major voluptas perciperetur.

33. *Paritura mox egeſtatem.*] Refer *paritura* ad *Tò opulentia*, non vero ad *Tò largitio*, & eſt in ſexto caſu.

34. *Hæc Catilinam.*] Egeſtas ſcilicet.

35. *Impegit.*] Nota *Impegit* activè poſitum.

36. *Niſi ex nimiis opibus venit.*] Tollo, *venit*, nam ignavum eſt, & Flori genio minus conveniens.

37. *Furialibus.*] Quippe Furiæ à Poëtis & Pictoribus armatæ nobis exhibentur. Vide Notata ad cap. 12. lib. 1. *Facibus armata Furiali more proceſſerant.*

CAPUT

Digitized by Google

C A P U T XIII.

Seditioſitas tribunicia poteſtatis.

SEditionum omnium cauſas Tribunicia poteſtas excitavit: a quæ ſpecie quidem plebis tuendæ, 1 cujus in auxilium comparata eſt, re autem dominationem ſibi acquirens, ſtudium populi ac favorem, 2 agrariis, 3 frumentariis, 4 judiciariis legibus aucupabatur. Inerat omnibus ſpecies æquitatis. Quid enim tam juſtum, quam recipere plebem jus ſuum à patribus? Ne populus gentium victor orbiſque poſſeſſor, b 5 extorris aris ac focis ageret. Quid tam æquum quam inopem populum 6 vivere ex ærario ſuo? Quid ad jus libertatis æquandæ magis efficax, quam ut ſenatu regente provincias, ordinis equeſtris auctoritas ſaltem 7 judiciorum regno niteretur? Sed hæc ipſa in perniciem redibant: & miſera reſpublica in exitium ſuum merces erat. Nam & à ſenatu in equitem tranſlata judiciorum poteſtas, vectigalia, id eſt, imperii patrimonium, 8 ſupprimebat: 9 & emptio frumenti, ipſos Reipublicæ nervos, exhauriebat ærarium. Reduci plebs in agros unde poterat ſine poſſidentium everſione? Qui ipſi pars populi erant, 10 & tamen relictas ſibi à majoribus ſedes, 11 ætate, quaſi jure hæreditario poſſidebant.

I N T E R P R E T A T I O.

a *Quæ ſub ſpecie quidem defendendæ plebis, verò autem ſibi imperium quærens, venabatur ſtudium populi per leges agrarias, frumentarias, & judiciarias.*

b *Exul aris, & focis eſſet.*

N O T Æ.

1 *CUjus in exilium comparata eſt.*] Tribuni enim plebis primum creati fuerunt, ut eam contra fœneratorum impotentiam defenderent.

2. *Agrariis.*] Agrariæ leges quibus ſancitum erat, ut agri à privatis per vim occupati plebi dividerentur. Has Cajus Gracchus poſt Tiberium Gracchum tulit.

3. *Frumentariis.*] Quibus continebatur ut frumentum, quod copioſiſſimè ex Africa & Sicilia advehebatur, venderetur triente & ſemiſſe: Cajus Gracchus eã tulit.

4. *Iudiciariis.*] De quibus cap. ſuperiori.

5. *Extorris aris ac focis.*] Ex Latinitate ipſa ſuſpicor expungi cum indicio poſſe, *aris ac*; hoc certè ſcio, dici poſſe, extorris domo, patria, &c. At neſcio (neque quidquam occurrit memoriæ) an dici poſſit, extorris ara. Aſt hæc ſi nolis admittere, ſaltem facere non potes quin legas, extorris *agris, ac focis*. Hæc autem ad agrarias leges pertinent.

6. *Vivere ex ærario ſuo.*] Ex ærario depromebatur pecunia qua coemeretur frumentum, quod vili pretio vendebatur propter plebis inopiam. Hoc frumentarias leges reſpicit.

7. *Iudiciorum regno.*] *C'étoit le pouvoir de juger les affaires des particuliers en dernier reſſort.*

8. *Supprimebat.*] Equites enim ſocietati faventes, vel ludificabant locationem, vel remittebant, vel redemptionis parte relevabant, & ſic pecuniam publicam ſupprimebant.

9 *Et emptio frumenti exhauriebat ærarium.*] Quippe magno pretio emptum, plebi poſtea ob leges frumentarias vili pretio vendebatur.

10. *Et tamen.*] Subjunge ſtatim poſt; *poſſidentium everſione? Et tamen.*

11. *Ætate quaſi jure hæreditario.*] Hæc ex juris formula pendent, qua poſſeſſori poſſeſſionis diuturnitas pro jure hæreditario eſt

Digitized by Google

CAPUT XIV.

Seditio Tiberii Gracchi.

PRIMAM certaminum facem Tiberius Gracchus accendit, genere, forma, eloquentia [1] facile princeps. Sed hic, ſive [2] Mancinianæ deditionis, quia ſponſor fœderis fuerat, contagium timens, & [3] inde popularis: ſive æquo & bono ductus, quia depulſam agris ſuis plebem miſeratus eſt, ne populus gentium victor, orbiſque poſſeſſor, laribus ac focis ſuis exularet. [a] Quacumque mente, rem auſus ingentem, poſtquam [4] rogationis dies aderat, ingenti ſtipatus agmine [5] Roſtra conſcendit: nec deerat obvia manu tota inde nobilitas, & tribuni in partibus. ſed ubi [6] intercedentem legibus ſuis [7] Cnæum Octavium videt Gracchus, [8] contra fas collegii, [9] jus poteſtatis, injecta manu depulit Roſtris: adeoque præſenti metu mortis exterruit, ut abdicare ſe magiſtratu cogeretur. Sic triumvir creatus dividendis agris. [b] Quum ad perpetranda cœpta, die comitiorum prorogari ſibi vellet imperium, obvia nobilium manu, eorumque quos agris moverat, cædes à foro cœpit. Inde quum

INTERPRETATIO.

a *Quocumque animo* ille hoc egit.

b *Quum die conventuum peteret imperium ſibi continuari ad perficienda cœpta ſua occurrentibus nobilium copiis, & eorum quos agris expulerat, cædes incepit à foro.*

NOTÆ.

CAP. XIV. *Seditio Tiberii Gracchi, anno Mundi 3817. ante Ch. Nat. 131. ab Urb. Cond. 620. Coſſ. P. Mucio Scævola, & L. Calpurnio Piſone Frugi.*

1 *Facilè princeps.*] Hoc eſt *nemine repugnante.* De illo hæc habet Vellejus, lib. 2. cap. 2. *Vir alioqui vita innocentiſſimus, ingenio florentiſſimus, propoſito ſanctiſſimus, tantis denique adornatus virtutibus, quantas perfecta, & naturâ, & induſtriâ, mortalis conditio recipit.*

2. *Mancinianæ deditionis.*] C. Hoſtilius Mancinus Numantinis, ut ignominiam & dedecus à ſe cum illis icti fœderis expiaret, deditus fuit. Vid. cap. 18. lib. 2. Tiberius autem Gracchus, quo quæſtore & auctore id fœdus ictum fuerat ſimilis judicii vel pœnæ diſcrimen metuebat.

3. *Et inde popularis.*] Et poſtea populi favorem cœpit captare.

4. *Rogationis dies.*] Dies quo leges rogare licebat: legem autem rogare eſt à populo petere ut illam ferat, ſciſcat.

5. *Roſtra.*] De iis alibi dictum.

6. *Intercedentem.*] Propria vox. Intercedere, id eſt, reſiſtere, obſiſtere, ſe interponere, intercedentium ſolemnis vox erat *Veto.*

7. *Cnæum Octavium.*] Alii *Marcum* non *Cnæum* vocant. Tribunus plebis erat, & Gracchi collega. Tribunorum autem erat hæc poteſtas, ut intercedente uno, alii, etiam ſi plures eſſent, nil agerent.

8. *Contra fas collegii.*] Octavius enim Gracchi collega.

9. *Jus poteſtatis.*] Cum Tribunitia poteſtas alios contra vim defendendi gratia creata ſit, contra jus poteſtatis agit Tribunus qui ipſi vim affert. Vel hoc ideo dicit, quòd cum Tribunitia poteſtas ſacroſancta eſſet, nulli Tribunum pellere fas erat.

Digitized by Google

in Capitolium profugiſſet, plebemque ad defenſionem ſalutis ſuæ, manu caput tangens, hortaretur, [10] præbuit ſpeciem regnum ſibi & diadema poſcentis: atque ita duce Scipione Naſica, concitato in arma populo, [11] quaſi jure [12] oppreſſus eſt.

NOTÆ.

10. *Præbuit ſpeciem regnum, & diadema poſcentis.*] Cum opem implorans caput tetigiſſet, hoc populus interpretatus eſt, quaſi ſibi diademate caput redimiri cuperet.

11. *Quaſi jure.*] Cum ſcilicet regnum ſibi poſcere viſus fuerit.

12. *Oppreſſus eſt.*] Subſelliorum fragmentis contuſus, & inde in Tiberim projectus.

CAPUT XV.

Seditio Caji Gracchi.

[a] [1] STATIM & mortis, & legum fratris ſui vindex, non minore impetu incaluit Cajus Gracchus. [b] Qui cum pari tumultu atque terrore plebem in avitos agros arceſſeret; & [2] recentem Attali hæreditatem in alimenta populo polliceretur; [3] [c] jamque nimius, & potens [4] altero tribunatu, ſecunda plebe volitaret: [5] obrogare auſo legibus ſuis Minucio tribuno, fretus comitum manu, [6] fatale familiæ ſuæ Capitolium invaſit. Inde proximorum cæde pulſus, quum ſe in Aventinum recepiſſet; inde quoque obvia ſenatus manu, ab [7] Opimio conſule oppreſſus eſt. Inſultatum quoque mortis reliquiis: & illud [8] ſacroſanctum caput Tribuni plebis percuſſoribus auro [9] penſatum eſt.

INTERPRETATIO.

a *Mox Cajus Gracchus aſſertor mortis, & legum fratris ſui, non minori impetu exarſit.*

b *Qui cum plebem in agros pater nos evocaret eodem tumultu atque terrore.*

c *Et jam nimis potens ob ſecundum tribunatum favente plebe degeret.*

NOTÆ.

CAP. XV. *Seditio Caji Gracchi. Anno Mundi 3827. ante Ch. Nat. 121. ab Vr. Cond. 630. Coſſ. Q. Cæcilio Metello Balearico. T. Quinctio Flaminio.*

1 *STatim.*] Decimo anno poſt Tiberii Gracchi mortem.

2. *Recentem.*] Jure recentem vocat, vix ſunt anni novem cum ea populo Romano contigit. Vide cap. 20. lib. 2.

3. *Jamque nimius & potens.*] Lego *Jamque nimium potens.* Ratio facile appareat. *Pater meus.*

4. *Altero tribunatu.*] Nam bis Tribunus fuit.

5. *Obrogare.*] Obrogare legi eſt, hujus legis infirmandæ gratia alteram legem ferre. In al. legitur *abrogare*, quod minus placet.

6. *Fatale familiæ ſuæ.*] Nam ibi occiſus Tiberius Gracchus hujuſce frater, Supra.

7. *Opimio Conſule.*] L. Opimio.

8. *Sacroſanctum.*] Sic paſſim in ſcriptoribus Tribuni ſacroſancti, & Tribunitia poteſtas ſacroſancta nominatur.

9. *Penſatum eſt.*] Alludit ad veterum morem, qui non numerata pecunia, ſed appenſa, debita ſolvebant.

CAPUT XVI.

Seditio Appulejana.

[a] NIhilominus Appulejus Saturninus Gracchanas aſſerere leges non deſtitit. Tantum animorum viro Marius dabat. [1] Qui nobilitati ſemper inimicus, conſulatu ſuo pręterea confiſus, occiſo palam [2] comitiis [3] Annio competitore Tribunatus, ſubrogare conatus eſt in ejus locum [4] Cajum Gracchum, hominem [5] ſine tribu, ſine nomine: ſed ſubdito titulo, [6] in familiam ipſe ſe adoptabat. Quum tot, tantiſque ludibriis exultaret impune, [b] rogandis Gracchorum legibus ita vehementer incubuit, ut Senatum quoque cogeret [7] in verba jurare; quum abnuentibus [8] aqua & igni interdicturum ſe minaretur. [9] Unus tamen extitit, qui mallet exilium. Igitur poſt Metelli fugam omni nobilitate perculſa, quum jam tertium annum [10] dominaretur, eo veſaniæ progreſſus eſt, ut [11] conſularia quoque comitia nova cæde turbaret. Quippe ut ſatellitem furoris ſui Glauciam [12] conſulem faceret, Cajum Memmium [13] competitorem interfici juſſit, & in eo tumultu regem ex ſatellitibus ſuis ſe appellatum, lętus accepit. Tum vero jam conſpiratione Senatus, ipſo quo-

INTERPRETATIO.

a *Nec ideo minus Appulejus Saturninus ceſſavit vindicare leges Gracchorum.*

b *Fortiter operam dedit petendis legibus Gracchorum, ut cogeret Senatum jurare in verba ſua, quum minitaret detrectantibus ſe eos aqua & igni privaturum.*

NOTÆ.

CAP. XVI. *Seditio Appulejana. Anno Mundi* 3850. *ante Ch. Nat.* 98. *ab Vrb. Cond.* 653. *Coſſ. C. Mario. VI. & L. Valerio Flacco.*

[1] QVi.] Mariumne, an Appulejum intelligit? Certe de Appulejo hæc dicuntur. Libenter igitur ſcriberem cum aliis, *non deſtitit: qui* (*tantum animorum viro Marius dabat, nobilitati ſemper inimicus, Conſulatu ſuo præterea confiſus*) *occiſo, &c.* Nunc omnia plana.

2. *Comitiis.*] Comitia ſunt conventus totius, vel partis populi Rom.

3. *Annio;*] Tanta in hujuſce nominis ſcripturæ varietas, ut nil certi unquam ſtatuatur.

4. *Cajum Gracchum.*] Non Cajus Gracchus, ſed Quinctius vocabatur: Caji Gracchi nomen aſſumpſerat, ut ſe ex Gracchorum familia mentiretur.

5. *Sine tribu.*] Qui ſine tribu, ſet vi habebantur: nam libertini tribum urbanam aliquam habebant.

6. *In familiam.*] Gracchorum ſcilicet.

7. *In verba jurare.*] In verba plebis, hoc eſt ut quidquid plebs juſſiſſet, id ratum haberet, nec impugnaret.

8. *Aqua & igni interdicturum.*] *Aqua & igni interdicere*: ſolemnia verba ſunt queis veteres utebantur cum quem mori jubebant.

9. *Unus.*] Metellus Numidicus.

10. *Dominaretur.*] Apulejus Saturninus.

11. *Conſularia comitia.*] Comitia quæ ad nominandos Conſules habebantur.

12. *Conſulem faceret.*] Quem tamen facere non potuit.

13. *Competitorem.*] Conſulatus ſcilicet.

Digitized by Google

que jam Mario conſule, [14] quia tueri non poterat, adverſo: directæ in foro acies, expulſus inde, Capitolium invaſit. Sed quum abruptis [15] fiſtulis obſideretur, Senatuique per legatos pœnitentiæ fidem faceret, ab arce degreſſus, cum ducibus factionis receptus in curiam eſt. Ibi cum facta irruptione, populus fuſtibus ſaxiſque coopertum in ipſa quoque morte laceravit.

NOTÆ.

14. *Quia tueri non poterat, adverſo.*] Hoc iiſdem fere verbis Epitom. Livii, ubi Marius homo mutabilis vocatur, & varii conſilii, ingeniique ſemper ſecundum fortunam.

15. *Fiſtulis.*] Canalibus quibus aqua in Capitolium perducebatur.

CAPUT XVII.

Druſiana ſeditio.

POſtremo Livius Druſus non tribunatus modo viribus, ſed ipſius etiam Senatus auctoritate, [1] totiuſque Italiæ conſenſu, [a] [2] eaſdem leges aſſerere conatus, [3] dum aliud captat ex alio, tantum conflavit incendium, ut ne prima illius flamma poſſet ſuſtineri: & ſubita morte correptus, [4] hæreditarium in poſteros ſuos bellum propagaret. [b] Judiciaria lege Gracchi diviſerant populum Romanum, & [5] bicipitem ex una fecerant civitatem: [c] Equites Romani, tanta poteſtate ſubnixi, [6] ut qui

INTERPRETATIO.

a *Conatus eaſdem leges vindicare, dum aliud aucupatur ex alio, tantum excitavit incendium, ut ne prima* quidem *illius flamma poſſet ferri, & ſubita morte præventus, in nepotes ſuos hæreditarium bellum tranſmitteret.*

b *Gracchi diviſerunt populum Rom. per legem judiciorum.*

c *Romani equites tanta poteſtate freti quippe qui vitam & opes principum præ manibus* ſuis *haberent, correptis tributis, ſua poteſtate, vel ſuo arbitrio ſuerantur Rempublicam.*

NOTÆ.

CAP. XVII. *Druſiana ſeditio. Anno Mundi 3859. ante Ch. Nat. 89. ab Ur. cond. 662. Conſ. L. Martio Philippo, & Sex. Iulio Cæſare.*

1 *Totiuſque Italiæ conſenſu.*] Nam Livius Druſius ſocios, & populos Italicos ſpe civitatis Romanæ ſolicitaverat.

2. *Eaſdem leges.*] Eædem fuêre quoad agrarias leges, ſed quoad judiciarias, minimè. C. enim Gracchus à Senatu judicia ad Equites tranſtulerat: at vero L. Druſus ab Equite ad Senatum deferre conabatur.

3. *Dum aliud captat ex alio.*] Non ſolum Senatui judicia reſtituere, & Latium civitatis jure donare contendebat, ſed ex eo ſibi dominationem aucupabatur, hoc eſt quod noſter dicit, *Dum aliud captat ex alio*, vide cap. ſeq.

4. *Hæreditarium in poſteros.*] Bellum ſociale intelligit, de quo cap. ſeq.

5. *Bicipitem.*] Quia judicia à Senatu in Equites tranſtulit: & ſic quaſi duplex caput habuit Reſpublica, Equitem, ſcilicet, & Senatum.

6. *Ut qui fata fortunaſque.*] Ob judicia quæ ipſi tenebant, vitæ omnium erant Domini.

Digitized by Google

fata fortunaſque principum haberent in manu, interceptis vectigalibus [7] peculabantur [8] ſuo jure rempublicam: Senatus [9] exilio Metelli, [10] damnatione Rutilii debilitatus, omne decus majeſtatis amiſerat. [d] In hoc ſtatu rerum pares opibus, animis, dignitate, ([11] unde & nata Livio Druſo æmulatio acceſſerat) Equitem Servilius Cæpio, Senatum Livius Druſus aſſerere. [12] Signa, & aquilæ, & vexilla aderant: cæterum ſic urbe in una, quaſi in binis caſtris diſſidebatur. Prior Cæpio in ſenatum impetu facto, [13] reos ambitus Scaurum & Philippum, principes nobilitatis elegit. [e] His motibus ut reſiſteret Druſus, plebem ad ſe [14] Gracchanis legibus, eiſdem [15] ſocios ad plebem ſpe civitatis erexit. Extat vox ipſius, nihil ſe ad largitionem ulli reliquiſſe, niſi ſi quis [16] aut cœnum dividere vellet, aut cœlum. Aderat [17] promulgandi dies; quum ſubito tanta vis hominum undique apparuit, ut hoſtium adventu obſeſſa civitas videretur. Auſus tamen [18] obrogare de legibus conſul [19] Philippus: ſed apprehenſum faucibus [20] viator non ante dimiſit, quam ſanguis in ora & oculos redundaret. Sic per vim latæ, juſſæque leges: ſed pretium [21] rogationis

INTERPRETATIO.

d *In hoc ſtatu rerum pares, opibus, ſpiritu, & dignitate, ex qua & æmulatio nata Livium Druſum ceperat, Servilius Cæpio Equites, Livius Druſus Senatum defendere cœpit.*

e *Druſus ut obſiſteret hiſce tumultibus, per Gracchanas leges plebem ad ſe, & ſocios ad plebem per eaſdem leges tranſtulit.*

NOTÆ.

7. *Pecularentur.*] Peculari propriè eſt pecuniam mulctæ quæ pecore indicebatur avertere; ſed de quibuslibet furtis publicis dicitur.

8. *Suo jure.*] Sua auctoritate, poteſtate quæ ipſis legibus conceſſa erat, qua pravè uſi.

9. *Exilio Metelli,*] De quo capite ſuperiori.

10. *Damnatione Rutilii.*] P. Rutilius Rufus legatus fuerat Scævolæ Proconſulis, & à Publicanorum (hoc eſt Equitum) injuriis Aſiam defenderat: quare inviſus Equeſtri ordini, penes quem judicia erant, repetundarum damnatus, in exilium pulſus fuit.

11. *Unde & nata Livio Druſo.*] Unde, ad τὸ *dignitate* debet referri: nam inde nata Livio Druſo æmulatio, quod Eques dignitate par eſſet Senatui.

12. *Signa, Aquilæ, vexilla.*] Signa communi nomine, & aquilas, & vexilla complectitur, hic pro quibuslibet manipulorum ſignis: aquilæ, legionum ſigna; vexilla, equitum.

13. *Reos ambitus elegit.*] Eos elegit, ut ambitus accuſaret.

14. *Gracchanis legibus.*] Agrariis & frumentariis.

15. *Socios.*] Socii vocabantur quaſi confœderati, & conſortes armorum; & erant Italici.

16. *Aut cœnum dividere vellet, aut cœlum.*] Quippe ipſe reliqua omnia largitus fuerat.

17. *Promulgandi.*] Leges ſcilicet.

18. *Obrogare de legibus.*] Malim, ut alibi, *Obrogare legibus.* De hoc alibi dictum.

19. *Philippus.*] L. Martius Philip. Vid. Tit.

20. *Viator.*] Diſſentit expreſſè Val. Max. lib. 9. cap. 5. *Obtorta gula, & quidem non per viatorem, ſed clientem ſuum.*

21. *Rogationis.*] Hic *Rogatio* nil aliud eſt quam *lex*; pretium autem legis, vel legum quas ipſi per vim juſſerant, erat jus civitatis, quod ipſis Livius Druſus promiſerat.

ſtatim ſocii 22 flagitavere f quum interim 23 imparem Druſum, 24 ægrumque rerum temere motarum, matura, ut in tali diſcrimine, 25 mors abſtulit. Nec ideo minus ſocii promiſſa Druſi à populo Romano repoſcere armis deſierunt.

INTERPRETATIO:

f Quum interea mors prematura, ut fit in tali periculo, abſtulit Druſum impotentem & ſaucium ob res imprudenter motas.

NOTÆ:

22. *Flagitavere.*] Magis placet quod habet Salmas. *Flagitare*, ut ſupra, *Senatum L. Druſus aſſerere.* ſub. cœpit.

23. *Imparem.*] Hoc eſt, qui impar erat ſolvendo ea quæ ſociis promiſerat, nempe jus civitatis.

24. *Ægrum rerum temere motarum.*] Hoc eſt *rebus temerè motis*: Græcorum more qui Genitivum ponunt, ubi Latini Ablativum uſurpant: Sic *diſcrucior animi* Terent. *Æger animi* Liv.

25. *Mors abſtulit.*] Ferro periit à quodam C. Vario, cujus meminit Cicero in 3. de Nat. Deor. percuſſus.

CAPUT XVIII.

Bellum Sociale.

SOCIALE bellum vocetur licet, ut extenuemus invidiam: ſi verum tamen volumus, 1 illud civile bellum fuit. Quippe quum populus Romanus Etruſcos, Latinos, Sabinoſque miſcuerit, & 2 unum ex omnibus ſanguinem ducat; corpus fecit ex membris, & ex omnibus unus eſt. Nec minore flagitio ſocii intra Italiam, quam intra urbem cives rebellabant. Itaque quum jus civitatis, quam 3 viribus auxerant, ſocii 4 juſtiſſime poſtularent, ad quam ſpem eos cupidine dominationis 5 Druſus erexerat; poſtquam ille domeſtico ſcelere oppreſſus eſt, eadem fax, quæ illum cremavit, ſocios in arma & oppugnationem Urbis accendit. Quid hac clade triſtius? quid calamitoſius? quum omne Latium, atque Picenum, Etruria omnis, atque Campania, poſtremo Italia contra ma-

NOTÆ.

CAP. XVIII. *Bellum ſociale. Anno Mundi 3860. ante Ch. Nat. 88. ab Urb. Cond. 663. Coſſ. L. Iulio Cæſare, & P. Rutilio Lupo.*

1 I*llud Civile bellum fuit. Quippe cum.*] Poſt, *fuit*, minor diſtinctio ponenda eſt, dein illa prorſus hinc evertenda, *Corpus fecit ex mēbris & ex omnibus unus eſt*. Sunt enim ab aliquo addita, qui ſe rhetoriſcum facere geſtiebat. *Pater meus*

2. *Et unum ex omnibus.*] Romulus enim ex Sabinis, poſt virginum raptum, Latinis, & Tuſcis paſtoribus civitatem compoſuit: ideo vocat infra, *Civitatem quam viribus auxerant*.

3. *Quam viribus auxerant.*] Vide Notam ſuperiorem.

4. *Juſtiſſimè.*] Civitatem ſocii juſtiſſimè repoſcebant, quia ſcilicet eam viribus ſuis auxerant.

5. *Druſus erexerat.*] Vide cap. ſuperiori.

Digitized by Google

trem ac parentem ſuam Urbem conſurgerent? [a] Quum omne robur fortiſſimorum fideliſſimorumque ſociorum ſub ſuis quiſque ſignis haberent [6] municipalia illa prodigia: Popedius Marſos, & Latinos Afranius; Umbros [7] totus ſenatus, & conſules; Samnium Lucaniamque Teleſinus: quum regum & gentium arbiter populus ipſum ſe regere non poſſet, ut victrix Aſiæ Europæque à [8] Corfinio Roma peteretur. Primum fuit belli [9] in Albano monte conſilium, ut [10] feſto die Latinarum [11] Julius Cæſar, & Martius Philippus conſules, inter ſacra & aras immolarentur. [b] Poſtquam id nefas proditione diſcuſſum eſt, [12] Aſculo furor omnis erupit, in ipſa quidem ludorum frequentia trucidatis, qui tum aderant ab Urbe, [13] legatis. Hoc fuit [14] impii belli ſacramentum. Inde jam paſſim ab omni parte Italiæ, duce & auctore belli diſcurſante Popedio, [15] diverſa per populos & urbes [16] ſigna cecinere. Nec Annibalis, nec Pyrrhi fuit tanta vaſtatio. Ecce Ocriculum, ecce [17] Grumentum, ecce Feſulæ,

INTERPRETATIO.

a *Quum monſtra illa municipum quæque ſub ſuis vexillis haberent omne robur fortiſſimorum fideliſſimorumque ſociorum.*

b *Poſtquam id flagitium proditione detectum fuit.*

NOTÆ.

6. *Municipalia illa prodigia.*] Duces qui ſingulis municipiorum copiis præerant, prodigia vocat, quod adverſus matrem & parentem ſuam conſurgerent. Sunt autem municipia civitates quæ muniis & honoribus populi Rom. fruuntur.

7. *Totus Senatus & Conſules.*] Quid hoc *totus Senatus, & Conſules*? Res inepta eſt & ridicula, ſed ea tamen, qualiſcumque ſit, à Salmaſio non animadverſa quanquam ſperabam, nam incredibilis quædam in hoc loco depravatio eſt. Ea autem in veteri Editione non erat; nam pro, *totus Senatus & Conſules*, ibi legitur, *Vettius Cato Samnium, &c.* Idque cum jam pridem olfeciſſem, totum hunc locum ſic ſcripſi. *Popedius Marſos & Latinos, Afranius Umbros, Vettius Cato Samnium, Lucaniam Teleſinus, ut cum regum & gentium arbiter populus ipſum ſe regere non poſſet, Victrix Aſia Europaque à Corfinio Roma peteretur.* In ante editis pro, *Victrix*, ſcriptum eſt, *ut Victrix*, quæ particula, *ut*, aliò transmittenda fuit, ut à me eſt. *Pater meus.*

8. *A Corfinio Roma peteretur.*] Hoc eſt Roma invaderetur ab agminibus infeſtis quæ à Corfinio Pelignorum urbe deſcendebant.

9. *In Albano monte.*] In Latio.

10. *Feſto die Latinarum.*] *Latinæ feriæ* erant ſacra quædam Romanis, Latinis, Hernicis, & Volſcis communia, à Tarquinio ſuperbo inſtituta. Sed poſtea multi alii populi fuêre participes. In monte autem Albano quotannis peragebantur, & ſinguli in ea aliquid conferebant, alii caſeos, alii agnos, alii liba lactaria.

11. *Julius Cæſar, & Martius Philippus Conſules.*] Sex. Julius Cæſar, & L. Martius Philippus, qui ſuperiori anno Conſules fuerant, quo tempore ſocii in Albano monte belli conſilium iniere.

12. *Aſculo.*] Aſculum Picenorum urbs.

13. *Legatis.*] Servium Prætorem Fonteiumque legatum occiderunt Aſculani.

14. *Impii belli ſacramentum.*] Quo ſe ad bellum devovebant, ita ut nulli poſtea illud abjurare liceret. Impium vocat, quia contra Romam, quæ illorum omnium parens.

15. *Diverſa per populos & urbes.*] Nota, diverſa per populos, hoc eſt, per populos diſperſa.

16. *Signa cecinere.*] Id eſt tubæ, cornua, ſic apud Virgil. x. *Signa canunt.*

17. *Grumentum.*] Lucaniæ oppidum.

Digitized by Google

ecce 18 Carſeoli; 19 reſeratæ 20 Nuceria, & 21 Picentia, cædibus, ferro, & igne vaſtantur. Fuſæ 22 Rutilii copiæ, fuſæ 23 Cæpionis. Nam ipſe 24 Julius Cæſar exercitu amiſſo, quum in Urbem cruentus referretur, miſerabili funere mediam etiam Urbem 25 perviam fecit. Sed magna populi Romani fortuna, & ſemper in malis major, totis denuo viribus inſurrexit: aggreſſique ſinguli populos; 26 Cato 27 diſcutit Etruſcos, 28 Gabinius Marſos; Carbo Lucanos; 29 Sylla Samnites. 30 Strabo vero Pompejus omnia flammis ferroque populatus, c non prius finem cædium fecit, quam Aſculi everſione, Manibus tot exercituum, conſulum, direptarumque urbium diis, 31 litaretur.

INTERPRETATIO.

c *Non prius ſtragis finem fecit quam per everſionem Aſculi ſacrificaretur Manibus tot exercituum & Conſulum, Diiſque urbium direptarum.*

N O T Æ.

18. *Carſeoli.*] Urbs Æquorum.

19. *Reſerata Nuceria, & Picentia.*] Pro, *reſerata*, quod hic nihil eſt, ingenioſè conjecit Salmaſius, *Reate*, quæ urbs in Sabinis fuit, ab origine autem, ſi memini, erat Umbriæ.

20. *Nuceria.*] Urbs Umbrorum.

21. *Picentia.*] Urbs in Picentinis juxta Lucaniam.

22. *Rutilii copiæ.*] P. Rutilii Lupi Conſulis. Contra Marſos pugnabat, & cecidit in prælio.

23. *Cæpionis.*] Qui Prætor erat. Is primo proſperè pugnavit, ſed cum victoriæ modum non faceret, circumventus cadit.

24. *Julius Cæſar.*] Tamen in tabulis hunc proſperè pugnaſſe reperies, ſed forſan pro Julius Cæſar, legendum, *Ipſe Rutilius Cos.* Is enim pugnans lethale vulnus accepit. Vidit Freinshem.

25. *Perviam fecit.*] Emendabat Lipſius, *permadefecit*, quod mirè placet.

26. *Cato.*] L. Porcius Cato.

27. *Diſcutit.*] Diſcutere eſt opprimere; ut ſupra noſter, *diſcuſſum nefas*, hoc eſt oppreſſum. Sic apud Vellei. *Bellum diſcuſſum.*

28. *Gabinius.*] A. Gabinius.

29. *Sylla Samnites.*] L. Cornelius Sylla: is ante oppidum Nolam florentiſſima Samnitum caſtra cepit.

30. *Strabo vero Pompejus.*] Cn. Pompejus Strabo, is Aſculum cepit, circa quam urbem, ut ait Vellei. lib. 2. cap. 21. *Cum in multis aliis regionibus exercitus diſperſi forent 5. & 70. M. Civium Romanorum, amplius 60. M. Italicorum una die conflixere.*

31. *Litaretur.*] Vide lib. 2. cap. 5.

C A P U T XIX.

Bellum Servile.

a 1 Utcunque, etſi cum ſociis (nefas!) cum liberis tamen, & ingenuis dimicatum eſt. Quis æquo animo ferat in principe gen-

INTERPRETATIO.

a *Ut ſit, quamvis cum ſociis (nefas!) cum liberis & ingenuis pugnatum fuit.*

N O T Æ.

CAP. XIX. *Bellum Servile, Anno Mundi 3815. ante Ch. Nat. 133. ab Urb. cond. 618, Coſſ. Serv. Fulvio Flacco, & Q. Calpurnio Piſone.*

1. *Utcunque.*] Hæc ad majorem hujuſce belli invidiam dicta ſunt, dum

R

tium populo bella ſervorum? 2 Primum Servile bellum, 3 inter initia Urbis Herdonio Sabino duce in ipſa Urbe tentatum eſt: quum 4 occupata tribuniciis ſeditionibus civitate, Capitolium obſeſſum eſt, & 5 à conſule captum. Sed hic tumultus magis fuit quam bellum. 6 Mox imperio 7 per diverſa terrarum occupato, quis crederet Siciliam multo cruentius ſervili, quam Punico bello eſſe vaſtatam? 8 Terra frugum ferax, & quodammodo ſuburbana provincia, 9 latifundiis civium Romanorum tenebatur. b Hic ad cultum agri, frequentia 10 ergaſtula, catenatique cultores, 11 materiam bello præbuere. Syrus quidam nomine Eunus (magnitudo cladium facit, ut meminerimus) 12 fanatico furore ſimulato, dum 13 Syriæ deæ comas jactat, ad libertatem & arma

INTERPRETATIO.

b *Hic numeroſa ergaſtula ad colendos agros, & cultores catenati bello dedere materiam.*

NOTÆ.

illud cum ſuperiori confert, quaſi diceret, fateor nefas fuiſſe quod populus Roman. cum ſociis dimicavit, ſed ut ut ſit, cum liberis tamen, & ingenuis dimicatum eſt.

2. *Primum ſervile bellum.*] Anno Mundi 3491. ante Ch. Nat. 457. ab Urb. cond. 294. De eo Livius, lib.3. ſect. 15. *Exules ſervique ad quatuor millia hominum, & quingenti, duce Appio Herdonio Sabino, nocte Capitolium atque arcem occupavêre.*

3. *Inter initia urbis.*] Mirum cur hoc Inter urbis principia dicat eveniſſe, cum ea tunc temporis à 264. annis fuerit condita. Reſpexit ſcilicet ad poſterius illud bellum Servile, quod 324. annis poſt natum eſt.

4. *Occupata tribuniciis ſeditionibus.*] Tribuni cum Conſulibus de legibus ferendis decertabant. Liv. loco ſupra laudato, *Legis ferendæ aut accipiendæ cura civitatem tenebat. Quantum juniores Patrum plebi ſe magis inſinuabant, eo acrius contra Tribuni tendebant, ut plebi ſuſpectos eos criminando facerent.*

5. *A Conſule.*] Poeticè pro, *Conſulibus*, Conſules autem erant P. Valerius Publicola II. & C. Claudius App. Fil. Sabinus.

6. *Mox.*] Comparatè ad ſua tempora, hæc dixit Florus, quæ multo longiori intervallo ab his diſtant, quàm Servile iſtud bellum à ſuperiori, quod Herdonio Sabino duce tentatum eſt.

7. *Per diverſa terrarum.*] Tamen in Hiſpania tantum tunc temporis geſtum fuiſſe bellum comperio.

8. *Terra frugum ferax.*] Populum Romanum Sicilia nutriebat, unde & eam multi, *urbis nutricem*, cellam penariam Reipublicæ vocavêre.

9. *Latifundiis civium Romanorum.*] Alii legunt *Latinorum*, ſed melius, *Romanorum*; nam & cives Romanos vocat Diod. *Cum Cives Romani, etiam Equites ſibi plurima prædia in Sicilia comparaſſent.*

10. *Ergaſtula.*] Loca ubi ſervi vincti operantur. Hic autem τὸ, *ergaſtula*, pro ipſis ſervis ponitur.

11. *Materiam bello præbuere.*] Supra dixit cap. 12. *Quid autem bella Servilia? Unde nobis niſi ex abundantia familiarum?*

12. *Fanatico.*] Fanatici propriè dicebantur Sacerdotes, & furor fanaticus, furor divinus, quali Sacerdotes corripi putabantur oraculum edituri.

13. *Dum Syriæ Deæ comas jactat.*] Pro *comas* quidam habent *ceremonias*; quod non placet: minus etiam quod Pontano in mentem venit, qui legit *comos*, & explicat *ſaltationis genus*. Nam dubito an hoc ſenſu *comus* uſpiam poſſit reperiri. Retine igitur *comas*, & ſic intellige, *Pendant qu'à tous propos le drôle ne parle que des cheveux de la Deeſſe Syr.* ille enim per ejus comas jurabat. Nunc de Dea Syriâ multa hic poſſent dici, ſed ea nec res nec tempus poſtulant. Dea Syra Cybele eſt Deûm mater. Probat Selden. in libro de Diis Syris.

Digitized by Google

ſervos, [14] quaſi numinum imperio concitavit; idque ut divinitus fieri probaret, in ore abdita nuce, quam ſulphure, & igne ſtipaverat, leniter inſpirans, flammam inter verba fundebat. [15] Hoc miraculum primum duo millia ex obviis, mox [16] jure belli refractis ergaſtulis, ſexaginta amplius millium fecit exercitum; regiſque, [17] ne quid malis deeſſet, decoratus inſignibus, caſtella, oppida, vicos, miſerabili direptione vaſtavit. Quin illud quoque, (ultimum belli dedecus) capta ſunt caſtra [18] Prætorum; nec nominare ipſos pudebit, caſtra Manilii, Lentuli, [19] Piſonis, Hypſæi. Itaque qui per [20] fugitivarios [21] diſtrahi debuiſſent, prætorios duces, profugos prælio, ipſi ſequebantur. Tandem [22] Perpenna Imperatore ſupplicium de eis ſumptum eſt. Hic enim victos, & [23] apud Ennam, noviſſime obſeſſos, [24] quum fame quaſi peſtilentia conſumpſiſſet, reliquias latronum compedibus & catenis religavit, [25] crucibuſque punivit. Fuitque de ſervis [26] ovatione contentus, ne dignitatem triumphi [27] ſervili inſcriptione violaret. Vixdum reſpiraverat inſula,

NOTÆ.

14. *Quaſi numinum imperio.*] Quippe fanaticum furorem ſimulaverat, & ſic eos, quaſi ipſi Dii mandarent, concitabat.

15. *Hoc miraculum.*] Alii legunt, *hoc miraculo*, ut ſequentia, *fecit exercitum*, ad Eunum referantur, quod etiam magis placet.

16. *Jure belli.*] Alii legunt *more belli*, vel, *vi & bello*, perperam ut videtur: *jure belli*, quia nihil eſt quod per bellum non liceat.

17. *Ne quid malis deeſſet.*] An ideo gravior Eunus erat populo Romano, quod regiis ibat decoratus inſignibus? Ita, *Regium* enim nomen ſic ei infeſtum, & odioſum erat, ut Tarquinium Collatinum ob nomen tantum regium urbe fugaverit.

18. *Prætorum.*] *Prætores* etiam numero plurali dixit Livius, ſive auctor Epitomæ, quis quis ille ſit, ſed *Hypſæ* tantum Annales meminere.

19. *Piſonis.*] Hunc Piſonem alium intellige à Q. Calpurnio Piſone, qui Conſul, non Prætor fuit. Forſan Cn. vel L. Calpurnius Piſo.

20. *Fugitivarios.*] Fugitivarii dicuntur, qui fugitivis adduntur, ut eos retrahant. *Des Archers*.

21. *Diſtrahi.*] Error eſt, ſed non Salmaſii, (quanquam in ejus Editione majore legitur Lugd. Batav.) Profecto autem Correctori Typographico hoc Sphalma relinqui æquum eſt, & verum: ſcribendum, *retrahi*, quod verbum in fuga; cum quis reprehenditur, ſolemne & proprium eſt. Sic apud Terent. in Heautont. Act. 4. ſc. 2.

Retraham hercle opinor ad me idem illud fugitivum argentum.

22. *Perpenna Imperatore.*] Pro Perpenna ſunt qui legant, *Rupilio*, ut & infra Nota 6. Sed etſi Rupilius contra ſervos in Sicilia rem geſſerit, non ideo ſequitur Marcum Perpennam in partibus non fuiſſe: ſane & Perpennæ triumphi Annales meminere, qui eum præterea Prætorem vocant.

23 *Apud Ennam.*] Enna Siciliæ Mediterranea urbs, & inſulæ Umbilicus.

24. *Quum fame quaſi peſtilentia.*] Legendum, *cùm fame*, ex qua *peſtilentia*, *conſumpſiſſet*. Nil certius: ſit multis exemplis probari poteſt. Quia & ipſe ſic ſupra locutus eſt cap. 5. *Quum ex mora obſidentem regem fames, & ex fame peſtilentia urgeret*. Et Q. Curtius lib. 9 *Famem deinde peſtilentia ſequuta eſt*. *Pater meus*.

25. *Crucibuſque punivit.*] Crux ſervorum ſupplicium fuit.

26. *Ovatione.*] Ovatio eſt minoris Triumphi genus, quo Triumphantes nec trabeam, nec togam pictam induti, pedibus, interdum etiam & equo urbem ingrediebantur, exercitu præeunte. Ovatio ab ove quam ovantes immolabant.

27. *Servili inſcriptione.*] Solemne fuit apud veteres Romanos devictorum hoſtium no-

Digitized by Google

[28] quum [29] ſtatim à ſervis, & [30] à Syro reditur ad Cilicem. Athenio paſtor, interfecto domino, [31] familiam ergaſtulo liberatam ſub ſignis ordinat. Ipſe veſte purpurea, argenteoque baculo, & [32] regium in morem fronte redimita, non minorem, quam ille fanaticus prior, conflat exercitum: acriuſque multo, quaſi & illum vindicaret, vicos, caſtella, oppida diripiens, in dominos, in ſervos infeſtius [33] quaſi in transfugas, ſæviebat. Ab hoc quoque Prætorii exercitus cæſi; capta [34] Servilii caſtra, capta Luculli. Sed [35] Aquilius [36] Perpennæ uſus exemplo, interclusum hoſtem commeatibus ad extrema compulit: [37] communitaſque copias armis, fame facile delevit; [38] dedidiſſentque ſe, niſi ſuppliciorum metu voluntariam mortem prætuliſſent. Ac ne de duce quidem ſupplicium exigi potuit, quamvis in manus venerit. Quippe [39] dum circa deprehendendum eum multitudo contendit, inter rixantium manus [40] præda lacerata eſt.

NOTÆ.

mina ante triumphum inſcripta procedere; muri etiam devictarum urbium, flumina, montes & ſylvæ ex argento unà ſpectanda populo ferebantur. Ovid. in elegantiſſima illa eleg. quæ lib. 2. de Ponto loitium facit, quam merito reliquis ejuſdem nominis operibus anteponas.

Protinus argento verſos imitantia muros
Barbara cum victis oppida lata viris.
Fluminaque & montes, & in altis paſcua ſylvis
Armaque cum telis in ſtrue mixta ſuis.

28. *Quum ſtatim à ſervis & à Syro.*] Acutiſſunè Salmaſius, *Cum ſtatim ſervi*, (ſubaud. *adſunt*, aut tale aliquid) tamen mihi placeat magis, ſi tollas, *à ſervis*; ratio eſt, quod, *à Syro*, idem eſt quod, *à ſervis*. Explicatio tantum eſt, à ſtudioſo aliquo, ut fit, adſcripta. *Pater meus.*

29. *Statim.*] 31. annis poſt inceptum ab Euno bellum.

30. *A Syro reditur ad Cilicem.*] Proverbium olet. Per Cilicem alludit ad bellum Piraticum quod contra Cilices geſtum fuit, de quo vid. cap. 6. lib. 3. à bello Servili ad Piraticum illud rurſus ventum eſt. Eunus enim Syrus erat. Et Cilix paſtor Athenio de quo infra.

31. *Familiam.*] Vid. cap. 12.

32. *Regium in morem fronte redimita.*] Diademate quali Reges ſolent frontem redimiri.

33. *Quaſi in transfugas.*] Nam cum ſervi eſſent, communem ſervorum cauſam tueri, ſeque ſub vexillis ordinare debebant: quod quum ab illis præſtitum non fuerit, quaſi transfugæ videbantur.

34. *Servilii caſtra, capta Luculli.*] Alios Annales habuit Florus, nam ex noſtris C. Servilii, & C. Licinii Luculli caſtra non modo non capta fuiſſe, contra vero, & à Lucullo victos ſemel, & à Servilio tantum non repreſſos fuiſſe ſervos manifeſtum eſt.

35. *Aquilius.*] Manlius Aquilius qui tunc Conſul fuit.

36. *Perpenna.*] Vid. Not. 22. ſupra.

37. *Communitaſque.*] Ex Hiſtoria legendum, *Comminutaſque*. Aquilius enim eos, & vi & fame devicit.

38. *Dedidiſſentque ſe.*] Immo fere ſe omnes dedidêre, qui Romam deducti, & beſtiis objecti, cum iis decertare detrectantes mutuis concidêre vulneribus.

39. *Dum circa deprehendendum eum.*] Alii habent *ad deprehendendum eum*. Sed vitium eſt contra uſum Latinitatis. Scribe, *Dum circa prehendendum eum Pater meus.*

40. *Præda lacerata eſt.*] Diodor. tamen ducem etiam Romam deductum fuiſſe dicit, ſibique ipſum manus intuliſſe.

Digitized by Google

CAPUT XX.

Bellum Spartacium.

a 1 ENIMVERO ſervilium armorum dedecus 2 feras, 3 nam & ipſi per fortunam in omnia obnoxii, tamen 4 quaſi ſecundum hominum genus ſunt; 5 & in bona libertatis noſtræ adoptantur. Bellum Spartaco duce concitatum, quo nomine appellem, neſcio. Quippe quum ſervi militaverint, gladiatores imperaverint: 6 illi infimæ ſortis homines: hi peſſimam auxere ludibrio calamitatem. Spartacus, Chryſus, Oenomaus 7 effracto Lentuli ludo, 8 cum triginta haud amplius ejuſdem fortunæ viris eruperunt Capua; ſerviſque 9 ad vexillum & ad auxilium vocatis, quum ſtatim decem amplius millia coiſſent hominum, non modo

INTERPRETATIO.

a *Sed ut vera dicam* omnes *ſervilium bellorum infamiam ferant: nam etſi ipſi per fortunam in omnia ſubjecti ſint, tamen ſunt quaſi ſecundum genus, & bonorum noſtræ libertatis* participes *aſſumuntur.*

NOTÆ.

CAP. XX. *Bellum Spartacium. Anno Mundi 3877. ante Ch. Nat. 71. ab Vrb. Cond. 680. Coſſ. M. Terentio Varrone Lucullo; & Caſſio Varo,*

1 E*Nimvero.*] Oſtendit Servile bellum minus flagitioſum fuiſſe quam Gladiatorium, quippe gladiatores multo pejoris ſunt ſortis quam ſervi. Cæterum hoc principium abruptum, ut & illud ſuperioris capitis, *utcumque*, probare videntur quod monuimus, nempe Florum bella ſua uno tenore, non per capita deſcripſiſſe.

2. *Feras.*] Id eſt quivis ferat, hoc eſt æquo animo patiatur.

3. *Nam & ipſi per fortunam, &c.*] Omnino ſcribendum, *nam* etſi *ipſi per fortunã in omnia obnoxii, tamen &c.* Pater meus.

4. *Quaſi ſecundum hominum genus ſunt.*] Secundum genus hominum ſervos vocat noſter, quia inter eos & dominos parum ineſt diſcriminis, & poſt dominos inter homines numerantur.

5. *Et in bona libertatis noſtra adoptantur.*] Hoc eſt per manumiſſionem, quaſi per adoptionẽ bonorum libertatis noſtræ participes fiunt, libertatem conſequantur quã nos ſoli, domini ſcilicet, utimur.

6. *Illi infima ſortis homines: hi peſſimam auxere ludibrio calamitatem.*] Scire equidem velim quid ſit hoc loco *peſſima* calamitas: Dein, ſi quis reſpondeat (ut ſunt quidam ingenioſe fatui) tum hoc alterum petam denuo. Illi (ſervi ſcilicet) *ſunt infima ſortis, hi peſſimam:* Quid ais? Servine *ſortis infima* fuerint, Gladiatores nullius? nemo dixerit, nam nimis ridicula res foret. Cujus igitur ſortis erant Gladiatores; *Peſſima*; nam & ſervi erant, & peſſimi ac ſceleratiſſimi ſervorum. Piget me plura adſcribere. Sic igitur lege. *Illi infima ſortis homines, hi peſſima, auxere ludibrio calamitatem.* *Pater meus.*

7. *Effracto Lentuli ludo.*] Ludus dicebatur locus ubi gladiatores exercebantur. Gallicè diceres, *la Salle*.

8. *Cum triginta haud amplius.*] Epitom. Liv. ſexaginta quatuor fuiſſe teſtatur: alii plures: Cicero cum noſtro fere conſentit, qui multo minus quinquaginta fuiſſe contendit. lib. 6. Epiſt. ad Atticum.

9. *Ad vexillum, & ad auxilium.*] Iſtæc expunge, *& ad auxilium*, quæ diverſa tantum lectio eſt, libro adſcripta, vel inſcripta, ut optimè monuit Salmaſius.

Digitized by Google

effugiſſe contenti, [10] jam vindicari volebant. Prima [11] velut ărena viris mons Veſuvius placuit. Ibi quum obſiderentur à [12] Clodio Glabro, [b] per fauces cavi montis [13] vitigineis delapſi vinculis, ad imas ejus deſcendere radices: & exitu invio, nihil tale opinantis ducis ſubito impetu caſtra rapuere. Inde alia caſtra. Deinceps [14] Coram, totamque pervagantur Campaniam. Nec villarum atque vicorum vaſtatione contenti, Nolam atque Nuceriam, [15] Thurios atque [16] Metapontum terribili ſtrage populantur. Affluentibus in diem copiis, quum jam eſſet juſtus exercitus; è [17] viminibus, pecudumque tegumentis inconditos ſibi clypeos; [18] è ferro ergaſtulorum recocto, gladios ac tela fecerunt. Ac ne quod decus juſto deeſſet exercitui, domitis obviis gregibus paratur equitatus. Captaque de Prætoribus inſignia & faſces ad ducem detulere. Nec abnuit ille de ſtipendiario Thrace miles, de milite deſertor, inde latro, [19] deinde in honore virium gladiator. [20] Qui [c] defunctorum quoque prælio ducum [21] funera imperatoriis celebravit exequiis, [22] captivoſque circa

INTERPRETATIO.

b *Vitigineis funibus lapſi per ſpecum cavi montis ad ultimas ejus radices deſcendēre, & egreſſu incognito, ſubito impetu rapuēre caſtra ducis, nil tale reputantis.*

c *Qui funera quoque ducum in prælio mortuorum decoravit imperatoria pugna, & captivos juſſit circa rogum armis decertare.*

NOTÆ.

10. *Iam vindicari volebant.*] Hoc eſt in libertatem aſſeri.

11. *Velut arena.*] Arenam dicit, quia de gladiatoribus loquitur, qui propriè in arenam deſcendere, in arena pugnare dicuntur. Sic capite ſequenti, Cives quaſi in arena pugnare dicit, quod gladiatorio more inter ſe concurrerent.

12. *Clodio Glabro.*] Claudium Pulchrum vocat Liv. Appianus vero, Varinium Glabrum.

13. *Vitigineis delapſi vinculis.*] In al. legitur, *vitineis*, al. *vimineis*, al. *vixineis*, vel, *vixinis*, ſed melius *vitigineis*; nam & Plutarch. in Craſſo labruſca contextas fuiſſe catenas iſtas ait.

14. *Coram.*] Urbs in Volſcis.

15. *Thurium.*] Magnæ Græciæ urbs in ſinu Tarentino.

16. *Metapontum.*] Magnæ Græciæ urbs maritima, inter Caſuentum & Bradanum fluvios ſita.

17. *E viminibus.*] Hæc conficiendorum ſcutorum ratio à veteribus ſæpius uſurpata: Vimina intexebant, eaque pellibus inducebant.

18. *E ferro ergaſtulorum.*] Gallicè diceres, *Des fleurets.*

19. *Deinde in honore virium gladiator.*] Legendum *in honorem*. Hoc vult Florus: Spartacus ex tributario Thrace miles, ex milite deſertor, ex deſertore latro, deinde captus & Romam perductus, cum ob latrocinia in crucem recta duci debuiſſet, tamen quia viribus maximis præditus erat, in honorem virium gladiator factus eſt.

20. *Qui defunctorum quoque, &c.*] Scribendum, *quin*, id eſt, *quin etiam*, ad augendam rei indignitatem.

21. *Funera imperatoriis celebravit exequiis.*] In exequiis vel Ducum vel Imperatorum quandoque gladiatores adhibebantur, quod de Spartaco noſter ait, qui defunctorum prælio Ducum funera gladiatoriâ pugnâ, quam imperatorias exequias vocat noſter, ſæpiſſimè decoravit.

22. *Captivos circa rogum juſſit.*] Familiæ dux factus ſcilicet.

rogum juſſit armis depugnare: quaſi plane expiaturus [23] omne præteritum dedecus, ſi de gladiatore [24] munerator fuiſſet. Inde jam conſulares quoque aggreſſus, in Apennino [25] Lentuli exercitum percecidit: apud [26] Mutinam [27] Caji Caſſii caſtra delevit. Quibus elatus victoriis, de invadenda urbe Romana (quod ſatis eſt turpitudini noſtræ) deliberavit. Tandem etiam totis imperii viribus contra [28] Mirmillonem conſurgitur: [d] pudoremque Romanum [29] Licinius Craſſus aſſeruit. A quo pulſi fugatique [30] (pudet dicere) hoſtes, in extrema Italiæ refugerunt. [e] Ibi circa Brutium angulum [31] cluſi, quum fugam in Siciliam pararent, neque navigia ſuppeterent, rateſque ex cratibus, & dolia connexa virgultis in rapidiſſimo freto fruſtra experirentur; tandem eruptione facta, dignam viris objere mortem: & quod ſub gladiatore duce oportuit, [32] ſine miſſione pugnatum eſt. Spartacus ipſe in primo agmine fortiſſime dimicans, quaſi imperator occiſus eſt.

INTERPRETATIO.

d *Et Licinius Craſſus dedecus Romanum vindicavit.*

e *Ibi circa ſinum Brutium, cum fugam in Siciliam pararent, nec naves contingerent, fruſtraque in violentiſſimo freto tentarent rates factas ex cratibus, & dolia colligata virgultis; tandem.*

NOTÆ.

23. *Omne præteritum dedecus.*] Quod contraxerat dum & ipſe circa rogum gladiator pugnabat.

24. *Munerator.*] Muneratores dicebantur qui munera, hoc eſt, ſpectacula gladiatoria populo dabant. Spartacus autem munerator ſibi quodam modo videbatur, quia captivos jubebat circa rogum armis depugnare.

25. *Lentuli.*] Cn. Cornelii Lentuli Clodiani Conſulis.

26. *Mutinam.*] Galliæ Ciſpadanæ urbem. Hodiè *Modene*.

27. *Caii Caſſii.*] Qui Prætor erat.

28. *Mirmillonem.*] Mirmillones dicebantur gladiatores quidam qui ex Gallia venerant. Mirmillo autem non erat Spartacus, ex Thracia ſcilicet oriundus. Sed aliquando *Mirmillo*, pro quovis gladiatore ſumitur, ut hic.

29. *Licinius Craſſus.*] Prætor.

30. *Pudet dicere.*] Hæc pendent à voce, *hoſtes: pudet dicere*, hoſtes ſcilicet. turpe enim populo Rom. ſervos & gladiatores hoſtes vocare.

31. *Cluſi.*] Ex Mſs. Cod. optimè; non, ut in aliis, *occluſi*.

32. *Sine miſſione.*] Hoc eſt ad certam mortem. Miſſio enim erat gratia deſerendi pugnam, quæ quandoque dabatur victis gladiatoribus: cum autem placeret ut eo uſque pugnaretur, quoad alteruter occumberet, dicebatur, pugna ſine miſſione, ut hic ſine miſſione pugnatum eſt, quia gladiator imperabat.

Digitized by Google

CAPUT XXI.

Bellum civile Marianum.

HOc deerat unum populi Romani malis, jam ut ipſe intra ſe [1] parricidiale bellum domi ſtringeret; & in Urbe media ac foro, [2] quaſi arena, cives cum civibus ſuis, gladiatorio more concurrerent. Æquiore animo [3] utcunque ferrem, ſi [4] plebeji duces [5] aut ſi nobiles, mali ſaltem, ducatum ſceleri præbuiſſent: [5] quum vero, pro facinus, qui viri! qui imperatores! decora & ornamenta ſæculi ſui Marius, & Sylla peſſimo facinori ſuam etiam dignitatem præbuerunt. [6] Tribus, ut ſic dixerim, ſideribus agitatum eſt: [7] primo & levi, & modico, [8] tumultu magis quam bello, intra ipſos armorum duces ſubſiſtente ſævitia; mox atrocius, & cruentius, per totius viſcera ſenatus graſſante victoria. Ultimum [9] non civicam modo, ſed hoſtilem quoque rabiem ſupergreſſum eſt; quum armorum furor totius Italiæ viribus niteretur, eo uſque odiis ſævientibus, donec deeſſent, qui occiderentur. Initium & cauſa belli,

N O T Æ.

CAP. XXI. *Bellum civile Marianum Anno Mundi 3862. ante Ch. Nat. 86. ab Ur. Cond. 665. Coſſ. L. Cornelio Sulla, & Q. Pompejo Rufo.*

1 P*Arricidiale bellum.*] Mallem legere *ferrum*; nam neſcio ſi recté dici poſſit, *ſtringere bellum*; at ſtringere ferrum, eſt ferrum è vagina educere. Parricidiale autem vocat, quod à civibus contra cives adhiberetur.

2. *Quaſi arena.*] Metaphora à gladiatoribus, unde mox ſubjungit, *gladiatorio more*. Vid. cap. ſup.

3. *Utcunque.*] Sic ſupra cap. 19. *Utcunque et ſi cum ſociis (nefas!)* &c. *Utcunque, quodammodo, quoquo modo.*

4. *Si plebeji Duces, aut ſi nobiles, mali ſaltem.*] Et revera minus flagitioſum eſſet Romanis, ſi plebeji aut ſi nobiles mali ſe hujuſce belli Duces præbuiſſent: fieri enim nequit quin interdum in magno, & in dies majore populo pernicioſi cives exiſtant. At vero cum per Marium & Syllam ſæculi ſui ornamenta id bellum contigerit, omnino caret ſolatio clades.

5. *Quum vero.*] Vel aliquid deeſt, vel legendum, *tum vero*, ſeu, *at vero*: nil certius.

6. *Tribus ut ſic dixerim ſideribus.*] Hic ſidera poſuit noſter pro *tempeſtatibus*. Tribus ſideribus, Gallicè diceres, *Par trois éclats de tempête*.

7. *Primo.*] Sidere ſcilicet, *Le premier coup.*

8. *Tumultu magis quam bello.*] In aliis legitur; *Tumultu majore quam bello*, ſed præſtat ut edendum curavimus: & bene tumultum à bello diſtinguit. Sic Livius, Salluſt. & Tacitus. Cicer. etiam Philip. 8. *Itaque majores noſtri tumultum Italicum quod erat domeſticus, tumultum Gallicum quòd erat Italiæ finitimus, præterea nullum tumultum nominabant.*

9. *Non civicam modo, ſed hoſtilem quoque rabiem ſupergreſſum eſt.*] Lucanum ſuum interpretari voluit Florus, ſed profecto Panegyriſtes noſter Poëtam Hiſpanum non intelligebat ſatis. Cum enim Lucanus dixit, *bella pluſquam civilia*, nullum gradum reliquit, quo creſcere poſſent: At Florus ſupra, *Civilia*, ponit *Hoſtilia*, quod falſum, ut ratio & politici probant. Ergo hic nihil aliud eſt quam arguti acuminis pruritus. Quod dixi modo, ad perfectam & exquiſitam judicandi rationem pertinet. *Pater meus.*

10 inex-

[10] inexplebilis honorum Marii fames, a dum [11] decretam Syllæ provinciam Sulpicia lege ſollicitat. Sed impatiens injuriæ ſtatim Sylla legiones [12] circumegit: [13] dilatoque Mithridate, [14] Eſquilina, [15] Collinaque porta geminum agmen Urbi infudit. [16] Unde quum conſulto Sulpicius,& Albinovanus objeciſſent catervas, ſudeſque & ſaxa undique à mœnibus ac tela jacerentur, [17] ipſe quoque [18] jaculatus incendio viam fecit, arcemque Capitolii, quæ [19] Pœnos quoque, [20] Gallos etiam Senones evaſerat, quaſi captivam victor inſedit. Tum [21] ex conſulto ſenatus adverſariis hoſtibus judicatis, in præſentem tribunum, alioſque diverſæ factionis, jure ſævitum eſt. Marium ſervilis fuga eximit: immo fortuna alteri bello reſervavit. [22] Cornelio Cinna, Cnæo Octavio conſulibus, male obrutum reſurrexit incendium: & [23] quidem ab ipſorum diſcordia, quum de revocandis, quos ſenatus hoſtes judicaverat, ad populum referretur. Cincta quidem gladiis concione, ſed vincentibus [24] quibus pax & quies potior, profugus patria ſua Cinna [25] confugit ad partes.

INTERPRETATIO.

a *Dum per legem Sulpicii ambit provinciam delatam Sylla.*

NOTÆ.

10. *Inexplebilis honorum Marii fames.*] Refer ad cap. 12. Ubi dixit noſter. *Nonne ambitus honorum ab iiſdem divitiis incitatus? Atqui inde Mariana, inde Syllana tempeſtas.*

11. *Dum decretam Syllæ provinciam Sulpicia lege ſollicitat.*] Provincia Syllæ demandata erat bellum cum Mithridate gerendum; quam Provinciam cum ſibi optaret Marius, Sulpicio Tribuno plebis auctor fuit, ut pernicioſas leges ferret, queis exules revocarentur, & ut ipſe adverſus Mithridatem dux crearetur.

12. *Circumegit.*] Hoc eſt, reduxit.

13. *Dilatoque Mithridate.*] Et in aliud tempus dilato bello quod cum Mithridate gerendum ſibi demandatum fuerat.

14. *Eſquilina.*] Porta quæ ad Eſquilinum campum ducebat, dicta etiam Tiburtina & Prænestina.

15. *Collina.*] Quæ & Quirinalis, agonia, ſive agonenſis dicta fuit.

16. *Unde cum conſulto Servius, &c.*] Hoc probat Salmaſius non ego. In aliis editionibus memini me legere, *Unde cum ſubito Servius.* Scribendum, *Unde cum Servius Sulpicius.* Res notiſſima, & protrita eſt.

17. *Ipſe.*] Sylla ſcilicet.

18. *Jaculatus.*] Sudes, ſcilicet, jacula ignita quibus Romani utebantur, quomodo hodiè Galli, *Des Bombes, des Grenades.*

19. *Pœnos quoque.*] Annibalem ſcilicet.

20. *Gallos etiam Senones.*] Vide cap. 13. lib. 1.

21. *Ex conſulto Senatus adverſariis hoſtibus judicatis.*] Qui contra patriam arma cepiſſent, vel à Republica defeciſſent, reſque novas moliti eſſent, eos moris erat, *hoſtes* à Senatu judicari, ita ut cuivis eos impune liceret, vel occidere, vel ad Conſules ducere.

22. *Cornelio Cinna.*] L. Cornelio Cinna, Cn. Octavio nepote Conſulibus, anno qui titulo præmiſſus ſequutus eſt.

23. *Et quidem ab ipſorum diſcordia.*] Ab diſcordia Conſulum. Cum alter, nempe Cinna, exules revocandos cenſeret, alter vero, nempe Octavius, negaret eſſe revocandos, alii aliam diſcordiæ cauſam dant, nempe quod Cinna, ut ſibi potentiam adſtrueret, Italiæ cives in omnes tribus diviſit, qua ratione Italicis plus poteſtatis dabat in comitiis, quam Romanis, ideoque ab Octavio collega urbe pulſus fuit.

24. *Quibus pax & quies potior.*] Nempe ii qui exules revocandos negaverant.

25. *Confugit ad partes.*] Marii quem ab exilio revocavit.

Digitized by Google

Redit ab Africa Marius,[26] clade major. Siquidem [27] carcer, catenæ, fuga, exilium, [28] horrificaverant dignitatem. Itaque ad nomen tanti viri late concurritur: [29] ſervitia (pro nefas!) & ergaſtula armantur: & facile invenit exercitum miſer imperator. Itaque vi patriam repoſcens, unde vi fuerat expulſus, poterat videri jure agere, niſi cauſam ſuam ſævitia corrumperet. Sed quum diis hominibuſque infeſtus rediret, ſtatim primo impetu [30] cliens & alumna Urbis Oſtia, nefanda ſtrage diripitur. Mox in urbem quadruplici agmine intratur. Diviſere copias Cinna, Marius, Carbo, Sertorius. Hic poſtquam manus omnis Octavii depulſa Janiculo eſt; ſtatim ad principum cædem ſigno dato aliquanto ſævius, quam aut [31] in Punica, aut in [32] Cimbrica urbe, ſævitur. Octavii conſulis caput pro Roſtris exponitur; [33] Antonii conſularis in Marii ipſius menſis: [34] Cæſar, & Fimbria [35] in penatibus domorum ſuarum trucidantur; [36] Craſſi pater & filius in mutuo alter alterius aſpectu: Bæbium atque Numitorium per medium forum [37] unci traxere carnificum:

NOTÆ.

26. *Clade major.*] Hoc eſt propter cladem, probant ſequentia.

27. *Carcer.*] Cum Sylla Romam ingreſſus fuit, fugiens Marius retractus arundineto ubi latuerat, in Minturnenſium carcerem perductus fuit, cui immiſſus Gallus ut eum occideret, ejus auctoritate eum interficere non auſus eſt, contra dimiſſus Marius, & viatico adjutus, in Africam contendit.

28. *Horrificaverant.*] Egregium, & plenum dignitatis atque adeo majeſtatis divinæ verbum eſt, quaſi diceret, admirabiliorem, digniorem fecerant Marium, & quodam quaſi ſacro horrore auxerant, reverentiamque conciliarant, quod tot periculis objectus, non potuerit extingui. Horror enim ad res ſacras refertur & venerationem. Vid. quæ diximus cap. 17. lib. 2. *Obrutum aquis ignem non ſine quodam ſacrilegii metu & horrore deprehendit.*

29. *Servitia & ergaſtula.*] Hoc eſt *ſervi* Poetarum more, ſic alibi *dominationem* dixit pro *dominantibus*.

30. *Cliens & alumna urbis Oſtia.*] Alumnam & clientem urbis vocat, quia ab Anco Marcio quarto Romanorum rege condita fuit. Vide cap. 4. lib. 1. *Oſtiamque in ipſo maris, fluminiſque confinio coloniam poſuit.*

31. *In Punica urbe.*] Carthagine.

32. *Aut Cimbrica urbe.*] Cimbricam urbem pro quavis hoſtili urbe poſuit, neque enim ullam apud noſtrum Cimbrorum urbem à Romanis captam reperias.

33. *Antonii.*] Marci Antonii oratoris, cujus meminit Cicero 3. de Orat. quem eloquentiſſimum, prudentiſſimumq; commendat.

34. *Cæſar & Fimbria.*] Merito hic hæſere viri docti, conſtat enim Marianarum partium fuiſſe Fimbriam, cur igitur à Marianis occiſus. Libenter Salmaſio aſſentiar, qui ex ſcriptis Cod. legendum conjecit, *Cæſar à Fimbria in penatibus domorum ſuarum trucidatur.* Niſi tamen illum Fimbriam de quo noſter, alium ab iſto ſtatuas qui Marii partes tutatus eſt. Alii legunt, *Cæſares à Cinna*, quod ſatis veriſimile eſt. Ambo enim Cæſares, & Cajus & Lucius trucidati.

35. *In penatibus domorum ſuarum.*] Hoc eſt in intima domorum ſuarum parte, ubi penates Dii habitare putabantur in uniuſcujuſque domo. Unde etiam *penates* pro domo dicantur.

36. *Craſſi pater & filius.*] Filius ab Equitibus Fimbriæ interfectus fuit, pater ſua manu. Alii tamen aliter.

37. *Unci.*] Is mos fuit Romæ ut damnatorum corpora uncis, vel in Tiberim, vel in cloacas raperent.

Digitized by Google

38 Catulus ſe ignis hauſtu ludibrio hoſtium exemit: 39 Merula flamen Dialis in Capitolio Jovis ipſius oculos venarum cruore reſperſit: Ancharius ipſo vidente Mario confoſſus eſt, 40 quia fatalem illam ſcilicet manum non porrexerat ſalutanti. Hæc tot ſenatus funera 41 intra Calendas & idus Januarii menſis, 42 ſeptima illa Marii purpura dedit. Quid futurum fuit, ſi annum conſularis impleſſet? 43 Scipione Norbanoque conſulibus, tertius ille turbo civilis inſaniæ toto furore detonuit, quippe quum 44 hinc octo legiones, inde quingentæ cohortes ſtarent in armis, & inde ab Aſia cum victore exercitu Sylla properaret. Et ſane quum tam ferus in Syllanos Marius fuiſſet: quanta ſævitia opus erat, ut Sylla de Mario vindicaretur? 45 Primum apud Capuam ſub amne Vulturno ſigna concurrunt: & ſtatim Norbani fuſus exercitus. Statim 46 omnes Scipionis copiæ, oſtentata ſpe pacis, oppreſſæ. 47 Tum Marius juvenis, & Carbo conſules, quaſi deſperata victoria, ne inulti perirent, 48 in anteceſſum 49 ſanguine ſenatus ſibi 50 parentabant. Obſeſſaque cu-

NOTÆ.

38. *Catulus ſe ignis hauſtu.*] Q. Catulus ſe loco nuper calce arenaque perpolito, illatoque igne qui vim ardoris excitaret, ſimul exitiali hauſto ſpiritu, ſimul incluſo ſuo, mortem magis voto quam arbitrio inimicorum, obiit. Hinc patet quid noſter intelligit per ignis hauſtum.

39. *Merula.*] *L. Cornelius Merula flamen dialis inciſis venis ſuperfuſque altaribus ſanguine, quos ſæpe pro ſalute Reipublicæ precatus erat Deos, eos in execrationem Cinnæ partiumque ejus, tum precatus, optimè de Republica meritum ſpiritum reddidit.* Patercul.

40. *Quia fatalem illam ſcilicet manum.*] Hoc ſignum ſuis dederat, ut quibus ſe adeuntibus manum non porrigeret, eos trucidarent. Ideo illam Florus fatalem vocat.

41. *Intra Calendas & Idus.*] Marius enim cum VII. Conſul eſſet, obiit Idibus Januarii, hoc eſt die tredecimo.

42. *Septima Marii purpura.*] Septimus Marii Conſulatus: Conſules enim purpura induti.

43. *Scipione Norbanoque Conſulibus.*] In omnibus Codicibus manuſcriptis, ut auctor eſt Salmaſius, legitur, *Scipione Norbanoque quinto Conſulibus.* Quod utrum corrrupte an recte poſitum ſit, non poſſe ſe per otium diſquirere dicit. Ipſe quidem ſcio Scipionem illum dictum fuiſſe Lucium Scipionem; illum alterum, Cajum Norbanum. Itaq; iſtud, *quinto*, natum fuerit ex compendioſa ſcriptura, q; pro *que*, unde IIII effecerunt Q. id eſt, *Quinto Pater meus.*

44. *Hinc octo Legiones, inde quingentæ cohortes.*] Hic & legiones & cohortes ex iiſdem partibus ſunt, nempe Romanorum: hoc dixi ob voces, *hinc & inde*, quæ duos exercitus comprehendere videri poterant. Legiones erant 6000. hominum, & conſtabant decem cohortibus, quæ tunc 600. homines capiebant: nam primis temporibus, & legiones & cohortes minores fuerant.

45. *Primum apud Capuam.*] Idem habet Eutrop: lib: 5. primo prælio contra Norbanum dimicavit non longè à Capua, tum VII. ejus cecidit, 7. millia cepit, 124. ſuorum amiſit.

46. *Omnes Scipionis copiæ oſtentata ſpe pacis oppreſſæ.*] Fuſo Norbani exercitu Sylla ſe ad Scipionem convertit, & ante prælium totum ejus exercitum ſine ſanguine in deditionem accepit.

47. *Tum Marius.*] C. Marius Marii filius, & Cn. Papirius Carbo.

48. *In anteceſſum.*] Hoc eſt ante juſtum tempus. Sic lib. 1. cap. 12. dixit *in anteceſſum prædam dividere.*

49. *Sanguine Senatus.*] Eos Senatores occidebant qui Syllæ partes tuebantur.

50. *Parentabant.*] Parentare eſt mortuis parentibus ſacrificia facere, inferias ferre. Sed de quorumvis mortuorum ſacrificiis dicitur.

ria, ſic de ſenatu quaſi de carcere, qui jugularentur, educti. Quid funerum [51] in foro, [52] in circo, in patentibus templis? Nam Quinctus Mucius Scævola pontifex [53] Veſtales amplexus aras, [54] tantum non eodem igne ſepelitur. Lamponius atque [55] Teleſinus Samnitum duces, atrocius Pyrrho & Annibale Campaniam Etruriamque populantur: [56] & ſub ſpecie partium ſe vindicant. Apud [57] Sacriportum, [58] Collinamque portam debellatæ omnes hoſtium copiæ. Ibi Marius, hic Teleſinus oppreſſi. Nec idem tamen cædium, qui belli finis fuit. Stricti enim & in pace gladii: [59] animadverſumque in eos, qui ſe ſponte dediderant. [60] Minus eſt, quod apud Sacriportum, & apud Collinam portam ſeptuaginta amplius millia Sylla concidit. Bellum erat. Quatuor millia deditorum inermium civium in [61] Villa publica interfici juſſit. [62] Iſti tot in pace, non plures ſunt? Quis autem illos poteſt computare, quos in Urbe paſſim, quiſquis voluit, occidit? donec admonente [63] Furfidio, vivere aliquos debere, ut eſſent quibus imperarent: propoſita eſt [64] ingens illa tabula: & ex ipſo Equeſtris ordinis flore ac ſenatus duo millia electi, qui mori juberentur. [65] Novi generis edictum. [66] Piget poſt hæc

NOTÆ.

51. *In foro.*] Forum Romanum intellige, inter Capitolinum & Palatinum, montes.

52. *In circo.*] In circo maximo, qui ad Palatini latus Meridionale, quod Aventino eſt oppoſitum, jacet. Ibi & Deorum imagines gypſeæ, & detracta hoſtibus ſpolia ſuſpendebantur.

53. *Veſtales amplexus aras.*] Ubi ſacer ignis vigilabat.

54. *Tantum non eodem igne ſepelitur.*] Hujus ſanguine ſimulachrum Veſtæ reſperſum fuiſſe dicit Cicer. lib. 3. de Orat. Tantum non, id eſt, propemodum, parum abeſt, Græci dicunt, καὶ δὴ σχεδὸν, Callim.

55. *Teleſinus.*] Vide ſupr. cap. 18. de bello Sociali.

56. *Sub ſpecie partium.*] Hoc eſt quaſi has vel illas partes tuerentur.

57. *Sacriportum.*] Locus Italiæ circa Præneſte. Nam ibi oppreſſum Marium ſcribunt Vellei. & Appian. Quanquam Eutrop. in ipſa urbe Præneſte obſeſſum, & oppreſſum fuiſſe dicit.

58. *Collinamque portam.*] Ibi Lamponii, & Teleſini copiæ debellatæ.

59. *Animadverſumque in eos qui ſe ſponte dediderant.*] Victo Mario Sylla urbem ingreſſus octo millia, vel quatuor, ut vult noſter, dedititiorum in villa publica trucidavit.

60. *Minus eſt.*] Hoc eſt, quod Sylla quatuor millia deditorum inermium per pacem, in villa publica interfici juſſit, hoc majus eſt quam quod apud Sacriportum & Collinam portam ſeptuaginta amplius millia hoſtium concidit. Nam tunc bellum erat; illi dediti, hi hoſtes.

61. *Villa publica.*] In campo Martio. Eſt & alia villa publica extra urbem, quam Sigonius ſexto ab urbe lapide ponit. De priori accipio.

62. *Iſti tot in pace non plures ſunt.*] Cum interrogationis nota Salmaſii judicio edendum curavimus. Hoc ſenſu iſta quatuor hominum millia quos Sylla in pace juſſit interfici, an non multo plures ſunt quam ſeptuaginta illa millia quos in bello interfecit? Hæc autem à ſuperioribus pendent, *minus eſt*, &c.

63. *Furfidio.*] Afidium vocat Plutarch. Salluſt. Fuſidium. Alii autem hoc aliis tribuunt.

64. *Ingens illa tabula.*] Tabula proſcriptionis.

65. *Novi generis edictum.*] Nam primus fuit Sylla qui proſcriptionis tabulam propoſuit.

66. *Piget poſt hæc referre.*] Poſt tot funera hujus vel illius mortem piget referre.

Digitized by Google

referre, ludibrio habita [67] fata [68] Carbonis, fata Sorani Prætoris, atque Venuleji: Bæbium ſine ferro, ritu ferarum, inter manus laniatum: Marium [69] ducis ipſius fratrem apud Catuli ſepulchrum, [70] oculis, manibus, cruribuſque defoſſis, ſervatum aliquandiu, ut per ſingula membra moreretur. b Poſitis ſingulorum hominum fere pœnis, municipia Italiæ ſplendidiſſima [71] ſub haſta venierunt, [72] Spoletium, [73] Interamnium, Præneſte, [74] Fluentia. [75] Nam Sulmonem, vetus oppidum ſocium atque amicum (facinus indignum!) nondum expugnatum, ut obſides jure belli, & modo morte damnati, [76] duci jubentur: ſic damnatam civitatem juſſit Sylla deleri.

INTERPRETATIO.

a *Singulorum fere hominum ſuppliciis finitis.*

NOTÆ.

67. *Fata.*] Vitam hic.

68. *Carbonis.*] Cn. Papirii Carbonis Conſulis.

69. *Ducis ipſius fratrem.*] Marii junioris fratrem. Is autem Marcus Marius Gratidianus vocabatur.

70. *Oculis, cruribus, manibuſque defoſſis.*] Ergo totus defoſſus erat. Qui igitur aliquandiu ſervari potuit, ut per ſingula membra moreretur? Certe non intelligo. Libenter cum aliis legerem *oculis, cruribus, manibuſque perfoſſis*. Nam & ſimilem crudelitatem in Hannonem ſuum exercuerunt Carthaginenſes. Juſtin. lib. 21. cap. 4. *Virgis cæſus, effoſſis oculis, & manibus cruribuſque fractis, velut à ſingulis membris pœna exigerentur, occiditur.*

71. *Sub haſta venierunt.*] Vid. quæ ad cap. 6. lib. 2. dicta ſunt.

72. *Spoletium.*] Oppidum in Umbria Orientali.

73. *Interamnium.*] In Umbria Orientali: nam de interamna, quæ eſt in via Latina, non intelligendum eſt;

74. *Fluentia.*] Etruriæ urbs ad Arnum fluvium ſita. Florentia vocatur.

75. *Nam Sulmonem.*] Tota hæc periodus deperdita eſt, neque ad ejus ſalutem, quidquam eſſe tentandum arbitror. Multa poſſem dicere, ſed, illa multa, nihil eſſent; nam meris conjecturis interminabilis area eſt. Tamen inter eos qui hæc correxere, veriſimilior videtur conjectura Salmaſii qui legit, *Nam Sulmone (vetus oppidum ſocium atque amicum) facinus indignum! nondum expugnato, ut obſides jure belli, & mox morte damnati duci jubentur.* Ut ſenſus ſit, Syllam Sulmoni nondum expugnato obſides jure belli imperaſſe, & eos poſtea damnatos, ad mortem duci juſſiſſe.

Eſt autem Sulmo Latii oppidum, diverſum ab illa Pelignorum urbe, quæ Ovidii patria.

76. *Duci.*] Propriè de damnatis dicitur qui ad crucem ducuntur.

Digitized by Google

CAPUT XXII.

Bellum Sertorianum.

BEllum Sertorianum quid aliud, quam 1 Syllanæ proſcriptionis hæreditas fuit? 2 hoſtile potius, an civile dixerim, neſcio: quippe quod Luſitani Celtiberique Romano geſſerint duce. a Exul & 3 profugus feralis illius tabulæ, vir ſummæ quidem, ſed calamitoſæ virtutis, malis ſuis maria terraſque permiſcuit: 4 & jam Africæ, jam Balearibus inſulis fortunam expertus, 5 miſſuſque in Oceanum, 6 Fortunatas Inſulas penetravit: tandem Hiſpaniam armavit. Viro cum viris facile convenit. Nec alias magis apparuit Hiſpani militis vigor, quam Romano duce. Quanquam ille non contentus Hiſpania, 7 ad Mithridatem quoque Ponticoſque reſpexit, regemque claſſe juvit. 8 Et quid futurum fuit? b ſatis.

INTERPRETATIO.

a *Exterris & fugitivus à mortifera illa tabula vir ſumma quidem, ſed infelicis virtutis, malorum ſuorum maria ac terras participes fecit; & cum jam in Africa & Balearibus inſulis fortunam tentaſſet, in Oceanum converſus ad Fortunatas Inſulas conabatur.*

b *Reſpublica Romana non ſatis uno duce tanto hoſti reſiſtere potuit.*

NOTÆ.

CAP. XXII. *Bellum Sertorianum. Anno Mundi 3872. ante Ch. Nat. 76. ab Urbe cond. 675. Coſſ. M. Æmilio Lepido, & Q. Lutatio Catulo.*

1 *SYllanæ proſcriptionis hæreditas:*] Sertorius à Romanis in Hiſpaniam miſſus, cum poſtea à Sylla & Romanis proſcriptus fuiſſet, is eam contra illos armavit.

2. *Hoſtile potius an civile.*] Civile bellum eſt quod cives inter ſe gerunt, hoſtile quod peregrini: primis enim temporibus *hoſtes* dicebantur, qui poſtea peregrini dicti ſunt.

3. *Profugus feralis illius tabulæ.*] Proſcriptionis quam propoſuerat Sylla. Profugus autem cum gignendi caſu paſſim boni auctores; ſic cap. 1. lib. 3. dixit noſter, *regem jam finium ſuorum, regnique fugitivum.*

4. *Et jam Africa, jam Balearibus inſulis fortunam expertus.*] Africam ſcilicet & Baleares inſulas in cauſam ſuam trahere tentavit, & contra Romanos armare.

5. *Miſſuſque in Oceanum.*] A quo, cum jam ſui juris & Imperator? Certe error eſt: vidit Salmaſius qui legit, *niſuſque in Oceanum*, & infra *penetrare* pro *penetravit*. Sed malim legi *converſus in Oceanum*.

6 *Fortunatas Inſulas penetravit.*] Fortunatæ Inſulæ in mari Atlantico vocant Hiſpani. *Iſlas de Canaria*. At hoc falſum eſt, *penetraſſe* Sertorium in eas Inſulas. Lege ergo mecum, *tentavit*, quod veriſſimum eſt ex Plutarcho. At, inquies, unde ergo illud corruptum *penetravit*? quid enim ſcio? Fortaſſe ex ſcriptura corrupta ſuperioris ævi, (*temptavit*, ſic enim ſcribebant) hoc monſtrum enatum eſt. Utcumque ſit (*neque enim meum eſt* cauſas latentes ſcrutari) errorem eſſe ajo. *Pater meus*.

7. *Ad Mithridatem quoque Ponticoſque reſpexit.*] Cum Mithridate fœdus ferit, Meminit Plutarch. in Sertor.

8. *Et quid futurum fuit.*] Ellipſis. Senſus eſt, cum Sertorius Mithridatem claſſe juverit, quid futurum fuit ſi uterque ſimul juncti Romam petiiſſent?

Digitized by Google

tanto hoſti uno imperatore reſiſtere res Romana non potuit. Additus [9] Metello Cnæus Pompejus. [c] Hi copias viri diu, & ancipiti ſemper acie attrivere: nec tamen prius bello, quàm ſuorum ſcelere & inſidiis, extinctus eſt. [10] Copias ejus prope tota Hiſpania perſequuti, diu & ancipiti ſemper acie domuerunt. [11] Prima per legatos certamina habita, quum [12] hinc Domitius, & Thorius, [13] inde Herculeji [14] proluderent: mox [15] his apud [16] Segoviam, [17] illis apud [18] Anam flumen oppreſſis; [19] ipſi duces cominus invicem experti, apud [20] Lauronem, atque Sucronem [21] æquavere clades. Tum [22] illis ad populationem agrorum, [23] his ad urbium excidia converſis, miſera inter Romanos duces Hiſpania diſcordiæ pœnas dabat, donec oppreſſo [24] domeſtica fraude Sertorio, [25] victo deditoque Perpenna, ipſæ quoque in Romanam fidem venere urbes, [26] Oſca, [27] Terme, [28] Tutia, [29] Valentia. [30] Auxima, & in fame nihil non experta [31] Calaguris. Sic recepta in pacem Hiſpania. Victores duces externum id magis quam civile bellum videri voluerunt, [32] ut triumpharent.

INTERPRETATIO.

[c] *Hi copias Sertorii frequentibus & dubiis prœliis comminuère.*

NOTÆ.

9. *Metello.*] Qui Q. Cæcilius Metellus Pius vocabatur, filius ejus qui Jugurtham regem vicit.

10. *Copias ejus tota.*] Nemo eſt qui dubitet has lineas delere, *Copias ejus tota Hiſpania perſequuti, diu & ancipiti ſemper acie domuerunt.* Nil enim aliud ſunt quam quod ſupra dicit. *Hi copias viri diu & ancipiti ſemper acie attrivere.*

11. *Prima per legatos certamina habita.*] Verſo ſtylo confodiatur illud, *habita*; nec enim Latinum eſt, & à brevitate Flori abhorret. *Pater meus.*

12. *Hinc Domitius & Thorius.*] *Hinc* ex parte Metelli, *Domitius* & *Thorius* Metelli legati.

13. *Inde Herculeji.*] *Inde* ex parte Sertorii: *Herculeii* duces, Sertorii fratres erant.

14. *Proluderent.*] Idem quod *præluderet*. Metaphora à re muſica, ſic cap. 2. lib 4. *Ac Mariana quidem Cinnanaque rabies intra urbem præluſerat, quaſi experiretur.*

15. *His.*] Herculejis.

16. *Segoviam.*] Urbem in Tarraconenſi Hiſpania.

17. *Illis.*] Metelli Legatis Domitio & Thorio.

18. *Anam.*] Hiſpaniæ fluvium.

19. *Ipſi duces.*] Pompejus & Sertorius.

20. *Lauronem atque Sucronem.*] Hiſpaniæ Tarraconenſis fluvii Lauro & Sucro.

21. *Æquavere clades.*] Ibi ſingula ex utraque acie cornua vicerunt.

22. *Illis ad populationem agrorum.*] Sertorii militibus.

23. *His.*] Pompeji militibus.

24. *Domeſtica fraude.*] A Marco Antonio, & M. Perpenna in convivio interfectus fuit.

25. *Victo deditoque Perpenna.*] Qui Sertorii partes tutabatur.

26. *Oſca.*] In Tarraconenſi Hiſpania urbs

27. *Terme.*] Celtiberiæ oppidum.

28. *Tutia.*] Hiſpaniæ urbs. Alii legunt *Tuttia* duplici *tt*.

29. *Valentia.*] Urbs Hiſpaniæ Orientalis inter Urbes Saguntum & Salariam.

30. *Auxima.*] Hiſpaniæ urbs, alii *Uxamam*, alii *Auxumam* vocant.

31. *Calaguris.*] Hiſpaniæ urbs ad Iberum fluvium ſita.

32. *Ut triumpharent.*] Nam de civilibus bellis nullus erat triumphus, quia ut neceſſariæ iſtæ, ita lugubres ſemper exiſtimatæ victoriæ ſunt; utpote non externo, ſed domeſtico partæ cruore. Valer. Max. lib. 2. cap. 8. Lucanus bella civilia vocat.

—— *nullos habitura triumphos.*

Digitized by Google

CAPUT XXIII.

Bellum civile ſub Lepido.

MARCO Lepido, Quincto Catulo conſulibus, civile bellum pene citius oppreſſum eſt quam inciperet: [1] ſed quantum, lateque fax illius motus [2] ab ipſo Syllæ rogo exarſit! Cupidus namque rerum novarum per inſolentiam Lepidus, acta tanti viri reſcindere parabat; nec immerito, ſi tamen [3] poſſet ſine magna clade Reipublicæ. [4] Nam quum jure belli Sylla dictator proſcripſiſſet inimicos: [a] qui ſupererant, revocante Lepido, quid aliud quam ad bellum vocabantur? [b] quumque damnatorum civium bona, [5] addicente Sylla, [6] quamvis male capta, jure tamen, repetitio eorum proculdubio [7] labefactabat compoſitam civitatem. [c] Expediebat ergo quaſi ægræ ſauciæque Reipublicæ requieſcere quomodocumque; ne vulnera curatione ipſa reſcinderentur. [d] Ergo quum turbidis concionibus, [8] velut claſſico civitatem terruiſſet, profectus in Etruriam, arma inde & exercitum Urbi admoverat. Sed jam [9] Mulvium

INTERPRETATIO.

a *Lepido revocante eos qui* proſcriptionibus *ſupererant, quid aliud niſi ad bellum vocabantur?*

b *Et tum bona civium damnatorum quamvis injuſtè capta, jure tamen capta* eſſent *adjudicante Sylla, eorum repetitio ſine dubio quietam Rempubl. quatiebat,*

c *Præſtabat igitur civitati veluti ægrotæ & ſauciæ quieſcere quoquo modo, ne vulnera curatione ipſa* rurſus *aperirentur.*

d *Ergo tum tumultuoſis orationibus quaſi claſſico urbem terruiſſet.*

NOTÆ.

CAP. XXIII. *Bellum civile ſub Lepido. Eodem anno quo bellum Sertorianum de quo Capite ſuperiori.*

1 S*Ed quantum lateque.*] Merito hæc verba viris doctis diſplicuere, quaſi à Floro noſtro aliena. Lege itaque; *Fax illius motus ab ipſo Sylla rogo exarſit.*

2. *Ab ipſo Sylla rogo.*] Rectè. Sylla enim in agro Cumano mortuus, per Italiam Romam lectica aurea regium in morem delatus, annitente Q. Catulo, & Pompejo, in Campo Martio crematus fuit, etiamſi reluctaretur Lepidus, qui inde, & ejuſdem Syllæ acta reſcindere, idque ſi minus procederet, patriæ bellum inferre cogitavit. Merito igitur dixit noſter, facem hujuſce motus ab ipſo Syllæ rogo accenſam fuiſſe.

3. *Poſſet.*] Id eſt potuiſſet.

4. *Nam quum jure belli.*] Hæc pendent à ſuperioribus, *ſi tamen poſſet.* Id autem non poterat, inquit noſter, *nam quum.*

5. *Addicente Sylla.*] Addicere, verbum juriſdictionis prætoriæ, id eſt adjudicare.

6. *Quamvis malè, jure tamen.*] Sed qui malè capta ſi jure capta ſunt? Jure capta, quia ex legis jure capta fuère; malè autem capta, quia per proſcriptionis legem capta ſunt.

7. *Labefactabat compoſitam civitatem.*] Quod ſcilicet bonorum poſſeſſores non facilè ſe iis privari paterentur.

8. *Velut claſſico.*] Claſſicum eſt cum ſigna omnia pariter canunt, ut milites ad pugnam vocent. Eleganter Florus Lepidum turbidis concionibus quaſi claſſico urbem terruiſſe dicit: nam per eas, obvios ad arma concitabat.

9. *Mulvium pontem.*] Mulvius ſive Milvius pons in Tiberi prope Romam: hodie, *Ponte molle* vocant.

pontem,

Digitized by Google

pontem, collemque Janiculum Lutatius Catulus, Cnæuſque Pompejus, Syllanæ dominationis duces atque ſigniferi, alio exercitu inſederant. A quibus primo ſtatim impetu retro pulſus [10] hoſtiſque à ſenatu judicatus, incruenta fuga Etruriam, inde Sardiniam receſſit: ibique morbo & pœnitentia interiit. Victores, [11] quod non temere alias in civilibus bellis, pace contenti fuerunt.

NOTÆ.

10. *Hoſtiſque à Senatu judicatus.*] Vide Notata ad cap. 21. *Conſulto Senatus adverſariis hoſtibus judicatis.*

11. *Quod non temere alias in civilibus bellis.*] In iis enim victores ſibi, vel dominationem, vel vindictam petunt, ut in ſuperioribus factum eſt.

LIBER QVARTVS.

CAPUT I.

Bellum Catilinarium.

a CATILINAM luxuria primùm, [1] tum hinc conflata egeſtas rei familiaris, ſimul occaſio, [2] quod in extremis finibus mundi arma Romana peregrinabantur, in nefaria conſilia opprimendæ patriæ ſuæ compulere; Senatum confodere, conſules trucidare, b diſtringere incendiis Urbem, diripere ærarium, totam denique rempublicam funditus tollere, & quicquid nec Annibal videretur optaſſe. Quæ omnia quibus (ô nefas!) ſociis aggreſſus eſt, [3] ipſe patricius? [4] ſed hoc minus eſt: [5] Curii, Porcii,

INTERPRETATIO.

a *Primum luxus; deinde ex eo luxu comparata rei familiaris penuria, ſimul & occaſio, quia in extremis orbis finibus Romanorum arma verſabantur, impulere Catilinam in flagitioſa opprimendæ patriæ ſuæ conſilia.*

b *Urbem incendiis dividere.*

NOTÆ.

IN LIB. IV. CAP. I. *Bellum Catilinarium. Anno Mundi 3887. ante Ch. Nat. 61. ab Urb. Cond. 690. Coſs. M. Tullio Cicerone, & C. Antonio.*

1. T*Um hinc conflata egeſtas.*] Egeſtatem luxuriæ filiam fecit Plaut. in Prolog. Trinum.

Primum mihi Plautus nomen luxuria indidit

Tum mihi natam hanc eſſe voluit inopiam.

2. *Quod in extremis finibus mundi.*] Pompejus in Aſia contra Mithridatem militabat Salluſt. *In Italia nullus exercitus: Cn. Pompejus in extremis terris bellum gerebat.*

3. *Ipſe patricius.*] Patricii qui ex patribus, hoc eſt Senatoribus, orti ſunt. Sic dicti quod patrem ciere poſſent.

4. *Sed hoc minus eſt.*] Minus eſt, inquit, Catilinam qui patricius fuit, contra patriam conjuraſſe, cum Curii, Porcii, Syllæ, &c. qui & ipſi Senatores fuêre, ſe illi ſocios adjunxerint.

5. *Curii, Porcii.*] Præter iſtos, quos hic numerat Florus, fuêre item & alii, ut M. Craſſus, Cæſar, &c. Vide Salluſt.

Digitized by Google

6 Syllæ, Cethegi, Antronii, Vargunteii, atque Longini. Quæ familiæ? 7 Quæ ſenatus inſignia? 8 Lentulus quoque cum maxime Prætor. Hos omnes immaniſſimi facinoris ſatellites habuit. Additum eſt pignus conjurationis, 9 ſanguis humanus; quem circumlatum pateris bibêre: c ſummum nefas, niſi amplius eſſet propter quod biberunt. Actum erat de pulcherrimo imperio, niſi illa conjuratio in Ciceronem & Antonium conſules incidiſſet: 10 quorum alter induſtria rem patefecit: 11 alter manu oppreſſit. Tanti ſceleris indicium 12 per Fulviam emerſit, 12 viliſſimum ſcortum; 13 ſed parricidii innocens. Tum Conſul 14 habito ſenatu, 15 in præſentem reum Cicero 16 peroravit: ſed non amplius profectum, 17 quam ut hoſtis evaderet, d ſeque 18 palam profeſſo, incendium ſuum reſtincturum 19 ruina minaretur. Et ille quidem ad præparatum à Manlio in Etruria exercitum proficiſcitur, ſigna illaturus Urbi. 20 Lentulus e deſtinatum

INTERPRETATIO.

c *Summum flagitium niſi majus eſſet illud cujus cauſa* ſanguinem illum *biberunt.*
d *Et coram minitaret ſe incendium ſuum eorum ruina obruturum:*
e *Lentulus ſibi promittens Regnum per Sibyllinos verſus familiæ ſuæ deſtinatum.*

NOTÆ.

6. *Syllæ.*] Hunc L. Syllam vocat Cicero.

7. *Quæ Senatus inſignia.*] Nam plurimi ex ipſo Senatu. Unde Cicer. 1. Catil. *Hic ſunt in noſtro numero P. C. in hoc orbis terræ ſanctiſſimo, graviſſimoque conſilio, qui de meo noſtrumque omnium interitu, qui de hujus urbis atque adeo orbis terrarum exitio cogitent.*

8. *Lentulus quoque tum maximè prætor.*] Idem teſtatur Cicero, Salluſt. Et alii: *Tum maximè* autem, nil aliud eſt quam *tunc*.

9. *Sanguis humanus.*] Idem Salluſt. *Fuêre ea tempeſtate qui dicerent Catilinam, oratione habita, cum ad juſjurandum populares ſceleris ſui adigeret, humani corporis ſanguinem vino permixtum in pateris circumtuliſſe.* Unde infra noſter ait: *Quem circumlatum pateris bibere.*

10. *Quorum alter.*] Cicero.

11. *Alter manu oppreſſit.*] C. Antonius. Qui tamen contra hoſtes non ipſe pugnavit, ſed per Petrejum legatum ſuum id bellum confecit, ut ex Cicer. patet & Salluſt.

12. *Per Fulviam.*] *At Fulvia, inſolentia Curii cauſſa cognita, tale periculum Reip. haud occultum habuit; ſed ſublato auctore, de* Catilinæ *conjuratione quæ quo modo audierat compluribus narravit.* Sall.

12. *Viliſſimum ſcortum.*] Illam tamen *virginem nobilem*, vocat Plutarch.

13. *Parricidii.*] Parricidium vocat conjurationem in Patriam. Sic ſupra cap. 21. lib. 3. parricidiale bellum vocavit, quod contra Patriam gereretur.

14. *Habito Senatu.*] Hoc eſt coacto Senatu. Sic ſupra dixit cum frequentiſſimos eos in ſylvis haberet.

15. *In præſentem reum.*] In aliis legitur *In præſentem parricidam, in præſentem reum*; ſed delenda ſunt illhæc verba *in præſentem reum*, nihil enim novi dicunt, nec in iis figura eſt, etſi figura ſit, contra figuram peccant. *Reus* enim minus eſt centum paraſangis quam *Parricida*. Dele & *To Cicero*, quid enim aliud quam interpretamentum τῦ *Conſul*.

16. *Peroravit.*] Primam Catilinariam habuit.

17. *Quam ut hoſtis ſuaderet.*] Prima Ciceronis oratione ex urbe profugus ſe ad Manlii caſtra in Etruriam penetravit.

18. *Palam profeſſo.*] Barbariſmus eſt. Dele *profeſſo*.

19. *Ruina.*] Patriæ ſcilicet.

20. *Lentulus deſtinatum familiæ ſuæ Sibyllinis verſibus.*] Ex libris Sibyllinis, Re-

Digitized by Google

familiæ ſuæ 21 Sibyllinis verſibus regnum ſibi vaticinans, ad præſtitutum à Catilina diem, urbe tota viros, faces, tela diſponit. Nec civili conſpiratione contentus, legatis Allobrogum, qui tum forte aderant, in arma ſollicitatis. 22 Iiſſetque ultra Alpes furor, niſi 23 altera proditione Vulturcii, 24 Prætoris literæ tenerentur. Statim Ciceronis imperio 25 injecta eſt Barbaris manus. Palam 26 Prætor in ſenatu convincitur. De ſupplicio agentibus, 27 Cæſar parcendum dignitati; Cato animadvertendum pro ſcelere cenſebat. Quam ſententiam ſecutis omnibus, in carcere parricidæ ſtrangulantur. Quamvis parte conjurationis oppreſſa, tamen ab incepto Catilina non deſtitit: ſed infeſtis ab Etruria ſignis patriam petens, obvio 28 Antonii exercitu opprimitur. Quam atrociter dimicatum ſit, exitus docuit. Nemo hoſtium bello ſuperfuit. 29 Quem quis in pugnando ceperat locum, eum amiſſa anima corpore tegebat. Catilina longe à ſuis inter hoſtium cadavera repertus eſt; pulcherrima morte, ſi pro patria ſic concidiſſet.

NOTÆ.

gnum Romæ tribus Corneliis portendebatur, Cinnæ ſcilicet, Syllæ, & Lentulo, ut is putabat, jam Cinna & Sylla regnaverant: ſibi igitur Lentulus vaticinabatur regnum deberi, cum tertius eſſet ex Corneliorum familia. Meminit Cicer. in 3. Catil. *Lentulum autem ſibi confirmaſſe ex fatis Sibyllinis, aruſpicumque reſponſis ſe eſſe tertium illum Cornelium, ad quem regnum hujus urbis, atque imperium pervenire eſſet neceſſe. Cinnam ante ſe, & Syllam fuiſſe.*

21. *Sibyllinis verſibus.*] Multæ Sibyllæ numerantur quæ hos verſus in linteis voluminibus deſcripſere: horum libri novem Tarquinio Priſco venales propoſiti. Quidam combuſti, reliqui multa cum cura per longa tempora Romæ ſervati.

22. *Iiſſetque ultra Alpes furor.*] Lentulus legatos Allobrogum belli Tranſalpini, & tumultus Gallici excitandi cauſa ſollicitaverat, & ſic ultra Alpes iviſſet furor niſi res à Cicerone deprehenſa & obruta fuiſſet.

23. *Altera proditione.*] Fulvia priorem Catilinæ conjurationem prodiderat, Vulturcius hanc Lentuli cum legatis Allobrogum. Eſt hæc igitur altera, hoc eſt, ſecunda proditio. Vel alteram proditionem dicit, quia bis proditor Vulturcius, primo quod cum Catilina ejuſque ſociis conjuravit, mox quod eos cum quibus conjuraverat, prodidit.

24. *Prætoris litteræ.*] P. Lentuli litteræ quas is ad Catilinam ſcripſerat.

25. *Injecta eſt barbaris manus.*] Galli legati Allobrogum à Ponte Milvio cum abirent retracti, & Ciceronis domum deducti.

26. *Prætor.*] Lentulus.

27. *Cæſar parcendum dignitati.*] Cæſar utpote qui ex conjuratis eſſet, non morte quidem multandos, ſed æternis tenebris vinculiſque mandandos cenſebat.

28. *Obvio Antonii exercitu opprimitur.*] Tamen Antonius non pugnavit, ſe ægrotare ſimulans, ſed ejus legatus Petrejus.

29. *Quem quis in pugnando ceperat locum, eum, amiſſa anima, corpore tegebat.*] Si putem hoc in loco errorem eſſe, id quam multi mecum credent. Sed & ſic verum eſt. Conſtat enim ex Salluſtii Catilinario deſumpta eſſe; idque nemo neget; nam verba ipſa tanti ſcriptoris fidem certam fecerint: En tibi: *Quem quiſque vivus pugnando locum ceperat, eum, amiſſa anima, corpore tegebat*; ſed recte apud Salluſtium eſt, *pugnando*, ratio eſt quia non capitur locus dum pugnatur (id eſt in pugnando) imo capitur locus ad pugnandum, id eſt, *pugnando*. Itaque illud, *pugnando*, eſt in tertio caſu, non in ſexto; & cum quis dicitur cepiſſe locum pugnando, intelligimus locum ab eo captum fuiſſe ad pugnandum; quod eſt lectiſſimæ & elegantiſſimæ Latinitatis, quam tamen Florus non obſervavit, aut illud, *in*, additum eſt. *Pater meus.*

CAPUT II.

Bellum Cæſaris & Pompeii.

JAM pene [1] toto orbe pacato, majus erat imperium Romanum, quam ut ullis externis viribus extingui poſſet. Itaque invidens fortuna principi gentium populo, ipſum illum in exitium ſuum armavit. Ac Mariana quidem Cinnanaque rabies intra Urbem [2] præluſerat, quaſi experiretur. Syllana tempeſtas latius, intra Italiam tamen, detonuerat. [a] Cæſaris furor, atque Pompeii, Urbem, Italiam, gentes, nationes, totum denique qua patebat imperium, quodam quaſi diluvio & inflammatione corripuit: adeo ut non recte tantum civile dicatur; ac ne ſociale quidem; ſed 3. nec externum: ſed potius commune quoddam ex omnibus, 4 & plus quam bellum. Quippe 5 ſi duces ejus inſpicias; totus ſenatus in partibus. Si exercitus, 6 hinc undecim legiones, 7 inde decem & octo, flos omnis & robur Italici ſanguinis. Si auxilia ſociorum; 8 hinc Gallici Germanique delectus: 9 inde 10 Dejotarus, 11 Ariobarzanes, 12 Tarchondimotus, 13 Cotys, omne Thraciæ, Cappadociæque, Ciliciæ, Macedoniæ, Græciæ, Ætoliæ, totiuſque robur Orientis. Si moram belli; 14 quatuor

INTERPRETATIO.

a *Furor Cæſaris & Pompeii, urbem Italiam, Gentes, Nationes, denique totum qua extendebatur imperium complexus eſt, velut quadam inundatione & inflammatione.*

NOTÆ.

CAP. II. *Bellum Cæſaris & Pompeii, Anno Mundi 3900. ante Ch. Nat. 48. ab Urb. Cond. 703. Coſſ. Claudio Marcello, & L. Cornelio Lentulo qui Crux vocatus eſt.*

1. *Toto orbe pacato.*] Quidquid à Gaditano freto uſque ad Indiam patebat ſibi fere Romani ſubjecerant.

2. *Præluſerat quaſi experiretur.*] Præludere, ut jam dixi, & experiri, muſica verba ſunt; & de iis dicuntur qui chordas inſtrumentorum digitis prætentant, ut experiantur an inter ſe conſentiant. Præluſerat quaſi experiretur. Gallicè diceres, *Avoit preludé comme pour ſonder.*

3. *Nec externum.*] Externum dici non poteſt, quia non illud ſingulæ nationes, ſed univerſæ gerunt.

4. *Et plus quam bellum.*] Optimè hic Lucanum ſequitus, nullum enim hic gradum reliquit quo creſcere poſſet. Sed non ita bene ſupra cap. 21. ut oſtendi.

5. *Si duces ejus.*] Dele poſteriorem vocem *ejus*.

6. *Hinc undecim legiones.*] *Hinc* ex parte Cæſaris.

7. *Inde.*] Ex parte Pompeii.

8. *Hinc.*] Ut ſupra, ex parte Cæſaris.

9. *Inde.*] Ex parte Pompeii.

10. *Dejotarus.*] Gallogræcus pro quo Cicero orationem habuit, ut eum apud Cæſarem excuſaret, quod in Pompeii amicitiam propenſior fuerit.

11. *Ariobarzanes.*] Cappadociæ Rex.

12. *Tarchondimotus.*] Ciliciæ regulus.

13. *Cotys.*] Ut puto pater fuit illius Cotys ad quem Ovid. Eleg. 9. lib. 2. de Ponto miſit.

Regia progenies, cui nobilitatis origo
Nomen in Eumolpi pervenit uſque Coty.

Digitized by Google

anni, & pro clade rerum breve tempus. Si locum & ſpatium ubi commiſſum eſt; [15] intra Italiam: inde ſe in Galliam Hiſpaniamque deflexit, reverſumque ab occaſu, totis viribus in Epiro Theſſaliaque conſedit: hinc in Ægyptum ſubito tranſiliit: inde reſpexit Aſiam: inde Africæ incubuit: poſtremo in Hiſpaniam [16] regyravit, & ibi aliquando defecit. Sed non & odia partium finita cum bello. Non enim prius quievere, quam in Urbe ipſa, medio ſenatu, eorum qui victi erant odia [17] victoris ſeſe cæde ſatiarent. Cauſa tantæ calamitatis eadem quæ omnium, [18] nimia felicitas. Siquidem [19] Quincto Metello, Lucio Afranio conſulibus, quum Romana majeſtas toto orbe polleret, [20] recenteſque victorias, [21] Ponticos & Armenios triumphos [22] in Pompejanis theatris Roma cantaret; nimia Pompeji potentia apud otioſos, ut ſolet, cives movit invidiam. Metellus [23] ob imminutum Cretæ triumphum; b Cato adverſus potentes ſemper obliquus, detrectare Pompejum, actiſque ejus [24] obſtrepere. c Hic dolor [25] tranſverſum egit: & ad præſidia dignitati pa-

INTERPRETATIO.

b *Cato potentibus ſemper infenſus Pompejum vituperare cœpit, & ejus acta ſuggillare, minuere.*

c *Hic dolor eum in adverſum impulit, & ad dignitati ſuæ auxilia comparanda excitavit.*

NOTÆ.

14. *Quatuor anni.*] Immo plures ſunt, nempe ſex. Nam anno quo Cæſar primo, & Conſul, & Dictator fuit, extinctum eſt.

15. *Intra Italiam.*] Ubi Corfinium, & aliquot urbes Cæſar recepit; inde in Galliam ubi Maſſiliam obſidet; inde in Hiſpaniam tendit; Epirum poſtea, Theſſaliam, Ægyptum, Aſiam, Africam, & rurſus Hiſpaniam eodem tenore peragravit.

16. *Regyravit.*] Hoc eſt *deflexit*, Græci dicerent περιεκάμψατο. Malè in aliis *remigravit*.

17. *Victoris ſe ſe cæde ſatiarent.*] Victoris hoc eſt Cæſaris quem in medio Senatu confodere.

18. *Nimia felicitas.*] Conſule, cap. 12. lib. 3. *Denique illa ipſa principatus & dominandi cupido unde niſi ex nimiis opibus? Atqui hæc Cæſarem atque Pompejum furialibus in exitium Reipub. facibus armavit.*

19. *Quinto Metello.*] Quinto Cæcilio Metello qui Celer dictus. Et L. Afranio, anno Mundi 3890.

20. *Recenteſque victorias.*] Superiori anno, eo ſcilicet qui Metelli & Cæcilii Conſulatum anteceſſit, Pompejus ex Aſia reverſus de Mithridate, & Tigrane, & tota fere Aſia triumphavit.

21. *Ponticos & Armenios triumphos.*] Pontum, Armeniam, totam fere Aſiam Metellus domuerat. Vide ſupra cap. 5. lib. 3.

22. *Pompejanis theatris.*] Cave ea theatra intelligas, quæ Pompejus extruxit: nondum enim ea extruxerat cum de Mithridate triumphavit. Pompejana theatra vocat noſter loca, ubi pop. Rom. Pompeji laudes canebat, ſive in campo Martio, ſive in foro, ſive revera ad id theatra quædam momentanea, ut fiebat, erecta fuerint.

23. *Ob imminutum Cretæ triumphum.*] Dum Metellus in Creta rem gerebat, Pompejus quamvis abſens in ea provincia inclytus fuit, & multi ad eum defecerunt, quapropter & hic de Creta triumphavit, & ſic Metelli triumphus imminutus fuit. Pompejus etiam captivos duces ornamentum triumphi Metello ſubduxerat, ut eos ipſe duceret.

24. *Obſtrepere.*] Actis alicujus obſtrepere, eſt murmurando, & tumultuando eorum reſciſionem ſuadere.

25. *Tranſverſum egit.*] Salluſtiana phraſis, Gallicè, *Le pouſſa à la traverſe.*

Digitized by Google

randa impulit. Forte tunc Craſſus genere, divitiis, dignitate florebat: [26] vellet tamen auctiores opes: [d] Cajus Cæſar eloquentia, & ſpiritu, ecce jam & [27] conſulatu allevabatur: Pompejus tamen ſuper utrumque eminebat. Sic igitur Cæſare [28] dignitatem comparare, [29] Craſſo augere, Pompejo retinere cupientibus, omnibuſque pariter potentiæ cupidis, de invadenda Republica facile convenit. [e] Ergo quum mutuis viribus in ſuum quiſque decus niteretur, [30] Galliam Cæſar invadit, [31] Craſſus Aſiam, [32] Pompejus Hiſpaniam: tres maximos exercitus: [33] & jam ſic orbis imperium ſocietate trium principum occupatur. [34] Decem annos traxit iſta dominatio. [f] Exinde, quoniam [35] mutuo metu tenebantur, [36] Craſſi morte apud Parthos, [37] & morte Juliæ Cæſaris filiæ, quæ nupta Pompejo, [38] generi ſocerique concordiam matrimonii fœdere tenebat, ſtatim æmulatio erupit. Jam Pompejo ſuſpectæ Cæſaris opes, & Cæſari Pompejana dignitas gravis. [39] Nec hic ferebat parem, nec ille ſuperiorem. Nefas! ſic de principatu laborabant, [40] tanquam duos tanti imperii fortuna non caperet. Ergo [41] Lentulo Marcelloque conſulibus,

INTERPRETATIO.

[d] *Cajus Cæſar eloquentia, & animo, & jam Conſulatu ſuo nitebatur.*

[e] *Ergo cum ſinguli ad ſuam dignitatem tenderent.*

[f] *Poſtea quoniam mutuo metu tenebantur ſtatim æmulatio erupit Craſſi morte, apud Parthos, & morte Iuliæ Cæſaris filiæ, quæ Pompejo nupta, generi & ſoceri concordiam retinebat matrimonii fœdere.*

NOTÆ.

26. *Vellet.*] Pro *voluiſſet*.

27. *Conſulatu.*] Nam poſt Metellum, & Afranium Conſul fuit.

28. *Dignitatem.*] Conſulatus ſcilicet, quem anno ſequenti obtinuit.

29. *Craſſo augere.*] Supra, *Vellet tamen auctiores opes.*

30. *Galliam Cæſar invadit.*] Ad bellum Gallicum, de quo cap. 10. lib. 3.

31. *Craſſus Aſiam.*] Ad bellum Parthicum de quo cap. 11. lib. 3.

32. *Pompejus Hiſpaniam.*] Hanc ſecundo Conſulatu ſuo obtinuit, nec Romam tamen reliquit, ſed ibi præſidens, provinciam ſuam per legatos Afranium, & Petrejum adminiſtravit. Vellei. Paterc. lib. 2.

33. *Et jam ſic orbis.*] Illud, *jam*, unde huc irrepſerit non video.

34. *Decem annos.*] A Conſulatu Metelli, & Afranii, uſque ad Conſulatum Lentuli & Marcelli.

35. *Mutuo metu tenebantur.*] Ne ſcilicet alter alterum in imperio occupando præveniret.

36. *Morte Craſſi.*] Nam dum Craſſus vivebat, nil movere audebant Cæſar, & Pompejus, quia tertii acceſſionem, Craſſi ſcilicet, verebantur.

37. *Et morte Iuliæ Cæſaris filiæ.*] Et Craſſus & Julia eodem anno mortem obiere; nempe ſeptem annis poſt initum fœdus cum Craſſo, Cæſare, & Pompejo.

38. *Generi ſocerique concordiam.*] Idem Vellei. lib. 2. *Male cohærentis inter Cn. Pompejum, & C. Cæſarem concordiæ pignus, Iulia uxor magni deceſſit.*

39. *Nec hic ferebat parem, nec ille ſup.*] *Hic* eſt Pompejus. *Ille* Cæſar. Lucan. lib. 1.

Nec quenquam jam ferre poteſt Cæſarve priorem
Pompejuſve parem.

40. *Tanquam duos tanti imperii.*] Idem expreſſit Lucan. lib. 1.

Quæ mare quæ terras, quæ totum poſſidet orbem
Non cepit fortuna duos.

41. *Lentulo Marcelloque Conſulibus.*] Vid. quæ capiti præmiſſa ſunt.

Digitized by Google

rupta [42] prima conjurationis fide, [43] de ſucceſſione Cæſaris [44] ſenatus, id eſt, Pompejus, agitabat: [45] nec ille abnuebat, [46] ſi ratio ſui proximis comitiis haberetur. Conſulatus abſenti, quem decem tribuni plebis, [47] favente Pompejo, nuper decreverant; tum [48] diſſimulante eodem negabatur. [49] Veniret, & peteret majorum more. Ille contra flagitare decreta; [50] ac niſi in fide permanerent, non ſe [51] remittere exercitum. Ergo ut in hoſtem decernitur. His Cæſar agitatus, ſtatuit præmia armorum armis defendere. Prima civilis belli arena, Italia fuit; cujus arces levibus præſidiis Pompejus inſederat: ſed omnia ſubito Cæſaris impetu oppreſſa ſunt. Prima [52] Arimino ſigna cecinerunt. Tum pulſus Etruria Libo, [53] Umbria Thermus, Domitius Corfinio. Et peractum erat bellum ſine ſanguine, ſi Pompejum [54] Brundiſii opprimere potuiſſet: [55] & cœperat. Sed ille per obſeſſi clauſtra portus, nocturna fuga evaſit. Turpe dictu! modo [56] princeps patrum, pacis bellique moderator, per triumphatum à ſe mare, lacera & pene inermi navi fugiebat. Nec Pompejus ab Italia, quam ſenatus ab Urbe, fugatur prior. Quam pene vacuam metu Cęſar ingreſſus, conſulem ſe ipſe facit. Ærarium quoque

NOTÆ.

42. *Prima conjurationis fide.*] Quâ illis de invadenda Republica convenerat. Vide ſupra.

43. *De ſucceſſione Cæſaris.*] Hoc eſt de Imperio Cæſari abrogando & ſucceſſore in ejus locum mittendo, tunc autem Cæſar Provinciam Galliam obtinebat.

44. *Senatus, id eſt, Pompejus.*] Argutiſſima ſententia quaſi diceret Florus Senatum, nil aliud tum fuiſſe quam Pompejum ipſum; vel, quidquid vellet Pompejus, id ſtatim Senatoribus placuiſſe, & eorum decretis firmatum fuiſſe. Nam Senatum in Pompeji partibus fuiſſe notum eſt. Hujus autem figuræ exemplum eſt in fine cap. 3. infra. *Romanæ dominationis, id eſt humani generis.* Ut ſi diceret Florus humanum genus, & Romanam dominationem, verbis differre, re autem minime.

45. *Nec ille abnuebat.*] Nec Cæſar abnuebat ſucceſſorem.

46. *Si ratio ſui proximis comitiis.*] Hoc eſt ſi ſibi proximis Comitiis Conſulatum vellent deferre.

47. *Favente Pompejo.*] Cum Pompejus legem tuliſſet, ne quis abſens magiſtratum poſſet petere, lege jam in æs inciſa recordatus ſoceri ſui C. Cæſaris, eum legi exemit, & errorem ſuum correxit. Sed Marcellus poſtea id nullo modo locum habere poſſe contendit, cum Pompejus per ſe errorem ſuum correxiſſet, ſine populi auctoritate qua tamen æque opus erat, veluti ſi lex nova de integro rogata fuiſſet.

48. *Diſſimulante eodem.*] *Pompée ne faiſant pas ſomblant de voir.*

49. *Veniret.*] Sic cum ſuperioribus junge. Illi Conſulatus à Romanis negabatur dicentibus, *Veniret.*

50. *Ac niſi in fide permanerent.*] Niſi ſibi Conſulatum darent ut promiſerant.

51. *Remittere.*] Eleganter pro remiſſurum.

52. *Ariminum.*] Maritima urbs ſupra Umbros.

53. *Umbria Thermus.*] Ex Lucano.
Juſque ſuum pulſo jam perdidit Umbria Thermo.

54. *Brundiſii.*] Vide cap. 20. lib. 1.

55. *Et cœperat.*] Id eſt inceperat ſupp. opprimere. Alii legunt, *ceperat*, id eſt, *cepiſſet*: ut *peractum erat*, pro *peractum fuiſſet.*

56. *Princeps Patrum.*] Princeps Senatus, is dicebatur qui in lectione Senatus quæ per cenſores peracto cenſu fiebat, primo loco recitabatur.

Digitized by Google

[57] ſanctum, quia tardius aperiebant Tribuni, juſſit effringi: cenſumque & patrimonium populi Romani ante rapuit, quam imperium. Pulſo fugatoque Pompejo, maluit prius ordinare provincias, quam ipſum ſequi. Siciliam & Sardiniam, [58] annonæ pignora, per legatos habet. Nihil hoſtile erat in Gallia; pacem ipſe fecerat. Sed ad [59] Hiſpanienſes Pompeji exercitus tranſeunti per eam duci portas claudere auſa Maſſilia eſt. Miſera, [60] dum cupit pacem, belli metu in bellum incidit: ſed quia tutis muris erat, vinci eam ſibi juſſit [61] abſenti. [g] [62] Græcula civitas, [63] non pro mollitie nominis, & vallum rumpere, & incendere [64] machinas auſa, & congredi navibus: ſed Brutus, cui mandatum erat bellum, victos terra marique perdomuit. Mox dedentibus ſeſe ablata omnia præter, quam potiorem omnibus habebant, libertatem. Anceps, variumque, & cruentum in Hiſpania bellum cum legatis Cnæi Pompeji [65] Petrejo & Afranio: quos [66] Ilerdæ caſtra habentes, apud [67] Sicorim amnem obſidere, & ab oppido intercludere aggreditur. [h] Interim [68] obundatione verni fluminis, commeatibus prohibetur. Sic fame caſtra tentata ſunt: obſeſſorque ipſe quaſi obſidebatur: Sed [69] ubi pax fluminis rediit; [70] populationibus & pugna campos aperuit: iterum ferox inſtat; & cedentes ad Celtiberiana

INTERPRETATIO.

g Græcula urbs auſa eſt vallum Cæſaris rumpere, & incendere machinas, & navibus pugnare, non ſecundum mollitiem ſui nominis.

h Interea verna inundatione fluminis commeatibus intercluditur.

NOTÆ.

57. *Sanctum.*] Quia erat in æde Saturni. Vel *ſanctum* vocat, quia in eo pecunia belli Gallici cauſa ſervabatur, cum execrationibus publicis eam motum neo iri, niſi Gallicum bellum incideret. Prior ſententia magis placet.

58. *Annonæ pignora.*] Sardinia & Sicilia populum Romanum nutriebant: ideoque eas, *annonæ pignora*, vocat noſter quod ſibi annonam certam facerent.

59. *Hiſpanienſes.*] Hiſpanienſes dicuntur qui in Hiſpania ſunt, non vero ex Hiſpania nati. Hiſpani vero qui ex Hiſpania nati quamvis non ſint in Hiſpania.

60. *Dum cupit pacem.*] Portas enim Cæſari clauſerat ne partes ejus ſequi coacta ſic bello involueretur, itaque bellum metuens, in bellum incidit.

61. *Abſenti.*] D. Bruto.

62. *Græcula civitas.*] Græculam vocat quod à Phocæenſibus condita ſit. Vide Juſtin. lib. 43. cap. 3.

63. *Non pro mollitie nominis.*] Hoc eſt; *quod parum mollitiei nominis convenit.* Græci autem ſemper molles & effeminati audivêre. Ovid. lib. 3. Faſt.

Græcia facundum ſed malè forte genus.

64. *Machinas.*] Quibus ad oppugnationem Cæſar utebatur.

65. *Petrejo & Afranio.*] Afranium Conſularem, Petrejum Prætorium, vocat Vellei.

66. *Ilerda.*] Oppidum in Hiſpania Tarraconenſi quæ citerior dicta eſt.

67. *Sicoris.*] Fluvius non longe ab Ilerda.

68. *Obundatione verni fluminis.*] Hoc eſt obundatione verna fluminis. Alii legant, *abundantione*, ut apud Virgil. 1. Georg. *Amnis abundans*, ſed, *abundantione*, rectum eſt, uſus ſtat.

69. *Ubi pax fluminis rediit;*] Legendũ profecto, *ubi pax flumini redit*, videre multi.

70. *Populationibus & pugna.*] Legendum, *pugna*, ut monet Salmaſius.

conſequu-

conſequutus, aggere & vallo, 71 ac per hæc ſiti ad deditionem compulit. Sic citerior Hiſpania recepta eſt; nec ulterior moram fecit. 72 Quid enim una poſt quinque legiones? Itaque ultro cedente Varrone, Gades, 73 fretum, Oceanus, omnia felicitatem Cæſaris ſequebantur. Aliquid tamen adverſus abſentem ducem 74 auſa fortuna eſt circa Illyricum & Africam, i 75 quaſi de induſtria proſpera ejus adverſis radiarentur. Quippe quum fauces Adriatici maris juſſi occupare 76 Dolabella & Antonius, ille Illyrico, hic 76 Curictico litore caſtra poſuiſſent; jam maria late tenente Pompejo, repente legatus ejus Octavius Libo ingentibus copiis claſſicorum circumvenit utrumque. Deditionem fames extorſit Antonio. K Miſſæ quoque à Baſilo in auxilium ejus rates, quales inopia navium fecerat, 77 nova Pompejanorum arte 78 Cilicum; 79 actis ſub mare funibus, captæ quaſi 80 per indaginem. l Duas tamen 81 æſtus explicuit. Una, quæ

INTERPRETATIO:

i *Quaſi ex propoſito, ut ejus felicitas adverſitate fulgeret.*

K *Rates quoque quales navium penuries fecerat, à Baſilo in ejus auxilium miſſa nove artificio Pompejanorum nautarum ductis ſub mare funibus, quaſi per indaginem capta fuêre.*

l *Æſtus tamen duas expedivit.*

NOTÆ.

71. *Ac per hæc.*] Per aggerem & vallum, quibus eos cinxerat, itaut fontibus interclusi eſſent.

72. *Quid enim una poſt quinque legiones.*] Senſus eſt; quomodo una legio reſiſtere poſſet, poſtquam quinque non potuere.

73. *Fretum.*] Propriè fretum Herculeum ſeu Gaditanum, quod Hiſpaniam à Mauritania dividit.

74. *Auſa fortuna.*] Ex Lucano, ut alia multa,

Non eadem belli totum fortuna per orbem
Conſtitit, in partes aliquid ſed Cæſaris auſa eſt.

75. *Quaſi de induſtria proſpera ejus.*] Addo, *ut, auſa fortuna eſt ... quaſi de induſtria, ut proſpera ejus, &c.* Fortuna & Conſilium inter ſe pugnant, nec ſe miſceri ſinunt; tamen eo tempore cum aliquid auſa fuit adverſus Cæſarem, conſilium adhibuiſſe viſa eſt, ut dum adverſabatur Cæſari, ſplendidiorem redderet Cæſarem.

76. *Dolabella & Antonius.*] Meminit Sveton. in Cæſar. cap. 36. *Omnibus civilibus bellis nullam cladem, niſi per legatos ſuos paſſus eſt; quorum C. Curio in Africa periit: C. Antonius in Illyrico, in adverſariorum devenit poteſtatem, P. Dolabella claſſem in eodem Illyrico, Cn. Domitius in Ponto exercitum amiſerunt.*

76. *Curictico.*] In al. *Corcyræo*. ſed *Curictico*, vel *Curictio*, ex variantium lectionum multitudine legendum monuit Salmaſ. *Curicta* autem inſula eſt Illyriæ objacens, ut ex Plinio notum.

77. *Nova Pompejanorum arte Cilicum.*] De hoc Lucanus lib. 4.

At Pompejanus fraudes innectere ponto
Antiqua parat arte Cilix.

Ubi quam antiquam ille, noſter novam dicit.

78. *Cilicum.*] Sic Nautæ communi cum Piratis nomine dicebantur.

79. *Actis ſub mare funibus.*] Sic Brutus quum Xanthum obſediſſet, & aliqui fluvium urbe prælabentem, ſub aqua tranantes evaderent. *Retibus excepit tranſverſo alveo in altum demiſſis, quorum in ſummo tintinnabula appenſa illico irretitum nuntiabant.*

80. *Per indaginem.*] Propriè. Vide Notata ad cap. 16. lib. 3. *Quidquid piratarum fuit quadam indagine incluſum & oppreſſum.*

81. *Æſtus explicuit.*] Mare recurrens altius naves attollendo eas è funibus extricavit.

Digitized by Google

[82] Opiterginos ferebat, in vadis hæſit, memorandumque poſteris [83] exitum dedit. Quippe vix mille juvenum manus, circumfuſi undique exercitus per totum diem tela ſuſtinuit. Et quum exitum virtus non haberet, tamen ne in deditionem veniret; hortante tribuno Vultejo mutuis ictibus in ſe concurrit. In Africa quoque par & virtus & calamitas [84] Curionis fuit: qui ad recipiendam provinciam miſſus, pulſo fugatoque Varo jam ſuperbus, ſubitum Jubæ regis adventum, equitatumque Maurorum ſuſtinere non potuit. Patebat victo fuga, [85] ſed pudor ſuaſit, ut amiſſum ſua temeritate exercitum, morte ſequeretur. [86] Sed jam debitum par fortuna flagitante ſedem bello Pompejus Epiron elegerat. Nec Cæſar moratur. Quippe ordinatis à tergo omnibus, quamvis [87] hiems media prohiberet tempeſtate, ad bellum navigavit, poſitiſque ad [88] Oricum caſtris, quum pars exercitus, ob inopiam navium cum Antonio relicta, Brundiſii moram faceret; adeo impatiens erat, ut ad arceſſendos eos, [m] ardente ventis mari, [89] nocte concubia, ſpeculatorio navigio, ſolus ire tentaverit. Extat ad trepidum tanto diſcrimine gubernatorem vox ipſius: Quid times? Cæſarem vehis. Contractis in unum undique copiis, poſitiſque cominus caſtris diverſa erant ducum conſilia. Cæſar [90] pro natura [90] ferox, & conficiendæ rei cupidus, oſtentare aciem, pro-

INTERPRETATIO.

m *Mare ventis exagitato media nocte ſpeculatoria nave ſolus ire auſus fuerit:*

NOTÆ.

82. *Opiterginos.*] Opitergium oppidum Venetorum ſupra ſinum Adriaticum.

83. *Exitum.*] Pro, *exitum,* lego *exemplum;* vera lectio eſt.

84. *Curionis.*] Ca. Curronē vocat Svet.

85. *Sed pudor ſuaſit.*] Cæſar de bello Civ. lib. 2. *Curio nunquam, amiſſo exercitu quem à Cæſare fides ſua commiſſum acceperat, ſe in ejus conſpectum reverſurum confirmat, atque ita prælians interficitur.*

86. *Sed jam debitum par fortuna flagitante.*] Salmaſius legit, ſed jam debitum *pari* fortuna flagitante. Utinam ne iſthæc ſcripſiſſet vir longe clariſſimus; quid enim eſt, *par fortuna,* hoc loco? nihil. At *debitum par,* metaphora eſt à re gladiatoria. *Flagitante,* quoque ſumptum à populo, qui *paria* aliquot Gladiatorum à muneratoribus poſcebat; ex Martiale, Svetonio, & aliis paſſim. Quid igitur? inquies. Hoc inquam: Et Scaligeris interdum, & Caſaubonis, & Salmaſiis, opus venia eſt. Homines fuêre. Huic exemplo alterum planè geminum eſt apud Juſtinum lib. 17. ubi de Lyſimacho, & Seleuco agit, *Ultimum hoc certamen commilitonum Alexandri fuit, &c. velut ad exemplum fortunæ, par reſervatum.* Pater meus.

87. *Hiems media prohiberet tempeſtate.*] Refer Tò *media* ad Tò *tempeſtate.* Et hoc voluit Florus: cum Pompejus Epirum bello egiſſet, ac Cæſar qui Brundiſii morabatur, illuc optaret trajicere, medio obſtaculo, tempeſtate media, hoc eſt quæ inter eum & Pompejum media erat, prohibebatur. Sed tamen, &c.

88. *Oricum.*] Epiri maritima urbs.

89. *Nocte concubia.*] Nox concubia dicitur media nox, qua *cuncta animalia terris ſomnus habet,* ut ait illeuſus eſt etiam Liv.

90. *Pro natura.*] Satis dubito utrum iſtud, *pro,* ſit à manu Flori nec ne.

90. *Ferox.*] Hic *ferox* eſt *audax,* ut apud Virgil. lib. 10.

—— —— Non vivida bello
Dextra viris, animuſque ferox, patienſque pericli. Et 12.
O præſtans animi juvenis, quantum ipſe feroci
Virtute exſuperat.

vocare, laceſſere; nunc obſidione caſtrorum, n quæ ſedecim millium vallo obduxerat; (ſed quid his obeſſet obſidio, qui patente mari omnibus copiis abundarent?) nunc expugnatione [91] Dyrrhachii irrita; (quippe quam vel ſitus inexpugnabilem faceret.) Ad hoc aſſiduis in eruptionem hoſtium præliis; (quo tempore egregia virtus Scævæ [92] centurionis emicuit, cujus in ſcuto centum atque viginti tela ſedere.) jam vero direptione urbium ſociarum, quum Oricum, & [93] Gomphos, & alia caſtella Theſſaliæ vaſtaret. o Pompejus adverſus hæc [94] nectere moras, tergiverſari, ſimul ut hoſtem interclusum undique inopia commeatuum tereret, utque ardentiſſimi ducis conſeneſceret impetus. Nec diutius profuit duci ſalutare conſilium. Milites otium, ſocii moram, [95] principes ambitum ducis increpabant. Sic præcipitantibus fatis, prælio ſumpta eſt Theſſalia: & [96] Philippicis campis, Urbis, imperii, generis humani fata commiſſa ſunt. Nunquam ullo loco [97] tantum virium populus Romanus, tantum dignitatis fortuna vidit. Trecenta amplius millia hinc vel illinc, [98] præter auxilia regum, & Senatus. Nunquam imminentis ruinæ manifeſtiora [99] prodigia: [100] fuga victimarum, [101] examina in ſignis, interdiu tenebræ; dux ipſe & nocturna [102] imagine, [103] theatri ſui audiens

INTERPRETATIO.

n *Quæ cinxerat vallo ſedecim millium.*
o *Contra hæc Pompejus moras nectebat, recedebat, ſimul ut hoſtem undique concluſum,* inopia *commeatuum minueret.*

NOTÆ.

91. *Dyrrachii.*] Macedoniæ oppidi quod prius Epidaurus dicebatur ad litus fere maris Adriatici.

92. *Centurionis.*] Centuriones in exercitu dicebantur qui ſingulis ordinibus in legione præerant. Qui ordines centum militibus conſtabant.

93. *Gomphos.*] Oppidum Theſſaliæ ab Epiro venientibus.

94. *Nectere moras.*] *Nectere* pro *nectebat*, eleganter. Sic ſæpe indefinitos pro imperfectis reperias.

95. *Principes ambitum.*] Quaſi de induſtria moras necteret, ut diutius imperium obtineret. Et ambitus hic pro ambitione ponitur.

96. *Philippicis campis.*] In Theſſalia inter Pharſalum & Enipeum fluvium. Hi campi prius Pharſalici dicti ſunt.

97. *Tantum virium Populus Romanus.*] Hic errorem eſſe nemo non videt. Salmaſ. legit, *populi Romani*; ſed omnino delenda ſunt hæc verba, *populi Rom.* neque unquam illa ſcripſit Florus.

98. *Præter auxilia regum & Senatus.*] Ridiculum eſt, lege, *Sociorum*, pro, *Senatus*.

99. *Prodigia.*] Idem quod, *monſtra*, quæ eveniunt, ut aliquid portendant.

100. *Fuga victimarum.*] Victimæ ducebantur non trahebantur, quæ ſi ductores ſponte non ſequerentur, vel ſi ex eorum manibus ſeſe proripuiſſent & aufugiſſent, vel elapſæ ictum fefelliſſent, mali ominis erat, ut contra boni, ſi ad aram ſponte acceleraſſent, ſine tumultu ictum pertuliſſent, & collapſæ placidæ animam exhalaſſent.

101. *Examina in ſignis.*] Vide Notata ad cap. 6. lib. 2. *Inſidentia ſignis examina.*

102. *Imagine.*] Gallicè diceres, *Viſion*.

103. *Theatri ſui.*] Quod dedicaverat ſeptem annis poſt triumphum ſuum de Aſia. Illud Demetrius, qui ejus libertus erat, ædificavit ad campum Floræ, contiguum Circo Flaminio.

plauſum, in modum [104] planctus circumſonare; & mane [105] cum pullo [106] (nefas!) [107] apud principia conſpectus. Nunquam acrior neque alacrior exercitus Cæſaris fuit. [108] Inde claſſica prius, inde tela. p Annotatum quoque committentis aciem [109] Craſtini pilum: qui mox adacto in os gladio, ſic inter cadavera repertus, libidinem ac rabiem qua pugnaverat, ipſa novitate vulneris præferebat. Sed nec [110] minus admirabilior illius exitus belli. Quippe quum Pompejus adeo equitum copia abundaret, ut facile circumventurus ſibi Cæſarem videretur, circumventus ipſe eſt. Nam quum diu æquo Marte contenderent, juſſuque Pompeii fuſus à cornu erupiſſet equitatus; repente [111] hinc ſigno dato, Germanorum cohortes tantum in effuſos equites fecere impetum, [112] ut illi eſſe pedites, [113] hi [114] venire in equis viderentur. Hanc ſtragem fugientis equitatus, [115] levis armaturæ ruina comitata eſt. Tunc terrore latius dato, turbantibus invicem copiis reliqua ſtrages [116] quaſi una manu facta eſt. Nec ulla res magis exitio fuit, quam ipſa exercitus magnitudo. [117] Multus in eo prælio Cæſar fuit, [118] mediuſque inter Imperatorem & militem. Voces

INTERPRETATIO.

p *Notatum quoque fuit telum Craſtini pugnam incipientis, qui mox tranſacto in os gladio, ſic inter mortuos repertus ipſa novitate vulneris rabiem & ardorem quo pugnaverat, oſtendebat.*

NOTÆ.

104. *Planctus.*] Eſt propriè cum pectora palmis concutiuntur, quod in luctu fieri ſolet.

105. *Cum pullo.*] Id eſt, cum *veſte pulla*, id eſt, *nigra*, quod omen infauſtum apud Romanos putabatur, qui pullo niſi in luctu non utebantur.

166. *Nefas!*] Quia cum purpura eum decebat conſpici.

107. *Apud principia.*] Vide Notata ad cap. 10. lib. 3.

108. *Inde claſſica prius, inde tela.*] Ab exercitu Cæſaris prius claſſica cecinere, & prius tela miſſa ſunt: quod dixit noſter, ut Cæſaris exercitus alacritatem oſtenderet.

109. *Craſtini pilum.*] Certe hic non poſſum quin incogitantiæ Florum inſimulem, qui hæc nobis ita tradidit, ut planè ignorarentur, ni nos ea alii docuiſſent. Hic Craſtinus, qui Cæſaris partes ſequebatur, prælium commiſſurus, antequam telum torqueret, Cæſarem aſpiciens: *Faciam*, inquit, *hodie Imperator, ut aut vivo mihi, aut mortuo gratias agas.* Annotatum ergo eſt ejus pilum, quia hæc locutus, illud in hoſtes torſit.

110. *Nec minus admirabilior.*] Legendum *nec minus admirabilis*.

111. *Hinc ſigno dato.*] A Cæſaris exercitu.

112. *Ut illi eſſe pedites.*] Põpeii equites

113. *Hi.*] Germani.

114. *Venire.*] Cum impetu in hoſtem ruere hic. Quod Notandum.

115. *Levis armaturæ.*] Hoc eſt militum levis armaturæ.

116. *Quaſi una manu.*] Ita facilè facta fuit, ut una tantum manu facta videretur. Non temere hoc alibi reperies.

117. *Multus in eo prælio Cæſar.*] Eleganter. Multus hic eſt, *pro multis*, aſſiduus, diligens. Sic Salluſt. in Jugurth. *Ad vigilias multus eſſe*. Et infra. *Tum vero multus atque ferox inſtare.*

118. *Mediuſque inter Imperatorem & Militem.*] Hoc eſt ut Imperatoris ſic militis munus obibat. Et ſic utriuſque muneris particeps, & Imperatoris & militis, medius erat inter utrumque.

Digitized by Google

quoque [119] obequitantis exceptæ, altera cruenta, ſed docta, & ad victoriam efficax; Miles, [120] faciem feri: altera [121] ad jactationem compoſita; Parce civibus: [122] quum ipſe ſequeretur. Felicem utcumque in malis Pompejum, ſi eadem ipſum, quæ exercitum ejus fortuna traxiſſet! Superſtes dignitati ſuæ vixit, ut cum majore dedecore per [123] Theſſalica Tempe equo fugeret, ut una navicula [124] Lesbon applicaretur: [125] pulſus Hedris in deſerto Ciliciæ ſcopulo, fugam in Parthos, Africam, vel Ægyptum agitaret; ut denique [126] in Peluſio litore, [127] imperio viliſſimi regis, [128] conſiliis ſpadonum, & ne quid malis deſit, [129] Septimii deſertoris ſui gladio trucidatus, ſub oculis uxoris ſuæ liberorumque moreretur. Quis non peractum eſſe cum Pompejo crederet bellum? Atqui acrius multo atque vehementius Theſſalici incendii cineres [illegible]. [130] Et in Ægypto quidem adverſus Cæſarem [131] ſine partibus bellum. Quippe quum Ptolemæus rex Alexandriæ, [132] ſummum civilis belli ſcelus peregiſſet, fœduſque amicitiæ cum Cæſare, 133 medio Pompeii capite ſanxiſ-

NOTÆ.

119. *Obequitantis.*] Hoc eſt circum equitantis, huc & illuc circum ordines equitantis.

120. *Faciem feri.*] Hoc eſt reſiſtentes feri, parce fugientibus, vel hoc ideo dixit Cæſar, ut quod maximè ad victoriam efficax, cum hoſtes oculos ad vitandum ictum averterent, toto corpore patentes facilè à ſuis transfoderentur. Sed prius magis veriſimile, immo & magis doctum, & efficax. Quaſi dixiſſet Cæſar: fugientes ſinite fugere, & vos ad obſiſtentes convertite.

121. *Ad jactationem compoſita.*] Quia per eam Cæſar ſe Cives & amare, & colere ſuadere volebat, ſeque invitum contra eos tela convertere.

122. *Quum ipſe ſequeretur.*] Profecto ſcripſerat Florus, *parce civibus quos ipſe ſequeretur*, ut ſenſus ſit Cæſarem dixiſſe, *parce civibus*, ut eos ſcilicet ipſe ſequeretur.

123. *Per Theſſalica Tempe.*] Loca nemoroſa ad Peneum fluvium ſita in Theſſalia, *Theſſala Tempe* dixit Horat. Horum plane mirabilem deſcriptionem, vide apud Ælian. lib. 3. Var. Hiſt. cap. 1.

124. *Lesbon.*] Inſulam in mari Ægæo è regione Troadis.

125. *Pulſus Hedris in deſerto Ciliciæ ſcopulo.*] Optimè Salmaſ. qui legit, *pulſus Syedris deſerto Ciliciæ ſcopulo: Syedra* autem eſt urbs Ciliciæ, quam ſcopulum vocat noſter, quia maritima eſt, itaut longè aſpicientibus ſcopulus videatur. Quidam libri habent *pulſus Lariſſa, in deſerto Ciliciæ ſcopulo, &c.* Quod verum eſſe poteſt. Sed Salmaſii lectio magis placet, cum idem Lucan. lib. 8. de eadem Pompeii fuga,

Ad profugum collecta ducem parviſque Synedris.

Ubi quivis videt legendum, *Syedris*, ut idem Salmaſ. monuit: quidam legunt *Celendris*, ſed id manifeſtò falſum eſt.

126. *Peluſio litore.*] Ad Delta Nili.

127. *Imperio viliſſimi regis.*] Ptolemæi Alexandriæ Regis.

128. *Conſiliis ſpadonum.*] Qui plurimi in his regionibus erant, & maximè potentes. Curtius lib. 3. *Spadonum grex haud ſane illis gentibus vilis.*

129. *Septimii.*] L. Septimius apud Cæſarem vocatur.

130. *Et in Ægypto.*] Vid. ut planè ſervat ordinem, quem ſupra deſcripſit. Bellum *totis viribus Theſſaliaque confecit, hinc in Ægyptum ſubito tranſiliit.*

131. *Sine partibus.*] Pompeii ſcilicet. Partes propriè dicuntur cives unius Reipublicæ in factiones ſciſſæ.

132. *Summum civilis belli ſcelus.*] Pompeii necem.

133. *Medio Pompeii capite.*] Pompeii nece mediante, conjungente fœdus illud amicitiæ.

ſet ; ultionem tanti viri Manibus quærente fortuna , cauſa non defuit. Cleopatra regis ſoror affuſa Cæſaris genibus , partem regni repoſcebat. q Aderat puellæ forma , & quæ duplicaretur ex illo , quod talis paſſa videbatur injuriam : [134] odium ipſius regis , qui Pompeii cædem , [135] partium fato , non Cæſari dederat : haud dubie idem in ipſum auſurus , ſi expediſſet . Quam ubi Cæſar reſtitui juſſit in regnum , ſtatim ab eiſdem percuſſoribus Pompeii obſeſſus in regia , quamvis exigua manu , ingentis exercitus molem mira virtute ſuſtinuit . [136] Ac primum ædificiorum proximorum , atque navalium incendio , infeſtorum hoſtium tela ſubmovit : mox [137] in peninſulam Pharon ſubitus evaſit : inde depulſus in maria, mira felicitate ad proximam claſſem enatavit : [138] relicto quidem in fluctibus [139] paludamento , ſeu fato , ſeu conſilio , ut illud [140] ingruentibus hoſtium telis ſaxiſque peteretur . Tandem receptus à claſſicis ſuis , undique ſimul hoſtes adortus , debellata perfida gente , [141] juſta [142] generi Manibus dedit . Quippe & [143] Theodotus magiſter , auctorque totius belli , & ne virilia quidem portenta Pothinus atque Ganymedes , diverſa per mare & terras fuga & morte conſumpti . Regis ipſius corpus obrutum limo repertum eſt in aureæ loricæ honore . In Aſia quoque novus rerum motus à Ponto : r plane quaſi de induſtria captante fortuna hunc Mithridatico regno exitum , ut [144] à Pompejo pater , à Cæſare filius vince-

INTERPRETATIO.

q *Aderat puellæ pulchritudo, quæ etiam ex eo duplicabatur, quod cum talis eſſet, injuriam taliſſe videbatur. Aderat odium in Regem.*

r *Omnino quaſi conſulto fortuna ſervante hoc Mithridatico regno fatum.*

NOTÆ.

134. *Odium ipſius regis.*] Repete, *aderat.* Odium regis eſt odium in ipſum regem.

135. *Partium fato.*] Pompejum trucidavit quia victus fuerat, & ut victoris Cæſaris gratiam iniret. Idemque ſibi victo etiam feciſſet , Pompejo victore, & ſic partium fato, non Cæſari, Pompeii necem dederat.

136. *Ac primum ædificiorum proximorum, atque navalium incendio.*] Vide Cæſarem in fine bellorum Civilium. Navalia hic ſunt quæ vulgo dicimus, *Arſenal*.

137. *In Peninſulam Pharon.*] E regione Alexandriæ, antiquitus Inſula fuit , poſtea vero limus , & alia inter eam & Ægyptum induruere, ut nunc Aegypto ab altera parte contigua ſit : quapropter peninſulam eam vocavit noſter, quam Homerus antea inſulam vocaverat.

138. *Relicto quidem in fluctibus paludamento.*] Alii dicunt non reliquiſſe, ſed mordicus traxiſſe ne hoſtes ſpolio potirentur.

139. *Paludamento* .] Paludamentum erat pallium inſigne bellicum Imperatorum ducumque proprium; ejus forma erat , ut extrema longitudinis eſſent utrinque anguſta, imis latioribus. Color ejus eximius , & quidem è cocco , interdum etiam album erat , ſed non ita ſæpe .

140. *Ingruentibus.*] *Qui tomboient en grand nombre*. Dictum ingruere à gruibus, quæ catervatim fundunt.

141. *Juſta.*] Sic propriè dicuntur ſacrificia, inferiæ quæ pro mortuis fiunt.

142. *Generi* .] Pompeii .

143. *Theodotus Magiſter* .] Ptolemæi pueri Præceptor fuit ; eum Rhetoricam docebat , ut ex Plutarcho patet .

144. *A Pompejo pater.*] Idem Sveton. in Cæſar. cap. 35. *Ab Alexandria in Syriam , & inde Pontum tranſit urgentibus de Phar-*

Digitized by Google

retur. Rex Pharnaces magis diſcordiæ noſtræ fiduciâ, quàm virtutis ſuæ, infeſto in Cappadociam agmine ruebat: ſed hunc Cæſar aggreſſus, uno, &, ut ſic dixerim, [145] non toto prælio, obtrivit; more fulminis, quod uno eodemque momento venit, percuſſit, abſceſſit. Nec vana de ſe prædicatio eſt Cæſaris; [146] ante victum hoſtem eſſe, quam viſum. Sic cum exteris. At in Africa [147] cum civibus multo atrocius, quam in [148] Pharſalia. f Huc reliquias partium naufragarum quidam furoris æſtus expulerat: nec reliquias diceres, ſed integrum bellum. [149] Sparſæ magis, quam oppreſſæ vires erant. [150] Auxerat ſacramentum ipſa clades Imperatoris: nec degenerabat [151] ducum ſucceſſio. Quippe ſatis ample ſonabant in Pompejani nominis locum Cato & Scipio. Acceſſit copias Mauritaniæ rex Juba, [152] videlicet ut latius vinceret Cæſar. Nihil ergo inter Pharſaliam, & [153] Thapſon, [154] niſi quod amplior, eoque acrior Cæſarianorum impetus fuit, indignantium poſt Pompejum creviſſe bellum. Denique, quod aliàs nunquàm, [155] ante imperium ducis ſua ſponte ſigna cecinerunt. Strages à Juba cœpit. z Ejus elephanti bellorum rudes,

INTERPRETATIO.

f *Huc naufragarum partium reliquias quidam furoris torrens ejecerat.*

z *Ejus elephanti pugnæ imperiti, & nuper è ſylva* extracti, *ſubito clamore paveſacti, & ſtatim, ut & exercitus, in fugam abiere.*

NOTÆ.

nace nunciis, quem Mithridatis magni filium, ac tunc occaſione temporum bellantem (lego rebellantem) *jamque multiplici ſucceſſu præferocem, intra quintum quam adfuerat diem, quatuor quibus in conſpectum venit horis, una profligavit acie.*

145. *Non toto prælio.*] Quippe quod per quatuor tantum horas duravit. Hic autem *non toto prælio*; alibi dixit, *ne hoc quidem juſto prælio.*

146. *Ante victum hoſtem quaſi viſum.*] Ita rem habet Sveton. *Pontico triumpho, inter pompæ fercula, trium verborum prætulit titulum, veni, vidi, vici, non acta belli ſignificantem, ſicut cæteri, ſed celeriter confecti notam.*

147. *Cum Civibus.*] Catone & Scipione.

148. *Pharſalia.*] Ad Campos Philippicos, qui & Pharſalici dicti fuêre, ut ſupra dictum.

149. *Sparſa magis quam oppreſſa vires erant.*] Ex Lucano lib. 8.

—— *ſparſit potius Pharſalia noſtras*
Quam ſubvertit opes.

150. *Auxerat ſacramentum ipſa clades Imperatoris.*] Clades Pompeii effecerat, ut ſe arctius ſacramento adſtringerent ad bellum contra Cæſarem gerendum.

151. *Ducum ſucceſſio.*] Id eſt ſuccedentes duces. Cato & Scipio non degenerabant à Pompejo.

152. *Videlicet ut latius vinceret Cæſar.*] Hæc à ſe dixit Florus. Gall. *Juba Roy de Mauritanie ſe joignit aux Troupes de Scipion, ſans doute pour accroître la victoire de Cæſar.*

153. *Thapſon.*] Africæ propriæ oppidum.

154. *Niſi quod amplior.*] Certe hic aliquid deeſt. Sententia poſtulat ut legas, *Niſi quod ibi amplior hoſtium exercitus.* Nihil diſcriminis, inquit, inter Pharſaliam fuit & Thapſon, niſi quod ibi major hoſtium numerus, eoque acrior Pompejanorum impetus fuit. Id antecedentia probant & ſequentia.

155. *Ante imperium ducis.*] *Subito dextro cornu, injuſſu Cæſaris tubicen à militibus coactus canere cœpit.* Hirtius de bello Africo. Semper autem Imperium ducis expectabatur, ut ſigna canerent.

Digitized by Google

156 & nuper à ſylva, conſternati ſubito clangore, ſtatim & exercitus in fugam, 157 & duces fortius quam ut fugerent, non inconſpicua tamen morte omnium. 158 Jam Scipio nave fugiebat: ſed aſſequutis eum hoſtibus, gladium per viſcera exegit: & ubi eſſet quodam requirente, reſpondit 159 hoc ipſum; Bene ſe habet Imperator. Juba quum ſeſe recepiſſet in regiam, magnifice epulatus, poſtero die cum Petrejo fugæ comite u ſuper menſas & pocula interficiendum ſe ei præbuit. 160 Ille & regi x ſuffecit, & ſibi, quum interim ſemeſi in medio cibi; & 161 parentalia fercula 162 regio ſimul 163 Romanoque ſanguine madebant. Cato non interfuit bello: 164 poſitiſque apud 165 Bagradam caſtris, 166 Uticam, velut 167 altera Africæ clauſtra ſervabat. Sed accepta partium clade, nihil cunctatus, ut ſapiente dignum erat, 168 mortem etiam lætus accivit. Nam poſtquam filium comiteſque amplexu dimiſit, in nocte lecto ad lucernam 169 Platonis libro, qui immortalitatem animæ docet, paululum quievit. y Tum 170 circa primam vigiliam ſtricto gladio revelatum manu pectus ſemel iterumque percuſſit. Auſi poſt hoc virum medici 171 violare

INTERPRETATIO.

u *Inter menſas & pocula ſe ei interimendum dedit.*

x *Ille regi ſatis fuit & ſibi:*

y *Ibi circa primam vigiliam educto gladio detectum manu pectus ſemel & iterum feriit.*

NOTÆ.

156. *Et nuper à ſylva.*] Eleganter, pro à ſylva recepti, quapropter eos per tempus fingere & ad bella inſtruere, formare, non licuit.

157. *Et duces fortius quam ut fugerent.*] Nullum hinc bonum ſenſum elicias. Veriſſima eſt conjectura Salmaſii qui legit, *Nec duces fortius quam ut fugerent.* Hoc ſenſu elephanti & exercitus in fugam abjere, nec duces ipſi fortius ſe geſſerunt, quam ut fugerent.

158. *Jam*] Malè qui legi volunt, *nam*, nec, *jam*, minus à ſuperioribus pendet, nempe *non in conſpicua tamen morte omnium*; *Jam*, enim eſt quaſi diceret, *Premierement, d'abord.*

159. *Hoc ipſum.*] *Les mêmes parolles.*

160. *Ille & Regi ſuffecit & ſibi.*] Petrejus Jubam, ſeque poſtea interemit; alii dicunt alterum alterius manu occiſum fuiſſe.

161. *Parentalia fercula.*] Eleganter fercula parentalia vocavit, hoc eſt, fercula quæ ſibi pro parentalibus erant. *Les ſervices qui leur étoient comme les ſacrifices qu'on a coûtume de faire aux morts.* Et reveta cum inter cibos & pocula occubuerint, fercula illa facilè parentalia videri poterant.

162. *Regio.*] Jubæ ſcilicet.

163. *Romanoque ſanguine.*] Petrejo;

164. *Poſitiſque apud Bagradam caſtris.*] Lego, *Poſitis enim ad Bagradam caſtris.*

165. *Bagradam.*] Africæ fluvium non longe ab Utica.

166. *Utica.*] Africæ urbs maritima, juxta Carthaginem.

167. *Altera Africa clauſtra.*] Carthaginem altera, Uticam altera Africæ clauſtra fuiſſe noſter intelligit.

168. *Mortem etiam lætus accivit.*] De hoc Catone, ſic Horat. lib. 2. Od. 1.

Et cuncta terrarum ſubacta
Præter atrocem animum Catonis.

169. *Platonis libro.*] Qui Phædô vocatur.

170. *Circa primam vigiliam.*] De vigiliis dictum alibi.

171. *Violare.*] Uſque adeo egregium putabatur facinus propria manu ſibi mortem conſciſcere, ut qui ſic percuſſos à morte revocare tentarent, eos violare viderentur.

fomentis

fomentis. Ille paſſus, dum abſcederent, reſcidit plagas: 172 ſequutaque vis ſanguinis, moribundas manus in ipſo vulnere reliquit. Quaſi non eſſet uſquam dimicatum, ſic arma rurſus & partes; Quantoque Africa ſupra Theſſaliam, tanto Africam ſuperabat Hiſpania. 173 Plurimum quantum favoris partibus dabat fraternitas 174 ducum, & 175 pro uno duos 176 ſtare Pompejos. Itaque 177 nuſquam atrocius, nec tam ancipiti Marte concurſum eſt. Primum 178 in ipſo oſtio Oceani 179 Varus Didiuſque legati conflixere: ſed acrius fuit cum ipſo mari, quam inter ſe navibus bellum. Siquidem velut furorem civium caſtigaret Oceanus, utramque claſſem naufragio cecidit. [z] Quinam ille horror, quum eodem tempore fluctus, procellæ, viri, naves, 180 armamenta confligerent? adde ſitus ipſius formidinem; 181 vergentia in unum, hinc Hiſpaniæ, inde Mauritaniæ litora; 182 mare & inteſtinum, & 183 externum; imminenteſque 184 Herculis ſpeculas; quum omnia undique ſimul prælio, & tempeſtate ſævirent. Mox circa obſidiones urbium 185 utrinque diſcurſum eſt; quæ miſeræ inter hos atque illos duces ſocietatis Romanæ pœnas dabant. Omnium poſtrema certaminum 186 Munda, hic non pro cætera felicitate,

INTERPRETATIO.

z *Quantus ille terror, quum eodem tempore, undæ, tempeſtates, viri, naves; elementa concurrerent.*

NOTÆ.

172. *Sequutaque vis ſanguinis.*] Alii legunt, *Sequutaque vi ſanguinis*, quod magis placet.

173. *Plurimum quantum.*] Sic, *immane quantum*, dixit Horat. alicubi ad verbum πλεῖστον ὅσον dixit Callimach. Gall. *Tout autant qu'il ſe peut.*

174. *Ducum.*] Pompejorum.

175. *Pro uno duos ſtare Pompejos.*] Pro Pompejo magno duos Pompejos ejuſdem Pompeii filios ſtare, nempe Sextum & Cnæum.

176. *Stare.*] Grave verbum. Hic *in armis eſſe* ſignificat.

177. *Nuſquam atrocius, nec tam ancipiti Marte.*] Idem ad verbum Vellei. lib. 2. cap. 56. *Sed nullum unquam atrocius periculoſiuſque ab eo initum prælium, adeo ut pluſquam dubio Marte, &c:*

178. *In ipſo oſtio Oceani.*] In freto quod Hiſpaniam inter & Mauritaniam currit, quod veluti clauſtrum & porta eſt, qua à mari noſtro in Oceanum Atlanticum tranſitur.

179. *Varus Didiuſque.*] Varus Pompeii legatus, Didius vero Cæſaris, res ex Cæſaris Comment. nota eſt.

180. *Armamenta.*] In aliis legebatur; *Scementa*, quod manifeſto ex *elementa* corruptum fuit. Hic igitur malim legere, *Elementa*, cum Τὸ *armamenta* nil aliud ſonet, quam Τὸ *naves*.

181. *Vergentia in unum.*] Hoc eſt fere concurrentia; nam Mauritaniæ & Hiſpaniæ litora fere contigua ſunt.

182. *Mare inteſtinum.*] Mare Mediterraneum,

183. *Externum.*] Mare Atlanticum. Sed quid ad horrorem internum & externum mare? Quia ipſe utriuſque maris concurſus atrociorem oſtendit faciem.

184. *Herculis ſpeculas.*] Herculis columnas, ſpeculas vocat, quod mari imminebant. Has Hercules in Libya erexit, cum ad Geryona tenderet, ut ejus boves furaretur. Vide Apollod. lib. 2.

185. *Utrinque.*] A partibus Cæſaris, & à partibus Pompeii.

186. *Munda.*] Bœticæ urbs in inferiori Hiſpania. Ex Lucano hoc quoque,

Ultima funeſta concurrunt prælia Munda.

X

ſed anceps & diu triſte prælium: ut plane videretur, [187] neſcio quid deliberare fortuna. Sane & ipſe ante aciem mœſtior, non ex more, Cæſar; ſive reſpectu fragilitatis humanæ; ſive nimiam proſperorum ſuſpectam habens continuationem; vel eadem timens, [188] poſtquam idem eſſe cœperat quod Pompejus. Sed in ipſo prælio [189] quod nemo unquam meminerat, quum diu pari Marte acies nihil aliud quam occiderent, in medio ardore pugnantium ſubito ingens inter utroſque ſilentium, [190] quaſi conveniſſet. Hic [191] omnium ſenſus erat. Noviſſime [192] illud inuſitatum Cæſaris oculis nefas, poſt quatuordecim annos probata [193] veteranorum manus gradum retro dedit. [194] Quod etſi [194] nondum fugerat, apparebat tamen [195] pudore magis, quam virtute reſiſtere. Itaque ablegato equo, ſimilis furenti, primam in aciem procurrit. [196] Ibi prenſare fugientes, confirmare, per totum denique agmen oculis, manibus, clamore volitare. Dicitur in illa perturbatione & de extremis agitaſſe ſecum, [aa] & ita manifeſto vultu fuiſſe, quaſi occupare manu mortem vellet; niſi cohortes hoſtium quinque [197] per [bb] tranſverſam aciem actæ, quas [198] Labienus periclitantibus caſtris [199] ſubſidio miſerat, [200] fugæ ſpeciem præbuiſſent. Hoc aut & [201] ipſe credidit, aut dux callidus arripuit in occaſionem: & [202] quaſi in fugientem invectus,

INTERPRETATIO.

aa *Dicitur in iſta trepidatione etiam de ultimis ſecum cogitaſſe, & ſic apertum vultum oſtendiſſe, veluti ſi manu ſua mortem vellet prævenire.*

bb *Niſi quinque cohortes hoſtium, quas Labienus periclitantibus caſtris ad auxilium miſerat, per mediam aciem actæ, fugæ ſimilitudinem dediſſent.*

NOTÆ.

187. *Neſcio quid fortuna deliberare.*] Hæc verba, *neſcio quid*, addita fuiſſe crediderim.

188. *Poſtquam idem eſſe cœperat quod Pompejus.*] Hoc eſt poſtquam ad idem imperii gloriæque culmen aſcenderat, quo altius ne fingi quidem poterat. Merito igitur ſibi Pompeii fatum verebatur.

189. *Quod nemo unquam meminerat.*] Legendum, *Quale nemo unquam, &c.*

190. *Quaſi conveniſſet.*] Gallicè diceres, *Cõme s'ils euſſent èté d'accord. Pater meus.*

191. *Hic omnium ſenſus erat.*] Frigidiſſima explicatio eſt Magiſtelli alicujus, appoſita ad ea verba, *Quaſi conveniſſet.*

192. *Illud inuſitatum Cæſaris oculis.*] Si liceret, libenter legerem, *Illud inviſitatum Cæſaris oculis.* Et ſane facilè probaretur ſæpius alibi mendosè *inuſitatum*, pro *inviſitatum* legi.

193. *Veteranorum.*] Veterani dicebantur, qui poſt vicena ſtipendia dimiſſi fuerant.

194. *Quod etſi.*] Notanda Latinitas, quã vitioſam eſſe ſentio. Legerem, *nam etſi.*

194. *Nondum fugerat.*] Fugiſſe tamen apertè narrat Vellei. lib. 2. cap. 56.

195. *Pudore magis quam virtute.*] Idem Vellei, lib. 2. *Verecundia magis quam virtute acies reſtituta ſunt.*

196. *Ibi prenſare.*] Vide ſupra. Nectere moras, pro nectebat.

197. *Per tranſverſam aciem.*] Per mediam aciem, Pompeii ſcilicet, non Cæſaris: probant ſequentia.

198. *Labienus.*] Pompeii legatus.

199. *Subſidio miſerat.*] Id eſt, *ad ſubſidium. Pour les ſoûtenir.*

200. *Fugæ ſpeciem præbuiſſent.*] Quippe per tranſverſam aciem ſuam tranſeuntes, ut periclitantibus caſtris, quæ à tergo erant, auxilium ferrent, terga hoſtibus obvertebant, & ſic fugere videbantur.

201. *Ipſe.*] Cæſar.

202. *Et quaſi in fugientem.*] Scribe, *In fugientes.*

Digitized by Google

ſimul & ſuorum erexit animos, [203] & hoſtes perculit. [204] Nam hi dum ſe putant vincere, fortius ſequi; Pompejani dum fugere credunt ſuos, fugere cœperunt. Quanta fuerit hoſtium cædes, ira, rabieſque victoribus, [205] ſic æſtimari poteſt. Hoc à prælio profugi quum ſe Mundam recepiſſent, & Cæſar obſideri ſtatim victos imperaſſet, ex congeſtis cadaveribus [205] agger effectus eſt, quæ pilis jaculiſque confixa inter ſe tenebantur: fœdum etiam inter Barbaros! [206] Sed videlicet victoriam deſperantibus Pompeii liberis, Cnæum prælio profugum, crure ſaucio deſerta & avia petentem, Ceſonius apud Lauronem oppidum conſequutus, pugnantem [207] (adeo nondum deſperabat) interfecit. Sextum fortuna in Celtiberiam interim abſcondit; [208] aliiſque poſt Cæſarem bellis reſervavit. Cæſar in patriam victor invehitur. Primum de Gallia triumphum [209] tranſmiſerat Rhenus, Rhodanus, & [210] ex auro captivus Oceanus. [211] Altera laurus Ægyptia. Tunc [212] in ferculis Nilus, [213] Arſinoë, [214] &

NOTÆ.

203. *Et hoſtes perculit.*] Alii legunt, *Et hoſtis perculit*, ut ad animos referatur.

203. *Nam hi.*] Cæſaris milites.

204. *Sic exiſtimari poteſt. Hoc à prælio profugi.*] Hic errorem eſſe nemo non videt. Lege igitur; *Sic exiſtimari poteſt, quod à prælio profugi*, &c. Pater meus.

205. *Agger.*] Suggeſtus è terra, & arborum truncis, quem paulatim attollebant, & verſus urbem producebant; ut ex alto & ex plano cum hoſtibus, qui pro muris ſtabant, manum invicem conſererent.

206. *Sed videlicet.*] Hæc ad ſuperiora non habent anaphoram: *ſed*, eſt tranſitio.

207. *Adeo nondum deſperabat.*] Si enim omnino deſperaſſet, lubens mortem oppetiiſſet, nec pugnaſſet.

208. *Aliiſque poſt Cæſarem bellis.*] Nempe contra Auguſtum. Vid. cap. 7. infra.

209. *Tranſmiſerat.*] Propriè. Gallicè diceres, *Auroit fait paſſer devant les yeux des Romains*.

210. *Ex auro captivus Oceanus.*] Captivus Oceanus ex auro factus. Jam alibi monui veteres in triumphis urbes, montes, flumina, maria denique quæ ſibi ſubjecerant, ex auro, argento, vel ære repræſentare fuiſſe ſolitos.

211. *Altera laurus Ægyptia.*] Elegantiſſimè hic triumphus, laurus, currus, pro eodem ſumuntur. Altera laurus Ægyptia, hoc eſt ſecundus triumphus Ægyptius fuit, de Ægypto.

212. *Tunc in ferculis.*] Fercula ſunt quæ in pompa ferebantur, quo nomine comprehenduntur ſimulacra oppidorum, Deorum, ſpolia hoſtium, coronæ, machinæ, & alia id genus quæ ferri ſolebant in pompa. Sueton. in Cæſar. cap. 37. *Pontico triumpho inter pompæ fercula trium verborum prætulit titulum: Veni, vidi, vici.* Sic *fercula ludorum, fercula ſacrorum*, id eſt, quæ in ludis, vel ſacris ferebantur.

213. *Arſinoë.*] Ægypti urbs ad ſinũ Arabicum, quæ nonnullis *Cleopatris* dicitur.

214. *Et ad ſimulacrum ignium ardens Pharus.*] De Pharo ſupra dictum: In ea fuit turris, ſeu ſpecula, ubi noctu ignis incendebatur, quem Nautæ ſequerentur. Quare hic noſter dixit ad *ſimulacrum ignium ardens Pharus*, quia ſic repræſentata fuit. Sed ego hunc Flori locum mutilum eſſe contendo, & legendum, *Et ad ſimulacrum ignium Cæleſtium ardens Pharus*. Ignibus enim cœleſtibus Pharum comparat, non ignibus: nam ridiculum ſit dicere quidpiam ardere ad ſimulacrum ignium, niſi itidem & ad ſimulacrum aquæ ardere poſſe diceretur. Neque eſt quod quis dicat per ignes ſic abſolutè parva illa ſydera ſignificari, ut apud Horat. *Velut inter ignes luna minores.* Nam hic alia planè res eſt. Quin & ſic ſupra loquutus eſt Florus, lib. 1. cap. 2. *Focum Veſtæ virginibus colendum dedit, ut ad ſimulacrum cæleſtium ſiderum cuſtos imperii flamma vigilaret.*

ad ſimulacrum ignium ardens Pharus. [215] Tertius de Pharnace currus, & Ponto. Quartus Jubam & Mauros, & bis ſubactam oſtendebat Hiſpaniam, [216] Pharſalia, & Thapſos, & Munda nuſquam. [217] Et quanto majora erant, de quibus non triumphabat! Hic aliquando finis armis fuit. Reliqua pax incruenta: [218] penſatumque clementia bellum. [219] Nemo cæſus imperio præter Afranium, [220] ſatis ignoverat ſemel, & [221] Fauſtum Syllam: [222] didicerat generos timere: [223] Filiamque Pompei cum patruelibus ex Sylla. [224] Hic poſteris cavebatur. [225] Itaque non ingratis civibus, omnes unum in principem congeſti honores: [226] circa templa imagines, in theatro [227] diſtincta radiis corona; [228] ſuggeſtus in curia; [229] faſtigium in domo; [230] menſis in cœlo, ad hoc [231] pater ipſe patriæ

NOTÆ.

215. *Tertius de Pharnace currus.*] *Tertius currus*, hoc eſt *tertius triumphus*.

216. *Pharſalia & Thapſos, & Munda, nuſquam.*] Nuſquam, inquit, inter triumphos, Pharſalia, Thapſos, Munda, viſebantur, videlicet quia ibi contra cives pugnatum eſt.

217. *Et quanto majora erant de quibus non triumphabat.*] Nempe Pharſalia, Thapſos, & Munda, nam ibi atrociora fuêre prælia.

218. *Penſatum clementia bellum.*] Gallicè diceres, *La Guerre fut recompenſée par la clemence.*

219. *Nemo cæſus imperio præter Afranium.*] Sed alii ejus imperio occiſum fuiſſe non putant. Sveton. in Cæſar. cap. 75. *Nec ulli periſſe niſi in prælio reperiuntur, exceptis dumtaxat, Afranio & Fauſto, & L. Cæſare juvene; ac ne hos quidem voluntate ipſius interemptos putant.*

220. *Satis ignoverat ſemel.*] Hæc ſunt includenda parentheſi. *Nemo cæſus imperio, præter Afranium & Fauſtum Syllam, nam ſatis ignoverat ſemel, &c.* Hi enim ut ex Sveton. & aliis patet, poſt impetratam veniam rebellavere.

221. *Et Fauſtum Syllam.*] Cui neptis Cæſaris nupſerat. Et ſic Cæſaris progener fuit, non gener. Sed generi nomine progeneri etiam continentur.

222. *Didicerat generos timere.*] Per generos Pompejum, cui filia, & Fauſtum, cui neptis Cæſaris nupſerat, intelligit.

223. *Filiamque Pompeii cum patruelibus ex Sylla.*] Refer ad *Tò nemo cæſus præter, &c.* Sed, hic ab Hirtio diverſus noſter abit, apud quem *Pompeja cum Fauſti liberis Cæſar incolumitatem ſuaque omnia conceſſit.* Patrueles autem Pompejæ vocat, ex Fauſto Sylla liberos, quos conſobrinos potius vocare debuerat.

224. *Hic poſteris cavebatur.*] Gallicè, *De cette façon il aſſûroit le repos de la poſterité*, dum ſcilicet Syllæ liberos cædit.

225. *Itaque.*] Refer ad ſuperiora: *Penſatum clementia bellum, nemo cæſus imperio præter Afranium. Itaque non ingratis civibus, &c.*

226. *Circa templa imagines.*] Idem eſt quod ait Sveton. in Cæſar. cap. 76. *Simulacra juxta Deos.*

227. *Diſtincta radiis corona.*] Inſtar numinum quæ cum corona radiis diſtincta repreſentantur, ut & hodie fit in ſanctorum capitibus. Per radios autem ſplendor ſignificatur, qualem jacere ſolet ſolis jubar, aut ſtellarum fulgor.

228. *Suggeſtus in curia.*] Per ſuggeſtum hic intelligi puto ſedem auream reliquis altiorem, de qua Sveton. cap. 76. *Sedem auream in curia & pro tribunali.*

229. *Faſtigium in domo.*] Faſtigium in domo Cæſaris, propriè erat ipſa domûs altitudo anterior, quæ in acumen pyramidale ſurgebat ad inſtar trianguli; Græcè ἀετὸς & ἀέτωμα dicitur: meminit Ariſtoph. Illud autem templis Deorum proprium fuit.

230. *Menſis in cœlo.*] Hoc eſt, *Appellatio menſis à ſuo nomine*, ut habet Sveton. Eſt menſis Julius, qui antea quintilis dicebatur, quod quintus eſſet dum Mars anno dabat initium. Dixit autem Florus, *in Cœlo*, quia menſes per curſum ſyderum diriguntur, quod in cœlo fit: idque ad majorem Cæſaris gloriam.

231. *Pater ipſe patriæ.*] Sic ante Cæſarem Cicero dictus fuit, ob aſſertam à Catilinæ conjuratione Rempublicam.

Digitized by Google

232 perpetuuſque dictator: noviſſime dubium, an ipſo volente oblata pro Roſtris ab Antonio conſule 233 regni inſignia. Quæ omnia velut 234 infulæ in deſtinatam morti victimam congerebantur. Quippe clementiam principis 235 vicit invidia: 236 graviſque erat liberis ipſa beneficiorum potentia. Nec diutius dilatio donata eſt; ſed 237 Brutus & Caſſius, aliique patricii conſenſerunt in cædem principis. 238 Quanta vis fati! manaverat late conjuratio. 239 Libellus etiam Cæſari datus eodem die. 240 Nec perlitare centum victimis potuerat. Venit in curiam tamen, expeditionem Parthicam meditans. Ibi in curuli ſedentem eum ſenatus invaſit: 241 tribuſque & viginti vulneribus ad terram datus eſt. Sic ille, qui terrarum orbem civili ſanguine impleverat, tandem ipſe ſanguine ſuo curiam implevit.

NOTÆ.

232. *Perpetuuſque dictator.*] Quod contra leges erat. Dictaturæ enim imperium ſemeſtre dumtaxat fuit, & nunquam in annum prorogatum invenias, niſi per extremam Reipublicæ neceſſitatem factum ſit. Erat autem dictator ſummus in urbe, & omnino primus; quippe qui omnia arbitrio ſuo gerere potuerit.

233. *Regni inſignia.*] Diadema ſcilicet. Quod tamen repulit, atque in Capitolium Jovi optimo max. miſit.

234. *Infulæ.*] Faſciæ erant in modum diadematis, unde vittæ laneæ dependebant, quibus caput victimarum redimiri ſolebat. Virgil. 3. Georg.

Sæpe in honore Deum medio ſtans hoſtia ad aram
Lanea dum niveâ circumdatur infula vittâ
Inter cunctantes cecidit moribunda miniſtros.

Has infulas alibi vittas tantum vocavit, lib. 2. Æneid.

——— vos aræ, enſeſque nefandi
Quos fugi, vittæque Deum, quas hoſtia geſſi.

235. *Vicit.*] Hoc eſt, invidia potior fuit clementia Cæſaris. Clementia Cæſaris invidiam effugere non potuit.

236. *Graviſque erat liberis ipſa beneficiorum potentia.*] Potentia beneficiorum quam Cæſar præ manibus habebat, odioſa erat & gravis hominibus liberis, quia beneficia Cæſaris ſervitutis ſuæ pretium eſſe putabant. *Les Benefices dont Ceſar diſpoſoit, étoient odieux aux Romains, amis de leur liberté, parce qu'ils croyoient que par leur moyen Ceſar achetoit leur ſervitude.*

237. *Brutus & Caſſius.*] Hi conjurationis duces fuêre. M. Brutum quidam ex Servilia & ipſo Cæſare genitum putarunt.

238. *Quanta vis fati!*] Quam ineluctabile fatum eſt! Manaverat late conjuratio, nec tamen Cæſar eam vitare potuit.

239. *Libellus etiam Cæſari datus.*] Sveton. *Libellum inſidiarum indicem ab obvio quodam porrectum, libellis cæteris quos ſiniſtra manu tenebat, quaſi mox lecturus commiſcuit.* Libellus eſt quod nos dicimus, *Un Placet.*

240. *Nec perlitare centum victimis potuerat.*] Idem habet Sveton. *Pluribus hoſtiis cæſis, cum litare non poſſet, introiit curiam.* Litare autem & perlitare dicebatur, cum proſpero eventu ſacrificabant, & cum læta exta victimam Deo gratam eſſe præferebant. Græci καλλιερεῖν dicunt.

241. *Tribus & viginti vulneribus.*] Hoc factum eſt anno Mundi 3906. ante Ch. Nat. 42. ab Urb. Cond. 709. die 15. Martii.

CAPUT III.

Cæſar Auguſtus.

POPULUS Romanus, Cæſare & Pompejo trucidatis, rediiſſe in ſtatum [1] priſtinæ libertatis videbatur: & redierat, niſi aut Pompejus [2] liberos, aut Cæſar [3] hæredem reliquiſſet: vel, quod utroque pernicioſius fuit, ſi non [4] collega quondam, mox æmulus Cæſarianæ potentiæ, fax & turbo [5] ſequentis ſæculi, ſuperfuiſſet Antonius. Quippe dum [6] Sextus paterna repetit; [a] trepidatum [7] toto mari: dum [8] Octavius mortem patris ulciſcitur, [9] iterum fuit movenda Theſſalia; dum Antonius varius ingenio, aut ſucceſſorem Cæſaris indignatur Octavium, [10] aut amore Cleopatræ deſciſcit in regem. [11] Nam aliter ſalvus eſſe non potuit, niſi confugiſſet ad ſervitutem. Gratulandum tamen in tanta perturbatione eſt, quod potiſſimum ad Octavium Cæſarem Auguſtum ſumma rerum rediit: qui ſapientia ſua atque ſolertia, perculſum undique & perturbatum ordinavit imperii corpus: [b] quod ita haud dubie nunquam

INTERPRETATIO.

a *Tumultuatum* fuit per *totum mare.*

b *Quod procul dubio nunquam ita convenire & conſentire potuiſſet, niſi gubernaretur unius præſidis imperio, quaſi anima & mente.*

NOTÆ.

CAP. III. *Hoc Caput vere ad Auguſti geſta Proœmium dicas.*

1. PRiſtinæ libertatis.] Quam olim habuerant fugatis regibus..

2. *Liberos.*] Sextũ & Cnæum Pompejos.

3. *Hæredem.*] Auguſtum.

4. *Collega quondam.*] Nam cum Cæſare Conſul fuit Antonius.

5. *Sequentis ſæculi.*] Hoc eſt, ſequentis Regni, nempe Auguſti.

6. *Sextus.*] Sextus Pompejus.

7. *Toto mari.*] Vide cap. 8. infra.

8. *Octavius.*] Cæſar Auguſtus.

9. *Iterum movenda fuit Theſſalia.*] Vide cap. 7.

10. *Aut amore Cleopatræ deſciſcit in regem.*] Hoc eſt, Aut amore Cleopatræ in regem declinat, hoc eſt, ſe regem facere conatur ut Reginâ Rex ipſe frueretur. Idem eſt quod dicit infra cap. 11. de eodem Antonio, *Totus in monſtrum illud, ut mente, ita animo quoque deſciverat.*

11. *Nam aliter ſalvus eſſe non potuit.*] Quis ſalvus eſſe non potuit, niſi ad ſervitutem confugiſſet? Antonius? At jam in regem deſciverat. Quid igitur? Mutilus locus quod quivis facilè viderit. Aliquid dubio procul excidit poſt *deſciſcit in Regem.* Sic igitur legendum ſuſpicor. *Dum Antonius varius ingenio, aut ſucceſſorem Cæſaris indignatur Octavium, aut amore Cleopatræ deſciſcit in Regem. P. Rom. aliter ſalvus eſſe non potuit, niſi confugiſſet ad ſervitutem.* Hoc eſt, Populus Romanus, prima littera *P.* deleta ex reliquis, *Rom.* imperiti Librarii fecere *nam.* Certum puto. Talis autem ſenſus eſt. Dum Antonius ſecundus hæres prælatum ſibi Octavium dolet, vel dum inſano amore Cleopatræ totus in Regem degenerat, ut populus Rom. ſalvus eſſet, & ne in manus Antonii caderet, illi ad ſervitutem confugiendum fuit; hoc eſt, Regem pati neceſſe habuit; nempe Auguſtum, qui nepos Cæſaris fuit ex ſorore.

Digitized by Google

co ire & conſentire potuiſſet, niſi unius præſidis nutu, quaſi anima & mente regeretur. 12 Marco Antonio, Publio Dolabella conſulibus, 13 imperium Romanum jam ad Cæſares transferente fortuna, varius & multiplex civitatis motus fuit. c Quodque in annua cœli converſione fieri ſolet, ut 14 mota ſidera tonent, ac ſuos flexus tempeſtate ſignificent; ſic cum Romanæ dominationis, 15 id eſt humani generis converſione, penitus intremuit, omnique genere diſcriminum, civilibus, terreſtribus, ac navalibus bellis, omne imperii corpus agitatum eſt.

INTERPRETATIO.

c *Quodque in annua cœli mutatione fieri ſolet ut ſidera emota tonent, ac revolutiones ſuas per tempeſtates aperiant, ſic cum mutatione Romanæ dominationis, hoc eſt humani generis, totum imperii corpus omni genere diſcriminum, civilibus, terreſtribus, ac navalibus bellis fuit agitatum.*

NOTÆ.

12. *Marco Antonio, & Dolabella Coſſ.*] Anno quo Cæſar cum Marco Antonio Conſul fuit, ipſe Cæſar in Parthos cogitans, ſib. Dolabellam, ſi abjiſſet, Conſulem ſubſtituit; ſed à conjuratis interfectus, aliter quam putaverat in Dolabellam Conſulatum ſuum tranſmiſit.

13. *Imperium Romanum jam ad Cæſares transferente fortuna.*] Nam eodem anno, & in manus Caii Cæſaris, & Octavii Auguſti Cæſaris imperium fuit.

14. *Ut mota ſidera tonent.*] Hic ſidera pro ſole: ex annua enim ſolis mutatione tempeſtates & tonitrua oriri veteres putabant.

15. *Id eſt humani generis.*] Quaſi totum, quà patebat, orbem Imperio Romani tenuiſſent.

CAPUT IV.

Bellum Mutinenſe.

PRIMA civilium motuum cauſa teſtamentum Cæſaris fuit, cujus ſecundus hæres Antonius prælatum ſibi Octavium furens, inexpiabile contra adoptionem acerrimi juvenis ſuſceperat bellum. Quippe quum 1 intra decem & octo annos tenerum, obnoxium, & opportunum injuriæ 2 juvenem videret, a ipſe plenæ 3 ex commilitio Cæſaris dignitatis,

INTERPRETATIO.

a *Ipſe plenus dignitate ob commilitium Cæſaris.*

NOTÆ.

CAP. IV. *Bellum Mutinenſe, Anno Mundi 3907. ante Ch. Nat. 41. ab Urb. Cond. 710. Coſſ. C. Vibio Panſa, & A. Hirtio.*

1. *INtra decem, & octo annos.*] Cum Floro conſentit Eutrop. ſed tunc jam fere annum 19. impleverat.

2. *Juvenem.*] Non ſolum juvenis, quod & de natu grandioribus dicitur; ſed etiam *puer* tunc temporis vulgo dicebatur, ut patet ex Dione: quanquam & provectiori ætati pueri nomen datur ſæpius apud Virgil. & Horatium.

3. *Ex commilitio Cæſaris.*] Quod cum

[4] lacerare furtis hæreditatem, ipſum inſectari probris, cunctis artibus cooptationem Juliæ gentis inhibere non deſineret; denique ad opprimendum juvenem, palam arma moliri; & jam parato exercitu in Ciſalpina Gallia reſiſtentem motibus ſuis Decimum Brutum obſidebat: Octavius Cæſar, [5] ætate & injuria favorabilis, & [6] nominis majeſtate, quod ſibi induerat, revocatis ad arma veteranis, privatus ([7] quis crederet!) conſulem aggreditur: obſidio Mutinæ liberat [8] Brutum: Antonium exuit caſtris. Tum quidem etiam manu [9] pulcher apparuit. Nam cruentus & ſaucius [10] aquilam, à moriente ſignifero traditam, ſuis humeris in caſtra referebat.

N O T Æ.

Cæſare conſulatum geſſerit. Conſules commilites vocat, quia per eos bella gerebantur.

4. *Lacerare furtis hæreditatem.*] Antonius HS. ſepties millies ab Auguſto, ad opis ædem depoſitum, occupavit. Vid. Vellei. lib. 2. cap. 60.

5. *Ætate & injuria favorabilis.*] Hoc eſt, qui propter ætatem & injuriam, quam pati videbatur, favorem mereretur.

6. *Et nominis majeſtate.*] Nam Auguſtus *Cæſar* ſalutatus fuerat.

7. *Quis crederet!*] Incredibile enim eſt hominem privatum contra Conſulem totius fere reipub. viribus ſubnixum, ſtare auſum fuiſſe. Sed cur eum noſter privatum vocet non video, cum ex Cicer. Sveton. & aliis conſtet eum comparato exercitui pro prætore præeſſe juſſum fuiſſe.

8. *Brutum.*] Decimum Brutum.

9. *Pulcher.*] Id eſt fortis, ut ſuperius monui.

10. *Aquilam.*] Idem habet Svetonius in Auguſt. cap. 10. *Atque in media dimicatione, aquilifero legionis ſuæ graviter ſaucio, aquilam humeris ſubjiſſe, diuque portaſſe.* Quod mirum videbatur, cum certum ſit ſigna militaria tanti fuiſſe ponderis, ut iis portandis vix valentiſſimi humeri ſufficerent. Nec tantus erat ea ætate Octavius, ut tanto oneri, ſine magno conatu, par eſſe poſſet.

C A P U T V.

Bellum Peruſinum.

ALTERUM bellum concitavit agrorum diviſio, [1] quos Cæſar veteranis in caſtris, pretium militiæ, perſolvebat. [2] Semper alias Antonii peſſimum ingenium Fulvia gladio cincta, [3] virilis militiæ uxor,

N O T Æ.

CAP. V. *Bellum Peruſinum. Anno Mundi 3909. ante Ch. Nat. 39. ab Urb. Cond. 712. Coſs. L. Antonio, & P. Servilio Vatia Iſaurico 2.*

1. *QUos Cæſar veteranis in caſtris.*] Hæc corrupta ſunt, neque enim in caſtris agros militibus dividebat Auguſtus. Lege igitur, *Quos Cæſar veteranis patriæ, pretium militiæ perſolvebat.* Et re vera Julii Imperatoris veterani erant. *Pater enim.*

2. *Semper alias Antonii.*] Graviter hic Florus lapſus eſt, qui hoc bellum *Marco Antonio* tribuit, quod alii omnes de *Lucio Antonio* narrant. Neque eſt quod quis dicat Florum de Lucio ſenſiſſe; nam voces *uxor*, & *iterum*, quæ ſequuntur, contrarium indicant. Fulvia enim Marci, non Lucii uxor fuit.

3. *Virilis militia Uxor.*] Dubito an hoc Latinè diri poſſit, *uxor virilis militiæ.* Lege itaque *virilis audacia uxor*, eſt

agitabat.

agitabat. Ergo depulſos agris colonos incitando, 4 iterum in arma ierat. 5 Hic vero jam non privatis, ſed totius ſenatus ſuffragiis judicatum hoſtem Cæſar aggreſſus, intra 6 Peruſiæ muros redegit, compulitque ad 7 extrema deditionis, turpi & nihil non experta fame.

NOTÆ:

enim imitatio Salluſtii ubi de Sempronia agit: *Quæ multa ſæpe virilis audaciæ facinora commiſerat.*

4. *Iterum.*] Hoc probat Florum de M. Antonio ſentire: nam is prius bellum, nempe Mutinenſe, conflavit. Vide Notam quæ ſuperiorem proximè antecedit.

5. *Hic vero jam non privatis, ſed totius.*] Immo & ſuperiori bello Senatus ſuffragio hoſtis judicatus fuerat.

6. *Peruſiæ.*] Tuſcorum mediterranea urbs eſt intra Thraſimenum lacum & Tiberim.

7. *Extrema deditionis.*] Vide cap. 13. lib. 2.

CAPUT VI.

Triumviratus.

QUUM ſolus etiam gravis paci, gravis Reipublicæ eſſet Antonius; quaſi ignis incendio Lepidus acceſſit. 1 Quid contra duos exercitus? neceſſe fuit venire 2 in cruentiſſimi fœderis ſocietatem? 3 Diverſa omnium nota incendia. a Lepidum divitiarum cupido, quarum ſpes ex turbatione Reipublicæ: Antonium ultiones de his, qui ſe hoſtem judicaſſent: Cæſarem inultus pater, & 4 Manibus ejus graves Caſſius & Brutus agita-

INTERPRETATIO.

a *Divitiarum cupiditas, quarum ſpes ex turbatione Reipub.* orta erat, *Lepidum incitabat; Antonium, vindicta de his qui ſe hoſtem judicaverant; & Cæſarem, Pater inultus, & Caſſius & Brutus* patris *ſui Manibus oneroſi.*

NOTÆ.

CAP. VI. *Triumviratus. Eodem anno quo bellum Mutinenſe. De quo vid. cap. 4.*

1 QUid contra duos exercitus neceſſe fuit venire.] Sic diſtinguenda ſunt hæc verba, *Quid contra duos exercitus? Neceſſe fuit venire in cruentiſſimi fœderis ſocietatem.* Quaſi diceret: Quid Cæſar contra duos exercitus, Lepidi ſcilicet & Antonii, potuiſſet? Neceſſe fuit igitur ut cum iis cruentiſſimum fœdus iniret. Mirum quantum hic locus torſit interpretes, qui non viderunt, his ita diſtinctis, planiſſimum ſenſum effici.

2. *In cruentiſſimi fœderis ſocietatem.*] Triumviratûs ſcilicet.

3. *Diverſa omnium nota incendia.*] In Edit. Stadii, *Diverſa omnium voto incendia.* Salmaſius, *Vota incendio.* Quod nihil eſt. Scilicet non viderunt iſtud, *incendia*, huc per incogitantiam Librarii ſcriptoris traductum è ſuperioris periodi parte, ubi ſcriptum eſt, *Quaſi ignis incendio, &c.* Legendum: *Diverſa omnium vota.* Nil verius. Delendum itaque, *incendia.* Pater meus.

4. *Et Manibus ejus graves Caſſius & Brutus.*] Defunctorum Manes ultione placari, & placida quiete componi putabantur, paſſim apud veteres.

bant. 5 In hoc velut fœdus pax inter tres duces componitur. 6 Apud Confluentes inter Peruſiam & 7 Bononiam jungunt manus, & 8 exercitus conſalutant. 9 Nullo bono more Triumviratus invaditur, 10 oppreſſaque armis Republica, redit Syllana proſcriptio: 11 cujus atrocitas nihil in ſe minus habet, quam numerum centum quadraginta ſenatorum. Exitus fœdi, truces, 12 miſerabiles, toto terrarum orbe fugientium. Pro quibus 13 quis pro dignitate rei ingemiſcat, quum Antonius Lucium Cæſarem avunculum ſuum, Lepidus Lucium Paullum ſuum fratrem proſcripſerit. Romæ capita cæſorum proponere in Roſtris jam uſitatum erat: 14 verum ſic quoque civitas lachrymas tenere non potuit, quum 15 reciſum Ciceronis caput 16 in illis ſuis Roſtris videretur, nec aliter ad videndum eum, quam ſolebat ad audiendum, concurreretur. Hæc ſcelera in Antonii Lepidique tabulis. Cæſar percuſſoribus patris contentus fuit. Hæc quoque 17 niſi multa fuiſſet, etiam juſta cædes haberetur.

NOTÆ.

5. *In hoc veluti fœdus.*] Gall. diceres, *Sous certe condition*. In hoc fœdus, ut ſcilicet omnes ſingulorum cauſam quaſi ſuam amplecterentur; & ſic Lepidus ſibi opes pararet, Cæſar & Antonius, Caſſium & Brutum prior, Senatum poſterior, ulciſcerentur.

6. *Apud confluentes.*] Juxta fluvios qui in unum locum confluebant. Sed quis fuerit is locus incertum eſt. Nam nimium diſtantes ſunt, & Peruſia & Bononia, ut aliquid certi ſtatuatur.

7. *Bononiam.*] Galliæ Togatæ urbem, hodie; *Bologne*.

8. *Et exercitus conſalutant.*] Quod pacis & concordiæ ſignum erat.

9. *Nullo bono more Triumviratus invaditur.*] Alludit ad triumviratum Craſſi, Cæſaris, & Pompeji. Qui Triumviratûs fœdere rupto de opprimenda republica cogitavere. Hic autem *nullo bono more*, eſt, *nulla bona conſuetudine*.

10. *Oppreſſaque armis republica redit Syllana proſcriptio.*] Ut Sylla poſt Rempublicam Marii & Cinnæ armis oppreſſam, ingentem illam proſcriptionis tabulam propoſuit, ſic Cæſar, Lepidus, & Antonius poſt eam armis ſuis proſtratam, rurſus eandem proſcriptionem excitavere. Unde patet oppreſſam Rempublicam proſcriptionis ſemper cauſam fuiſſe.

11. *Cujus atrocitas nihil in ſe minus habet.*] Hoc eſt, quæ uſque atrox eſt, ut nullum minus caput contineat, quam numerum centum quadraginta Senatorum: Gallicè diceres, *Dont le moindre article eſt de cent quarante Senateurs*.

12. *Miſerabiles.*] Non eſt quod vulgo dicimus, *Miſerables*, ſed, *Dignes de compaſſion*.

13. *Quis pro dignitate rei ingemiſcat.*] In aliis legitur, *Quis pro dignitate rei non ingemiſcat*. Sed prior lectio magis placet, & eſt fortior.

14. *Verum ſic quoque.*] Hoc eſt, ſed quamvis uſitatum fuerat in roſtris cæſorum capita cernere, tamen civitas à lachrymis temperare non potuit, cum ibi Ciceronis caput vidit.

15. *Reciſum Ciceronis caput.*] A Popilio Centurione, quem in cauſa capitis olim ipſe Cicero defenderat, reciſum fuit.

16. *In illis ſuis Roſtris.*] Ad augendam invidiam, in illis Roſtris, pro quibus tam ſæpe inſontes defenderat, & in reos peroraverat, ut illa ipſa ſibi uni propria viderentur.

17. *Niſi multa fuiſſet, etiam juſta cædes haberetur.*] Cædes quæ juſta ſit, ſi nimia, ſit injuſta. Sic Ovid. lib. 1. de Ponto El. 9.

Nec prius abſceſſit, merita quam cæde nocentum
Se nimis ulciſcens, extitit ipſe nocens.

CAPUT VII.

Bellum Caſſi & Bruti.

BRUTUS & Caſſius ſic Cæſarem, 1 quaſi Tarquinium regem, depuliſſe regno videbantur: ſed libertatem, quam maxime reſtitutam voluerunt, 2 illo ipſo parricidio perdidere. Igitur cæde perfecta, quum veteranos Cæſaris, nec immerito, timerent, ſtatim è curia in Capitolium confugerunt. 3 Nec illis ad ultionem deerat animus: ſed ducem non habebant. Igitur quum appareret, quæ ſtrages Reipublicæ immineret, 4 diſplicuit ultio cum conſulis abolitione decreta. Ne tamen publici doloris oculos ferrent, in provincias 5 ab illo ipſo, quem occiderant, Cæſare datas, Syriam & Macedoniam, conceſſerunt. Sic vindicta Cæſaris dilata potius quam oppreſſa eſt. Igitur 6 ordinata magis ut poterat, quam ut debebat, in Triumviros republica, relicto ad Urbis præſidium Lepido, Cæſar cum Antonio in Caſſium Brutumque ſuccingitur. Illi comparatis ingentibus copiis, 7 eandem illam, quæ fatalis Cnæo Pompejo fuit, arenam inſederant. 8 Sed nec tum imminentia cladis deſtinatæ ſigna latuere. Nam & aſſuetæ cadaverum pabulo 9 volucres, 10 caſtra quaſi

NOTÆ.

CAP. VII. *Bellum Caſſi & Bruti. Anno Mundi 3908. ante Ch. Nat. 40. ab Urb. cond. 711. Coſſ. L. Munatio Planco, & M. Æmilio Lepido II.*

1 Q*Uaſi Tarquinium.*] Alludit ad Brutum & Collatinum, qui Tarquinium ſuperbum Regno fugavere.

2. *Illo ipſo parricidio perdidere.*] Nam Roma fugere coacti fuêre.

3. *Nec illis ad ultionem deerat animus, ſed ducem non habebant.*] Pudendum & fœdum dictu, ut Brutus & Caſſius *ducem* non habuerint. Quem ducem, quos duces optaſſent? Nullos; neque enim ipſis duce opus erat, qui tantum in ſcientia militari poſſent. Corrige igitur, *exercitum non habebant*. Patet.

4. *Diſplicuit ultio cum conſulis abolitione decreta.*] Nemo eſt qui hæc intelligat. Legendum eſt, *Diſplicuit ultio, ſenatusconſulto cædis abolitione decreta*. Nam revera ſecundo die poſt interfectum Cæſarem, ex Ciceronis ſententia Senatusconſultum factum fuit de amneſtia ſancienda. Vide Epit. Liv. 116. & alios. In quibuſdam Edit. legitur *conſenſu* conſulis. Quod & corruptum eſt.

5. *Ab illo ipſo quem occiderant Cæſare datas.*] Non à Cæſare; ſed ab ipſo Senatu poſt interfectum Cæſarem Bruto & Caſſio Provincias fuiſſe datas invenio.

6. *Ordinata in Triumviros Repub.*] Latinum non eſt, nec unquam erit. Scribo: *per Triumviros*.

7. *Eandem illam arenam.*] Philippicos Campos, ubi Cn. Pompejus à Cæſare victus. cap. 2.

8. *Sed nec tum imminentia cladis deſtinatæ ſigna latuere.*] Dele, *imminentia*, quod ridiculum eſt de ſigno. At *imminentis* ab aliquo ſtudioſo adſcriptum fuerat ſupra vocem, *deſtinatæ*, quaſi explicatio ſcilicet; id deinde corruptum eſt, & intra textus verba, ut fit, receptum. Salmaſii V. Cl. ſententiam refellere nil neceſſe eſt, qui legit: *Sed nec tum imminentis cladis deſtinata ſigna latuere*. Ibi enim corruptionem non tollit, ſed in aliud verbum transfert.

9. *Volucres.*] Vultures.

10. *Caſtra quaſi jam ſua.*] Quaſi in iis non homines in armis ſtetiſſent, ſed cadavera jacuiſſent.

jam ſuâ circumvolabant : & in aciem prodeuntibus [11] obvius Æthiops nimis aperte ferale ſignum fuit. Ipſique Bruto per noctem, quum allato lumine ex more aliqua ſecum agitaret, atra quædam imago ſe obtulit : & quæ eſſet interrogata ; [12] tuus, inquit, malus Genius. [13] Hoc dixit, & ſub oculis mirantis evanuit. [a] Pari in meliora præſagio in Cæſaris caſtris omnia [14] aves, victimæque promiſerant : ſed nihil illo [15] præſentius, [16] quod Cæſaris medicus ſomnio admonitus eſt, ut Cæſar caſtris excederet, quibus capi imminebat : ut factum eſt. [b] Acie namque commiſſa, quum pari ardore aliquandiu dimicatum foret : & quamvis duces non eſſent præſentes, [17] quorum alterum corporis ægritudo, [18] illum metus & ignavia ſubduxiſſent ; ſtaret tamen pro partibus invicta fortuna & [19] ultoris, [20] & qui vindicabatur : primum adeo anceps fuit & par utrinque diſcrimen, ut exitus prælii docuit. Capta ſunt [21] hinc Cæſaris caſtra, [22] inde Caſſii. Sed quanto efficacior eſt fortuna quam virtus ! & quam verum eſt, [23] quod moriens efflavit, [24] non in re, ſed in verbo tantum eſſe virtutem ! [25] Victoriam illi prælio error dedit [c] Caſſius in-

INTERPRETATIO.

a *Æquali ſed feliciori præſagio in caſtris Cæſaris aves, & victimæ omnia promiſerant.*

b *Nam incœpto prælio, cum pari libidine per aliquod tempus pugnatum eſſet, & quamvis duces non eſſent præſentes, quorum alterum morbus, alterum metus & ignavia* prœlio *ſubtraxerant, invincibilis fortuna & vindicis, & ejus qui vindicabatur ſtaret tamen pro partibus, ſtatim dubium fuit, & par ex utraque parte periculum, ut finis prælii docuit.*

c *Caſſius fugato cornu ſuorum, cum videret Equites Bruti furenti impetu redeuntes è Cæſaris caſtris,* quæ *ſeperant eos fugere putans, aſcendit in tumulum.*

NOTÆ.

11. *Obvius Æthiops.*] Ferale ſignum fuit Æthiops ob nigrum colorem, qui luctui proprius eſt.

12. *Tuus inquit malus genius.*] Singulis hominibus ſuos præeſſe Deos, qui genii vocabantur, putabant veteres ; malum alterum, alterum bonum, qui eos per totum vitæ decurſum, vel ad bona bonus genius, vel malus ad mala, deducebant.

13. *Hoc dixit.*] In libro D.Nazarii,quo uſus eſt Salmaſ. abeſt τὸ *dixit*. Recte nam *inquit*, & *dixit*, tam propinqua non bene ſonant. Et elegantius hoc ſecundum, *dixit*, ſubintelligitur.

14. *Aves.*] Ex quorum volatu, geſtu,guſtuve futura præſentiebant.

15. *Præſentius.*] *Præſens* ſæpe apud bonos auctores pro *favente* reperias. Vt hic *præſentius*, eſt *faventius*, quod certius demonſtret faventes Deos.

16. *Quod Cæſaris medicus.*] In aliis eſt, *quum Cæſaris* ; quod Latinum eſſe vix puto. Legendum arbitror. *Sed nihil illo præſentius quam quod Cæſaris medicus,&c.* Pater meus.

17. *Quorum alterum.*] Octavium.

18. *Illum metus.*] Antonium. De quo Plutarch. *Sunt qui ſcripſerunt non interfuiſſe prælio Antonium, ſed poſt pugnam, conſectantibus jam hoſtem ſuis, ſuperveniſſe.* Sed in Annalibus eum pugnæ interfuiſſe, & fortiter pugnaſſe, immo & Caſſium viciſſe invenies.

19. *Ultoris.*] Octavii.

20. *Et qui vindicabatur.*] Julii Cæſaris. ſubintelligendum, *ejus*.

21. *Hinc.*] A parte Cæſaris & Antonii.

22. *Inde*] A parte Caſſii & Bruti.

23. *Quod moriens efflavit.*] Adde *Brutus*.

24. *Non in re, ſed in verbo tantum eſſe virtutem.*] Hoc eſt, virtutem non rem, ſed nomen eſſe, *aut virtus nomen inane eſt*. Horat.

25. *Victoriam illi prælio error dedit.*] Quo-

clinato cornu ſuorum, quum captis Cæſaris caſtris, rapido impetu recipientes ſe equites videret, fugere arbitratus, evadit in tumulum. Inde pulvere & ſtrepitu, etiam nocte vicina, eximentibus geſtæ rei ſenſum, quum ſpeculator quoque in id miſſus, tardius renunciaret; [d] tranſactum de partibus ratus, uni de proximis auferendum præbuit caput. Brutus 26 quum in Caſſio etiam ſuum animum perdidiſſet, [e] ne quid ex conſtituti fide reſignaret, 27 (ita enim par ſupereſſe bello convenerat) ipſe quoque uni comitum ſuorum confodiendum præbuit latus. Quis ſapientiſſimos viros 28 non miretur ad ultimum non ſuis manibus uſos? 29 Niſi ſi hoc quoque ex perſuaſione defuit, ne violarent manus, ſed in abolitione ſanctiſſimarum 30 piiſſimarumque animarum, judicio ſuo, ſcelere alieno, uterentur.

INTERPRETATIO.

d *Putans omnino actum eſſe de partibus ſuis.*

e *Nequid ex conſtituti fœdere remitteret.*

NOTÆ.

modo ſe in eo prælio res habuerint oculis ſubjiciendum arbitror, nam inde hujuſce loci intelligentia pendet.

Brutus Auguſti, Antonius vero Caſſii caſtra divicit. Caſſius autem cum videret Brutum revertentem, & eum fugere putaret, ſe ipſum interemit. Brutus paulo poſt iterum pugnavit, & victus, ipſe etiam ſibi manus intulit.

26. *Quum in Caſſio etiam ſuum animum perdidiſſet.*] Brutus & Caſſius convenerant, ut mortuo altero alter etiam moreretur. Et mortuo Caſſio, in eo jam ſuum animum Brutus perdiderat.

27. *Ita enim par ſupereſſe bello convenerat.*] Multi ad hunc locum multa dixere: At nemo (dicam liberè) quidquam attulit, quod ſe mihi probare poſſit. Legendum eſt: *Pariter enim ſupereſſe convenerat.* Quod dico, *pariter*, idem eſt ac ſi ſcribas, *utrumque ſupereſſe*, non alterutrum; & hoc ſignificat, *pariter*. Unde autem iſthæc corruptio? Ex, *Ita par*: ſic ſomniculoſi interdum erant veteres Librarii. De Salmaſii conjectura piget dicere. Quis enim ferat, *præſupereſſe*? Iſtuc puto eſſe monſtrum, nunquam aliàs in Latio viſum.

28. *Quis non miretur?*] Cave ſic explices, *qui n'admirera*, ſed, *qui ne s'étonnera*.

29. *Niſi ſi hoc quoque ex perſuaſione defuit.*] Hoc eſt, niſi manibus ſuis uti noluerunt, propter perſuaſionem Stoicæ ſectæ, quæ ſibi manus inferre prohibet. Niſi ſi hoc, (manibus ſuis uti ſcilicet) illis defuit ex perſuaſione.

30. *Piiſſimarum.*] In Ed. Stadii, *pientiſſimarum*, quod Latiniſſimum eſt.

CAPUT VIII.

B.llum cum Sexto Pompejo.

SUBLATIS percuſſoribus Cæſaris, ſupererat Pompeji domus. 1 Alter juvenum in Hiſpania occiderat, 2 alter fuga evaſerat: contractiſ-

NOTÆ.

CAP. VIII. *Bellum cum Sexto Pompejo. Anno Mundi 3912. ante Ch. Nat. 36. ab Vr. Cond. 715. Coſſ. Appio Claudio Pulchro, & C. Norbano Flacco.*

1 *ALter juvenum.*] Cn. Pompejus. Vide cap. 2. ſupra.

2. *Alter.*] Sextus Pompejus, de quo hic agitur.

Digitized by Google

que infelicis belli reliquiis, quum inſuper ergaſtula armaſſet, Siciliam, Sardiniamque habebat. Jam & claſſe medium mare inſederat, ó quam diverſus à patre! 3 Ille Cilicas extinxerat: hic ſecum 4 piratas navales agitabat. 5 Tanta mole belli penitus in Siculo freto juvenis oppreſſus eſt: magnique famam ducis ad inferos ſecum tuliſſet, 6 ſi nihil tentaſſet ulterius; niſi quod magnæ indolis ſignum eſt, ſperare ſemper. Perditis enim rebus profugit; Aſiamque velis petit, venturus ibi in manus hoſtium & catenas, & quod miſerrimum eſt fortibus viris, ad hoſtium arbitrium ſub percuſſore moriturus. Non alia 7 poſt Xerxem miſerabilior fuga. Quippe modo trecentarum quinquaginta navium dominus, cum ſex ſeptemve fugiebat, 8 extincto Prætoriæ navis lumine, 9 annulis in mare abjectis, pavens atque 10 reſpectans, 11 & tamen non timens ne periret.

NOTÆ.

3. *Ille Cilicas extinxerat*.] Vide cap. 6. lib. 3.

4. *Hic ſecum Piratas navales agitabat*.] Piratæ navales qui ſint, & qua ratione ab aliis piratis differant haud equidem ſcio, niſi ſi & novos piratas, terreſtris generis ſcilicet, invenias. Itaque pro, *Piratas navales*, facilè putem ſcriptum à Floro fuiſſe, *archipiratas*, quod quiſpiam interpretari ſtudens, appoſuerat, *Latrones navales*: quod poſtremo confuſum ſit. Qui aliud melius diſpexerit, illi favebo, ſed valde metuo, ut cuiquam neceſſe habeam favere. Pater meus.

5. *Tanta mole belli penitus in Siculo freto juvenis oppreſſus eſt*.] Lego, *tota mole*. Fortaſſe hinc aliquid exciderit. Certe veriſimile eſt.

6. *Si nihil tentaſſet ulterius*.] Hoc eſt, ſi ab Auguſto victus cedendo tempori ſe ad altera bella reſervaſſet, neque in Aſiam aufugiſſet, ubi in fuga deprehenſus turpiter occiſus eſt.

7. *Poſt Xerxem*.] Qui poſt pugnam cum Græcis ad Salaminem, victus & profugus, una navicula Helleſpontum trajecit, innumerabilium copiarum, & navium modo dominus.

8. *Extincto Prætoriæ navis lumine*.] In Prætoriis navibus lumen accendebatur, quod reliquis prælucceret, ut ex eundem curſum ſequerentur. Illud autem Pompejus juſſit extingui, ne quo fugeret indicaret.

9. *Annulis in mare abjectis*.] Ne captus agnoſceretur.

10. *Reſpectans*.] Gallicè, *Regardant derriere luy*; ut videret an mitterentur qui ipſum retraherent.

11. *Et tamen non timens, ne periret*.] Quaſi diceret noſter: Pompejus ſuæ navis lumen extinxit ne fugа proderetur, annulos abjecit ne captus dignoſceretur, nec tamen, cæcæ hominum mentes! quod ſibi timendum erat, timuit. Non enim timuit ne periret, cum revera ibi ipſi pereundum fuerit.

CAPUT IX.

Bellum Parthicum duce Ventidio.

QUAMVIS in Caſſio & Bruto partes ſuſtuliſſet; in Pompejo totum partium nomen aboleſſet; nondum tamen ad pacis ſtabilitatem profecerat Cæſar, quum ſcopulus, & nodus, & mora

publicæ ſecuritatis ſupereſſet Antonius. [a] Nec ille defuit vitiis, quin periret, immo omnia expertus [1] ambitu & luxuria, [2] primum hoſtes, deinde cives, tandem etiam terrore ſui ſæculum liberavit. Parthi [3] clade Craſſiana altius animos erexerant; civileſque populi Romani diſcordias læti acceperant: itaque ut prima adfulſit occaſio, non dubitaverunt & erumpere, ultro quidem invitante Labieno, qui miſſus à Caſſio Brutoque (quis furor ſcelerum!) ſollicitaverat hoſtes in auxilium; & illi Pacoro duce, regio juvene, diſſipant Antoniana præſidia. [4] Saxa legatus, ne veniret in poteſtatem, à gladio ſuo impetravit. Denique [5] ablata Syria, emanabat latius malum, hoſtibus ſub auxilii ſpecie [6] ſibi vincentibus, niſi Ventidius, & hic legatus Antonii, incredibili felicitate & Labieni copias, ipſumque Pacorum & omnem Parthicum equitatum, toto inter [7] Orontem & Euphratem ſinu late cecidiſſet. [8] Viginti amplius millium fuit: Nec ſine conſilio ducis. [b] Qui ſimulato metu adeo paſſus eſt hoſtem [9] caſtris ſuccedere, donec abſumpto jactûs ſpatio, adimeret uſum ſagittarum. Rex fortiſſime dimicans cecidit. Mox circumlato ejus per urbes quæ deſciverant capite, Syria ſine bello recepta. Sic Craſſianam cladem Pacori cæde penſavimus.

INTERPRETATIO.

a *Nec ſtetit per vitia quin ille periret.*

b *Qui ſimulans metum fugiendo uſque eo hoſtem caſtra ſua ſubire paſſus eſt, donec, conſumpto jaculandi ſpatio, uſum ſagittarum adimeret.*

NOTÆ.

CAP. IX. *Bellum Parthicum duce Ventidio. Eodem anno quo inceptum bellum ſuperius.*

1 AMbitu.] Hic pro ambitione ponitur. Sic initio cap. 11. *Furor Antonii quatenus per ambitum non interiret, luxu & libidine extinctus eſt.*

2. *Primum hoſtes, deinde cives,*] Primum Parthos, deinde Romanos, tandem ſæculum terrore ſui liberavit. Vid. cap. 11.

3. *Clade Craſſiana.*] De qua vid cap. 11. lib. 3.

4. *Saxa.*] Antonii Legatus Decidius Saxa vocabatur. Hic ne in manus Labieni, & Pacori caderet, ſe ipſum interemit: alii ab hoſtibus interfectum narrant.

5. *Ablata Syria.*] A Labieno, & Pacoro.

6. *Sibi vincentibus.*] Hoc eſt in uſum & utilitatem ſuam, non vero Caſſii & Bruti. Sic cap. 16. lib. 1. *Bellum Samniticum Pop. Rom ſibi geſſit.*

7. *Orontem.*] Syriæ fluvium.

8. *Viginti amplius millium fuit.*] Hinc certe aliquid ætas, aut incuria abſtulerit: neque enim ratio, nec ſtructura ſermonis, ut aliter ſentiam, ſinunt. Senſus eſſe debuit, & his quidem verbis conceptus: *Viginti amplius millium, ea clades fuit.* Idque cur jam pridem non omnes viderint, haud equidem video. *Pater meus.*

9. *Caſtris ſuccedere.*] Sic apud Virgil. *Succedere ſtabulis, ſuccedere tectis,* pro *tecta & ſtabula ſubire.*

CAPUT X.

Bellum Parthicum cum Antonio.

EXPERTIS invicem Parthis atque Romanis, [1] quum Craſſus atque Pacorus utrinque virium mutuarum documenta feciſſent: [2] pari rurſus reverentia integrata amicitia: & quidem ab ipſo fœdus Antonio [3] cum rege percuſſum. Sed immenſa vanitas hominis, dum titulorum cupidine, [4] Araxem & Euphratem ſub imaginibus ſuis legi concupiſcit, neque cauſa, nec conſilio, [5] ac ne imaginaria quidem belli indictione, quaſi hoc quoque ex arte ducis eſſet, [6] obrepere: relicta repente Syria in Parthos impetum facit. Gens preter armorum fiduciam callida, ſimulat trepidationem, & [7] in campos fugam: [8] hic ſtatim quaſi victor ſequebatur: quum ſubito [9] nec magna hoſtium manus, ex improviſo, & jam in feſſos via, ſub veſpere, velut nimbus erupit, & miſſis undique ſagittis duas legiones operuerunt. Nihil acciderat in comparationem cladis, quæ in poſterum diem imminebat, niſi interveniſſet deûm miſeratio. [10] Unus ex clade Craſſiana Parthico habitu caſtris adequitat, & ſalute Latinè data, [11] quum fidem ipſo feciſſet, quid immineret edocuit: jam affuturum cum omnibus copiis regem, irent retro, peterentque montes:

NOTÆ.

CAP. X. *Bellum Parthicum cum Antonio. Anno Mundi 3914. ante Ch. Nat. 34. ab Vr. Cond. 717. Coſſ. L. Gellio Poplicola, & M. Cocceio Nerva.*

1 Q*Vum Craſſus atque Pacorus utrinque.*] Parthi Craſſum, Pacorum Romani interfecerunt; & ſic Craſſus & Pacorus, & Romanarum, & Parthicarum virium experimenta dederunt.

2. *Pari reverentia.*] Par fuit reverentia, quia utrinque paria damna accepta fuerant.

3. *Cum rege percuſſum.*] Quem regem intelligat Florus non video, nam Pacorum Ventidius occiderat, & cum Phrahate qui poſt Pacorum in regnum electus fuit, nuſquam fœdus percuſſum invenias. De Orode Pacori patre intelligendum eſſe certum eſt.

4. *Araxem & Euphratem ſub imaginibus legi concupiſcit.*] Tituli devictarum gentium, locorum, fluviorum ſtatuis adſcribebantur.

5. *Ac ne imaginaria quidem belli indictione.*] Vid. Notata ad cap. 11. lib. 3. *Ne imaginario quidem Iure.*

6. *Obrepere.*] Hic eſt ſubito in nec opinantes impetum facere.

7. *Et in campos fugam.*] In pugna Parthi fugam ſimulant, ut inſequentes, & ſic adverſus vulnera incautiores, inverſis ſagittis facilius transfigant. Virgil. Georg. lib. 3.

Fidentemque fuga Parthum, verſiſque ſagittis.

8. *Hic.*] Antonius.

9. *Nec magna.*] Legendum *immanis*; id & res & ſequentia probant; immanem enim eſſe oportuit, quæ velut nimbus erupit, & ſagittis duas legiones operuit.

10. *Vnus ex clade Craſſiana.*] Romanus, qui clade Craſſiani exercitus à Parthis captus fuit: is cum fortunam, non animum mutaſſet, acceſſit nocte ad ſtationem Romanam, prædixitque ne deſtinatum iter peterent, ſed diverſo ſylveſtrique pervaderent. Velle. lib. 2.

11. *Quum fidem ipſo feciſſet.*] Latinitas jubet ut legas, *Quum fidem eo ipſo feciſſet. Eo ipſo fidem* fecit, quod Latinè loquutus eſt.

12. ſic

12 ſic quoque hoſtem fortaſſe non defore. Atque ita ſequutâ eſt minor vis hoſtium quam imminebat. Adfuit tamen; deletæque reliquæ copiæ forent, niſi urgentibus telis in modum grandinis, 13 quadam ſorte, quaſi docti, procubuiſſent in genua milites, & elatis ſuper capita ſcutis, cæſorum ſpeciem præbuiſſent. Tum Parthus arcus inhibuit: deinde Romani quum ſe rurſus extuliſſent, adeo res miraculo fuit, ut unus ex Barbaris miſerit vocem; Ite, & bene valete, Romani. 14 Merito vos victores fama gentium loquitur, qui Parthorum tela fugiſtis. Non minor ex aqua poſtea, quam ab hoſtibus clades, infeſta primum ſiti regio, 15 tum quibuſdam Salmacidis fluvius infeſtior, noviſſimeque jam ab invalidis & avide hauriebatur: quum noxiæ etiam dulcis fieret. Mox & ardores per Armeniam; & nives per Cappadociam; & utriuſque cœli ſubita mutatio pro peſtilentia fuit. 16 Sic vix tertia parte de ſedecim legionibus reliqua: quum argentum ejus paſſim 17 dolabris concideretur; & ſubinde 18 inter moras mortem à gladiatore ſuo efflagitaſſet 19 egregius imperator; tandem perfugit in Syriam. Ibi incredibili quadam mentis vecordia ferocior aliquanto factus eſt: 20 quaſi viciſſet qui evaſerat.

NOTÆ.

12. *Sic quoque.*] Hoc eſt, & quamvis montes peterent, tamen fortaſſe, & hoſtes adfuturos.

13. *Quadam ſorte quaſi docti.*] Id ex ſorte potius quam militari ſcientia eveniſſe vult Florus. Sed quomodo id factum fuerit, ſcire non licet: forſan quidam ex militibus, dum per prærupta fugiebat, cadens, clypeum ſupra caput extulit, ſicque ingruentia hoſtium tela vitavit, quod reliqui annotantes imitati ſunt.

14. *Merito vos victores fama gentium.*] Dura tranſpoſitio, melius in aliis legitur, *Merito vos victores gentium fama loquitur.*

15. *Tum quibuſdam Salmacidis fluvius infeſtior.*] Cave fidem habeas Ortelio, qui hoc loco deceptus fluvium nomine *Salmacis* in Parthia creavit. Omnino corruptus hic locus. Lege igitur ex Salmaſ. in Solin. Et Freinshem. *Tum quibuſdam Salinacidis fluvius infeſtior, noviſſimè quum jam ab invalidis & avidè hauriebantur. noxiæ etiam dulces fuêre.* Senſu aperto & facili. *Salinacidus* autem, à Salinis. Quanquam non video cur omnino *Salmacidis* rejiciatur, rectè enim *Salmacidus* à *Salme*, quod ab ἅλμη, *Salſugo*, *Muria*, & *Acidus* dici poſſit.

16. *Sic vix tertia parte de ſedecim legionibus reliqua.*] Vellejus tamen ſcribit haud minus quarta parte militum, Calonum, ſervitiique deſideratum fuiſſe.

17. *Dolabris concideretur.*] Ut oſtendat quantum argenti Antonius ibi perdidit, id ab hoſtibus dolabris conciſum fuiſſe dicit.

18. *Inter moras.*] Gallicè diceres, *De temps en temps.*

19. *Egregius imperator.*] Ironicè.

20. *Quaſi viciſſet qui evaſerat.*] Hanc Antonius fugam ſuam, quia vivus exierat, victoriam vocabat.

Z

Digitized by Google

CAPUT XI.

Bellum cum Antonio & Cleopatra.

FUROR Antonii [1] quatenus per ambitum non interiret, luxu & libidine extinctus eſt. Quippe poſt Parthos, quum exoſus arma in otio ageret, captus amore Cleopatræ, quaſi bene geſtis rebus, in regio ſe ſinu reficiebat. [2] Hæc mulier Ægyptia, [3] ab ebrio imperatore, pretium libidinum Romanum imperium petit. Et promiſit Antonius: quaſi facilior eſſet Partho Romanus. Igitur dominationem parare, nec tacite. [4] Sed patriæ, nominis, togæ, faſcium oblitus, totus [5] in monſtrum illud [6] ut mente, ita animo quoque, & cultu deſciverat. [7] Aureum in manu baculum; ad latus [8] acinaces; purpurea veſtis ingentibus obſtricta gemmis; diadema aderat, ut reginâ rex ipſe frueretur. Ad primam novorum motuum famam Cæſar à Brunduſio trajecerat, ut venienti bello occurreret: poſitiſque in Epiro caſtris, Leucadem inſulam, montemque [9] Leucaten, & [10] Ambracii ſinus cornua, infeſta claſſe [a] ſuccinxerat. Nobis quadringentæ amplius naves, ducentæ non minus hoſtium:

INTERPRETATIO.

a *Claſſe inimica inſederat cornua Ambracii ſinus.*

NOTÆ.

CAP. XI. *Bellum cum Antonio & Cleopatra. Anno Mundi 3919. Ante Ch. Nat. 29. ab Vrb. Cond. 722. Coſſ. Auguſto Cæſare III. & M. Valerio Meſſala.*

1 Q*Vatenus per ambitum non interiret, luxu, & libidine.*] Vide cap. 9. *Omnia expertus ambitu & luxuria, primum hoſtes, deinde cives, tandem etiam terrore ſuo ſæculum liberavit.*

2. *Hac mulier Ægyptia.*] *Tò hac*, hic ad contemptum poſitum eſt.

3. *Ab ebrio imperatore.*] Ebrioſum fuiſſe Antonium, & eo ipſo malè audiiſſe, multorum teſtimonio patet.

4. *Sed patria, nominis, toga, faſcium, oblitus.*] Patria, nomen, togæ, faſces, ad exaggerationem poſita ſunt. Et videtur Florus reſpexiſſe ad illud Horatii, lib. 3. Od. 5.

Anciliorum, nominis, & toga
Oblitus, æternæque Veſta.

5. *In monſtrum illud.*] Regem ſcilicet, qui tunc temporis pro monſtro Romanis erat.

6. *Vt mente ita animo.*] Mens quandoque pro animo ſumitur, ſed hic nil aliud eſt quam voluntas ſimplex & ſola; animus vero eſt ipſa indoles. Sic Terent. Andr. Act. 1. Sc. 1. *Mala mens, malus animus.*

7. *Aureum in manu baculum.*] Hæc apud Ægyptios Regum inſignia.

8. *Acinaces.*] Perſarum & Medorum gladii acinaces vocabantur. Medus acinaces, Horat.

9. *Leucaten.*] Montem & promontorium in Leucade inſula. Virgil. 8. Æneid.

Fervere Leucaten auroque effulgere fluctus.

Veteres pro *Leucaten* habent *Leucadam*, ut bene Salmaſ. *Leucada* autem pro *Leucas* ut *Perſida* pro *Perſis*, *Elida* pro *Elis*, *Chalcida* pro *Chalcis*, &c.

10. *Ambracii ſinus.*] Supra Acarnaniam

Digitized by Google

[11] ſed numerum magnitudo penſabat. b Quippe [12] à ſenis in novenos remorum ordinibus, ad hoc turribus, atque [13] tabulatis allevatæ, caſtellorum & urbium ſpecie, non ſine gemitu maris, & labore ventorum ferebantur. Quæ quidem ipſa moles exitio fuit. Cæſaris naves à triremibus in ſenos non amplius ordines creverant. Itaque habiles in omnia quæ uſus poſcebat, ad impetus & recurſus flexuſque capiendos, illas graves, & ad omnia præpeditas, ſingulas plures adortæ, miſſilibus ſimul, tum roſtris, ad hoc ignibus jactis, ad arbitrium diſſipavere. Nec ulla re magis hoſtilium copiarum apparuit magnitudo, quam poſt victoriam. Quippe immenſa claſſis, naufragio belli facto, toto mari ferebatur, [14] Arabumque, & Sabæorum, & mille aliarum gentium Aſiæ ſpolia, purpuram, aurumque in ripam aſſidue c mota ventis maria revomebant. Prima dux fugæ Regina, cum aurea puppe, veloque purpureo, [15] ſe in altum dedit. Mox ſequutus Antonius: [15] ſed inſtare veſtigiis Cæſar. [16] Itaque nec præparata in Oceanum fuga: nec munita præſidiis utraque Ægypti cornua; [17] Paratonium atque Peluſium profuère, [18] Prope manu tenebantur. Prior ferrum occupavit Antonius: Regina ad pedes Cæſaris provoluta tentavit oculos ducis, fruſtra. Nam pulchritudo

INTERPRETATIO.

b *Nam à ſenis ordinibus remorum in novenos creſcentes, inſuper turribus atque tabulatis elatæ, quaſi caſtella & urbes ferebantur, non ſine labore ventorum & maris gemitu.*

c *Maria ventis agitata aſſiduè in ripam revomebant purpuram aurumque ſpolia Arabumque & Sabæorum, & mille aliarum gentium Aſiæ.*

NOTÆ.

11. *Sed numerum magnitudo penſabat.*] Auguſtus quadringentas naves habebat, Antonius vero ducentas, ſed harum magnitudo illarum numerum æquabat. De magnitudine navium Antonii, vid. Dion. lib. 49.

12. *A ſenis in novenos remorum ordinibus.*] A trinis in denos, ait Plutar. & Dio, à quaternis in denos. Hi autem ordines remorum alii ſupra alios collocabantur.

13. *Tabulatis.*] Gallicè. *Des Etages.*

14. *Arabumque, & Sabæorum.*] Arabes & Sabæos in Antoniana Claſſe fuiſſe teſtatur Virgil. lib. 8. Æneid.

Omnis Arabs, omnes verterunt terga Sabæi.

15. *Se in altum.*] Abundat Tò *ſe*, neque illud agnoſcunt meliores libri. *In altum dare*, quid ſit docti ſciunt. Monuit Salmaſ.

15. *Sed inſtare veſtigiis Cæſar.*] Hoc ex Horatio deſumpſit noſter. lib. 1. Od. 37.

Mentemque Lymphatam Mareotico
Redegit in veros timores
Cæſar, ab Italia volantem
Remis adurgens.

Sed uterque ibi falſi ſunt: Nam ex Sueton. & aliis patet Cæſarem ab Actio ſtatim Samum inſulam ſe recepiſſe.

16. *Itaque nec præparata in Oceanum fuga: nec munita præſidiis utraque Ægypti cornua.*] Hic etiam noſter falſus eſt, qui in fuga mortuum Antonium, cum jam jam caperetur, Cleopatram vero à Cæſare captam putat, antequam in Ægyptum perveniret, ab ipſo Horatio deceptus Ode ſupra. Nam ex Dione & aliis certum eſt poſt pugnam Actiacam quoſdam milites à Cæſare ad Antonium & Cleopatram inſequendos miſſos fuiſſe, ſed non aſſequutos; eoſque Alexandriam perveniſſe.

17. *Paratonium.*] Urbs Ægypti maritima verſus Occidentem.

18. *Prope manu tenebatur.*] Falſum. vid. Not. ſuperiorem.

Digitized by Google

19 intrà pudicitiam principis fuit. Nec illa de vita quæ offerebatur, ſed de parte regni laborabat. Quod ubi deſperavit à principe, ſervarique ſe triumpho vidit, incautiorem nacta cuſtodiam, in Mauſoleum ſe (ſepulchra regum 20 ſic vocant) recipit. Ibi maximos, ut ſolebat, induta cultus, ᵃ in differto odoribus 21 ſolio, juxta ſuum ſe collocavit Antonium: 22 admotiſque ad venas ſerpentibus, ſic morte quaſi ſomno ſoluta eſt.

INTERPRETATIO.

a *In ſepulchro odoribus repleto juxta ſuum ſe Antonium compoſuit.*

NOTÆ.

19. *Intra pudicitiam principis fuit.*] Hoc eſt, minor fuit pudicitia principis. Vide notata ad cap. 3. lib. 1. *Facinus intra gloriam fuit.* Legebat Salmaſ. *Intra pudicitiam Principi fuit*. Sed non placet.

20. *Sic vocant.*] Ægyptii ſcilicet.

21. *Solio.*] Hic ſolium ſignificat loculum quo mortui conduntur, ut apud Q. Curtium & Plinium.

22. *Admotiſque ad venas ſerpentibus.*] Aſpidum morſu periiſſe creditum eſt.

CAPUT XII.

Bella adverſus gentes exteras.

Hic finis armorum civilium, ᵃ reliqua adverſus exterás gentes: quæ diſtricto circa mala ſua imperio, diverſis orbis oris emicabant. Nova quippe pax: ᵇ nec dum aſſuetæ frenis ſervitutis tumidæ gentium inflatæque cervices, ab impoſito nuper jugo reſiliebant. Ad Septentrionem converſa ferme plaga ferocius agebat: Norici, Illyrii, Pannonii, Dalmatæ, Myſi, Thraces & Daci, Sarmatæ atque Germani. Noricis animos dabant Alpes atque nives, quo bellum non poſſet aſcendere: ſed omnes 1 illius cardinis populos, Brennos, Senones 2 atque Vin-

INTERPRETATIO.

a *Reliqua* bella *adverſus gentes exteras fuêre, quæ, imperio circa mala ſua diſtracto, diverſis terrarum finibus erumpebant.*

b *Et colla gentium tumida, & inflata, nondum frænis aſſueta, ab impoſito nuper jugo deflectebant.*

NOTÆ.

CAP. XII. *Bella adverſus gentes exteras.*

1 *Illius cardinis.*] Gallicè, *De ce Clymat.*

2. *Atque Vindelicos.*] Gentem Ciſalpinam, non longè ab Helvetiis. Hujuſce Auguſti victoriæ, per Druſum, meminit Horat. Od. 14. lib. 4. ad Auguſtum.

Vindelici didicere nuper
Quid Marte poſſes: milite nam tuo
Druſus Genaunos, implacidum genus,
Brennoſque veloces, & arces
Alpibus impoſitas tremendis
Dejecit acer plus vice ſimplici.

deſicos, per privignum ſuum Claudium Druſum [4] perpacavit. Quæ fuerit callidarum gentium feritas, facile vel mulieres oſtendêre; quæ deficientibus telis, infantes ipſos afflictos humo in ora militum adverſa miſerunt. [c] Illyrii quoque ſub Alpibus agunt, imaſque valles earum, ac quædam quaſi clauſtra, [5] cuſtodiunt, abruptis torrentibus impliciti. In hos expeditionem [6] ipſe ſumpſit; fierique pontes imperavit. Hic ſe & aquis & hoſte turbantibus, cunctanti ad aſcenſum militi ſcutum de manu rapuit: & in via primus, tunc agmine ſequuto, [7] quum Illyricus multitudine pontem ſuccidiſſet, [8] ſaucius manibus ac cruribus, ſpecioſior ſanguine, & ipſo periculo auguſtior, terga hoſtium percecidit. [9] Pannonii duobus ſaltibus, ac tribus fluviis, [10] Dravo, Savo, Iſtroque vallabantur. Populati proximos, intra ripas ſe recipiebant. In hos domandos [11] Vibium miſit. Cæſi ſunt in utriſque fluminibus. Arma victorum non [12] ex more belli cremata, ſed capta ſunt, & in profluentes data: ut cæteris, qui reſiſtebant, victoria ſic nunciaretur. Dalmatæ plerumque ſub ſylvis agunt: inde in latrocinia promptiſſimi. Hos jam

INTERPRETATIO.

c Illyrii etiam ſub alpibus vivunt, & clauſtra habitant, abruptis torrentibus in extremas earum valles, veluti quadam pedisi.

NOTÆ.

3. *Per privignum ſuum Claudium D.*] Tiberii Claudii Neronis uxorem Liviam in ſextum menſem gravidam Auguſtus ſibi duxit, quæ poſt tres menſes Claudium Druſum Neronem peperit, qui ſic privignus fuit Auguſti.

4. *Perpacavit.*] Anno Mundi 3935. ante Ch. Nat. 13. ab Ur. cond. 738.

5. *Cuſtodiunt.*] Hoc eſt *habitant*. Sic Horat. de Diana,

Montium Cuſtos nemorumque Virgo.

quòd ea in montibus perpetuò maneret: ex Callimach, Græci eodem ſenſu dicunt φυλάττειν, ἐπιβλέπειν, Homer. Callimach.

6. *Ipſe ſumpſit.*] Auguſtus 3. ann. ante pugnam Actiacam.

7. *Quum Illyricus multitudine pontem ſuccidiſſet.*] Illud falſum eſt & ridiculum. Optimè in libris antiquis, quibus uſus eſt Salmaſius, legitur, *lubricus*, unde ipſe ſic verba ordinavit: *Quum lubricus pons multitudine ſuccidiſſet*. Nil verius. *Succidiſſet* autem ita hic uſurpatur, ut apud Plautum, *genua mihi ſuccidunt*: quale aliquid apud Lucretium eſt.

8. *Saucius manibus ac cruribus.*] Idem Sueton. in Auguſt. cap. 20. *Dalmatico (bello) etiam vulnera excepit; una acie dextrum genu lapide ictus, altera autem & crus, & utrumque brachium ruina pontis conſauciatus.*

9. *Pannonii duobus ſaltibus, ac tribus fluviis, Dravo, Savo, Iſtroque vallabantur.*] In aliis, *Duob. ſalt. ac fluv. Dravo, Savoque vallabantur*, nullâ Iſtri factâ mentione & melius.

10. *Dravo, Savo.*] Dravus & Savus Pannoniæ fluvii, qui in Danubium incurrunt.

11. *Vibium miſit.*] Multimodis hujus ducis nomen corruptum fuit, quare facilè viris doctis aſſentior, qui legunt *Tiberium*, nam facilè *TIB.* in *VIB.* potuit degenerare: & in Annalibus Tiberium Pannonios ſubegiſſe reperies, anno Mundi 3940. ante Ch. Nat. 8. ab Urb. cond. 743.

12. *Ex more belli.*] Fusè docet Livius Romanis uſitatum fuiſſe, devictarum gentium arma ignibus dare.

quidem 13 Martius incenſa urbe 14 Delminio quaſi 15 detruncaverat. Poſtea 16 Aſinius Pollio gregibus, armis, agris multaverat, 17 (hic ſecundus orator) ſed Auguſtus perdomandos 18 Vibio mandat: qui efferum genus fodere terras coëgit, aurumque venis repurgare; quod alioquin gens omnium cupidiſſima, ſtudioſâ diligentiâ 19 anquirit; ut illud in uſus ſuos ſervare videatur. 20 Myſi quàm feri, quàm truces fuerint, quàm ipſorum etiam Barbari Barbarorum, horribile dictu eſt. Unus ducum, ante aciem poſtulato ſilentio: qui vos, inquit, eſtis? Reſponſum invicem: Romani, gentium Domini. Et illi: 21 ita, inquiunt, ſi nos viceritis. 21 Accepit omen 22 Marcus Craſſus. Illi ſtatim ante aciem immolato equo concepêre votum, ut cæſorum extis ducum, & litarent & veſcerentur. 23 Deos audiſſe crediderim, nec 24 tubam ſuſtinere potuerunt. Non minimum terroris incuſſit Barbaris 25 Domitius Centurio, d ſatis barbaræ, efficacis tamen apud pares homines ſtoliditatis, qui foculum gerens ſuper caſſidem, ſuſcitatam motu corporis flammam, velut ardenti capite fundebat. 26 Ante hos, 27 Thracum maximè populus deſciverat. Ille barbarus & ſignis militaribus, & diſciplinâ, ar-

INTERPRETATIO.

d Domitius Centurio, homo ſtultitia ſatis barbara, ſed tamen efficacis apud homines barbaros, qui foculum gerens ſuper Galeam, &c.

NOTÆ.

13. *Martius.*] Cajus Martius Figulus, qui cum Cornelio Lentulo Lupo Conſul fuit, anno Mundi 3794. ante Ch. Nat. 154. ab Urb. cond. 597.

14. *Delminio.*] Delminium urbs Dalmatiæ ad Septentrionem,

15. *Detruncaverat.*] Rectè: nam Delminium Dalmatarum caput.

16. *Aſinius Pollio.*] Anno Mundi 3910. ante Ch. Nat. 38. ab Urb. cond. 713. Quo tempore Conſul fuit Pollio cum Domitio Calvino, & de Dalmatis triumphavit. Meminit Horat. Od. 1. lib. 2.

Et conſulenti Pollio curia
Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.

17. *Hic ſecundus Orator.*] Unde tam putidum additamentum huc irrepſit, non video.

18. *Vibio.*] Hic iterum ſcribendum puto *Tiberio*. Is enim Dalmatas ſubegit anno ſequenti poſt devictos Pannonios.

19. *Anquirit.*] Hoc eſt inquirit, vel circumquærit.

20. *Myſi.*] Myſi vel Mœſi intra Macedoniam & Danubium.

21. *Ita, inquiunt, ſi nos.*] Reſcribendum ait Salmaſ. *Ita, inquiunt, fiet, ſi nos viceritis*. Quod à Floro alieniſſimum puto.

21. *Accepit omen.*] Propriè: nam omen eſt, cum quod ex alicujus ore ortum eſt, id nos præſagium accipimus, ut hic Craſſus omen accepit, quod hoſtes dixerint, *Si nos viceritis*.

22. *Marcus Craſſus.*] Marcus Licinius Craſſus Myſos vicit anno Mundi 3921. ante Ch. Nat. 27. ab Urb. cond. 724.

23. *Deos audiſſe crediderim.*] Ironicè.

24. *Tubam.*] Sonitum tubæ.

25. *Domitius Centurio.*] Quis fuerit *Domitius*, ignotum eſt. Alii legunt, *Domidius*, *Domidius*, vel *Chomidius*.

26. *Ante hos.*] Falſum, nam multò poſt Myſos Thraces rebellarunt, ut patet ex Annalibus.

27. *Thracum maximè populus.*] Hic error eſt: quid enim iſthuc, *maximè*: in Edit. Stadii, *Maximus populus*; quod ipſum & Herodotus ſcripſit, & verè, ſed non ſecundum recentiorum ſcriptorum ſententiam.

mis etiam Romanis aſſueverat: ſed à [28] Piſone perdomiti, in ipſa captivitate rabiem oſtendêre. Quippe quum catenas morſibus tentarent, feritatem ſuam [29] ipſi puniebant. Daci montibus inhærent: [30] Cotiſonis regis imperio, quoties concretus gelu Danubius junxerat ripas, decurrere ſolebant, & vicina populari. Viſum eſt Cæſari Auguſto gentem aditu difficillimam ſubmovere. Miſſo igitur [31] Lentulo, ultra ulteriorem repulit ripam: citra, præſidia conſtituit. Sic tunc Dacia non victa, ſed ſummota, atque dilata eſt. Sarmatæ patentibus campis inequitant. Et hos per eundem Lentulum prohibere Danubio ſatis fuit. Nihil præter nives, raraſque ſylvas habent. Tanta barbaries eſt, ut pacem non intelligant. Germaniam quoque utinam vincere tanti non [32] putaſſet: magis turpiter amiſſa eſt; quam glorioſe acquiſita: ſed quatenus ſciebat patrem ſuum Cæſarem, [33] bis trajecto ponte Rheno, quæſiſſe bellum; [34] in illius honorem concupiit facere provinciam. Et factum erat, ſi Barbari tam [35] vitia noſtra, quam imperia ferre potuiſſent. Miſſus in eam provinciam [36] Druſus, primos domuit [37] Uſipetes: inde Tenctheros percucurrit, & [38] Cattos. [39] Nam [40] Marcomanorum ſpoliis inſignibus quendam editum tumulum in trophæi modum excoluit. Inde validiſſimas nationes, [41] Cheruſcos, [42] Suevoſque, & [43] Sicambros pariter aggreſſus eſt: qui viginti centurionibus incrematis, hoc velut ſacramento

NOTÆ:

28. *A Piſone.*] L. Piſo Thracas perdomuit, anno Mundi 3939. ante Ch. Nat. 9. ab Ur. cond. 742.

29. *Ipſi puniebant.*] Dum ſe fruſtra catenas mordendo macerabant.

30. *Cotiſonis.*] Hunc Daciæ Regem fecit noſter, Horatium ſequutus, lib. 3. Od. 8.

Occidit Daci Cotiſonis agmen.

Sueton. vero Getarum regem vocat, ſed Plinius ſcribit, Getas Romanis Dacos fuiſſe dictos. Juſtin. etiam Dacos Getarum ſobolem vocat.

31. *Lentulo.*] Quis ipſe fuerit Lentulus incertum eſt. Facilè crediderim fuiſſe Cn. Cornelium Lentulum Augurem, qui Conſul fuit anno Mundi 3936. ab Urb. cond. 739.

32. *Putaſſet.*] Auguſtus.

33. *Bis trajecto ponte Rheno.*] Vid. cap. 10. lib. 3

34. *In illius honorem.*] Ne ſcilicet eos videretur contemnere, contra quos tot annis Cæſar bella geſſerat.

35. *Vitia noſtra.*] Injurias, avaritiam. Sic apud Tacit. alicubi, *Friſii pacem exuêre, noſtra magis avaritia quam obſequii impatientes.*

36. *Druſus.*] Claudius Druſus, Auguſti privignus. Vid. ſupra, in Germaniam miſſus anno Mundi 3938. ante Ch. Nat. 10. ab Ur. cond. 741. Et ibi quarto quàm bellum geſſit anno periit.

37. *Uſipetes.*] Germaniæ populi non longè à Rheno.

38. *Cattos.*] Catti Germaniæ populi iidem qui Saxones, ut volunt.

39. *Nam.*] Eſt tranſitio.

40. *Marcomanorum ſpoliis inſignibus.*] Marcomani Germaniæ populi, quos ad Albim coluiſſe ex Tacito colligere eſt. Imo & ad Albim trophæa iſta de quibus loquitur Florus, à Druſo fixa fuiſſe teſtatur Dio alicubi.

41. *Cheruſcos.*] Germaniæ populos. Lunebulgenſes putat Junius.

42. *Suevoſque.*] In media Germania fere.

43. *Sicambros.*] Sicambri Germaniæ populi ad latus Rheni degentes.

Digitized by Google

ſumpſerant bellum, adeo certa victoriæ ſpe, ut prædam 44 in anteceſſum pactione diviſerint. Cheruſci equos, Suevi aurum & argentum; Sicambri captivos elegerant: ſed omnia 45 retrorſum. Victor namque Druſus equos, pecora, torques eorum, ipſoſque, 46 præda diviſit, & vendidit: præterea in tutelam provinciarum, præſidia atque cuſtodias ubique diſpoſuit; per 47 Moſam flumen; per 48 Albim, per 49 Viſurgim. Nam per Rheni quidem ripam, 50 quinquaginta amplius caſtella direxit. 51 Bonnam & Geldubam pontibus junxit, claſſibuſque firmavit. 52 Inviſum atque inacceſſum in id tempus Hercynium ſaltum patefecit. Ea denique in Germania pax erat, ut mutari homines, alia terra, cœlum ipſum mitius molliuſque ſolito videretur. Denique non per adulationem, ſed ex meritis, defuncto ibi 53 fortiſſimo juvene, ipſi, 54 quod nunquam aliàs, ſenatus 55 cognomen ex provincia dedit. Sed difficilius eſt provincias 56 obtinere, quam facere. Viribus parantur, jure retinentur. Igitur breve id gaudium. Quippe Germani victi magis, quam domiti erant: 57 moreſque noſtros magis, quam arma ſub imperatore Druſo ſuſpiciebant; poſtquam vero ille defunctus, Vari Quinctilii 58 libidinem ac ſuperbiam, haud ſecus quam ſævitiam odiſſe cœperunt. 59 Auſus ille agere conventum: 60 & in caſtris jus dicebat, quaſi violen-

NOTÆ.

44. *In anteceſſum.*] Hoc eſt; ante tempus, Gallicè, *Par avance*. Sic cap. 21, lib. 3.

45. *Retrorſum.*] Hoc eſt, aliter ac ipſi putaverant evenere.

46. *Præda diviſit.*] Hoc eſt, in prædam.

47. *Moſam.*] Moſa Galliæ Belgicæ fluvius, qui per mediam Bataviam in mare incurrit.

48. *Albim.*] Fluvium in extrema Germania, ad Cimbricam Cherſoneſum fere.

49. *Viſurgim.*] Germaniæ fluvium qui in Oceanum aquas evoluit: ab Ovidio, *Iſurgis* dicitur.

50. *Quinquaginta amplius caſtella.*] In iis octo legiones locavit, ut commune in Germanos & Gallos eſſent ſubſidium. Cæterum hæc caſtella ſunt origo urbium quæ hodieque in Gallica Rheni ripa viſuntur.

51. *Bonnam & Geldubam.*] Oppida ad Rhenum ſita. Apud alios aliter legitur hic locus. Sed meliorem lectionem repræſentavimus.

52. *Inviſum atque inacceſſum in id tempus.*] In eo tamen Cæſar hoſtem quæſivit. Supra lib. 3. cap. 16. *Sed non penetravit.*

53. *Fortiſſimo juvene.*] Claudio Druſo; qui collapſus equo, crus fregit, & obiit.

54. *Quod nunquam aliàs.*] An vult nunquam aliàs Germaniei cognomen reportatum fuiſſe? An nunquam aliàs devictarum gentium nomen mortuis Senatum dediſſe? Poſterius magis placet. Et verum eſt.

55. *Cognomen ex provincia.*] Germanicus vocatus fuit. Ovid. 1. Faſt.

Et mortem & nomen Druſo Germania fecit.

56. *Obtinere.*] Hic eſt fortiter tenere, ita ut eripi nequeat.

57. *Moreſque noſtros magis, quam arma ſub imperatore Druſo ſuſpiciebant.*] Id eſt, reverebantur. Male in aliis *ſuſcipiebant*; nam etſi, *ſuſcipere mores Romanorum*, ſuum ſenſum habere poſſit, *arma Romanorum ſuſcipere*, nemo homo intelligat.

58. *Libidinem.*] Avaritiā hic interpretor.

59. *Auſus ille agere Conventum.*] Gallicè diceres, *Tenir les Etats*.

60. *In caſtris jus dicebat.*] Peſſimè in aliis, *& in caſtris ſe derexerat*, quod viri docti in, *jus dicebat*, mutavere. Sed his etiam error remanſit; nam legendum, *Et in caſtris jus dicere*. Nunc res plana eſt.

etiam

riam Barbarorum & lictoris virgis, & præconis voce poſſet inhibere: at illi qui jam pridem rubigine oblitos enſes, inerteſque mœrerent equos, ut primum [61] togas, & ſæviora armis jura viderunt, duce Arminio arma corripiunt. Quum interim tanta erat Varo pacis fiducia, ut ne prædicta quidem, & prodita per Segeſtem, unum principum, conjuratione commoveretur. [62] Itaque improvidum, & nihil tale metuentem improviſo adorti, [63] quum ille (ô ſecuritas!) ad tribunal citaret; undique invadunt, caſtra rapiunt, tres legiones opprimuntur. Varus perditas res [64] eodem, quo Cannenſem diem Paulus, & fato eſt & animo ſequutus. Nihil illa cæde per paludes, perque ſylvas cruentius: nihil inſultatione Barbarorum intolerantius, præcipue tamen in cauſarum patronos, aliis oculos, aliis manus amputabant: unius os ſutum, reciſa prius lingua, quam in manu tenens Barbarus, tandem, inquit, vipera, ſibilare deſiſte. *Ipſius* quoque [65] conſulis corpus, quod militum pietas humi abdiderat, effoſſum. *Signa* & aquilas duas [66] adhuc Barbari poſſident. Tertiam ſignifer prius quam in manus hoſtium veniret, [67] evulſit; merſamque [68] intra baltei ſui latebras gerens, in cruenta palude ſic latuit. Hac clade factum, ut imperium, quod in litore Oceani non ſteterat, [68] in ripa Rheni fluminis ſtaret. Hæc ad Septentrionem. Sub Meridiano tumultuatum magis, quam bellatum eſt. [69] Muſulanios atque [70] Gætulos [71] accolas *Syrtium*, [72] Coſſo duce compeſcuit: unde illi

NOTÆ.

61. *Togas.*] Quas in juriſdictione induebant Romani.

62. *Itaque improvidum, & nil tale metuentem improviſo adorti.*] Miror neminem vidiſſe vocem *improviſo*, hinc removendam eſſe, quippe quæ ex *improvidum* nata eſt, videlicet explicatio ſcholaſtica appoſita in textum recepta eſt.

63. *Quum ille (ô ſecuritas!) ad Tribunal citaret.*] Citare abſolutè poſitum neminem adhuc vidiſſe puto. Videlicet corruptus hic locus. Lege igitur: *Quum illos*; & poſt *adorti* ponenda eſt major diſtinctio, ſic, *adorti. Quum illos, ô ſecuritas! ad Tribunal citaret, undique invadunt.* Pater meus.

64. *Eodem, quo Cannenſem diem Paulus.*] Id eſt, ſequutus eſt exemplum Pauli, qui Cannenſi die poſt amiſſum exercitum ſibi mortem conſcivit, quod Varus imitatus eſt. Contigit hæc clades anno decimo nono poſt mortem Druſi.

65. *Conſulis.*] Vari. Sed is Proconſul, non Conſul, fuit.

66. *Adhuc Barbari poſſident.*] Dio tamen & Tacitus ambas iſtas aquilas à Romanis recuperatas fuiſſe tradunt.

67. *Evulſit.*] Quippe haſtæ acumini infixa hærebat, ut mos fuit.

68. *Intra baltei ſui lat.*] Hinc patet aquilas, non ita magnas fuiſſe.

68. *In ripa Rheni fluminis ſtaret.*] Hoc eſt; hac clade factum eſt ut Imperium ad Oceanum extendi prohibitum flumine Rheno terminaretur.

69. *Muſulanios.*] Muſulanii vel Miſulanii Africæ propriæ populi ad Ampſam fluvium ſiti.

70. *Gætulos.*] Africæ populos infra Mauritaniam.

71. *Accolas Syrtium.*] Sic Virgilium ſequutus eſt Florus, qui Syrtes Gætulas vocat. Nam falſum eſt Gætulos ad Syrtes degere, quippe qui Mediterranei ſunt, & infra Mauritaniam.

72. *Coſſo.*] Coſſo Cornelio Lentulo, qui Conſul fuit cum Calpurnio Piſone Auguſte anno Mundi 3949. poſt Ch. Nat. 2. ab Ur. cond. 752. A devictis Gætulis Gætulicus dictus eſt.

Gætulici nomen. Latius victoria pàtet. 73 Marmaridas atque 74 Garamàntas 75 Curinio ſubigendos dedit. Potuit & ille 76 redire Marmaricus, ſed modeſtior in æſtimanda victoria fuit. Ad Orientem plus negotii cum Armeniis. Huc 77 alterum ex Cæſaribus nepotibus ſuis miſit. 78 Ambo fato breves; ſed alter inglorius. Maſſiliæ quippe Lucius morbo ſolvitur: 79 in Syria Cajus ex vulnere, quum Armeniam ad Parthos ſe ſubtrahentem recipit. Armenios, 80 victo rege Tigrane, in hoc unum ſervitutis genus 81 Pompejus aſſueverat, ut rectores à nobis acciperent. Intermiſſum ergo jus, per hunc recuperatum, non incruento nec in ulto tamen certamine. Quippe 82 Domnes, quem 83 rex Artaxatis præfecerat, ſimulata proditione, adortus virum intentum libello, quem, ut theſaurorum rationes continentem ipſe porrexerat, ſtricto ferro cruentat vulnere in tempus. Cæterum Barbarus undique infeſto exercitu oppreſſus, gladio, & pyra, in quam ſe percuſſus immiſit, ſuperſtiti etiamnum Cæſari ſatisfecit. Sub Occaſu pacata fere omnis Hiſpania, e niſi quam Pyrenæi deſinentis ſcopulis inhærentem 84 citerior alluebat Oceanus. Hic duæ validiſſimæ gentes, 85 Cantabri & 86 Aſtures, immunes imperii agitabant. Cantabrorum & 87 pejor, & altior, & magis pertinax in rebellando animus fuit; qui non contenti libertatem ſuam defendere, proximis etiam imperitare tentabant, 88 Vaccæoſque, &

INTERPRETATIO.

e *Niſi ea quam interior Oceanus ambibat impoſitam ſaxis Pyrenæi montis.*

NOTÆ:

73. *Marmaridas.*] Marmaridæ ſunt qui Marmaricam à Nilo uſque ad Cyrenem, vel Syrtem majorem, incolunt.

74. *Garamantas.*] Libyæ populos intra Gætuliam & Montes Æthiopicos.

75. *Curinio.*] Quis fuerit ille Curinius fateor me ignorare, forſan Q. Quirinius ſit, cujus ſæpe Tacitus meminit.

76. *Redire Marmaricus.*] Id eſt Marmarici cognomen reportare.

77. *Alterum.*] Cajum Cæſarem Juliæ Auguſti filiæ ex Agrippa filium. Et ſic Auguſti Nepotem.

78. *Ambo fato breves.*] Major vigeſimo tertio, minor vigeſimo ſecundo ætatis anno mortem obiêre.

79. *In Syria.*] In Armenia, non in Syria vulneratus fuit, ut habent omnes hiſtorici, & multo poſt, dum Italiam repetebat, in Urbe Syriæ (Limyram vocant) morbo periit anno Mundi 3953. poſt Ch. Nat. 4. ab Urb. cònd. 756. cum ante annum, & menſes quinque frater Lucius obiiſſet.

80. *Victo rege Tigrane.*] Vide cap. 5. lib. 3.

81. *Pompejus aſſueverat.*] Legendum arbitror *abſtrinxerat*. Non quod neſciam τὸ aſſueverat eſſe ſignificationis activæ, ſed quod non victoribus mos eſt, ut victos aſſueſcant, ſed ut eos aſtringant.

82. *Domnes.*] Alii *Addon*. Sed Paterculus *Adduum* vocavit.

83. *Rex.*] Rex Parthorum.

84. *Citerior alluebat Oceanus.*] Oceanus Gallicus, ſed qui & interior dici poſſet.

85. *Cantabri.*] Hiſpaniæ Septentrionalis populi.

66. *Aſtures.*] Hiſpaniæ populi ſupra Galliciam, è regione Cantabrûm.

87. *Pejor.*] Malè in aliis prior.

88. *Vaccæos.*] Vide cap. 7. lib. 2.

Digitized by Google

89 Curgonios, & 90 Autrigonas crebris incurſionibus fatigabant. In hos igitur, quia vehementius agere nunciabantur, non mandata expeditio, 91 ſed ſumpta eſt. Ipſe venit 92 Segiſamam: caſtra poſuit. Inde partito exercitu totam in diem amplexus Cantabriam, efferam gentem, ritu ferarum, quaſi indagine 93 debellabat. Nec ab Oceano quies, quum infeſta claſſe ipſa quoque terga hoſtium cæderentur. Primum adverſus Cantabros ſub 94 mœnibus Belgicæ prœliatum eſt. Hinc fuga in eminentiſſimum 95 Vinnium montem, 96 quem 96 maria prius Oceani, quam arma Romana aſcenſura eſſe crediderant. Tertio 97 Arracillum oppidum magna vi repugnat. Captum tamen poſtremo fuit. Medulli montis f obſidio (quem perpetua quindecim millium foſſa comprehenſum cinxit undique, ſimul adeunte Romano) poſtquam extrema Barbari vident; certatim igne, ferro inter epulas, venenoque, quod ibi vulgo ex arboribus taxeis exprimitur, præcepere mortem; ſeque pars major à captivitate, 98 quæ videbatur, vindicavere. Hæc per 99 Antiſtium, 100 Furnium, 101 Agrippam legatos, hibernans in Tarraconis maritimis Cæſar accepit. Ipſe præſens hos deduxit montibus; hos obſidibus aſtrinxit: hos 102 ſub corona jure belli venumdedit. Digna res lauro, digna 103 curru ſenatui viſa eſt: ſed jam Cæſar tantus erat, ut poſſet triumphos contemnere. Aſtures per idem tempus ingenti agmine à montibus

INTERPRETATIO.

f *In obſidione Medulli montis (quem foſſa perpetua quindecim millium paſſuum clauſum undique vallavit, Romano milite ſimul adeunte) poſtquam ultima vident Barbari, certatim mortem occupavere, igne, ferro inter epulas, & veneno, quod ibi communiter ex taxeis arboribus exprimitur.*

NOTÆ.

89. *Curgonios.*] Populus in Hiſpania Tarraconenſi. Fortaſſe ab urbe *[illegible]*, quam in illo tractu nominat Ptolemæus. Veteres libri habent *Carmogos*, forſan & corruptè pro *Turmodigos*.

90. *Autrigonas.*] Hiſpaniæ Tarraconenſis populos. Hodie *Navarræ* regnum eſſe volunt.

91. *Sed ſumpta eſt.*] Ab Auguſto ſcilicet. Anno Mundi 3924. ante Ch. Nat. 24. ab Ur. cond. 727. Et poſt quinque annos ad finem perducta.

92. *Segiſamam.*] Alii Vaccæorum, Cantabriæ alii urbem faciunt. In Cantabria potius fuiſſe crediderim.

93. *Debellabat.*] Legendum *Debellat*.

94. *Sub mœnibus Belgicæ.*] Neſcio an in Hiſpania urbs reperiatur, quæ Belgica dicta ſit. Libenter legerem, *Sub mœnibus Belgidæ*, nam *Belgida* Celtiberorum urbs eſt.

95. *Vinnium.*] Montem Hiſpaniæ Tarraconenſis: cujus pars ad Pyrenæos pertingere dicitur.

96. *Quem maria.*] In al. *quà*. Unde Salmaſ. fecit *quo*. Sic ſupra. *In nives quo bellum non poſſet aſcendere*.

96. *Maria.*] Poëticè pro *Aquis*.

97. *Arracillum.*] Oppidum in Cantabria.

98. *Quæ videbatur.*] Videbatur, nec talis erat. Quis enim niſi Barbarus Auguſto ſervire captivitatem vocet.

99. *Antiſtium.*] Cajum Antiſtium vocat Vellei. cap. 91. lib. 2.

100. *Furnium.*] Meminit Dio, lib. 54.

101. *Agrippam.*] M. Vipſanium Agrippam.

102. *Sub corona.*] Venales ſervi coronam geſtabant.

103. *Curru.*] Triumpho.

ſuis deſcenderant. Nec temere ſumptus, [104] ut Barbaris, [104] impetus: ſed poſitis caſtris apud [105] Aſturam flumen, trifariam diviſo agmine, tria ſimul Romanorum caſtra aggredi parabant. Fuiſſet & anceps, & cruentum, [106] & utinam mutua clade certamen, tunc tam fortibus, tam ſubito, tam cum conſilio venientibus; niſi [107] Trigæcini prodidiſſent. à quibus præmonitus [108] Cariſius, cum exercitu adveniens oppreſſit conſilia. Sic quoque tamen non incruento certamine. Reliquias fuſi exercitus validiſſima civitas [109] Lancia excepit, ubi adeo certatum eſt, ut quum in captam urbem faſces poſcerentur, ægre dux impetraverit veniam, [110] ut victoriæ Romanæ ſtans potius eſſet, quam incenſa, monumentum. Hic finis Auguſto bellicorum certaminum fuit; idem rebellandi finis Hiſpaniæ. Certa mox fides, & æterna pax; cum ipſorum ingenio, in pacis partes promptiore; tum conſilio Cæſaris, qui fiduciam montium timens, in quos ſe recipiebant, caſtra ſua, ſed quæ in plano erant, habitare & incolere juſſit. [111] Ingentis eſſe conſilii illud obſervari cœpit. Natura regionis circa ſe omnis [112] aurifera, miniique & [113] chryſocollæ, & aliorum colorum ferax. Itaque [114] exerceri ſolum juſſit. Sic Aſtures & latentes in profundo opes ſuas atque divitias, dum aliis quærunt, noſſe cœperunt. Omnibus ad Occaſum & Meridiem pacatis gentibus, ad Septentrionem quoque, duntaxat intra Rhenum atque Danubium; item ad Orientem intra [115] Taurum & Euphratem;

NOTÆ.

104. *Ut Barbaris.*] Hoc eſt, ut ſolent Barbari, qui impetum pro virtute habent.

104. *Impetus.*] Ex veteribus libris antiquam vocem *impes* reſtituit Salmaſ.

105. *Aſturam.*] Fluvium apud Aſtures.

106. *Et utinam mutua clade certamen.*] Legitur in aliis Edit. (*Et ultimum mutua clade certamen,*) quæ lectio melior altera eſt.

107. *Trigæcini*] Hiſpaniæ populi. Sed eorum incerta poſitio.

108. *Cariſius.*] Meminit Dio lib. 54.

109. *Lancia.*] Hiſpaniæ Urbs in Aſturia.

110. *Ut victoria Romana ſtans potius eſſet, quam, incenſa, monumentum.*]. Ex genio Rhetoricæ artis lego, *ut* clementiæ *Romanæ ſtans potius eſſet, quàm, incenſa,* victoriæ *monumentum*. Hoc elegantiores homines legent, &, puto, probabunt. *Pater meus.*

111. *Ingentis eſſe conſilii illud obſervari cœpit.*] Hæc verba nihil ſunt quam mere barbara balbuties; neque iſthæc à Floro. Alia conjicit Salmaſius, ſed quæ nemo unquam probaverit.

112. *Aurifera miniique.*] Vide cap. 1. lib. 44. Juſtin. ubi fusè de Hiſpania. *Nec ſumma tantum terræ laudanda bona, verum & abſtruſorum metallorum felices divitiæ. Minii certè nulla feracior terra. In hac curſus amnium plerique etiam divites auro, quod in balucibus vehunt.* Et alibi: *Regio cum æris ac plumbi uberrima, tum & minio, (legendum minii (quod etiam Vicino flumini nomen dedit. Auro quoque ditiſſima, adeo ut etiam aratro frequenter glebas aureas exſcindant.*

113. *Cryſocolla.*] Cryſocolla eſt humor qui per venas auri fluit, eo aurum adligatur, adglutinatur, à Græco χρυσὸς & κολλάω adglutino.

114. *Exerceri ſolum juſſit.*] Nam prius non exercebatur, ut ex Juſtino certum eſt. Sed iis ſi quando fulgure terra proſciſſa erat, quæ in his locis aſſidua res eſt, detectum aurum velut Dei munus colligere permittebatur.

115. *Taurum.*] Armeniæ majoris montem ad Euphratem. Legit Salmaſ. *Intra Cyrum & Euphratem*. Sed cur vulgata lectio rejiciatur, haud equidem video.

[116] illi quoque reliqui, qui immunes imperii erant, ſentiebant tamen magnitudinem, & victorem gentium populum Romanum reverebantur. Nam & [117] Scythæ miſere legatos, & [118] Sarmatæ, amicitiam petentes. [119] Seres etiam, habitanteſque ſub ipſo ſole Indi, cum gemmis, & margaritis, elephantes quoque inter munera trahentes, [120] nihil magis, quam longinquitatem viæ imputabant, quam quadriennio impleverant; [121] & tamen ipſe hominum color ab alio venire cœlo fatebatur. Parthi quoque quaſi victoriæ pœniteret, rapta, clade Craſſiana, [122] ultro ſigna retulere. Sic ubique cuncta atque continua totius generis humani aut pax fuit, aut pactio. Auſuſque tandem Cæſar Auguſtus [123] ſeptingenteſimo ab Urbe condita anno, [124] Janum Geminum claudere, [125] bis ante ſe clauſum [126] ſub Numa rege, & [127] victa primum Carthagine.

NOTÆ.

116. *Illi quoque reliqui.*] Legendum omnino, *illæ quoque reliquæ, quæ*, Nam de gentibus hic agitur.

117. *Scythæ miſere legatos.*] Idem Sueton. cap. 21. *Qua virtutis moderationiſque fama, Indos etiam ac Scythas, auditu modo cognitos, pellexit ad amicitiam ſuam Populique Romani ultro per legatos petendam.* Scythæ ſunt qui ad ultimam Septentrionis plagam verſus Orientem degunt.

118. *Sarmatæ.*] Remotiores illos Sarmatas intellige, qui ultra Rham fluvium degunt.

119. *Seres.*] Ii ſunt qui ſupra Sinarum regionem colunt.

120. *Nihil magis quam longinquitatem viæ imputabant.*] Gallicè diceres, *Ne faiſoient rien ſonner ſi haut que, &c.* Nam ea vis eſt verbi *Imputare*. Sic apud Sueton. in Tib. cap. 53. *Imputavit etiam quod non laqueo ſtrangulatam in Gemonias abjecerit. Il luy faiſoit ſonner fort haut, luy vouloit faire paſſer pour une grande grace, de ce qu'il ne l'avoit pas fait étrangler, & jetter aprés dans les Gemonies.*

121. *Et tamen ipſe hominum color.*] Ridiculum ſenſum hic efficit vox *tamen*, quæ delenda verè eſt.

122. *Ultro ſigna retulere.*] Aliter tamen Sueton. cap. 21. *Parthi quoque & Armeniam vindicanti facilè ceſſerunt, & ſigna militaria quæ M. Craſſo, & M. Antonio ademerant, repoſcenti reddiderunt.*

123. *Septingenteſimo ab urbe condita anno.*] Qui potuerit Auguſtus Janum claudere anno ſeptingenteſimo ad Urbe Condita, non video, cum tunc Julius Cæſar adhuc eſſet in vivis, & annos tantum novem natus ipſe Cæſar Auguſtus? Videlicet hic annorum numerum ſequutus eſt Florus, quem initio propoſuit. Nam à Romulo uſque ad Cæſarem Auguſtum annos totidem, non amplius intereſſe voluit. Locum ipſum vide. Cæterum primo ab Auguſto Janus clauſus fuit anno ab Urb. C. 723. poſt devictum Antonium. Secundo, ab Urb. Cond. 728. cum ex bello Cantabrico Romam rediſſet. Tertio, anno ab Urb. Cond. 743. Poſt Dalmatas à Tiberio ſubactos.

124. *Janum geminum claudere.*] Quod pacis & bona fide ceſſantium armorum fuit indicium. De Jano alibi dictum eſt.

125. *Bis ante ſe clauſum.*] Idem Sueton. cap. 22. *Janum Quirinum ſemel atque iterum à condita urbe memoriam ante ſuam clauſum in multo breviore temporis ſpatio, terra marique pace parta ter clauſit.*

126. *Sub Numa Rege.*] A quo is mos claudendi Jani inventus eſt: is eum clauſum tenuit per annos 43.

127. *Et victa primum Carthagine.*] Anno ab Urb. Cond. 519. Coſſ. T. Manlio Torquato, & C. Attilio Bulbo. Vid. cap. 3. lib. 2. *Peracto Punico bello tunc primum poſt Numam clauſa fuit porta Jani. Sed ſtatim ac ſine mora patuit.*

Digitized by Google

Hinc converſus ad pacem, pronum in omnia mala, & in luxuriam fluens ſæculum, gravibus ſeveriſque legibus multis coërcuit. Ob hæc tot facta ingentia 128 Dictator perpetuus, & 129 Pater patriæ dictus. Tractatum etiam in ſenatu, an quia 130 condidiſſet imperium, 131 Romulus vocaretur: 132 ſed ſanctius & reverentius viſum eſt nomen Auguſti: ut ſcilicet jam tum dum colit terras, ipſo nomine & titulo 133 conſecraretur.

N O T Æ.

128. *Dictator perpetuus.*] Sed hunc honorem fortiter repulit, Tribunitia poteſtate contentus, ut patet ex Annalibus.

129. *Pater Patriæ.*] Patris Patriæ cognomen univerſi repentino maximoque conſenſu detulerunt ei, ut habet Suetonius. Ovid. docet ei hoc cognomen Nonis Februariis datum fuiſſe.

Sancte Pater Patriæ, tibi plebs, tibi curia nomen
Hoc dedit, hoc dedimus nos tibi nomen, eques.

Quomodo autem illi datum fuerit, fusè narrat Sueton. cap. 58.

130. *Condidiſſet imperium.*] Hoc eſt, ex integro reſtituiſſet, renovaſſet. Vid. lib. 1. cap. 3.

131. *Romulus vocaretur.*] Idem Sueton. cap. 7. *Auguſti cognomen aſſumpſit Munacii Planci ſententia, cum quibuſdam cenſentibus Romulum appellari oportere, quaſi & ipſum conditorem urbis, prævaluiſſet ut Auguſtus potius vocaretur.*

132. *Sed ſanctius & reverentius viſum nomen Auguſti.*] Rationem reddit Sueton. cap. 7. *Quod loca quoque religioſa, & in quibus augurato quid conſecratur, auguſta dicuntur. Ab auctu, vel ab avium geſtu, guſtuve.* Et inde eſt quod ſubjungit noſter. Vt ipſo nomine, & titulo (auguſti ſcilicet) conſecraretur, quippe quæ Auguſta dicuntur ea religioſa, & Diis conſecrata ſunt.

133. *Conſecraretur.*] Vide Notam ſuperiorem.

Digitized by Google

EXCERPTIONES CRONOLOGICÆ AD FLORUM;

Ita concinnatæ, ut prior cifra librum, altera caput, tibi oſtendat.

ANNI ANTE N. C.		ANNI AB U.C.	
	Italiæ cultores primi Aborigines fuère, quorum rex Saturnus; poſt hunc tertio loco Faunus, ſub quo.		
1230	Evander in Italiam venit, 1.1.	480	Gedeon Iſraëlis judex moritur.
1221		471	Æetas Ponticis gentibus imperat, 3.5.
1181		431	Troja capta.
1179	Æneas in Italiam venit, 1.1. Lavinium conditur, 1.1.	429	Agamemnon occiditur. Jephtha, Ebzan, Elon, Abdon, Iſraëlem judicant.
1149	Alba condita, 1.1.	399	
882		132	Dido Carthaginem condit; 2.15.
793	Amulius Numitorem regno pellit. 1.1.	43	
776	Romulus naſcitur, 1.1.	26	Uſias rex Judæ: Zacharias, Sallum, Menahem reges Iſraëlis.
752	Amulium deturbat, 1.1.		
750	Roma condita, 1.1. cujus ita primus rex ROMULUS regnat, per annos XXXVII.	2	Ezechias rex naſcitur.
		ANNI AB URBE CONDITA	Micha Propheta.
747	Raptus Sabinarum, 1.1.		
746	Spolia opima prima, 1.1.	3	
743	Sabini, ex hoſtibus, Romæ cives fiunt, 1.1.	4	
		7	Pekah rex Iſraëlis, incurrit in Judæam. Hieroſolyma obſidetur.
721	Romulus Vejentes vincit, 1.1.	29	Salmanaſſar expugnat Samariam.
713	Romulus moritur, 1.1.	37	
712	NUMA POMPILIUS, ſe-	38	Nahum Propheta.

Digitized by Google

ANNI ANTE N.C.		ANNI AB U.C.	
	cundus rex Romanorum, pacifice regnat per annos XLIII, 1. 2.		Ezechias, Manaſſes, reges Judæ.
669	TULLUS HOSTILIUS, tertius rex Romanorum, regnat per annos XXXII. 1. 3.	81	
664	Pugna Tergeminorum. 1. 3.	86	
662	Alba diruta, 1. 3.	88	
		106	Terentus conditur, 1. 18.
644			Ammon rex Judæ.
637	ANCUS MARCIVS, quartus rex Romanorum, regnat per annos XXIV.	113	
		126	
624	Oſtia condita.		Joſias rex Judæ.
		137	Joſias moritur, ſuccedunt filii. Nabucadnezar Hieroſolym am venit.
613	TARQVINIVS PRISCVS, quintus rex Romanorum, regnat per annos XXXVIII.	151	Daniel interpretatur Nabucadnazaris ſomnium.
599	Tuſci vincuntur, 1. 5.		Jeremias vaticinatur.
		162	Galli in Italiam veniunt, 1. 12.
588		175	
575	SERVIVS TVLLIVS, ſextus rex Romanorum, regnat per annos XLIV. 1. 6.		Ezechiel vaticinatur.
563	Cenſus inſtituitur, 1. 6.	187	
			Jechonias olim rex Judæ carcere liberatur.
531	TARQVINIVS SVPERBVS, rex Romanorum ultimus, regnat per annos XXV. 1. 7.	219	
			Cyrus Judæos reſtituit.
524	Sueſſa Pometia capitur, 1. 7.		Templum reficitur.
519			
		126	Septem Perſæ regnum Magis eripiunt, 3. 5.
515	Gabii urbs capitur, 1. 7.	231	
514	Capitolium conditum, 1. 7.		
		235	Darius rex Perſarum.
506	Imperium regibus abrogatur, quum duraſſet annos CCXLIV.		Haggæus & Zacharias vaticinantur.
		236	Babylon opera Zopyri capitur.
	Conſulatus origo, 1. 9.	144	
	Brutus filios ſecuri percutit. 1. 9		Bellum Jonicum geritur.
	Porſena Romam obſidet, 1. 10.		
	Horatius, Mucius, Clœlia, clarent, 1. 10.		
	Brutus & Aruns Tarquinius mutuis vulneribus cadunt, 1. 10.		Pythagoras moritur,
493	Poſthumius dictator Latinos vincit, 1. 11.	257	
491	Plebs ſecedit in ſacrum montem, 1. 23.	259	

490 Corio-

ANNI ANTE N.C.		ANNI AB U.C.	
490	Corioli capiuntur. unde Coriolanus, 1. 11.	260	
489		261	
488	Coriolanus exulat, 1. 22.	262	Darius exercitum mittit contra Athenienſes, 2. 8.
482	Spurius Caſſius interficitur ob affectatum regnum, 1. 26.	268	
481		269	
476	Fabii privatum bellum cum Vejentibus gerunt, 1. 12.	274	Xerxes montem Athon perfodit, 2. 8.
470	Volerone duce fracti Coſ. faſces, 1. 22.	280	
468	Appii exercitus non vult vincere, 1. 22.	282	
448	Decemviri creantur, 1. 24.	302	Artaxerxes rex Perſarum.
446	Decemviratus tollitur, 1. 24.	304	Eſras Hieroſolymam venit.
425	Spolia opima ſecunda, 1. 12.	325	Nehemias Hieroſolymam venit.
410	P. Poſthumius Albus trib. mil. conſulari poteſtate, lapidatur à militibus, 1. 22.	340	Herodotus hiſtoriam ſcribit. Thucydides hiſtoriam ſcribit.
401	Veji obſeſſi, 1. 12. Stipendia incipiunt, *ibidem*.	349	Bellum Siculum cum Athenienſibus.
399	Hiematur ſub pellibus, *ibid.*	351	Dionyſius major, Siciliæ tyrannus.
392	Faliſci Camillo ſe dedunt. 1. 12. Fidenæ conflagrant, *ibidem*.	358	Artaxerxes Mnemon, rex Perſarum.
391	Veji capti, 1. 12.	359	
386	Camillus exulat, 1. 22.	364	
385	Roma CAPTA, 1. 13.	365	Plato philoſophatur.
384	Camillus finitimos vincit, 1. 13.	366	Pax tota Græcia.
379	M. Manlius de ſaxo Tarpejo dejicitur, 1. 26.	371	Xenophon hiſtoriam ſcribit. Ariſtoteles naſcitur.
362	C. Licinius Stolo, ſenatui conſortium conſulatus extorquet, 1. 26.	388	
355	Galli vincuntur ad Anienem, 1. 13. inde Torquatus.	395	Philippus M. rex Macedoniæ.
343	Galli vincuntur in agro Pontino, *ibidem*. inde Corvini.	407	Templum Dianæ Epheſi conflagrat, dum Alexander naſcitur. Dionyſius Corinthi.
337	Campani concedunt in ditionem Romanorum. 1. 16.	413	

Digitized by Google

ANNI ANTE N.C.		ANNI AB U.C.	
	Vndè natum bellum Samniticum, quod duravit annis circiter L.		
334	Manlius filium contra imperium pugnantem occidit, 1. 14.	416	Alexander M. rex Macedoniæ.
332	Roſtra nomen accipiunt ex ſpoliis Antiatibus, 1. 11.	418	Darius Perſarū rex interficitur. Hieroſolyma capitur à Ptolemæo. Agathocles Siciliæ tyrannus.
317	Clades Caudina, 1. 16.	433	Theophraſtus Philoſophatur.
316	Papirius Samnitibus jugum reponit, 1. 16.	434	Lyſimachia condita, 2. 8.
307	Saltus Ciminius penetratus, 1. 17.	443	Demetrius Poliorcetes, rex Aſiæ.
305	Decius Mus ſe devovet, 1. 17.	445	
303		457	Demetrius Poliorcetes, rex Macedoniæ.
288	Curius Sabinos vincit, 1. 15. Hoc annò bello Samnitico finis impoſitus, cum duraſſet annis L. 1. 16.	462	Pyrrhus, rex Macedoniæ.
284	Plebs ſecedit in Janiculum, 1. 25.	466	Ptolemæus Philadelphus, rex Ægypti.
281	Dolabella Gallos vincit, 1. 13.	469	Regnum Tuſcorum finitum.
279	Bellum Tarentinum, 1. 18.	471	
278	Pyrrhus Tarentinis auxilio venit, 1. 18.	472	Ptolemæus Ceraunus, rex Macedoniæ.
	Pugnat cum Romanis ad Heracleam, 1. 18.		
276	Iterum ad Aſculum, 1. 18.	474	Galli in Aſiam veniunt, undè Gallogræcia, 2. 11.
273	Poſtremò in Arufinis campis, 1. 18. Fabricius cenſor Rufinum notat, 1. 18.	477	Aratus Phænomena ſcribit. Sacra Biblia translata per LXX. interpretes.
266	Picentes vincuntur, 1. 19.	484	
264	Salentini vincuntur, 1. 20.	486	
263	Volſinienſium ſervi puniuntur 1. 21. Hoc modo Italia facta Romanorum, 2. 1.	487	
262	Romani in Siciliam navigant, 2. 2. Vndè natum bellum Punicum primum, quod duravit annis circiter XXIV.	488	Antigonus, rex Macedoniæ; Gallos vincit. Nicomedia conditur. Zeno Stoicus moritur.
258	C. Duillius Nepos Coſ. Pæ-	492	Antiochus Theos, rex Syriæ.

Digitized by Google

ANNI ANTE N.C.		ANNI AB U.C.	
	nos navali prælio ſuperat, 2. 2. Cn. Cornelius Scipio Aſina Coſ. capitur à Pœnis. 2.2.		
257	L. Cornelius Scipio Coſ. in Sardinia, & Corſica Pœnos vincit, 2.2.	493	Ptolemæus Philadelphus cum Antiocho bellum gerit.
256	A. Atilius Calatinus Coſ. in Sicilia Pœnos vincit, 2.2.	494	
254	M. Atilius Regulus Coſ. bellum in Africam transfert, 2. 2.	496	Antigonus Athenas capit.
253	Xantippus Regulum vincit, 2.2.	497	Aratus Sicyonius, dux Achæorum.
248	L. Cæcilius Metellus procoſ. Pœnos cædit. 2. 2. Regulus pacem cum Pœnis diſſuadet, 2. 2.	502	
247	P. Claudius Pulcer Coſ. claſſem amittit, 2. 2.	503	Ptolemæus Evergetes, rex Ægypti.
243	M. Fabius Buteo Coſ. Pœnos cædit, 2. 2.	507	
239	C. Lutatius Catulus Coſ. primo bello Punico finem imponit, 2. 2. Duravit autem annis XXIV.	511	Attalus Pergamenum regnum conſtituit. Arſaces Parthorum regnum conſtituit.
235	Q. Fulvius Flaccus Coſ. Ligures vincit, 2. 3.	515	Annibal patri jurat ad aram, ſe hoſtem pop. Rom. futurum, 2.6.
235		515	
	Janus clauſus, 2. 3.		
233	Ligures Romanis bellum faciunt 2. 3.	517	
232		518	Demetrius, rex Macedoniæ, Philippi pater, moritur.
228	Teutana legationem Rom. violat. 2. 5. Illyrii vincuntur, 2. 5.	522	Carthago Hiſpana conditur. de qua, 2. 6.
227		523	
226		524	
225	Saguntus fœdere Romanorum, & Pœnorum in libertatem excipitur, 2. 6.	525	Seleucus, & Antiochus fratres, Syriæ reges, moriuntur.
223	L. Æmilius Pappus Coſ. Gallos vincit, 2. 4.	527	Antigonus Tutor, Macedoniæ rex, Spartam occupat.
221	C. Flaminius Nepos Coſ. Gallos vincit, 2. 4.	529	Philippus, rex Macedoniæ penultimus.
220	M. Claudius Marcellus Coſ. de Viridomaro Gallo opima refert, 2. [illegible]	530	
217	Saguntus delata, 2. 6. Romani legatione Carthaginem miſſa, dedi poſtulant Annibalem 2. 6.	533	Philippus cum Ætolis bellum gerit. Antiochus cum Prolemæo. Philippus Peloponneſum occupat.
216	Annibal Alpes tranſit, 2.6. undè bellum Punicum ſecundum, quod duravit annis circiter XVI.	534	Attalus cum Gallis contra Achæum pugnat. Carthaginienſium claſſis ad recuperandam Siciliam miſſa, vincitur.

ANNI ANTE N. C.		ANNI AB U. C.	
	Cn. Scipio in Hiſpaniam mittitur, 2. 6. 2. 17. P. Cornelius Scipio, poſt Africanus, prætextatus adhuc, patrem ſervat, 2. 6.		Hieró, rex Syracuſanus, Romanos juvat.
215	Annibal Sempronium vincit. 2. 6. Et C. Flaminium Nepotem Coſ. 11. 2. 6. P. Scipio procos. in Hiſpaniam venit, 2. 6. 2. 17. Q. Fabius Maximus dictator Aooibalem cunctando macerat, 2. 6.	535	Cn. Scipio io Hiſpania claſſem Carthaginienſium capit, & Mandooium Hiſpaniæ regulum vincit. Antiochus vincitur à Ptolemæo. Philippus urbes aliquot Pæonum occupat, & cum Illyriis bellum gerit.
214	Clades Cannenſis, 2. 6. Annibal Capuam occupat, 2. 6. Ad Nolam vincitur à Marcello, 2. 6. Iterum.	536	Aotiochus Achæum bello perſequitur. Aſdrubal io Hiſpania Carpeſios viocit. Pruſias, rex Bithyniæ, Gallos cædit. Antiochus Achæum Sardibus obſidet.
213	Sardi vincuntur à T. Manlio, ut alii, ſive, ut ooſter, à Graccho, 2. 6. Philippus legatos de ſocietate mittit ad Aooibalem, 2. 7. Scipiones Aſdrubalem vincunt, 2. 17.	537	Hiero, rex Siciliæ, moritur. Hieronymus, rex Siciliæ, cum Carthaginienſibus fœdus init.
212	Tib. Sempronius Gracchus procos. Pœnos in Lucania cædit, 2. 6. Marcellus Aooibalem ad Nolam tertio vincit, 2. 6. Marcellus in Siciliam mittitur. 2. 6.	538	Hieronymus, rex Siciliæ, interficitur. Saguntus reſtituitur. Philippus Aratum veneno tollit. Achæus occiditur ab Antiocho.
210	Syracuſæ captæ, 2. 6. Scipiones cæſi, 2. 6.	540	Aonibal Tarentum occupat. Centenium & Fuivium vincit.
209	Annibal cum exercitu Romam cootendit, 2. 6. Capua recipitur. *Ibid.* P. Cornelius Scipio, mox Africanus, cum proconſulari imperio io Hiſpaniam mittitur, 2. 6.	541	Aotiochus Ptolemæi præfectos ex Syria pellit. Valerius Lævinus contra Philippum res gerit, 2. 7.
208	Ærario deficiente, privati opes ſuas reip. conferunt, 2. 6.	542	Lævinus Coſ. Siciliam provinciam facit. Scipio Carthaginem novam unà die expugnat, 2. 6. 2. 17.
207	Fabius Tarentum recipit, 2. 6.	543	Philippus cum Romanis varià fortuna bellum gerit.
206	Attalus cum Romanis contra Philippum bellum gerit, 2. 2.	544	Marcellus Coſ. inſidiis Annibalis interficitur.

Digitized by Google

ANNI ANTE N. C.		ANNI AB U.C.	
			Philopœmen Machanidam. Lacedæmoniorum tyrannum occidit.
205	Aſdrubal occiditur, 2. 6.	545	Scipio Hannonem Pœnorum ducem capit.
202	Scipio in Africam trajicit, 2.6.	549	Ptolemæus Epiphanes rex Ægypti.
			Scipio Syphacis caſtra incendit.
200	Annibal Italia decedit, 2.6.	550	Vermina Syphacis filius vincitur.
	Vincitur à Scipione, 2. 6. & ita finitur bellum Punicum ſecundum, poſtquam duraverat annis circiter xvi.		Carthaginienſes pacem petunt, & impetrant à Scipione.
199	Scipio vocatur Africanus, 2.6.	551	Philippus navali prælio vincitur ab Attalo, & Rhodiis, 2.7.
	Athenienſes à Romanis auxilium petunt adverſus Philippum, 2.7.		
198	Philippus in ſepulcra & templa Athenienſium ſævit, *ibidem*.	552	Plautus poëta moritur.
196	T. Quinctius Flaminius Coſ. Aoum penetrat, 2.7.	554	Cato prætor ſortitus provinciam Sardiniam, ab Ennio ibidem Græcis literis inſtituitur.
195	Philippus vincitur ad Cynocephalas, 2.7.	555	Attalus rex Pergamenus moritur. Succedit Eumenes.
194	Quinctius Bœotos compeſcit, 2. 7.	556	Antiochus Lyſimachiam inſtaurat.
193	M. Porcius Cato Celtiberos vincit, 2. 17.	557	Annibal ad Antiochum venit, 2. 8.
	Quinctius Nabin vincit, 2.7.		Græcorum libertas in Nemeis proclamatur, 2.7.
190	Antiochus in Græciam trajicit, 2. 8.	560	Philopœmen cum Nabide bellum gerit.
189	Man. Acilius Glabrio Coſ. Antiochum pellit, 2. 8.	561	P. Cornelius Scipio Naſica Coſ. Bojos vincit.
188	Æmilius Regillus prætor claſſem Antiochi vincit, 2.8.	562	Antiochus vincitur à Scipione, 2. 8.
187	M. Fulvius Nobilior Coſ. Ambraciam obſidet, 2. 9.	563	Cn. Manlius Vulſo Coſ. Gallogræcos vincit, 2. 11.
			Bononia colonia deducta.
185	Cn. Manlio negatur triumphus, 2. 11.	565	Africanus accuſatur Romæ.
			Antiochus occiditur, Succedit Seleucus.
179	Perſeus cum Philippo patre in Hæmum montem aſcendit, 2. 12.	571	Fulvius Flaccus prætor Celtiberos vincit.
178	A. Poſthumius Albinus Coſ. Ligures exarmat, 2. 3.	572	Ptolemæus Epiphanes moritur, Succedit Ptolemæus Philometor.
177	Tib. Sempronius Gracchus Celtiberos vincit, 2. 17.	573	Philippus rex Macedoniæ moritur. Succedit Perſes.
176	M. Manlius Vulſo Coſ. caſtris exuitur ab Hiſtris, 2. 10.	574	Veſtæ ignis extinctus.

ANNI ANTE N. C.

175 C. Claudius Pulcer Coſ. rem gerit contra Hiſtros, 2. 10.

168 Africani filius Africanum minorem adoptat, 2. 15.

167 Q. Marcius Philippus Coſ. 11. Macedoniam irrumpit, 2. 12.

166 Anicius prætor Gentium vincit, 2. 13.

L. Æmilius Paullus Coſ. 11, Perſen vincit, 2. 12.

164 L. Æmilius Perſen in triumpho ducit, 2. 2.

157 M. Fulvius Nobilior Procoſ. Ligures domat, 2. 3.

154 C. Marcius Figulus Coſ. 11, Dalmatas vincit, 4. 12.

150 Carthaginienſes exercitum contra fœdus comparant, 2. 15.

149 L. Licinius Lucullus Coſ. in Hiſpania res gerit, 2. 17.

147 Bellum Punicum tertium incipit, 2. 15.

Carthago obſidetur, 2. 15.

146 Q. Cæcilius Metellus Andriſcum vincit, 2. 14.

145 Scipio contra H. Coſ. factus, obſidionem Carthaginis urget, 2. 15.

144 Metellus Achæos vincit, 2. 16

Triumphat de Andriſco, 2. 14.

Carthago diruitur, 2. 15.

Corinthus diruitur, 2. 16.

143 Q. Fabius Maximus Æmilianus Coſ. contra Viriatum mittitur, 2. 17.

ANNI AB U. C.

575 Gracchus Sardos vincit. Seleucus moritur. Succedit Antiochus Epiphanes.

582 Salondicus, belli Hiſpanici concitor, opprimitur, 2. 17.

Antiochus Ægypto inhiat.

583 Ennius poëta moritur.

Antiochus Alexandriam obſidet.

584 Popilius legatus ad Antiochum.

Antiochus Hieroſolymam occupat.

Polybius in Italiam venit.

586 Judas Maccabæus legem defendit.

Anthiocus moritur. Succedit Antiochus, ejus filius, tutore Lyſia.

593 Terentius poëta moritur.

Judas Maccabæus interficitur. Succedit Jonathas.

596 Jonathas, & Simeon Amaræos per inſidias cædunt.

Jonathas pacem facit cum Bacchide.

600 Demetrius occiditur. Succedit victor Alexander.

Andriſcus Pſeudophilippus captus Romam deducitur.

601 P. Cornelius Scipio Æmilianus ſingulari certamine hoſtem ſuperat, 2. 27.

603 Andriſcus cuſtodiam elapſus occupat Macedoniam.

Cato Cenſorius moritur.

604 Pruſias, Bithyniæ rex, à filio Nicomede interficitur.

Maſiniſſa moritur.

605 Critolaus legatos Romanorum violat, 2. 16.

606 Metellus appellatur Macedonicus, 2. 7.

Viriatus in Luſitania duces Romanos cædit, 2. 17.

Alexander, Syriæ rex, interficitur. Succedit ei Demetrius.

Ptolemæus Philometor moritur ex vulnere. Succedit Ptolemæus Phyſcon.

607 Jonathas Demetrio auxilium mittit contra Antiochenos.

ANNI ANTE N. C.		ANNI AB U.C.	
			Tryphon Demetrium pellit. Ionathas occiditur. Succedit Simon. Simon cum Demetrio fœdus init.
141	Q. Cæcilius Metellus Macedonicus res in Hiſpania gerit, 2.17.	609	Simon arcem Sionis capit.
139	Q. Pompejus Rufus Coſ. turpe fœdus cum Numantinis icit, 2.18.	611	Tryphon, Antiocho pupillo necato, Syriæ regnum invadit.
138	Viriatus à ſuis interficitur, 2.17.	612	Antiochus Sedetes ejecto Tryphone Syriam occupat.
136	Dec. Iunius Brutus Coſ. in Hiſpania res gerit, 2. 17.	614	Tryphon interficitur.
135	C. Hoſtilius Mancinus Coſ. turpe fœdus cum Numantinis icit, 2. 18.	615	Ioannes Hyrcanus, Simonis filius, Cendebeum vincit. Brutus Gallæcos vincit, 2.17.
133	Eunus ſervile bellum concitat, 3. 19. Hypſæus prætor à ſervis vincitur, 3. 19.	617	Simon, Ethnarches Iudæorum, occiditur. Antiochus Hieroſolymam obſidet.
132	P. Cornelius Scipio Africanus, Coſ. 11. contra Numantinos mittitur, 2. 18.	618	C. Fulvius Flaccus Coſ. contra ſervos in Siciliam mittitur.
131	Tib. Sempronius Gracchus II. ſeditioſas promulgat, 3. 14.	619	L. Calpurnius Piſo Frugi ſervos vincit.
130	Numantia diruitur, 2. 18. M. Perperna prætor ovans de ſervis Urbem ingreditur, 3.19.	620	P. Cornelius Scipio Africanus triumphat de Numantinis, 2.18.
129	Ariſtonicus Aſiam occupat, 2. 20. P. Licinius Craſſus Mucianus Coſ. ab Ariſtonico capitur, 2. 20. M. Perperna Coſ. Ariſtonicum vincit capitque, 2. 20.	621	Cenſus actus Romæ, cenſa civium Romanorum 313823, præter pupillos & viduas. Antiochus Sedetes occiditur.
127	Man. Aquilius Coſ. relliquias Aſiatici belli conficit, 2. 20.	623	Ptolemæus ſorori filium, quem ex ea ſuſtulerat, membratim conciſum mittit. Alexander Zebina Syriæ regnum invadit.
123	Maſſilienſes queruntur de Salyis, 2. 3. M. Fulvius Flaccus Coſ. contra Salyos proficiſcitur, 2. 3.	627	Antiochus Gryphus regnum Syriæ vindicat. Alexander Zebina interficitur. Polybius moritur.
121	C. Gracchus ſeditioſas leges fert, 3. 15. Q. Cæcilius Metellus Coſ. adverſus Baleares mittitur, 3, 8.	629	Aquæ Sextiæ, quarum mentio, 3. 3. conditæ. Carthago colonia deducta.
119	Cn. Domitius Aenobarbus Procoſ. Allobroges vincit, 3. 2.	631	C. Gracchus interficitur, 3. 15.
118	Q. Fabius Maximus Æmilianus Procoſ. Bituitum vincit, 3. 2.	632	Antiochus Cyzicenus fratri de regno controverſiam movet.

ANNI ANTE N.C.

113 Jugurtha fratribus inſidias ſtruit, 3. 1.

112 C. Porcius Cato Coſ. vincitur à Scordiſcis, 3. 4.

111 Didius Thraces vincit, 3.4.

110 Jugurtha fratrem Adherbalem necat, 3. 1.

M. Livius Druſus Coſ. Scordiſcos vincit, 3. 4.

109 L. Calpurnius Beſtia Coſ. contra Iugurtham mittitur, 3. 1.

108 Iugurtha Romam venit, 3. 1.

A. Poſthumii Albini exercitus corrumpitur à Iugurta, 3. 1.

107 Q. Cæcilius Metellus Coſ. contra Iugurtham proficiſcitur, 3. 1.

106 Metellus Thalam capit, 3.1.

105 C. Marius Coſ. Capſam capit, 3. 1.

Iugurtham & Bocchum reges vincit, 3. 1.

103 Bocchus Iugurtham Syllæ tradit, 3. 1.

Marius Iugurtham in triumpho ducit, 1. 17.

102 C. Marius Coſ. II. adverſus Cimbros movet, 3. 3.

101 Lucius Licinius Lucullus caſtris exuitur à ſervis, 3. 19.

100 C. Marius Coſ. IV. Teutonos cædit, 3. 3.

99 Man. Aquilius Coſ. cum ſervis debellat, 3. 19.

C. Marius Coſ. V. Cimbros cædit, 3. 3.

98 C. Marius Coſ. VI. Saturninum fovet, 3. 16.

Metellus Numidicus exulat, 3. 16.

92 P. Rutilius damnatur repetundarum, 3. 17.

90 M. Livius Druſus ll. fert, 3. 17.

ANNI AB U.C.

Ptolemæus Phyſcon moritur.

637 M. Æmilius Scaurus Coſ. *Ligures* vincit.

638 Antiochus Cyzicenus à fratre Grypo vincitur.

639 Cimbri vagantur, 3. 3.

640 Antiochus Cyzicenus exercitu reparato Grypum vincit.

641 Magna pars Urbis conflagrat, una cum æde Magnæ Matris.

642 M. Minucius Coſ. in Thracia res gerit, 3. 4.

Samaria exſcinditur à Ioanne Hyrcano.

643 M. Iunius Silanus Coſ. vincitur à Cimbris, 3. 3

644

645 Metellus triumphat ex Numidia, & appellatur Numidicus.

L. Caſſius Longinus Coſ. vincitur, & occiditur à Cimbris

Pompejus Magnus naſcitur.

647 Cn. Mallius Coſ. & Q. Servilius Cæpio Procoſ. vincuntur à Cimbris, 3. 3.

Ioannnes Hyrcanus pontifex

- moritur. Succedit Ariſtobulus, qui Pontificatum in regnum commutat.

648 Ariſtobulus Iudæòrum rex moritur. Succedit Alexander.

649 C. Lucilius, Satyrarum ſcriptor, moritur.

650 Archias poeta Romam venit.

Saturninus occiditur, 3. 16.

652

C. Julius Cæſar naſcitur.

Ptolemæus Lathurus à matre regno pellitur.

Alexandrum Iudæum vincit.

658 Antiochus, Cyziceni filius, Seleucum regno Syriæ exuit.

Antiochus, Seleuci frater, occiditur.

660 Alexander, rex Iudæorum

89. Interfi-

ANNI ANTE N.C.

89 Interficitur, 3.17.

88 Bellum Sociale exoritur, 3.18.

P. Rutilius Lupus Coſ. vincitur ab Italis, 3.18.

87 L. Sylla vincit Samnites, 3.18.

86 Bellum civile Marianum oritur, 3.21.

85 L. Cornelius Cinna Coſ. Urbe pellitur, 3.21.

Marius, & ſocii Urbem occupant, 3.21.

84 Sylla Mithridaticos vincit, 3.5.

81 Sylla redit in Italiam contra Marianos, 3.5: 3.21.

80 C. Marius, Marii filius Coſ. opprimitur, 3.21.

Pontius Teleſinus opprimitur. *Ibidem*.

77 Ap. Claudius Pulcer Coſ. in Thracia res gerit, 3.4.

P. Servilius Vatia Coſ. Iſauros vincit, 3.6.

76 M. Aemilius Lepidus Coſ. civile bellum movet, 3.23.

75 Cn. Pompejus contra Sertorium mittitur, 3.22.

74 C. Scribonius Curio Coſ. in Thracia res gerit, 3.4.

72 M. Antonius vincitur à Cretenſibus, 3.7.

71 C. Licinius Lucullus Mithridatem vincit ad Cyzicum, 3.5.

Spartacus cum gladiatoribus bellum pop. Romano facit, 3.20.

70 C. Cornelius Lentulus Clodianus Coſ. vincitur à Spartaco, 3.20.

69 Sertorius interficitur à ſuis, 3.22.

ANNI AB U.C.

VIM eorundem occidit.

661 Alexander, rex Judæorum; LM eorundem occidit.

662 Alexander rex Aegypti matrem occidit.

Alexander, rex Judæorum; Phariſæorum ſeditionibus premitur.

663 Demetrius Eucærus capitur à Parthis.

664 Cives Romani in Aſia juſſu Mithridatis occiduntur, 3.5.

665 C. Marius, Coſ. VII. moritur; 3.21.

Cicero Moloni Rhodio rhetori dat operam.

666 Athenæ captæ, 3.5.

C. Salluſtius Criſpus, Hiſtoriæ Romanæ princeps, naſcitur.

669 Templum Delphicum incenditur à Thracibus.

Capitolium conflagrat.

670 L. Licinius Murena bellum Mithridaticum renovat.

Sylla Tribunorum poteſtatem minuit.

Ptolemæus Lathurus moritur: Succedit Ptolemæus Auletes.

673 Cicero Athenas navigat, Antiocho philoſopho operam daturus.

Sylla ſpontè dictaturam deponit.

674 Alexander, rex Judæorum, moritur. Succedit uxor Alexandra.

675 Cicero è Græcia Romam redit.

676 Capitolium reſtituitur.

Cicero Quæſturam petit.

Nicomedes, Bithyniæ rex, moritur, hærede relicto pop. Rom.

678 Sertorius cum Mithridate fœdus init, 3.22.

679 Arioviſtus, Germanorum rex, in Galliam tranſit.

Pompejus proſperè res gerit contra Sertorium, 3.22.

680 Lucullus Mithridatem in Pontum fugat.

681 Mithridates in Armeniam fugit.

ANNI ANTE N. C.

C. Caſſius Varus Procoſ. vincitur à Spartaco, 3. 20.

66 Q. Cæcilius Metellus in Cretam mittitur, 3. 7.

65 Pompejo bellum Piraticum decernitur, 3. 6.

64 Pompejus contra Mithridatem proficiſcitur, 3. 5.

M. Terentius Varro triumphat de Thracibus, 3. 4.

63 Pompejus in Iberos, Albanos, &c. movet, 3. 5.

62 Proficiſcitur in Syriam, 3. 5.

61 Pompejus Hieroſolymitanum templum intrat, 3. 5.

Catilinæ conjuratio diſcutitur, 4. 1.

60 Metellus Creticus appellatur, 3. 7.

57 Julia, Cæſaris filia, Pompejo nubit, 4. 2.

56 Cæſar Helvetios & Arioviſtum vincit, 3. 10.

55 Item Belgas, 3. 10.

54 Et Venetos, 3. 10.

53 Rhenum tranſit, 3. 10.

In Britanniam trajicit, 3. 10.

52 M. Craſſus in Parthos movet, 3. 11.

Cæſar iterum in Britanniam trajicit, 3. 10.

51 M. Craſſus interficitur, 3. 11.

Julia Pompeji conjux moritur, 4. 2.

Cæſar ponte facto Rhenum penetrat, 3. 10.

50 Cæſar media hieme in Galliam redit, 3. 10.

Cæſari conceditur abſenti pe-

ANNI AB U. C.

Virgilius naſcitur.

Alexandra Judæorum regina moritur. filius ejus minor Ariſtobulus fratre dejecto ſuccedit.

684 Lucullus Niſibin capit.

Triarius Mithridatem vincit.

685 Mithridates Triarium ingenti clade afficit.

Cicero præturam petit.

686 Pompejus Mithridatem nocturno prælio vincit, 3. 5.

Lucullus ob magnificentiam, & luxuriam Xerxes togatus, appellatur.

687 Hyrcanus Ariſtobulum fratrem obſidet Hieroſolymis.

688 Cicero conſulatum petit.

689 Mithridates moritur, 3. 5.

Auguſtus Cæſar naſcitur.

Iulius Cæſar fit Pontifex Maximus.

Lucullus triumphat.

690 P. Clodius uxorem Cæſaris violat.

Helvetii de invadenda Gallia deliberant, 3. 10.

693 Meſſala Corvinus orator naſcitur.

Titus Livius naſcitur.

694 Cicero exulat.

Clodius Pompejum inſidiis petit.

695 Cicero redit.

696 Orationem habet pro Sextio, &c.

697 Gabinius Ptolemæum regno pulſum reſtituit.

Alexander, Ariſtobuli filius, Iudæam ſubigere tentat fruſtra.

698 Gabinius Nabathæos vincit.

Romam reverſus accuſatur primum à Cicerone, mox defenditur: damnatur tamen.

699 Caſſius ſuperſtites cladis Craſſianæ in Syria colligit, 3. 11.

Labienus, Cæſaris legatus, Treviros vincit.

Cicero creatur Augur.

Clodius occiditur à Milone.

700 Lucretius poeta per furorem manus ſibi infert.

Cicero libros ſcribit de finibus.

Digitized by Google

ANNI ANTE N.C.

tere conſulatum, 4. 2.

49 Ceſar conſulatum more majorum petere jubetur, *ibidem*.

47 Cæſar Brunduſii Pompejum obſidet, 4. 2.

46 Cæſar Pompejum vincit.

45 Et Ægyptios, 4. 2.

44 Item Iubam regem & Scipionem, 4. 2.

Cæſar triumphat, 4. 2.

Creatur dictator perpetuus, 4. 2.

43 Cæſar ad Mundam Pompeii liberos vincit, 4. 2.

42 Interficitur, 4. 2.

Amneſtia decernitur, 4. 7.

41 Brutus & Caſſius in provincias ſuas abeunt, 4. 7.

Cæſar Octavianus Antonium ab obſidione Mutinæ cepellit, 4. 4.

Triumviratus Cæſaris, Antonii, & Lepidi, 4. 6.

Cicero occiditur, 4. 6.

40 Caſſius, & Brutus pereunt, 4. 7.

39 L. Antonius Coſ. obſidetuc ab Auguſto Peruſiæ, 4. 5.

36 Ventidius Pacorum occidit, 4. 9.

Bellum cum Sex. Pompejo exoritur, 4. 8.

34 Pompejus Siciliæ pellitur, 4. 8.

Antonius rem male gerit in Parthis, 4. 10.

33 Sex. Pompejus occiditur, 4. 8.

32 Octavius vulneratur in Illyriis, 4. 12.

30 Bellum civile inter Cæſarem & Antonium, 4. 11.

ANNI AB U.C.

702 Cicero in provinciam Ciliciam proficiſcitur.

Cenſa civium capita 320000.

703 Scribonius Curio Siciliam occupat pro Cæſare, 4. 2.

Occiditur in Africa, 4. 2.

704 M. Cælius, & Milo occiduntur.

705 Cicero Cæſari obviam progreditur.

706 Cicero orationes habet ad Cæſarem pro M. Marcello, & Q. Ligario.

Herodes Galilææ præficitur ab Antipatro patre.

707 C. Caninius in paucas horas Coſ. fit.

708 Octavius Romam venit.

Sex. Pompejus bona paterna repetit, 4. 3.

709 C. Trebonius, unus ex percuſſoribus Cæſaris, à Dolabella interficitur.

Caſſius Iudæam ſpoliat.

Ovidius naſcitur.

Antipater, Herodis pater interficitur.

710 Sextus Pompejus Siciliam occupat, 4. 8.

711 Pacorus Hieroſolymam occupat.

Antigonus patruo Hyrcano auriculas præcidit, ne receptum haberet ad pontificatum.

714 Aſinius Pollio Dalmatas vincit, 4. 12.

Auguſtus Liviam ducit.

Herodes Hieroſolymam capit.

M. Vipſanius Agrippa Gallos vincit.

716 Lepidus triumvir ab Auguſto omni potentia exuitur.

Hyrcanus, qui hactenus apud Parthos commoratus erat, ad Herodem venit.

717 Pannonii vincuntur, 4. 12.

718 Antonius Artavaſdem, Armeniæ regem, dolo irretitum capit.

Salluſtius moritur.

720 Herodes cum Arabibus bellum gerit.

ANNI ANTE N. C.

29 Pugna Actiaca, 4. 11.

28 Antonius & Cleopatra ſe perimunt, 3. 11.

27 M. Craſſus Myſos vincit, 3. 12.

25 Octavius appellatur Auguſtus, 3. 12.

24 Auguſtus Cantabros bello petit, 4. 12.

His poſt quinquennium perdomitis, tota denique pacatur Hiſpania, cum in ea dimicatum eſſet à Romanis per annos cc circiter, 2. 17.

23 C. Antiſtius Cantabros vincit, 4. 12.

Templum Jani clauditur, 4. 12.

20 Cantabri ſemetipſos perimunt, 4. 12.

17 Indorum legatio ad Auguſtum venit, 4. 12.

Parthi ſigna reddunt, 4. 12.

13 Druſus Rhætos vincit, 4. 12.

9 L. Piſo Thracas vincit, 4. 12.

8 Druſus Cattos, & Sicambros ſuperat, 4. 12.

7 Druſus mortuus, Germanici cognomine honeſtatur, 4. 12.

ANNI POST N. C.

2 C. Julius Cæſar Coſ. vulneratur in Armenia, 4. 12.

3 Lucius Cæſar moritur, 4. 12.

C. Cornelius Lentulus Coſſus Gætulos vincit, 4. 12.

10 Quinctilius Varus occiditur à Germanis, 4. 12.

ANNI AB U. C.

Atticus, amicus Ciceronis, moritur.

721 Agrippa Bogudem, Mauritaniæ regem, occidit.

722 Catullus poëta moritur.

Ægyptus, provincia facta, per Equites Rom. adminiſtratur.

723 Auguſtus triumphat.

Senatum purgat.

725 Herodes Mariamnem conjugem ſuam occidit.

726 Cornelius Gallus poëta, præſes Ægypti, mortem ſibi conſciſcit.

Herodes Alexandram ſocrum interficit.

727 Terentius Varro Salaſſos vincit.

M. Vinicius Germanos ſuperat.

730 Pantheon ab Agrippa ædificatur.

Virgilius moritur.

733 Herodes templum inſtaurat.

Auguſtus Cajum, & Lucium nepotes adoptat.

Horatius carmen ſæculare ſcribit.

737 Cyzicenis libertas redditur.

Druſus Friſios ſubigit.

741 Druſus, Rheno, & Lupia tranſmiſſis, ad Viſurgim uſque procedit.

742 Claudius imperator naſcitur.

Tiberius Juliam, Auguſti filiam uxorem ducit.

743 Tiberius Dalmatas, & Pannonias ſubigit.

Herodes filios ſuos interficit.

750 JESUS CHRISTUS naſcitur; Herodes moritur.

752 Tiberius ex ſeceſſu Rhodienſi Romam redit.

753 Aſconius Pædianus floret.

Athenodorus philoſophus Stoïcus floret.

Tiberius in Germania res gerit.

760 Pannonii rebellant ducibus Batonibus.

Digitized by Google

Atque hæc Chronologica ex accuratiſſimis temporum, & annalium ſcriptoribus adjecimus, ut eſſent undè quæ prius, quæve poſteriùs eorum, quæ ab hoc auctore memorantur, geſta ſint, citra laborem cognoſceres. Addidimus autem ex alienis quoque hiſtoriis, ſacris præcipuè, notiſſima quæque, ut ad aliquod inſtar ſynchroniſmi memoria certius confirmaretur. Ea quidem quæ eodem tempore evenerunt, ſtatim è numerorum ſuorum regione, alia inter id ſpatium, quo geſta ſunt, annorum numero non accuratè ſignato. Tempora autem ipſa, ad annos ante natum Salvatorem, item ab Urbe condita retulimus: qui tamen aliquot ferè menſibus diſcrepant, quin & ipſe conditæ Urbis annus controvertitur. Sed hæc non utique magnum, in hoc propoſito, quo rerum apices non exquirimus, impedimentum adferent; Sicut nec iſtud, quod æra Chriſtiana non planè reſpondet receptæ conſuetudini,

INDEX
IN FLORUM,
IN QUO

Primus numerus librum, ſecundus caput cujuſque libri denotat.

A

A Brunduſio trajicit Cæſar, 4. 11. A Corfinio Roma petitur, 3. 18. *Sic, opinor, legendum in Cicerone, Philipp.* 5. 8. *Infeſta patria ſigna* à Brunduſio *inferebat*, à dextris, à lævis, 3. 2. à tergo, 3. 11: 4. 2. à Ponto, 4. 2. à Punico litore tanquam ſpecula procurrit Clypea, 2. 2. à prælio profugus, 4. 2. elephanti nuper A' ſylva, 4. 2.

Ab Ænea decimusquartus Amulius, 1. 1. ab aratro dictator, 1. 11. ab arboribus pendere, 3. 3. ab Etrutia, 4. 12. ab Etr. Roma petitur, 4. 1.

Abdere humi, *pro ſepelire*, 4. 12.

Abhorrere moribus, *pro à moribus*, 1. 7.

Ablatus è conſpectu Romulus, 1. 11.

Alegare equum, 4. 2.

Abnuere, *pro recuſare*. 3. 16.

Abolere, *pro delere, extinguere*, 4. 9.

Abolitio, *pro ἀμνηστίᾳ oblivione actorum*, 4. 7. *Sic apud Suet. Tib.* 4. 3. *Eſt & tit. C. de abolitionibus*. abolitio animarum, *pro morte quæſita*, 4. 7.

Abrogare, *proprie eſt per rogationem, h. e. legem ad populum latam, adimere. ſic* abrogati faſces Collatino, 1. 9. abrogatum imperium regibus, 1. 7.

ABRUMPIT aciem intentionis rerum diverſitas, *Præfat.* interventu fluminis ignis abrumpitur, 2. 2.

Abrupta, *pro præcipitibus*, 2. 12. abrupti torrentes, 4. 12.

Abſcidere, *de aquis dictum terras dirimentibus*, 2. 2: 2. 8.

Abſcondere. fortuna Pompejum abſcondit. 4. 2.

Abſens victus Perſes, 2. 12. Abſenti negatur conſulatus, 4. 2.

Abundare divitiis, 3. 9. equitum copia, 4. 2.

ABUNDANTIA ſervorum pernicioſa, 3. 12.

Accendere facem certaminum, *hoc eſt, cauſſam præbere ſeditionibus*, 3. 14. fax quæ Druſum cremavit, ſocios in arma accendit, 3. 18.

Acceſſio, *pro additamento, auctario, quod accedit principi cauſſæ. Sic* acceſſio belli, 2. 9. cladis, 3. 1. provinciæ, 3. 6. *Ita Plinius*, 29. 1. *ne videatur* Acceſſio *alterius*. Seneca, *parva ruinæ ingentis acceſſio fui*, Conſol. ad Helviam.

Acceſſus, *h. e. aditus, tranſitus*, 1. 17. *alibi vocat* Clauſtra.

Accius. *Vide* Attius.

Accipere, *pro interpretari, intelligere*, 2. 18. accipere, *pro ſuſcipere, non reſpuere*, 1. 2. accipere regnum, *pro conſequi*, 1. 5. omen, *h. e. in omen, loco ominis*, 4. 12. *Sic apud Ciceronem, divin.* 1. 46. *Æmilius*. Accipio omen, *mea filia. Tacitus, H.* 1. 62. *Ut haud dubium magnæ, & proſpera rei* omen acciperetur. *Adde Tac.* 2. 13. *Liv.* 1. 7.

Accire mortem, 4. 2.

Accuſatoriè loqui, *h. e. omnia ad invi-*

Digitized by Google

diam rei exacervari, etiam falſa, 4.5.
Acerbiſſimum, *quod maximum dolorem inurit*. 3.10.
Acerrimus juvenis, 4.4.
Acerrima calliditas, 2.17. *Sic* Acerrima *mens divi Augusti, apud Tacitum, H.* 2.76. *h.e. acutiſſima, ſollertiſſima*.
Acervatim, 1.17.
Achaia, 1.18:3.6. liberata, 2.7.
Achaicum bellum, 2.16.
Acies, *pro prælio*, 3.22. Acies prima, *pro parte aciei, quæ proximè hostem eſt*, 4.2.
Aciem committere, *h.e. confligere*, 4.7. dirigere, *pro instruere, ordinare*, 3.16.
Acies intentionis, *Præfat*. 3.
Acilius Glabrio Coſ. 2.8.
Acinaces, 4.11.
Acrior, *h.e. vehementior*, 2.2.
Acrius, *pro vehementius, majori vi & impetu*. 1.11:1.13.
Actum eſt de illo, *h.e. periit. Gallicè, C'en eſt fait*, 1.18: 2.6: 3.3: 3.5: 4.1. nihil Actum eſt, *h.e. nihil profectum eſt*, 2.6.
Acta Pompeii, 4.2. Syllæ reſcindere, 3.23.
ACUIT virtutem ratio, 1.8.
Ad arma, *Itali*, à l'arme: *unde Gallorum vox, alarme*, 2.15. Ad famam rei, *h.e. cum nunciaretur ea res*, 3.9. Ad id tempus, *pro eouſque*, 3.10. Ad id temporis, 2.17. Ad mare, *pro juxta mare*, 1.16. Ad ſimilitudinem, *h.e. ad exemplum, exemplo, more*, 1.2. Ad tempus, 1.6. *Sic Marcellinus*, 14.10. Ad ultimum; *pro poſtremo*, 4.7. *Niſi forte* ultimum *pro morte ponatur hoc loco*. Ad ambitum uſque armari, 1.16. Ad iniqua pondera gladium addere, 1.13. Ad virtutem dolum addere, 1.3: 3.3. Ad ſonum virgæ expaveſcere, 1.26.
Adæquare famam alicujus, 2.2. urbem flammis, 3.10.
Addere dignitatem, *non tàm eſt augere, quàm facere*, 1.8. *Ita Salluſtius*, Cat. 22.14. *de Catone: huic ſeveritas* dignitatem addiderat. Addere licentiæ ſcelus, 2.5. Virtuti dolum, 1.3:3.3.
Addicere, *verbum prætoria juriſdictionis, pro adjudicare*, 3.23. *Videtur hæc conjunxiſſe Livius*, 6.14. *Ne quem veſtrum, Quirites, donec quicquam in re mea ſupererit*, adjudicatum (*ſic velim, non, ut editur*, judicatum) addictumve *duci patiar*. Pro vulgari tamen lectione eſt Plautus in Nonio: ubi ſic legi velim: JUDICATUM, *adjudicatum atque addictum*.
Adeo terribilius, 2.6.
Adequitare caſtris, 4.10.
Adeſſe, *pro urgere, inſtare*, 3.5. *Hoc ſenſu Seneca, epiſt*. 53.9. *Domina eſt*, adeſt *& jubet*. Adeſſe precibus alicujus, *h.e. patrocinari, ſive, ut in l.* 6. §. 1. *de poſtul. exponitur, advocationem præſtare. vel, ut apud Senec. de brev. vitæ, cap*. 2. *advocare*, 2.9. Aderat puellæ forma, *h.e. patrocinabatur ei, cauſſam illius agebat*, 4.2. *Nam* adeſſe *dicebantur cauſſarum patroni, ut in l.* 19. §. 1. *de donat. & apud Tacitum*, 3.11. *Piſoni patronos petenti, M. Lepidus, & L. Piſo, & Livinejus Regulus* adfuere. *Sic* adeſſe dolori, *Seneca, conſol. ad Helv. cap*. 2. Ovid. de arte 3. 531.
— *jus qui profitebitur, adſit*.
Vide Livinejum, ad Paneg. Plin. cap. 78. pag. 301.
Adgubernare, 2.8. iter, *h.e. regere* 3.5.
Adherbal Bomilcaris, 2.6.
Adherbal Numida, 3.1.
Adhoc, *pro inſuper*, 2.8: 3.9: 10.34.2.
Adhuc, *pro inſuper*, 1.13.
Adigere gladium, 4.2. Adig. ſacramento, *h.e. adſtringere, obſtringere*, 3.1. *Valet autem hoc loco, militem facere*.
Adire hæreditatem, *h.e. pro hærede ſe gerere, ut explicatur in Novel* 1. *cap*. 1. §. 4. *verſ. in omnibus*, 2.20.
Admirabilior, 4.2. Admirabilius, 3.3.
Admittere hoſtes, *h.e. aditum præbere*, 1.1.
Admodum, *h.e. omninò, non ampliùs. ſicut apud Juſtinum*, 17.2. *poſt menſes* admodum *ſeptem*. & 24.1. *congregati* admodum *quingenti. Sic* in noſtro, 2.6. prætextatus admodum filius, *h.e. non amplius adhuc quam prætextatus, impubes etiamnum. intendit enim rem hæc particula, & admirationem auget*.
Admovere arma, 3.32. ſigna commilitonum, *h.e. adducere*, 1.24. ubera, *pro præbere*, 1.1.
Adoleſcentia populi Romani, *Præfat*. 6: 1.22.
Adoptare in locum liberorum, 1.9. ſervi in bona libertatis noſtræ adoptantur. *h.e. per manumiſſionem, quaſi adoptionem, libertatem conſequuntur*, 3.20.

Adoptati nomen familiæ ſuæ retinent, 2. 20.
Adoptio Auguſti, 4. 4.
Adorata urbs, 2. 4. *Non liquent mihi Gruteri rationes, quas unà cum ſuſpicionibus hauddum editis aliena manus abſtulit. Putem autem*, Adorare urbem *explicari poſſe, non in conſpectum ejus modo, ſed ita prope accedere, ut & colloqui cum civibus poſſit*. an ſic *adoratur penna*? Lucan. 4. 478. Statius, Theb. 6. 664. ——— *adorato redit illa ingloria diſco. Apud Apulejum Metamorph.* 2, & 3, adorare populum, *eſt verba ad populum facere*.
Adorta urbs, *quam quis adortus eſt*. 4. 2.
Adortus, *h. e. aggreſſus*, 1. 3: 3. 1: 4. 2: 4. 12.
Adprobare ſe, *h. e. probum ſe oſtendere*, 1. 18. *ſic* Adprobare cauſſam belli, 2. 11. Latro apud Senecam, controv. 5. 32. in Diviſ. *Mores tuos patri debes approbare*. Tacitus, 1. 75. *probare cauſſam ſenatui juſſit*.
Adremigare, 2. 8. litori, 1. 18. portibus, 3. 7.
Adrianum mare, 2. 5.
Adriaticum mare, 3. 4: 3. 6: 4. 2.
Adverſari voluntati alicujus, 1. 22.
Adulteratæ reliquiæ, 2. 11. Adulteratum *dicitur, quicquid aliena ſpecie in deterius mixtum eſt. Sic* adulterata moneta, nummi, rationes &c. apud JCtos.
Ædes, *pro templo*, 1. 7.
Ædificator, *qui libenter ædificat*, 1. 8.
Ædui, 3. 2.
Æetas Ponticus, 3. 5.
Ægates inſulæ, 2. 2.
Ægæum mare, 2. 16: 3. 6.
Æger rerum temerè motarum, 3. 17. *Sic* Æger conſilii Salluſt. H. 4. 3. Ægra animi, *Livius*, 1. 58. *Hujus generis exempla complura notat Rhenanus in locutionibus Taciti*. ÆGRÆ reip. requieſcere quomodocunque expedit, 3. 23.
Ægimurus, 2. 2.
Ægritudo corporis, *pro morbo*, 4. 7. *Utitur hac phraſi Curtius*, 3. 5.
Ægyptius triumphus Cæſaris, 4. 2. Ægyptium mare, 3. 6.
Ægyptus, 4. 2. Ægypti cornua, 4. 11. fugam in Ægyptum agitat Pompejus, 4. 2. in Ægypto bellum cum Cæſare, 4. 2.
Æmilius Inſubres vicit, 2. 4.
Æmilius Paullus Coſ. 2. 12. *Vide etiam* Paullus.
Æmilius Regillus, 2. 8.
Æmulus Cæſarianæ potentiæ Antonius, 4. 3. Æmula Romæ Alba, 1. 3. ÆMULARUM metu ablato luxuriantur urbes, 2. 15.
Aemulatio imperii inter Latinos, & Romanos, 1. 11: 1. 14.
AEMULATIO inter pares, 3. 17. AEMULATIO metu remoto erumpit, 4. 2.
Aeneas, 1. 1. in Italiam venit, 1. 1.
Aequi, 1. 11.
Aequitatis ſpecies in ſeditionibus tribunicius, 3. 13.
Aequo Marte contendere, *ut nemo ſit ſuperior*, 4. 2.
Aequum, & bonum, 1. 22: 3. 14.
Aerarium, 3. 9. reip. nervus, 3. 13. ſanctum, 4. 2.
Aes Corinthium, 2. 16.
Aeſapus, *fl.* 3. 5.
Aeſtimare victoriam modeſtè, 4. 12.
Aeſtivæ deliciæ, *pro loco in quem æſtate ſecedimus*. 1. 11. *Huc referenda illa Curtii*, 5. 8. *Urbem hanc nunc tenent Parthi: eaque æſtiva agentibus ſedes eſt. quod ipſum* Aeſtivare *dicitur Suetonio, Galb.* 4. 8. & *Veſp.* 24. 1.
Aeſtus Oceani, 3. 10. *Sic per translationem* Aeſtus fortunæ, 2. 7. furoris, 4. 2.
Aetas juvenilis favorabilis, 4. 4. Aetas populi Romani prima, *Præfat*. 1. 8. ſecunda, *Præfat*. 1. 22. tertia, *Præfat*. 2. 1 1 2. 19: 3. 12. Aetatis diſcrimina in tabulis, 1. 6. Aetate poſſidere *h. e. longo tempore*, 3. 13.
Aethiops in aciem prodeuntibus obvius ferale ſignum, 4. 7.
Aetnæus ignis, 1. 16.
Aetoli, 2. 9. in partibus Pompeii, 4. 2.
Aetolia, 2. 8.
Affectare Siciliam, 2. 2.
Affectator imperii populus, 2. 7.
Afficere pudendis fœderibus, 2. 18.
Affectus, *pro liberis, & uxoribus*, 1. 13.
Afflat urbem terror regius, *h. e. tam prope eſt, ut quaſi ſpiritu contingere poſſit*, 3. 5. *Ad hunc modum videtur dictum illud Virgilii, Georg.* 1. 250. *Noſque ubi primus equis Oriens afflavit anhelis*, & *Æneid.* 5. 739. *Et me ſævus equis Oriens afflavit anhelis. Sic* fulmine afflari

ſlari

Digitized by Google

ſtari *dicuntur, qui non prorſus feriuntur, ſed ejus fervore & halitu perſtringuntur, apud eundem, Æn.* 2.649. *Plin. paneg. cap.* 90. *Spartian. Adriano, cap.* 14. Ovid. Pont. 3.6. Sic apud Statium, Theb. 10. 323. *Aſſlatuſque fugit currus majore Bootes.* Ariſtides Orat. XIII. pag. 214. καὶ τοὺς μετιόντας μὲν οὐδ᾽ ὅτι τῆς κορυφῆς προσέβαλλεν, ὥσπερ πνεῦμα ἀπὸ θαλάττης. ubi bene interpres uſus verbo *aſſlavit*. Val. Flaccus, —— *virque virum galeis aſſlavit adactis*. Barth. adverſ. 1091.

Affligere humo, *pro illidere*, 4. 12.

Afflictus, *pro perdito, proſtrato. ſic* Afflicti mores, 3. 12. Afflictæ res, 2. 6.

Affluunt copiæ, 3. 20.

Afranius dux Italus. 3. 18.

L. Afranius Coſ. 4. 2. Pompeji legatus, 4. 2. occiditur, 4. 2.

Africa Romanis cedit. 2. 6. nomini induitur, 1. 11. Africæ captivitas, 2. 6. in Africam fugam agitat Pompejus, 4. 2. in Africam navigatur à Tarento, 2. 18. Africa contenti debuerant eſſe Romani, 3. 12. in Africa bellum civile geritur, 4. 2.

Africanus ille magnus, 2. 15. *vide* Scipio.

Africum mare, 2. 2.

Agamemnon cur vocatus, Pompejus, 4. 2.

Ager quem Annibal caſtris inſederat, Romæ venditus, 2. 6. Agrorum diviſio bellum concitat, 4. 5. Agris dividendis creati triumviri, 3. 14. Agros à tribunis flagitat populus, 3. 12. Agris multati hoſtes, 4. 12.

Agere, *pro degere, verſari, habitare.* 1. 2: 2. 5: 4. 12. *ſic* Agere extorrem, 3. 13. immunem, 1. 23. *pro adminiſtrare, ſic* Agere ducem, 2. 8. poteſtatem, 1. 7. regnum, 1. 6. *ita non ſemel Tacitus, & Livius*, 1. 32. Agere, *pro abigere, exigere, deturbare*, 2. 11. *pro celebrare ſic*, Agere cenſum, 1. 8. conventum, 4. 2. *Sic Juſtinus*, 12. 13. *Cicero* forum agere *dixit, ad Atticum*, 5. 16. *forum indicere Virgilius, Æn.* 5. 758. *ubi & explicat, jura dare*. delectum, 3. 10. triumphum, 2. 2. Agere, *pro pellere*, 3. 4. *pro impellere. ſic* Agere tranſverſum, 4. 2. *pro repellere*, 3. 4. Agere equos, 1. 7. naves remis. 2. 2. Agere *pro efficere, proficere*, 1. 13. Agere gratias, *Ibidem*; funes ſub mari, 4. 2.

Agger effectus ex congeſtis cadaveribus, 4. 2. Aggere cinctæ civitates obſeſſæ, 4. 2.

Agitare, *pro habitare*, 4. 12. *pro cogitare*, 1. 5. *pro impellere, inſtigare*, 1. 16: 2. 12: 3. 1: 4. 15. 4. 6. *ſic* agitatus injuriis populus, 1. 8. *pro quo tamen forte rectius* fatigatus *legeres*. *Juſtinus tamen*, 14. 4. *hoc fermo modo* ſeditionibus agitare *dicit*. Agitatum ſideribus bellum, 3. 21. *pro deliberare, ſic* Agitare extrema deditionis, 2. 17. fugam, 4. 2. imperium, 2. 2. mœnia, 1. 1. ſecum aliqua, 4. 7. ſecum de extremis, 4. 2. *pro movere, concutere*, 4. 3. *pro agere, ſic* Agitare otia, luxus, 2. 8.

Agmen, *pro exercitu*, 3. 5: 3. 21: 4. 2.

Agrariæ leges. *vide* Leges.

Agricola triumphalis, 1. 11.

Agriculturæ neglectæ cauſſa, 1. 22.

Agrigentum, 2. 2.

Agrippa, 4. 12.

Alba, 1. 1.

Albanus, *pro Albani*. 1. 3. *Vide* Singularis pro plurali.

Albanus mons, 3. 18.

Albani, *Aſiæ pop.* 3. 5.

L. Albinius, 1. 13.

Albinovanus, 3. 21.

Albinus, A. Poſthumius, 3. 1.

Alexander Macedo, 2. 7.

Alexandria, 4. 2.

Alexia, *urbs*, 3. 10.

Algidum, *urbs*, 1. 11.

ALIA minari, alia increpere, 2. 12.

Alienum bellum, *quod non à nobis geritur*, 3. 6.

Aliquando, *pro tandem*, 4. 2.

Aliquo. *h. e. aliqua in re, aliquatenus*; *Florus ſæpe*. Salmaſ. Pall. Tertull. 222. ni forte ſic ſit in Mss. quos ille viderit.

Alii ex aliis reges prodeunt, 3. 5. *vult dicere, quibuſdam debellatis, nihiloſegnius alios arma moviſſe*. Alia terra, mutati homines, *quadam quaſi proverbialis locutio, de mutatione morum*. 4. 12. ſic apud Liv. 25. 1. 5. *tanta religio, & ea magna ex parte externa, civitatem inceſſit, ut aut homines, aut dii repente alii viderentur facti*. Aliud ex alio captare, 3. 17.

Allevari, *pro niti, fretum eſſe, ſublevari*, 4. 2.

Allia, *fl.* 1. 13.
Allobroges, 3. 2. in arma ſollicitantur à Catilinianis, 4. 1.
Alluere *dicitur Oceanus aut fluvius terras pone jacentes*, 4. 12.
Alpes, 1. 13: 1. 26. clauſtra Italiæ, 3. 3. hieme creſcunt, 3. 10. tranſcenduntur ab Annibale, 2. 6. à Romanis, 3. 2. Alpes Noricæ, 3. 3: 4. 12.
Alpheus, *fl.* 2. 16.
Alpinorum corporum vitia, 2. 4.
Altera patria, 2. 6. Roma, 3. 5.
Altus animus, *pro magno*, & *ut Salluſtio, Cat. cap. 5. dicitur, vaſto*, 4. 12. Altum, *ſubaudi mare*, 3. 8: 4. 11. *Sic apud Virgil. Æn. 1. 7. & terris jactatus, & alto.* Altum *autem* mare *eſt medium, cum longius à terra receditur: ibi enim aquæ conglobantur, & in convexi ſpeciem tumeſcunt. Vide Plinium*, 2. 65.
Alumna urbis oſtia, *h. eſt. quæ alit urbem, nempe commeatibus ex aliis regionibus eo convectis: quod tangit*, 1. 4. *ſupra*, 3. 21. Alumnus *enim non is modo dicitur, qui alitur, ſed & qui alit. ut* eloquentia alumna licentiæ *vocatur apud auctorem de cauſſis corruptæ eloquentiæ, cap. 40. & alios, quos citat Becmannus in Originibus linguæ Latinæ. contrario ſenſu* alumnus urbis *eſt apud Tacitum*, 12. 11.
Ambiorix Gallus, 3. 10.
Ambitus, *pro ambitione*, 4. 9: 4. 11. Ambitus ducum in retinendis imperiis, 4. 2. Ambitus honorum, *cum magiſtratus illicitis modis, ut pecunia, aliiſque lenociniis, ambiuntur*, 3. 12. *hoc ſenſu*, Ambitus rei, 3. 17. uſque ad Ambitum armati Samnites, *h. e. ambitioſe, ut non uſum magis armorum reſpicerent, quam ornamenta*, 1. 16. *quo fere ſenſu* ambitioſas copias *dixit Ammianus*, 24. 19. *ita magnas, ut ad oſtentationem potius, quam uſum, comparatæ fuiſſe videantur.*
Ambracia, 2. 9.
Ambracius ſinus, 4. 11.
Amici vitibus montes, 1. 16.
Amicitia, *pro fœdere*, 4. 10.
Amicti vitibus montes, 1. 16. *Sic alii terram* veſtitam *vitibus, gramine*, &c. *dicunt. vide Taubmannum ad Virgil. Georg.* 2. 38. Corrippus, lib. 4.
—— *& amicta vitibus ulmi.*
AMISSA quaſi rapta repetimus, 3. 5.
AMOENITATE Aſiatica mollita Gallorum feritas, 2. 11.
Amor immaturus, *h. e. intempeſtivus*. 1. 3.
Amplius, *h. e. majus. ſic* Amplius bellum, 2. 7. nefas, 4. 2.
Ample ſonare, *amplum & magnum nomen habere*, 4. 2. Amplius, *h. e. plus magis. ſic* Amplius audere quam congredi, 1. 14. Amplius ſuſpicari aliquem quam ſit, 1. 18. nihil Amplius quam, *h. e. tantum. Sic Sueton. Claud. cap. 26. Galba, cap. 19. Tito, cap. 9. Tacitus.* 13. 40.
Amplexus amicorum, 4. 2.
Amputare ſarcinas, *h. e. adimere*, 2. 18. *Idem fecit Alexander, apud Curtium*, 6. 6.
Amulius, 1. 1.
An. dubium an. *vide* D.
Ana, *fl.* 3. 22.
Anceps acies, 3. 22. bellum, 4. 2. contentio, 1. 3. prælium, 4. 2.
Ancharius, 3. 21.
Ancilia, 1. 2.
Ancus Marcius, 1. 4.
Andriſcus, 2. 14.
Anguis Lernæus, 2. 18. Angues, obtrito capite, poſtremum cauda minantur, 3. 5.
Angulus Bruttius, 3. 20. Italiæ ultimus, 2. 6.
Anicius prætor, 2. 13.
ANIMA imperii imperator, 4. 3. Animæ immortalitas, 4. 2. Anima amiſſa corpore locum tegere, 4. 1.
Animadvertere, *pro punire*, 4. 1. in aliquem, 3. 21.
Animalia quædam aquam & terram incolunt, 3. 6.
Animoſior cladibus Samnitium gens, 1. 16.
Animus Mithridatis malis auctus, 3. 5. Animo præſagire aliquid, *h. e. mente providere*, 4. 1. Animi ferarum Inſubribus, 2. 4. Animi mobiles facinore obligantur, 1. 9. Animus, *pro prudentia, recte conſilio*, 2. 17. *Sic* Mens *eſt apud Livium*, 26. 11. *pro fiducia, audacia.* ANIMUM noſtrum in ſociis perdimus, 4. 2: 4. 7. Animi, *pro ſpiritu, ſuperbia: ſic* tantum animorum, 3. 16. Animos tollere, *utrumque ſignificat, & audaciam alteri facere, ut*, 1. 3. *apud Virgil. Æn.* 9. 127. & 10. 278. &

Digitized by Google

ipſum capere, ut, 1. 11. & *apud Livium*, 1.32. *quod*, 4. 9. Animos erigere *dixit*. &c 3. 5. Animis ingentibus efferri.
Annales, 1.10: 1.12.
Annibal, 2.6. vincitur ab Æmilio, 2.8. à Scipione, 2.6. fœdus cum Philippo percutit, 2.7. Romanis hoſtem toto orbe quærit, 2.8. cum iis XVII. annis bellavit, 3.5. minus vaſtavit Italiam, quam ſocii, 3.18. 3.21. non videtur optaſſe quod Catilina, 4.1.
Anniti, *valde niti. nam ad particula ſignificationem verbi auget, ut videre eſt ex illis Seneca, ep.71.7. Si virtutem adamaveris, amare enim parum eſt. ſic* Annitente regina, 1.6. Annixus ex ſummo ſtudio, 1.9. omni modo, 1.18.
Anniverſarii Romanorum hoſtes Vejentes, 1.12. *h. e. qui ſingulis annis, velut ſtato tempore, eos laceſſerent. Sic apud Livium*, 4.45. *Æquorum jam velut* anniverſariis armis *aſſueverat civitas*.
Annius, 3.16.
Anno Pœnus, 2.17.
Annonæ pignora, 4.2.
Anni bellorum Annibalis, Pyrrhi, Mithridatis, 3.5.
Annus à Numa in menſes deſcriptus, 1.2. Anni ſancti, pii, aurei, 3.12. per Annos ducentos in Hiſpania dimicatum, 2.17. Annis L. cum Samnitibus bellatum, 1.16. Annis CC. Africa, Europa, &c. à Roman. ſubactæ, 2.1.
Annua cæli converſio, 4.3.
Anquirere, *pro inquirere*, 4.12. *etiam extra judicium*.
Anſer Capitolium ſervat, 1.13.
Ante ducis imperium ſigna canunt, *h. e. priuſquam dux id imperaret*. 4.2. Ante finitum bellum, quam geri nunciaretur, 2.13. Ante in media Gallia fuit Cæſar, quam ab ultima timeretur, 3.10. Ante victus hoſtis, quam viſus, 4.2.
Antecellere, *prævalere, plus poſſe*, 1.13.
in Anteceſſum prædam dividere, 4.12. ſibi parentare, 3.21. *h. e. ante juſtum tempus*.
Antiochus *Magnus*, 2.8.
Antiſtius, 4.11.
Antium, *urbs*, 1.12.
Antonius Pompeji legatus, 3.7.
C. Antonius Coſ. cum Cicerone, 4.1.
C. Antonius triumviri frater, 4.2.
L. Antonius triumviri frater, 4.5.
M. Antonius triumviri avus, 3.21.
M. Antonius triumviri pater, 3.7.
M. Antonius, 4.2. Coſ. 4.3. inſignia regni offert Cæſari, 4.2. fax & turbo ſæculi. 4.3. gravis reip. 4.6. avunculum proſcribit, 4.6. ſcopulus ſecuritatis publicæ, 4.9. bello Mutinenſi vincitur, 4.4. proficiſcitur contra Caſſium & Brutum, 4.7. vincitur à Parthis. 4.10. ab Auguſto, 4.11. ſemet interficit, 4.11. Antonii metus & ignavia, 4.7. ingenium peſſimum, 4.5.
Annuli, 1.5. ſenatorum, 2.6. Annulorum modii Carthaginem miſſi, 2.6. annulos in mare abjicit Sex. Pompejus, 4.8.
Apenninus *mons*, 3.10.
Aperire. *h. e. viam facere, ſic* Aperire Europam, 3.5. Italiam, 2.6. *ita Curtius*, 7.1. *primus* Aſiam aperuerat *regi*. &c 5.3. mari quoque novum iter aperuerat. Aperire iter ad victoriam, 1.14. qua maris noſtri limen aperitur, *h. e. ubi incipit mare*, 3.6. *ſic* aperta Oceani *dicit Tacitus*, 2.23. *pro medio mari*.
Apes in ſignis, malum omen, 2.6: 4.2.
Apollo Cumanus, 2.8. Pythius, 1.12.
Apparatus conviviorum magnificus, 3.12.
Appiani nomine falſa forte ſcripta circumferuntur, 4.10.
Appius, *vide* Claudius.
Applicare, *pro appellere*, 4.2.
Approbare, *vide* adprobare.
Appropinquare, 1.13.
Appulejana ſeditio, 3.1. ejus origo, 3.12.
Appulejus Saturninus, 3.16.
Apulo Hiſter, 2.10.
Apuli, 1.19.
Aqua & igni interdicere, 3.16. *Æquivalet hodiernæ pœnæ Banni*.
Aquæ Sextiæ, 3.3.
Aquila, *ſignum Romanæ legionis*, ſervata à ſignifero intra baltei latebras, 4.12. Aquilam in caſtra refert Auguſtus, 4.4. Aquilæ prodire nolentes, *h. e. non cedentes, cum revellerentur humo*, 2.6. Aquilæ Romanæ captæ à Parthis, 3.11. remittuntur, 4.12. duæ penes Germanos, 4.12.
Aquilius reliquias Aſiatici belli conficit, 2.20.
Manius Aquilius ſervos vincit, 3.19.
Aquitani, 3.10.

Digitized by Google

ad **Aram juratum**, 1. 6. *Vide Bernecerum ad Juſtinum*, 24. 2. Aras amplecti inter necem, 3. 21. *Hoc autem factum, ſeu præſidii cauſſa, ut ad aras, tanquam aſylum, confugerent, quemadmodum Ioabus, Reg. 3. 2. & Priamus apud Pauſan. pag. 129. &c. ſeu ut execrarentur homicidas, & quaſi à præſentibus diis ultionem peterent: vide Velleium*, 2. 22.

Arabes, 3. 5. in claſſe Cleopatræ, 4. 11.

ab Aratro dictator, 1. 11.

Araxis, *fl.* 4. 20.

Arbiter inter reges Judæos Pompejus, 3. 5. regum & gentium Pop. Romanus, 3. 18.

ad ARBITRIUM hoſtium mori, fortibus viris miſerrimum, 4. 8.

Abores taxei, 4. 12.

Arcades, 1. 1.

Arcanum gentis Judaïcæ, 3. 5. *Claudianus de bel. Get. verſ.* 103. arcanum tanti *deprendere* regni. *Iiſdem & verbis, & ſenſu.*

Arceſſere, *pro vocare*, 3. 15.

Archelaus, 3. 5.

Archimedes, 2. 6.

Arctæ res, 2. 6. *Livio aliquoties acciſæ res ſunt. Sic Iuvenali*, 3. 165. *dicitur*, Res anguſta *domi*.

Arcus Perſici, 2. 8.

Ardentes oculi, 1. 16. ardentibus focis manum injicit Scævola, 1. 10. Ardentiſſimus dux, *h. e. animoſus, omnia audens*, 4. 2. *Sic* quid Romulo ardentius? 1. 8.

Ardere cupiditate *auri. h. e. vehementiſſime cupere*, 3. 11. *Sic Virgil. Æn.* 11. 782. *ſpoliorum ardebat amore*. Ardet mare ventis, *h. e. turbatur, exagitatur*, 4. 2. novis montibus Aſia, 3. 5.

Ardor pugnantium, 4. 2. Ardores *pro æſtibus*, 4. 10.

Arena. *vide* Harena.

Arethuſæ fons, 2. 6.

Argentariæ tabernæ, 2. 6. *Vide titulum ff. de edendo.*

Argentea arma Samnitum, 1. 16. haſta Salondici, 12. 17. Argenteum carpentum Bituiti, 3. 2.

Argentum Antonii dolabris conciſum, 4. 10. Arg. in uſum armorum pro ferro conflatum, 2. 15. Argenti 10. pondo pro luxuria habita, 1. 18. Argento fulgentes elephanti, 2. 8.

Argumentum (*h. e. ſignum*) pacis, clauſus Janus, 1. 2.

Aricinum, *urbs*, 1. 11.

Ariminum, *urbs*, 4. 2.

Ariobarzanes Cappadox, 3. 5. in partibus Pompeji, 4. 2.

Arinviſtus Germanus, 3. 10.

Arinviſtus Inſuber, 2. 4.

Ariſtobulus Judæus, 3. 5.

Ariſtonicus Pergamenus, 2. 20.

Arma adempta victis. *Vide* Ferrum victis ablatum. Arma argentea & aurea in uſu, & quare, 1. 16: *Adde Curtium*, 8. 8. *ubi Alexander: An me luxuria indulgentem putatis* arma veſtra auro argentoque adornaſſe? *aſſuetis nihil vilius hac materia videri volui. Polyænus*, 8. 22. *Cæſar militibus præcepit, ut arma haberent auro argentoque ornata; maxime quidem ornamenti cauſſa: ſed ideo etiam, ut milites res pretioſas acrius defendendas ac propugnandas exiſtimarent*. Arma cremata a dominis, 2. 18. à victoribus, 4. 12. data in profluentes. *Ibidem. Confer Appianum civil.* 1. *pag.* 376. detracta templis, 2. 6. diſcoloria, 3. 2. promiſſa Vulcano, 2. 4. Romana peregrinantur, 4. 1. Rom. ſacroſancta violantur ab Aquilio, 2. 20. rubiginem ac ſitum ſentiunt, 2. 3. Armorum manubiæ, 2. 18. ARMORUM præmia armis defendere, 4. 2. Arma circumferre, *Præfat.* toto orbe, 3. 12. corripere, *pro ſumere*, 1. 9: 1. 10: 4. 12: deponere, 2. 18. Armis aſſueſcere, 4. 12. incitatiſſimum tempus, *Præfat.* injuriam vindicare, 1. 12. multare victos, 4. 12. ARMIS petere, quod negatum precibus, 3. 3. urgere, 1. 10.

Arma, *pro bellis*, 3. 12: 3. 21: 4. 2.

Armamenta *navium*, 4. 2. *Vide Bernecerum, ad Suetonium, Aug.* 17.

Armare, *pro inſtruere, ſic* cupido dominandi Cæſ. & Pomp. furialibus in exitium reip. facibus armavit, 3. 12. *pro in arma concitare, ſic* fortuna pop. Romanum, 4. 1. Sex. Pompejus ergaſtula, 4. 8. Sertorius Hiſpaniam armavit, 3. 23.

Armatura levis, *pro leviter armatis*, 4. 2.

Armenia, 3. 11. æſtuoſa, 4. 10. recipitur à C. Cæſare, 4. 12.

Armenia utraque, *h. e. major & minor*, 3. 5.

Digitized by Google

I N D E X.

Armenii, 3. 12. triumphi, 4. 2.
Arminius Germanus, 4. 12.
Arracillum, *urbs*, 4. 12.
Arripere in occaſionem, 4. 2.
Ars bellandi, 1. 3. Cilicum, 4. 2. ducis, 4. 10. Artem facere, h. e. nomen & auctoritatem artis indere, 3. 12. *Sic Plinius*, 20. 17. *aniſum appetentiam ciborum præſtat: quando id quoque inter artificia delicia facere, ex quo labor deſiit cibos poſcere*. Artes, *pro inſtitutis moribus*, 1. 5. *pro genere & modo vivendi*, 1. 6. *pro fraudibus, inventis callidis*, 4. 4. ARTIBUS ſuis hoſtem aggredi, 3. 1.
Arſia, *fl.* 2. 5.
Artabazes Ponticus, 3. 5.
Artaxata, 4. 12. caput Armeniæ, 3. 5.
Arthoces Iberus, 3. 5.
Artus humani diſſidentes, 1. 23.
Arverni, 3. 2: 3. 10.
Aruns Tarquinius, 1. 10.
Aruſini campi, 1. 18.
Arx, *pro Capitolio*, 1. 26: 3. 16.
Arx Capitolii, 3. 21. Capitolini montis, 1. 13. Præneſtina, 1. 18. Arx, *pro munimento, præſidio, ſic* Arx Ciliciæ Iſaurus, 3. 6. Arx & ſpecula Africæ Clypea, 2. 2. *Sic apud Liv. de Ætolis*, 34. 24. *Si in media Peloponneſo arcem ſibi fecerint. ſic* arx ſpei, *apud eundem*, 7. 34.
Arces tres Syracuſis, 2. 6.
As, *terminatio Antiquorum in accuſativis tertia declinationis, ut Samnitas, Acarnanas, &c.* 1. 16.
Aſcendit bellum montes, 4. 12.
Aſculum, 3. 18. evertitur, 3. 18.
Aſdrubal Carthaginenſium dux ultimus, 2. 15.
Aſdrubal frater Annibalis, 2. 6. vincitur à Scipionibus, 2. 17.
Aſia, 3. 5. à Pompejo perdomita, 3. 5: 3. 10. provincia Craſſi, 4. 2.
Aſiatica amœnitas, 2. 11. hæreditas Attali regis, 3. 12. Romanos corrumpit, 3. 12.
Aſiaticum mare, 3. 6.
Aſinius Pollio, 4. 12.
Aſſerere, *pro defendere, vindicare, liberare. ſic* Aſſerti à Latinis Tarquinii, 1. 11. à Manlio urbs, 3. 13. ab Appulejo leges Gracchanæ, 1. 16. atque Livio Druſo, 3. 17. à Licinio Craſſo pudor Romanus, 3. 10. *ſic* aſſerere ſocios, 2. 18. imperium, 3. 3. Senatum, 3. 17. *Sic* aſſertores *dicuntur Suet. Cæſ. cap.* 80. *liberatores populi, vindices libertatis*.
Aſſueſcere, *pro aſſuefacere*, 4. 12. Sueſcere *hoc modo uſurpat Tacitus*, 2. 51.
Aſſuetus, *cum ablativo*, 1. 1: 4. 12. *ſic* Aſſetus immoderata licentia militari. *Juſtinus*, 31. 1.
Aſtringere obſidibus, 4. 12.
Aſtrudes palus, 2. 12.
Aſtura, *fl.* 4. 12.
Aſtures, 4. 12. vincuntur à Cariſio, 4. 12.
Aſſumere in decus gentis, *pro adſciſcere in nomen gentis, adoptare*, 2. 15. in decus *enim* gentis, *hic interpretor; non*, ut eſſet decus gentis, *ſed* ut frueretur decore, honore, gloria hujus familiæ.
Aſſurgere in ultionem, *h. e. capeſſere ultionem, accingi ultioni*, 3. 1. *alibi dicit* Conſurgere, *cujus contrarium eſt* ſedere, *h. e. otioſum eſſe, quieſcere; apud Senec. in Troad. verſ.* 214. *Varronem, de re ruſtica*, 1. 2. *Liv.* 2. 12. *Juven.* 10. 93. *Senec. de otio ſap.* 31. 4.
Aſylum Romuli, 1. 1.
Atra imago Bruto ſe offert, 4. 7.
Atheſis, *fl.* 3. 3.
Athenæ, 3. 5.
Athenio, 3. 19.
Atquin, *pro atqui*, 4. 2.
Attalus Pergamenus, 2. 7.
Attalus prioris nepos, 2. 20: 3. 12. Attali hæreditas. *Vide* H.
Atterere hoſtem, *ſenſim debilitare, & conſumere*, 3. 22. *Sic* Att. patrimonium *eſt in Suet. Aug.* 40. Atteri operibus, 2. 18.
Attici, 2. 9.
M Attilius Regulus. 2. 2.
Attius Navius, 1. 5.
Attonitus, 2. 12. *Explicat vim hujus verbi Senec. Nat. quæſt.* 2. 27. *quo (tonitru) edito concidunt homines & exanimantur: quidam vero vivi ſtupent, & in totum ſibi excidunt, quos vocamus* attonitos, *quorum mentes ſonus ille cæleſtis loco pepulit*. Ovidius de Ponto, 1. 7.
Nam fuit attonito mens mihi nulla diu.
Attrectare terminos alienos, 3. 5.
Avaricum *urbs*, 3. 10.
Avaritia Romana, 3. 5. Rom. equitum, 3. 5.
Auctor belli, *pro ſuaſore*, 4. 2: 1. 9. *pro cauſa; ſic* Auctor cladis, 2. 6.

pro eo qui aliquid dicit, narrat, 1. 16.
Auctoritas Menenii, 1. 23. Senatus, 1. 1. *minus eſt, quam poteſtas*. Curtius, 6. 8. *Nihil poteſtas regum valebat, niſi prius valuiſſet auctoritas, h. e. perſuadere prius debebant populo, juſte puniri reum; tum exercere poteſtatem ſuam. Non abſimiliter Sulpicius Severus, lib. 2. hiſtoria ſacra:* poteſtate *regis uſuri, ubi* auctoritate *ſua parum* valuiſſent. *Sic Cicero, offic.* 3. 27. *Cujus eum* valuiſſet auctoritas.
Auctiores opes, 4. 2.
Aucupari favorem, *pro captare, quomodo & venari dicunt*, 3. 13.
Audentior, 1. 8.
Audere eruptiones, 3. 10. *Ita ſæpiſſime Tacitus*. Audet aliquid fortuna contra Cæſarem, 4. 2.
Aventinus, *mons*, 1. 1: 1. 14: 3. 15.
Aves ſanguine aſſuetæ, *h. e. vultures*, 1. 1.
Aves victoriam promittunt, 4. 7.
Auferre caput, *pro demere, abſcindere*, 4. 7. ſugam, *pro impedire, obſtruere*, 3. 10. in diverſum, *h. e. aliud perſuadere, alio impellere*, 2. 6. Auferre, *pro eximere, ſubducere, ſic* matura mors Druſum, 3. 17. virtus Horatium abſtulit, 1. 3. *h. e. eripuit, pœnâ parricidii liberavit*.
Aufidus, *fl.* 2. 6.
Auguratus ſacer Romanis, 1. 5. *Val. Max.* 3. 2. *Apud antiquos non ſolum publice, ſed & privatim, nihil gerebatur, niſi auſpicio prius ſumpto.*
Augurio experiri aliquid, *h. e. eа de re aves conſulere*, 1. 3. Aug. ſummus, *h. e. præſtantiſſimus augur*. 1. 3. victor, *pro eo, qui melius auſpicium nactus eſt*, 1. 1.
Augures, 1. 2.
Auguſtus, *Præfat.* mortem patris [*adoptivi nempe Cæſaris*] ulciſcitur, 4. 2. Hiſpaniam perdomat, 2. 17. ordinat imperii corpus, 4. 3. vincit Antonium ad Mutinam, 4. 4. ad Peruſiam, 4. 5. ad Actium, 4. 11. Cantabros, 4. 12. contra Caſſium & Brutum proficiſcitur, 4. 7. triumphum contemnit, 4. 12. Janum claudit, 4. 12. Auguſti caſtra capta, 4. 7. nomen quid ſignificet, 4. 12. *Auſonius in gratiarum actione: Gratianus virtute victor;* Auguſtus ſanctitate, *&c. Græcis eſt σεβαστὸς, h. e. ſanctus, & numinis inſtar colendus*. Pauſanias in Laconicis. Αὔγουστος κατὰ γλῶτταν δύναται τὴν Ἑλλήνων, Σεβαστός.
AUGUSTIOR periculo imperator, 4. 12. Auguſti ore forma viſus Romulus, 1. 1.
Aureus currus triumphantium, 1. 5. lectulus, 3. 5. torques, 1. 13. Aurei anni, 2. 19: 3. 12. Aurea effigies Oceani in triumpho Cæſaris, 4. 2. lorica Ptolemæi, 4. 2. puppis Cleopatræ, 4. 11. Aureum baculum, 4. 11. cœlum, 3. 5. mare, 3. 6. trophæum, 2. 4. Aurea arma, 1. 16. tentoria, 2. 8.
Aurum in uſum armorum conflatum, 2. 15. avaris in os infuſum, 3. 11. in ſignis Parthorum, 3. 11. Aurum privatum in medium collatum, 2. 6. AURUM quam ferrum fortius, 3. 1. Aurum Parthicum, 3. 11. Aurum ex præda eligunt Suevi, 4. 12. Aurum venis repurgare, 4. 12. Auro fulgentes elephanti, 2. 8. penſatum caput Gracchi, 3. 15.
Aurifera regio, 4. 12.
Aurigonæ, 4. 12.
Auſpicari (*pro inchoare*), tranſmarinos triumphos, 2. 18. urbem, 1. 1. *vide Indicem Juſtinianum*.
Auſpicium, *pro omine*, 2. 2.
Auſpicia contemnit Claudius non impune, 2. 2.
Antronii, 4. 1.
Auxilia, *pro propriis viribus*. 2. 8. *Sic & Juſtinus, & Caſ. de B. Civ.* 3. 106. Auxilii quondam præſtiti memoria, delinquentibus ignoſcitur, 2. 9. in auxilium mittere, 1. 3.
Auxima. *urbs*, 3. 22.

B

BAculum, 4. 11. & Baculus, *pro ſceptro, geſtamine regio*, 3. 19.
M. Bæbius Tamphilus Ligures vincit, 2. 3.
M. Bæbius, *Appiano Bæbius*, uncis trahitur, 3. 21.
Bæbius ritu ferarum inter manus laceratus, 3. 21.
Bagrada, *fl.* 4. 2. *alibi eſt* Bragada.
Bajæ, *urbs*, 1. 16: 2. 6.
Baleares *unde dicti*, 3. 8. *in notis*. Baleares inſulæ, 3. 22. vincuntur, 3. 8.

Balearicus *Metelli cognomen à victis Balear.* 3.8.
Balearicum bellum, 3. 8. fretum, 3.6.
Balſami ſylvæ, 3. 5.
in Baltei latebris aquilam abſcondit ſignifer, 4. 12.
Baltea non ſolvere, votum, 2. 4.
Barbaries Sarmatarum, 4. 12.
Barbari barbarorum Myſi, 4. 12. Barb. jure non agunt, 1. 13. Barbaris ſolita temeritas, 4. 12. Barbari Romani, 1. 2. Barbari *dicebantur Græcis omnes aliæ gentes, etiam moribus legibuſque cultiſſima. Vide Strabonem, ſine lib.* 1. *& med. lib.* 14. *Cato apud Plinium*, 29. 1: *Nos quoque Græci* Barbaros *dictitant*.
Baſilius, 4. 2.
Belgæ, 3. 10.
Belgica, *urbs*, 4. 12.
Bellatrix Hiſpania, 2. 6.
Bellica nomina, *h. e. bello quæſita*, 3.8.
Bellua, *pro elephante*, 1. 18. *Vide Ind. Curt.*
Bellum Latinum, Gallicum, *& ſimilia, vide ſuis quæque locis*. Bellum hæreditarium: *quod à vivente conflatum, poſt mortem ejus, velut hæreditate relictum, geritur*, 3. 17. hoſtile, *quod opponitur* civili, 3. 22. navale, 1. 11: 3. 10. privatum, *quod privatis copiis geritur*, 1. 12. pluſquam Bellum, 4. 2. Bellum ante finitum, quam geri nuntiaretur, 2. 13. Bellum aſcendit montes, 4. 12. creſcit, 4. 2. navigat, 2. 2. *Sic Cicero pro l. Manilia, cap.* 12. *quam celeriter Cn. Pompejo duce* belli impetus navigavit? *Salvianus, lib.* 6. *pag.* 196. *navigare per fluctus bella cœperunt.* ſerpit in proximos, 2. 9. Belli ars, 1. 3. contagium, 1. 9: 1. 15: 2. 13: 2. 18. fons, 3. 6. impetus, 3. 5. incendia, 1. 17: 3. 5. ruina, 2. 11: 2. 12. ſpectaculum, 1. 11: 1. 18. ſubita, 1. 1. turbo, *vide* T. Belli metu in bellum incidere, 4. 2. Bello venienti occurrere, 4. 11. Bellum committere, profligare, conficere, *quid differant*, 2. 15. in compendium mittere, 1. 3. patrare, *h. e. conficere*, 2. 15. Bello quaſi tempeſtate præcluſum mare, 3. 6. Bello promptus, 1. 5. Bello quidam boni, pace mali, 3. 5. Bella externa, & motus domeſticos, ſeparatim perſequitur Florus, 3. 12. Bellum, *pro prælio*, 4. 2: 1. 18.
Belli cauſſæ. *vide* C.
Beneficiorum, quoque potentia gravis liberis, 4. 2.
Beſtiarum morientium morſus quam maxime mortiferi, 2. 15.
Bibere in oſſibus capitum, 3. 4.
Biceps civitas, 3. 17.
Bithynia, 3. 5. recipitur à Nicomede, 3. 5.
Bithynicus, 3. 5.
Bituitus *Gallus*, 3. 2.
Bituriges, 3. 10.
Bocchus *Maurus*, 3. 1.
Bœotia, 3. 5.
Bojorix *Cimber*, 3. 3. *Hoc nomen reperitur etiam apud Livium*, 34. 45. *de regulo Bojo*.
Bomilcaris Adherbal, *ſubaudi filius*, 2. 6. *Græciſmi hujus, etiam noſtratibus uſitati, complura apud Latinos exempla*.
BONIS gravior crudelitate ſuperbia, 1. 7. Bona fide, *h. e. omnino, exacte*, 2. 2. *ita* bona fide quieſcunt arma, 2. 3. *male explicat Alb. Gentilis de arm. Rom.* 2. 11. *ſic noſter utitur vocabulo* fideliter, 3. 5. *Ita Seneca, epiſt.* 85. *Nunquam* bona fide *manſueſcunt vitia*. Bona regia diripiunt Romani, 1. 9. Bonorum meorum hæres eſto, *formula inſtitutionis*; 2. 20.
Bonna, 4. 12.
Bononia, 4. 6.
ad Boves redire, *h. e. agriculturam*, 1. 11.
Boſphorus, 3. 5.
Bovillæ, 1. 11.
Bragada, *fl.* 2. 2. *alibi eſt* Bagrada.
Brennus, 2. 11.
Brenni *pop.* 4. 12.
Britannia, 3. 10. ante Romanos aliis gentibus cognita, 3. 10.
Britanni, 3. 12. vincuntur à Cæſare, 3. 19.
Britomarus Inſuber, 3. 4.
Brunduſium, 4. 2. Salleotioorum caput, 1. 20. obſidetur à Cæſare, 4. 2. à Brunduſio trajectus in Græciam, 4. 11.
Buttius *h. e. Bruttii. Vide* Singularis pro plurali Bruttius angulus, 3. 20.
Brutus *Decimus Junius* Hiſpanos vincit, 2. 17.
Brutus *Decimus Junius* obſidetur ab Antonio, 4. 4.
Brutus *Decimus Junius* Maſſiliam capit, 4. 2.
Brutus *L. Junius* Coſ. *Præfat.* libe

tos punit, 1. 9. occumbit, 1. 10. Bruti nomen unde, 1. 9.
Brutus *M. Junius* Cæſarem interficit, 4. 2. Bruti mors, 4. 7.
Bullæ ſenatorum, 2. 6. bullæ puerorum, *ſunt apud Plinium*, 33. 1.

C

ex CAdaveribus agger effectus, 4. 2. pons factus, 2. 6. victitatum in fame, 2. 18.
Cadere aliorſum, *h. e. alium exitum nanciſci*, 2. 4.
CÆDES, etiam juſta, non debet eſſe multa, 4. 6.
Cælum quaſi ardere viſum ex ſplendore galearum, 3. 3. Cæli annua converſio, 4. 3. Cælum ipſum aſcendere gloria, 2. 19. *Sic Daphnis Virgilianus* uſque ad ſidera notus, *Ecl.* 5. 43. Cælo miſſa haſta, 2. 17. à Cælo venientes hoſtes, 2. 12. menſis in Cælo, 4. 2. Cælum, *pro temperie, aëre. ſic* Cælum atrox, 3. 2. molle, 1. 16: 4. 12. CÆLI ſolique clementia robur elanguet, 3. 3. Cæli ſubita mutatio pro peſtilentia, 4. 10. ab alio venire Cælo, 4. 12.
Cælum aureum, 3. 5.
Cæleſtes minæ, *h. e. prodigia in cælo viſa*, 2. 8.
Cæninenſes, 1. 1.
Cæpio *Q. Servilius* vincitur à Cimbris, 3. 3.
Cæpio *Q. Servilius* vincitur à ſociis, 3. 18.
Cæpio Pompeji legatus, 3. 6.
Cæremoniæ Deorum, 1. 2. Syriæ deæ, 3. 19.
Cæſar *C. Julius*, 3. 12. vincit Britannos, 3. 10. Gallos, 3. 10. Germanos, 3. 10. Pompejum, 4. 2. Ægyptios, 4. 2. Pharnacem, 4. 2. Scipionem & Jubam, 4. 2. Pompeji filium, 4. 2. Rhenum bis trajicit, 3. 10: 4. 12. triumphat, 4. 2. occiditur, 4. 2. quaſi Tarquinius regno depulſus, 4. 7. Cæſaris animus & eloquentia, 4. 2. ſententia de Catilinæ ſociis, 4. 1 cum Pompejo & Craſſo triumviratus, 4. 2. vox ad gubernatorem, 4. 2. ad milites, 4. 2.
Cæſar Octavianus. *Vide* Auguſtus.
C. & L. Cæſares fratres occiduntur. 3. 21.
C. & L. Cæſares Auguſti nepotes, 4. 12.
Cæſar *L. Julius* Coſ. 3. 18. vincitur à ſociis, 3. 18.
L. Cæſar avunculus Antonii proſcribitur, 4. 6.
ad Cæſares Imperium Romanum transfert fortuna, 4. 3.
Cajeta, *portus*, 1. 16.
Calabria, 1. 18.
Calagurie, *urbs*, 3. 22.
CALAMITAS augetur ludibrio, 3. 20. in experimentum illata divinitus, 1. 13. CALAMITATIBUS magnitudo virtutis approbatur, 1. 13: 2. 2.
Calatinus *A. Attilius*, dictator, 2. 2. *A* Calatia, *quæ hodie* Galazzo, Sueyro in verſione Velleji.
Calendis Januariis conſulatus initus, 3. 21.
Calidonius ſaltus, 1. 17. Calidoniæ ſylvæ, 3. 10.
Calliditas Thracum, 3. 4.
Callidus *pro prudente, ſollerte.* 1. 3: 4. 2. *Sic apud Salluſt. de Rep.* 2. 1. *Neque de futuro quiſquam ſatis* callidus, *ſatiſque* prudens *ſit.* & ibid. *magis malus, quam* callidus, *ingenio, & patres conſilio valere decet: populo ſupervacanea eſt* calliditas. Callidum genus Aquitani, 3. 10. Callidiſſimus rex Jugurtha, 3. 1.
Calones ab exercitu remoti, 2. 18.
Calor militum in præliando, 3. 10.
Calpurnius Beſtia Coſ. 3. 1.
Calpurnius Flamma, 2. 2. *ejus hiſtoriam ita ſcribi velim:* occupavit: adeoque moratus hoſtem, dum exercitus omnis evaderet, pulcherrimo exitu, &c.
Camerinenſes, 2. 2.
Camillus *M. Furius*, 1. 12. Gallos cædit, 1. 13. ejus factum egregium, 1. 12.
Campania, 1. 16. occupatur ab Annibale, 2. 6. contra Urbem conſurgit, 3. 18. vaſtatur à gladiatoribus, 3. 19. à Lamponio & Teleſino, 3. 21.
Campani, 1. 16.
Campus Martius, 1. 9. Raudius, 3. 3. Campi Aruſini, 1. 18. Philippici, 4. 2.
Cannæ, 2. 6. Annibalis, Capua, 2. 6.
Cannenſis dies, 4. 12.
Canere dicuntur poëtæ, 2. 19. præcones, 2. 7. Clamare *vocat Plautus, prol. Pænuli,* ſigna; *forte quia tuba & litui, quibus canitur claſſicum, ad ſigna erant. Vide Lipſium de M. R.* 4. 3. *ſic* cecinerunt ſigna, 3. 18: 4. 2. *ita finit epigramma Auguſti, quod ſolum ſupereſt;* ſigna canant, *Virg. Æn.* 10. 310. Signa

canunt

Digitized by Google

canunt — . *Livius*, 7. 40. *Iſthinc*, ſigna canent.
Cantabri, 4. 12.
Cantabria, 4. 12.
Cantus modulatiſſimus, 2. 7.
Canulejus C. Trib. pl. 1. 25.
Capere, *pro occupare. ſic* Capere caſtra, 1. 11. claſſem, 1. 11. locum, 4. 1. oppidum, 1. 11. *pro comprehendenda continendaque rei ſufficere, ita* non capere fidem alicujus rei, *vix poſſe credere*, 1. 9. *quomodo Livius*, 9. 9. Somnio lætiore quam quod mentes eorum capere poſſent. & 33. 18. *Majus gaudium fuit, quam quod univerſum homines caperent. Appulejus, lib.* 11. *animo meo tam repentinum, tamque magnum, non capiente* gaudium. *Marcellinus*, 17. 2. *vix* indignationem capientibus *animis*, quaſi fortuna tanti imperii non caperet duos, 4. 2. *h. e. quaſi non ſufficeret duobus*. Capere impetus, recurſus, *pro facere, peragere*, 4. 11. Ceperat, *pro* cepiſſet, 4. 2.
Capitolium ſedes Jovis, 1. 13: 3. 21. perfugium ſeditioſorum, *ut* Appuleji, 3. 16. Gracchorum, 3. 14: 3. 15. Marianorum, 3. 21. percuſſorum Cæſaris, 4. 7. ſervorum, 3. 19. dictum à capite Toli, 1. 7. *Sic apud Strabonem, lib.* 8. *pag.* 260. *locus eſt ab Euryſthei capite*, Εὐρυσθέως κεφαλή.
Cappadocia, 3. 5. acquiſita, 3. 12. in partibus Pompeji, 4. 2. Cappadociæ nives, 4. 10.
Capreæ palus, 1. 1. Capra, & Caprea, idem, 1. 1.
Capſa, *urbs*, 3. 1.
Captare, *per illecebras aliaſve artes aliquid venari, ſeu petere*. 4. 2. Captare aliud ex alio, 3. 17.
Captivitas Africæ, 2. 6. Captivitatis ſenſus elephantis, 1. 18.
Captivus Oceanus, 4. 2. Captivi ſine pretio reſtituti, 1. 18. *Sic aſtutus ille Annibal ſocios Rom. captos dimiſit, ut ſibi civitates ſuas populoſque conciliarent, quod & poſtea in Hiſpania imitatus eſt Scipio, & Nicomede victo Mithridates*. Captivos ex præda eligunt Sicambri, 4. 12.
Captus ponte, quaſi jugo, Rhenus, 3. 10.
Caput Antonii in Marii menſis expoſitum, 3. 21. Aſdrubalis, ante Annibalis caſtra projectum, 2. 6. Ciceronis, in roſtris poſitum, 4. 6. Craſſi, ad regem Parthorum relatum, 3. 11. C. Gracchi, percuſſoribus auro penſatum, 3. 15. humanum, in fundamentis Capitoli inventum, 7. 18. Pacori, circumlatum, 4. 9. Exempla ſimilia vide apud Elmacin. pag. 256. 262. & paſſim. Appian. in 12. pag. 101. 105. Hiſt. Arab. Toletani, cap. 18. cap. 35. Joſeph. 13. 8. Pauſan. pag. 128. 50. Item de capite *Maxentii* in Zozimo, lib. 11. *Avidii Caſſii*, apud Vulcat. Gallic. cap. 8. Caput auferendum præbet Caſſius, 4. 7. *fortaſſis ne in agnitum cadaver contumelioſius conſuleretur: qua mente Antonius etiam Rhamnum libertum juramento adegit, ut ad primum juſſum ſuum caput ſibi adimeret. Apud Appian. in Parth. pag.* 167. *Adde Othonis exemplum, apud Tacit. H.* 2. 49. Caput manu tangens, ſpeciem diadema poſcentis præbet, 3. 16. circa Caput Servii flamma viſa, 1. 6 Capite velato Manibus ſe devovet Decius, 1. 14. Capite obtrito cauda minantur angues, 3. 5. Capita hoſtium ad imperatorem relata, aut alias circumlata, 4. 9. proſcriptorum pro roſtris expoſita, 3. 21: 4. 6. in Capitum oſſibus bibere, 3. 4. De inimiciſſimorum capitibus hoc faciunt Scythæ, ut quiſque illud quod eſt infra ſupercilia reciſum prorſus excutiat: & crudo tantum bovis corio, ſi pauper ſit; ſin dives, non modo exterius inducat bovino corio, verum etiam interius inauret, & ſic utraque pro poculo utatur. *Herodotus*. 4. 65. *Sic caput Nicephori patius, os cranii nudatum, argento circumdatum incluſit, juſſitque principes Bulgarorum ex eo bibere. Cedrenus, pag.* 296. *exemplum Stoſtui, quod &* 4. 9. *poſuimus, paullo aliter recenſet Camerarius, ſubciſiv.* 2. 50.
Caput, *pro eo quod eminet, principem locum tenet. ſic inter urbes eſt metropolis, ut* Caput Achajæ Corinthus, 2. 16. Armeniæ Artaxata, 3. 5. Campaniæ Capua, 1. 16. Latii Alba, 1. 1. Numidiæ Zama, Thala, &c. 3. 1. Picentium Aſculum, 1. 19. Siciliæ Syracuſæ, 2. 2. terrarum Roma, 1. 7. *Idem eſt dicere*

Caput gentis, *ut* 2.13. Caput belli, *pro loco unde bellum incepit, & inſtauratur*, 1.18: 2.2: 3.10: *Plurima hoc genus exempla occurrunt paſſim apud auctores*. Caput, *pro vita. ſic* devotum Manibus Caput Decii, 1.17. Capita papaverum, *pro illorum calycibus, quod formam capitis & ſitu & rotunditate referant*, 1.7. *quamvis & alias in rebus Caput pro extremitate rei ponatur. ut* Capita arborum, *Caſar de bel. civ.* 2.9. capita tignorum, *Seneca Troad.* Caput vitis, *Columella*. 3.10. molis, *Curtius*, 4.2. Capita loramentorum, *Juſtinus*, 11.7.

Capite cenſi, 3.1. *Hi quod infima ſortis eſſent*. Capite cenſos *ex eo vocat omnes homines Arnobius, lib. 2. pag. 80. quod nempe ad divinam naturam, ut ordines primos, collati, nihil omnino valeant, & viliſſimi ſint*.

Capua, *urbs*, 1.16: 3.20: 3.21. Annibalis Cannæ, 2.6. recipitur à Romanis, 2.6. Capuæ opes, 2.18.

Carala, *urbs*, 2.2. *quæ &* Caralis, 2.6.

Carbo Lucanos vincit, 3.18.

Carbo, *Cn. Papirius*, Marianarum partium dux, 3.21. Coſ. 3.21. occiditur, 3.21.

Carceris ſupplicium, 2.2. in Carcere ſtrangulati Catilinæ ſocii, 4.1.

Cardo, *Juſtinus*, 42.3. plagam cæli *vocat*, 4.12.

Cariſius, 4.12.

Carnutes, 3.10.

Carnis uſus ignotus Cimbris, 3.3. Carne ſemicruda veſcuntur Numantini, 2.18.

Carpentum Bituiti argenteum, 3.2. Carpento vecta Tullia, 1.7. Carpenta Britannorum, 3.10. Cimbrorum, 3.3. Gallorum, 1.18.

Carræ, *urbs*, 1.11: 3.11.

Carrago, munimentum ex plauſtris, 3.3.

Carſeoli, *urbs*, 3.18.

Carthaginienſis, 2.2.

Carthago, 1.16. obſidetur à Regulo, 2.2. à Scipione, 2.6. deletur, 2.15. à regina condita, 2.15. Carthaginis excidium, 3.12. incendia, 2.15. opes, 2.18.

Caſa paſtoria, 1.1. Caſæ paſtorum in veteri Roma, 1.13.

Caſpii, *pop.* 3.5.

Caſſius *L.* legatus contra Mithridatem, 3.5.

C. Caſſius vincitur à Spartaco, 3.20.

Caſſius C. Cæſarem interficit, 4.2. Caſſii caſtra capta, 4.7. mors, 4.7. Caſſius & Brutus Parthos in auxilium ſollicitant, 4.9.

Caſtella 18. à Cæſare extructa in obſidione Gergoviæ, 3.10. *L.* à Druſo ad fluvios Germaniæ, 4.12. Caſtellorum ſpecie naves, 4.11.

Caſtigat furorem civium oceanus, 4.2. *Sic Livius*, 39.25. *equum tenaciem frenis aſperioribus caſtigare*.

Caſtigata naufragio claſſis, 3.20.

Caſtores viſi, 1.11: 2.12: 3.3.

Caſtra capta, ultimum belli dedecus, 3.19. Caſtra hoſtium combuſta, 2.6. direpta, 3.10. Caſtris aliquem exuere, 2.7: 3.3.

Caſtrenſis claſſis, 2.2.

Caſus dat exitum, quem datura virtus fuit, 1.18. quodam caſu, quaſi induſtria, 2.8.

Catenas plures, quam arma, in navibus portat Antonius, 3.7. Catenas alicui dare, *pro in catenas aliquem dare*. 3.5. Catenas morſu tentant Gallogræci, 2.11. Thraces, 4.12. Catenis religare, 3.19. in Catenis ducere, 2.18.

Catenati cultores agrorum, *h. e. ſervi ergaſtularii*, 3.19.

Catilina, 3.12. interficitur, 4.1.

Catilinarium bellum, 4.1.

Cato Cenſorius Celtiberos vincit, 2.17. excidium Carthaginis urget, 2.15.

Cato C. *Porcius* vincitur à Thracibus, 3.4.

Cato vincit Etruſcos, 3.18.

Cato *Uticenſis*, 4.1. adverſus potentes ſemper obliquus; 4.2. Pompejanarum partium dux, 4.2. mortem ſibi conſciſcit, 4.2.

Catti, 4.12.

Catulus *Q. Lutatius* ignis hauſtu moritur, 3.2.

Catuli luporum, 1.1. *Sic in eadem hiſtoria Juſtinus*, 43.2.

Caucaſus *mons*, 3.4: 3.5.

Caudex cognomen Claudiorum, 2.2.

Caudinæ furculæ, 1.16. Caudinum fœdus, 2.18.

Cavelani reges, 3.10.

Cauſa belli Achaici, 2.16. Allobrogici, 3.2. Ægyptii, 4.2. Ætolici, 2.9. Armenii, 3.5: 4.12. Aſiatici, 2.28. Balearici, 3.8. Britannici, 3.10. Cæninenſis, 1.1. Cantabrici, 4.12. Catilinarii,

Digitized by Google

4. 1. Cimbrici, 3. 3. Civilis Mariani, 3. 21. Æmiliani, 3. 23. Cæſariani, 4. 2. Mutinenſis, 4. 4. Peruſini, 4. 5. cum Sex. Pompejo, 4. 3. Actiaci, 4. 3: 4. 11. Cretici, 3. 7. Cypricæ expeditionis, 3. 9. Dacici, 4. 12. Etruſci, 1. 17. cum Exteris gentibus, 4. 12. Gallici, 3. 13. Gallogræci, 2. 11. Germanici, 3. 10: 4. 12. Gladiatorii, 3. 20. Helvetii, 3. 10. Hiſpani, 2. 17. Hiſtrici, 2. 10. Illyrici, 2. 5: 2. 13. Inſubrici, 2. 3. Jugurthini, 3. 1. Latini, 1. 11: 1. 14. Liguſtici, 2. 3. Macedonici primi, 2. 7. ſecundi, 2. 12. tertii, 2. 14. Maſſilienſis, 4. 2. Mithridatici, 3. 5. Numantini, 2. 18. Parthici cum Craſſo, 3. 11. cum Antonio, 4. 10. cum Ventidio, 4. 9. Pergameni, 3. 20. Picentis, 1. 19. Piratici, 3. 6. Pontici cum Mithridate, 3. 5. cum Pharnace, 4. 2. belli cum Porſena, 1. 10. Punici primi, 2. 2. ſecundi, 2. 6. tertii, 2. 15. Sabini, 1. 1: 1. 15. Samnitici, 1. 16. Sertoriani, 3. 22. Servilis, 3. 19. Socialis, 3. 18. Syriaci, 2. 8. Tarentini, 1. 18. Thracici, 3. 4: 4. 12. Vejentis, 1. 1. Umbri, 1. 17. Volſinienſis, 1. 21. Cauſſæ bellorum plerumque occultæ, 1. 11. Cauſſas mutuum quærere, 2. 6. Cauſſis ultro ſe suggerentibus imperium procedit, 2. 8.
Cauſſæ, *forenſe vocabulum, pro actionibus, litibus*, 4. 12.
Cedere, *pro obvenire alicui, Sic* Carthago ceſſit, 2. 2. Syracuſæ ceſſerunt, 2. 6. *Ita Tacit. pr. Ann. Antonii arma in Auguſtum* ceſſere. Cedere *pro ſuccedere, ſic* res ceſſit, 2. 17. fortuna ceſſit, 3. 1. *pro vinci. ſic* PARS regni Antiocho data, eo libentius, quod tam facile ceſſerat, 2. 8.
Celeritas in duce quantivis pretii, 3. 6.
Celia, cereviſiæ genus, 2. 18.
Celtiberia, 4. 2.
Celtiberi, 2. 17. vincuntur à Catone, 2. 17. militant Sertorio, 3. 22.
Celtici, 2. 17.
Cenſoria gravitas, 1. 18.
Cenſorinus *L. Martius* Coſ. 2. 15.
Cenſus apud Rom. origo, 1. 6. Utilitas, 1. 8. Cenſus pop. Rom. *pro bonis, reditibus*, 4. 2. *ſic elegantiſſime Plinius*, 36. 15. *Curio nihil* in cenſu habuit *præter diſcordiam principum Ovidius,——dat* cenſus *honores*.
Centuriæ, 1. 5. Centuriarum in deligendis magiſtratibus ſapientia, 2. 6.
Centurionis Domitii ſtoliditas, 4. 12. Centuriones viginti incremati, 4. 12.
Cephalenia, *inſ.* 2. 9.
Ceraunii montes, 2. 9.
Cereris Liberique certamen Campania, 1. 16.
Certamen ſingulare Manlii cum Gallo, 1. 13. Valerii, *ibidem*. Scipionis, 2. 17.
Certa fides, 4. 12.
Cervices gentium tumidæ inflatæque reſiliunt à jugo, 4. 12.
Ceſonius, 4. 2.
Ceſſare à laude, 1. 10. ab imitatione, 1. 11.
Ceterum, *pro ſed*, 2. 18: 3. 5. Sic Tacito, 1. 44.
Cethegi, 4. 1.
Chærones, 3. 5.
Chaonum montes, 2. 7.
Cheruſci, 4. 12.
Chryſocolla, 4. 12.
Cibaria à tribunis flagitat populus, 3. 12.
Cibum, niſi prius funda percuſſum, non accipit puer Balearis, 3. 8.
Cicero Coſ. Catilinæ conjurationem patefacit, 4. 1. Ciceronis caput in roſtris expoſitum, 4. 6.
Cilicia, 3. 11. acquiſita, 3. 12. In partibus Pompeji, 4. 2.
Cilix ſervus bellum concitat, 3. 19. Cilices piratæ, 3. 6. extincti à Pompejo, 4. 8. Cilices Pompejani actis ſub mari funibus, ratem hoſtilem capiunt, 4. 2.
Cimbri, 3. 3. cæduntur à Mario, 3. 3. Cimbrorum uxores, & earum ferocia, 3. 3.
Ciminius ſaltus, 1. 17.
de Cineribus obrutis ſubita flamma, 2. 15.
Cingula equorum, 2. 18.
Cinnana rabies, 4. 2.
Circa obſidiones urbium diſcurſum, 4. 2. Circa unum montem VI menſibus pendent Galli, 1. 13.
Circumagere legiones, *pro reducere*, 3. 21. *alibi* convertere ſigna *appellat*.
Circumacta fortuna, *pro verſa, mutata*; 2. 2.
Circumferre arma. *Præfat. Tacitus*, 1. 56. huc illuc ferre arma: *&* 13. 37. circumferre bellum *dicit*: *noſter* Circumferre ſigna, 3. 5. *ita* terrorem nominis, 2. 2. *quomodo iterum Tacitus*, 2. 52. Circumferre ſanguinem, 4. 1.
Circumfundere, *pro circumdare, cir-*

circumcingere. *ita* Circumfuſi equitatus, 3. 11. exercitus, 4. 2. Circumfuſa roſtra, 3. 6. *ſic apud Livium*, 2. 65. circumfuſi ducibus equites. *& apud Tacit.* 3. 5. circumfuſæ lecto imagines. *Nihil igitur mutandum erat Loccenio in illis Curtii*, 4. 13. tantam multitudinem circumfundi paucioribus poſſe: *ubi & ſequentia hanc lectionem poſtulant*. *Utitur idem auctor hoc ſignificatu*, 3. 9. *Sic apud Juſtinum*, 4. 4. circumdatæ munitiones. *quod pluribus exemplis firmat Berneccerus in omiſſis ad eum locum*.
Cirta, *urbs*. 3. 1. *Auguſtin. ep.* 130.
Ciſalpinus, 4. 4.
Citare ad tribunal, 4. 12.
Citerior Hiſpania, *h. e. propior nobis*, 4. 2. Oceanus, 4. 12.
CITO, quam vere, triumphare malle, non expedit, 3. 5.
Citra ſpem, 3. 1.
Civicus furor, 4. 2. Civica rabies, 3. 21. *pro bellis civilibus. ita Horatius, od.* 3. 24. *&* rabiem *tollere* civicam.
Civilis conſpiratio, *h. e. cum civibus inita*, 4. 1. Inſania, *pro bello civ.* 3. 21. Civile tantum bellum non recte dicitur Cæſ. & Pompeji, 4. 2. CIVILES diſcordias hoſtes læti accipiunt, 4. 9. ex Civilibus bellis non triumphatum, 3. 22 in CIVILIBUS bellis non temere pace contenti victores, 3. 23.
CIVES urbem faciunt, non ædificia, 1. 1. *Adde orationem Pompeji apud Appianum, civil.* 2. *pag.* 459. *Alcæo primitus tributum dictum hoc Ariſtides, tom.* 3. *orat.* 2. Civium favori velificari, 1. 9.
Civitas, *pro jure civitatis*, 3. 12. Civitatis jus poſcunt Latini, 1. 14. Socii, 3. 18. Civitatem beneficio alicujus nacti, nomen ejus accipiebant, 3. 21. *Talis M. Claudius, apud Liv.* 3. 44.
Clades fœda, 2. 2. idonea, *h. e. non modica*, 1. 12. illuſtris, *pro nota, memorabili*, 1. 16. Clades rerum, 4. 2. Clades domus, *pro exitio familiæ*, 1. 9. Clade major Marius, 3. 21. *ita* Cladibus animoſior Samnitum gens, 1. 16. Cladium atrocitas, 2. 6.
Clamor in pecudum morem ſublatus, 3. 8.
Clangor anſeris, 1. 13. Clangore, (*ſc. tubarum*) conſternati, elephanti, 4. 2.
Clariſſimi principes exulatione mulctati 1. 22.
Claſſicum, *ſignum ineundæ pugnæ datum*, 3. 23: 4. 2.
Claſſici, *ſubaudi milites, qui in navibus merent, ſocii navales aliàs*, 4. 2.
Claſſis Cæſaris, naufragio caſtigata, 2. 10. Carthaginenſium incenſa, 2. 15. Claſſis cremata, ne incenderetur, 2. 12. triumphans, 2. 7. ſex roſtratarum, 2. 11. gravis & Martia, 3. 6. Claſſes naufragio cæſæ, 4. 2. celeriter comparatæ, 2. 2. Claſſes Druſi ad Bonnam & Ceſoniam, 4. 12.
Appius Claudius Cæcus, 1. 18.
Appius Claudius militibus ſuis inviſus, 1. 22.
Appius Claudius decemvir, 1. 24.
Appius *Claudius Caudex* Coſ. primus in Siciliam cum claſſe trajicit, 2. 2.
Appius *alius* P. Claudius Coſ. vincitur à Pœnis, 2. 2.
Appius Claudius *Pulcher* Coſ. *Præfat.* Capuam obſidet, 2. 6.
Appius *Claudius* Pulcher Hiſtros vincit, 2. 10.
Appius *Claudius* Thraces vincit, 3. 4.
Claudius Druſus *Nero, privignus Auguſti*, 4. 12. Germanos vincit, 4. 12. moritur, 4. 12. ex provincia cognomen accipit *Germanici*. *Ibidem*.
Claudius Nero C. debellat Aſdrubalē, 2. 6.
Claudius Unimanus prætor vincitur à Viriato, 2. 17.
Clauſtra, *pro anguſtiis, per quas in regionem aliquam iter eſt: Sic* Clauſtra Africæ, 4. 2. Alpium, 4. 2. Italiæ 3. 3. Macedoniæ, 2. 7. portus, 4. 2.
Clementia Cæſaris, 4. 2. eam vincit invidia, 4. 2. Clementia ſoli, cœli, *pro miti temperie*, 3. 3.
Cleopatra Ægyptia, 4. 2. amica Antonii, 4. 3. vincitur & perit, 4. 11.
Cliens Urbis Oſtia, 3. 21.
Clientela, *pro tutela*, 3. 1. *Sic explicat Livius*, 25. 29.
Clipeis obruta virgo, 1. 1. Clipei ex viminibus, 3. 20.
P. Clodius, trib. pl. 3. 9.
Clodius Glaber vincitur à Spartaco, 3. 20.
Clœlia, 1. 10.
Cludere pro *Claudere*, 4. 12: 3. 20.
Cluſium, *urbs*, 1. 13.
Clypea, *urbs*, 2. 2.

Digitized by Google

Cnoſſus, *urbs*, 3. 7.
Coclites, 1. 10.
Cælum. *Vide* Cælum.
Cœnum dividere, 3. 17.
Cogitare Orientem, Xerxem, Darium, *h. e. hæc omnia in animo habere & perpendere, quid virium habeant, habuerintve*, 2. 8.
Cognomen ex moribus, 1. 7. ex provincia, 4. 12. Cognomen præpoſitum, 2. 2. Cognomentorum origo apud Romanos, 1. 15. *Large videtur falli Appianus in præf. dum ait: Nomen olim cuique Romano unum erat, ut cæteris omnibus: poſt acceſſit alterum:* nec ita dudum etiam tertium cœptum eſt addi quibuſdam, quo magis agnoſcerentur, ex aliqua nota corporis, aut virtute animi. *Nam, ut notum eſt, fere ab ipſis Urbis initiis, certe ſub regibus, mos iſte jam obtinuit.*
Cognoſcere ſe ipſum, 2. 17.
Cohærenter, *pro continue*, 2. 17.
Colchi, 3. 5. vincuntur à Pompejo, 3. 5.
Collatinus Coſ. *Præfat.* urbe dimittitur, 1. 9.
Collegium tribunicium, 3. 14.
Collina porta, 3. 21.
Collis Janiculus, 3. 23.
Collocare, 4. 11. *De induſtriâ utitur funebri hoc verbo: quo de vide Kirchman. de funer. Rom.* 1. 12.
Colloquium Scipionis & Annibalis, 2. 6. Colloquia ſimulata, 2. 2: 3. 11.
Colonia Oſtia, 1. 4. Colonia extendere Urbem, 1. 8.
Colores, *pro ipſis pigmentis, quibus colores inducuntur*, 4. 12. *Sic* Odores *infra*.
Columnæ Herculis, 2. 6.
Comæ Syriæ deæ, 3. 19. Comis lſceris pugnantibus interveniunt fœminæ, 1. 1.
Combuſti præfecti navium, 3. 5.
Cominus venire, *h. e. audere congredi*, 2. 6.
Comitia conſularia, 3. 16.
Comitiales dies, 3. 10.
Commeatus & opes totius mundi Oſtia recepti, 1. 4. *Ob commeatus hos* Oſtia alumna Urbis *dicitur auctori. ſicuti Ciceroni pro L. Manilia, c. 12. numeratur inter* eos portus, quibus vitam & ſpiritum ducerent Romani.
Commentum, *pro ſtratagemate*, 1. 11. *Ita ſæpe Juſtinus.*
Commercium, *pro pacto, fœdere*, 3. 5. Commercia fœdus generis humani, 3. 6.
Commilitans Luna, 3. 5.
Commilitium, 4. 4. *Ita Juſtinus*, 5. 10: & 11. 5. *Marcellin. pag.* 396. 11. *edit. Lindembrog. L. Ampelius, ubi de Maſiniſſa. Vide Savaronem ad concionem Sidonii.*
Commilito Romanorum Eumenes, 2. 20. Commilitones dii, 1. 11.
Comminiſci, *pro invenire, excogitare*, 2, 6.
Comminuere hoſtem, *pro frangere, & debilitare*, 1. 3: 2. 6.
Commiſſa *eſt* acies, *h. e. præliatum eſt*, 2. 18. Commiſſa acie, *h. e. cœpto prælio*, 4. 7.
Committere aciem, *pro initium pugnandi facere*, 4. 2. *ita* Committere bellum, *pro incipere*, 2. 15. *Sic Livius*, 3. 28. *& eodem ſenſu* Committere ludos. *Idem*, 2. 37. *& Virg. Æneid.* 5. 113. *Sic* commiſſa proſcriptio & finita, *opponuntur apud Velles*, 2. 64. Committere bellum, *non de initio modo, ſed tota ejus duratione, dictum*, 4. 2. Committere, *pro conjungere, unde* Commiſſura. *Sic* Committere ponte Tiberinum, 1. 4.
in Commune, *h. e. in unum*, 2. 16.
Communitus armis, *h. e. probe inſtructus*, 3. 19.
Comparatio belli cum Contagione, 1. 9: 1. 15. belli Syriaci & Perſici, 2. 8. Cæſaris cum fulmine, 4. 2. cum Tarquinio, 4. 7. Civitatis cum domo privata, 1. 6. Fabii cum Jove, 1. 17. Imperii creſcentis cum adulto, 1. 11: 1. 7. Paulli & Varronis, 2. 6. Populi Rom. cum homine, *Præfat.* cum igne, 2. 2. Pyrrhi cum Hercule, 1. 18. *Plures vide in locis notatis ad vocem* Quaſi in Comparationem, *h. e. ſi compararetur*, au prix, *dicunt Galli*, 4. 10.
Compedes, 3. 19.
in Compendium miſſum bellum, 1. 3.
Compendia, *pro brevioribus viis*, 3. 3. *Plin. fin. Paneg. Quæ ad honores* Compendia *paterent*.
Competitor, 3. 16. Competitor imperii, *pro æmulo*, 3. 1.
Complorare, *verbum funebre apte hoc loco uſurpatum*, 2. 15. *Videtur autem*

Digitized by Google

Comploratio *iſta ſecuta, cum* Conclamatio *jam fidem feciſſet, actum eſſe*, Livius, 25. 26. *Vt non modo lachrymis* juſtoque Comploratu *proſequerentur mortuos, ſed ne efferrent quidem. Iterum*, 5. 39 Comploratis *omnibus pariter vivis, mortuiſque*. Cicero pro domo, cap. 37. *nondum* morte Complorata, *petere arbitria funeris. Et hac ceremonia, cum de morte alicujus innotuiſſet, dicebatur* palam fieri. *Livius*, 1. 41. *Tum demum palam factum ex* Comploratione *in regia orta. Ad quem locum Gruteri notam conſule. Alia tamen Livii editiones praferunt*, Tum demum palam facta, &c. *Vnde ſuſpicabar, ita concipiendam locum iſtum*; Tum demum palam facta, ex comploratione in regia, morte, Servius, *&c. Nullibi certe* palam fieri *reperias abſolute poſitam, ſed adjectum abique res verbive caſum. Sic apud Sueton. Tib.* 22. 1. Exceſſum Auguſti palam fecit. *Sed & aliis de rebus uſurpatur* palam facere. *Probus de fuga Annibalis ex patria*: Hac re palam facta. *Porro* Complorationis *vox ab hac ſignificatione transfertur etiam ad eos, qui imminens exitium velut in anteceſſum deplorant, ut hoc loco, & apud Iuſtinum*, 11. 9. Conſpectis armatis invicem ſe amplexæ, velut ſtatim moriturae, complorationem ediderunt. *Pertinet hac Liv.* 4. 40: & 41. 11. *Item Seneca, ad Polyb.* 3. 3.
Compoſita civitas, *h. e. tranquilla, & quieta*. 3. 23.
Computare, *rationem ſubducere, colligere*, 3. 21.
Conciliare favorem plebis, 3. 12.
Concio, *pro multitudine, qua concionantem audit*, 3. 21. *pro ſermone, ita* Conciones turbidæ, 3. 23. Concionem habere, 1. 1.
Concipere mente, 1. 5. votum, 4. 12.
Concitare, *pro excitare*, 4. 5.
Concretus gelu Danubius jungit ripas, 4. 12.
Concubia nox, 4. 2.
Concurrere, 3. 21. *De hac voce dictum in Indice Iuſtiniano. Cui adde Caſ. de bel. Gall.* 1. 52. *& Silium*, 4. 29. Concucurrit, 4. 2. *ſic* adcucurrit, *Tacitus. H.* 3. 22. *& Apulejus, Metam.* 1. decucurrit. *Caſar. de bel. Gall.* 2. 19. excucurriſſet, *Suetonius Galba*. 18. 6. præcucurriſti, *Plautus Menaecm.* 5. 8. Procucurriſſent, *Livius*, 25. 11: & 40. 30. *Caſar, de bell. civ.* 3. 93.
Concutere ſe, *pro commoveri, tumultuari*, 3. 1. urbem, 2. 15.
Condere, *pro perpolire, in talem ſplendorem producere, ut pro novo haberi poſſit*, 1. 3. *ſic* Auguſtus condidit imperium, 4. 12. *Vide & Iuſtinianum Indicem*.
Conditor artis militaris Tullus, 1. 3. imperii Romulus, 1. 1. Conditores Tarenti Lacedæmones, 1. 18.
Conferre, *pro comparare, contendere, Prafat.* 1. 18. *pro congregare, inire*, 2. 17. Conferre ad admirationem, *h. e. addere ad adm. Prafat.*
Confertiſſima tela, *denſiſſima*; 1. 14.
Conficere bellum, *pro patrare, finire*, 2. 15. hoſtem, *pro debellare*, 3. 5. *ſic* 3. 12. ſacrum, *pro ſacrificare*, 1. 13. *pro interficere*. 3. 1. *ſic* Conficere ſe veneno, 3. 7.
Confinium maris & fluminis, *pro confluente, oſtio*, 1. 4.
Confirmare fugientes, hortari, 4. 2.
Confiſcatio ſocii ac vivi regis, 3. 9. *Sic Sueton. Calig. cap.* 41. confiſcare equites, *h. e. bona eorum in fiſcum redigere*.
Conflare, *habet vim conficiendi, excitandi. Sic dicit*, Conflare diſcordiam 1. 24. egeſtatem, 4. 1. exercitum, 3. 19. fulmen, 2. 6. incendium, 3. 17. ſeditionem, 1. 24.
Confluentes, 4. 6.
Congerere pila, *h. e. confertim jacere, conjicere*, 1. 28.
Congregare corpus unum ex variis elementis, 1. 1.
Conjuratio Galliarum maxima, 3. 10. Conjuratio, *pro factione*, 4. 2.
Conſalutant exercitus, 4. 6. *Adde Tacitum, H.* 2. 42. *Liviam*, 7. 42.
Conſanguinea civitas, 1. 3. Conſanguinitas impetrat auxilia, 1. 18: 3. 1.
Conſcientia amiſſæ fortunæ, *pro memoria*; 2. 12.
Conſecrare, *ſacram ſancire, ſacroſanctam facere. ſic* Remus Urbem ſanguine ſuo conſecrat, *h. e. ſanctam facit, & inviolabilem*, 1. 1. *Sic Marcianus, l.* 8. *de diviſ. rer. definit.* Sanctum eſt,

Digitized by Google

quod ab injuria hominum defenſum atque munitum eſt. Conſecrare *autem duplicem vim habet: ſicut & ſacro-* ſanctum facere, *nam & is, qui ob delictum aliamve cauſſam diis devovetur,* ſacroſanctus *dicitur, Vide Livium*, 3. 55. *Sic igitur* Conſecrare ſe Manibus *dicitur* ſenatus, 1. 13. & Decius, 1. 17. *quod de patre ejus* devovere dixerat, 1. 13. *Ita Plinius paneg. cap.* 64. caput ſuum deorum iræ conſecrare. *Sic* Marti Conſecratus ager regius, 1. 9. *Quomodo* equos conſecrare, *Sueton. Cæſ. cap.* 81.

Conſecratio Romuli, 1. 1. *h.e.* ἀποθέωσις.

Conſeneſcere, *h. e. evaneſcere, deficere tempore. ita* Conſeneſcit imperium, *Præfat.* impetus, 3. 3: 4. 2. *Poſuit hoc verbum Livius.* 9. 19. *de* exercitu: & 25. 12.

Conſerere manum, *pro confligere*, 2. 18.

Conſilium Auguſti ſuper Hiſpanis, 4. 12. Pompeji ſuper piratis, 3. 6. Conſilium Reip. penes ſenes, 1. 1. CONSILIUM à ſenioribus petitum, 2. 6. in CONS. vertendus error, 3. 3. Conſiliis alicujus ſe tradere, *eſt ſinere ſe regi conſiliis ejus*, 2. 8. Conſilia Cæſaris & Pompeji diverſa, 4. 2. CONSILIIS quoque dimicatum, 1. 18. CONS. ſuis vincendus hoſtis, 2. 6. Conſilium *autem dictum putem* à Conſo, *quem arcanorum conſiliorum præſidem vocat Dionyſius*, 2. 31. *quemadmodum &* Conſentes deos *vocatos putem, quod (ut eſt apud Auguſtinum, Civit.* 4. 23.) *in conſilium Jovis adhibeantur.*

Conſortium honorum, 1. 26.

Conſpiratio, *in bonam partem, pro conſenſu, conjunctione.* 3. 16. *Sic etiam Juſtinus.* Conſpiratio civilis, *h.e. conjuratio inter cives tantum inita*, 4. 1.

Conſtat, *h.e. certum eſt*, 2. 6: 2. 18.

Conſternati equi, 1. 7: 1. 18. elephanti, 4. 2.

Conſtitutum, *pro pacto*, 4. 7. ad conſtitutum, *pro ad ſcopum*, 2. 6.

Conſulum origo & etymologia, 1. 9. Conſulem ſe ipſe facit Cæſar, 4. 2. Conſules ſociorum ad ſimilitudinem Romanorum, 3. 18.

Conſulatus Calendis Januariis initus, 3. 21. negatus abſenti, 4. 2.

Conſulere aliquem, *pro conſilium petere*, 1. 16. *pro interrogare*, 1. 7. Conſulere alicui, *h. e. adeſſe ei ope, conſilio*, 1. 9. *Sic apud Tacit.* 11. 36. Conſulere in aliquem ſæve, *pro ſtatuere*, 3. 7. *ita Juſtinus*, 42. 5. crudeliter conſulere, *Liv.* 45. 8. IN ſecundis rebus nil in quemquam ſuperbe ac violenter conſulere decet. Conſulere, *pro quærere, etiam per jocum, aut ſuperbiam*, 3. 3. *ſic apud Tacitum*, 1. 10. Conſulti *per ludibrium pontifices.*

Conſumere, *ſenſim abſumere, & atterere*, 3. 5: 3. 19.

Conſummare Italiam, *h. e. integram ſub ſe redigere*, 1. 18. Conſummare *enim eſt totam ſummam colligere.*

Conſurgere, *pro bellum capeſſere*, 2. 12: 2. 17. *Affini ſignificatu dicunt* Alzarſe *Hiſpani.* Conſurgere contra aliquem, 3. 18: 3. 20. *Vide etiam* Aſſurgere.

Contagio, *morbus ſerpens, à contingendo. transfertur deinde ad alias quoque res, ut* Contagio bellorum, 1. 9: 2. 33: 2. 17: 2. 18. *eodem modo.*

Contagium belli, 1. 15. deditionis, 1. 14.

Contemptus urbis incenſæ, 1. 14.

CONTEMPTUS hoſtis gravior, 2. 14.

Contendere. *pro certare. Præf. ſic* Contentio, *pro certamine, pugna*, 1. 3.

Contis pugnatum, 3. 3.

Continua pax, *h. e. continuata per totum orbem, nuſquam interrupta*, 4. 12.

Contrahere, *pro adunare*, 3. 8: 4. 2.

Contrebia, *urbs*, 2. 17.

ſine Controverſia victoria, *h.e.* (*verba ſunt Agelli*, 5. 6.) *impulvere, ut dici ſolet, incruentaque*, 1. 18.

Contumacia numinum, 1. 7.

Contumelia & injuria differunt, 4. 12. *Sic Juſtin.* 12. 12. Suppliciis ſuis potius ſaturet ſe, quam contumeliis. *apud Liv.* 8. 23. contumeliam injuriamq ie ſe depulſuros *eſſe dicunt Samnites. Liv.* 1. 40. Ferro eam arcere contumeliam ſtatuunt. Sed & injuriæ dolor in Tarquinium ipſum magis quam in Servium eos ſtimulabat. *Auguſtin. in Confeſſ.* 3. 8. ubi libido eſt nocendi, ſive per contumeliam, ſive per injuriam. *Liv.* 26. 29. quanto major injuria, imo contumelia eſt. *Confer Tacit.* 14. 31.

Convenire, *pro complacere ex pacto*, 4. 2: 4. 7. *unde* pacta conventa *dicimus.* Quaſi ita conveniſſet inter Pœnos & Mac. 2. 14

Conventum agere]. *Vide* A.
Converſio Rom. dominationis, 4.3. *Ad eum locum confer Tacit.* H. 1. 16.
Converſi à Cluſio Galli, 1. 13. ad externa auxilia Pœni, 2. 2. in ſpectaculum belli elephanti, 1. 18. Converſa ad Septentrionem plaga, 4. 12. in Orientem acies, 3. 3. Converſa clade, *h. e. mutata belli fortuna*, 3. 5.
Convertere mentes hominum in ſe, 2. 17. ſe in aliquem, 3. 1: 3. 3. Converti ad arma, 2. 18. populationes, 3. 22. in rabiem, furorem, 2. 18. in ſe, 2. 19.
Conviviorum magnificus apparatus, 3. 12.
Convolvere 2. 11. *Vide* Involvere, & Trahere.
Cooptatio, *pro adoptione*, 4. 4.
Coortus, 2. 6.
Cora, *urbs*, 3. 20.
Corfinium, *urbs*, 3. 18: 4. 2.
Corinthium æs, 2. 16.
Corinthus everſa, 2. 16. Corinthi excidium, 3. 12. opes, 2. 18.
Coriolanus, 1. 11. *ubi tamen hæc vox videtur expungenda*. *Vide* Marcius.
Corioli, *urbs*, 1. 11.
Cornelius Aſina Conſ. 2. 2. Corn. Cinna Coſ. 3. 21. L. Corn. Scipio Corſicam & Sardiniam invadit, 2. 2. *alios Scipiones quære in* S.
Corniculum, *urbs*, 1. 11.
Cornu, *pro parte aciei*, 4. 3.
Cornua, *pro extremitatibus*, *ita* Cornua ſinus, 4. 11. *Sic* utrumque portus cornu. *Cæſar apud Cicer. ad Atticum*, 9. 17. Ægypti, 4. 11. *quæ* Clauſtra Ægypti *vocant Tacitus H.* 2. 82. & *Sueton. Veſp.* 7. 1. *Ita* Cornu tribunalis, *Tacit.* 1. 75. *Vide Serv. ad Virg. Æn.* 5. 832. *Liv.* 25. 3. Cornua comitii, *Plinius.* 34. 6.
Corona radiis diſtincta, 4. 2. ſub Corona vendere, 4. 12. Corona enim qua induebantur, ſignum erat captivorum venalium, *inquit Pontan. progymn.* 4. 24. *Vide Agellium*.
Corpora pluſquam humana Inſubribus, 2. 4. Corpora magna ferro magis patent, 3. 10. Corporum temperies à ſolo natali, 2. 4. Corpus, *pro cadavere*, 4. 2. effoſſum, 4. 12. *Sic* corpus mortuum & exſangue, 3. 11: *pro qualibet collectione, quolibet toto*. *ſic* Corpus imperii, 4. 3. Romani corpus fecere ex membris, 3. 18. Romulus ex variis quaſi elementis congregavit corpus unum, 1. 1. in ſuum Corpus redit conſanguinea civitas, 1. 3. *ſic Juſtinus*. 5. 10: 7. 1: 34. 1. *Sic Livius*, 6. 34. *Frontinus*, 4. 2. *Juſtinus*, 14. 2. & Corpus patrimonii. l. 9. §. 5. *de jur. & fact. ignor.* & Corpus juris Romani, *Liv.* 3. 34.
Corripere arma, *h. e. capere*. *Vide* A. imperium, 4. 2. proxima quæque, 1. 9. Corripi morte, 3. 17.
Corſica occupatur à Romanis, 2. 2.
Corvinus, an Corvus, Valeriorum cognomen, 1. 13.
Corrumpere maria, *infeſta & intuta facere*, 3. 8.
Cos Romanæ virtutis Alpinæ gentes, 2. 3. *Sic Ephori Spartani inimicam urbem vocaverunt ἀκόνην τῶν νέων*. *Plut. apophth. Lacon. anonym. cap.* 4.
Coſſus *A. Cornelius*, magiſter equitum, 1. 11.
Coſſus *Cn. Cornelius Lentulus*, Gætulicus, 4. 12.
Cothus *Trax*, 4. 2.
Cotidiani hoſtes, 1. 11: 2. 3.
Cotiſo *Dacus*, 4. 12.
Cotta *L. Arunculejus*, legatus Cæſaris 3. 10.
Craſſiana clades Pacori cæde penſata, 4. 9. Craſſiana clade capta ſigna remittuntur, 4. 12. capti milites Parthis militant, 4. 10.
Craſſus *M. Licinius* triumvir, 4. 2. vincitur à Parthis, 3. 11: interficitur, 3. 11. 4. 2. M. Craſſus Myſos vincit, 4. 12.
Craſſi pater & filius trucidantur, 3. 21.
Cremati mortui, 1. 18.
Cremera, *fl.* 1. 12. Cremeræ clades cum Alliana comparata, 1. 13: 3. 18.
Creſcere *dicitur* bellum, 4. 2. cauſſa belli, 2. 7. naves in ſenos ordines creverant. *h. e. extructa erant*, 4. 11. hieme creverant Alpes, *altiores facta erant denſa nive & glacie*, 3. 20.
Creta, 3. 6.
Creticus, cognomen Metelli, 3. 7: 3. 8. Creticum bellum, 3. 7.
Crines matronarum in tormentorum vincula collati, 2. 15. Crinibus ſuis pendent Cimbræ, 3. 3.
Critolaus *Achæus*, 2. 16.
Crixus *gladiator*, 3. 20.
Crudelitas Thracum, 3. 4. Crudelitas ſuperbia

ſuperbia tolerabilior, 1.7: 4.12.
Cruentus, *pro ſanguine ſuo infecto*, 1.7. Cruenta pugna, *qua multo ſanguine conſtat*, 3.10. Cruentus *pro crudeli*, 1.7. Cruenta cædibus flumina. *Vide* F.
Crux ſervile ſupplicium, 3.19.
Cultores Catenati, 3.19.
Cultus, *pro habitu*, 1.13. *pro reverentia quadam, & veneratione*, 4.11. *ſicut* cultus deorum, 1.2.
Cum fide. *h. e. ſumma fide, fideliter.* 2.18. *ita Livius*, 26. 20. *ſocioſque* cum fide *tutati*. *&* 31. 4. cum ſumma fide & gratia. *Sic Salluſtium* cum cura *dixiſſe, obſervat Seneca, benef.* 4.1. *quod tamen & apud alios auctores.ut Liv.* 39. 2. cum intentiore cura. Cum *omiſſum ubi videbatur requiri*: aderat ingentibus copiis, 1.10.
Cum maxime. *Vide* Maxime.
Cumæ, *urbs*, 1.16.
Cunctanter, 3.5.
Cunctator, Fabii cognomen, 2.6.
Cuniculi, 1.12.
Cupiditas; *pro avaritia*, 3.11. Cupiditate alicujus rei exardere, 2.2. flagrare, 3.5. incendi, 1.8. Cupiditate regni fratres interficit Jugurtha, 3.1.
Cupido divitiarum Lepidum in factioſa conſilia impellit, 4.6. honorum ſeditiones excitat, 1.26. principatus unde orta, & quid effecerit, 3.12.
CURATIONE ipſa vulnera quandoque reſcinduntur, 3.23.
Cures, *urbs*, 1.2.
Curgoni, *pop.* 4.12.
Curiarum apud Rom. origo, 1.6. in Curia ſuggeſtus Cæſaris, 4.2. in Curia occiſus Cæſar, 4.2: 4.7.
Curicticum litus, 4.2.
Curinius, 4.12.
Curio C. *Scribonius*, 3.4.
Curio C. *Scribonius*, dux Cæſarianus, 4.2.
Curius Dentatus *Manius* Sabinos vincit, 1.15. & Pyrrhum, 1.18. ejus medicum proditorem remittit, 1.18. fictilia ſua præfert auro, 1.18.
Curii, 4.1.
Currus triumphalis, 1.5. Currus, *pro triumpho*, 4.2: 4.12. *Ex hac notione Plinium*, 5.5. *optime reſtituit Salmaſius ille ad Solinum, pag.* 383. Inter duos Currus diſcerpti, 1.3. *Ita punita Brunichildis regina Galliæ. Adonis Chronicon, ſub anno Chriſti.* 583.
Curulis, *ſubaudi, ſella*, 1.5: 4.2. Curules ſellæ. 1.13.
Cuſtodia, *pro cuſtodibus*, 4.11. Cuſtodiam elabitur Clœlia, 1.10, Cuſtodiæ, *pro ſtationibus, Gall. Sentinelle*, 1.13. *præſidiis, caſtellis*, 4.12.
Cuſtodiunt imas valles Alpium Illyrici; 4.11.
Cuſtos imperii flamma Veſtalis, 1.2. *putabant enim hanc eſſe inter fata imperii*. libertatis pop. Romanus, 1.26. Cuſtodem ſuum excæcat Craſſus, 2.20.
Cyclades inſulæ, 3.5.
Cydonea, *urbs*, 3.7.
Cynocephalæ tumuli, 2.7.
Cypriæ opes ærarium latius replent, quam ullus triumphus, 3.9.
Cypros Romanorum facta, 3.9.
Cyrenæ, *urbs*, 3.6.
Cyzicum, *urbs*, 3.5.

D

D & T invicem mutantur, 1.18.
Dacia, 3.4.
Daci, 4.12. vincuntur, 4.12.
Dalmatæ, 4.12. vincuntur, 4.12.
Dalmatia, 3.4.
Damaſcus, *urbs*, 3.5.
Damnatus faſtis dies, *h. e. relatus inter atros & nefaſtos*, 1.13. *Lucan.* 7. 403. Et damnata diu Romanis Allia faſtis.
Danubius, *fl.* 3.4: 4.12. imperii terminus, 4.12.
Dare animos, 4.12. audaciam, 3.6. catenas, 3.5. exitum, 4.2. *niſi forte* exemplum *legendum*. exitum ad victoriam, 1.18. favorem, 4.2. finem, 1.16. fugam, *pro facere*, 1.18. funera, 3.21. gradum retro, 4.2. *Sic Statius, Thebaid.* 8. 688. —— retroque datum Thebana tegebant Arma ducem —— juſta Manibus, 4.2. pacem, 2.7: 2.8. pœnas, 1.21: 3.7: 3.22: 4.2. ſalutem, *pro ſalutare*, 4.2. ſpem, 3.5. ſtatum, 3.5. ſtragem, 1.18. terrorem, 4.2. tributa, 2.6. Dare fato partium, *h. e. facere propter fatum partium*, 4.2. Dare, *pro conjicere. ſic* Dare in profluentes, 4.12. in vincula, 3.10 *quomodo* dare in opus publicum, *l.* 4. §. 1. *de incend. ruina, naufr. & alibi*. Dare in altum, *pro dare vela in altum*, 4.11.

Digitized by Google

Darius, 2. 8.
De cineribus, *pro ex cin.* 2. 15. de gladiatore munerator, *h. e. ex glad. cum prius gladiator fuiſſet*, 3. 20. *ſic* De ſervitute Romani, 2. 6. *Varro*, de ſylveſtribus *ſativa redigens dom.* de Italia Africani faciant hoſtes, 2. 6. de flumine bibere, 3. 3. de manu ſcutum rapere, 4. 12. de ſanguine renaſci, 1. 18. de Gallia triumphus, 4. 2. de finibus, *h. e. pro fin. propter fines*, 1. 11. de integro, *ſicut de novo, aut contracto denuo*, 3. 5.
Debitores à Manlio liberati, 1. 26.
Deceates, *pop.* 2. 3.
Decemviratus, 1. 24.
Decennis obſidio Vejorum, 1. 12.
Decimæ prædæ Apollini miſſæ, 1. 12.
Decimus prænomen, 2. 17.
Decius Mus Coſ. ſe diis Manibus devovet, 1. 14. Item ejus filius, 1. 17.
Decoquere, *neutraliter, Præfat. Ad hunc modum Livius*, 40. 37. ſuſpicio inſinuaverat animis. *Plinius* 36. 15. ad infinitum auxere numerum. *Symmachus, epiſt.* 7. munus inchoat. *Ambroſius, lib.* 2. *contra Symmachum*: mundi primæva mutarunt.
Decretum fatorum, 2. 6.
Decus, *pro re per ſe decora. ſic* decus gentis, 2. 15. libertatis, pudicitiæ, 1. 9. *pro ornamento rei, cui acceſſit. ſic* decus Græciæ Athenæ, 3. 5. Hiſpaniæ Numantia, 2. 18. victoriæ Gallicanæ Vercingetorix, 3. 10. Decora quibus imperii dignitas eminet, 1. 5. Decora & ornamenta ſæculi ſui Marius & Sylla, 3. 21. Decus, *pro gloria*, 3. 5.
Decurrere, *de Dacis Danubium tranſeuntibus*, 4. 12. *Videtur expreſſum ex illo Vergilii, Georg.* 2. 497. *Aut conjurato* deſcendens *Dacus ab Iſtro. Ad quem locum male Servius* conjurationem Barbarorum *comminiſcitur. Cum accipiendum eſſet de quadam quaſi colluſione Danubii cum Dacis. Secus apud Claudianum* conjurati venti *dicuntur. Statius, Theb.* 1. 20. Et conjurato dejectos vertice Dacos. *Quod tamen aliter longe exponit Gevartius. ibidem.*
Deditio Campanorum, 1. 16. Mancini, 2. 18: 3. 14. Poſthumii & Veturii, 1. 16. Deditiones ejuſmodi non acceptæ, 1. 6. Deditionis extrema, 2. 17. Deditio, *pro tabula aut nuntio deditionis, ſic* Deditionem ſuam ad Pompejum mittunt Cretes, 3. 7.
Dediti interfecti, 3. 21.
Deducere montibus, 4. 12.
Deeſſe, *pro non adeſſe, non juvare*, 3. 11: 4. 9. *pro abeſſe, non eſſe*; hoc deerat unum malis, 3. 21. Ne quid mali *deeſſet. Vide* Ne. ſævitum, donec deeſſent qui occiderentur, 3. 21.
Defectio Solis, 1. 1.
Deficit bellum, *pro deſinit, finit*, 4. 2. Deficiunt quidam, 2. 2. *h. e. linquuntur animo, ſeu, ut Varro, lib.* 4. *de vita P. R. loquitur, metu debilitantur.*
Defixus admiratione, 2. 6. *Quod in vehementi admiratione ſtupor quidam oriatur, quo in unum quem locum defiguntur oculi. Sic* Defixus ob metum. *Tacitus*, 1. 68. Extremo metu corpora defixere in his veſtigiis. *Idem Agr.* 4. 4
Deformata majeſtas, *polluta, inquinata*, 2. 2.
Degredi ab arce, 3. 16. *Nam particula* de *in compoſitionibus fere denotat motum ad inferiorem locum.*
Delibare, *leviter deguſtare*, 2. 6.
Delos, *inſ.* 3. 5.
Dehinc. *Præfat. ſicut* Deinde.
Dejotarus *Gallogræcus*, 4. 2.
Delectus Gallici, Germanici, *pro ipſis militibus, ex iis delectibus*, 4. 2. Delectum agere, *h. e. deligere milites antiquo more*, 3. 10. Delectus puerorum, virginum, 2. 8.
Deliciæ æſtivæ, *h. e. locus, ubi per æſtatem delectamur*, 1. 11. Deliciæ Tarentinæ, 1. 18.
Delminium, *urbs*, 4. 12.
Denique, eleganter uſurpatum, 1. 16. *ſic apud Cæſ. de bell. Gall.* 2. 33. & *Hirtium, de bel. Alex. cap.* 35.
Deploratus, *pro deſperato, ſic* deplorato exitu, 2. 18. deploratis rebus, 2. 15.
Deprehendere aliquem, *pro capere, prehendere*, 3. 19. Deprehendere experimento, 3. 4. *Sic Quintilianus, Inſtit. Orat.* 1. 12. *Mirum ſit forſitan, ſed* experimentis deprehendas. *Deprehendere pro incauto & nec opinanti imminere, & eum opprimere, Gallicè, Surprendere*; 2. 12; 2. 17. *Hoc ſenſu Livius*; 38. 21. *Tacitus*, 3. 53. & *Agr.* 34. 4. *Plinius, epiſt.* 3. 12. *Seneca rhe-*

Digitized by Google

tor, lib. 3. controv. à princ. Seneca, epiſt. 43 Curtius, 5. 3. Hinc.
Deprehenſus, 2. 12. quomodo puto legendũ etiam, 3. 6. Putares non ab illis Catonem, ſed illos à Catone deprehenſos, Plinius epiſt. lib. III. ad C. Attil. Severum.
Deſævire, pro ſævire, ſævitiem ſuam exercere, 2. 6.
Deſcendere gladiis in jugulos, 3. 10. Liv. lib. 2. de Tarquinio caſo: Ferrum non alte deſcendiſſe in corpus.
Deſciſcere in regem, h. e. regem fieri ex imperatore Romano, 4. 3. in monſtrum, 4. 11. uſurpatur autem ita verbum hoc, cum aliquis in pejus mutatur, ut degenerare.
Deſeitum eſt. 3. 3.
Deſcribere annum in menſes, pro definire, partiri, 1. 2.
Deſertor Pompeji, pro deſertore ex exercitus Pompeji, 4. 2.
Deſinens Pyrenæus, h. e. extremus finis Pyrenæi, 4. 12.
Deſperare armis, 1. 18, victoriam, 4. 2. ſic deſper. oppido, Cic. in Piſon. cap. 34. cum Deſperatis non pugnandum, 2. 18.
Deſtinata mors, h. e. præconcepta & propoſita, 2. 18.
Deſtituit regem ſuum pop: Romanus, 1. 9. h. e. ei parere non vult amplius.
Deſub Alpibus, 2. 3, h. e. ex eo loco, qui eſt ſub Alpibus, ſicut Dehinc &
Deſuper, 3. 2: 3. 3. ſic Tacitus, 2. 16. Vide Taubman. ad Virgil. Æn. 7. 289. & omnino Salmaſium ad Capitolini Macrinum, cap. 12.
Detergere remos, 2. 2. ita Livius, 28. 30: 36. 44: 37. 20: 37. 30. & detergere pinnas. 38. 5. ſic Curtius, 9. 9. abſtergerique invicem remi. Apud Diodorum, 11. 18. in fine eſt; [illegible], ubi interpretes bene; remorum alas detergere: Cæſar, de Bel. Civ. 1. 58. remos (tranſcurrentes) detergere. Adde Hiſt. de Bel. Alexand. cap. 15.
Detonare. ſic detonat tempeſtas Syllana intra Italiam, 4. 2. turbo civilis inſaniæ, 3. 22. turbo primi impetus, 2. 6. Detonare in ſubjectos hoſtes, 1. 17.
Detrahere arma, 2: 6. præſidia, 2. 2. torquem, 1. 13. aliquem in carcerem, 1. 24.
Detrectare, pro recuſare, 1, 22. Sic legendum putem apud Livium, 3. 49. detrectantem, pro retrectantem. Detrectare aliquem, pro vituperare; ita aliquoties Tacitus. Salluſtius, Iug. 53. 3. Adverſa res etiam bonos detrectant, h. e. adverſa etiam fortium exiſtimationem imminuunt.
Detruncare populum: appoſite poſuit hoc auctor de Dalmatis, quibus Delminium eorum caput ereptum erat, 4. 12. Sic apud Paul. Diac. lib. 16. detruncatus Oreſtes. Hieronymus, in Prophetam Abacuc, cap. 3. cum Tyrannus detruncatur, imagines quoque ejus deponuntur & ſtatuæ.
Devovere aliquem, 1. 13. hoſtilibus diris, 3. 11. ſe Manibus, 1. 14: 1. 17. Idem multis poſt ſæculis fecit Claudius Imp. apud Victorem, de Cæſaribus, cap. 34. Vide Dreſſerum in Millen. 4. pag. 450.
Deus, Dea. vide Dii.
à Dextris, 3. 2.
Diadema, 4. 11.
Diæus Achæus, 2. 16.
Dictator ab aratro, 1. 11. perpetuus, Cæſar, 4. 2. Auguſtus, 4. 12.
Dictu difficile, 2. 6. horribile, 1. 16: 2. 6: 4. 12. incredibile, 2. 1. parva res, 2. 6. turpe, 4. 2. turpis contumelia, 1. 18.
Didius M. Thraces vincit, 3. 4.
Didius Cæſaris legatus, 4. 2.
Dies Allienſis pugnæ faſtis damnatus, 1. 13 Dies ſtati ſacrificiorum, 1. 13. frigidus & nivalis, 2. 6. nebuloſus, ventoſus, 3. 3, Die, pro diei, 2. 2. Diem pugnæ ab hoſte petere, 3, 3. Dies feſti, comitiales, 3. 10. Dies pro clade, aut pugna decretoria, Gallis, Iournée, 4. 12. Ita Cicero, pro Sextio, cap. 36. Cinnano atque Octaviano die. Non abit illud Tacit, Agr. 34. 5. imponite quinquaginta annis magnum diem. Non fuit major ſub imperio Romano dies. &c. 2. 6. Sic dies ille Sullanus, Cic. ad Attic. 10. 6. Vetus Poëta, in catalectis Scaligeri, pag. 233. Quis fuit ille dies, Quo Marium vidit ſupra Carthago jacentem? Quo loco legerim juxta, Vide Vellei. 2. 19. unde verſum hunc expreſſum puto.
Differre. Vide Dilatus.
Differtus, pro referto, repleto, 4. 11. Vide Cælium Rhodiginum, Var. lect. 9. 10.

Difficilis aditu gens, *qua difficulter adiri poteſt*, 4. 12.

Dignitas, *pro exiſtimatione, reputatione. Cicero, de invent.*, 2. 55. *ita definit*: Dignitas eſt alicujus honeſta, & cultu, & honore, & verecundiâ, digna auctoritas. *ſic* DIGNITATIS ſuæ ſuperſtitem vivere, taiſerum eſt, 4.2. integra DIGNITATE paranda victoria, 1.12. *pro honoribus*. *Ita* DIGNITATI paranda victoria, 1. 12. *pro honoribus*. *Ita* DIGNITATI paranda præſidia, 4.2. Dignitatis diſcrimina in tabulis, 1. 6. DIGNITATI reorum parcendum, 4. 1. *pro inſignibus honorum*, 1. 13. *ſic* Dignitas equeſtris, *pro annulis*, 2. 6. & in dignitate ſua mori volunt Romani ſenes, 1. 13. *pro reverentia, majeſtate*: *ſic* dignitas imperii, 1. 5. pop. Romani, 1. 8. Dignitas, *pro decore*, *ſic* Dignitas matrimoniorum, 1. 25. natalium, 1. 26. triumphi, 3. 29.

Digerere in claſſes, *pro diſtinguere, dividere, deſcribere*, 1. 6.

Dii Manes, 1. 14: 1. 17. Dii urbium, 3. 18. Dii à Carthagine averſi, 2. 6. Annibali reſiſtunt, 2. 6. Deorum cultus ex inſtituto Numæ, 1. 2. Deorum inſtinctu Romani contra Reges conſurgunt, 1. 9. Deûm miſeratio Antonii legiones ſervat, 4. 10. Diis commilitonibus quaſi ſtipendium redditum, 1. 11. Diis hominibuſque adverſa cupiditas Craſſi, 3. 11. Diis hominibuſque infeſtus Marius, 3. 21. Deis cæteris cedentibus, Juventas & Terminus reſtant, 1. 7. de Diis queri, 2. 6. Dea Egeria, 1. 2. Syria, 3. 19. Deo quodam aſſidue incitante, 2. 3.

Dilatio donata, 4. 2.

Dilatus hoſtis, *h. e. repreſſus, ſubmotus*, 3. 21: 4. 12. Dilata potius quam oppreſſa vindicta Cæſaris, 4. 7. *ita Juſtinus*.

Diligentiâ minimæ domus maxima civitas continetur, 1. 6.

quodam quaſi Diluvio correptum imperium, 4. 2.

Dimicare, *pro bellum gerere*, 1. 10: 2. 7: 2. 17. *pro prælium facere*, 1. 12.

Dimittere, *pro emittere, de porta dictum*, 1. 12. Dimittere arma, *pro relinquere*, 1. 10. Dimittere vela, *huc illuc mittere*, 1. 18. Dimittere urbe, *paullo mitius, quam pellere, exigere*, 1. 9. *Sic fere* uxorem repudio dimittere. *Juſtinus*, 11. 11. *Quomodo ſæpe Suetonius*.

Diocmitæ, 3. 19.

Diræ, *pro execrationibus, imprecationibus*, 2. 6: 3. 11. *Eumenes, apud Juſtinum*. 4. 14. has vobis diras atque inferias dico.

Dirigere aciem, *pro inſtruere* 2. 6: 3. 16. *pro diſponere*, 4. 12. *Sic fere Arnobius, lib. 1. ſtatim poſt princ. per diverſas artium diſciplinarumque rationes ingenia* dirigunt.

Direptio Vejorum, 1. 12. regiorum bonorum, 1. 9.

Diruere ipſas ruinas urbium, *eſt ſæpius diruere, donec vix veſtigium reſtet*, 1. 16.

Diſcere, *pro intelligere*, 2. 10.

Diſcerptus à ſenatu Romulus, 1. 1.

Diſcingere, *cinctu ſolvere, baltea adimere*, 2. 4. *hinc intelligas quid ſit* accinctus, diſcinctus: *in primis illud Taciti, H. 2.* 88. *Incurioſos milites vernacula urbanitate quidam ſpoliavere, abſciſſis furtim balteis*, an accincti forent, rogitantes.

Diſciplina militaris, 1. 3. CONTINETUR metu hoſtis, 3. 12. FEROCIAM temperat, 2. 12. ejus neceſſitas, 1. 14. in Diſciplinam quomodo redacti milites à Scipione, 2. 18. Diſciplina Romana aſſueti Thraces, 4. 12.

Diſcolor veſtis Samnitum, 1. 16. Diſcolores vittæ Fidenatium, 1. 12. Diſcoloria arma Bituiti, 3. 2.

DISCORDIÆ Romanæ pœnas dat Hiſpania, 3. 22. DISCORDIÆ magis Romanæ fiducia, quam virtutis ſuæ, bellum movet Pharnaces, 4. 2. DISCORDIAS civiles læti accipiunt hoſtes, 4. 9.

Diſcrimina patrimoniorum, dignitatis, ætatis in tabulis, 1. 6.

Diſcuſſum nefas, *h. e. oppreſſum & impeditum*, 3. 18. Diſcuſſi hoſtes, 1. 18. *Ita fere* audacia periculum diſcutere, rem diſcutere, *eſt apud Livium*, 2. 52: 39. 10. & 42. 12. diſcutere conſilia, *Juſtinus*. bellum ſepultum atque diſcuſſum, *Velles.* 2. 75.

Diſpellere, *pro pellere, expellere, diſſipare*, 3. 5.

Diſponere inſidias, 3. 10.

Diſſipare præſidia, *pro diſpellere*, 4. 9.

Digitized by Google

Diſtincta radiis corona, 4. 1.

Diſtrahere hoſtem, 1. 3. pop. Romanus per diverſa terrarum Diſtrahitur, 3.6. Fufetius inter duos curtus Diſtrahitur. *h. e. diſcerpitur, dilaceratar*, 1. 3.

Diſtributus curiis atque collegiis, *pro in curias, per curias*, 1. 6.

Diſtringere, *pro ſtringere*, 2. 2. *ſic Tacitus*, 12. 51. diſtringit acinacem. *Cæſar, de bell. Gall.* 1. 25. diſtrictis gladiis. *Ita* diſtricte *pro ſtricte, in l.* 15. *de recept. arb.* Diſtringere, *pro diſtrahere, diſtinere*, 2. 13. *Sic* urbem incendiis diſtringere, 4. 1. *Plinius, paneg. cap. penult.* Non te diſtringimus votis, *h. e. pluribus & diverſis votis animum tuum diſtrahimus*. *hinc* Diſtricti, 3. 5. Diſtrictum circa mala ſua imperium, 4. 12. *ſic* diſtricto *in l.* 16. §. *arbiter. de recept. arb. in quo & illa verba*, cum poteſt proferre, *ex incuria librariorum, aut marginali nota, putem irrepſiſſe, nihil enim clarius hac ſententia*: quod ſi poteſt, quare non cogat eum, quod ſine ulla diſtrictione ejus interdum futurum eſt? *ubi & illud* interdum *pro interim acceperim*.

DIU non latent ſcelera, 3. 1. Diu & ancipiti ſemper acie cum Sertorio dimicatum, 3. 22. Diu triſte prælium, 4. 2.

DIVERSITAS rerum aciem intentionis abrumpit, *Præfat.* DIVERSITATES pro gentium locorumque natura, 3. 10.

Diverſus à patre Pompejus, 4. 8. Diverſa fuga & morte conſumpti, 4. 2. Diverſa gentium terrarumque, *h. e. diverſa gentes, terraque*, 3. 5: 2. 6: 3. 6: 3. 19. *Sic* profunda camporum, prærupta collium, ardua montium: *Iuſtinus*, 41. 1. opportuna locorum, *Tacitus*, 4. 24. opaca locorum, *Virg. Æn.* 2. 725. opaca viarum, *idem Æn.* 6. 633. avia itinerum; *Vellejus*, 2. 75. edita montium, *Curtius*, 6. 6. Diverſa, *pro contrariis*, 2. 2. *Sic* diverſum iter, *apud Senecam, epiſt.* 83. *poſt princ.* Diverſiſſima pars, *quam longiſſime ab altera ſemota*, 2. 6.

Dividere cælum, cœnum, 3. 17. Dividendis agris creati triumviri, 3. 14. *Ita* conſtituendæ reip. rei gerendæ, *quibus apud auctorum libros ſæpius additam invenias vocem* cauſſa, *dubium an ab ipſis*.

Divinus apparatus, *pro maxime admirabili*, 3. 6. *quo nomine honeſtarunt omnia quæ communem humanitatis infirmitatem videbantur excedere: ut & voce* cæleſtis.

Diviſio agrorum, belli cauſſa, 4. 5.

Diviſa toto orbe Britannia, 3. 10.

DIVITIÆ ambitionem pariunt, 3. 12. AFFLIGUNT populi mores, 3. 12. Veteres, 3. 9. *Tacito*, 14. 31. *eſt* longa opulentia. Divitiarum cauſſa bella gerunt Romani, 3. 9. CUPIDO turbat remp. 4. 6.

Διωγμῖται, 3. 19.

Docere ſervire, 2. 17. *Sic Claudianus*; *de Bel. Get. Verſ.* 140. Pœnum Marcellus vinci docuit —

Docti, *pro monitis, juſſis*, 4. 10. *ſic* docta conſilia, docta dicta, docti doli, *frequenter apud Comicos*.

Documentum, *pro exemplo*, 2. 2. Documenta cladis, pro *argumentis, ſignis*, 2. 6.

Dolabella *P. Cornelius*, Gallos Senones vincit, 1. 13.

Dolabella *P. Cornelius*, Treviros vincit, 3. 10. vincitur à Pompejanis, 4. 2.

P. Cornel. Dolabella coſ. 4. 3.

Dolabris argentum Antonii conciditur, 4. 10.

Dolia connexa virgultis ad trajiciendum fretum, 3. 20.

DOLUS additus virtuti, 1. 3: 3. 3. DOLO geminatus terror, 1. 10. partum regnum, 1. 6. Doli ſubterranei, *pro cuniculis*, 2. 12.

Domeſticus *frequenter pro civili ponitur, quod cives unius civitatis, quaſi ejuſdem domus incolæ ſint*. *ſic* Domeſtico ſcelere oppreſſus Druſus, 3. 18. Domeſticos motus ab externis bellis ſeparat Florus, 3. 12. *aliquando pro familiari*, *ſic* Domeſtica fraude oppreſſus Sertorius, 3. 22. Domeſtici percuſſores, 2. 17. *aliquando pro vicino*, *ſic* Domeſtici quaſi hoſtes, 2. 3.

Dominans in Italia Annibal, 2. 7. Dominandi cupido unde, 3. 12.

Dominatio, *pro imperio*. *ſic* Dominatio Romana, id eſt, humani generis, 4. 3. *pro tyrannide*. *ſic* Dominatio Syllana, 3. 23. *Ita Salluſt. Cat.* 6. 10. regium imperium in ſuperbiam dominatio-

nemque convertit. *Sic* Domini *pro tyrannis apud Iuſtin.* 5. 12: & 22. 3. DOMINATIO importuna populum cupiditate libertatis incendit, 1. 8. Dominationis regiæ ſuſpecti morte multantur, 1. 26. Dominatio, *pro dominis*, 1. 10: 1. 24. *ita* Dimicatio *pro dimicantibus eſt apud Plinium*, 8. 11. Amicitiæ & Familiaritates, *pro amicis & familiaribus, apud Suetonium, Tib. cap.* 51. Matrimonia, *pro uxoribus, habet Iuſtinus & Tacitus*, 2. 13. Conſilium *pro conſiliariis Cicero, in Verrem*, 2. 30: *Sueton. Tib. cap.* 18. *Frontinus*, 1. 8. *Sic &* Conſentium deorum *accipio pro conſilio Conſentium iſtorum. vetus inſcriptio apud Gruterum, pag.* 3. *num.* 1. CONSENTIO DEORUM.

Domini gentium Romani, 4. 12.

Domitius Ænobarbus Cn. Allobroges vincit, 3. 2.

Domitius legatus Metelli, an Pompeji, 3. 22.

Domitius, *L. Ænobarbus* à Cæſare Corfinio pellitur, 4. 2.

Domitius centurio, 4. 12.

Domnes *Armenus*, 4. 12.

Domus & tecta in uſum claſſis reſciſſa, 2. 15. Domus minimæ diligentia maxima civitas continetur, 1. 6. Domus, *pro familia*, 3. 8. 4. 8.

Donare ſacris, famæ, 3. 5. *Sic Iuſtin.* 38. 6. 38. 9. *Suet. Aug.* 5. 2. *Liv. Epit.* 121.

Donare regna conſuetus pop. Romanus, 3. 9. Donata dilatio, *pro data*, 4. 2.

Dos, 1. 1.

Dravus, *fl.* 4. 12.

Drepanæ, *urbs*, 2. 2.

Druſiana ſeditio, 3. 17.

Druſus *M. Livius* Thraces vincit, 3. 4.

Druſus *M. Livius* Trib. pl. 3. 17. dominandi cupidus, 3. 18.

Druſus Auguſti privignus. *Vide* Claudius Druſus.

non Dubitat fama de origine Romuli, 1. 1. *aliis dicerent, Conſtans fama eſt.* non dubitant cuncti, caput inventum imperii ſedem promittere, 1. 7. non Dubitat verberare filium Tarquinius, *h. e. non veretur*, 1. 7.

Dubii tumuli, *pro periculoſis, non exploratis*, 2. 12.

Dubium clypeos an armillas, 1. 1. *Cum duo contraria, quorum uno propoſito, alterum non poteſt ignorari, eloqui volumus; hac phraſi ita utimur, ut alterutrum tantum exprimamus. ſic* occiſus Remus, Dubium an juſſu fratris, 1. 1. oblata Cæſari regni inſignia, Dubium an ipſo volente, 2. 4. *Sic apud Tacitum*, 1. 5. extincto, Dubium an quæſita morte. *&* 5. 1, Cæſar Liviam aufert marito, incertum an invitam. *Sic* matre humili, incertum an ingenui, *Sueton. Oth.* 1. 2. incertum ſponte an evocatus, *Suet. Veſp.* 1. 2. incertum an offenſus, *Tacit.* 6. 50. incertum an metu, *Tac. H.* 1. 75. conſcios non edidit, incertum an occultans, *Tac.* 14. 22: *&* 15. 64. incertum an ignaræ. *ut ita clare ſatis appareat, non aliter ſcripſiſſe auctorem noſtrum*, 2. 14. *quam;* Dubium an ſervus. *Idem obveniſſe Suetonio vereor, Aug.* 22. 2. *ſcripſerat forte:* In retinenda *rep.* perſeveraverit, Dubium an voluntate; *qui minus percipiebant ſenſum, de ſuo largiebantur:* Dubium eventu meliore, an voluntate. *Sic in epiſt. Alex. ad Ariſtot. cujus interpres Cornelius Nepos creditur:* Scarpiones ad caſtra innumeri confluxere tumultu acciti noſtro, an ſiti, incertum erat. *Scribe*, incertum, *deleto*, erat. *Certe plus opinor in bonos auctores peccatum eſſe à ſciolis iſtis addendo & intercalando, quam expungendo. Cujus rei multa hinc inde notavi exempla. Sic apud Agellium*, 10, 15. *verba Varronis referuntur:* quod Jovi immolata hoſtia albato fieri oporteat. *vix dubito fuiſſe;* quod Jovi hoſtia albata fieri oporteat. *Sic ex Livii contextu*, 3. 48. *particula* eo, 43. 7. *vocula* ſe, 43. 21. *forte iſta quoque:* patres acceperunt. *certe duæ voces* qui *&* referebant *elimandæ ſunt. Sic in* §. 3. *Inſt. de adopt. inſititia vox eſt* pater. *& in* §. 6. eo *alienum.*

Ducatum ſceleri præbere, *h. e. ducem eſſe ſceleri*, 3. 21.

Ducere ſanguinem, *ſicut trahere originem*, 3. 18. Duci jubere, 3. 21. *nempe ad ſupplicium. Solennis formula. Seneca, ep.* 4. At ſi forte in manus hoſtium incideris, victor te duci jubebit. *Vide eundem, de ira*, 3. 16: 22. & 24. *item*, 2. 33. *& alibi.*

Duillius C. Coſ. 2. 2.

Duntaxat, *pro ſaltem*, 4. 12.

Duodeviginti, 2. 6.

Durius, *fl.* 2. 18.

Ducis artes, 4. 10. DUCIS inopia intercidunt conſilia, 4. 7. DUCI ſæpe cum ſuo milite, quam hoſte, acrius præliandum, 2. 18. ſub bono DUCE magis apparet boni militis vigor, 3. 22. Ducum bonorum effectus, 2. 17. Ducum maximi, Scipio, & Annibal, 2. 6. Duces, *pro auctoribus, concitoribus*, 1. 9. *ſic* Duces factionis, 3. 6. *pro principibus, primariis*. *ſic* Dux legationis, 2. 6. quod aliis eſt *caput*, aut *princeps*. Vide Liv. 34. 56: 42. 6. Sall. Jug. cap. 16. Dux *in fœminino genere*, Dux fugæ, regina, 4. 11. *Sic apud Cicer. de nat. Deorum*, 2. 41. dux nocturna, *apud Livium* Clœlia dux agminis virginum, *lib. II. apud Ovid. in epiſt. Paridis, verſu* 114. ſponſor dea: *apud Juſtinum*. auctor urbs, & capra. *Sic lege apud Senecam, Medea, verſu* 979. ——Ut ipſam ſceleris auctorem horridi Capiamus——

Dyrrachium, *urbs*, 4. 2.

E

EBurones, *pop.* 3. 10.

Ebur curule, 1. 5.

Ecce jam, 4. 2. *Videtur æquivalere Gallico, Voire. Sic apud Auctorem dialogi de orationibus*, 4. 3. circa Medeam, ecce nunc circa Thyeſtem. *Sic apud Plautum eſt* eccere, *Menachm.* 2. 3. & *Trinummo*, 2. 2.

Edicta crudeliſſima, Mithridatis, 3. 5. Syllæ, 3. 21.

Efferre ſe, *pro ſurgere, ſe erigere*. Efferre ſe altius & incivilius, 1. 26. *Tacito*, 1. 12. *eſt* pluſquam civilia agitare.

Efferus, *admodum ferus*, 4. 12. Effera gens, 4. 12.

Efficax ad concordiam, 1. 23. ad victoriam, 4. 2. EFFICAX apud pares ſtoliditas, 4. 12. EFFICACIOR fortuna, quam, virtus, 4. 7.

Effectus eſt agger, *pro confectus eſt, extructus eſt*, 4. 2.

Efflagitare mortem ab aliquo, 4. 10.

Efflare, quod moriens efflavit, 4. 7. *Videtur ſingulariter uſus hoc verbo auctor, quaſi voluiſſet dicere, ſimul cum anima vocem hanc expiraſſe Brutum. Ferme ut ille apud Papinium*, Theb. 5. 588. Implorantem animam dominis aſſibilat aris.

EGESTAS ex opulentia, 3. 12.

Elanguet robur, *h. e. languendo evaneſcit*, 3. 3.

Elapſa cuſtodiam, 1. 10. *Sic Tacitus*, 6. 61. pugnam & vincula elapſi. *Sueton. ms. Torrentii, Auguſto*, 14. 4. qui oppidum eruperant.

Elata montibus ſuis Roma, 3. 3.

Elegantia Tarquinii, 1. 5. *De hoc vocabulo diſputat Agellius*.

Elephanti, 1. 18. dubium auxilii genus, 1. 18. auro, purpura, argento ornati, 2. 8. gentibus Tranſalpinis maximus terror, 3. 2. ſubito clangore conſternati, 4. 2. ab Indis Auguſto oblati, 4. 12. Elephanti & militis pugna, 1. 18. Elephantorum captorum ingens numerus, 2. 2.

ex Elementis variis unum corpus, 1. 1.

Elidere infantes, *pro enecare*, 3. 3.

Elis, *urbs*, 2. 16.

Eloquentia allevatur Cæſar, 4. 2. *Lege Dialogum de Oratoribus*.

Emanabat, *pro emanaſſet*, 1. 9. *Sic alibi* erat, *pro fuiſſet*; redierat, *pro rediiſſet*.

Emere exercitum, *h. e. pecunia corrumpere*, 3. 1. Emere pacem, 3. 1.

Emergit indicium ſceleris, 4. 1.

Emerſus per invios tumulos, 3. 10.

Emicare, *ſubito exoriri, cum impetu excurrere*, 1. 18. *pro effulgere, excellere*, 4. 2.

Eminari, 2. 12.

Eminentiſſimus mons, *pro altiſſimo*, 4. 2. eminentes ædes, *h. e. excelſo loco poſita*, 1. 9. Eminentia papaverum capita decutit Tarquinius, 1. 7. *Simili allegoria Apollonius apud Philoſtratum lib.* 5. *ad Veſpaſianum*: Eminentiores ſpicas non amputato: injuſta enim eſt in hoc Ariſtotelis ratio.

Enata quaſi claſſis, *de inexpectata, & qua, unde tam ſubito prodiret, ignorabatur*, 2. 15.

Enimvero, *pro ſed*, 2. 7.

Enna, *urbs*, 3. 19.

Eo inſolentiæ, 1. 24. neceſſitatum, 2. 18. veſaniæ, 3. 16.

Epheſii, 2. 8.

Epirus, 1. 18. ſedes belli civilis, 4. 2.

Digitized by Google

in Epiro caſtra Auguſti, 4. 11.

Epiſtolæ notare nomen, *ſubſcribere nomen epiſtola*, 2. 12.

Epulis explentur morituri, 2. 18: 4. 2: 4. 12.

Equeſtris dignitas. *Vide* D. ordo, 3. 13. Equeſtris prælii more. *Vide* Naves equi marini.

Eques, *pro equitibus*, 2. 6. *Vide* Singularis pro plurali. Equites frenos exuunt, ut acrius incurrant, 1. 11. judicia penes Equites, 3. 12: 3. 13: 3. 17.

Equitare flumen, 3. 4. per flumen, 3. 4.

Equitatus Maurorum, 4. 2. Parthicus, 4. 9.

Equitatus *plurali numero*, 3. 11.

Equum ablegat Cæſar, 4. 2. Equi immolati, 4. 12. triumphantium albi, 1. 5. *Sic intelligo Plautum, Aſin.* 2. 2. *legoque*; quadrigas albas. *certe ante triumphi mentionem fecit*; *& perſtat in eadem allegoria à re bellica petita*: Herum in obſidione linquet, &c. *Minus igitur recte Godeleuaus Livium*, 5. 28. *explicat, quaſi vitio datum fuerit Camillo, quod albis equis vectus ſit in triumpho. nam mens eſt Livio, non detrectare triumphum ejus, ſed comparare gloriam eum, quam in Faliſcis tanta fide & juſtitia pepererat, cum triumpho, quem alibi fortibus factis. Nihil igitur aliud eſt*, quam cum triumphantem albi per urbem vexerant equi. *ac ſi dixiſſet*, quam cum triumphavit. *Sic enim circumloquuntur triumphum & alii. Poëta imprimis. Ovidius, de arte*, 1. 213: *Statius, Thebaïd.* 12. 542. *Vide Servium ad Virg. Æneid.* 4. 543. *Pro Godeleuai tamen expoſitione diſerte faciunt Auct. de Vir. Illuſtrib. & Dio, lib. LII. pag.* 541. *Vt ita videatur in Camille tanquam nova res invidium; in cateris, tanquam illuſtri jam exemplo introductu, veniam habuiſſe*. Equos ex præda eligunt Cheruſci, 4. 12. Equos inertes mœrent Germani, 4. 12. Equos quaternos ſenoſque tranſilire, 3. 3.

Ergaſtula, 3. 19. è ferro Ergaſtulorum recocto gladii fabricati, 3. 20. Ergaſtulis effractis exercitum comparat Athenio, 3. 19. Eunus, 3. 19. Sex. Pompejus, 4. 8. Ergaſtula, *pro ſervis ergaſtulariis*, ibidem.

Erigere, *pro animare*. *ſic* Erigere ad jus priſtinum libertatis, 3. 10. ad ſpem, 3. 18. animos ſuorum, 4. 2. Erigere ad ſe, ad plebem, *ſibi, plebi, faventes reddere*, 3. 17. Erigere libertatem in dominos, 1. 21. *alibi*, 2. 16. *reddit*, libertate ab aliquo data adverſus ipſum uti. *Eadem forma apud Senec. de benef.* 5. 15. Accepti ab illa (patria) exercitus, in illam convertuntur.

Error victoriam dat, 4. 7. ERROR vertendus in conſilium, 3. 3.

Erubeſcendi anni, 3. 12. Erubeſcenda cauſa belli, 2. 14. *Sic* erubeſcenda ſentina. *Val. Max.* 2. 7.

Eruditrix, 2. 6.

Erumpit furor, 3. 18. hoſtis, 3. 2. nefas, 3. 1. turbo belli, 3. 5.

Eruptio hoſtium, *pro erumpentibus hoſtibus*, 4. 2. Eruptiones addere, 3. 10.

Eruptus, 3. 10. *Sic in Ætna, carmine Cornelii Severi, verſu primo legerim*; eruptique cavis fornacibus ignes. *nam praterquam quod vox ipſa proba eſt & opportuna, colliſio illa decus addit verſui, & rem quaſi ob oculos ponit. Sic Petronius in carmine de bello civili, verſu* 282. voces erumpere. *Geſta Dei per Francos, pag.* 66. *verſ.* 38. Tempus quo tellus abſconditos latices erumpit. *& pag.* 79. 23. Infernus ruptus eſt, & populus iſte eruptus eſt. *Caſ. de bel. civ.* 2. 14. portis ſe foras erumpunt.

Erythræa, *urbs*, 3. 7.

Eryx, *urbs*, 2. 2.

Eſquilina porta, 3. 21.

Eſſe exitio, 2. 2: 4. 2. in trabeis, *h. e. amictum trabeis*, 1. 13. manifeſto vultu, *pro aperte pra ſe ferre*, 4. 2. miraculo, 4. 10. præda, 1. 1. prædæ, 1. 1. ſtrictis enſibus, 1. 16. *h. e. habere ſtrictos enſes*. Sic eſſe gradibus grandibus. celeri curriculo fui; *Plautus, Epidico*, 1. 1. *& Sticho*, 2. 2. *Quo tamen loco ſubvritur ſuſpicio*, fui *poſitum pro* ivi: *ſicut hodieque ſolent Hiſpani, qui multa veteris Latini ſermonis veſtigia conſervare videntur*. Eſſe tutis muris, 4. 2. *Huc pertinent exempla qua refert Agellius*, 5. 8. *in quibus* eſſe *licet non exprimatur, hoc tamen ſenſu intelligitur*. Eſſe *cum duobus utrinque dativis*. Satius fuiſſet populo Romano Eſſe contento, 3. 12. Erat, *pro fuiſſet*, 4. 2.

ſic

Sic Virg. Æn. 4. 603. anceps belli fuerat fortuna, *Curtius*, 5. 11. egregiam conſervati regis gloriam tulerat. *Sic* penetrarat, *in Ammiano Lindenbrogii*, *pag.* 211. 7. *& alia ſimilia*, *pag.* 153. 32. *& pag.* 342. 33. *Item in Livio* 34. 29.

Etruria, 4. 2. contra Urbem conſurgit, 3. 18. vaſtatur à Lamponio & Teleſino, 3. 21. ex Etruria admotus Urbi exercitus, Lepidi, 3. 23. Catilinæ, 4. 1.

Etruſci vincuntur à Romanis, 1. 17: 3. 18. mixti Romanis, 3. 18.

Evander *Arcas*, 1. 1.

Evaneſcit exercitus fuga, latrociniis, 3. 3.

Evaſiſſe, & viciſſe, longe diverſa, 4. 10.

Eubœa, *inſ.* 2. 7. occupatur à Mithridate, 3. 5. recipitur à Sylla, 3. 5. ejus deſcriptio, 2. 8.

Euburiates, *pop.* 2. 3.

Everſio Fidenarum, *pro excidio*. 1. 12. Everſionibus urbium currens ſæculum, 2. 16.

Eumenes *Pergamenus*, 2. 20.

Eunus *Syrus*, 3. 19.

Euphrates, *fl.* 1. 11: 3. 5: 3. 11. imperii terminus, 4. 12.

Euripus, *fretum*, 2. 8.

Europa, 3. 10. facta Romanorum, 2. 8.

Eurus, *ventus*, 2. 6.

Ex aqua clades, 4. 10. Ex fœdere, *pro juxta fœdus*, *juxta fœderis leges*, 1. 3. *Sic* Ex meritis, 4. 12. Ex more, 4. 2: 4. 7: 4. 12. Ex moribus, 1. 7. Ex malis Africæ nomen habet Scipio, 2. 6. Ex perpetuo imperio annum placet, *h. e. pro perp.* 1. 9. Ex populo cognomen, *h. e. quod populus impoſuit*, 2. 6. Ex vulnere mori, 4. 12. Ex ſummo ſtudio anniti, *pro ſummo ſtud. ann.* 1. 9. *Græcanica eſt phraſis*, ἐκ πολλῆς σπουδῆς. *Salmaſius*. *Sic Juſtini Mſſ.* 6. 3. ex magna cura ordinat ſuos. *Apulejus in Apologia*, ſtudiis literarum ex ſummis viribus deditus, *& Metamorph. lib.* 7. ex ſummo ſtudio fugiens immanem urſam. *Iterum*: negotium iſtud mihi ex ſummis viribus conflavit. *Plaut. Merc.* 1. 2. Ex ſummis opibus viribuſque.

Examina *ſcilicet apium*, 2. 6: 4. 2. *Nam alias transfertur ad quamlibet multitudinem. Sic apud Arnobium, princ. operis*; examina mœrorum mortalium. *& lib.* 2. *pag.* 58. malorum examina, *Livium*, examina avium. *Adde Juſtinum*, 25. 2. *Delectatur hoc genere Hieron. in epiſtolis*, *ut* 2. 8. cunctaque Orientis examina, 2. 14. examina Monachorum, 2. 16. ex. coturnicum, 3. 5. examina pauperum ac debilium, 3. 8. pſalmorum linguis diverſis examina concrepabant, 3. 13.

Exarmare, *pro mitigare*, *placare*, 1. 22. *Petronius*: Giton mirabili forma exarmaverat nautas.

Excæcare aliquem, 2. 20.

Excandeſcere in ultionem, 2. 18.

ſine Exceptione victoria, *h. e. ſine conditione*, 2. 18.

Excidium, 1. 17.

Excipere aliquem pilo, 2. 17. *ſic Curt.* 9. 8. temerarium regem excipi poſſe. *Vide Suet. Aug.* 16. 7. Horat. 3. od. 12. Hirt. de bel. Afr. cap. 24. communi fœdere in libertatem excepta Saguntus, *h. e. libera relicta partium conſenſu*, 2. 6. Excipit Numam Hoſtilius, *h. e. ſequitur*, *ſuccedit ei*, 1. 3.

Excubare. juventus ad ſubita belli excubat, 1. 1. *Apuleius de habitud. doct. Plat.* excubitorum loco militet juventus pro utilitate cunctorum.

Excutere, *pro expellere. Sic* ab obſidione, 2. 6. oppidis, regionibus, 2. 6. Excutere jugum, *pro abjicere*, *exuere*, 2. 14.

Exequiæ, 3. 20.

Exercere jus victoris, *h. e. uti jure vict.* 3. 7. *Sic* exercere victoriam, *Salluſtius*, *Jug.* 16. 3. *& Livius*. exercita poteſtas, *Tacitus*, 4. 6.

Exercita juventus, 1. 3. *Sic* exercitum corpus, *Salluſt. Jug.* 71. 1. exercitus militia, *Tacitus*, 3. 20.

EXERCITUS tanti eſt, quanti Imperator, 2. 18. Exercitus magnitudo pernicioſa, 4. 2. Exercitus Craſſi miſerabili ſtrage deletus, 3. 11. Poſthumii imperatorem lapidat, 1. 22. Exercitus patricius, *h. e. conſtans ex patriciis*, 1. 12. Exercitus gladiatorii, 3. 12.

Exigere, *pro agere*, *adigere*. 4. 2. ſupplicium, *pro ſumere*, 3. 19.

Eximere, *pro eripere*, *ſervare*, 3. 21. *Sic titulus ff. Ne quis eum qui in jus vocatus eſt*, vi eximat. Eximere ſe ludibrio hoſtium, 3. 21. Eximere ſenſum geſtæ rei, *pro impedire*, *adimere*, 4. 7.

Exinde certamen 1. 1: 1. 14.

Digitized by Google

Exiſtimare, *pro æſtimare*. 3. 2.
in Exitium ſui concitare aliquem, 2. 26. in Exitium ſui merces eſt reſp. 1. 13. Exitio eſſe. *Vide* Eſſe.
Exoſus arma, 4. 11.
Expaveſcere aliquid. *pro metuere*. 3. 4. *pro conſternari, metu ſubito corripi* 1. 26.
Expellere ſpiritum, *pro ſe interficere*, 3. 5.
Experimentum, 1. 13. Experimento deprehendere, *Vide* D.
Experiri fortunam, 3. 22. imperium, 1. 17. *h. e. tentare an poſſis potiri rerum*. omnia, 3. 5. augurio, 1. 5. Experiri, *pro præludere, tentare vires*, 4. 2. cominus invicem Experiri duces. 3. 22. Expertis invicem Parthis & Romanis, 4. 10.
Expiare, *verbum ſacerdotale ad alia translatum, ut* Expiare cladem, 1. 12. flagitium, 2. 18.
Explicare, *pro expedire, extricare*, 1. 17: 4. 2.
Exponere hoſti exercitum, *h. e. præbere opportunum hoſti*, 3. 21.
Exprobrare victoriam hoſtibus domitis, 3. 2. *nempe trophæa erigendo*. *ſic apud Tacitum*, 15, 16. non eam ſpeciem inſignium & armorum prætulit, ut diverſitatem exprobraret. *Seneca, Conſol. ad Helviam*, 16. 5. Nunquam te fœcunditatis tuæ, quaſi exprobraret ætatem, puduit.
Expugnati Pœni toto mari, 2. 2. *h. e. victi. Sic Juſtinus*, 3. 5. Meſſenii per inſidias expugnantur. & 3. 4. expugnatis veteribus incolis. *Curtius*, 6. 6. ad expugnandos eos, qui edita montium occupaverant, *Epit. Liv.* 62. Q. Marcius Coſ. Stœnos gentem Alpinam expugnavit. Ipſos imperii mores in Scauro Expugnat Jugurtha, 3. 1.
Extis cæſorum litare & veſci, 4. 12.
Externum bellum, *alias* hoſtile *dicit*, 4. 2. mare. *Vide* M.
Extorquere, *eſt aliquandiu retinenti per vim eripere, Sic* Extorquere conſortium honorum, 1. 26. deditionem, 4. 32. *h. e. eo adigere aliquem, ut deditionem faciat*. incubantem hoſtem, *pro expellere, extrahere*, 2. 6.
EXTINCTA parum fideliter incendia, majori flamma reviviſcunt, 3. 5.
Extorris agris & focis, 3. 23.
Extremi fines. 4. 1. Extrema Galliæ, 3. 3. Italiæ, 3. 20. Extrema, *pro nece*, 4. 2. *pro ultima neceſſitate*, 4. 12. Extrema deditionis, 2. 13: 4. 5.
Exuere caſtris aliquem, *h. e. caſtra ejus occupare*, 2. 7: 3. 3: 4. 4. urbibus, 3. 1.
Exul feralis tabulæ. 3. 22.
Exulatio *pro exilio*, 1. 22.

F

FAbia gens privatim bellum gerit cum Vejentibus, 1. 12.
Fabius Coſ. vincitur à Gallis, 1. 13.
Fabius legatus ad Carthaginienſes, 2. 6.
Fabius C. Pontifex per medios hoſtes it, reditque, 1. 13.
Fabius Ambuſtus *M.* 1. 26.
M. Fabius Buteo Pœnos vincit, 2. 2. *Hunc primum ita cognominatum putem ex Plinio*, 10. 8.
Fabius Gurges Q. Volſinorum ſervos vincit, 1. 21.
Fabius Maximus Q. *Rutilianus* Umbros vincit, 1. 17.
Fabius *Maximus* Q. *Verrucoſus Ovicula* Cunctator, 2. 6.
Fabius Maximus Q. *Æmilianus* Coſ. Viriatum vincit, 2. 17. Allobroges, 3. 2.
Fabii Samnitum domitores. 1. 18.
Fabula de membris diſſidentibus, 1. 23.
Fabuloſæ altitudinis nives, 2. 6. Fabuloſa monſtra freti Siculi, 2. 2.
Facere artem. *Vide* A. *Sic* facere cibum. quicquid neceſſitas cibum fecerat, Seneca, de ira, 3. 20. *Suidas in* ἀ'βουλ. ὅτι ἡ βορὰ ποιεῖσθαι τοῖς τῶν ἀνθρώπων γένους. audaciam, 2. 2. bellum, *pro concitare movere*, 3. 7. Conjurationem, *pro inire*, 3. 10. conſulem, 3. 16. *Sic facere regem, deum, Curtius*, 8. 5. documenta, *pro dare, docere*, 4. 10. eruptionem, *pro erumpere*, 3. 20. exercitum, *pro comparare*, 3. 19. *Sic Vellejus*, 2. 109. famem, 3. 12. fidem, *h. e. efficere ut credatur*. 1. 1: 3. 16. fiduciam, *h. e. addere animum*, 3. 15. fidem, *pro deſinere*, 3. 18. impetum, *pro dare impetum, irruere*, 3. 18: 3. 17: 4. 10. latrocinia magis quam bella, *pro exercere*, 2. 3. lucum aſylum, *pro ex luco aſylum*, 1. 1. moram, *pro morari*, 4. 2. pacem, 1. 1: 4. 2. pontem, 3. 10. populum. 1. 1. pretium

Digitized by Google

fœderis regem, *h. e. fœdus tradito rege voluit emere*, 3. 1. provinciam, *h. e. regionem aliquam perdomare, ut recipiat jugum*, 2. 17: 4. 12. *Livius paſſim* conficere. Romanos de ſervitute, 2. 6. *Sic Juvenalis*, 6. 185. *de Tuſcu Græcula facta eſt*. *Vide etiam* De ſervitute. Facere, *pro reficere*, 1. 3.

Facilis, *pro eo qui facile poteſt vinci*, 4. 21. FACILE cedenti pars regni data, 2. 8.

Factio, *pro partibus*, 3. 21.

Facta pop. Romani. *Præfat.* Galatica, 2. 11.

Factus Creticus, Metellus, 3. 8.

Fæſulæ, *urbs*. 1. 11.

Falernus. *mons*, 1. 16. Falernus *adjective poſitum*, *ſic* Falerni ſaltus, 2. 6.

Faliſci, 1. 12. *ubi malim legere*. Faliſcis, quum obſiderentur, *&c*.

Fallacia inſidiarum, 1. 16. *ſic Juſtinus*, 29. 1. *crimen facinoris*.

Fama loquitur, *h. e. fama fert, fama eſt*. 4. 10. non dubitat, *h. e. conſtans fama eſt*, 2. 1. Famæ celeritas arte adjuta, 3. 3. Famam Leonidæ adæquat Calpurnius, 2. 2. Fama quam re majora bella, 2. 7: 2. 8.

FAMES ex luxu, 3. 12. FAMES expugnat inviſtiſſima, 1. 10. deditionem extorquet, 4. 2. Fames Athenienſis, 3. 5. Calaguritana, 3. 22. Numantina, 2. 18. Romana, 1. 10: 1. 13. Saguntina, 2. 6. turpis. *Vide* T. Fame quaſi peſtilentia abſumpti ſervi, 3. 19. Fame premi, urgeri. *Vide* P. U.

Familia, *pro domo, genere*, 3. 15: 3. 16. *pro ſervis*, 3. 12: 3. 19.

Fanaticus, 3. 19. furor, 3. 19.

Fas collegii, 3. 14. deum, 2. 20.

Faſces unde Romanis, 1. 5. Faſces Coſ. fracti, 1. 22. prætorii relati ad Spartacum, 3. 20. Faſces ſubmittere, 1. 9. Faſces, *pro poteſtate, cujus ſunt inſignia*. *ſic* Faſces abrogati, 1. 9. retenti, 1. 24.

Faſtis damnati dies, *h. e. inter atros relati*, 1. 13.

Faſtigium in domo Cæſaris, 4. 2.

Fatalis manus, *qua fata vitaſque hominum in poteſtate habet*, 3. 21. Fatale, *quod exitio alicujus deſtinatum eſt*. *ſic* Fatalis arena Pompejo, & Bruto Caſſioque, 4. 7. Fatale Capitolium Gracchis, 3. 15. nomen Scipionum Africæ. 2. 15. *Sic* fatalis locus *extat apud Juſtinum*.

Fatigare ſævitiam, 1. 7. crebris incurſionibus hoſtem, 4. 12.

Fatum, *poteſtas illa, quæ res humanas inevitabili ſorte diſpoſuit*. *ſic dicitur* Fati vis, 4. 2. Fatorum decretum, 2. 6. induſtria. 1. 8. Fatis præcipitantibus, 4. 2. Fatum, *pro fortuna illa quæ fati decreto deſtinata eſt*. *Sic* Fatum inſularum, 3. 9. partium, 4. 2. urbis imperaturæ, 2. 6. Fata generis humani, 4. 2. patrum, 3. 17. populorum, 1. 3. rerum, 2. 16. Fatorum præſagia, 2. 6. Fata, *pro morte*. 3. 9.

Fauces offocandas invicem præbent Gallogræci, 2. 11. Faucibus apprehendit conſulem viator, 3. 17. Fauces, *pro anguſtiis*. *ſic* Fauces Iſthmi, 2. 16. Italiæ, 2. 3: 2. 6. maris, 1. 18: 4. 2. montis, 3. 20. Propontidis, 3. 6. Urbis, 1. 10. *quamvis & ibi poſſit accipi*, ipſis Urbis faucibus incubare, *ſicut dicitur imminere cervicibus*. *ad Fauces portus*. Cæſ. de bel. civ. 3. 24.

Favor ex ætate, 4. 4. ex injuria, 4. 2: 4. 4. Favori civium velificari, 1. 9. Favorem populi aucupari, 3. 13 ad Favorem plebis conciliandum effuſa largitio, 3. 12.

Fautores hoſtium bello perſequi, 3. 7.

Fax. Faces injectæ tectis Urbis, 1. 13. vibratæ in turres elephantorum, 1. 18. Facibus armati Fidenates, 1. 12. Fax juventæ, *pro ardore juvenili*, 1. 1. *Vide Barthium*, *Adverſar*. 7. 19: & 47. 10. Fax, *pro cauſſa & initio motus*, *ſicut pro ipſo motu incendium ponitur*. *ſic* Fax certaminum, 3. 14. motus, 3. 23. Fax eadem quæ Druſum cremavit, ſocios in arma accendit, 3. 18. *Hoc loco fax & propria ſignificatione, & tranſlata ſumitur: ſicut & fere*, 3. 23. *ita Catilena* ex rogo filii maritalem facem accendit, Val. Max. 9. 1. Faces *Furiis tribuuntur, quod illæ turbarum incentrices crederentur*. *hinc* Facibus Furialibus in exitium reip. armati Cæſar & Pompejus, 4. 2. Fax ſeculi. *pro magno turbone*, 4. 3. Faces belli, *pro auctoribus*, 2. 9. *Sic Vellejus*. 2. 25. Sertorium, proh quanti mox belli facem. *Plin. ep.* Ruſo ſucceſſit Theophanes,

unus ex legatis, princeps ſax accuſationis & origo. *Latro, in Catil.* 6.3 *de L. Sidicino*, ea ſax incendii rurſum benignitate deorum immort. ſummaque virtute conſulum extincta eſt. *Alludis Tacit. H.* 2.86. acerrimam bello facem prætulit.

Felicitas nimia furores civiles peperit, 3. 12: 4. 2. Felicitas, Syllæ, 3.5. Pompeji, 3.6. Felicitatem Cæſaris omnia ſequuntur, 4. 2.

Feliciter, *vox uſitata latis acclamationibus*, 3.3. *Vide Gruter. Suſpic.* 6. 10.

Feminæ Germanorum pugnaces, 3.3. Feminæ inter obſides, 1. 10.

Feræ in aciem productæ. 1. 18. Ferarum ritu debellati Cantabri, 4. 12. à Feris nutriti, 1. 1. *Adde Ælianum, Hiſt. An.* 11.21. *item*, 12. 42: & 13.1. *Tum Pauſan. lib.* 8. *pag.* 533. 10. de Telepho. & *lib.* 2. *pag.* 133. de Æſculapio. & *lib.* 10. *pag.* 637. 40. de Phylacide & Philandro.

Feralis habitus, *h. e. funeſtus, exitialis*, 12. 7. tabula, 3. 22. Ferale ſignum, 4.7.

Fercula triumphi, 4. 2. *h. e. ſimulacra victarum urbium, fluviorum, montium*, &c. *quæ ferebantur in triumpho. Sic Suetonius, Caſ. cap.* 37.

Ferre *de triumpho ſemper fere dicitur apud veteres*.

Feretrius Jupiter, 1. 1: 1. 12: 2. 4. Tropæophorum *vocat Apulejus, de Mundo, in fine*.

Ferire fœdera, 1. 10.

Feritas ex paſtoribus, 1.21. Feritas Gallorum Aſiatica amœnitate mollita, 2.11.

Ferocia, pro fortitudine, 2. 12. *Sic Livius*, 35. 49. *Ovid. in Ponto*, 2. 9. Sed quam Marte ferox ——.

Ferox *pro indomito, fero*, pop. Romanus, 1. 2. deorum metu mitigatur, 1. 8. ferox matura gens Senonum, 1. 13. Ferocia dicta, *pro fortibus*, 3. 10. *Sic* ferociter, *pro fortiter, Livius*, 3. 47.

Ferociſſimæ gentes Hiſpaniæ, 2. 17.

Ferre, *pro pati*, 4. 12. parem, ſuperiorem, 4. 2. *pro ſuſtinere, ſic* Romani ferunt tela Parthorum, 4. 10. Ferre leges, *pro rogare, promulgare*, 3. 17. vallum. *vide* V. Ferri, *pro proficiſci*, 3.3. pulvis Fertur in oculos, 3.3.

Ferrei anni, 2. 19. Ferreæ manus, 2. 2.

Ferrum victis ablatum, 2. 3. Ferro ergaſtulorum recocto fabricati gladii, 3.20. Ferrum *pro gladio, cultro, pugione*, &c. 1. 3: 1. 7: 3. 5: 3. 11. *pro armis*. 1. 12.

Fervet obſidio, *h. e. ſtrenue procedit, urgetur*, 2. 15. de damnatione ferventer loqui cœptum eſt, *Cœlius in Cic. ep. fam.* 8. 8.

Ferus, *pro ſævo, atroce*, 3.21. Feri homines, *pro agreſtibus, ſylveſtribus*, 3. 8.

Feſſus, *h. e. fractus & fatigatus*, 3.1. Feſſi fame Saguntini, 2. 6. *Claudian. de B.* 6. & *verſ.* 129. Et quamvis gemina feſſum jam clade fugarit. *Oratio C. Cottæ in ſ. apud Salluſt. Incert.* 3.12. cum omnes provinciæ, regna, maria terræque, aſpera aut feſſa bellis ſint.

Feſtinat ad relictum opus Quinctius, 1.11.

Feſtinatio Romanorum in reparando exercitu, 1. 18.

Feſtum Latinarum, 3. 18.

Feſulæ, *urbs*, 3. 18.

Fictilia, 1. 18. *Vide Tibullum*, 1. 1.

Fidenæ, *urbs*, 1. 12.

Fides annalium, 1. 12. Camilli, 1. 12. publica, 3. 1. ut Fides ei eſſet, *h. e. ut ei crederetur*, 1. 7. Fides pacis ac belli Janus, *h. e. ſignum, quod indicat pacemne habeant, an bellum, Romani* 1.2. Fidei magnum, ſed triſte, monumentum, 2.6. Fidem numinum! *bone Deus!* 1. 11: 3. 3. Fidem capere. *Vide* C. facere, 1. 1: 3. 16: 4. 10. rumpere. 4. 2. ſolvere, 1. 1. ſuperare, 1. 18. in Fidem venire, 3. 22. Fide bona, *h. e. probe, exacte, perfecte. Sic Ovidius, Ponti*, 3. 7. vera fide periſſe. *Plinius*, 3. 3. inaurato fortunæ ſimulacro fideliſſime. *Vide etiam* Bona fide. FIDE ſalva paranda victoria, 1. 12. ex Fide conſtituti aliquid reſignare, 4. 7. In Fide manere, 1. 21. manere *ſubauditur*, 1. 3. in Fide permanere, 4. 2.

FIDUCIA in virtute, 2. 2. ad ſpeciem Fiduciæ panes ab arce jaculantur Romani, 3. 13. Pharnaces magis diſcordiæ Romanæ Fiducia, quam ſuæ virtutis, bellum movet, 4. 2.

Fieri Celtibericus, 2. 17. *Vide etiam* Factus.

Figere trophæa, *pro erigere*, 2. 17: 3.2.

Filium ſuum interficit Caſſius, 1.26. Manlius, 1. 14. Filiam Virginius, 1. 14.

Fimbria, 3. 21.

Finire, *pro tollere, delere. ſic* Finita Carthago, 2. 14. *Hoc ſenſu Ovidius: Sunt aliquid manes, lethum non omnia* finit. PARTIUM odia non finita cum bello, 4. 2.

Finis datus cædibus, 1.16. impoſitus bello, 2. 2. Fines, *pro ditione, territorio, ſic* Fines alicujus territare, 2. 15. Finibus migrare, 2. 15. de Finibus pugnare, 1. 11. pro Finibus arma corripere, 1. 9. Fines mundi extremi, 4. 1.

Fiſtulæ in Capitolio, *quibus aqua deducitur*, 3. 16.

Flaccus *Q. Fulvius* Coſ. 2. 6.

Flagitans ultionem miles, 1. 16. *Suſpicor fuiſſe;* Flagrans ultione miles. Flagitare decreta, 4. 2.

Flagitium *impoſiti jugi*, 1. 16. non minore Flagitio ſocii rebellant, quam cives, 3. 18.

Flagrare cupiditate, 3. 5. ignominia, pudore, 2. 18. ultione. *Vide* Flagitans.

Flamen Dialis, 3. 21. Flamines, 1. 2: 1. 13.

Flaminius C. vincitur ab Annibale, 2.6.

Flaminius *T. Quinctius* Philippum vincit, 2. 7.

Flamma circa caput viſa, 1. 6. *Adde exemplum Salvidieni apud Dionem, lib. 48. pag. 430. & Laviniæ; apud Virgilium, 7. 73.* Flamma ſubita de cineribus obrutis, 2. 15. Veſtalis, 1. 2. Flammam inter verba fundere, 3. 19. fundere, velut ardenti capite, 4. 12.

Flexus ſiderum, *pro revolutionibus*, 4. 3.

Florentia, *urbs*, 3. 21.

Flori hiſtorici ætas, *Præfat.*

Flores in bene meritos profuſi, 2. 7. Floribus bis vernat Campania, 1. 16. Flos, *pro excellentiſſimo in quoque genere. ſic* Flos juventæ, *Præfat.* ordinis equeſtris, 3. 21. ſanguinis italici, 4. 2. ſenatus, 3. 21. virtutis, 1. 22. *ſic* Floſculus Juventiorum, *apud Catullum, carmine* 24.

Fluens in luxuriam ſæculum, 4. 12.

Flumen inducere foſſæ, 3. 10. manibus & clipeis retinere, 3. 3. per Flumen glacie perfidum equitare, 3. 4. Fluminis obundatio, 4. 2.

Flumen oblivionis, 2. 17.

Fluvii: Æſapus. Albis. Allia. Alpheus. Ana. Anienis. Aous. Araxes, Arſia. Aſtura. Atheſis. Bagrada. Cremera. Danubius. Dravus. Durius. Euphrates. Granicus. Hebrus. Hiſter. Iberus. Iſara. Liris. Macra. Mæander. Moſa. Moſula. Nar. Nilus. Oblivionis Orontes. Padus. Rhenus. Rhodanus. Savus. Sicoris. Tagus. Tanaïs. Tiberinus, *ſeu* Tiberis. Ticinnus. Titius. Trebia. Varus. Vindelicus. Viſurgis. Vulturnus. *Quære ſuis quemque locis.* Fluvii cædibus cruentati, 2. 6: 3. 3: 3. 5. Fluvii cruore mixti. *Marcellin.* 16. 32. f. 17. 30. f. *Plut. Æmil. c. XXXVI. Diodor.* 2. 26. *Herodian.* 3. 13. *Philoſtrat. pag.* 663. C. *ſic Nilus in Caracallo Suida. Geſta DEI per Francos, pag.* 72. 58: *&* 50. 49. *Paulus Diac. lib. XV. ubi de* Attilæ prælio. *Lucan.* 8. 34. Emathia jam clade rubens exibat in æquor. *Hieron. Ep.* 2. 22. quantæ fluviorum aquæ humano cruore mutatæ ſunt. *Chronicon Regionis:* Per idem tempus bellum inter Clotharium & Theodoricum oritur ſuper fluvium Aroadi, tantaque cædes de utroque populo facta eſt, ut ipſe alveus de cadaveribus repletus magis cruorem, quam aquam fundere videretur.

Fœdare victoriam parricidio, 1. 3. mortem ludibriis, 3. 4.

Fœdus Albini cum Jugurtha, 3. 1. Antonii cum Parthis, 4. 10. Caudinum, 1. 16: 2. 18. Mancinianum, 2. 18: 3. 14. Philippi cum Annibale, 2. 7. Syllæ cum Mithridate, 3. 5. Romanorum cum Boccho, 3. 1. cum Campanis, 1. 16. cum Parthis, 3. 5: 3. 11. cum Pœnis, 2. 6: 2. 15. cum Porſena, 1. 10. cum Samnitibus, 1. 16. Fœderis ſponſores, 3. 14. ex Fœdere. *Vide* E. Fœderum religio ſumma Romanis, 2. 6. FOED. ultores dii, 3. 11. Fœdus rumpere, 2. 6. Fœdera ferire, 1. 10. percutere, 3. 11: 4. 10. Fœdus humani generis, commercia, 3. 6. Fœdus amicitiæ, 1. 10: 4. 2. matrimonii, 4. 2.

Fœdi exitus proſcriptorum, *h. e. miſerabiles, atroces, ſævi*, 4. 6. Fœda clades, *magna ſimul & turpis*, 2. 2. fuga, *turpis & effuſa*, 1. 1. *ſic* Livius, 30. 6. *Salluſt. Jug.* 4. 3. ſtrages, 3. 5.

Foculus ſuper caſſidem, 4. 12.

Fœneratorum impotentia, 1. 23.

Fomenta, 4. 2. *medicamenta vulnerum dolorem mitigantia. utuntur eo*

ſenſu Livius & Tacitus.

Fons Arethuſæ, 2. 6. *Vide* Torrens Vergelli. Fontes Veneno miſcere, 2. 20. Fons & origo belli, 3. 6.

Forma patrocinatur Cleopatræ, 4. 2. *Adde Iuſtinum.* 12. 7. *Tacitum*, 12. 51. de Forma *vide Diog. Laërt. in vita Ariſtotelis, ubi dicta ejus recenſentur.* Forma auguſtiore viſus Romulus, 1. 1. Forma prælii, 2. 2.

Formiæ, *urbs*, 1. 16.

Formidatum militibus flumen, *h. e. quod formidant milites*, 2. 17.

Formidoloſius, *pro terribilius*, 2. 8. *ſic* Formidoloſus hoſtis, *apud Salluſt. Cat.* 7. 6. Formidoloſa potentia, *ibidem*, 19. 2.

Fortiſſimi fideliſſimique ſocii, 1. 18. *Sæpius ita conjunctum hæc reperias apud ſcriptores, ut apud Catonem in Agellio*, 3. 7. *ſic* firma ac fidelia ſubſidia, *Livius*, 31. 9. Fortis fideliſque opera, *Liv.* 28. 9: 40. 46. ſatis conſtat ſervos (*Ciceronis periclitantis*) fortiter fideliterque paratos fuiſſe ad dimicandum, *Livius apud Senecam, Suaſor. VII. ubi de morte Ciceronis. Hirtius de B. Alex. c. XLIII.* Salonam cives Romani fortiſſimi fideliſſimique incolebant.

Fortius, *ſubaudi, egit, aut egerunt.* 2. 15. 4. 2.

Fortitudo pop. Romani qua re maxime offenſa, 1. 18.

FORTUNA & virtus ad conſtituendum pop. Rom. contendunt, *Præfat.* quaſi de induſtria aliqua agit, 2. 8: 4. 2. videtur deliberare neſcio quid, 4. 2. Marium alteri bello reſervat. 3. 21. Sex. Pompejum aliis poſt Cæſarem bellis reſervat, 4. 2. Romanum imperium ad Cæſares transfert, 4. 3 *Sic Seneca, ep.* 51. 13. efficacior quam virtus, 4. 7. audet aliquid adverſus abſentem Cæſarem, 4. 2. invidet pop. Romano, 4. 2. *Lege Petronii carmen, de bello civili.* Fortuna Cæſarum invicta, 4. 7. pop. Romani ſemper in malis major, 3. 18. imperatoris etiam abſentis militat pro partibus, 4. 7. Fortuna ſua Pompejo titulos quærit, 3. 5. Fortunæ, æſtus, torrens, 2. 7. Fortunâ amiſsâ conſcientiam retinere, 2. 12. Fortunæ multi plus debent, quam virtuti, *Præfat.* Fortunam expectare, 1. 3. FORTUNAM, cui tantum licet, revereri, 2. 12. Fortuna hoc ei in malis indulgente, 2. 4.

Fortunatæ inſulæ, 3. 22.

Foſſa circumdata obſeſſis, 2. 18: 3. 10: 4. 12.

Fractus, *pro debilitato, feſſo*, 2. 17.

Fracti Coſ. faſces, 1. 22.

Fragilitas humana, 4. 2.

Frangere, *pro vincendo debilitare*, 2. 17: 3. 5. qui virtute Frangi non poteſt, mora comminuendus, 2. 6. *Claudianus de bello Getico, verſu* 149. —— fregitque furentem
Cunctando ——

Fratres interficit Jugurtha, 3. 1.

Fraternitas, 4. 2.

FRAUDULENTISSIMUS regum, fraude in inſidias deductus, 3. 1.

Fraus Punica, 2. 6: 2. 17. per Fraudem aliquem aggredi, 2. 17. Fraude domeſtica oppreſſus Sertorius, 3. 22. Fraude montium graſſantur Samnites, 1. 16. FRAUDE præcipuus rex, fraude capitur, 3. 1.

Fregellæ, *urbs*, 1. 11: 1. 18.

Frentani, *pop.* 1. 18.

Frena ſervitutis, 4. 12.

Fretum adoleſcentiæ, 1. 26. Fretum, *abſolute de freto Siculo*, 2. 2. Balearicum, Gaditanum, 3. 6. Siculum, 4. 8. ejus trajectio fruſtra tentata, 3. 20.

Fretus opibus & regio nomine, 2. 4. religione, 2. 12.

Frugum parens Athenæ, 3. 5. Frugum ſemina mutato ſolo degenerant, 2. 11.

Frui cantu, 2. 7. Frui, & uti, *differunt*, 2. 6. *Vide Vallam, eleg.* 5. *& Lipſium, ad Senecam, de vita beata, cap.* 10. *Auguſtin. de Civ.* 11.

Frumentariæ leges, 3. 13.

ex Frumento potio, 2. 18.

Fruſtari, *pro comminui, in fruſta redigi*, 2. 2.

Fruſtrati, 2. 2. Fruſtrato ictu tenetur Scævola, 1. 10.

Fuga fœda, 1. 1. ſimulata, 1. 3: 3. 1. 4. 10. Fuga Marii, 3. 21. Pompeji, 4. 2. Scipionis, 4. 2. Fuga Rom. voluntaria, 3. 1. Fuga ſtrageſque, 1. 18. *Hæc ſæpius juncta reperias, ut apud Livium* 26. 4: 30. 6. Fugam auferre, 3. 10. *Vide* A. Fugam Craſſi occupant Parthi, 3. 11. *Vide* O. Fugam ſiſtere, 1. 3. in Fugam nutare, 3. 10. Fuga, *pro exilio*, 3. 16. *Sic Tacitus & Iuſtinus. Hinc Ovidio*,

Digitized by Google

Triſt. 2. fugare, *eſt in exilium mittere.*
Fugare, *pro in fugam conjicere*, 1. 1.
Fugere non vult Curio cum poſſet, 4. 2.
Fugiendo pecuniam ſpargere, 3. 5.
Fugitivarii, 3. 19.
Fugitivus finium ſuorum, regnique, 3. 1. *Sic Seneca, controv.* 6. 2. Accuſator civium me fecit exulem, filius etiam meorum. *Quomodo* ſoli & cœli ſui profugi, *Cyprian.* 177. Profugus feralis tabulæ, *infra*.
Fulmen Annibalis, *pro clade qua attrivit Romanos*, 2. 6. *ſic fere*. Fulmen Romanis deſtinatum, Saguntino igne conflatur, 2. 6. Fulminis inſtar Pharnacem obtrivit Cæſar, 4. 2. Dionyſium fortuna velut fulmen aliquod otio ac tranquillitati injecit, *Val. Max.* 1. 7. *ext.*
Fulvius *Q. Flaccus* Ligures vincit, 2. 3.
Q. Fulvius *Flaccus* Coſ. *Præfat.* 2. 6.
Cn. Fulvius Centimalus Liburnos vincit, 2. 5.
Fulvius Nobilior *M.* Ætolos vincit, 2. 9.
Fulvia ſcortum conjurationem Catilinariam patefacit, 4. 1.
Fulvia uxor Antonii, 4. 5.
Funalia, 2. 2.
Fundæ *Balearium*, 3. 8.
Funditus, 3. 3: 4. 1.
Fungi opere, 1. 23.
Funibus ſub mari actis captæ rates, 4. 2.
Furit Antonius Octavium ſibi prælatum, *h. e. ſupramodum excandeſcit; Galli exprimunt, Il enrage*, 4. 4. Furenti ſimilis in primam aciem procurrit Cæſar, 4. 2.
Furfidius, 3. 21.
Furialem in modum amicti Fidenates, 1. 12. Furialibus in exitum Reip. facibus armati Cæſar & Pompejus, 3. 12.
Furioſi latrones, *pro perditiſſimis*, 3. 6.
Furnius, 4. 12.
Furor Antonii, 4. 11. Cæſaris & Pompeji, 4. 2. Catilinæ, 4. 1. civium, 4. 2. fanaticus, 3. 19. Numantinorum, 2. 18. Samnitium, 1. 16. ſociorum, 3. 18. Furoris æſtus, 4. 2. turbo civilis inſaniæ toto Furore detonat, 3. 21. Furore regio traditos faſces retinent decemviri, 1. 24. Furores civiles, *pro bellis civilibus*, 3. 12.
Furtis lacerare hæreditatem, 4. 4.
Fuſus à cornu equitatus, *h. e. effuſus, amiſſus*, 4. 2.

G

GAbinius *A.* Marſos vincit, 3. 18.
Gades, 2. 17. occupantur à Cæſare, 4. 2.
Gaditanum fretum, 3. 6: 4. 2.
Gætuli, *pop.* 4. 12.
Gætulicus, Coſſi cognomen, 4. 12.
Galatica facta, 2. 11.
Gallæcia. 2. 17.
Gallia acquiſita, 3. 12. Cæſaris provincia 4. 2. In Galliam deflectit bellum civile, 4. 2. Gallia Ciſalpina, 4. 4. Galliæ, 3. 10. domitæ, 3. 10.
Gallicus ſinus, 3. 7. triumphus Cæſaris, 4. 2. Gallica bella duce Cæſare, 3. 10.
Gallogræcia, 2. 11.
Galli immaniſſimi gentium, 3. 10. non feroces tantum, ſed & callidi, 3. 10. triumphi de Gallis, 1. 18. Galli Senones, 1. 13.
Ganymedes, 4. 2.
Garamantæ, *pop.* 4. 12.
Gaudium libertatis novæ, 1. 9. primi maritimi triumphi, 2. 2. victoriæ ex Tranſalpinis gentibus, 3. 2.
Gaurani ſaltus, 2. 6.
Gaurus mons, 1. 16.
Gellius legatus Pompeji, 3. 6.
Geminus Janus, 1. 2. Gemini Romulus & Remus, 1. 1.
Gemitus maris, 4. 11. Statius, Thebaïd. 3. 595. *Quantus Tyrrheni gemitus ſalis* —
Gemmæ ab Indis Auguſto oblatæ, 4. 12. gemmis obſtricta veſtis, 4. 11.
Generi appellatione etiam progener comprehenditur, 4. 2.
Genius malus, 4. 7. velut Genios venerantur Galli ſenes Romanos, 1. 13.
Gens bellicoſiſſima Helvetii, 3. 10. Gentes auxilia petunt à Romanis, 2. 7. Gentium potitur Roma, 1. 1. Gentium princeps populus, Romani, 4. 2. victor populus, 3. 9: 3. 13. ſic apud Senec. de benef. 5. 15: *ille victor pacatorque gentium populus*. Gens, *pro familia*, 1. 12: 4. 4.
Genuina feritas, *h. e. ingenita*, 2. 11.
Genus hominum quaſi ſecundum ſervi, 3. 20. Generis humani facta diſcunt, qui res P. Romani legunt, *Præfat.* Gen. hum. fœdus tollunt piratæ, 3. 6. dominatio Romana, id eſt, generis huma-

Digitized by Google

ni, 4. 3. *Vide etiam* Humanum. Genus, *pro gente*, 2. 3: 3.10.
Genitus Marte, 1. 1.
Gerere bellum, 1. 16. multum operum, *Præfat.* ſe matrem, *h. e. facere officium matris*, 1. 1. *Apud Sulpicium Severum, Hiſt. ſacra lib.* 2. *eſt*, gerebant ſe Catholicos, *eodem verborum poſitu, ſenſu diſpari*.
Gergovia, *urbs*, 3. 10.
Germani immaniſſimi gentium, 3. 10. vincuntur à Cæſare, 3. 10. in partibus Cæſaris, 4. 2. Pompejanos equites pellunt, 4. 2. vincuntur à Druſo, 4.12. Quinctilium Varum occidunt, 4. 12.
Geſonia, *urbs*, 4. 12.
Geſoriacum urbs, 1. 12: 4. 12.
Getulia, 3. 1.
Glacie perfidum flumen, 3. 4.
Gladiatores bellum concitant, 3. 12.
Gladiatorio more concurrunt Romani, 3. 21. Gladiatorii exercitus unde, 3. 12. Gladiatorium munus, 3. 3.
Gladium ad iniqua pondera addunt Galli, 3. 13. Gladio, quam ſecuri percuti, honeſtius, 3. 5. Gladii Romanorum, 2. 7. gladiis cincta concio, 3. 21. Fulvia, 4. 5.
Glaucias, 3. 16.
pro Gloria arma corripit *pop. Romanus*, 2. 9. gloriari, 1. 13.
Gomphi, *urbs*, 4. 2.
Gracchanæ leges, 3. 16. ſeditiones unde, 3. 12.
Gracchus *Tib. Sempronius* Sardiniam recipit, 2. 6. *Vide etiam* Sempronius.
Gracchus *Tib. Sempronius* Celtiberos vincit, 2. 17.
C. Gracchus ſuppoſititius, 3. 16.
Tib. Gracchi ſeditio, 3. 14. C. Gracchi ſeditio, 3. 15.
Gradum retro dare, *pro retrocedere*, 4. 2.
Græcia in partibus Pompeji, 4. 2. Græciæ vetus ſtatus redditur, 2. 7.
Græcum ingenium Italicis artibus mixtum, 1. 5.
Græcula civitas, 4. 2. Græculum ferrum, 2. 7. *per contemptum ita diminuerunt vocem Græci. ſic* Græculus *eſt apud Cicer. in Piſonem, cap.* 29. *Macrobium*, 2. 4. *Plinium, paneg. cap.* 13. *Iuvenal.* 6. 185. *Ita milites irati Iulianum appellarunt* Græculum, *Marcellin.* 17. 14. *Adde Barthium, adverſ.* 11. 19. Sic *εὐ'ναῖοι* in Orat. Cal. apud Dion. 46, 2.
Graſſari, *pro turbare, turbas dare*, 2. 7: 3. 6. Graſſari cædibus, ſuperbia, 1. 7. fraude montium, 1. 16.
Gravidarum partus extorti, 3. 4.
Gravis claſſis apparatu belli, 3. 5. commeatibus, exercitu, propugnaculis, 2. 2. triumpho, 2. 2. Gravis urbs armis theſauroque, 3. 1.
Gravitas cenſoria, 1. 18.
Grex, *de elephantis dictum*, 2. 2. Greges equorum, 3. 20. Sic grex miniſtrorum, *Hieronym. epiſt.* 3. 5.
Gubernacula urbis invadere, 1. 6.

H

H in F mutatum, 1. 12.
Habere certamina, *pro confligere*, 3. 22. concionem, *h. e. verba facere ad populum*, 1. 1. deprecationem, *pro deprecari*, 2. 18. in quæſtu, *h. e. rem inde facere*, 3. 12. in vinculis, *h. e detinere captivum*, 2. 2: 2. 20. indulgenter, *pro tractare*, 1. 18. pacem, 1. 19. *ſic habere bellum, ſeditionem, Prologus Trogi*, 38. pro virtute, 3. 3. *hoc ſenſu Seneca, de benef.* 1. 13. *cui pro virtute fuit felix temeritas*, provinciam, *pro poſſidere, retinere*, 4. 2: 4. 8. *Ita Salluſt. Cap.* 6. *&* *Rep.* 2. 64. *Tacit.* 1. 1: 4. 5. *Curt.* 8. 8. rationem alicujus in comitiis, *h. e. ut liceat ei profiteri, & honores petere*, 4. 2. Se bene, *h. e. eſſe incolumem & ſalvum*, 4. 2. Senatum, *valet conveniſſe ſenatores, & conſultare de republica*, 4. 1. ſylvas, *pro habitare*, 4. 12. ſuſpectum, *pro diffidere, ſuſpectare*, 4. 2. Habes, *in verbis Vercingetorigis*, 3. 10. *videtur ſingulari quadam ſignificatione poſitum, quomodo & alias* Habendi *verbo peculiariter uſi ſunt: ut in ludis gladiatoriis. qua de re Lipſius, Saturn.* 2. 21. *& in funeribus. Ita fortaſſis hoc loco deditionis formula eſt*.
Habitus Fidenatium feralis, 1. 12. ex Habitu dignitas addita, 1. 8.
Hadriaticum mare, 1, 15: 1. 18.
Hædui, *pop.* 3. 10.
Hæmus mons, 2. 12.
Hæret in vadis pugna, 3. 10.
Harena gladiatorum, 3. 20: 3. 21. civilis belli, *pro loco ubi committitur*, 4. 2. 4. 7.

Digitized by Google

Harpagines, 2. 2.
Haſta Salondici argentea, 2. 17. Haſtæ ſubjicere, 2. 6. *Vide Berneccerum ad Suet. Aug.* 24. 3. ſub Haſta venire, 3. 21.
Haurire, *de fluvio dictum, pro abſorbere*, 3. 11.
Hebrus, *fl.* 3. 4.
Hedri, *urbs*, 4. 2.
Helvetii, 3. 10.
Heraclea, *urbs*, 1. 18.
Herculaneum, *urbs*, 1. 16.
Herculeji legati Sertorii, 3. 19.
Herculeus, & Herculaneus, idem, 1.16.
Herculis ſidus, 1. 16. columnæ, 2. 6. ſpeculas *vocat*, 4. 2 Herculi, *pro ab Hercule*, condita Capſa, 3. 1.
Hercynius ſaltus, 1. 11: 1. 17: 4. 12. Hercyniæ ſylvæ, 3. 10.
Herdonius Sabinus, 3. 19.
Hereditarium bellum, 3. 17. *Vide* B. jus, 2. 8: 3. 13.
Hereditas Attali, 3. 12. Romanos corrumpit, 3. 12. in alimenta promittitur plebi, 3. 15. Hereditas Syllanæ proſcriptionis bellum Sertorianum, 3. 22. Hereditatem adire, 2. 20. *Vide* A. lacerare furtis, 4. 4. Hereditates regiæ, 2. 20.
Heres ſecundus, *h. e. ſubſtitutus*, 4. 4.
Herennius *Samnis*, 1. 16.
Hibernara, 4. 12.
Hiberna ſtipendio taxata, 1. 12.
Hic. Hos, Hos, *pro alios, alios*, 4. 12.
Hiemare ſub pellibus, 1. 12.
Hiempſal *Numida*, 3. 1.
Hiems altius lavat Alpes, *nimirum mole nivium, quæ per hiemem frequentes, in immenſam altitudinem excreſcunt*, 3. 3. *Sic* Hieme creſcunt Alpes, 3. 10. *ita Petronius, de bel. civ. verſ.* 146. *hunc (locum in Alpibus) nive dura Claudit hiems canoque ad ſidera vertice tollit.* Hieme navigat Cæſar, 4. 2. per Hiemem collatæ roſæ, 2. 8.
Hiero *Syracuſanus*, 2. 2.
Hieroſolyma, 3. 5.
Hinc templum, 1. 1.
Hircanus *Iudæus*, 3. 5.
Hiſpania citerior, ulterior, 4. 2. Hiſpania Sertorio militat, 3. 22. perdomita, 4. 12. Hiſpaniæ bella, 2. 17. laus, 2. 6. Hiſpaniæ & Mauritaniæ litora in unum vergentia, 4. 2. In Hiſpania bellum civile, 4. 2. cum Pœnis, 2. 6. de Hiſpania triumphus Cæſaris, 4. 2.
Hiſpanienſis, 4. 2. *qui non quidem Hiſpanus eſt, ſed moratur in Hiſpania. Vide Lipſium ad Vellei.* 2. 51.
Hiſtoriam per ſpecies quam tempora conſcribere, 2. 19.
Hiſter, *fl.* 4. 12.
Hiſtri, pop. 2. 10.
Hiſtria, 1. 18.
Hominis & imperii comparatio, *Præfat. ſic* l. 76. *de judic. homo cum populo comparatur.* Homines mutati, 4. 12. Hominum ingratiſſimi Athenienſes, 3. 5. quaſi ſecundum Hominum genus, ſervi, 3. 20.
Honerare, *ſic forte reponendum in Lucano dixi.* 4. 2. *eſt autem verbum aliis quoque ſcriptoribus uſurpatum. Vide Acidalium, ad Vellei.* 2. 124. *Etiam in Var. Lect. Curt.* 7. 2. *& Iuſtini*, 5. 4. Honerare, *pro* onerare, *reperias. Sic poſſis legere apud Petron. in carmine de bel. civ. verſ.* 156. *Eiuſdem notionis eſt* Honuſtus. *de quo Servius, ad Virgil. Æn.* 1. 293. *quo uſum eſſe crederem Apuleium, de Mundo, non longe à principio, ubi vulgo*: Cœlum, quod quidem divinis corporibus onuſtum videmus.
Honorem ſuo arbitrio ſibi ſumere, 2. 2. In Honorem mortuorum parcitur Athenienſibus, 3. 5. in Hon. patris Germaniam provinciam facere vult Auguſtus. 4. 12. in Hon. virtutis regnum datur Tulio, 1. 3. Ptolemæi corpus repertum in aureæ loricæ Honore, 4. 2. *h. e. decore, ornamento*, Honores in Cæſarem congeſti, 4. 2. Honorum, *h. e. magiſtratuum*, cupido ſeditionem concitat, 1. 26.
Horatius, 1. 10.
Horatiorum cum Curiatiis certamen, 1. 3.
Horrendum, *pro ſtupendo*, 1. 7. *ita etiam.*
Horribilis fiducia, 2. 6. Horribile dictu, 1. 16: 2. 6: 3. 5: 4. 12.
Horrificare, 3. 21.
Horror, *pro veneratione cum metu juncta, quæ ex religione incutitur*, 2. 17: 3. 21: 4. 2.
Hoſpitale mare, *h. e. placidum & portuoſum*, 1. 16.
Hoſpitium Urbis maritimum Oſtia, 1. 4.
Hoſtiæ humanæ, 1. 16.
Hoſticus, *pro hoſtili*, 2. 2: 3. 10.
Hoſtiles diræ, 3. 11. Hoſtile bellum, 3. 21.

Digitized by Google

Hoſtilius Mancinus C. 2. 18.

Hoſtilius Tullus, Rom. Rex. 1. 3.

HOSTIS per inſidias ſublatus, videtur aliter vinci non potuiſſe, 2. 17. Hoſtem Romanis toto orbe quærit Annibal, 2. 8. Hoſtem vincere non vult exercitus, cum poſſet, 1. 22. Hoſtes judicantur, Antonius, 4. 5. Lepidus, 3. 23. Mariani, 3. 21. ad HOSTIUM arbitrium mori fortibus viris miſerrimum, 4. 8. in Hoſtium numerum referri. 2. 16. Hoſtibus ſuis immortui Romani, 1. 18. Hoſtibus etiam recipiendis augenda reſpublica, 1. 1.

Humani cibi, 3. 5. *pro eſu humana carnis. ſic* Humanæ hoſtiæ, 1. 16. Humana fragilitas, 4. 2. Humanum caput in fundamentis Capitolii repertum, 1. 7. generis Humani facta diſcunt, qui res pop. Romani legunt, *Præfat.* generis Humani fœdus rumpunt piratæ, 3. 6. dominationis Romanæ, id eſt, Humani generis, 4. 3. *ſic* imperii, id eſt, generis Humani, 4. 2.

Hypſæus *L.* prætor, 3. 19.

I

JAcere, *de regione dictum, h. e. ſitam eſſe*, 3. 5.

Jactari laboribus & periculis, *Præfat.*

Jaculari, *pro jacere, mittere*, Panes, 1. 13. ſe in tela hoſtium, 1. 14. ſignum in hoſtes, 1. 11.

Janiculus mons, 1. 25: 3. 21: 3. 23. occupatur à Porſena, 1. 10.

Janus Geminus, 1. 2. Jani porta clauſa, 2. 3: 4. 12.

Iberi, *pop.* 3. 5.

Ictum fœdus, 3. 5.

Id eſt, 2. 6: 2. 7: 3. 3: 4. 2.

IDEM timendum iiſdem, 4. 2.

Idonea clades, *h. e. ſatis magna*, 1. 12.

Ignis accedit incendio, *proverbium*, 4. 6. Ignis Ætnæus, 1. 16. Ignis, claritudinis omen, 1. 6. Ignis hauſtu perit Catulus, 3. 21. Pontifex, Veſtales amplexus aras, tantum non eodem Igne ſepelitur, 3. 21. Igne, ferro, manibus, exæquata Urbs, 1. 13. Igni & aqua interdicere, 3. 16. Ignes in naves jacti, 4. 11. Ignium mora, 2. 15. Ignibus & oleo foti milites, 2. 6. Ignibus ſeptæ latebræ, 2. 5.

Ignoſcere, 2. 9: 4. 2.

Ilerda, *urbs*, 4. 2.

Ille *egregium ſignificat & clarum, ſic* magnus Ille Africanus, 2. 15. Cato Ille Cenſorius, 2. 17. pater Ille Gracchorum, *ibidem*. Metellus Ille, 2. 17. Scipio Ille poſterior, 2. 17. *Sic Veget.* 2. 3. Cato Ille major. *Aliorum auctorum exempla non indiligenter collegit Robertus Stephanus in Dictionario.*

Illuſtrat Aſiaticæ plagæ litora Cyzicum, 3. 5.

Illyres, & Illyrii, 2. 13.

Illyricum, 1. 18. in Illyrico victi Cæſariani, 4. 2.

Illyrii aſſidui Romanorum hoſtes, 2. 3. vincuntur, 2. 5: 2. 13: 4. 12.

Ima Alpium juga, *h. e. comparata cum aliis, non ita excelſa*, 2. 3.

Imaginarius rex, *h. e. non juſtus & legitimus*, 2. 14. *ſic* imaginarii faſces, *apud Livium*, 3. 41. Imaginaria belli indictio, *pro qualicumque, non ſolemni*, 4. 10. Imaginarium jus, *pro quocunque prætextu*, 3. 11. *Adde Formulas Vet. pag.* 377. *Sic* Imaginaria fides, *Sidon. epiſt.* 4. 12.

Imago pop. Romani, *Præfat.* Imago potius urbis quam urbs, ædificia ſine civibus, 1. 1. Imago *pro ſpectro*, 4. 7. Imago nocturna, *pro ſomnio*, 4. 2. *hinc* imaginari, *pro ſomniare, apud auctores*. Imagines Cæſaris circa templa, 4. 2. ſub Imaginibus ſuis Araxem legi concupiſcit Antonius, 4. 10.

Imbutus ad excidia urbium, 2. 18.

Imitator Ætnæi ignis Veſuvius, 1. 16.

Immane dictu, *h. e. mirum & incredibile*, 1. 10. Sic Marcellin. 15. 21. *Immane quo quantoque gaudio*. Immania corpora ferro magis patent, 3. 10. Immaniſſimi gentium Galli & Germani, 3. 10. Immaniſſimum facinus, 4. 1.

Immanitas gentium, 3. 2. montium, 2. 6.

Immaturus, *pro intempeſtivo*, 1. 3.

Imber corrumpit arcus, 2. 8.

Imminuere, *pro minuere*, 4. 2.

Immittere percuſſores, 1. 7: 3. 1. Coſ. in Numidiam immittitur, *h. e. mandatur ei, ut in Num. impetum faciat*, 3. 1.

Immolare, 3. 18. *Ut, victima mactatus*, Liv. 42. 29.

Immortui hoſtibus Romani, 1. 18.

Impar, *h. e. non ſufficiens coeptis*, 3. 17.

Impar, *pro debiliore. ſic* oceanus imparem ſe fatetur, 3. 10.

Impatiens jugi, 2. 17. pacis, 2. 8. ſoli, 3. 6. Impatientia Cæſaris, 4. 2.

IMPERATOR quanti eſt, tanti exercitus, 2. 18. Imperatoris clades ſacramentum auget, 4. 2. Imp. etiam abſentis fortuna, pro partibus militat, 4. 7. inter Imperatorem & militem medius Cæſar, *h. e. utriuſque munere fungens*, 4. 2.

Imperium Romanum, niſi ſub uno principe, haud ita potuiſſet coire, 4. 3. circa mala ſua diſtrictum, 4. 12. Imperii curſus incurſione Gallica ſuppreſſus, 1. 13. cum IMP. magnitudine creſcunt vitia, 2. 19. Imp. ſecreta pignora, 1. 2. Imp. dignitas ornamentis Tarquinii eminet, 1. 5. Imp. ſedes, capite in fundamentis Capitolii reperto, promiſſa, 1. 7. Imp. patrimonium, vectigalia, 3. 13. Imp. ſenectus quaſi reddita juventute revireſcit, *Præfat. ita Symmachus, epiſt.* 10. 22. f: *Feciſtis ut Urbs cana luxuriet in primam reducta lætitiam, & ver illud quondam vigentis ætatis.* Caſſiod. 1, 25. f: *Ut antiqui principes nobis merito debeant ſuas laudes, quorum fabricis dedimus longiſſimam juventutem: ut priſtina novitate reluceant, quæ jam fuerant vetuſtoſa ſenectute fuſcata.* Imp. terminus Rhenus, 4. 12. Imp. æmulatione infeſti Latini, 1. 14. Imperia pleraque vi & injuris conſtituta, 1. 2. magna ſuis viribus ruunt, 4. 2. Imperium, *pro poteſtate. ſic* Imp. regibus abrogatum, 1. 7. *pro juſſu*, 1. 1: 1. 14: 1. 26: 3. 19: 4. 1: 4. 2. *ſic* in IMPERIO plus eſt, quam in victoria, 1. 14.

Impes, 4. 12.

Impetrare. Saxa à gladio ſuo impetravit, ne veniret in poteſtatem hoſtium, 4. 9.

Impetus barbaris pro virtute, 3. 3. *Vide* Habere. Impetus primus Gallorum, major quam virorum, 2. 4. Impetum facere, 3. 17.

Impiger fluminum, h. e. inter flumina; 3. 2. *Sic dicimus, eximius virorum,* &c.

Impigre, *pro fortiter*, 3. 3.

Impingere, *pro impellere contra aliquem, ſic* egeſtas Catilinam impegit patriæ, 3. 12.

Impiæ pugnæ, *de civilibus*, 2. 19. *Ita Claud. in Ruffinum*, 2. 63. Impia certamina *vocat à cive concitata contra remp. quæ parentis inſtar eſt. Qua de cauſſa* Impii *etiam dicuntur, qui inſidiantur principi, ut apud Curtium ſæpius, in cauſſa Philotæ. Vide etiam Lipſii notam* 270. *ad paneg. Plinii.*

Implere viam, *pro finire, abſolvere*, 4. 12.

Impliciti dumis ſylveſtribus, 2. 3. torrentibus abruptis, 4. 12. *h. e. circumdati, cincti, quomodo fere* Impediendi *verbo utitur Ovidius, ep.* 14. *verſ.* 30. *Flore novo madidas impediente comas.*

Imponere ſtatum reip. 1. 1. Ordinare remp. *vocat alibi. Juſtinus*, Formare. Imponere, *pro præponere, præficere*, 3. 6. *ita crebro Tacitus.*

Importunitas, 1. 7.

Importuna dominatio, 1. 8.

Impotentia, *pro potentia immoderate exercita, ſic* impotentia fœneratorum, 1. 23. Pœnorum, 2. 2.

Imprecationes morientium, 2. 6.

Improba claſſis, *pro audaci, nimis avida, nimis alta ſpirante*, 3. 10. *ſic* improba ſpes *eſt apud Iuſtinum*, 22. 7. *Vide Bernecc. ad eundem*, 29. 2. *Ita Seneca*, epiſt. 12. 6. *Nemo tam ſenex eſt, ut* improbe *unum diem ſperet. Hoc ſenſu Plinius*, 2. 26. *Rem auſus etiam Deo* improbam, *annumerare poſteris ſtellas.*

Imputare, *proprium verbum, neque aliud ea vi reperies, judicio Lipſii ad Tacit.* H. 3. 86. *utitur hoc Sueton. Tib.* 53. 6. *& Ner.* 36. 5. *Plinius*, 8. 17. *Gratiam referre, & nihil invicem* imputare, *rarum eſt, &* 29. 1. *Q. Stertinius*, imputavit *principibus, quod HS annuis quingenis contentus eſſet. Seneca, epiſt.* 104. 8.

In *cum quarto caſu junctum interdum ſignificat contra: ut* In aliquem expeditionem ſumere, 4. 12. In captam urbem faces poſcere, 4. 12. In aliquem percuſſores immittere, 1. 7. In hoſtes converti, 1. 7. In finitimos reſurgere, 1. 13. In dominos erigere libertatem, 1. 21. In ſeipſum converti, 2. 19. *Interdum uſque. ſic* In Cæſarem, *Præfat.* In ſæculum noſtrum, *Præfat.* In id tempus, 1. 17: 2. 20: 4. 12. *Interdum per. ſic* In menſes deſcriptus annus, 1. 2. In claſſes diſtributus populus, 1. 6. *In-*

terdum propter. *ſic* In honorem mortuorum, 3. 5. In honorem virtutis, 1. 3. In experimentum, 1. 5: 1. 13. In ultionem, 1. 11. In auxilium, 1. 3. In id, 4. 7. *Interdum intra*. *ſic* in corpus ſuum redire, 1. 3. In carcerem detrahi, 1. 24. In anteceſſum. *Vide* A. In compendium miſſum bellum, *h. e. paucis utrinque demandatum*, 1. 3. In cenſum relatus pop. Romanus, 1. 6. In poteſtatem redigere, 1. 15. In plana deducere, 2. 3. deſcendere, 3. 5. ſubmittere ædes, 1. 9. In morem pecudum, *pro more pec.* 3. 8. In fugam nutare, 3. 10. *Interdum ubi motum ſignat, omiſſi quoque verbi vicem explet*. *ſic* In Ciliciam Pompejus, *ſubaudi convertitur*, 3. 6. Cæſar in eundem rurſus Oceanum, 3. 10. exercitus in fugam. *ſubaudi, ſe conjicit*, 4. 2. In *cum ſexto caſu junctum variæ ſignificationis eſt, ut ex exemplis melius cognoſcitur*. In manu tenere, *eſt, manu comprehenſum tenere*, 4. 12. In equis & in armis excubare, *pro cum equis & armis, armatum & equitem*, 1. 1. In tabulis relata civium diſcrimina, *h. e. redacta in tabulas, & in iis jam extantia*, 1. 6. In equis venire, *h. e. inſidentes equis*, 4. 2. *ſic* In equis candidis conſpecti Caſtor & Pollux, 1. 11. In ſua dignitate mori, *h. e. excultum inſignibus honorum*, 1. 13. In ipſa morte ira vivit, *h. e. inter mortem, dum moriuntur*, 1. 18. In oſſibus capitum bibere, *pro ex oſſibus*, 3. 4. Ita Seneca, Agamemn. verſ. 878. *Merumque in auro veteris Aſſaraci trahunt*. In partibus *ſcilicet eſſe, favere partium alterutri*, 3. 5: 3. 14: 4. 2. In tempore, *h. e. opportune*, 3. 3. In curulibus ſellis ſe ponere, 1. 13. In *omiſſum & intellectum*; *ſic* comitiis, *pro in comitiis*, 3. 16. *Ita legendum putem apud Lampridium, Heliogab. cap.* 25. mimicis adulteriis: *loquitur autem ibi non de pœnis ſolum adulterorum, ſed ipſa libidine*. Talis locutio eſt: *gladiatorio munere præſedit*, Suet. Claud. 2. 7.

Inacceſſus aditus, *quo non poteſt accedi*, 3. 1. ſaltus, 4. 12.

Inaugurario Capitolii, 1. 7.

Incaleſcere, 3. 15.

Incendere, *pro animare, ſtimulare*; 3. 5. cupidine libertatis incenditur populus, 1. 8.

Incendium Romæ, 1. 13. Incendio proximorum ædificiorum hoſtem ſubmovere, 4. 2. Incendia Carthaginis, 2. 18. Incendiis Urbem diſtingere, 4. 1. Incendium *metaphorice ſumptum, pro bello aut clade*. *ſic* INCENDIUM male obrutum reſurgit, 3. 21. Incendii Theſſalici cineres recaleſcunt, 4. 2. Incendio *Antoniano* quaſi ignis acceſſit Lepidus, 4. 6. Incendium ſuum ruina reſtinguere, 4. 1. quaſi ex obruto Incendio ſubita de cineribus flamma, 2. 15. INCENDIA parum fideliter extincta majore flamma reviviſcunt, 3. 5.

Incenſis mœnibus, quaſi ſacramento ne redirent, bellum movent Helvetii, 3. 10. *Sic, puto, legendum in carmine Petronii, de bel. civ. verſ.* 283. *Sumite nunc gentes* incenſis mœnibus (*editiones* mentibus) *arma*. *Nam mox idem quaſi repetit*: *Sumite & in medias immittite lampadas urbes*.

Incertum. *Vide* Dubium.

Incitatiſſimum viris armiſque tempus, *Præf. h. e. promptiſſimum, fortiſſimum* *Sic* incitatiſſimus furor *eſt apud Marcellinum*, 31. 4. *pro maximo*. *Nam* incitare *interdum augere eſt, ut apud Tacitum*, 3. 25.

Incivilius ſe efferre, *h. e. ſupra æqualitatem civium*, 1. 26. *Tacito*, 1. 12. *eſt* pluſquam civilia agitare. *Vide Bernecc. ad Sueton. Caſ.* 75. 10.

Inclinare ad hoſtem, 1. 3.

Inclinatum cornu, 4. 7. *in fugam nutans, ut alibi loquitur*. Inclinata acies *ſæpe apud hiſtoricos*.

Inclita Numæ religio, *h. e. celebris & magni æſtimata*, 1. 2. Incliti armis Romani, 3. 1. *deſcendit hæc vox à verbo* Cluo. Inclito portu urbs, 1. 20. *Ita Salluſtius, H.* 4. 2. regnum Perſidis inclitis divitiis.

Inconditus, *pro agreſti, rudi, impolito*, *ſic* Incondita moribus gens, 1. 13. Inconditi clipei, 3. 20. hoſtes; *pro inordinatis, confuſis & palantibus*, 1. 17. Inconditæ rates, 3. 8.

Inconſpicuus, *h. e. inglorius, ignobilis*, 4. 2.

Incremare, *pro concremare*, 4. 12.

Increpare, *eſt hoſtibus illudere, dicteriis*

Digitized by Google

in eos jacere, 3. 3. Increpare ambitum, moram, otium, 4. 2. Increpare victis ſuperbe, 1. 13. *Non nimis placet ea lectio, cum* Increpare *vix inveniatur tertio caſui junctum. legendum forte*: gladio, inſuper væ victis increparent: *ſaltem addita particula* in; *& una voce in duas diſparata: nam* b *&* v *frequenter invicem mutant: &* æ *diphthongus cum* e *vocali in antiquis libris ſolemniter confunditur.* Increpare *etiam ad facta tranſlatum, ſic* vallum Urbis Remus increpat ſaltu, 1. 1.
Incubare, *pro pertinaciter inhærere, incumbere. ſic* Italiæ Incubat Annibal, 2. 6. Urbis faucibus Porſena, 1. 10. prædæ Hiſtri, 2. 10.
Incumbere, *pro ſummo ſtudio urgere, ſic* Appulejus rogandis legibus incumbit, 3. 16. Incumbere, *de bello quaſi mole aliqua dictum*, 4. 2.
Incurrere in hoſtem, 1. 9: 3. 4.
Incurſio Gallorum, 1. 13. Incurſiones, 3. 10. Incurſionibus crebris fatigare, 4. 12.
Incutere pavorem, *pro facere pav. terrere*, 3. 10.
Indago, *proprie venatorium rete; per tranſlationem de iis quoque dicitur, qui undique opprimuntur & cinguntur. ſic* quaſi per Indaginem captæ rates, 4. 2. Cantabri ritu ferarum, quaſi Indagine debellati, 4. 12. quicquid piratarum fuit, quadam Indagine incluſum & oppreſſum, 3. 16. *Sic Plin. paneg. cap.* 34. *Mille* pœnarum indagine incluſi *delatores*.
Indicere bellum, 2. 8.
Indictio belli, 4. 10.
Indigena potio, 2. 18.
Indignum facinus, 2. 16. imperio mulieris perire, Indignius, 2. 5.
Indita ſaxeo monti urbi, *h. e. impoſita, inædificata*, 3. 1.
Indoles Servii eximia, 1. 6. INDOLIS magnæ ſignum, ſperare ſemper, 4. 8.
Induciomarus *Trevir.* 3. 10.
Induere nomini capta oppida, *h. e. nomen eorum addere ſuo*, 1. 11.
Indulgenter habere, *pro leniter tractare*, 1. 18.
Indulgere aliquid alicui, 2. 14. Ind. ſpectaculis, 3. 12.
Indi, 3. 5. legatos ad Auguſtum mittunt, 4. 12.
Induſtria Ciceronis, 4. 1. fatorum, 1. 8. fortunæ, 2. 18: 4. 2. Tarquinii, 1. 5. INDUSTRIA viribus temperatur, 2. 12.
Induſtrie, 1. 6.
Inequitare campis, 4. 12.
INERTIA Cæſarum imperium conſeneſcit, *Præfat.*
Ineſcare, *eſca objecta illicere*, 3. 5.
Inexpiabile bellum, *h. e. implacabile*, 4. 4. *Ita Livius*, 33. 33. *& Juſtinus*, 38. 6.
Inexplebilis honorum fames, 3. 21.
Infantes ſuos necant Cimbræ, 3. 3. in ora Romanorum mittunt Alpinæ, 4. 12.
Infantia pop. Romani, *Præfat.*
ad Inferos ſecum ferre, 4. 8. *Phraſis Sacra quoque ſcriptura uſitata, ut Geneſeos capite* 42. *in fin.* ab Inferis emergere, *dicebantur qui ex deſperatis rebus eluctati erant, quaſi à mortuis redirent*, 2. 6. *Vide Deſid. Heraldum, ad iſta Arnobii, lib.* 2. Et ab Orci faucibus, *quemadmodum dicitur*, vindicari.
Inferiæ, 2. 6: 2. 18.
Inferre cladem, 1. 13. lumen, 4. 7. *Sic Ovid. Faſt.* 2. 352. —— illatis ignibus *acta patens.* ſigna, 1. 22: 2. 16. ſtuprum, 1. 7.
Inficiari, *pro negare*, 1. 22.
Infidum glacie flumen, 3. 4. *Eadem metaphora Tacitus*, 1. 61. fallaces campos *dixit*.
Infinitivus pro Imperfecto indicativi, 4. 4: 4. 11. *Quintilian. declam.* 3. *pag.* 8. *ſ. Sic. in Suet. Ner.* 40. *ſ. lege*: præcipere conatus rem ſilentio obliterare. *Eſt hæc enallage modorum apta narrationibus* ὑποτυπωτικῶς *qualis illa apud Salluſt. Jug.* 100. Coſ. omnia providere; apud omnes adeſſe, laudare, increpare merentes, *&c.*
Influere, *de populo dictum, ſignificat cum copia venire*, 1. 1. *ſic* Influentia negotia. *Plin. paneg. c.* 81.
Infractus *pro fracto*, 2. 2. *Sic Livius*, 40. 40. *Virg. Æn.* 12. 1. *&* infractior, *Sulpicius Severus, Hiſt. ſacra lib.* 2. *pag.* 166.
Infulæ victimarum, 4. 2.
Infundere urbi agmen militum, *pro immittere*, 3. 21.
Ingauni, *pop.* 2. 3.
Ingenium Alburum in pacis partes prom-

Digitized by Google

ptius, 4. 12. Græcum Italicis artibus mixtum, 1. 5. Romulii aſperius, 1. 1. Ingenio varii Rom. reges, 1. 8. Ingenia formantur ſitu locorum, 3. 2: 3. 4. Ingenium loci, *pro natura loci*, 2. 6: 2. 17. *Sic Plinius*, 17. 2. *Papinius Sylvarum* 2. 278. *Salluſt. H.* 3. 5. *Ita* ingenium pavoris. *Claudianus, in Eutrop.* 2. 470. *Livius alicubi de Cenſura: ut* imperium ſuo vehemens *manſueto permitteretur* ingenio. *Adde Plinium*, 10. 58. *Rutilius Itiner. verſ.* 328. Sive loci ingenio, ſeu domini genio.

Ingratiſſimi hominum, 3. 5.

Ingruentes hoſtes, 4. 2.

Inhærere montibus, 4. 12. ſcopulis, 4. 12.

Inhiare auro, theſauris, 3. 11.

Inhibere adoptionem, *pro impedire*, 4. 4. arcus, *pro remittere*, 4. 10.

Inhonorata ſocietas, 2. 8.

Inicit, *pro injicit*, 1. 10. *Ita Silius*, 18. 570. *Sic* abicit, *Iuven.* 15. 1. adicit, Martial. 4. 54: 10. 82. *Vetus epitaphium. Centenas* adicit *numero creſcēte coronas* deicit. *Aſinius Gallus, apud Suet. de claris Gram. cap.* 12. ſubicit, *Lucanus*, 7. 774. *Ovidius de Ponte*, 2. 3. Turpe putas abici, quia ſit miſerandus, amicum.

Injicere manum, 3. 14.

Inimicus nobilitati, 3. 16.

Iniquus nobilitati, 3. 16.

Inter Initia Urbis, 3. 19.

Injuria favorem conciliat, 4. 2: 4. 4. Injuriæ opportunus juvenis, 4. 4. INJURIIS agitatus populus, cupidine libertatis incenditur, 1. 8. Injuriæ & contumeliæ *differentia*, 4. 12.

In modum *pro admodum*, 3. 1.

Innoxia paſtoriæ ſectæ integritas, 3. 12.

Inſani montes, 2. 6.

Inſectari aliquem probris, 4. 4.

Inſidere arcem, 3. 21: 4. 2. collem, 3. 23. harenam, 4. 7. mare, 4. 8.

Inſidiarum fallacia. *Vide* F. Inſidiis mandare ſcelus, 3. 1. Inſidias diſponere, 3. 10. per Inſidias aliquem aggredi, 1. 10: 2. 17. INSIDIIS ſublatus hoſtis videtur aliter vinci non potuiſſe, 2. 17.

Inſignia magiſtratuum ab Etruſcis, 1. 5. per Tarquinium, 1. 8. regia regni. *Vide* R. Inſignia imperatoria projecta, 1. 18. *Exemplum ſimile, ſimulque trajectiuncula, occurrit in Hiſt. Miſcella*, 6. 8. *ubi legendū:* Mithridates vix DC equitibus comitatus aufugit, diademate & tiara, ne agnoſceretur, abjectis. Caſtra ejus direpta, &c. *Hinc intelligitur illud in libris Macchabæorum*, 2. 8: Nicanor, depoſita veſte gloriæ, per mediterranea fugiens. *Adde Xiphilin. Trajano, pag.* 254. Inſignia ſenatus, *pro ornamentis, hominibus qui ſenatum decorant*, 4. 1. *ſic* inſignia virtutis, 2. 2. *quæ alibi* monſtra virtutis vocat.

Inſignia, *ſubaudi facta*, 3. 10. Inſignia trabeis & faſcibus trophæa, 2. 17. inſignibus Marcomannorum ſpoliis trophæum, 4. 12.

Inſimul, *pro junctim, ſimul. Præfat. Ita Statius, Syl.* 1: 6. 36. *Et gentes alis* inſimul *togatus. Collectio Chron. ex Anonymo, qui ſub Alexandro Severo vixit; ſine lib.* 1. *Fiunt* inſimul *anni CCCXLVI.* Ut autem inſimul omnes conſpexit, *Geſta DEI per Francos, pag.* 63. *verſ.* 27. *Adde Paul. Diac. lib. XV. in morte Attilæ. Apulejus*, 1. *Florid. hoc ſenſu utitur voce* Cunctim.

Inſolentia Fabiæ, 1. 26. Gallorum, 1. 13. Lepidi, 3. 23.

Inſtar navalis belli, *h. e. ſpecies, ſimilitudo*, 3. 5.

Inſtare, *pro adeſſe, incumbere, urgere, imminere*, 3. 5. Inſtare veſtigiis, 4. 11.

Inſtinctus deorum, 1. 9.

Inſubres aſſidui Rom. hoſtes, 2. 3. vincuntur, 2. 4.

Inſulæ Fortunatæ, 3. 22. Inſularum ſatum, 3. 9.

Inſultare, 1. 18. Inſultatum reliquiis C. Gracchi, 4. 15.

Inſultatio Germanorum inter cædem Varianam, 4. 12.

Inſurgere totis viribus, 3. 18. *ſic* Cōſurgere.

Intacti Umbri, *h. e. bello nondum laceſſiti*, 1. 17. Intactæ viæ, *per quas nemo iter fecit*, 3. 10. Sic Intactum fretum *eſt apud Claudian. belli Getici principe. In eodem tamen carmine, verſ.* 180. *non* intactum nubibus Olympum *legerim, ſed* intectum.

Integer & recens, 3. 1. *Idem quod intactus: ſic* Integra provincia, 2. 17. *Cæſar, de bel. civ.* 2. 5: ſuos cohortatus, quos integros ſuperaviſſent, ut victos contemnerent.

Integrata amicitia, 4. 10.

Digitized by Google

Integritas paſtoriæ ſectæ, 3. 12. virginitatis, 2. 6.

Intelligit vires ſuas Hiſpania jam victa, 2. 17. *Idem verbum in ſimili ſententia Plauti: Tum denique homines noſtra* intelligimus *bona, cum quæ in poteſtate habuimus, ea amiſimus*. Intelligere parem, 4. 12.

Inter duos currus diſtractus Fufetius, 1. 3. Inter manus laceratus Athenin, 3. 19. Bæbius, 3. 21. Inter mortem Tarquinii ſubſtitutus Servius, *h. e. dum moritur*, 1. 6. Inter *etiam poſtponitur, ut* Cretam inter, 3. 6. Rhodanum inter, 3. 10.

Interamnium, *urbs*, 3. 21.

Intercedit bello Oceanus æſtibus ſubductis, 3. 10. *h. e. impedit pugnam, & vetat. quo ſenſu & Tribuni pl. dicebantur* intercedere.

Interceptus Coſ. *h. e. captus*, 2. 2. *ſic* Interceptus exercitus, 3. 4. Interceptæ naves, 3. 7. Intercipi *etiam dicitur, quod alii deſtinatum, ab alio excipitur. ſic* Intercepta tempeſtate victoria, 2. 2. Interreptum à Jove votum Marti nuncupatum, 2. 4.

Intercidere, *pro perire intercipi*, 2. 2.

Intercludere hoſtem commeatibus, 3. 19: 4. 2.

Interdicere igni & aqua, 3. 16.

Interdiu tenebræ, 4. 2.

Interfluens Urbi Tiberinus, 1. 4.

Interim, *pro interdum*, 1. 26. *Sic apud Senecam, de ira*, 1. 16. interim *optimum miſericordiæ genus eſt*, *occidere. & Conſol. ad Helviam*, 16. 11. & 12. *Item Senecam Tragœdum, in Hercule OEtæo, verſu* 481. *Plinium. epiſt.* 10. *Quintil. Inſtit. Orat.* 10. 1. *p. & Declam.* 9. §. 30. *Apulejum, lib.* 1. *pag.* 119. *Senec. pr. Epitom.* 4. *Controverſ. & alterum Senecam, de benef. lib.* 1. *in fine. Corrigendus eſt Seneca, Controverſ. IX.* quæ inter jocum ipſis dominis veniunt. *lego*: quæ interim eum ipſis dom. veneunt.

Intermœnia, 1. 4. *Ad eam formam compoſita ſunt*, intercolumnia, *apud Cicer. in Verrem*, 1. 19. interfemineum, *apud Apulei. in Apologia*. internodia, *apud Virg. in Ciri, circa finem*. Interſcapulium, *apud Apulei. princ. Floridorum*.

Internecio, *univerſalis clades*, 2. 17: 2. 18.

Internoctu, 4. 2.

Intervenire, *pro intercedere. ſic* Intervenit pro ſociis pop. Rom. 1. 13. Interveniunt raptæ pugnantibus, 1. 1. Interveniente flumine ignis abrumpitur, 2. 2. Interveniente quaſi natura, ad mare ſubſiſtunt Thraces, 3. 4.

Inteſtinum mare, *pro mediterraneo*, 4. 2. *Græci* τὴν εἴσω θάλασσαν *appellant, A. gellius*, 10. 7.

Intolerantius, *pro intolerabilius*, 4. 12. *Hoc ſenſu uſus eſt Owenus, acutus epigrammatum ſcriptor: Conjugio eſſe jugum non* intolerantius *ullum*.

Intra gloriam facinus Horatii, *h. e. minus gloria*, 1. 3. Intra pudicitiam Auguſti, pulchritudo Cleopatræ, 4. 11. *Sic Quintil.* 11. 3: *Scripta Hortenſii* Intra famam *ſunt, h. e. minora fama*: *Utitur eleganter Thuanus, ubi de Tartaris Præcopienſibus dicit, eos cibo & potu uti*, non modice tantum, ſed intra modum. *Utitur & Lipſius, de M. R.* 3. 4: gladii certe breviculi, & valde intra pili modum, *qui tamen in eadem voce Senecam, de benef.* 6. 32. *corrigit. Sed rectius, ſi quid video, exponit Berneccerus*, intra pudicitiæ maledictum, *cum nondum adhuc publice male audiret, quod etiam velle videtur Gruterus, ſuſpicion.* 8. 10. Sic *intra pubertatem mori*, eſt nondum puberem mori, Cajo Inſt. 2. 4. Horat. ad Piſones:
Intra ſpem veniæ cautus ——
Intra ripam, *h. e. in citeriore ripa*, 3. 10. *Sic Ovidius, Triſt.* 2. 127. *voce* Citra *utitur*.

Intremiſcere, 4. 3.

Introiſſe victoria fuit, 2. 7.

Invadere hoſtem, *pro aggredi*, 1. 16: 4. 2. Vrbem, 1. 13: 3. 20. maria, 3. 6. Invadere *ſignificat, aliquid vi aut fraude occupare. ſic* Invadere gubernacula Vrbis, 1. 6. regnum, 1. 8. regnum & bellum, 2. 14. rempublicam 4. 2.

Invehi in fugientem, *pro perſequi fug.* 4. 2.

Invenire quoſdam, quam vincere, major labor, 2. 3. Invenire, *pro aſcendere*, 3. 10.

Invictus armis pop. Romanus, 3. 1. Invicta Cæſarum fortuna, 4. 7. Cimbrorum rabies, 3. 3. Numantia, 2. 18

Invicti à veris regibus Romani, ab imaginario ſuperantur, 2. 14.
Invidia deûm, 1. 13. *Sic Curtius*, 6. 2: *&* 10. 5. fortunæ, 4. 2. Invidia vicit clementiam Cæſaris, 4. 2. Invidia ex potentia, 4. 2. Invidia, *pro odio & mala exiſtimatione*: διαβολῇ. Dionyſ. In Excerpt. Valeſ. pag. 533. Cic. ep. fam. 8. 8. *ita* ſub exteri regis invidia graſſantur Cilices, 3. 6. *h. e. regis nomen prætendunt, eique invidiam concitant*. *Sic Tutores* regis ſub aliena invidia regnaſſe, *eſt apud Livium*, 24. 25. *Invidia regnare mea* ——, Lucan. lib. 7. v. 269. *Diocletianus* ſeveritatem ſuam aliena invidia voluit explere. *Hiſt. Miſcella*, 10. 44. *Sic Arnob. lib.* 1. *Ut inter Aſſyrios & Bactrianos, &c. dimicaretur*, invidia noſtra hæc fuit? Invidiam extenuare, 3. 18.
Inviſus, *pro nunquam viſo*, 4. 12.
Invitat occaſio, 3. 5:
Invius exitus, 3. 20. ſaltus, 1. 17. Invii tumuli, 3. 10.
Inultum cadere, more pecudum, 3. 3. *ſic in Salluſt. Catilin.* 58. 11. *Cavete, ne* inulti *animam amittatis, neu capti potius*, ſicuti pecora, *trucidemini*. *Joſephus*, 13. 24. *vertit*, [illegible], non Inultum occumbere ſolatio morientibus, 3. 3: 3. 21.
Inundatio ſanguinis, 1. 13.
Involvere, *pro corripere, complecti, trahere*. *ſic* bellum Tarentinum totam fere Italiam una ruina involvit, 1. 18. Mithridates totum Orientem ſua ruina involvit, 3. 5.
Inuſitata maxime terrent, 1. 18. *Hoc vult Parmenio apud Curtium*, 4. 13. *Vanis & inanibus militem magis quam juſtis formidinis cauſſis moveri*. *Vide Plut. Mario, cap.* 23. *Inſtinum*, 11. 9. *Caſ. Civ.* 2. 4.
Jonium mare, 2. 7: 2. 15.
Ipſe *fere emphaticum eſt, ut in his*: Ipſe ille, 4. 2. *ſic Cicero ad Atticum*, 2. 1. *me* illum ipſum *vindicem æris alieni*. *Sic emendandum putabam in Juſtino*, 5. 4. Ipſos illos *deos gratulantes tulere obviam, quorum exſecrationibus erat devotus*. Item in Seneca, ad Marciam, cap. 3. *ipſis illis* (*non illam*) *hoſtibus cum veneratione & pace mutua proſequentibus*. Sic Tacit. 1. 43. *iiſdem iſtis cum militibus*. Apulei. Apolog. *eandem illam filia ſua machinam Ruſinus admovet*. Ipſo adventus hoſtici nuntio fugatur Antiochus, 2. 8. Ipſo Punici maris nomine quidam deficiunt, 2. 2. *quo loco etiam* Punico *legitur. utrumque defendi poteſt: prius eſt, ut illud Sidonii, epiſt.* 8. 12. Quamlibet ſola hiemalium menſium nomina tremuis. *poſterius, ut illud Ovidii, epiſt.* 13. 53. Ilion & Tenedos, Simoiſque, & Xanthus, & Ida, Nomina ſunt ipſo pene timenda ſono. Sic *Nazarius Paneg. cap. XVIII.* Quid memorem Bructeros? quid Cheruſcos, Vangionas, Alamanos, Tabantes? Bellicum ſtrepunt nomina, & immanitas barbariæ in ipſis vocabulis adhibet & horrorem. *Sic noſter Flor.* 3. 10. nomine ad terrorem compoſito. *Hieron. tomo* 9. *pag.* 174. A. portenta magis quam nomina. Ipſorum etiam barbari barbarorum Myſi, 4. 12. Ipſa beneficiorum potentia gravis liberis, 4. 2. Ipſa clades imperatoris ſacramentum auget, 4. 2. in Ipſa morte, ira vivit, 1. 18.
Ira vivit in *ipſa* morte, 1. 18. Idem expreſſit *Silius, fine libri quinti*: Fronte minæ durant, & ſtant in vultibus iræ. *Sic de Catilina Salluſtius*: ferociam animi quam habuerat vivus, in vultu retinens. Iræ *pluraliter*, 2. 15.
Ire in arma, 4. 5. in ſudorem, *pro reſolvi*, 2. 4. furor iſſet ultra Alpes, 4. 1.
Irrigari, *pro vegetari ſanguine digeſto*, 1. 23.
Iſara, *fl.* 3. 2.
Iſauricus, cognomen Servilii, 3. 6.
Iſaurus, *urbs*, 3. 6.
Ita, *Iurandi formulis inſervit*, 1. 1.
Italia ſubacta, 1. 26. contra Urbem conſurgit, 3. 18. Italiæ vaſtatio, 2. 6. Italia ſua contenti debuerant eſſe Romani, 3. 12.
Italorum rebellium duces, 3. 18. *quibus adde* Duillium *apud Frontinum*, 1. 5. Guttam Capuanum, *apud Appianum, civ.* 1. *p.* 405. Statium, *apud eundem, civ.* 4. *p.* 603.
Iter aperire ad victoriam, 1. 14. in Italiam, 2. 6. adgubernare pedibus, 3. 5. ſtellis ſequi, 3. 5.

Item

Itum eſt, 1. 9.
Juba *Maurus*, 4. 2. Pompejanarum partium, 4. 2. interficiendum ſe præbet, 4. 2. de Juba triumphus Cæſaris, 4. 2.
Jubere leges, *h. e. ratas habere, facere*. 3. 17. tributa, *pro imperare*, 2. 6.
Judæi, 3. 5.
Judiciariæ leges, 3. 12.
Judicio ſuo, ſcelere alieno uti, 4. 7.
Judicia ad equites translata, 3. 13. in quæſtu habita, 3. 12.
in Jugulo hoſtes, 2. 6.
Jugum, *pro culmine montis*, Maleum, 2. 9. Pyrenæum, 2. 17. Juga Alpium ima, 2. 3. *Vide* Ima. Juga Tridentina, 3. 3.
Jugum, 1. 11. ſub jugum mittere, 1. 11: 1. 16. quaſi Jugo, ſic ponte captus Rhenus, 3. 15. Jugum, *pro ſervitute*. *ſic* Jugi impatientes populi recens domiti, 2. 17: 4. 12. *Sic apud Tacitum, H. 4. 17: Serviret Syria Aſiaque, & ſuetus regibus Oriens; multos adhuc in Gallia vivere, ante tributum genitos*. Jugum excutere, 2. 14.
Jugurthinum bellum, 3. 1.
C. Julius Cæſar. *Vide* Cæſar.
Julius Cæſar *Sextus* Coſ. 3. 18. vincitur à ſociis, 3. 18.
Julius Proculus, 1. 1.
Julia Pompeji conjunx, 4. 2.
Julia gens, 4. 4.
Julus Albam condit, 1. 1. *Idem diceret Arnobius, lib. 2. ſi per correctores liceret. Verba ſunt editionum*: Cujus ſocer Latinus fuit? Æneæ: genitoris Latinus cujus? Albani oppidi conditoris. *Cui dubium eſſe poteſt, quin ſcripſerit auctor*: Genitor is cujus? *ad quod is imperiti notarunt* Latinus, *quaſi de eo loqueretur, non de Ænea: quæ gloſſa ſolenni librariorum more deinceps in contextum recepta eſt: & quod alias videretur ſenſus turbatior, duæ voces conjuncta.*
Jungere ponte Urbem. *ſic* Bonna & Geſonia pontibus junctæ, 4. 12. mole, bello regionem, 2. 2. Boſporon, 3. 5. *ſic* ponte committere *dicit*, 1. 4. flumen *gelu concretum* jungit ripas. 4. 12. Jungere manus, *integrata amicitiæ ſignum*, 4. 6.
Jupiter quaſi præſens in Capitollo, 1. 13: 3. 21. intercipit votum Gallorum. 2. 4. Feretrius, 1. 1: 2. 12: 2. 4. Stator, 1. 1.
Jurare in verba; 3. 16.
Jus apud barbaros nullum, 1. 13. JURIS quod ipſe compoſueris, obliviſci non decet, 1. 24. Iure agere, *h. e. jure gentium queri de illatis injuriis*, 2. 5. IURE retinentur provinciæ, 4. 12. Iure ſævitum, 3. 21. *niſi forſan ex more* Flori *addenda vox*, quaſi jure, *ut* 3. 14. *aut intelligendum de jure non juſto, de quo*, 3. 23. Iure ſuo remp. peculantur equites, *h. e. conceſſa legibus poteſtate abutuntur ad peculatum*, 3. 17. Ius belli, 3. 5: 3. 19: 3. 23. civitatis, 1. 14: 3. 18. hæreditarium, 2. 8. *quo loco malim legere*: hæreditario jure poſſidebat. *ſicut infra*, 3. 13. *nec enim poſcere Lyſimachiam opus habebat, quam jam obtinebat, & inſtaurabat, ut teſtatur Livius*, 33. 24. *Ita forſan emendandus Apulejus*, *Apolog.* neminem noſtrum pauperem eſſe, qui ſupervacanea nolit, poſſidet (*pro* poſcit) neceſſaria. Ius imaginarium, 3. 11. provocationis, 1. 9. ſanguinis, 3. 1. teſtamenti, 2. 20. tribuniciæ poteſtatis, 3. 14. victoriæ, 2. 7: 3. 7. Jura armis ſæviora, 4. 12. humana atque divina, 3. 5.
Jusjurandum non remeandi niſi capta urbe, *& ſimilia*, 1. 12: 1. 16: 2. 4. *Tale etiam Labieni apud Cæſ. civ. 3. 87. & Cæſarianorum apud Appian. civ. lib. 2. pag.* 467.
Juſta, *pro inferiis*, 4. 2.
IUSTITIA gubernanda imperia. 1. 2.
Iuſtus exercitus, 3. 20. Iuſtum prælium, 2. 7. *Hoc ſenſu* juſta *arma apud Tacit.* 14. 32. *quæ* militaria *ſunt Salluſt. Cat.* 56. 3. *apud eundem Tacitum etiam reperitur* juſtus exercitus, H. 4. 21. *id eſt*, plenus. *Sic noſter*, 3. 20.
Iuturnæ lacus, 2. 12.
Iuvenis appellatur Auguſtus intra viceſimum annum, 4. 4. Iuvenis, *pro homine quadraginta annorum*, 4. 8. IuVENES opportuni injuriæ, 4. 2.
Iuventius prætor vincitur à Pſeudophilippo, 2. 14.
Iuventa imperii, *Præf.* Iuventæ prima fax, 1. 1. *pro primo impetu fervoris juvenilis*. Iuventa *ætas eſt*, 1. 7. *Vide centuriam epiſt. philolog. editam Francofurti, anno* 1014. *epiſt.* 36. *quæ eſt Hermanni Raſchii*.
Iuventas *pro dea juventa*, 1. 7. *pro*

ætate, 2. 1. Dio, pag. 611. C.
Juventus, *pro juvenibus*, diviſa per tribus, 1. 1. mirum in modum exercita, 1. 3. Capitolium defendit, 1. 13.

K

K Περτάλη, 2. 10.

L

LAbienus T. 4. 2.
Labienus, *ſuperioris filius*, 4. 9.
Labor ventorum, 4. 11.
Laborare, *pro periclitari*, 1. 12.
Lacedæmon, *urbs*, 2. 2. compeſcitur, 2. 7.
Lacedæmonii Tarenti conditores, 1. 18.
Lacerare ſemet bellis civilibus, 2. 19. Lacerare furtis hæreditatem, 4. 4.
Lacertos movere, *pro convaleſcere*, *Præf.*
Laceræ comæ, 1. 1.
Laceſſentibus cauſis, 2. 17. finitimis, 1. 9.
Lacones trecenti, 2. 8. *Admonent hi loci apud Senecam, Suaſor. 2. ibi Victor Statorius*: Treceati, ſed viri, ſed armati, ſed Lacones, ſed ad Thermopylas. Nunquam vidi plures trecentis. *lege* trecentos. *& hoc eſt, quod decentiſſimi generis ſtultam ſententiam vocat Seneca. Pluribus exponerem τὸ γνήσιον hujus lectionis, ſi modus inſtituti caperet.*
Lacus Mæotis, 3. 4. Regilli, 1. 11. Vadimonis, 1. 13.
à Lævis, 3. 2.
Lævinus *M. Valerius* Coſ. 2. 6. Philippum vincit, 2. 7.
Lamponius *Samnis*, 3. 21.
Lanceæ Cimbrorum, 3. 3.
Lancia, *urbs*, 4. 12.
Lapidare, *lapidibus obruere*, 1. 22.
Lapidatio, *conjectio lapidum*, 3. 8.
Lapis, *pro milliari*, 2. 6.
Largitio belliorum gladiatoriorum cauſſa, 3. 22. Largitio Druſi, 3. 17. Largitione ſuſpectus Melius, 1. 26. nulla Largitione in pretium libertatis corrumpi, 1. 26. Largitio *igitur tum ad alias quoque liberalitates pertinet; tum in ſpecie ad editiones gladiatorii muneris, aliorumque ſpectaculorum. Quamvis Agretius diſtinguat.* Largitatem *humanitatis eſſe*; Largitionem *ambitionis*.
Lars Tolumnius, rex Vejentium, 1. 12. *Vide Val. Max. lib. x.*
Laſthenes *Cretenſis*, 3. 7.
Late circumfert arma prop. Romanus, *Præfat.* Late per Etruriam infeſta ſigna volitant, 1. 17.
Late fuſus exercitus, 2. 16. Late fundis civium Romanorum tenetur Sicilia, 3. 19. Late concurritur ad nomen Marii, 3. 21. Late Parthos cædit Ventidius, 4. 9. Late domantur Liburni, 2. 5.
Latius naufragia ſua trahunt Galli, 1. 13. Latius ærarium replent opes Cypriæ, quam ullus triumphus, 3. 9. Latius ut vinceret Cæſar, Pompejanis acceſſit Juba, 4. 2. *Horatius, Od.* 3. 17. Late tyrannus, *Salluſt. Jug.* 5. 5. *Syphacis* Imperium *in Africa* late valuit.
Latebræ ignibus ſeptæ, 2. 3.
Latifundia, 3. 18.
Latinarum feſtum, 3. 18.
Latini vincuntur, 1. 14. mixti Romanis, 3. 18: 1. 1.
Latium, 1. 1: 1. 7: 1. 11. contra Urbem conſurgit, 3. 18.
Latio promiſſa civitas, 3. 12.
Latrones, *pro piratis*, 3. 6. *ſic* Latrocinium maris *pro piratica eſt apud Juſtinum*, 43. 3. *Strabo, lib.* 14. *habet* λῃστεύειν καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν. *Ita.*
Latrocinari *eſt piraticam facere*, 3. 6.
Latrocinia magis quam bella, 2. 3. ad latrocinia magis, quam aperto habiles Marti, *Marcellinus.* 25. 23. *Sic apud Salluſt. Jug.* 97. *pugna* latrocinio magis, quam prælio *ſimilis. Liv.* 35. 7. latronum magis, quam hoſtium *excurſiones.* & 33. 15. proximum bello quod erat, in latrocinium verſi. *Vide Gentil. de jur. belli.* 1. 1: Latrones & hoſtes *in libris juris ſæpiſſime opponuntur. Vide Lexicon Briſſonnii, voce* latrones. Latrociniis evaneſcere, 3. 3.
Latus imperii nudum, 3. 5. *Metaphora à gladiatoribus deſumpta, quos, ut ait Seneca, de ira,* 1. 11. ars tuetur, ira denudat.
Laureati victoriæ nuntii, 3. 3.
Lauro, *urbs*, 3. 22. apud Lauronem cæſus Cn. Pompejus, Magni filius, 4. 2.
Laurus in prætoria nata, 2. 7. Laurus, *pro triumpho*, 4. 2: 4. 12.

Digitized by Google

Lectulus aureus, 3. 5.
Legatio, *pro officio legati, ſive locum tenentis*, 2. 8. *pro officio legati, ſive nuntii*, 2. 2. *pro legatis ipſis*. Legatio Allobrogum ſollicitatur à Catilinariis, 4. 1. Appuleji ad Senatum, 3. 16. Cæſaris ad Arioviſtum, 13. 10. Cimbrorum ad Romanos, 3. 3. Cimbrarum ad Marium, 3. 3. Indorum ad Auguſtum, 4. 12. Orodis ad Craſſum, 3. 11. Pyrrhi ad Romanos, 1. 18. Romanorum ad Achæos violatur, 2. 5. ad Illyrios violatur, 2. 5. ad Jugurtham corrumpitur, 3. 1. ad Tarentinos violatur, 1. 18. Sarmatarum, Scytharum, Serum ad Auguſtum, 4. 12. Legationis dux, *h. e. princeps*, 2. 6.
Legati, *pro vicariis imperatorum; Gall. Lieutemnans*, 3. 6: 3. 10: 3. 22: 4. 2: 4. 9: *&* 4. 12.
Legiones tres à Germanis cæſæ, 4. 12. undecim à Parthis, 3. 11.
Lentulus *Marcellinus* legatus Pompeji, 3. 6.
Lentulus prætor vincitur à ſervis, 3. 19.
Lentulus *Cn. Cornelius Clodianus* vincitur à Spartaco, 3. 20.
Lentulus *P. Cornelius Sura* prætor conjurat cum Catilina, 4. 1.
Lentulus *L. Cornelius Crus* Coſ. 4. 2.
Lentulus Dacos vincit & Sarmatas, 4. 12.
Lentulus Gætulicus. *Vide* Coſſus.
Lentuli *Batiati* ludus gladiatorius, 3. 20.
Leonidas, 2. 2.
Lepidus *M. Æmilius* bellum civile concitat, 3. 23.
Lepidus *M. Æmilius* triumvir, 4. 6. fratrem proſcribit, 4. 6. ad Urbis præſidium relinquitur, 4. 7.
Leucas inſula, 4. 11.
Leucates mons, 4. 11.
Levis armatura, 4. 2. Levia præſidia, 4. 2.
Lex Sulpicia, 3. 21. Leges agrariæ, 3. 3. 3. 13. Auguſti, 4. 12. frumentariæ, 3. 13. Gracchanæ, 3. 16: 3. 17. judiciariæ, 3. 12. Leges Rom. à Græcia allatæ, 1. 24. Leges citant nefas, *h. e. facinus examinatur legibus*, 1. 3. Leges ferre, jubere, 3. 17. ferre, *pertinet ad magiſtratus*: jubere, *ad populum*. Leges pacis, *pro conditionibus pacis*, 2. 6.
Levare *pro extollere, altiorem facere*, ſic hiems altius Levat Alpes, 3. 3. *Vide etiam* H.
Libanus mons, 3. 5.
Libellus rationes theſaurorum continens, 4. 12.
Liberi Cereriſque certamen Campania, 1. 16.
LIBERIS gravis eſt ipſa beneficiorum potentia, 4. 2.
Liberaliter educari, 1. 6.
LIBERTAS omnibus potior, 4. 2. LIBERTATIS cupidine incenditur populus injuriis agitatus, 1. 8. Lib. gaudium, 1. 9: 2. 7. in Lib. pretium nulla largitione corrumpi, 1. 26. Lib. vindices imperio ornati, 1. 9. Lib. acerrimus cuſtos pop. Romanus, 1. 26. Libertatem, quam maxime reſtitutam voluerant, perdiderant Brutus & Caſſius, 4. 7. Lib. à dominis datam, in ipſo erigere, 1. 21. in Lib. excipi, 2. 6. ad Lib. vindicandam accingi, 1. 9. Libertate, è Romanis data, adverſus ipſos utitur Critolaus, 2. 16. pro LIB. pugnantium cruentior pugna, 3. 10. pro Lib. arma corripere, 1. 9: 1. 10: 1. 11.
LIBIDO non minus exoſa, quam ſævitia, 4. 12. Libido Sexti Tarquinii, regibus imperium abrogat, 1. 7. Appii Claudii decemviris poteſtatem, 1. 24. Libido pugnandi, *pro ardore*, 4. 2. libidines, *pro congreſſibus Venereis*, 4. 11. *Sic Propertius*, 1. 16. *Rumpat ut aſſiduis membra* libidinibus.
Libo *L. Scribonius*, 4. 2. Pompeji legatus, 4. 2.
Liburnæ, *navium genus*, 3. 9.
Liburni, *pop.* 2. 5.
Libicum mare, 2. 6.
Licentiæ ſcelus addere, 2. 5.
Licinius Craſſus *M.* Spartacum vincit, 3. 20. *Vide etiam* Craſſus.
Lictoris virgæ, 4. 12.
Lictoriæ virgæ ſonus, 1. 26.
Ligures, aſſidui Rom. hoſtes, 2. 3. Liguſticus ſinus, 3. 6.
Lilybæum, *urbs*, 2. 2.
Limeo maris, *pro oſtio, ingreſſu primo*. 3. 6.
Lingua cauſſidici vipera appellata, 4. 12
Liris, *fl.* 1. 18.
Liris, *urbs*, 1. 18.
Litare ſanguinem, 3. 4. extis, 4. 12. Litare Manibus occiſorum, 2. 5: 3. 18.
Livius Druſus *M.* trib. pl. 3. 17.
Livius Salinator M. debellat Aſdrubalem, 2. 6.

Locus ſceleris & pœnæ idem, 2. 2. *Adde Val. Max.* 1. 1. *& Dionem, lib.* 51. *pag.* 513. Loci fiducia reſiſtere, 2. 8. Loci ingenium obſervare, 2. 6. Locum in prælio captum, amiſſa anima, corpore tegere, 4. 1. *Totidem verbis Salluſtius.* Loco movere urbem, 2. 15. Locorum ſitus ingenia format, *Vide* I. Locis tuti populi, 2. 3.

Longe illis nauticæ artes, *h. e. artes nauticæ nihil profuerunt illis*, 2. 2. *ſic explicat ipſe Florus*; 2. 6: Longe illi triplex murus, &c. niſi quod hactenus profuere. *Sic Virg. Æn.* 12. 52: Longe illi dea mater erit —— *Ovid. Metamorph.* 8. 435. ne longe tibi captus amore Auctor —— *Hieron. fin. apologiæ ad Domnionem*: Procul Epicurus, longe Ariſtippus. *Hinc corrigendum putem Cæſ. de bel. Gall.* 1. 36. *ubi vulgo*: longe ab his fraternum pop. Romani nomen abfuturum; *putem, inquam, ſcribendum*: longe iis fr p.R.n. futurum, *Vide Lipſii notam*, 480. *ad paneg. Plinii. & Livinei. in paneg. vet. pag.* 289. *f. Item Ovid. Epiſt.* 17. 53. *Sic Papin. Theb.* 3. 666. —— procul hæc tibi mollis Infula, terrificiq; aberit dementia Phœbi.

Longini *familia patricia*, 4. 1.

Loqui *dicitur* fama, 4. 10.

Lorica, *pro opere*, circumdati obſeſſi, 2. 18: 3. 10. *Quid proprie ſit, vide apud Vegetium*, 3. 28. *& Lipſ. Poliorc.* 2. 2.

Lucania, 2. 6. conſurgit contra Romanos. 3. 18.

Lucani, 1. 18. vincuntur à Carbone, 3. 18: ad Lurernam legere, 4. 2.

Lucretia, 1. 7: 1. 24.

Lucrinus portus, 1. 16.

Luctatur pop. Rom. cum finitimis, *Præf.* domi, 2. 1. Luctari *vocat, bella ut non magna, ita difficilia gerere, viribus nondum confirmatis.*

Lucullus *L. Licinius* Turdulos vincit, 2. 17.

Lucullus *M. Licinius* Thraces vincit, 3. 4.

Lucullus *L. Licinius* Mithridatem vincit, 3. 5.

Lucullus *L. Licinius* vincitur à ſervis, 3. 19.

Lucus aſylum factus, 1. 1. in Lucis conventus Gallorum, 3. 10.

LUDIBRIUM calamitatem auget, 3. 20. Ludibrio hoſtium ſe eximere, 3. 21. Ludibrio eſſe, 3. 11. haberi, 3. 21. Ludibriis fœdare mortem, 3. 4.

Ludibundus, 2. 10.

Ludimagiſtri Faliſci perfidia, 1. 12.

Ludii, 3. 20.

Ludus gladiatorius, 3. 20.

Ludi, *pro ſpectaculis*, Aſculanorum, 3. 18. equeſtres, 1. 1. Nemeæ, 2. 7. Tarentinorum, 1. 18.

Lumen prætoriæ navis, 4. 8.

Luna commilitans, 3. 5. Luna quarta, 1. 18.

Lupa, Romuli nutrix, 1. 1.

Luſitani, 2. 17. Viriato militant, 2. 17. Sertorio, 3. 22.

Luſtrata quaſi incēdio Gallico Urbs, 1. 13.

Lutatius Catulus *C.* cum Pœnis debellat, 2. 2. *alii ſcribunt* Luctatius, *ſed illud rectum eſſe claret ex verſ. Silii*, 13. 730: Æquoreis victor cum claſſe Lutatius armis.

Q. Lutatius Catulus Lepidum compeſcit, 3. 23. *Vide etiam* C.

Luxuria, *pro luxu*, 1. 18. LUXURIA ſua debellatus Antiochus, 2. 8.

LVXVS famem facit, 3. 12. Luxu extinctus furor Antonii, 4. 11. Luxus *pluraliter*, 2. 8.

Lyſimachia, *urbs*, 2. 8.

M

MAcedo, *pro Macedones*: *Vide* Sing. pro Plur. affectator imperii populus, 2. 7. Macedones, 1. 18. Macedonum tributarii Thraces, 3. 4.

Macedonia, 1. 18. debellatur, 2. 7. *iterum*, 2. 12. *tertium*, 2. 14. in partibus Pompeji, 4. 2. provincia Bruti, 4. 7.

Macerare hoſtem, *attenuare & vexare*, 2. 6.

Machinas incendere, 4. 2.

Macra, *fl.* 2. 3.

Maſic, 2. 18.

Meander, *fl.* 2. 8.

Mælius *Sp.* regnum affectat, 1. 26. *apud Plut. Bruto, cap.* 2. *corrupte eſt* Μαίλλιος Σπόριος.

Mæotis lacus, 3. 4.

Magaba mons, 2. 11. *Totum locum ita reſtitue*: quamvis ſub adventum hoſtis, relictis ſedibus, in altiſſimos ſe montes recepiſſent. Toloſtobogii Olympum, Tectoſagi Magaba inſederant. utrinque fundis ſagittiſque acti, &c.

Magiſter regis, 4. 2. *h. e. qui eum inſtituit quacunque in re*. Plaut. Bacchid.

Digitized by Google

3. 3. *Virg. Æn.* 5. 669: —— nec exanimes poſſunt retinere magiſtri *Statio, ſylv.* 5. 193. Moderator *eſt*; —— indomiti Phœnix moderator alumni. *Maiænem vocat Ptolem. Hephæſtion. apud Photium, Biblioth. Cod.* 190.

Magiſtratu ſe abdicare, 3. 14. Magiſtratuum cauſſa exorta ſeditio, 1. 26.

Magnanimitas ducum Romanorum, 1. 18.

Magnificus apparatus conviviorum, 3. 12.

MAGNITUDO apparatus exitioſa, 2. 3: 2. 18: 4. 2: 4. 11. cladium, 3. 19. elephantorum, 1. 18. navium Antonianarum, 4. 11. Pompeji, 3. 5. prædæ Vejentis, 1. 12. Romana, *Præfat.* eo Magnitudinis crevit pop. Rom. ut ſuis viribus conficeretur, 3. 12. Magnitudo ſerpentis Libyci, 2. 2. Tarenti, 1. 18. MAGNITVDO virtutis calamitatibus approbatur, 2. 2. Magnitudo *igitur vel proprie ſumitur, vel translate, pro potentia & præcellentia.*

Magna fortuna pop. Romani, & ſemper in malis major, 3. 18. MAGNÆ indolis ſignum ſperare ſemper, 4. 8. Magnum fidei monumentum Saguntus, 2. 6. MAGNA nomina, ut non in uſum, ita ad ſpeciem imperii, acquiſiiſſe, decorum, 3. 12.

Majeſtas Cæſariani nominis, 4. 4. populi, 1. 9. Reguli, 2. 2. Romana, 4. 2. Senatus, 1. 5: 3. 17. majeſtas capta, *in Perſeo*, 2. 12.

Majorum cauſſa parcere delinquentibus, 3. 5. Majoribus noſtris ablata, non ſunt noſtra, 1. 2. *Vide diſputationem Jephtæ adverſus regem Ammon, Judicum c.* 11. Majus fuit imperium Rom. quam ut ullis externis viribus extingui poſſet, 4. 2.

Male, *pro nequicquam, fruſtra*, 3. 5. *pro obiter, vix, non ſatis. ſic* MALE obrutum incendium majore flamma reviviſcit, 3. 21. *Ita* —— male viva caro, *Ovidius Met.* 15. 380. & *Faſt.* 3. 102: male forte genus. male ſocillata ſocietas, *Suet. Aug.* 17. 1: & 21. 2. nationes male quietæ. *Statius Theb.* 11. 552. Qua male jam plumis imus tegit inguina thorax.

Maleus ſinus, 3. 6. Maleum jugum, 2. 9.

Malus genius Bruti, 4. 7. MALIS augetur animus fortis, 3. 5. Malis ſuis maria terraſque permiſcuit Sertorius, 3. 22. in MALIS ſemper major pop. Romani fortuna, 3. 18. in ipſis Malis beatiſſima Numantia, 2. 18. in ipſis Malis utcunque felix, 4. 2. hoc ei in Malis ſuis indulgente fortuna. 2. 14.

Mamilius Tuſculanus, 1. 11.

Manare, *pro emanare*, 4. 2.

Manciniana deditio, 3. 14.

Mancinus. *Vide* Hoſtilius Mancinus.

Mandare. *pro jubere, & delegare*, 4. 12. Mandare expeditionem, & ſumere, ut differant, 4. 12. Mandare ſibi inferias, 2. 6. *verbum teſtamentarium, quo de late Briſſonius in Lexico.* Mandare aliquid ad uxores, *jubere aliquid renuntiari*, 3. 3. *ita intelligo Tacit. H.* 4. 51. *ſic Vopiſcus Aureliano, cap.* 30: Mandare ſcelus inſidiis, *h. e. per inſidias exequi*, 3. 1. *ſic Juſtinus*, 5. 2. *Anonymus, de rebus bellicis, pag.* 87. Vindictam ſuam malis artibus commendavit. Vltionem. *Vide* U.

Mandata morientium, 1. 9. Hujus generis ſunt mandata de funere, *apud Sueton. Aug. cap. ult.* ſuprema, *apud Senec. Medea, verſu* 451. *Vide Tacit. Agric.* 45. 8. *Silium*, 15. 791. Ovid. Faſt. 5. 654.

Manifeſta victoria, *pro haud dubie obventura*, 2. 7. *Sicut è contra apud Ovid. Metam.* 15. 577. —— *Tyrrhena gentis haruſpex Magna quidem rerum molimina vidit in extis*, Non manifeſta *tamen*. Manifeſto vultu eſſe, *h. e. vultu aperte præ ſe ferre*, 4. 2.

Manibus ſe conſecrat Senatus, 1. 13. ſe devovent Decii, 1. 14: 1. 17. Manibus Cæſaris graves Caſſius & Brutus, 4. 6. exercituum Rom. Aſculi everſione litatur, 3. 18. legatorum Rom. principum Illyriorum cæde litatur, 2. 5. Pompeji vindictam quærit fortuna, 4. 2. Saguntinorum parentatur, 2. 6.

Manilius *Manius* Coſ. Carthaginem oppugnat, 2. 15.

Manilius prætor vincitur à ſervis, 3. 19.

Manlius *M. Capitolinus* Capitolium defendit, 1. 13. ab arce Tarpeja dejicitur 1. 26.

Manlius *Cn.* vincitur à Cimbris, 3. 4.

Manlius Torquatus *T.* 1. 13. filium occidit, 1. 14.

Digitized by Google

Cn. Manlius vincitur ab Hiſtris, 2. 10.
Manlius Cn. *Vulſo* Gallogræcos vincit, 2. 11.
Manlius Catilinæ ſocius, 4. 1.
Mannius trib. mil. 2. 2. Manii *alias dicuntur indecori vultus perſonæ, quibus pueri terrentur; vetus Scholiaſtes ad Perſ. 6. 56. & ita forte cepit Auguſtus in nequiſſimo illo ſuo epigrammate.*
Manubiæ armorum, 2. 18. captarum urbium, 1. 7.
Manus dextra Craſſo amputata, 3. 11. Manus porrecta ſalutantibus, 3. 21. Manum injicere, 3. 14: 4. 1. Manu ſua aliquem occidere, 1. 10. quadam quaſi Manu repellere hoſtem, 3. 5. quaſi una Manu facta ſtrages, 4. 2. conſerere, *pro conſ. gere*, 2. 18. Manu reſtituere prælium, *h. e. pugnando*, 3. 10. *ſic* Manu pulcher apparuit Auguſtus, 4. 4. Manus amputatæ cauſſarum patronis, 4. 12. Manus abſcindere. 2. 4. Manus quaſi amputantur ademptis armis, 2. 18. Manus jungere, *amicitiæ ſignum*, 4. 6. inter Manus lacerata præda, 3. 19. inter Manus laniatus Bæbius, 3. 21. Manibus amnem retinere, 3. 3. Manibus ſuis ad necem non uſi Caſſius & Brutus, 4. 7. Manibus & ſuis, & ipſorum, Saguntum evertit Annibal, 2. 6. Manus, *pro copiis, exercitu, globo*, 1. 12: 3. 3: 3. 10: 3. 14: 3. 15: 3. 21: 4. 2. & 4. 10. Manus, *pro vi, bello, armis*. *ſic* Manu capta matrimonia, 1. 1. Latini Tarquinios Manu reducunt, 1. 11. Antonius conjurationem Catilinæ Manu opprimit, 4. 1. *Sic Tacitus, Germ.* 36. 2. ubi manu agitur. *Salluſt. Jug.* 31. 13. non manu, neque vi. Manus, *pro poteſtate*. *ſic* in Manus alicujus incidere, 2. 8. venire, 4. 12. *Ita princ. Inſt. de libert.* quamdiu quis in ſervitute eſt, manui & poteſtati ſuppoſitus eſt. *Hinc* Manumiſſio *dicta*. omnia manu à regibus gubernabantur, l. 1. de O. I. *ſic apud Livium*. 34. 7. minus filiæ, uxores, ſorores etiam quibuſdam in manu erunt? Manus ferrea, *machina a comprehendendo (quod manuum officium eſt) dicta*, 2. 2. *Lucan.* 3. 635. Hieron. epiſt. 3. 3.
Marcellinus, Pompeji legatus, 3. 6. *Videtur autem hic jungendus Lentulo, & unum ex iis faciendum corpus*. Marcellinus enim Lentulorum *cognomen eſt*. & *Appianus, de bell. Mithrid. pag.* 236. *Africam Lentulo* Marcellino *tributam affirmat, ut legendum videatur in noſtro;* Lentulus Marcellinus Lybicum & Ægyptium. &c.
Cl. Marcellus *M.* opima reportat, 2. 4. Coſ. 2. 6. Annibalem vincit, 2. 6. Siciliam recipit, 2. 6.
Marcellus *C. Claudius* Coſ. 4. 2.
Marcellus, diminutum à Marco, 1. 3. *Plutarchus tamen, in vita Marcelli. à Marte derivat*.
C. Marcius Coriolanus, 1. 11. patriam oppugnat, 1. 22.
Marcius Philippus *Q.* Coſ. bellum cum Perſe gerit, 2. 12.
Marcius Philippus *L.* Coſ. bello ſociali, 3. 18. *Vide etiam* P.
Marcius C. *Figulus* Dalmatas vincit, 4. 12.
Marcomani, pop. 4. 12.
Mare Adrianum. Ægæum. Africum. Hadriaticum. Jonium. *Vide ſuis quodque locis*. Mare externum, *pro Oceano Atlantico*; 4. 2. *Plut. Caſ. cap.* 17. *eſt* ἡ ἔξω θάλασσα. *Vide etiam* Inteſtinum mare. Mare hoſpitale, *pro placido & portuoſo*, 1. 16. veſtiopertum, 2. 8. Maris otia, portus, 1. 16. geminus, 4. 11. Mare præcludunt piratæ, 3. 6. Maria revomunt ſpolia, 4. 11. Maria piratica rabie corrumpunt Baleares, 3. 8. Maria prius Oceani, quam arma Romana, montes ſuos aſcenſura credunt Hiſpani. *Proverbialis locutio*, 4. 12.
Margaritæ Indicæ, 4. 12.
Marianæ rabies, 4. 2. tempeſtas unde, 3. 12.
Maritimus triumphus, *pro navali*, 2. 2. Maritimum quaſi urbis hoſpitium Oſtia, *h. e. quod mari venientia reciperet*, 1. 4. Maritima, *ſubaudi* loca, 4. 12.
Marius C. 3. 5. Jugurtham vincit, 3. 1. Cimbros, 3. 3. nobilitati ſemper inimicus, 3. 16. decus ſeculi ſui, 3. 21. multos claros viros occidit, 3. 21.
Marius juvenis Coſ. 3. 21.
Marius ejus frater, 3. 21.
Marmaricus, *qui Marmaridas vicit*, 4. 12.
Marmaridæ, pop. 4. 12.
Marmoreus portus Syracuſis, 2. 6. Marmorea arx, turres, mœnia, portus Cyzici, 3. 5.
Mars, pater Romuli, 1. 4. *Vide diverſas ſententias in libello de origine pop. Romani, cap.* 19. contendere Marte æquo,

h. e. neutre inclinante victoria, 4. 2. *ſic* ancipiti, 4. 2. pari, 4. 2.

Marſi, pop. 3. 18. Vincuntur à Gabinio, 3. 18.

Martius populus, *h. e. Romanus, propter Romulum Martis filium*, 3. 3.

Maſiniſſa *Numida*, 2. 15. avus Jugurthæ, 3. 1.

Maſſicus mons, 1. 16.

Maſſilia, *urbs*, 3. 2. capitur à Cæſareanis, 4. 2. Maſſiliæ moritur L. Cæſar, 4. 12.

Maſſiva *Numida*, 3. 1.

Mater Servil ſerva, 1. 6. Mater Italiæ Roma, 3. 18. urbium Cydonea, 3. 7. *Sic Græcis eſt* metropolis, *caput provinciæ. Solin. cap. XXXVIII. de Cilicia*: matrem urbium habet Tarſum. *Adde Marcellin.* 17. 13. *ealas urbes etiam* matrices *appellat* Ulp. *l.* 4. §. 5. *de off. Procoſ.* matres provinciæ. *Impp. l. unic. C, de metrop. Beryte, lib.* 11. *Ad eum modum dicuntur &* Metrocomiæ, *tit. Cod. ne liceat habitare Metroc.*

Matrimonia *pro uxoribus*, 1: 1. *Sic apud Juſtinum*: MATRIMONII fœdus generi ſocerique concordiam tenet, 4. 2. Matrimoniorum cauſſa exorta ſeditio, 1. 25.

Matrona, 1. 7. Matronæ Carthaginienſes comas in tormentorum vincula conferunt, 2. 15.

Matura mors, *pro opportuna*, 3. 17. victoria, *pro celeri*, 2. 20.

Maturitas, *pro conſtanti ætate*, *Præfat.*

Mauritania, 4. 2. Mauritaniæ & Hiſpaniæ litora in unum vergentia, 4. 2.

Mauri, pop. 3. 1. Maurorum equitatus, 4. 2. rex, Juba, 4. 2. de Mauris triumphus Cæſaris, 4. 2.

Mauſoleum, 4. 11. *Ita dictum fuit ſepulcrum Mauſoli, de quo Plinius*, 36. 5. *quæ appellatio poſtea ad alia quoque regia ſepulcra tranſiit, ut apud Sueton. Veſp.* 23. 9. *eſt* Mauſoleum Cæſarum. *Vide Pauſan. lib. VIII. pag.* 482. 30. *Ad eam formam etiam* Αὐγουστεῖον *eſt in Eclogis Dionis, per Fulvium Urſinum editis, pag.* 419. *Unde haud dubia redditur Bernecceri lectio, in Sueton.* [l *Aug.* 18. 1. Num & Ptolemæum inſpicere vellet.

Maxima civitas minimæ domus diligentia contenta, 1. 6.

Maxime, cum maxime, tum maxime, 2, 16. *ubi citatus homo doctus, multis exemplis oſtendit vocem* cum maxime *uſurpari auctoribus, pro tum temporis, ad præſens. Adde Livinei. in Paneg. Mamertini, cap.* 22. *quod equidem non infitias eo. hoc tantum putem, non perinde omnia, quæ ſecus in auctoribus ſcripta occurrunt, reformari poſſe: cum etiam*, tum maxime *non abſurde dici, ratio & exempla demonſtrent: quorum afferamus, in quibus nulla tam facilis occaſio corruptionis fuit, h. e. ubi conjunguntur particula iſta*, tum cummaxime. *ſic Livius*, 40. 32. Caſtra amiſſa eſſe, & tum cummaxime ardere. *Curt.* 5. 7. Hoſte & æmulo regni reparante tum cummaxime bellum, *ubi etiam ſignificatio abit, &* cummaxime *valet, quam maxime, ſummis viribus. Poteſt igitur defendi Flori lectio*: ordinanti tum maxime Macedoniam. *quid enim illud* maxime *impediat, quo minus idem ſit ſenſus, qui apud Tacit.* 5. 10. Is Macedoniæ tum intentus, Achaïam quoque curabat. *Etiam apud Livium*, 30. 33. Quum maxime hæc imperator, &c. ageret. *non poſſunt niſi noſtra ex ſententia intelligi.*

Medicamina impura, *pro venenis*, 2. 20. *Sic Græcis interdum* Φάρμακα *accipitur.*

Medicus Auguſti, 4. 7. Pyrrhi, 1. 18.

Meditari expeditionem, 4. 2.

Medius inter Latium & Tuſcos pop. Romanus, 1. 9. Medius, *pro ambiguo, quo inclinet dubitante*, 1. 3. in media Gallia fuit Cæſar ante, quam ab ultima timeretur, 3. 10. Media concione, 1. 9. Medium tempus ſementis, 1. 11. per Medias hoſtium cuſtodias, 1. 13. per Media hoſtium tela, *ibidem, ſive. ut Virg. Æn.* 10. 729. denſos hoſtes.

Medullus mons, 4. 12.

Megara *Numantinus*, 2. 18.

per Membra ſingula mori, 3. 21.

C. Memmius candidatus, in ipſis comitiis interficitur, 3. 16.

Menenius Agrippa, 1. 23.

Mens imperii imperator, 4. 3. Mens mala 2. 6. *hoc ſenſu Virg. Eclog.* 1. 16: *& Æn.* 2. 55. ſi mens non læva fuiſſet, *h. e. ſi ſibi conſtitiſſet; ſi non fuiſſet abrepta in deteriora conſilia.* Mente concipere, *pro cogitare*, 1. 5.

Digitized by Google

in Menſis expoſita capita, 3. 21. *ſic apud Valerium Maxim.* 9. 5.
Menſis *Iulius* ex nomine Cæſaris appellatus, 4. 2.
MERCES in exitium ſuum miſera reſp. 3. 13. *Sic Quintil. declam.* 6. Civit Romanus merces ſio. *Similiter Cremutius Cordus, apud Senec. Suaſor. VII. Ubi de nece Ciceron.* brevi ante princeps Senatus, Romanique nominis titulus, tum pretium interfectoris ſui.
Meridianus *circulus, pro plaga ad Meridiem verſa*, 4. 12.
Merula *L. Cornelius* flamen Dialis, 3. 21.
Merſa vitiis, quaſi ſentina, reſp. 3. 12.
Meſſana, *urbs*, 2. 2.
Metapontus, *urbs*, 3. 20.
Metellus *L. Cæcilius* Coſ. Pœnos vincit, 2. 2.
Metellus *Q. Cæcilius Macedonicus*, 3. 8. Coſ. Pſeudophilippum vincit, 2. 14. Achæos, 2. 16. Hiſpanos, 2. 17.
Metellus *L. Cæcilius Numidicus* Jugurtham vincit, 3. 1. exulat, 3. 16: 3. 17.
Metellus *Pius, Numidici F.* cum Sertorio bellum gerit, 3. 22.
Metellus Pompeji legatus, 3. 6.
Metellus *Q. Cæcilius Creticus*, 3. 7. inimicus Pompeji, 4. 2.
Metellus trib. pl. Craſſum diris devovet, 3. 11.
Q. Metellus *Cæcilius* Coſ. 4. 2.
Metellus derivatum à Meto, 1. 3. *Aliter tamen Feſto.*
Metus & ignavia Antonii, 4. 7. METUS hoſtium diſciplinam continet, 3. 12. Metus ſimulatus, 4. 9: 4. 10. METU belli in bellum incidere, 4. 2. METU mutuo teneri, 4. 2. Metu vacua Urbs, 4. 2. Metus *pluraliter*, 2. 6.
Micipſa *Numida*, 3. 1.
Miles, *pro militibus*. *Vide* Sing. pro plur. Miles parce civibus, vox Cæſaris, 4. 2. Miles in diſciplinam redactus à Scipione, 2. 18. Milites flumen Oblivionis formidant, 2. 17. ocium increpant, 4. 2.
Militaris diſciplina, 1. 3.
Milvius pons, 3. 23.
Minium, 4. 12.
M. Minutius *Augurinus* Coſ. 1. 11.
C. Minucius elephanti proboſcidem abſcindit, 1. 18.
Minucius *M. Ruffus* Thraces vincit, 3. 4. Minucius trib. pl. 3. 15.
Minæ cæleſtes, *pro prodigiis à cælo*, 2. 8.
Minus deſinere, *pro deſinere tantum*, 3. 17. *Vide* Negationes duæ Minus eſt, *parum eſt*, 3. 21: 4. 1. Minus admirabilior, 4. 2. *hæc pleonaſmi forma* magis gratius, *Iuſtinus*, 12. 11. Magis ſuſpenſiore animo, *Hirt. de B. Afr. cap. XLVIII.* ferocius magis quam conſultius, *Ammian. Lindebrog. pag.* 207. Magis clarior, *idem*, 3. 2. *& l. fin. C. de jure dom. impetr.* avarius magis quam juſtius, *Sex. Ruffus, ubi de Cypri poſſeſſione. Cujuſmodi exempla plurima collegit Vechnerus, Helenolexias lib.* 1.
Mirabilis exitu contentio, 1. 3.
Mirum in modum, *pro valde, optime*, 1. 13. Mira dictu res, 1. 1. Mira viſa Faliſcis fides Camilli, 1. 12. Miræ magnitudinis ſerpens, 2. 2. Mirum dictu, 2. 1.
Mirmillo, 3. 20. *De hoc gladiatorum genere exacte Lipſius, Saturnalium*, 2. 10.
Miſcere ingenium Græcum Italicis artibus, *h. e. probe temperare*, 1. 5. *ſic Tacit. Agr.* 4. 4. Maſſiliam *vocat* locum Græca comitate & provinciali parſimonia miatum, ac bene compoſitum,
Miſenus portus, 1. 16.
Miſer Annibal, 2. 8. imperator Marius, 3. 21. Miſera Hiſpania inter Rom. duces diſcordiæ pœnas dat, 3. 22. Miſeræ civitates inter hos & illos duces ſocietatis Rom. pœnas dant, 4. 2.
Miſerabilis ſtrages, 3. 11. Miſerabile funus, 3. 18.
ſine Miſſione pugnare, 1. 11: 3. 20. *Ita Seneca, de ira*, 1. 16. C. Cæſar ad pugnam vocavit Jovem, & quidem ſine miſſione. *Ubi recte Muretus.*
Mithridates *Ponticus*, 3. 5: 3. 21. claſſe juvatur à Sertorio, 3. 22.
Mithridaticum bellum, 3. 5.
Mitigare, *pro mollire, effeminare*, 3. 3.
Mittere, *pro jacere, ingerere*, 1. 17: 4. 12. *pro demittere*, 2. 6. *pro dimittere*, 1. 16. Mittere decimas, 1. 12. in auxilium, 1. 3. Pœnis Xantippum mittit Lacedæmon, 2. 2. Mittere bellum in compendium, *h. e. demandare paucioribus*, 1. 3. Mittere deditionem ſuam ad aliquem, *h. e. legatos de deditione*, 3. 7. hoſtes ſub jugum, 1. 11: 1. 16. vocem, *pro emittere eloqui*, 4. 10.
Modeſtia Curinii, 4. 12.

Modii annulorum, 2. 6.

Modulatiſſimus cantus, 2. 7.

Modus, *pro forma, effigie rei. ſic* ſerpentum in Modum diſcolores vittæ, 1. 12. mirum in Modum, 1. 3.

Mœnia incendere, *h.e. urbes*, 3. 10. *Vide etiam* I.

Mœnius C. Antiſtes vincit, 1. 11.

Moles belli, 2. 6: 2. 8. tota belli, 3. 10: tota certaminum, 2. 17. ingentis exercitus, 4. 2. regni, 3. 5. Mole tota, *h. e. omnibus viribus*, 2. 6. Moles *proprie videtur accipi pro ingenti opere ex terra, ſaxo vel materia extructo. ſic* Mole jungere regionem, 2. 2. *Quomodo & apud Curtium*, 4. 2. *&c. in ſimili corpo Alexandri ſemper* Moles *dicitur*, *Sic Hirt. de B. Afr. cap. XXVI.* moles jacere in mare.

Moliri arma, 4. 4. ædem, *pro incipere ædificare, fundamenta jacere*, 1. 7.

Mollis regio, *pro miti, temperata*, 3. 3. *ſic* Molle cœlum, 1. 16: 4. 12.

Momenta trium temporum, *quaſi diceret puncta*, 2. 15.

Monarchia præferenda aliis rerump. formis, 4. 3.

Monumentum fidei Saguntus, 2. 6. victoriæ pulchrius, ſtans urbs, quam incenſa, 4. 12.

Mons. Montes: Albanus. Alpes. Aventinus. Capitolinus. Caucaſus. Ceraunii. Chaonum. Falernus. Gaurus. Hæmus. Janiculus. Inſani. Leucates. Libanus. Magaba. Maſſicus. Medullus. Olympus. Pyrenæi. Quirinalis. Rhodope Sacer. Sipylus. Taurus. Veſuvius. Vinnius. *Quære ſuis quoſque locis*. Mons ſaxeus, 3. 1. Montes amicti vitibus, 1. 16. invii perfoſſi, 2. 8. Montium fiducia rebellatur, 4. 12. Montibus deducti hoſtes, 4. 12.

Monſtrum, *pro oſtento, omine*, 1. 7.

Monſtra virtutum, 1. 10. *h. e. tam rara virtutis ſpecimina, ut pro monſtris haberi queant. ſic* miraculum audaciæ *dicit Livius, de Coclitis facto loquens*, 2. 10.

MORA bellorum ſociis gravis, 4. 2. Mora ſecuritatis publicæ, *h.e. per quem ſtat, ne reducatur*, 4. 9. Mora non eſt, 3. 8. *h. e. ſtatim*.

MORA, *h. e. diuturnitate*, corrumpitur poteſtas, 1. 9. Mora comminuere hoſtem, *h. e. cunctando, bellum trahendo*, 2. 6. Mora ignium, *h. e. duratio incendii*, 2. 15. Moras nectere, *pro cunctari, morari*, 4. 2. *Vide Savaronem, ad Sidon. epiſt. 9. 13.*

Mori juſſi, 3. 21. Mori per ſingula membra, 3. 21. Moriuntur etiam oppida, 1. 12. *Mors etiam ſaxis marmoribuſque venit. Senec. epiſt. 91. 19.* Nihil privatim, nihil publicè, ſtabile eſt: tam hominum, quam urbium fata volvuntur. Vide eundem, epiſt. 71. *Salluſt. Jug. 2. 3. & de Rep. 1. 31.* omnia orta occidunt.

Moribundus, 1. 23. Moribundæ manus, 4. 2. *Sic forte* moribundi dentes, *apud Curt. 9. 1.*

Morientium imprecationes, 2. 6. *Sic Amytis moriens Cambyſem execratur; nec fruſtra. ex Cteſia Perſicis, cap. 11.* mandata, 1. 9. *Vide etiam* Mandata. Morientium beſtiarum morſus quammaxime mortiferi, 2. 15.

Morini pop. 3. 10. Morinus portus, 3. 10.

Morituri epulis expleti, 2. 18. pretioſiſſimis veſtibus induti, 4. 11. Morituris non permiſſa pugna, 2. 18.

Mors Cimbrarum ſpecioſa, 3. 3. Pompejanorum non inconſpicua, 4. 2. digna vitis, *h. e. quæ ſtrenue pugnantibus obvenit*, 3. 20. *eadem appellatur* pulcherrima, 4. 1. voluntaria ſuppliciorum metu, 3. 19. MORTEM lætum accire, dignum ſapiente, 4. 2. ultra Mortem patere, *de vulneribus dictum, h. e. altius latiuſque adacta eſſe, quam requireretur ad inferendam mortem*, 2. 7. in ipſa quoque Morte lacerari, 3. 16. Mortes regum occultatæ, 1. 6. *Adde exemplum Herodis apud Ioſephum*, 13. 10. *& Ioannis, regis Congi, apud Oſorium, lib. 3. pag. 79.*

Morſus morientium beſtiarum quammaxime mortiferi, 2. 15.

Mortiferi morſus, 2. 15.

in Mortuorum honorem parcere delinquentibus, 3. 5.

Mos, *pro conſuetudine. ſic* More belli cremantur arma captiva, 4. 12. *pro exemplo. Vide Servium, ad Æn. 7. 377. ſic* nullo bono more, 4. 6. *pro inſtitutis, etiam legibus. ſic* More majorum conſulatum petere, 4. 2. More *etiam valet, inſtar, ut* More anguium, 3. 5. *h. e. ut ſolent angues. ſic* More fluminis, 4. 2.

gladiatorio, 3.21. ignium, 2.2. pecudum, 1.11. & in morem pecudum, 3.8.
Mores, *pro inſtitutis bonis ſive malis*: *ſic* MORES ſæculi opibus atque divitiis affliguntur, 3.12. ipſi imperii Mores in Scauro expugnantur, 3.1. *quod dictum eſt, ſicut illud Petronii, carmine de bel. civ. verſu* 48. Non homo victus erat; ſed in uno victa poteſtas, Romanumque decus —— *pro indole, ingenio, & factis inde profectis*. *ſic* MORIBUS ſuis domiti ferociſſimi hoſtium, 3.4. ex Moribus cognomen datum Tarquinio, 1.7.
Moſa, *fl.* 4.12.
Moſula, *fl.* 3.10.
Motus Rom. domeſtici, 3.12.
Movere *dicitur, qui cum exercitu proficiſcitur, quod caſtra moveat*, 2.8. Movere *etiam de tempeſtate dicitur*. *ſic* in Hiſpania ſe movit Punici belli tempeſtas, *h. e. cœpit in Hiſp.* 2.6. repetitione Lyſimachiæ, veluti ſidere, mota Aſiatici belli tempeſtas, 2.8. Movere agris, *pro pellere*, 3.14. urbem loco. *pro transferre in alium locum*, 2.15. Movere res, *pro turbare*, 3.17. *ſic* Movetur Theſſalia, 4.3.
Mucii *C. Cordi Scævola* virtus, 1.11.
Q. Mucius Scævola Pontifex, 3.21.
MULIERIS imperio perire, indignum, 2.5. Mulierum Cimbrarum feritas, 3.3. item Alpinarum, 4.22.
Multare aliquem exultatione, 1.22. morte, 1.26. cupiditas Craſſi ſtrage exercitus multata, 3.11.
Multus, *pro aſſiduo, diligente*, 4.2. *Ita Ovid. Triſt.* 4.10.128: —— in toto plurimus orbe legor. *Salluſt. Iug.* 96.3. ad vigilias multus eſſe. & 84.1. tum vero multus atque ferox inſtare. *Cicero offic.* 2.18. multus in laudanda magnificentia. *Nazar. in paneg. Conſtant. cap.* ſæviſſimo hoſti multus inſtares. *Vide Douſæ præcid. in Arbitr.* 3.1. MULTAM eſſe cædem non decet, etiamſi juſta ſit, 4.6.
Mulucha, *urbs*, 3.1.
Mummius *L.* Achæos vincit, 2.16.
Munda, *urbs*, 4.2. obſidetur, 4.2. non oſtenditur in triumpho Cæſaris, 4.2.
Munerator, qui munera edit, 3.10. *Auguſtus, apud Quintilian.* 8.3. *Munerarium primus dixit. quo vocabulo deinde uſus Seneca, controv. IV. proœmio epis.*
Municipalia prodigia, 3.18. *Vide* P.
Municipia Italiæ ſplendidiſſima ſub haſta vendita, 3.21.
Munitiones novæ urbis ſanguine Remi conſecratæ, 1.1.
Munus gladiatorium, *pro ſpectaculo*, 3.3.
Murmur freti, 2.8.
Muſulanii, pop. 4.12.
Mutina, *urbs*, 3.20. obſidetur, 4.4.
Mutinenſe bellum, 4.4.
Murus triplex Carthagine, 2.15. Syracuſis, 2.6. nullus Numantiæ, 2.18.
MUTUO metu tenentur potentes, 4.2. vulnere ſuper hoſtem expirare, 1.11. MUTUIS viribus in ſuum quiſque decus nititur, 4.2.
Myndus, *urbs*, 2.20.
Myoparones, *navigia piratica*, 3.6.
Myſi, pop. 4.12. vincuntur à Craſſo, 4.12.

N

NAbis *Lacedæmonius*, 2.7.
Nar, *fl.* 1.15.
Naſcens Italia, *h. e. incipiens*, 2.6.
Natalis ſoli amor, 1.1.
NATURA gentium locorumque diverſa, 3.10.
Navalia, *Ital. Arſenale*, 4.2.
Navale bellum, 1.11: 3.10.
Navigare *dicitur* bellum, 2.2. *Vide* B. *ſic* ordo victoriarum, 2.8.
Navigium ſpeculatorium, 4.2.
Naves Antonianæ, 4.11. Venetorum, 3.10. Navium inopia rates factæ, 4.2. Naves equi marini, 2.2. *In pugna ad Actium* erant Cæſariani equitibus ſimiles, modo irruentibus, modo ſe recipientibus, eo quod appellere ſubinde, ac retro abducere naves ipſi ſuas tantum poterant. *ſcribit Dio, fine libri* 50. *hoc autem eſt*, ad ſimilitudinem equeſtris pugnæ, *ut noſter loquitur: nempe* ſumptis tergis & redditis, *ut Salluſtius Incert.* 5.24. *aut* frontis & tergi vice, *ut Tacitus*, 6.35. *Sic veterum Impp. decretis equites exercebantur*, ut ad equeſtrem meditationem interdum ſequerentur, interdum cederent. *Vegetius*, 1.27. *apud Livium*, 31.35. Crediderê regii genus pugnæ, cui aſſueverant, fore; ut equites invicem inſequentes

fugienteſque, nunc telis uterentur, nunc terga darent. *Ex quibus intelligas, quid ſibi velit idem auctor*, 22. 42. *cum pugnatum ad Cannas ſcribit* minime equeſtris prælii more.

Naufragium Romanorum, 2. 2. improbam claſſem naufragio caſtigat Oceanus, 3. 10. Naufragio claſſes cædit Oceanus, 4. 2. Naufragium belli, *pro clade*, 4. 11. *ſic* Naufragia ſua latius trahere, 1. 13. *ita*.

Naufragæ partes, *victa*, 4. 2.

Nauticus populus Rhodii, 2. 7.

Ne quid deſit, 4. 2. *Ita Plin.* 36. *ubi de domo Neronis.* malis, 3. 19. turpitudini, 2. 19. *Sic Velleius*, 2. 26. Ne quid uſquam malis publicis deeſſet. *Ita Juſtin.*

Neapolis, *urbs*, 1. 16.

Nebuloſus dies, 3. 3.

Nec magnus, 4. 10. Nec opinatus, 3. 5.

NECESSITAS virtutem auget, 3. 3.

Nectere moras, 4. 2. *Vide etiam* M.

Nefas, *pro ſcelere, facinore. ſic* Nefas corruptæ legationis, 3. 1. Horatii legibus citatum, 1. 3. inchoatum perficitur, 3. 1. *Interdum cum exclamatione interjicitur orationi. ut* cum ſociis (nefas!) dimicatum eſt, 3. 19. *quod putabant etiam factum*, 4. 2. *minus recte*.

Negationes duæ non ſemper affirmant, *ſic* 3. 17. minus deſierunt, *pro deſierunt tantum. cujus rei exempla conquiſivit Nonius in* Duæ negationes. *quomodo etiam putem defendi poſſe vulgatam olim lectionem Ovidii, de arte*, 1. 1. Quod ſi nulla tibi non ſit legiſſe voluptas.

Negatus triumphus, *non autem pernegatus*. 2. 11.

Nemeæ ludi, 2. 17.

Nemus Aricinum, 1. 11. Nemora odorata, 3. 5.

Neoptolemus, Archelai præfectus, 3. 5.

Tib. Nero, Pompeji legatus, 3. 6.

Nertobriges, pop. 2. 17.

Nervus reip. ærarium, 3. 13. *Hæc ipſa verba à noſtro mutuatur Barclaius, Arg. lib. 4. in verbis Poliarchi ad Hyanisben.*

Neſcio quid, 4. 2. *forma locutionis uſitatiſſima*.

Neutra paſſive uſurpata. *Præfat. Vide etiam* Decoquere.

Nex, *pro morte nec violenta*, 3. 23.

Nicephorum, *urbs: Scribendum* Nicephorium, 3. 11.

Nicomedes Bithynicus, 3. 5. Bithyniam recipit, 3. 5.

Nihil aliud quam, *pro tantum*, 4. 2. Nihil non, *h. e. omnia*, 3. 22. Nihil tale metuens, 4. 12.

Nilus, *fl.* 4. 2.

Nimium quantum, *apud Florum. Salmaſius in hiſt. Aug. pag.* 54. *col.* 2. D.

Nimbus lapidum & ſaxorum, *h. e. denſe conjecta ſaxa inſtar imbris*, 3. 8. *ſic* velut nimbus erumpunt Parthi, 4. 10. Nimborum in modum tela fuſa, 3. 11. *Hoc locutionis genere Scriptura ſacra utitur. Sic apud Virg. Æn.* 12. 284. Tempeſtas telorum, ac ferreus ingruit imber. *Vide etiam* Procella.

Nimius, *pro intolerabili*, 3. 15. *Sic Horatius*, 2. 12. nimium mero. *& apud Velleium*, 2. 31. *Catulus Pompeium* nimium liberæ civitati *dixit*. NIMIA felicitas cladis cauſſa, 3. 12. NIMIA potentia movet invidiam, 4. 12. NIMIA proſperorum continuatio ſuſpecta, 4. 2. NIMIÆ opes cupidinem dominandi pariunt, 3. 12.

Niſi, *pro non niſi*, 1. 12.

Nivalis dies, 2. 9.

NOBILIUM ſcelera gravius ferimus, 3. 21.

NOBILITAS ſua populos ad rebellandum incitat, 2. 12. Nobilitas, *pro nobilibus*, 3. 13: 3. 16: 3. 17.

Nocturna dimicatio, 3. 5. imago, *pro ſomnio*, 4. 2. *Vide etiam* I.

Nodus publicæ ſecuritatis, *h. e. qui eam impedit, quaſi nodus obnexus*, 4. 9. Nodum *autem*, *&* moram, *conjungit imitatione, ut opinor, Virgilii, qui* pugnæ nodumque moramque, *Æn.* 10. 428. *dixit. unde & Prudentius, in Hamartigenia, verſu* 275.

Nola, *urbs*, 2. 6. occupatur à Spartaco, 3. 2.

Nomen Vercingetorigis quaſi ad terrorem compoſitum, 3. 10. Nomini induere captum oppidum, 1. 11. *Vide etiam* I. Nomine mutato imperium à regibus tranſlatum ad Coſſ. 1. 9. Nomine ipſo Punici maris deficiunt quidam, 2. 2. *Vide etiam* P. Nomine unum, bellum Tarentinum, victoria multiplex, 1. 18. Nomen, *pro fama, opinione,*

Digitized by Google

3. 10. *ita* bellum Macedonicum Nomine amplius, quam ſpectatione gentis fuit, 2. 7. *Sic Juſtinus*. Nomen, *pro gloria*, 3. 5. Nomine cladis, *h. e. ob cladem*, 1. 13. *Ita* Nom. virtutis, 2. 18. NOMINA magna acquiſiiſſe, in ſpeciem imperii decorum, 3. 12. in Nominibus etiam momenti multum ad favorem, 3. 19. *Illuſtre exemplum in Regilliano Trebellii Pollionis. Aliud de duobus ſororibus Blanca & Uraca, apud Ioannem Huartum, in ingenioſiſſimo ingeniorum examine.*

Norbanus Q. Coſ. 3. 21.

Norici, pop. 4. 2.

Norici Alpium tumuli, 3. 3.

Noſcere, *pro noſſe*, 1. 8: 4. 7. *ſic* cognoſcere, *apud Sidon. epiſt.* 9. 6. *ubi vulgo legitur*; Viguit pro dilectiſſimo noſtro (quid loquar nomen, perſonam? Tu recognoſces cuncta] apud Chriſtum, &c. *Editio Baſil.* Virg. p.d. noſtro quidem loquor, nomen, perſona. Tu recognoſces cuncta apud Chr. &c. *Scripſerim*; Virg. p.d. noſtro (quid enim loquar nomen perſonæ? tu recognoſcis cuncta) apud Chr. &c.

Notare nomē epiſtolæ, 2. 12. *Vide etiam* E.

Novacula cotem ſecat Tarquinius, 1. 5.

Noviſſime, *pro ad extremum*, 1. 10: 1. 13. 2. 18: 3. 19: 4. 2: 4. 10. *Agellius*, 10. 11. *ſcribit, Ciceronem hoc verbo noluiſſe uti*: ſed falſum eum animadvertit magnus ille *Cujacius*, 3. *obſervat.* 36. *Item Beroaldus, ad Suet. Cæſ.* 83. 3.

Noviſſima conjuratio Galliarum, *h. e. ultima*, 3. 30.

NOVITAS rei terret, 2. 2.

Novitas vulneris, *h. e. inſolentia, vulneris forma non uſitata*, 4. 2. *ſic* Novi generis edictum, 3. 21. Nova cædes, *alia præter eam quam jam commiſerat*, 3. 16.

Nox concubia, 4. 2. *à concubando, quod omnia animalia tum cubent & dormiant. Ennius*, Qua Galli furtim noctu ſumma arcis adorti Concubia ——.

Nuceria, *urbs*, 3. 18. occupatur à Spartaco, 3. 20.

Nudo pede ſacra comitantur Veſtales, 1. 13. Nudum imperii latus, *h. e. indefenſum*, 3. 5. *Vide etiam* L.

Nullius, *pro nullius rei*. 1. 26. *ita* Nullo magis exprimi poteſt, 3. 10. *Sic Horatius, in arte, verſu* 329. præter laudem nullius avaris. *Sic etiam* ullius voce *uſu Livius*, 2. 59. Nemo ullius niſi fugæ memor. *obſervaverat iſta & Vinetus. Sic* Nullis obſtantibus, *Lucan.* 3. 364. Nullius incommodo, *Victor de Cæſare, cap. III. Marcellin.* 17. 12. *Sen. de benef.* 2. 26. Nullo magis Cæſ. Auguſtum demeruit.

Numa Pompilius, rex Romanorum, 1. 2. Janum Geminum claudit, 4. 12.

Numantia, *urbs*, 1. 11: 2. 17. everſa, 2. 18. Numantiæ excidium, 3. 12.

Numantini, 2. 17.

Numero rotundo uſi auctores, *Præfat. Sic Plinius*, 36. 15. Nongentorumque annorum dociles ſcrutari vias, & *hoc quidem in collectione ſeu recapitulatione quadam. ſecus enim ubi certum aliquod factum ſuo tempori reddere volunt.*

Numinum contumacia, *de diis, lovi non cedentibus*, 1. 7.

Numida, *h. e. Jugurtha*, 3. 1.

Numidæ, pop. 2. 15.

Numidia ſubacta, 3. 1.

Numitor, 1. 1.

Numitorius uncis trahitur, 3. 21.

Nuncius cladis vix relatus, 3. 11. *Cicero pro L. Manil. cap.* 9. Tanta clades, ut eam non ex prælio nuncius, ſed ex fama rumor afferret. *Livius*, 4. 10. Vix nunciis cædis relictis: & 27. 51. Superſint aliqui nuncii, & hoſtium cladis, & noſtræ victutis. *Juſtinus*, 1. 8. Ne nuncius quidem tantæ cladis ſuperfuit. *Adde Zwingeri theatrum, pag.* 512. f. 1. *Paneg. Maximian.* 5. f. Nuncii victoriæ Caſtores, 3. 3. Nunciorum artificioſa celeritas, 3. 3.

Nuncupare vota in Capitolio, 1. 11.

Nuper, pro aliquammultis annis, 4. 12. *Ita Plinius*, 35. 50. fuit & nuper, *h. e. ante annos plus minus decem. Nam de Neronis temporibus loquitur, cum ipſe ſub Veſpaſianis ſcriberet. ſic Livius*, 4. 15. *Seneca, de benef.* 4. 30. Cinnam nuper, quæ res ad conſulatum recepit? nuper, *h. e. ante annos circiter L. Cinna quippe Coſ. fuit anno V.C. DCCLVII. Seneca, de benef. ſub Nerone ſcripſiſſe putatur. Ita* modo *de CX. annis dixit Cicero, Offic.* 2. 21. & *de aliquot ſeculis Arnobius, lib.* 1. *pag.* 7. *Livius*, 9. 17. ſicut Magnum modo Pompejum, *ut*

verte ſcripſit hac Livius annis utique aliquot poſt pugnam Actiacam, ut ex ipſo, 1. 19. apparet: ſed ab ea pugna retro ad Pompeji bellum colliguntur anni XVIII. Vide etiam Berneccerum ad Iuſtin. 38. 6. Scias autem hac ita non reperiri nude poſita, ſed ſemper in comparatione vetuſtiorum: quomodo & ea qua reipſa magna ſunt, cum majoribus collata, parva dicimus.

Nutare in fugam, *h. e. inclinare in fugam*, 3. 10.

Nutriti à feris, 1. 1. *Vide etiam* Feræ.

O

OBducere caſtra hoſtilia vallo, 4. 2.

Obequitare, 4. 2.

Obligare quaſi mediterraneis agris, 3. 6. *Hoc vocabulo videtur uſus, ut Plautus, Menaecm.* 1. 1. vinciendi *verbo. Nam Pompejus piratis agros dederat, quibus tolerare vitam poſſent.*

Obliquus adverſus potentes, *h. e. iniquus potentibus*, 4. 2.

Oblitus rubigine enſis, 4. 2.

Oblivionis flumen, 2. 17.

Obnoxius, 4. 4. *ita Livius*, 42. 46. *Ovid. Am.* 2. 2. *Vide Agellium*, 7. 17. *Plaut. Bacc.* 5. 2.

Oborta tempeſtas, 1. 1. *h. e. forte exorta, hanc enim vim quandoque in compoſitionibus habet* ob *particula. ſic apud Livium*, 23. 19. obnata ripis ſalicta.

OBREPERE non eſt ex arte ducis, 4. 10.

Obrogare, *pro intercedere rogationi*, 3. 15: 3. 17.

Obruere amnem ingeſta ſylva, 3. 3. incendium, 3. 21.

Obſcœna contumelia, *pro turpi & pudenda*, 1. 18.

Obſcuritas generis, 3. 1. ad altiora nitenti obſtaculo, 1. 6. *Cicero de Orat.* 2. 52: Invident homines maxime paribus, aut inferioribus, cum ſe relictos ſentiunt, illos autem dolent evolaſſe.

Obſervare portam, 3. 6. *Hoc ſenſu* ſervare *eſt*, 4. 2. & *apud Livium*, 23. 19.

Obſides dati Porſenæ a Rom. 1. 10. fœminæ, 1. 10. duci jubentur, 3. 21. Obſidibus aſtringere, 4. 12.

Obſeſſor ipſe obſidetur, 4. 2.

Obſidere, *pro occupare, inſidere*, 2. 17.

ab Obſidione excutere hoſtem, 2. 6.

Obſidium, *pro obſidione*, 2. 2: 2. 6: 2. 16: 4. 12. *utuntur hoc vocabulo Tacit.* 3. 39. & *Agell.* 15. 21. *ubi male notatur in editione Colonienſi, Agellium hoc nove dixiſſe. Ad eam formam eſt* colluſium, *pro colluſione. in l.* 8. §. 1. *Mandati.*

Obſidius, Frentanæ turmæ præfectus, 1. 18. *Eſt autem nomen hoc quale* Auxilius, *in quem ludit Auſonius, Epigr.* 128. *ſic* Adjutorius *eſt in vet. inſcript. apud Gruter.* 3. 7. Alimentus, *Apud. Liv.* 21. 38. Sarmentius, *apud Quintilian.* 6. 3.

Obſtrepere actis alicujus, *h. e. ea ſuggillare, eorumque reſciſſionem ſuadere*, 4. 2.

Obſtricta gemmis veſtis, 4. 11.

Obterere. Vno prælio Pharnacem Obtrivit Cæſar, 4. 2.

Obtorta gula, 3. 17. obtorto collo in *jus* trahi, *Hieron. Epiſt.* 2. 9.

Obundatio fluminis, 4. 2.

OCCASIO invitat ad facinora, 3. 5: 4. 1. Occaſione rei bene gerendæ invitatus, *Epit. Liv.* 8. 9. in Occaſionem arripere aliquid, 4. 2.

Occidere, *antepenultima brevi, h. e. cadere, perire*, 4. 8.

Occupare, *pro prævenire, præcipere. ſic* Occupare fugam alicujus ferro, *eſt cadere priuſquam fugiat*, 3. 11. Occupare manu mortem, 4. 2. *h. e. præcipere, priuſquam inferatur ab inimicis. Hoc ſenſu* Occupare ferrum, 4. 11. Occupare *enim eſt priorem aliquid facere, ut explicat Cato apud Agell.* 7. 3. Id nos priores facere occupabimus. *Sic Plin. paneg. cap.* 10: occupavit, primuſque fecit, quod omnes facturi erant. *Ita Curtius*, 8. 6: Cum aprum telo occupaſſet, quem rex ferire deſtinaverat. *Statius, Thebaid.* 1. 666: I precor, accelera, ne proximus occupet Æmon. Occupare, *pro ſubito ſupervenire alicui, quomodo deprehendere dicimus*, 3. 10. *Adde Iuſtini Indicem, Curt.* 3. 1.

Occurrere venienti bello, 4. 11.

Oceanus omnia cingens, 1. 13. furorem civium caſtigat, 4. 2. claſſes naufragio cædit, *Ibidem*: & 3. 10. Oceani effigies aurea in triumpho Cæſaris, 4. 2. maria, 4. 12. ora, 3. 17: 3. 6. oſtium, 4. 2. cum Oceano major, quam cum navibus rixa, 3. 10.

Ocriculum, *urbs*, 3. 18.

Cn. Octavius trib. pl. 3. 14.

Cn. Octavius Coſ. 3. 21.
Octavius *M.* Pompeji legatus, 4. 2.
Octavius Cæſar. *Vide* Auguſtus.
Oculi cauſſarum patronis eruti, 4. 12. Oculi militum ardentes, 1.16. *Sic apud Homerum, Iliad.* 15. 607: *Hectori* fulgebant oculi torvis ſub ſuperciliis. Oculos Numantinorum Romani non ferunt, 2.18. Oculos Cæſaris tentat Cleopatra, 4. 11. *h. e. tentavit utrum & Cæſarem in amorem ſui perlicere poſſet, ut alios:* tentavit *igitur* oculos, *quod nempe* —— ſunt in amore duces. *hinc illud Alexandri apud Plut. in vita, cap.* 36. Magni dolores oculorum Perſides. Oculos publici doloris ferre (*Curtius,* 9. 7. conjectum oculorum *vocat Ital. occhiate*), 4.7. Oculi Jovis cruore reſperſi, 3. 21. *vult dicere, Merulam velut in conſpectu Jovis cecidiſſe.*
ODIA partium non finiuntur cum bello, 4. 2.
Odores, *pro odoramentis*, 4. 11. *Sic Columella*, 12. 20. *Tac.* 3. 2. *ſic* Colores *ſupra* 3 *&* Sopores *pro ſoporiferis, apud Senec. de benef.* 5. 13.
OEnomaus gladiator, 3. 20.
Officinæ armorum, 3. 15.
Officia, *pro opificiis, & aliis artibus*, 1.6.
Offocare fauces, 2.11. *h. e. ſtrangulare.*
Olbia, *urbs*, 2. 2. *Vide Val. Max.* 5. 1.
Oleo ſe fovere, 2. 6. *hoc enim conferre putabant ad robur corporis. hinc* recreant membra olei liquor *eſt apud Plinium*, 12. 1. *& apud Plut. Alex. cap.* 101. *vates reſpondens:* ad labores, à deo datum hominibus oleum, lenimentum. *Hinc ille creber uſus in gymnaſiis, &c.*
Olympos, *urbs*, 3. 6.
Olympus, *mons*, 2. 11.
Omen everſionis, 1.12. victoriæ, 2. 6. Omen accipere. *Vide A.* Omnia ex ſimilitudine rerum interpretationem capiunt, 1.7.
Ominoſæ voces vitatæ, 3.11.
Omnis, *pro toto*, 3.18. *Sic* cuncta mœnia, *Salluſt. Iug.* 57. 2. *Contra* totus, *pro omni reperitur, ut apud Apulei. lib.* 10: Toti nunc judices ſententias ſuas pretio nundinantur.
Operis nudatus portus, 2. 15. *Hoc ego non ſatis capio. forte operæ pro operibus ponuntur: forte vitium in ſcriptura eſt, & legendum* operibus, *ſicut apud Cæſ. de bel. Gall.* 2. 6: Murusque defenſoribus nudatus eſt. *forte* nudare operis *dicitur, ſicut* liberare culpæ *apud Livium.*
Operæ pretium, *Præfat.*
Opertus catenis, 3. 1.
Opes Albæ Romam translatæ, 1. 3. totius mundi Oſtia receptæ, 1. 4. privatæ in medium collatæ, 2. 6. Opibus ſuis fretus Antiochus Annibalis conſilia deſpicit, 2. 8. OPIBUS aggredi invictum armis, 3. 1. Opes, *pro potentia*, 2. 18: 4. 2. *Ita Iuſtinus.*
Opimius *L.* Coſ. 3. 15.
Opima ſpolia, prima, 1. 1. ſecunda, 1. 12. tertia, 2. 4. Opima, *pro ſpoliis egregiis aliis, laxiore ſignificatu*, 2. 17. *Dicuntur autem fere* Opima, *non addita voce ſpoliorum, intellecta tamen: ita Seneca, Herc. fur. verſ.* 48. Opima victi regis ad ſuperos refert.
Opitergini, *pop.* 4. 2.
Oportere, quod ſub gladiatore duce Oportuit, 3. 20. *Plautus, Rud.* 2.2. *exprimit*, ut æquum eſt.
Opportunus injuriæ, 4. 4. *Ita de Adherbale Salluſt. Iug.* 9. 3.
Opprimere conſilia, 4. 12. *Iuſtino eſt* diſcutere.
Oracula, 1. 1.
OPULENTIA parit egeſtatem, 3. 12.
Opulentiſſimus, *pro ditiſſimo*, 1. 21. *ſic* Opulentiſſima præda, 2. 2. urbs, 2. 16. Opulentiſſimæ gentes, 1. 18.
Opus. *pro ædificatio, ſtructura quæcunque. ſic* Opus Julii Alba, 1. 1. Lacedæmoniorum Tarentus, 1. 18. *pro labore quocunque aut officiis membrorum*, 1. 23. *laboribus militaribus, ad uſum militia pertinentibus; ſic* Operibus attriti ignavi milites, 2. 18. *Quod & Sylla fecit apud Plut. in vita, cap.* 33. *labore ruſtico*, 1. 11. Opera, *pro rebus geſtis. ſic* Opera gerere, *pro res gerere, Præfat. Ita Vellei.* 2. 106: Quanti voluminis opera geſſimus? *Hoc ſenſu* divina opera Cæſaris *reperias apud Val. Max.* 9. 2. *& eundem*, 3. 2. C. Cæſar non contentus opera ſua Oceani claudere litoribus.
Orbis imperium ſocietate trium principum occupatur, 4. 2. Orbis poſſeſſor pop. Romanus, 3. 13. Orbis terrarum viribus fultus pop. R. 2. 18: 4. 3. *Intel-*

Digitized by Google

ligenda autem hæc eſt de Orbe Romano; *ut diſtinguit l. 17. de ſtatu hom & Marcellinus. 19. 3. ſ. 26. 10. p. 26. 12. m. minus igitur vere Dionyſ.* 1. 3. Orbis alter Britannia, 3. 10. Orbe toto diviſa Britannia, 3. 10. Orbis imperium paribus votis ac viribus Romanus & Pœnus agitant, 2. 2. *Polybius*, 1. 64. Obſervari poteſt, ambas haſce reſp. pares animis inter ſe fuiſſe: tum audacia in ſuſcipiendis conſiliis; tum magnanimitate; maxime autem de principatu contentione obſtinata.

Orchomenos, *urbs*, 3. 5.

Ordinare imperium, *conſtituere remp.* 4. 3. provinciam, *formare, ſtatum ei aliquem imponere*, 2. 16: 4. 2. *Curtius*, 7. 3: gentem Evergetarum ordinavit. remp. 1. 1: 1. 6: 4. 7. *ſic* Ordinatis omnibus, 4. 2. Ordinare ſub ſignis, *h. e. componere per ſigna*, 3. 19.

Orgiagontis uxor, 2. 11.

Oricum, *urbs*, 4. 2. vaſtatur, 4. 2.

Oriens, 2. 8. ſuetus regibus, 2. 20. *Sic Plut. Ant. cap.* 113. *Orientales vocat* homines ſervire aſſuetos, & regnari quærentes. Orientis totius robur in partibus Pompeji, 4. 2.

Oriundus, *qui originem habet*, 1. 5.

Ornamenta Tarquinii pop. Romano dignitatem addiderunt, 1. 8.

Orodes *Albanus*, 3. 5.

Orodes, *Colchus*, 3. 5.

Orontes, *fl.* 4. 9.

Os cauſidici ſatum, 4. 12. ſub ipſo Ore Urbis, *h. e. in conſpectu*, 2. 15. *Ita Salluſt. Incert*, 4. 10. Quo cupidius in ore ducis ſeſe quiſque bonum & ſtrenuum oſtentantes. *Item Iug.* 31. 12. incedunt per ora veſtra magnifici. *Ita Iuſtinus*, in Ora mittere, *h. e. in faciem*. 4. 12. in Ora avarorum, aurum; crudelium, ſanguis infuſus, &c. 3. 11. Ora Oceani, *pro oſtiis*, 2. 17. & Ponti, 3. 6. *Sic Tacitus*, 2. 6.

Oſca, *urbs*, 3. 22.

in Oſſibus capitum bibere, 3. 4.

Oſtentare, 3. 5. *Hoc verbo fortaſſis uſus Tacitus*, 1. 16. Oſtentata ſpe pacis, 3. 21.

Oſtia, *urbs*, 1. 4. diripitur, 3. 21.

Oſtium Oceani, 4. 2. Tiberinum, 3. 9.

apud OTIOSOS facilis invidia, 4. 2.

Otia maris, portus, 1. 16.

Ovatio pedeſter triumphus, 3. 19. *Symmachus tamen, epiſt.* 10. 22. *equo vectos ſcribit Ovantes; ſicut & Servius, ad Æn.* 4. 543.

Oxybii, *pop.* 2. 3.

P

P & Ph ſæpius mutant invicem, 4. 1c.

Pacare, *pro ſubigere, domare, Præfat. Hoc ſenſu* Pacare ſylvas, *Horat. epiſt.* 1. 2.

Pacorus, *Parthus*, 4. 9. interficitur, 4. 9.

Pactio, *pro pacto convento*, 4. 12. *pro induciis*, 4. 12.

Padus, *fl.* 1. 13: 2. 6.

Peninſula, 4. 2.

Palantes, *h. e. diſperſi*, 1. 17.

Palatinus mons, 1. 1.

Pales Paſtoria, 1. 20.

Palladium, 1. 2.

Palmatæ tunicæ, 1. 5.

Paludamentum Cæſaris in fluctibus relictum, 4. 2. Paludamentorum apud Rom. origo, 1. 5.

Palus Capræ, 1. 1. in Paludes diffugiunt Germani, 3. 10.

Paluſtria virgulta, 2. 6.

Pamphylium mare, 3. 6.

Panares, *Cretenſis*, 3. 6.

Panis uſus ignotus Cimbris, 3. 3. Panes in ſumma fame in hoſtes conjecti, 1. 13. *Adde Cæſar. de bel. civ.* 3. 48.

Pannonii, *pop.* 4. 12. vincuntur à Vibio, *vel potius* Tiberio, 4. 12.

Panormus, *urbs*, 2. 2.

Papaverum eminentia capita decuſſa, 1. 7. *Vide etiam* Eminentiſſimus.

Papirius *L. Curſor* Samnites vincit, 1. 16.

Papyrii Samnitum domitores, 1. 16.

Parætonium, *urbs*, 4. 11.

Par debitum poſcit fortuna, 4. 2. *deducta locutio à gladiatoribus, qui ita comparabantur. Vide Ind. Juſt. in eo verbo. ſic Lucan.* 7. 695. —— par, quod ſemper habemus Libertas & Cæſar —— *Ita* Par calamitatis, 2. 2. Par omnibus pop. Romanus, 1. 17. Par orbi terrarum, 2. 1. *ſic* Alexandro par Manlius Torquatus, *Liv.* 9. 17. *Vide etiam Juſtinum*. Par *pro æquali*. *ſic* Parem non fert Pompejus, 4. 2. inter PARES crebra æmulatio, 2. 17. Pari clamore & impetu, *ac ante trepidatione*. 1. 13. Pari vecordia, *ac ante veneratione*, *ibid.* Pari tumultu atque terrore, *ac ante frater*,

Digitized by Google

23. 15. Pari temeritate, *ſicut aſtutia*, 2. 17. Pari *cum Numa* ingenio Ancus, 1. 4. Pari robore comminuti Albani Romanique, 1. 3. *Confer Salluſt. Jug.* 79. 4. Pari audacia & venit Romam, & competitorem imperii conficit Jugurtha, 3. 1.

Parce civibus, *vox Cæſaris*, 4. 2. Parce ferro, *vox Annibalis*, 2. 6. PARCENTIS major gloria, 2. 17: 4. 12.

Parens Romæ Alba, 1. 2. Parens frugum Athenæ, *h. e. inventrix*, 3. 5. Parens Italicorum quorundam Roma, 3. 18. *Hoc loco* Parens, *ſi recte capio*, *valet propinquam*, *conſanguineam*. Roma *dicitur* Italiæ mater & parens, Mater *ad Colonias pertinet*: Parens *ad reliquas urbes*, *nationeſque*. *Hoc ſenſu* parentes *hodieque pro conſanguineis efferunt Galli*, *Hiſpani*, *Itali*: *quod & Latinum eſſe oſtendit exemplum Curtii*, 6. 10. *Apuleji, pr. lib.* 2: Quin, inquit, etiam ipſe parentem tuam accedis & ſalutas: *& lib.* 3. Rogat te, ait, tua parens Byrrhæna. *Petron.* cruciarii unius parentes. *Adde Hottomani verba feudalia*: *Liv.* 34. 32.

Parentalia fercula, 4. 2.

Parentare Manibus alicujus, *h. e. juſta exſolvere*, 2. 6. ſibi in anteceſſum, 3. 21.

Parricidæ, *qui adverſus patriam conjurant*, 4. 1.

Parricidiale bellum, *pro civili, quia contra patriam communem parentem: etiam quia inter ipſam belli moram multa parricidia perpetrantur*, 3. 21.

Parricidium Bruti, 1. 9. Horatii, 1. 3. publicum Saguntinorum, 2. 6. *Diverſo ſenſu* publicum parricidium *appellat Val. Max.* 1. 8. *Cæſaris necem*, *quod ille publicus parens fuerit*. Parricidium *pro cæde principis*, 4. 7. *Sic apud Curt.* 5. 12: *Senecam*, *de clem.* 1. 9: *& Juſtinum*.

Partes, *pro factione*, *altero diſſentientis civitatis membro*, 4. 2: 4. 7: 4. 9. *Inde ad alia quoque translatum*. *ſic* in Partibus, *h. e. ab altera partium*, Luna, 3. 5. Tribuni, 3. 13. ſenatus, 4. 2. in pacis Partes promptus, 4. 12.

Parthicus equitatus, 4. 9. Parthicam expeditionem meditatur Cæſar, 4. 2.

Parthi, 3. 5. Craſſum vincunt, 3. 11. vincuntur à Ventidio, 4. 9. vincunt Antonium, 4. 11. Auguſto ſigna Craſſiana remittunt, 4. 12.

Parthi, *pro regione Parthorum*, 4. 2. *ſic Juſtinus*.

Partus gravidarum extorti, 3. 4. *Hic partus ponuntur pro embryonibus*.

Paſſiva uſurpata ut deponentia, 2. 17. *ſic Cicero pro Milone*, *cap.* 13. punitus es innocentes. *Charite apud Apulei lib.* 7: punita ſum funeſtum nuptiarum mearum prædonem. *Vide Quintilianum*, 9. 3.

Paſtor nutritius Romuli, 1. 1. quaſi Paſtor greges in ſtabula; ſic Helvetios in ſedes ſuas deducit Cæſar, 3. 10. Paſtores varii in novam Urbem confluunt, 1. 1. Paſtorum caſas abſcondit Urbis incendium, 1. 13. ex Paſtoribus feritas, 1. 22.

Paſtorius populus *Romani*, 2. 2. Paſtorio habitu ſpeculari itinera, 1. 17. Paſtoria Pales, 1. 20. Paſtoriæ ſectæ innoxia integritas, ſine flagitio priores Urbis annos exigit, 3. 12. *Hoc eſt illud, quod de Scythis dicit Juſtinus*, 2. 2. Tanto plus in illis proficit vitiorum ignoratio, quam in his (*de Græcis loquitur*) cognitio virtutis, *& de Germanis Tacitus*, *Germ.* 26. 1: Fœnus agitare, & in uſuras extendere, ignotum: ideoque magis ſervatur, quam ſi vetitum eſſet.

Patere *dicitur* ætas, *h. e. habere tot annos*, *per tot annos extendi*, *Præfat.* *ita* patet tempus, *Senec. conſol. ad Marc. cap.* 24. imperium, *h. e. extenditur*, *porrigitur*, 4. 2. *ſic Juſtinus*, *Suet. Tib.* 16. 4. *& ſic* pateſcere *apud Tacit. H.* 2. 81. corpora majora magis Patent ferro, *h. e. opportuna ſunt*, 3. 10. Vulnera Patent ultra mortem. *Vide* M.

Pater Romulus, *h. e. conditor populi*, 2. 4. Pater patriæ Cæſar, 4. 2. Auguſtus, 4. 12. Super cruentum Patrem carpento vecta Tullia, 1. 7. Patres patriæ, 1. 1. Patres Senatus appellatio, unde, *ibidem*. *Adde Salluſt. Cat.* 5. 10. *& Dion. lib.* 53. *pag.* 583. Patres qui liberos occiderunt, 1. 26. *Vide etiam* Filius.

Patratum bellum, *h. e. finitum*, 2. 15. *De hoc verbo Quintilian.* 8. 3.

Patria altera, *urbs charitate proxima poſt veram patriam*, 2. 6. *Virg.* 11. 24. —— quæ ſanguine nobis Hanc patriam peperere ſuo —— *Cicero in Verrem*, 4. 81.

Tua te altera patria, quemadmodum dicere ſolebas, Meſſana circumvenit. *Adde Tacit.* 4. 43. Patriam hoſtium manibus everti malunt Carthaginienſes, quam ſuis, 2. 15. qui patriam ſuam ſeque ipſi perdiderint, 2. 6: 2. 15: 2. 18.

Patrii ſoli deſiderium, 1. 1: 2. 6.

Patria poteſtas, 1. 26.

Patricius exercitus, *h. e. conſtans ex patriciis*, 1. 12. ſanguis, 1. 26. vir, 1. 11.

Patrimonium imperii, *pro reditibus & pecuniis publicis*, 3. 13. *ſic* Patrimonium pop. Romani, 4. 2. *Diverſum eſt* pecunia populi, *in l. 6. contr. empt. Ita* Patrimonium reip. *in l. 9. §. 5. de jur. & fact. ign.* Patrimoniorum diſcrimina in tabulis, 1. 6.

Patroni cauſſarum, 4. 12.

L. Paullus *Æmilius* proſcribitur à fratre Lepido, 4. 6.

Paullus *L. Æmilius* Coſ. ad Cannas, 2. 6. comparatur cum Varo, 4. 12.

Paullus *L. Æmilius* Coſ. 2. 12. Macedonicus, 2. 15.

Pax & pactio differunt, *poſterius intellige de induciis*, 4. 12. PAX nova infida, 4. 12. Pacis ac belli fides: Janus, 1. 2. Pacem agere, 2. 20. dare, 2. 7: 2. 18. emere, 3. 1. habere, 1. 19. Pacem non intelligunt Sarmatæ, 4. 12. Pace & bello promptus, 1. 5. Pax fluminis, *pro quiete, cum deſiit exundare, & in ſuum alveum redit*, 4. 2.

Pecudum in morem clamorem tollere, 3. 8. more ſub jugum mittere, 1. 11. Pecudum more inultum cadere. *Vide* I.

Peculari remp. *h. e. intercipere pecuniam publicam*, 3. 17.

Pecunia merſa ne periret, 2. 12. ſparſa in fuga, 2. 5. Pecunia Senatus in ſententiam Jugurthæ pertractus, 3. 1.

ſub Pellibus hyematum, 1. 12. *Tacitus*, 13. 35. hyems acta ſub pellibus. *Hieron. Epiſt.* 2. 6. *Vulcat. Avidio Caſſio, cap. VI. Dio apud Valeſ. pag.* 650. Retentuſque omnis exercitus ſub pellibus, quamvis hyeme ſæva. *Livius*, 23. Ubi primum ſub pellibus haberi cœpti ſunt. Pelles *igitur ponuntur pro tentoriis ex pellibus confectis. Hinc apud Val. Max.* 2. 7. *inter pœnas militares recenſetur*, ne quis tentorium ex pellibus haberet. *Vide Lipſ. de M. R.* 5. 5.

Peluſium, *urbs*, 4. 11.

Peluſium litus, 4. 2.

In Penatibus domorum ſuarum, 3. 21.

Pendere, ſex menſibus Galli circa unum montem Pependerunt, *h. e. haſerunt, morati ſunt*, 1. 13. *Sic Virg. Æn.* 6. 151. —— noſtroque in limine pendes.

Penes ſenes conſilium reip. 1. 1.

Penetrare Caucaſum, Rhodopen, *h. e. iter per illos montes facere*, 3. 4.

Penſare, *paria facere*; *ſic* Antonianarum navium magnitudo, numerum Cæſarianarum Penſavit, 4. 11. Craſſianam cladem Pacori cæde penſavimus, 4. 9. *Quomodo Nero apud Silium*, 15. 806. — Cannas penſavimus, inquit. Caput Gracchi percuſſoribus auro penſatum, 3. 15. *h. e. tantum auri datum iis, quantum penderet caput.*

Per *aliquando tranſitum ſignificat; ut* per flumen, 1. 10. medias hoſtium cuſtodias, 1. 13. *aliquando ponitur pro inter; ſic* per noctem, 4. 7. *aliquando arguit rationem, quomodo quid geſtum ſit; & quarto caſui jungitur, explicaturque per ſextum abſolutum. ut* per adulationem, 4. 12. fraudem, 2. 17. defectionem, 3. 5. inſidias, 1. 10. per ſacrificia, cohortes, manipulos, deſcribere, *valet, in ſacr. tob. man.* 1. 2. *ſic* per tribus dividere, 1. 1. per alios atque alios duces, *h. e. aliorum atque aliorum ducum opera*, 1. 12.

Peractum bellum, 4. 2. *h. e. confectum*; urbis excidium, *h. e. abſolutum, perpetratum* 1. 12. *ſic Sueton. Claud. c.* 11. marmoreum arcum peregit. *Juſtinus*, 32. 3. peregiſſetque ultionem.

Peragrare, *proprie de terreſtri itinere dictum, ad marinum etiam transfertur. ſic* peragrare mare, 2. 7. litus, 2. 17. *ſic Sueton. Cal.* 37. 3.

Percædere, *pro ad internecionem cadere*, 3. 20: 4. 12. *ſic* Perdelere *eſt apud Veget.* 3. 10.

Percellere admiratione, 1. 10. dolo, 3. 10. animos hoſtis, 4. 2. exercitum, 2. 18. Percellere *igitur valet attonare, attonitum reddere.*

Percenſere, *h. e. ad finem uſque recenſere. Præfat.*

Percurrit, 4. 12. *Sueton. Ner. c.* 3. percucurrit ampliſſimos honores. *Vide etiam* Concurrere.

Digitized by Google

Perculſum imperii corpus, *h. e. convulſum, concuſſum*, 4. 3.
Percuſſores Pompeji. 4. 2. domeſtici, 2. 17. Percuſſoribus C. Gracchi caput auro penſatum, 3. 15. Percuſſores immittere, 1. 7. *Vide Ind. Juſtin.*
Percutere fœdus, 3. 11: 4. 10.
Perditi homines, *pro deſperatis*, 2. 15. latrones, 3. 6.
Perdomare, *h. e. omnino domare*, 4. 12. *ita* Perdomitus, 4. 12.
Peregrinantur arma Romana, *h. e. in longe diſſitis regionibus abſunt*, 4. 1.
Peregrinus ad regnum Romanum admiſſus, 1. 5. *Sic Athenienſes ſæpius peregrinis ducibus uſos, meminit, opinor, Ælianus in Variis. Facit, Liv.* 4. 3. *Vopiſc. Aureliano, cap. III. Rutilius pr. Itinerarii. Plut. Demoſt. princ. Tacitus*, 12. 24. *Apulei. in apolog.* Non enim ubi prognatus, ſed ubi moratus quiſque ſit, ſpectandum: nec qua regione, ſed qua ratione vitam vivere injerit, conſiderandum. *Auſon. de Severo Imp. Lamprid. Alex. cap.* 65. *Leviter emendo Claudianum in ſimili ſententia. locus eſt de laud. Stilic.* 2. 122. lectos ex omnibus oris Evehis, & nunquam meriti cunabula quæris; Sed qualis, non unde ſatus. *prius legebatur*; Et qualit, *vitioſe ſenſu. Legem Lycurgi, qua peregrinos civitate arcet, eleganter exponit Agis apud Plut. in vita, c.* 13. *Quaque ex rigida obſervatione legis iſtius incommoda ſecuta ſint, latius exſequitur Dionyſius*, 2. 17. *Senſit hanc invidiam Gregor. Nazianzen. Conſtantinopolit. Socrat. Hiſt. Eccleſ.* 5. 7.
Perfidia punica, 2. 2. *Vide etiam* Punica.
Perfidum glacie flumen, 3. 4.
Pergameni, pop. 2. 7.
PERICULA periculis explicanda, 1. 17. PERICULIS auguſtiores duces, 4. 12.
Perinde, 1. 13: 3. 2. *h. e. ſimiliter, æque.*
Peritus, *pro experto*, 3. 1. Peritus avaritiæ Romanæ Mithridates, 3. 5. *Sic* peritus hoſtis & regionum, *apud Livium*, 25. 19.
Perlitare, 4. 2. *Cum læta exta erant, & accepta diis videbatur victima*, perlitatum *eſſe dicebatur*. egregie litare *vocat Livius*, 9. 14. *De verbo* litandi *vide Salmaſium in Solinum, pag.* 11.
Permadefacere, 3. 18.
Permiſcere, *pro confundere*:
Permittere, *pro committere, concedere*; 1. 3. *Sic* claſſis permiſſa omnibus ventis *Plin. paneg. c.* 35.
non Permittere pugnam. *h. e. detrectare pugnam.*
Pernices equi, 1. 3.
Perorare in aliquem, *orationem habere in aliquem*, 4. 1.
Perpacare, *idem eſt, quod* Perdomare; 4. 12.
Perperna *M.* Ariſtonicum vincit; 2. 20.
Perperna ſervos vincit, 3. 19.
Perperna Sertorianus vincitur à Pompejo, 3. 22.
Perpetrare cœpta, *h. e. perficere*, 3. 14.
Perpetuitas, 3. 6.
Perpetuus dictator Cæſar, 4. 2. Auguſtus 4. 12.
Perſæ, 2. 8. Perſæ ſeptem, 3. 5.
Perſes, *Macedo*, 2. 12.
Perſici arcus, 2. 8.
Pertinacia Samnitium, 1. 16.
Pervicaciſſimi hoſtes, 1. 11.
Peruſia, *urbs*, 4. 6. obſidetur, 4. 5.
Peruſinum bellum, 4. 5.
ad Pedes alicujus provolvi, 4. 11.
Peſſumdare, *pro perdere*, 3. 12.
Peſtilentia ex fame, 3. 5. *Sic Curtius*, 9. 10: Famem deinde peſtilentia ſecuta eſt.
Peſtis, *pro hominibus noxiis, ut hoc loco pro piratis*, 3. 6. *ſic dicitur* Clades. *Latro in Catilinaria*: Vigent enim in illa clade res diverſiſſimæ. *Catilinam intelligit. Ita* Scelus, *Plauto Amphitryone*, 2. 1. *Grecis* κάθαρμα, *ut Synesio, epiſt.* 4. ἀλλ' ἐξεκάθαιρε τὰ καθάρματα. Peſtis *autem ſæpius. Idem Latro. in Cat.* omitto peſtis hujus impuriſſimas voces. *Cicero, Philipp.* 5. 6: Hanc peſtem agmen armatorum ſequebatur: *& Philipp.* 8. 3: omnes Caphones, omnes Saxæ, cæteræque peſtes, quæ ſequuntur Antonium. *Sic apud noſtrum* Portenta, *&* Prodigia.
Petrejus dux Pompejanus, 4. 2. Jubam & ſe interficit, 4. 2.
Phaleræ, 1. 5.
Pharnaces *Ponticus*, 3. 5. vincitur à Cæſare, 4. 2. de Pharnace triumphus, 4. 2. Pharnaces *autem dicitur etiam Ciceroni Ad Atticum*, 11. 21. *alii efferunt*

Digitized by Google

Pinarnax. *ſicut & gentile* Καππαδόκης *Latinis eſt Cappadox*, etiam Græcis Καππάδοξ *eſt, auctore Stephano. ſic* Pollux *Plauto, Bacchid.* 4. 8. eſt Pollu-ces. *Non enim pluralis eſt ut putabat Sitzmannus in Rutilium, verſu* 155.
Pharos *inſ.* 4. 2. in ferculis Ægyptii triumphi, 4. 2.
Pharſalia *pro regione ad Pharſalum: aut forſan ipſa urbe*, 4. 2.
Phaſelis, *urbs*, 3. 6.
Philippici campi, 4. 2.
Philippus *L. Marcius*, Coſ. 3. 17. ambitus poſtulatus, 3. 17. *Vide etiam* Marcius Philippus.
Philippus *Macedo*. 2. 7.
Φοινικίδα Græci appellant, quod Latini paludamentum, 1. 5. *ſic forte ſcribendum in Dione, lib.* 46. *pag.* 356. *ubi de omnibus Panſa oblatis*: κἀκ τοῦ τοιούτου φοινικίδα αὐτῷ προσθεῖναι, &c. *vertendum certe fuit*, paludamentum.
Phryges in Italiam veniunt, 1. 1.
Φυγαδοθῆραι, Græci appellant, quos Latini fugitivarios, 3. 19.
Picentes, pop. 1. 19.
Picentia, *urbs*, 3. 18.
Picenum, *regio Picentium*, 3. 18.
Pictæ togæ, 1. 5.
Pignus *dicitur omne quod rem aut cauſ-ſam ſecuram facit, quoniam ea pignoris proprie dicti virtus eſt. ſic* Pignus annonæ, 4. 2. conjurationis, 4. 1. imperii, 1. 2. & *Liv.* 5. 52: 12. & 26. 27. 5. *Ita Capitolium* pignus imperii *vocat Tacitus, H.* 3. 72. *ſupercilium conſulis.* pignus reip. *Cicero pro Sextio, c.* 8. *Rutilius, Itiner.* 2. 55: æterni fatalia pignora regni. *Ovid. Met.* 6. *VI.* Pignora virgineis fatalia tollite palmis. *Seneca*, 1. *controv. III de inceſta de ſaxo*: Veniat ad colendum imperii Romani pignus, etiamſi non ſtupro, at certe carnificis manu inceſta.
Piiſſimus, 4. 7.
Pila ingentia, 2. 7. in elephantos congeſta, 1. 18.
Piræeus, 3. 6. Piræei portus, 3. 5.
Pirata navalis, 4. 8. Piratæ communes gentium hoſtes, 3. 6.
Piratica rabies, 3. 8. Piraticum bellum, 3. 6.
Piſo *L. Calpurnius* Thraces vincit, 3. 4: 4. 12.
Piſo prætor vincitur à ſervis, 3. 19.
Piſtrix, *marinus piſcis*, 3. 5.
Plaga, *pro regione*, 1. 16: 3. 2: 3. 5. *pro vulnere*, 4. 2: 4. 12.
in Plana deducti Ligures, 2. 3. deſcendere juſſi Aſtures, 4. 12. Orodes, 3. 5. in plana ſubmittere ædes, *h. e. quæ in excelſo loco poſita erant, demoliri, & in planitie ædificare*, 1. 9.
Plane quaſi, 1. 10. *Vide* Q.
Plato, 4. 2.
Plaudit populus ſuccumbente gladiatore, 3. 3.
Plauſtra Cimbrorum, 3. 3.
Plauſus Græcorum, recepta libertate, 2. 7. plauſus ſupplicantium ſignum, 3. 6. plauſus *eſt complosio, h. e. concuſſio manuum; unde & nomen habet.*
Plebes, *pro plebs*, 2. 25: 1. 26.
Plebeji magiſtratus, *h. e. ex plebe deſumpti*, 1. 26.
Plena dignitas, *h. e. adulta, perfecta*, 4. 4.
Plurimus pulvis, 2. 6. plurimum quantum, *ſicut immane quantum*, 4. 2.
PLUS eſt in imperio, quam in victoria, *h. e. majus emolumentum*, 1. 14. in auro plus eſſet (*hominibus captis, an agris*) nec ipſe victor æſtimare poteſt, 1. 15. PLUS eſt, provinciam retinere, quam facere, *h. e. majoris operæ*, 2. 17. plus negotii cum ſemiruta Carthagine, quam integra, 2. 15. pluſquam bellū, 4. 2. *h. e. quod non ſatis exprimi poteſt hoc nomine. ſic Lucanus*, 7. 639: — plus eſt quam vita ſaluſque.
Plotius Pompeji legatus, 3. 6.
Pœni in Hiſpania, 2. 17. Pœnorum metus diſciplinam Romanam continet, 3. 12. *Vide etiam* Carthaginienſes.
Polliceri *dicuntur omnia, quæ colliguntur & ſperantur ex iis. ſic* victoriam laurus in prætoria nata. 2. 7. pollicentur aves, Urbem bellatricem fore, 1. 1. numina, Romæ ſirma omnia & æterna fore, 1. 7. *Ita* Promittere.
Pollux. *Vide* Caſtor.
Polyxenidas, Antiochi præfectus, 2. 8.
Pompeji, *urbs*, 1. 16.
Pompejus Q. fœdus init cum Numantinis. 2. 18.
Pompejus Strabo, *Cn. Magni pater*, rebelles Italos vincit, 3. 18.
Pompejus *Cn. magnus*, 3. 12. piratas vin-

Digitized by Google

cit, 3. 6. Cretenſes in deditionem accipit, 3. 7. Aſiam ſubigit, 3. 5: 3. 10. fœdus cum Parthis ferit, 3. 5: 3. 11. contra Sertorium mittitur, 3. 22. Lepidum compeſcit, 3. 23. fugit à Brundiſio. 4. 2. trucidatur, 4. 2. Armenos reſtores à Romanis accipere cogit, 4. 12.
Pompejus & Brutus Caſſiuſque eodem in loco victi, 4. 7. Pompeji magnitudo, 3. 5. potentia nimia, 4. 2. geſta bello Mithridatico, 3. 5. filia interficitur, 4. 2.
Pompeji juvenes, *Magni filii*, legati patris, 3. 6. bellum contra Cæſarem inſtaurant, 4. 2. *Horum natu major*.
Cn. Pompejus vincitur à Cæſare, 4. 2. interficitur, 4. 2. *minor*.
Sex. Pompejus, 4. 2. paterna repetit, 4. 3. ejus bellum & interitus, 4. 8.
Pōpilius Viriatum per inſidias tollit. 2. 17.
Pomptinus ager, 1. 13.
Ponere caſtra, *h. e. caſtrametari*, 2. 8. 3. 5: 3. 11: 4. 2: 4. 11. pœnas, *pro abolere, deſinere*. 3. 21. tentoria, *pro figere, erigere*, 2. 8. Urbem, *pro condere*, 2. 8. *quo loco malim legere*: poſitam majoribus, *quam* à majoribus. *ſic apud Tacitum*, 6. 41. urbes Macedonibus ſitæ. *ſicut & eundem ſcripſiſſe cenſeam*, 3. 58. Philippopolim Macedoni Philippo ſitam *ita noſter*, 3. 1. urbem Herculi conditam. Ponere *pro condere dixere præter noſtrum Tacitus, Vellejus, Virgilius, Varro apud Nonium voce* lavit. *Hinc* poſitor *pro conditore. Ovid. Metamorph. 9. 453*: —— in Aſide terra Mœnia conſtituis poſitoris habentia nomen.
Pons de cadaveribus, 2. 6. Milvius, 3. 23. navibus factus, 3. 5. Rheni, 3. 10. Rhodani, 3. 10. Sublicius, 1. 10. Ponte committitur Tiberinus, 1. 4. jungitur urbs, 1. 8: 4. 12. jungi mare non poteſt, 2. 2. Ponte quaſi jugo captus Rhenus, 3. 10. Ponte reciſo Tiberim traſnatat Cocles, 1. 10.
Ponticæ gentes, 3. 5. Ponticum mare, 3. 5: 3. 6. Pontici triumphi. Pompeji, 4. 2. Cæſaris, 4. 2.
Pontifex ſenes Romanos devovet, 1. 13. Pontifices à Numa inſtituti, 1. 2.
Pontius *Samnis*. 1. 16.
Pontus, *regio*, 3. 6.
Popedius, 3. 18. dux & auctor belli ſocialis, 3. 18.
Poplicola *ſcribendum, non* Publicola, 1. 9.
Populari. Ignis populatus incendio ſylvas, 2. 2.
Popularis, *addictus & favens plebi*, 3. 14. *ſic* facta popularia, *apud Liv.* 6. 14. *His enim locis populus pro plebe accipitur: quemadmodum & apud Martialem, epigr.* 8. 15. *&* 50. *Suetonium ſæpius; cum alioquin differant. Vide* §. 4. *Inſt. de I. N. G. & C.*
Populus affectator quondam Imperii, Macedones, 2. 7. gentium victor, orbiſque poſſeſſor, Romani, 3. 13: 3. 9: 4. 12. Victor omnium gentium populus, *Aurelius Fuſcus, apud Senec. controv. lib. II. controv. IX.* Martius, Rom. 3. 3. nauticus, Rhodii, 2. 7. princeps, Rom. *Præfat.* Albani, 3. 1. Princeps gentium, Rom. 3. 19: 4. 2. regum & gentium arbiter, 3. 18. rudis & paſtorius, Rom. 2. 2.
Populus Romanus. *Vide* Romani.
Populus virorum, 1. 1: 4. 6. *conſtans tantum ex viris. ſicut Amazones, ſi quæ fuerunt, poſſis dicere* populum fœminarum. *Non igitur videtur pertinere hoc exemplum ad illa, in quibus pro multitudine ponitur* populus, *ſicut apud Corn. Nepotem de bel. Troj.* lib. 6. *de Niobe*: —— quem peperit populum, flevit. *Senec. Nat. quæſt.* 6. 32. communes populis cadentibus rogi. *alioſque quos obſervarunt ita locutos viri docti. quibus etiam lingua Germanica accedit. Vide Lipſ. ad Senecam, de benef. lib. VI. not.* CCXXX.
Porcius Cato, legatus Pompeji, 3. 6.
Porcius Cato *M. Uticenſis* Cyprias opes Romam vehit, 3. 9. *Vide etiam* Cato.
Porcii Catilinæ ſocii, 4. 1.
Porſena *Tuſcus* 1. 10.
Porta Collina, 3. 21. Eſquilina, 3. 21. Scelerata, 1. 12. Portis penè apertis Carthago capta, 2. 2.
Portenta, *pro hominibus prodigioſe ſceleratis*, 4. 2. *Vide* Peſtis.
Portus foſſitius Carthagine, 2. 15. inclitus Brundiſii, 1. 20. marmoreus Cyzici, 3. 5. Syracuſis, 2. 6. Morinus, 3. 10. Pyræei, 3. 5. *Vide* Torrens Vergelli. Tarentinus, 1. 18. Portus nobiles Campaniæ, 1. 16. Portuum utilitas, 1. 18. *Eam oſtendit & Cenſorinus Coſ. oratio*

Digitized by Google

apud Appianum in Punicis.

Poſſe. Magis ut poterat, quam ut debebat, 4. :.

Poſt Aonibalem quod timeretur, fuit in Jugurtha, 3. 1. Poſt Carthaginem bellum in Africa, 3. 2. *Emphatice iſta proferuntur, quaſi diceret, neminem potuiſſe ſuſpicari, hoſtem aliquem metuendum eſſe, victo Annibale; & quidem in Africa, Carthagine deleta, qui hoſtium maxime erant formidoloſi & potentes: cum alias ſoleat fieri, ut validiſſimis domitis, reliqui ſponte in poteſtatem veniant: quomodo* Poſt Carthagioem neminem vinci pudet, 2. 7. Poſt Tarentum nemo Italorum bellum audet, 1. 19. quid enim uoa Poſt quinque legiones? 4. 2. *itaque cum* Poſt Macedonas Thraces rebellant, 3. 4. *mirabundus addit:* ſi diis placet?

A. Poſthumius Albinus. *Vide* Albinus. Poſthumius *autem ſcribendum non* Poſtumius. *eſt enim à* poſthumo, *non à* poſtumo *ſive* poſtimo. *Sic apud Plinium*, 14. 12. Numæ regis Poſthumia lex eſt: vino rogum oe reſpergito. Ubi *notare libuit* poſthumia *ſcribendum non per maiuſculam* Poſthumia, *ne gentile videatur: deinde* poſthumium *dici, quod ad humatum pertinet, ita enim illam legem capio* poſthumiam *ab argumenta, ſicut alias ſunt leges ſumptuaria, annales, veſtiaria, &c.*

Poſthumius *A. Regillenſis* dictator Latinos vincit, 1. 21.

Poſthumius *Sp.* Coſ. Samnitibus deditur, 1. 16.

Poſthumius *M. Regillenſis trib. mil. conſ. pot.* ab exercitu lapidatur, 1. 22.

Poſthumius *A. Albinus Coſ.* Ligures vincit, 2. 3.

Poſtilla, 2. 2. *Sic reponunt in verſu Plautino Menach.* 2. 2. *Dauſa pater in Arbitrum*, 2. 14. *& Gulielmius. Et uſurpat Plautus in eadem fabula*, 4. 3: 5. 9.

Poſtremo, *ſicut* Denique, 3. 18.

POTENTIA nimia movet invidiam, 4. 2. FACILIUS creſcit quam incipit, 2. 1. *Seneca locus deſumptus ex P. Syro:* Facilius creſcit quam inchoatur dignitas. POTENTIA quoque beneficiorum gravis liberis, 4. 2. POTENTIÆ cupidis facile convenit de invadenda rep. 4. 2.

Pothinus *Spado*, 4. 2.

Potio ex frumento, 2. 18.

POTESTAS ſolitudine vel mora corrumpitur, 1. 9. Poteſtas Tribunicia ſeditionum omnium cauſſa, 3. 13. Poteſtatem agere, 1. 7. In Poteſtatem redigere, 1. 15.

Potiri, *cum genitivo jungitur; ut* Potiri geotium, 1. 1. *cum ablativo, ut* Potiri capite, 3. 1. caſtris, 3. 1. *Vide etiam Ind. Juſtinianum.*

Præ poculis neſcire ubi ſis, 2. 10. *impedientibus poculis.* Præ tanta victoria leve damnum, *h. e. comparatum cum tanta victoria*, 2. 2.

Præbere ducatum ſceleri, *h. e. præſtare ſe ducem*, 3. 21. ſpeciem conſecrationis, *pro facere*, 1. 1. fauces offocandas, *h. e. offerre*. 2. 11. *Hoc ſignificatu Ovidius, Met.* 12. 111. Et ſe præbentem valuit diſtinguere Cygnum. *Seneca, de provid.* 4. 24. Præbendi fortunæ ſumus. *Liv.* 9. 17. Cyrum longa vita vertenti præbuit fortunæ.

Præcinere *dicuntur tibia præcedentes*. 2. 2. *tuba, ad quarum ſonum modumque aliquid ſit*, 2. 16.

Præcipitantibus fatis, 4. 2. *h. e. vel urgentibus, & agendi ſignificatu ſumitur; velut* præcipitare mentem, *apud Virg. Æn.* 2. 3. *vel potius in exitum tendentibus. ſicut apud eundem, Æn.* 2. 8. nox humida cœlo Præcipitat, ſuadentque cadentia ſidera ſomnos. *falluntur enim, qui de principio noctis exponunt. non enim idem ſenſus eſt, qui in illis apud eundem. Æn.* 2. 250. & ruit Oceano nox. *Cæſar de bel. civ.* 25. hiems præcipitaverat. *hoc ſenſu Salluſtius:* præcipiti in veſperam die. *Curtius*, 6. 5. præcipiti ſenectute. *Marcellin.* 19. 18. autumno præcipiti. *&* 24. 19. vigilia ſecunda præcipiti, *dixerunt. Ovid. Triſt.* 1. 3. Jamque moræ ſpatium nox præcipitata negabat.

Præcipere, *pro antecapere, præoccupare: ſic* fata, mortem, veneno, 3. 9: 4. 12. *Hujuſmodi exempla multa collegit B. Rhenanus in theſauro locut. Taciti, pag.* 17. *& ſeq.*

Præcludere maria, *h. e. intuta reddere*, 3. 6.

Præco, 4. 7. in judiciis, 4. 12.

Prædæ cupiditate clades accepta, 2. 10.

Eleganter Homerus, *Il.* 15. 346. *Hectorem facit imperantem ſociis* : In naves ruerent, & omitterent ſpolia. Prædæ negatæ cauſſa lapidatus imperator, 1. 22. Prædam in anteceſſum dividere 4. 12.
Prædicere, *pro præſagire, præſignificare*, 2. 6.
Prædicta conjuratio, *h. e. prodita, indicata*, 4. 12.
Præfecti, *pro legatis*, 3. 6: 3. 7.
Præfecti navium, *Græcis trierarchæ*, 2. 5.
Præferre, *vox triumphalis*, 2. 7. *Vide* Fercula. Præferre, *pro præ ſe ferre, manifeſte oſtendere*, 4. 2.
Præludere, 4. 2.
PRÆMIA armorum armis defendenda, 4. 2.
Prænavigare, *pro præternavigare*, 3. 8.
Præneſte, *urbs*, 2. 11. ſub haſta venditur, 3. 21.
Præneſtina arx, 1. 18.
Præpeditus, *pro impedito*, 2. 8: 4. 11.
Præſagire aliquid animo, *h. e. providere animo*, 1. 4.
Præſagia fatorum, 2. 6.
Præſens, *pro eo quod non differtur*, 1. 26. Præſentius, *h. e. quod certius demonſtraret faventes deos*, 4. 7.
Præſidere regno, *h. e. regem eſſe*, 2. 7.
Præſidia, *Gall. Garniſon. ita* Præſidia levia, 4. 2. Præſidia detrahere, *h. e. removere, expellere*, 2. 2. diſſipare, *fere idem*, 4. 9. in tutelam provinciarum diſponere, 4. 12. Præſidia, *pro qualicunque auxilio, ſubſidio. ſic* PRÆSIDIA dignitati paranda, 4. 2.
Præſidiis unius nutu, quaſi anima, regitur imperium, 4. 3.
Præſto eſſe, *h. e. imperata prompte facere*, 3. 5.
Præter ſpem omnium reviviſcit imperium. *Præfat.* Præter ſpem omnium rex fraude præcipuus, fraude capitur, 3. 1.
Prætexta, 1. 5.
Prætextatus filius Scipionis, 2. 6. Prætextati ſenes, 1. 13. *Deſcendunt hæc à verbo* prætexere, *quod veſtes illa purpura prætexerentur. Eleganter uſus eſt hoc verbo Virgilius Ciri, verſu* 319. An neſcis qua lege patris de vertice ſummo Edita candentes prætexat purpura canos?
Prætoria, *ſcilicet navis ; Gall. L'Amiral, ut Græci* στρατηγὶς *dicunt*, 2. 7. Prætoriæ navis lumen, 4. 8.
Precibus negata, armis petere, 3. 3.
Premere terga cedentis, *h. e. inſtare cedenti*, 2. 6. Premi fame, 2. 18.
Prenſare fugientes, *pro comprehendere ut maneant*, 4. 2. *Vide Val. Max.* 3. 2. *Eſt autem hoc orantis maxime, Tac.* 2. 31.
Pretium, *pro quacunque re, qua aliquid comparatur & quaſi emitur. ita* Pretium proditionis, 1. 1. victoriæ, 1. 17: 1. 20. Pretium fœderis Jugurtham facit Bocchus, 3. 1. in Pretium fœderis arma deponere juſſi Numantini, 1. 18. in Pretium libertatis nulla largitione corrumpitur pop. Romanus, 1. 26.
Prima acies, *quæ proxime hoſtem eſt*, 4. 2.
Princeps populus. *Vide* Populus. Principes, *pro primoribus cujuſque civitatis*, 3. 17. *ſic* Princeps Ætoliæ Thoas, 2. 8. Princeps nobilitatis, 3. 17. *ſic* principes Senatus & juventutis, *dicti. Quæ nomina honorem & præcellentiam, non autem poteſtatem, arguebant. Poſtea ab Auguſti tempore, qui remp. nomine* Principis *ſub imperium accepit, nomen* Principis *dominum ſignificare cœpit. ſic* PRINCIPUM diſcordiæ, miniſtrorum exitio piantur, 4. 6. *Inde*
Principatus, *pro dominatione*, 3. 12.
Principia, 3. 10: 4. 2. *Erant autem loca caſtrorum, in quibus tribuni mil. jus dicebant, aliaque militaris juriſdictionis exercebant. ut in quæſtorio quæſtor, imperator in prætorio. Hinc Apuleius, de Mundo, ſub fin. libri.* & (ut *expungo*) ſcitis ejus (*legis, de qua loquitur*) magiſtratus tribunalia, principia milites frequentant (*ita velim, non* frequentabunt). *ſic* Principia numerorum, §. 4. *de Juſtiniano Codice ad Mennam. Vide latius de his Sigonium, de ant. jur. provinc.* 2. 6. *Donatum ad Sueton. Othon. cap.* 6. *Stewech. ad Veget.* 1. 20.
Privatus conſulem aggreditur, 4. 4. Privatum bellum, *h. e. quod privati gerunt, tanquam non concernens remp.* 1. 12. Privatis opibus ſubventum reip. 2. 6.
Prius, *pro potiori*, 1. 16.
Pro, *varias ſignificationes habet ; aliquando enim denotat ante, vel in, ut* pro Roſtris, 3. 21: 4. 2. *quod idem* in Roſtris

Digitized by Google

dicit, 4. 6. *aliquando ſecundum, juxta.* ut Cæſar Pro natura ferox, 4.2. pro rei atrocitate, 2. 15. Pro ſcelere animadvertendum, 4. 1. non Pro extera felicitate, 4. 2. *aliquando loco. ut* Romulus accipi ſe jubet Pro numine, 1.1. Pro dote, 1.1. *ſæpius ad defenſionem cauſſa, propter, &c. ut* pugnare Pro finibus, gloria, imperio, libertate, ſociis, 1.9: 1.10: 1.11: 1.13: 1. 16. Pro ultione alicujus, *h. e. ad vindicandum eum*, 2. 2. Pro victoria, *h. e. ad conſequendam victoriam, ibidem.*

Proboſcis elephanto abſciſſa, 1. 18. *Plinius*, 8.7. Promuſe idem eorum facillime amputari, Pyrrhi præliorum experimentis patuit. *Ita ex Græcorum* proboſcide, promoſcis, & promuſcis, *in pleriſque Latinis exemplaribus. Dicta autem* προβοσκὶς *vel Nonio Marcello teſte, quod ante depaſcat, compoſito nomine ex* πρὸ & βόσκεσθαι. *Elephanti naſus eſt, quo & pro manu utitur: unde manum etiam appellant: ſicut Oroſius, eandem referens hiſtoriam. De* proboſcide *plura Ariſtoteles, ſecundo de partibus animalium. Iſta Vinetus.*

Probris aliquem inſectari, 4. 4.

Procella belli, 2. 6. *Ita* procella equeſtris, *apud Livium*, 29. 2: & 30. 18. *item Tacitum, H.* 3. 53. *ſic* procellæ tribuniciæ, *apud eundem Livium*, 2.1. *Eadem eſt metaphora quam notavimus ſupra in voce* Nimbus. *Adde Polyb. apud Valeſ. pag.* 182.

Proceritas Teutobocchi. 3. 3.

Procurrere, *pro prominere, ſicut excurrere. ita* Clypea Procurrit à Punico litore, 2.2.

Prodigia, *pro rebus inſolitis, quibus aliquid portendi creditur*, 4. 2. Prodigio ſimile. *Vide S.* Prodigia, *pro hominibus, prodigioſe, h. e. ultra modum mortalitatis affectis. ita* Prodigia Romana, *pro Romanis incredibilis fortitudinis*, 1. 10. Prodigia municipalia, *pro municipibus ſumme ſceleratis*, 3.18. *Vide ſupra* Peſtis. *Quo pertinet etiam uſus vocabuli Lues. Claudianus, in Ruffin.* 1. 24. quo tanta lues eruperit ortu. *Seneca, Medea, verſu* 184. Abolere propere peſſimam ferro luem.

Prælium juſtum. *Vide* J. Prælium nec ſpectare poteſt Antiochus, 2. 8. Prælio uno, &, ut ſic dixerim, non toto, 4. 2. Præliis frequentibus comminui, 1. 3. *Vide Salluſt. Jug.* 79. 4.

Proficere ad ſtabilitatem pacis, *h. e. aſſequi quod conferat ad ſtabilem pacem*, 4. 9. ad profligandam provinciam, 2. 6.

Profligatum, *pro affecto, & penè confecto. ſic* Profligatum bellum, 2. 15. urbis excidium, 2. 15. Profligata provincia, 2. 6. *quo tamen ſenſu recte dici negat Agellius*, 15. 5. *quem oppugnat Lipſius ad Tacitum*, H. 2. 4. *& certe ita reperitur uſurpatum aliis etiam non vulgaris notæ auctoribus. Frontinus*, 2.3. victoriam profligavit. *ibidem, exemplo* 20. Quo genere, cum profligari nihil videret. *Seneca, de benef.* 7. 13. Hæc quoque quæ venit quæſtio, profligata eſt in prioribus: itaque breviter perſtringetur. *Ita aliquoties Tacitus. Porro eandem diſtinctionem harum phraſium*, bellum committere, profligare, conficere, *qua noſter*, 2. 15. *utitur, reperias apud Livium*, 21. 40. *in fine capitis.*

Profluens, *pro fluvio præterlabente*, 1. 1. *ſic* Profluentes, 4. 12. *ut dubium mihi ſit an forte ita* ſcripſerit Livius, 1.45. infima valle profluit Tiberis, *ubi vulgo legitur* præfluit, *eodem quidem ſenſu.*

Profugus feralis tabulæ, 3. 22. *ita ſupra* fugitivum regni *dixit*. Profugus prælio, 3. 19: 4. 2. à prælio, 4. 2.

Proludere, *idem quod præludere*, 3. 22. *Seneca, Medea, verſu* 907. —— proluſit dolor Per iſta noſter.

Promittere, *pro portendere, ſicut ſupra* polliceri. *ſic* aves & victimæ victoriam promittunt, 4.7. caput in Capitolii fundamentis repertum, caput terrarum, 1.7. flamma circa caput Servii, clarum fore, 1.6. Promittere templum diis, *h. e. vovere*, 1. 11.

Propagare bellum hæreditarium in poſteros, *h. e. tranſmittere*. 3. 17.

Propitius Oceanus, *h. e. favens, bene affectus*, 3. 10.

Propontis *ſinus maris*, 3. 6.

Propugnacula claſſis, 2. 2. *h. e. turres: ſic Horat. Epod.* 1. 1. Ibis Liburnis, inter alta navium, Amice, propugnacula.

Propugnare urbem, *pro defendere*, 3. 10.

Prorogare imperium, 3. 14. *Vide Gracch. ad poſter. Sigon. diſput. refut. num. XLIV.*

Prorſus, ut, 1. 11. *ſic ſupra* Plane quaſi.

Proſcriptionis Syllanæ tabula, 3. 21. jure belli propoſita, 3. 23. ejus effectus, 3. 22. Proſcriptio triumviralis, 2. 6.

PROSPERORUM nimia continuatio ſuſpecta, 4. 2.

Provincia pop. Romani extrema, media facta, 3. 5. Provinciam facere, 2. 17: 4. 12. *Vide etiam* F. PROVINCIAM retinere, plus eſt, quam facere, 2. 17: 4. 12. ex Provincia cognomen, 4. 12. Provinciæ antiquiſſimorum Romanorum quales 1. 11. PROVINCIÆ quædam, ut non in uſum, ita ad ſpeciem Imperii acquiſitæ, 3. 12.

Provolvi ad pedes, 4. 11. Provolvuntur Cimbri in Italiam ruina, *h. e. ſponte à ſummis jugis ruunt, & ſe dimittunt, urſorum more,* 3. 3.

Provocare, *ſubaudi, ad pugnam, laceſſere,* 1. 3.

Provocatio, *h. e. appellatio*, à coſſ. 1. 9.

Provocatus eſt, *pro provocavit*, 2. 17.

Pſeudophilippus, 2. 14.

Ptolemæus, rex Ægypti, 4. 2. Pompejum trucidari jubet, 4. 2. perit, 4. 2.

Ptolemæus, rex Cypri, 3. 9.

Publice. Hiſpania non tuetur libertatem ſuam publice, 2. 17. *h. e. conjunctis viribus: gentes enim Hiſpanas reſpectu totius corporis pro privatis habet, ſicut habenda ſunt imperia regnaque in magna illa* rep. generis humani, *ut Seneca dicitur. Itaque ridicule facere videntur, qui ſcita gentium, ex jure aliquo civili aut firmare nituntur, aut infringere, cum jus civile in tali cauſſa non obtineat niſi locum privati teſtimonii.*

Publica fides, 3. 1. Publicum parricidium. *Vide* Parricidium.

Pudenda fœdera, 2. 18.

Pudet. De Verulis & Bovillis, pudet: ſed triumphavimus, 1. 11. *Martialis epigr.* 2. 18. Capto tuam, pudet heu! ſed capto, Maxime, cœnam. *Hac igitur vox in oratione ſuſpendit vocem ſenſumve turpem, aut ominoſum. ita* Pulſi fugatique, pudet dicere, hoſtes, 3. 10. *Livius*, 7. 40. in vos, horreo dicere, hoſtes. *Ovidius, Metam.* 9. 530. *in nefariis Byblidis literis magno artificio in tertium uſque verſum nomen ejus protelat:* Hanc tibi mittit amans, pudet, ah pudet, edere nomen, &c. *& in eadem fabula (verſu* 569. —— Feras fidiſſime noſtro, Dixit & adjecit longo poſt tempore, fratri) *eodem tendit.* Pudor Curioni ſuadet, ut amiſſum exercitum morte ſequatur, 4. 2. *Junge exemplum Centenii apud Livium*, 25. 19. *& Aſdrubalis, Liv.* 3. *lib. XXVII.* Pudor Romanus, 3. 1: 3. 20. ô pudor, 2. 6, Pudore magis quam virtute reſiſtere. 4. 2.

Puellas captivas reſtituit Scipio. 2. 6.

Puer non dicendus Auguſtus, 4. 4. *Non tamen ignominioſa eſt hac appellatio, ſi vera ſit, & non injuria cauſſa proferatur, h. e. ut ſimul exprobarentur pueriles ineptia, qua rebus agendis obſtant. Ita Propert.* 4. 6. Auguſtus Differat in pueros iſta trophæa ſuos. *Ovidius, de arte*, 1. 182. *de Cæſare, ut opinor:* Bellaque non puero tractat agenda puer. *Quid Horatius? qui carm.* 4. 4. *Druſum & Tiberium pueros vocat, jam multarum gentium victores, & adoleſcentes* 30. *circiter annorum. ille enim:* Auguſti paternus In pueros animus Nerones. *ſed puto Poëtam pueri nomine uti pro filio, Græcorum more: ſicut puer Veneris apud Virg. & alios.* Pueros captivos reſtituit Scipio, 2. 6.

Pugna Auguſti cum Antonio, 4. 4. navalis, 4. 11. cum Caſſio & Bruto, 4. 7 cum Sex. Pompejo, 4. 8. cum Illyriis, 4. 12. Cæſaris cum Ægyptiis, 4. 2. cum Pharnace, 4. 2. cum Pompejo, 4. 2. cum Pompejo juvene, 4. 2. cum Scipione & Juba, 4. 2. Cæſarianorum cum Pompejanis, navalis, 4. 2. Curionis cum Juba, 4. 2. Romanorum cum Achæis, 2. 16. cum Annibale, 2. 6: 2. 13. cum Antiocho, 2. 8. cum ipſius præfectis, navalis, 2. 8. cum Ariſtonico, 2. 20. cum Aſturibus, 4. 12. cum Balearibus, navalis, 3. 8. cum Belgis, 3. 10. cum Britannis, 3. 10. cum eorum mulieribus, 3. 3. cum Germanis, 3, 10: 4. 12. cum Latinis, 1. 11. cum Mithridate, 3. 5. cum Myſis, 4. 12. cum Numantinis, 2. 18. cum Parthis, 3. 11: 4. 9: 4. 10. cum Picentibus, 1. 19. cum Pœnis, navalis, 2. 2. cum Pyrrho, 1. 18,

cum

Digitized by Google

cum Sabinis, 1. 1. cum Sallentinis, 1. 20. cum Samnitibus, 1. 16. cum Sertorio, 3. 22. Syllæ cum Marianis, 3.21. Pugna proſpera exitii cauſſa, 2.10. *Plutarchus Craſſo, cap.* 21. Hæc victoria, quod nimios ſpiritus feciſſet fugitivis, perdidit Spartacum.

Pugnare cum morituris non oportet, 2.18. Pugnare ex neceſſitate, quod deprehenſus ſis, 3.6.

Pulcherrimus exitus, *pro lætiſſimo, feliciſſimo*, 2.2. Pulcherrima terrarum Campania, 1. 16.

Pulchritudini victæ urbis parcitur, 2. 6.

Pullus *elephanti*, 1.18. Pulli *gallinarum* auſpiciorum cauſa, 2. 2.

Pullum, *ſcilicet amiculum*, 4. 2.

Punica fraus, 2.6: 2. 17. perfidia, 2.2. *Hinc Val. Max. 9. 6. ext. Carthaginem* ipſum fontem perfidiæ *vocat*. Punicum bellum primum, 2. 2. ſecundum, 2. 6. tertium, 2. 15. Punici belli tempeſtas, 2. 6. Punici maris nomine deficiunt quidam, 2. 2. Sic Sidon. ep.8. 12. *quamlibet ſola hyemalium menſium nomina tremas*.

Puppis, *pro navi*, 3.7: 4. 11.

Purpura, *pro conſulatu. quod veſtes conſulares purpura prætexta*, 3. 21. Purpura fulgentes elephanti, 2. 8.

Purpuratus, *ita vocantur amicorum regiorum principes*, 1. 10. *Hac voce ſæpiſſime pro ſatrapis utitur Curtius*.

Purpurea veſtis regibus, 3. 19: 4. 11. Purpureum velum in navi Cleopatræ, 4.11.

Putare, *Præfat.* Cæſariani dum ſe vincere Putant, vicere, 4. 2.

Puteoli, *urbs*, 1. 16.

Pyra, *rogus*, 4. 12.

Pyreneus, *mons*, 2. 17: 4. 12. Pyrenæum jugum, 2. 17. Pyrenæi montes, 2. 6.

Pyrrhus *Epirotes*, ejuſque bellum cum Romanis, 1.18. per quatuor annos, 3. 5. minus vaſtavit Italiam, quam ipſi Itali, 3.18: 3.21. Pyrrhi regia, 2. 9.

Q

QUa *adverbialiter poſitum plerumque valet ubi*. Qua longiſſima Italia, 2. 6. *Particulam hanc ſæpiuſcule mutatam à librariis viſus ſum animadvertere. ut apud Curtium*, 3. 11. & qua (*erat* quæ) cuique patebat ad fugam via, erumpunt. *ſic Marcellin.* 18. 20. *& ipſe Curtius*, 5. 13. *Iterum Marcellin. edit. Lindembreg. pag.* 494. 10. *& forte* 499. 29.

Quærit Romanis hoſtes Annibal, 2.8. *Expreſſum ex Livio*, 34. 19. Quærendi hoſtes, ut vincantur, 3. 8. *Sic Claudian. de laudib. Stilic.* 3. 149. Vincendos alio quæſivit in orbe Britannos.

Qualis erat, 3. 10. *Ita Tibullus*, 1. 3. Qualis eris.

Quantum, immane quantum, plurimum quantum, 4. 2.

QUANTI eſt imperator, tanti exercitus, 2. 18.

Quaſi. *cum ut plurimum vocem hanc elegantibus ſententiis & comparationibus addat auctor, viſum eſt pleraque ea loca hic annotare. igitur* Quaſi in brevi tabella totam pop. Romani imaginem amplecti, *Præfat.* Quaſi hominem conſiderare pop. Romanum, *Præfat.* Quaſi ad quendam *juventæ* florem pervenit pop. Romanus, *ibidem*. Quaſi quædam robuſta maturitas imperii, *Præf.* Quaſi reddita juventute revireſcit imperium, *Præfat.* ex variis Quaſi elementis congregat corpus unum Romulus, 1.1. Quaſi monitu deæ, 1.2. ſubſtitutus in locum regis Quaſi ad tempus, 1. 6. Quaſi infantia pop. Romani, 1. 8. quodam Quaſi inſtinctu deorum concitatus, 1. 9. Quaſi contagione quadam per ſingulos itum, 1. 9. plane Quaſi adulterum ad inferos uſque ſequeretur, 1. 10. Quaſi in regis ultionem, 1. 11. plane Quaſi ſtipendium commilitonibus diis, 1. 11. Quaſi præſentem Jovem, 1. 13. Quaſi in terrigenas è cœlo ac nubibus tela mitterentur. 1. 17. Quaſi vindicaret, exiluit, 1.18. decem pondo argenti, Quaſi luxuriam damnavit, 1.13. Quaſi quotidie triumpharet, 2. 2. in claſſe Quaſi tota Carthago, 2. 2. quodam Quaſi æſtu & torrente fortunæ, 2. 7. quodam caſu, Quaſi induſtria, ſic adgubernante fortuna, 2.8. epulis Quaſi inferiis impleti, 2. 18. Quaſi templa & aræ poſſent defendere, quem nec montes ſui, nec arma potuiſſent, 2.12. de Andriſco, Quaſi vero rege, triumphatum, 2. 14. Quaſi enata ſubito claſſis erumpit, 2. 15. Quaſi ſubita de cineribus flamma, 2. 15.

Quaſi ſæculum illud everſionibus urbium curreret, 2. 16. Quaſi hic Romanis orbis non ſufficeret, 3. 10. Quaſi ſubſidio inſederat Alpium tumulos, 3. 3. Oceanus Quaſi imparem ſe fatetur, 3. 10. nomine. Quaſi terrore compoſito Vercingetorix, 3. 10. merſa vitiis ſuis, Quaſi ſentina, reſp. 3. 12. Quaſi jure oppreſſus, 3. 14. Quaſi ſecundum hominum genus ſervi, 3. 20. Spartacus Quaſi imperator occiſus, 3. 20. Quaſi non eſſet uſquam dimicatum, ſic arma rurſus & partes, 4. 2. rates captæ Quaſi per indaginem, 4. 2. Quaſi viciſſet, qui evaſerat, 4. 10. Quaſi bene geſtis rebus, 4. 11. Quaſi facilior eſſet Partho Romanus, 4. 11. morte quaſi ſomno ſoluta, 4. 11: 4. 12. efferam gentem, ritu ferarum, Quaſi indagine, debellabat, 4. 12.

Quatere haſtam, 2. 17. urbem machinis, 2. 9. Quatere omnia navibus, equis viriſque, 2. 7. *Plinius*, 2. 27. Quum rex Philippus Græciam quateret.

Quatenus, *pro quoniam*, *ſive* Quatinus, 1. 5. *idem enim eſſe vocabulum puto, & ſcriptione tantum, non etiam ſono, nec origine, aut ſignificatione, differre. Accidit enim huic voci, ut E litera ſonum illum nanciſcatur, quem nec E litera, nec I, plene adſcripſeris, qualia notat & Lipſius de lingua Lat. cap. 7. Vide tamen Acidal. ad Vellei.* 2. 98. *Vinetum, ad auctorem noſtrum*, 2. 2. *& Caſaub. ad Suetonium, Claud.* 26. 7. *Ovid. Triſt.* 5. 6. Quatenus & non eſt in caro conjuge felix.

Querela, 1. 18. *eſt expoſtulatio de injuria; utque ea luatur, petitio. Sic* Queri, 2. 6. Querelæ *dicuntur etiam, cum ſocii, aut ſubditi, ab aliis infeſtari ſe nunciant, contraque eos auxilium orant*, 3. 2. *ita dicitur* Queri de aliquo, 3. 10. de incurſionibus hoſtium, 3. 2: 3. 10. Queri de diis, 2. 6. de fortuna; 3. 11. *h. e. conqueri de iniquitate deorum aut fortunæ.*

Quiddam indomitum, 1. 22. Quiddam ſimile nivibus, 4. 4.

Quinctilius Varus *P.* 4. 12.

L. Quinctius *Cincinnatus* dictator, 1. 1: 1. 26.

Quirinalis, *mons*, 1. 13.

Quirinus, 1. 1. *Julianus, princ. de Cæſaribus:* Quirinus, quo quidem nomine ille nobis, ſi quidem deum reſponſis paremus, appellandus eſt.

Quis, aut unde, 1. 18. *Videtur hæc formula uſitata fuiſſe in contemptu, & faſtidio. cum etiam notos per ſuperbiam ſe non noſcere ſimularent. ſic Ovidius, epiſt. Phyllidis, verſu* 106: Hei mihi, ſi quæ ſim Phyllis, & unde, rogas. *Alias etiam ignotos ita compellare ſolebant*; Quis genus? unde domo? *Virg. Æn.* 8. 114. *Vide Savaronem ad Sidonium, epiſt.* 1. 11.

Quomodocunque, 3. 23.

R

RAbies Mariana Cinnanaque, 4. 2. Numantinorum, 2. 18. piratica, 3. 8. pugnandi, 4. 2. Samnitium, 1. 16. Thracum, 4. 12. victorum, 4. 2. *Vide etiam* furor.

Radiare, *Radiis diſtinguere*. quaſi de induſtria proſpera adverſis Radiarentur, 4. 2.

Radiis diſtincta corona, 4. 2.

Radices Alpium, 2. 5: 3. 3. Veſuvii, 3. 20.

Rapere, *ſemper celeritatem notat, & violentiam. de flumine dictum, pro haurire*, 3. 11. Rapere, *pro occupare, corripere. Sic* Rapere caſtra ſubito impetu, 3. 20. improviſo adorti caſtra Rapiunt, 4. 12. primus impetus belli Bithyniam Rapuit, 3. 5. Rapta impetu Hiſpania, 2. 17. *ita Curtius*, 4. 14. Syriam Ægyptumque prætereuntibus raptas. Raptos *tamen dicit* Vejentes, 1. 12. *qui decenni obſidione vix ſubacti ſunt*. Rapere regnum, *h. e. vi invadere, nondum debitum*, 1. 7. *Sic* cenſum, imperium, patrimonium, 4. 2. *pro eripere. ſic* Rapta jure belli repetere, 3. 5. Rapere ſcutum de manu, 4. 12. quo quemque Rapuit fuga, *h. e. quo quiſque ſe fuga proripuit*. 3. 11.

Rates Balearium, 3. 8. Rates ex cratibus, 3. 20. rates inopia navium factæ, 4. 2.

Ratio reip. *h. e. conditio, utilitas, quam hodieque Ital. La ragion' di ſtato, appellant*, 1. 8. Rationes theſaurorum continens libellus, 4. 12. *ſic apud Livium*, 38. 55. *eſt* liber rationis.

Raudius Campus, 3. 3.

Ravenna, *urbs*, 3. 10.

Digitized by Google

Receptator hoſtium Rhenus, 3. 10.

Recens & integer, 3. 1.

Recipere, *pro accipere, capere. ſic* totius orbis opes Oſtia recipit, 1. 4. *pro admittere, ſuſcipere. ſic* receptus Gabiis Tarquinius. 1. 7. Recipere ſe *plerumque cedentium eſt, & locum munitiorem quærentium, Gall. Se retirer. ſic* Aquitani in ſpeluncas ſe Recipiunt, 3. 10. C. Gracchus in Aventinum ſe Recipit, 3. 15. *interdum* Recipere ſe *dicuntur, qui etiam non fugiendi gratia iter faciunt ; ut,* 4. 7. Recipere, *pro occupare, capere, de iis, quæ nunquam in poteſtate fuerunt. ſic* Cypros Recepta ſine bello, 3. 9. Hiſpania Recepta, 4. 2. *Ita Livius*, 44. 32. Anicius Scodra recepta. *Caſ. civ.* 1. 16. Recepto Aſculo. *Similem ſignificationem verborum redire, reddere. &c. obſervat Salmaſius ille ad Spart. Adrian. cap.* 2. *ſic infra* Redigere. Recipere ſpiritum, 2. 3. *deſumptum à luctatoribus, aliiſque qui vehementer exerciti, difficulter reſpirant : & ita ad recipiendum ſpiritum interquieſcere coguntur.*

Reciprocantes aquæ, *h. e. per æſtum huc illuc jactata*, 2. 8.

Reciſo ponte, 1. 10. *Edit. Boxhorn. habet* reſciſſo.

Recoquere ferrum, *h. e. iterum immittere igni, & ad alios uſus formare*, 3. 20.

Redigere, *pro ſubigere nondum poſſeſſa. ut videatur ex eorum cenſu eſſe verbum hoc, de quibus modo in Recipere diximus. ſic* pop. Romanus totam Italiam ſub ſe Redigit, 1. 9. Redigere in deditionem, 3. 10. in ditionem, 1. 18. in poteſtatem, 1. 15. Redigere intra urbes, *h. e. compellere*, 3. 7. intra muros, 4. 5. eo Redegit populum, *h. e. eo deduxit pop.* 5. 2. Redigere conſecrationem ſuam in pretium victoriæ, *h. e. conſecrat. ſuam pretium victoria facere*, 1. 17.

Redimita frons regium in morem, *h. e. diademate revincta*, 3. 19.

Redire rurſus. *Vide* Rurſus. in perniciem, *h. e. verti in pern. fieri pernicioſum*, 3. 13. Redierat, *pro* rediiſſet, 4. 3. *Vide etiam* Erat.

Referre ad populum, 3. 21. *hoc e. legem ferre ad populum.* Referre populum in cenſum, diſcrimina officiorum, &c. in tabulas, 1. 6.

REGERE ſe ipſum non poteſt arbiter regum & gentium populus, 3. 18.

Regionum nomina conſtructa ut urbium, 2. 2: 3. 10.

Regilli lacus, 1. 11.

Regius furor *appellatur auctori, dominandi cupido in decemviris, qui regiam poteſtatem, etiam nudo nomine odioſiſſimam, captabant.* 1. 24. *Hinc ubi quid inſolentius gerebatur ; aut ubi quis alterius potentiam ad invidiam vocabat,* regnandi & dominandi *verbo utebantur. Sic in noſtro* Regnum judiciorum, 3. 13. & Regnare judiciariis legibus, 3. 12. *dicuntur equites immani illa poteſtate ſubnixi. Apud Livium*, 6. 40. *Claudius tribunos pl. exagitans :* Tantum licentiæ, novem annis, quibus regnant, ſumpſiſſe. & *violentus ille Coriolanus apud eundem ſcriptorem*, 2. 34. Tarquinium regem qui non tulerim, Sicinium feram? *atque ita aliis locis plurimis. Salluſt. Hiſt.* 1. 12. ſervili imperio partes plebem exercere, de vita atque tergo regio more conſulere. Regium in morem redimita frons, *h. e. diademate revincta*, 3. 19. Regio nomine fretus Antiochus Annibalis conſilia negligit, 2. 8. Regia inſignia ſumit ſervus, 3. 19.

Regnare judiciariis legibus, 3. 12. *Sic* Regnum judiciale *dixit Cicero ad Attic.* 1. 1. *Vide* Regius. Regnum in honorem virtutis ultro delatum, 1. 3. dolo partum induſtrie agitur, 1. 6. à Tarquinio ultro petitum, 1. 5. Regni cupiditate fratres interfecti, 3. 1. Regni inſignia oblata Cæſari, 4. 2. Regno præſidere, *h. e. regem eſſe*, 2. 7. Regnum invadere, *pro condere, inchoare*, 1. 8. rapere mavult Tarquinius, quam expectare, 1. 7. Regna teſtamentis relicta, 2. 20. Regna donare conſuetus pop. Romanus, 3. 9. Regna, *pro regibus*, 1. 10. *Vide etiam* Dominatio.

Regyrare, *h. e. revolvi, quaſi in orbem redire*, 4. 2.

Religare, *pro ligare, alligare*, 1. 3: 3. 7: 1. 9.

Religio, *h. e. ſanctitas*, Numæ inclita, 1. 2. fœderum ſumma Romanis, 2. 6. publica privatis affectibus antecellere

debet, 1.13. Religionis auxilio incolumis, 1. 13. RELIGIONE & juſtitia gubernanda imperia, 1. 2.

Religioſus, *qui religiones ſancte colit. ita* quid Numa Religioſius? 1. 8. *alii* Religioſum *eſſe in culpa ponunt, ut* ſuperſtitioſum. *unde verſus apud Agell.* 4.9. Religentem eſſe oportet, Religioſum, nefas. Religioſiſſimum, *h. e. quod maxima religione colitur, ſanctiſſimum*, 1. 13.

Reliquiæ Aſiæ rebelles, *h. e. reliqui Aſiaticorum rebellium*, 3.5. Gallorum, 1.13. latronum, 3. 19. naufragarum partium, 4. 2. Reliquiæ Vejorum nullæ, *h. e. veſtigia*, 2. 12.

Reliqua, *pro reliquiis*, 3. 10. Reliqua corporis, *Victor de Cæſar. cap.* XX. *ſ.*

Remeare, *pro recedere*, 1. 12.

Remittere exercitum, *pro dimittere, non detinere*, 4. 2.

Remunerari, 3. 5. *h. e. vicissim dona dare.*

Remus, 1. 1. occiditur, 1. 1.

Remorum ordines, 4. 11.

Renus, *fl. Vide* Rhenus.

Repercuſſus, *nempe ſolis, pro reflexione*, 3. 3.

Reprimere amnem, *h. e. coërcere, & contrahere*, 1. 1.

Repurgare aurum venis, 4. 12.

Requirere, *pro quærere, investigare. ſic* Samnium in ipſo Samnio requiritur, 1. 16. *Similis locutio Seneca epiſt.* 91. 6. Lugdunum, quod oſtendebatur in Gallia, quæritur. *pro interrogare*, 4.2.

Res mira dictu, 1. 7. Res poſcit, 1.8. Res unius ætatis, populus virorum, 1.1. in Re eſſe, *h. e. revera eſſe, exiſtere*, 4. 7. Res motæ, 3. 17. Rerum novarum cupidus, *h. e. turbarum*, 3. 23. Quatuor anni belli, pro clade Rerum breve tempus, 4. 2. Rebus ſuis diffidere, 3.1. Rebus arctis, afflicti, 2. 6. deploratis, 2. 15. perditis; 4. 8. Res *pro rep. ſic* Res Romana, 3.22. Vejentium, 1. 12. *Ita ſæpiſſime auctores.*

Res familiaris, *pro ſubſtantia, bonis cujuſque*, 4. 1.

RES publica etiam hoſtibus recipiendis augenda, 1. 1. cum Rei publicæ clade nihil movendum, 3. 23. REI publicæ ægræ ſauciæque expedit quieſcere, 3.23. de RE publica invadenda facile convenit potentiæ cupidis, 4. 2.

Reſcindere acta: *h. e. abrogare*, 3.23. domus, tecta, *pro demoliri*, 3. 15. pontem, 3. 10. plagam, *h. e. rurſus aperire jam coaleſcentem*, 4. 2. *hoc ſenſu* VULNERA interdum ipſa curatione reſcinduntur, 3. 23.

Reſiduum nihil eſt crudelitatis, 3. 4.

Reſignare, pro *reſcindere*, 4. 7. *Cic. pro Archia.*

Reſilire ab impoſito jugo, 4. 12. in aquas, 3.6.

Reſpirare, 2.6. Reſpirat inſula, 3. 19. *Vide* Recipere ſpiritum.

Reſponſum ſuperbum Craſſi, 3. 11. Tarquinii, 1. 7.

Reſtare, *pro manere*. Reſtitere Juventas & Terminus, 1. 7. *pro ſupereſſe*, 3. 10.

Reſurgere in aliquem, *h. e. rurſus inſurgere*, 1. 13.

Retinere amnem manibus & clypeis, 3. 3.

Retro dare gradum, *h. e. loco pelli, retro cedere*, 4. 2.

Revellere, *pro avellere. ſic* Revulſa aquila, 4. 12. Revulſa Italiæ Sicilia, 2. 2.

Reverens *tam de eo dicitur, qui meretur reverentiam, quam qui exhibet. ut* Reverentius viſum eſt nomen Auguſti, 4. 12. *&* Reverentior captæ majeſtatis nemo fuit, 2. 12.

Reverentia par inter Parthos & Romanos, 4. 12.

REVERERI oportet fortunam, cui tantum licet, 2. 12.

Revireſcit imperium, *Præfat. Vide* I.

Reviviſcit imperium, 2. 6. Reviviſcunt incendia, 3. 5.

Revomere. Hiſtri cum ſanguine & ſpiritu male partam revomuere victoriam, 2. 10. *Dictum de ebriis interemptis, adinſtar illius Virgiliani, Æn.* 9. 349. Purpuream vomit ille animam, & ſanguine mixta Vina refert moriens ——. Maria revomunt ſpolia, *h. e. hauſta reciprocant, & rejiciunt ad litora*, 4. 11.

Reus ambitus, 3. 17. in præſentem Reum peroratum, 4. 1.

Rex appellatur Appulejus, 3. 6. Rex hoſtium captus maximum victoriæ decus, 3. 2: 3. 7: 3. 10. *& ibi Nota.* Rex viliſſimus Ptolemæus, 4. 2. Regem ſe vocat ſupplex Perſes, 2. 12. in Regem deſciſcit Antonius, 4. 3: 4. 11. Reges auxilia petunt à Romanis, 2. 7. Regibus parere conſuetæ urbes, 2. 20: 3. 5.

Digitized by Google

Rhea Silvia, 1. 1.
Rhenus, *fl.* 3. 10. tranſitur à Cæſare, 3. 10. ponte jungitur, 3. 10. imperii terminus, 4. 12. bis trajectus à Cæſare, 4. 12. Rheni effigies in triumpho Cæſaris 4. 2. per Rheni ripam 1. amplius caſtella à Druſo directa, 4. 12.
Rhodanus, *fl.* 3. 2. Helvetiorum terminus, 3. 10. Rhodani effigies in triumpho Cæſaris, 4. 1.
Rhodii nauticus populus, 2. 7. Antiochi claſſem vincunt, 2. 8. pro Ætolis deprecantur, 2. 9. Rhodiorum claſſes, 3. 6.
Rhodope, *mons*, 3. 4.
Rhodus, *inſ.* 3. 5.
Rictus oris, 3. 11.
Riza, *propugna*, 3. 10.
Ripa, *pro litore*, 4. 11. *cum alias ripæ dicantur eſſe fluminum*, litora *maris*. *Hinc* §. 4. *Inſt. de rer. div.* Riparum quoque uſus publicus eſt, ſicut ipſius fluminis, & §. 5. Litorum quoque uſus publicus eſt, ſicut & ipſius maris.
Robur pop. Romani, 2. 1. ROBUR elanguet clementia ſoli cœlique, 3. 3. Robur Hiſpaniæ Celtiberi, *h. e. fortiſſimi Hiſpanorum*, 2. 17. *ſic* Robur Italici ſanguinis, 4. 2. Orientis, *ibidem*, ſociorum, 3. 18. Robora gentium, 3. 5. *ita ſæpe Tacitus & alii*.
Robuſtus populus, 3. 1. Robuſta imperii maturitas, *Præfat.* Robuſtiſſima oppida, *pro munitiſſimis*, 1. 12.
Rogare leges, 3. 16. *h. e. ferre ad populum. rogandus enim erat populus utrum vellet eam legem, & juberet. hinc*
Rogatio, *pro lege*. 3. 14: 3. 17.
Rogus, *ſtrues lignorum ad cremanda corpora*. 3. 20: 3. 23.
Roma mater ac parens Italiæ, 3. 18. victrix Aſiæ Europæque, 3. 18. *Similes ejus titulos largiter congeſſit Merula, Coſmogr. part. 2. lib. 2. poſt enumeratas urbis regiones, ubi vide*. Roma conditur, 1. 1. obſidetur à Porſena, 1. 10. occupatur à Gallis, 1. 13. á Sylla, 3. 21. à Mario, 3. 21. à Cæſare, 4. 2. civitas hominum ac deorum domicilio deſtinata, 1. 13. inter tres maximas urbes, 1. 16. templo comparatur, 1. 18. Romam convertitur Annibal, 2. 6. de Roma invadenda delibcrat Spartacus, 3. 20.
Romanus, *pro Romani*. *Vide* Singul. pro Plurali. Rom. populus comparatur homini, *Præfat.* princeps populus. *Vide* P. Romani barbari, 1. 2. gentium domini, 4. 12: 4. 3. Etruſcos, Latinos, Sabinos ſibi miſcuerunt, 3. 18. Romanorum fortitudo, 1. 18. Romanis ſacer auguratus, 1. 5. à Romanis gentes regeſque præſidia petunt, 2. 7.
Romana avaritia, 3. 5: 3. 9. dominatio, 4. 3. Romanum imperium. *Vide* I.
Romulus, 1. 1. Romulus pater, 2. 4. Romulum vocari voluerunt Auguſtum, quod condidiſſet imperium, 4. 12. *ſic opinor noſtrum*, 2. 17. *Viriatum dicere* Hiſpaniæ Romulum.
Roſæ per hiemem collatæ, 2. 8.
Roſtra, 1. 11. Roſtris collegam depellit Gracchus, 3. 14. pro Roſtris expoſita capita proſcriptorum, 3. 21: 4. 6. pro Roſtris oblata Cæſari regni inſignia, 4. 2.
Rubiginem ſentiunt arma, 2. 8.
Rudes bellorum elephanti, 4. 2.
Ruere in prælium· 2. 18. Ruens ulterius hoſtis, 3. 5.
Rufinus *P. Cornelius* notatur à Cenſore; 1. 18.
Ruina provoluti in Italiam Cimbri, 3. 3. Ruina belli *dicitur quod vicinos plerumque ſecum trahat, ut accidere ſolet in ruinis ædificiorum*, 2. 11: 2. 12. bellum Tarentinum Regem Pyrrhum, totamque fere Italiam una Ruina involvit, 1. 18. Mithridates totum penè Orientem & Occidentem ſua Ruina involvit, 3. 5. Ruina incẽdium ſuum reſtinguere vult Catilina. 4. 1. *Vellejus*, 2. 91. Ita ſe mores habent, ut publica quiſque ruina malit occidere, quam ſua proteri; & fidem paſſurus, minus conſpici. *Claudian. in Ruffin.* 2. 17. Quid reſtat, niſi cuncta novo confundere luctu, Inſonteſque meæ populos miſcere ruinæ? *forte, ſecutus Lucanum*, 7. 654. —— trahere omnia ſecum, Merſa juvat, genteſque ſuæ miſcere ruinæ.
Rumpere fidem, 4. 2. fœdus, 1. 16: 2. 6: 3. 6. vallum, *pro cadere*, 4. 2.
Ruptor fœderis punitus, 1. 3.
Rurſus redire, 1. 3: 1. 11. *Suffecerat* redire, *ſed gaudent interdum hoc pleonaſmo ſcriptores*. *ſic* rurſus repetere *eſt apud Sueton. Cæſ. c. 2. ubi Caſaubonus; &*

Digitized by Google

17. 1. recidit rurſus in diſcrimen aliud. *Claudian.* in Ruffin. 1. 357. —— revocataque ſæcula rurſus. rurſum recipere, *apud Iuſtin.* 5. 4: & 42. 2. *Ita* rurſum denuo *conjungit Plautus*, *Prologo Caſinæ*, *verſu* 33. & *extremis Menæchmis*: Venibit uxor quoque etiam. *quod & in l.* 1. §. 1. *de Iuſt. & Iur.* verum etiam prænniorum quoque. *Sic Livius*, 41. 24: Legati deinde poſtea miſſi. *Ita Prol. Iuſtini*, 27: Antiochus inſidiantem ſibi effugit Artamenem; dein poſtea cuſtodes Tryphonis.

Rutilius *P. Rufus* damnatur, 3. 17.

Rutilius *P. Lupus* vincitur a ſociis, 3. 18.

S

SAbæi, pop. 4. 15.

Sabini, pop. 1. 1. Romam demigrant, 1. 1. vincuntur à Romanis, 1. 15. Romanis mixti, 3. 18. triumphi de Sabinis 1. 18.

Sacer mons, 1. 23. *Alius ſacer mons eſt apud Antigonum*, *hiſt. mirabil.* 144. (Athos, *ut opinor*, *qui etiamnum incolis* ἅγιον ὄρος, *teſte Bellonio*, *Obſerv.* 1. 35.) *alius item apud Philoſtratum in Apollonio*. *Alius etiam apud Strabonem*, *lib. VIII.* παρὰ δὲ τοῖς Γίγασι ὁ ἱερὸς ὠνομάζετο θεός, καὶ τὸ ὄρος ὑπέλαβεν ἱερόν, καὶ προσηγόρευσαν οὕτως.

Sacerdos, *pro Veſtali*, 1. 1. *ita* Sacerdotium petunt Cimbræ, 3. 3. *Oroſius aliter hoc profert*, 5. 16. ſi inviolata caſtitate, virginibus ſacris ac diis ſerviendum eſſet. *hoc enim modo non ſacerdotium tantum*, *ſed & libertatem illis adimit*, *quare moveor*, *ut credam auctoris*, *aut librarii*, *incuriane dicam an inſcitia*, *vocem* virginibus *additam*, *qua remota conſtaret idem cum noſtro ſenſus*.

Sacramentum militiæ, 2. 6: 4. 2. *Eleganter hoc verbum transfert auctor ad quamcunque neceſſitatem*, *qua quis ad bellum gerendum adigitur*. *ſic de* incenſis urbibus Helvetiorum, 3. 10. *de* trucidatis legatis à ſociis, 3. 18. *de* crematis centurionibus à Germanis, 4. 12. *Ita Seneca*, *de brev. vita*, 5. 6. Juvenes adulterio, velut ſacramento, adacti.

Sacriportus, *locus* 3. 21.

Sacroſanctum caput tribuni pl. 3. 15. Sacroſancta arma Romana, *h. e. pura*, *impolluta*, 2. 20.

Sacrum ſolemne gentis, *pro ſacrificio*, 1. 13. *Notandum autem talia ſacra non potuiſſe rite fieri*: *niſi propriis & ſuis locis*, *nec enim alia cauſſa fuit Fabio tantum adeundi diſcrimen*. *Livius*, 5. 52. Sacrificiis ſollemnibus non dies magis ſtati, quam loca ſunt, in quibus fiant. *Cenſorinus apud Appian. in Punicis*, *ad Carthaginienſes*: Manebunt immota ſepulchra, & licebit eas parentandi cauſſa inviſere; ſacris etiam operari, quotieſcunque libuerit eo accedere. *Immo tanta religione colebantur*, *ut etiam milites excuſarent*, *ſi prædicta die non adfuiſſent*. *Cincius Alimentus*, *apud Agell.* 16. 4. Sacrificium anniverſarium (*inter legitimas abſentiæ cauſſas eſt*) quod recte fieri non poſſet, niſi ipſius eo die ibi ſit. *Exemplum ejus rei eſt in Livio*, 43. 11: ex Sexto Digitio trib. mil. qui ſacrificii cauſſa Romam venerat, ſunt audita. Sacrorum apud Rom. origo, 1. 2. Sacra, *pro cæremoniis*, *religionibus*, *rebus ipſis conſecratis*, *ut deorum imaginibus*, &c. 1. 13. *Sic Virg. Æn.* 2. 717. Tu, genitor, cape ſacra manu, patrioſque penates.

Sæculum everſionibus urbium currens, 2. 17. fluens in luxuriam & ad omnia mala pronum, 4. 12. SÆCVLI mores divitiis afflicti, 3. 12.

Sævire in urbes, 3. 6. templa, aras, ſepulchra, 2. 7. *h. e. illa diruere*. Sæviunt omnia prælio, tempeſtate, 4. 2. Sævius Sævitum, 3. 21.

Sævitia Mithridatis, 3. 5. Tarquinii, 1. 7. Thracum, 3. 4. SÆVITIA bonam quoque cauſſam corrumpit, 3. 21.

Sageſama, *urbs*, 4. 12.

Sagittarum uſus ademptus Parthis conſilio Ventidii, 4. 9.

Saguntus, *urbs*, 2 6.

Salamina, *inſ.* 2. 8.

Salii, 2. 2.

Salinacidus, 4. 10.

Salire ſuper ſcuta, *h. e. inſilire in ſcuta* 3. 10.

Sallentini, pop. 1. 20.

Salmacidis, *fl.* 4. 10.

Salondicus *Hiſpanus*, 2. 17.

Saltus *à ſaliendo*, Saltus vallum increpat Remus, 1. 1.

Saltus, *pro ſylva, nemore. ita* Saltus Calidonius, 1. 17. Camerinenſium, 2. 2. Caudius, 1. 16. Ciminius, 1. 17. Hercynius, 1. 11: 1. 17: 4. 12. Saltus Falerni, Gaurani, 2. 6. in Saltus diffugiunt Germani, 3. 10. Saltibus graſſantur Samnites, 1. 16.

Salutare regem, virum ſuum cupit Tullia, 1. 7. Salutantibus manus porrecta, 3. 21.

Salyi, pop. 1. 16. vincuntur à Romanis, 2. 3: 3. 2.

Samnites, pop. 1. 16. vincuntur à Sylla, 3. 18. Samnitum deſcriptio, 1. 16. triumphi, 2. 4. de Samnitibus, 1. 16. quales, 1. 18. Samnium hodie in ipſo Samnio regnitur, 1. 16. cum reliquis Italis conſpirat contra Romanos, 3. 18.

Samos, *inſ. & urbs*, 2. 20.

Samothrace, *inſ.* 2. 12.

Sancire fœdus, 4. 2.

SANCTITAS, *h. e. integritas, abſtinentia*, ducis maxime proficit ad profligandam provinciam, 2. 6. *Hoc ſenſu apud Tacit.* 13. 46. *Otho* integre ſancteque egit. *Ita*

Sanctus vir, Camillus, 1. 12.

Sanctum ærarium, 4. 2. Sanctius fœdus, *pro arctiore*, 1. 16. Sanctius & reverentius viſum. 4. 12. *Conjungit iſta & Tacitus, Germ.* 34. 7. Sanctiſſimæ animæ Bruti & Caſſii, 4. 7.

Sanguis humanus pignus conjurationis, 4. 1. *Multa ad hanc rem Io. Guilielmus StuKius, convivalium lib.* 1. *fol.* 105. Sanguinis Gallici inundatione incendia urbis deleta, 1. 13. Sanguinis ſui ſemita iter ad victoriam aperit Decius, 1. 14. Sanguinem humanum litant Thraces, 3. 4. SANGUINE ſuo curiam implet, qui civili terrarum orbem impleverat, 4. 2. Sanguine ſpecioſiores duces, 4. 12. Sanguis, *pro genere*, 1. 26. *ſic* unum Sanguinem ducere, *ejuſdem originis eſſe*, 3. 18. Sanguinis jus, *pro jure affinitatis*, 3. 1. Sanguine nihil ſcripſiſſe, 2. 2.

SAPIENTE dignum eſt, lætum accire mortem, 4. 2.

Sapientia feminarum, 1. 16.

Sarcinæ ſuperfluæ ab exercitu remotæ, 2. 18.

Sardinia pignus annonæ; 4. 2. occupatur à Romanis, 2. 2. à Cæſare, 4. 2. à Sex. Pompejo, 4. 8. in Sardinia bellum, 2. 6. in Sardinia mortuus Lepidus, 3. 23. Sardegna *vocatur Leandro*: *Hiſpanis* Cardena. *Sic Sueyro in verſione Velleji*.

Sarmatæ, pop. 3. 4. vincuntur à Lentulo, 4. 12. amicitiam Auguſti ambiunt, 4. 12.

Satelles. 3. 16: 4. 1. *Per irriſum ita vocantur plerumque aliena potentia miniſtri. Iuſtinianus ita vocavit miniſtros ſuos in condendo jure*, §. 1. *Conſt. de confirmat. Dig.*

Satis inſolenter, 1. 26. Satis ſuperque idoneæ clades, 1. 12.

Satisfacere, 4. 12. *Civiliter ſumptum, valet excuſare errorem, deprecari culpam, &c. ut omnis illa ſatisfactio in verbis videatur conſiſtere: noſter autem de pœna hoc accepit. ſicut & Iuſtinus*, 35. 1.

Satius, *pro melius*, 3. 12.

Satricum, *urbs*, 1. 11.

Savus, *fl.* 4. 12.

Saxa *Decidius*, legatus Antonii, 4. 9.

Scaurus *M. Æmilius*, 3. 1. ambitus poſtulatur, 3. 17. *immo repetundarum. Vide Pighium, ad A. V. DCLXII.*

Scæva *M. Caſſius*, centurio Cæſaris, 4. 2.

Scelerata porta, 1. 12. *Ita* ſcelerata caſtra *apud Suet. Claud.* 1. 7.

Scelus Catilinæ, 4. 1. Scelus per amorem, 2. 18. Scelus ſummum civilis belli, cædes Pompeji, 4. 2. Scelere domeſtico oppreſſus Druſus, 3. 18. Scelere alieno, judicio ſuo uti, 4. 7. SCELERA non latent diu, 3. 1. SCELERA plebejorum quam nobilium, malorum quam bonorum, æquiore animo feruntur, 3. 21 Scelera in tabulis Antonii, *h. e. proſcriptio virorum illuſtrium*, 4. 6. *Ita Seneca, Nat. quæſt.* 6. 23. *de rebus Alexandri*: Nihil tam magnum erit, quam ſcelus Calliſthenes; *nempe occiſus*. Scelerum ſumma, 4. 9.

Scenicus rex, 2. 14. *h. e. non verus, ſed quales ſolent introduci in dramatibus, Vide Bourdelocium ad illa Satyrici*: Grex agit in ſcena mimum: Pater ille vocatur; Filius hic; nomen Divitis ille tenet. *ad illa verba*; nomen Divitis. *Alio ſenſu* Scenicus *appellatur Nero apud Tacitum*, 15. 59. *quod ſce-*

nis gauderet, & ipſe fabulas cantaret.
Scilicet, *per ironiam dictum*, 3. 21.
Scipio *P. Cornelius, Africani pater*, 2. 6. occiditur, 3. 6: 2. 17.
Scipio *Cn. Cornelius, Africani patruus*, 3. 6: 2. 17.
Scipio *P. Cornelius Africanus* patrem ſervat, 2. 6. Hiſpaniam recipit, 2. 6. 2. 17. Africam invadit, 2. 6. legatus fratris, 2. 8. primus nomine victæ gentis nobilitatus, 1. 11. *Idem dicit Silius, ſine operis*.
Scipio *L. Cornelius, Africani frater*, Antiochum vincit, 2. 8
Scipio *P. Cornelius Æmilianus* hoſtem ex provocatione vincit, 2. 17. Carthaginem evertit, 2. 15. & Numantiam, 2. 18.
Scipio Naſica *P. Cornelius Æmilianus* Carthaginis excidium diſſuadet, 2. 15. Tib. Gracchum interficit, 3. 14.
Scipio *L. Cornelius* cos. *anno V. C. DC LXX.* 3. 21.
Scipio *Q. Cæcilius Metellus* Pompejanarum partium dux, 4. 2. mortem ſibi conſciſcit, 4. 2.
Scipionum nomen Africæ fatale, 2. 15.
Scopulus ſecuritatis publicæ, *h. e. ad quem alliſa naufraginm faceret, ſicut navigia in veris ſcopulis.* 4. 9. *Ita Piſonem & Gabinium* voragines & ſcopulos reip. *vocat Cicero in Piſon. cap.* 18. *ſicut &* ſcopulum patrimonii, & Voraginem bonorum, *de Orat.* 3. 40. ſcopulum libidinis, *de Orat.* 2. 37. *Sic Petronius, in carm. de bel. civ. verſu* 240. *Pompejum vocat* piratarum ſcopulum: & *apud Val. Max.* 3. 7. Caſſii tribunal ſcopulus reorum dicebatur. *Alludit vetus poëta apud Scalig. in catalectis. pag.* 190. *f.* Maximus hic ſcopulus, non tamen unus erat.
Scordiſci, *pop.* 3. 4.
Scorta ab exercitu remota, 2. 18.
Scribæ, 2. 6.
Scutum è fugientis manu rapit Cæſar, 3. 10. in Scuto Scævæ 120. tela, 9. 2. Scutis ſuper capita elatis tegi, 3. 10: 4. 10. Scutum imperii Fabius, 2. 6.
Scythæ, pop. 4. 12.
Scythicus Septentrio, 3. 5.
Securus magis, quam tutus, 1. 13. *Ita Seneca, epiſt.* 79.
Secreta imperii pignora, Ancilia atque Palladium. 1. 2. *nam illa maxime abſcondebantur, nec tractabantur niſi raro, & ab hominibus ei rei ſacris.*
Secta paſtoria, 3. 12. *h. e. modus & ratio vivendi. ſic* temporum ſuorum ſectam *aliquoties dicunt Impp.*
Sector, *qui bona haſta ſubjecta ſimul emit*, 2. 6. *Vide Barth. adverſ.* 5. 4. *Plinius inde fœmininum deducit*, 36. 15. *m.* Metella proſcriptionum ſectrix.
Secundus, *pro favente*, 3. 15. Secundum hominum genus, 3. 20. *Cicero. Offi. III.* Quaſi ſecunda quædam honeſta eſſe dicunt. *Tertullian. pag.* 195. 1. *edit. Rigalt.* fœmina genus ſecundi honoris.
Securi, quam gladio, percuti, atrocius 3. 5. Securi percuſſi liberi Bruti imperio patris, 1. 9. Securi diſtricta, 2. 2. Secures in principum colla ſtrictæ, 2. 5. Securi magis, quam tuti, *Not. ad* 1. 13. *Adde Senec. epiſt. LXXIX. Solin. cap. I.*
Sedere, *pro placere, fixum obſtinatumque eſſe. ſic* Sedet bellum, 2. 15. conſilium fugæ, 2. 18. *Sic Sidonius, carm.* 7. 337. *Marcellinus*, 14. 2: 18. 2: 19. 15: 28. 29. Quicquid Cæſaris implacabilitati ſediſſet. *l. 7. in fin. qui ſatied. cog.* ſi judici ſederit. *Adde l. 3. C. de Coſſ. lib. XII.* Sedet ſententia, 2. 15. *Claudian. de Bel. Gild.* 415. Ut viſum eſt atque ſedit, *Arnobius, lib. IV. pag.* 173. *f.* Sedere, *de telis dictum pro incidere, pervenire. ſic* in Scuto Scævæ 120. tela Sedere, 4. 2.
Sedes belli, *pro loco ubi geritur*, 4. 2. imperii Roma, 1. 7. *ſic apud Herodian. Severo Imp. appellatur Roma* ἱδρύμενος ἑδρα. Sedes novas quærere, 3. 3: 3. 10. Sedibus ſuis mota urbs, 3. 3. *ſic Curtius*, 3. 2. totius Orientis excita ſedibus ſuis moles.
Seditiones, 1. 23: 1. 24: 1. 25: 1. 26. Gracchanæ, 3. 14: 3. 15. Appulejana, 3. 16. Druſi, 3. 17. Seditionum omnium cauſſa tribunicia poteſtas, 3. 13.
Seditioſitas, 3. 13. *in lemmate capitis*.
Segeſtes, *Germanus*, 4. 12.
nec Segnius quam minati fuerant, 3. 3.
Segovia, *urbs*, 3. 22.
Segulenſes, pop. 2. 18.
Seleucia, *urbs*, 3. 11.
Sellæ curules, 1. 5: 1. 13.
SEMEL in perpetuum vinci, non eſt ex

dignitate, 2. 12. SEMEL ignoviſſe, ſatis, 4. 2.
Sementis tempus, 1. 11.
Semeſus, 4. 2.
Semigræcus, 1. 18. *Ita* ſemigætulus, & ſeminumida, *apud Appuleı. in Apologia.*
Seminarium exercitus Punici Hiſpania, 2. 6. *Ita Curtius*, 8. 6 Hæc cohors velut ſeminarium ducum præfectorumque apud Macedonas fuit. ſeminarium triumphorum Macedonia, *Cic. in Piſon. c. XL.*
Semirutus, 2. 15. *Ita Livius*, 5. 49. in ſemirutæ ſolo Urbis & 10. 4. tecta ſemiruta, & 31. 24. ſemirutæ ac fumantis ſociæ urbis. & 31. 26. inter anguſtias ſemiruti muri. *item*, 32. 17. ſtrage ſemiruti muri. *ſic Tacitus aliquoties: & Salluſtius, Incert.* 6. 24. etiam tum ſemiruta mœnia. *Lucan.* 1. 24. At nunc ſemirutis pendent quod mœnia tectis. *Appulei princ. Florid.* ſemiruta mœnium. *D. Hieron. princ. epiſt. ad Latam.* delubra ſemiruta. *Rutilius, Itin. verſu* 228. Judex ſemiruti porta vetuſta loci. *ſic Appulei. lib. II. Florider. pag.* 312. *edit. Vulcanii. Liv.* 36. 24. *Quæ exempla eo citavi, quod aliis noſter hoc verbo nove uſus videretur.*
Semita ſanguinis ſui iter ad victoriam aperires, 1. 14.
Sempronius *P. Scopus* Picentes vincit, 1. 19.
Sempronius *Tib. Longus* vincitur ab Annibale, 2. 6.
Sempronius Gracchus *Tib.* Annibalem ſequitur, 2. 6. *Vide etiam* Gracchus.
Senatores CXL. proſcripti, 4. 6.
Senatus origo & etymologia 1. 1. ſapientia, 1. 18. Senatum in ſententiam ſuam pecunia pertrahit Jugurtha, 3. 1. in verba ſua jurare cogit C. Gracchus, 3. 16. de ſenatu, legatorum Pyrrhi judicium, 1. 18. ſenatus fugatur ab Urbe, 4. 2. ſenatus, *pro curia.* de ſenatu, quaſi de carcere, qui jugularentur, educti, 3. 21.
Senatus ſociorum ad ſimilitudinem Romani, 3. 18.
Senior, *pro ſene*, 1. 16. ſeniorum ſapientia, 1. 16. à ſenioribus conſilium petitum, 2. 6.
Senones, Alpini populi, 4. 12.
Senones Galli, 1. 13. &c. eorum veſtigia nulla, 1. 13.
Senſus, *pro intellectu*. 1. 18. *contra* intellectus *pro* ſenſu, *apud Plinium.* 9. 4.
Sententia, *pro partibus*, traxit in ſententiam ſuam ſenatum, 3. 1.
Sentina. vitiis ſuis, quaſi ſentina, merſa reſp. 3. 12.
Sepire, *pro cingere*. ſeptæ ignibus latebræ, 2. 3.
Septimius *L.* Pompejum interficit, 4. 2.
Septentrione nihil infeſtius, 3. 2: 4. 12. ſeptentrio Scythicus. 3. 5.
ad Sepulcra cæſorum mactati inimici, 3. 21: 4. 6. In ſepulcra ſævire eſt contra jus belli, 2. 7.
Sequani, pop. 3. 10.
Sequi, *pro ſuccedere*, 1. 18. *pro perſequi*, 1. 10: 4. 2.
Seres, pop. 4. 12.
Serica tentoria, 2. 8.
Serpentes ad venas admovet Cleopatra, 4. 11.
Serpit bellum, 2. 2: 2. 9.
Sertorianum bellum, 3. 22.
ertorius, 3. 5. dux Marianus, 3. 21. domeſtica fraude opprimitur, 3. 22.
Servare, 4. 2. *Vide* Obſervare. *Sic Virg. Æneid.* 2. 567. —— limina Veſtæ ſervantem —— *Plaut. Moſtell.* 2. 2. Natus nemo in ædibus ſervat. *Vide Gruteri Suſpic.* 5. 1.
Servilis inſcriptio dignitatem triumphi violat, 3. 19. *h. e. ſi ita inſcribatur*: Triumphus de ſervis. Servilia bella, 3. 19. eorum cauſſa, 3. 12. ſervilia opera, *h. e. ſervis digna.* 2. 18.
Serviliter in terga ſævire, 1. 23. *Vide Berneċc. in Juſtin.* 1. 5.
Servilius Ahala *C.* mag. equ. 1. 26.
P. Servilius *Vatia* Iſauricus, 3. 6.
Servilius prætor vincitur à ſervis, 3. 19.
Servilius Cæpio *Q.* 3. 17. *Vide etiam* Cæpio.
Servitia militant, 2. 6. auxilium pudendum, 2. 6. *Primum qui memoratur ſervos armaſſe, crediderim fuiſſe Miltiadem bello Perſico. Pauſanias in Achaicis*: Diæus, quod Miltiades ante pugnam Marathoniam fecerat, imitatus; vocatis ad Pileum ſervis, &c.
ad Servitutem confugere ſalutis cauſſa, 4. 3. ſervitute multata Macedonia, 2. 14.
Servius rex Rom. 1. 6. utilis pop. Rom. 1. 8

Servi quaſi ſecundum hominum genus, 3. 20. Servi rebelles in ſervos infeſtius ſæviunt, quaſi transfugas, *nempe quod communem cauſſam proderent*, 3. 19. Servi Volſinienſium dominos oppeimunt, 1. 21. *Ita Mamaluchi in Ægypto*. Serva mater Servii.

Si credere fas eſt, 3. 3. *Conſtat mihi ſcripſiſſe Florum*: ſic credere fas eſt. Si diis placet, 3. 4. *Sic Quintilianus*, 8. 3. dicta ſancte & antique, ridentur à nobis, ſi diis placet, *Liv.* 44. 22.

Sibi, *pro ei*, *aut illi*, 1. 12. *Sic ut querela Mali eleganti epigrammate, quod non merebatur obſcænus inferi*: Nec venti, pluviæque, ſiccitaſve, Quod de ſe quereter, malum dederunt. Sibi, *h. e. in ſuam utilitatem. ita* bellum Samniticum pop. Romanus Sibi geſſit, 1. 16. Parthi ſub auxilii ſpecie Sibi vincunt, 4. 9. ſub ſpecie partium Se vindicant Samnitium duces, 3. 21. *Sic intelligendus Seneca*, *de benef.* 1. 13. Hercules nihil ſibi vicit. *Lucan.* 10. 13. —— Magnumque periſſe Non ſibi. —— & 10. 81. dum, non ſibi, vincere mavult. *Juſtinus*, 2. 8. quaſi ſibi, non patriæ viciſſet. *Curtius*, 6. 11: non enim ſibi, ſed hoſti eſſe occiſuros Alexandrum. *Cicero*, *Philip.* 2. 29. num ſibi ſoli vicit? *Apud Senecam autem*, *de benef.* 6. 31. *liceat mihi diſſentire à magno interprete*, *qui verba illa*, qui non dicebat ſibi, *hoc in quo ſumus modo exponit. Sed videntur nimirum aliud ſibi velle*: *& in ipſum Demaratum torqueri ſuſpicionem movent illa*: Dignus erat præmio, antequam peteret. *quod dictum eſt*, *ſicut apud Tacit. H.* 1. 49: omnium conſenſu capax imperii, niſi imperaſſet. *ideoque interpretarer*, *Demaratum verum dixiſſe Xerxi*, *ejus potentiam non eſſe tantam ut vinci non poſſet*: *non autem dixiſſe ſibi*, *ſe tam ſtultum eſſe*, *ut præmium hoc extremæ vanitatis peteret. Ut autem verbo* ſibi *utuntur*, *ſic etiam dicunt* mihi, tibi, nobis, illi, *&c. Ita Lucan.* 5. 35. Jam certe mihi bella geram. *argutatur in hoc ſenſu Plautus Menæchm.* 4. 2. *ubi Taubman. Seneca Medea*, *verſu* 276. —— Illi Pelia, non nobis jacet. *& mox* Toties nocens ſum facta, ſed numquam mihi.

Sibilare *ſerpentum proprium ad cauſſidicos translatum*, 4. 12.

Sibyllini verſus, 4. 1. Sibyllini libri. *Vopiſc. in Aureliano. cap. XVIII.*

Sic *optantis*, 1. 1. Sic, quaſi, *frequenter junguntur*; *ut*, 3. 6: 3. 10: 3. 21: 4. 7. & Sic, *uſurpari ſolet cum intervenit actui quoddam impedimentum*, *non tamen ad eum tollendum ſufficiens*, *ita* 2. 2. *eodem ſenſu* Sic quoque, 3. 11: 4. 10: *Ita Statius*, 12. 258. *Livius*, 45. 38. *Martialis epig.* 1. 16. *Seneca*, *Troadib. verſu* 1118.

Sicambri, pop. 4. 12.

Sicilia, *inſ.* 1. 18. occupatur à Romanis, 2. 2. à Sex. Pompejo. 4. 8. multo cruentius vaſtata ſervili, quam Punico bello 3. 19. frugum ferax, 3. 19. in Sicilia bellum, 2. 6. Sicilia contenti debuerant eſſe Romani, 3. 12.

Sicoris, *fl.* 4. 2.

Siculum fretum. 4. 8: mare, 3. 6.

Sidus Herculis, 1. 18. Sidera, *pro uno Sole videtur poſitum*, 4. 3: *ſic apud Marcellinum*, 18. 17: *&* 22. 35. *Vide Bernec. ad Juſtin.* 13. 7. *ſicut in iis*, *ubi* velut ſideribus mota belli tempeſtas, 2. 8. *&* quaſi Sideribus agitatum bellum, 3. 21. *dicitur*, *quod ut Sol tempeſtates*, *ita illa cauſſa bella conciverint. ita Claudianus in Eutrop.* 2. 424. *pro tempeſtate poſuit* Sidus, *cauſſam nempe pro effectu*: Fertur in abruptum caſu, non ſidere puppis.

Signifer, *pro aquilifero*, aquilam Auguſto tradit moriens, 4. 4. aquilam intra baltei ſui latebras abſcondit, 4. 12. Signifer *dicitur etiam qui præcipue factionem aliquam juvat*; *quomodo &* Anteſignani *dicuntur*: *ita* Signiferi & duces Syllanæ dominationis, 3. 23.

Signum, *pro omine*, 4. 7. *pro argumento*, 4. 8. Signum dare, 3. 21. *ſolebat autem militibus pugnam inituris* ſignum dari, *quando concurrerent. de quo Lipſ. M. Rom.* 4. 12. Signa militaria Parthorum; 3. 11. Signa in hoſtes jaculari, 1. 11. *ad notam pertinet Seneca*, *epiſt.* 95. Primum militiæ vinculum eſt, religio, & ſignorum amor, & deſerendi nefas. Signa Craſſi haurit Euphrates, 3. 11. Signa canunt. *Vide* C. ſub Signis ordinare, 3. 19. *Vide etiam* O. Signa *pro copiis ſæpe ponuntur*, *aut ipſa acie.*

Digitized by Google

ſic infeſta quatuor agminum Signa per Etruriam volitant, 1.17. Signa circumferre, *eſt exercitum circumducere*, 3.5. inferre, *exercitum admovere*, 1. 22: 4. 1: 2. 17. *ita* Signa convertere, 2. 6: 2. 17. Signis Pompejanis omnis fere Aſia tenetur, 3. 5. collatis Signis dimicare, *eſt juſta acie, juſto prælio*, 2. 6. Signa *pro ſtatuis, imaginibus*, Corinthia, 2. 16. *Sic Ovid. Am. 3. Eleg.* 6. —— inutile ſignum. Salluſt. Catil. 11. 3. Signa mirari.
Silanus *M. Junius* vincitur à Cimbris, 3. 3.
Silentium ſubitum inter medium prælium, 4. 2.
Sillaces, præfectus regis Parthorum, 3. 11.
Silvæ Calidoniæ, 3. 10. Hercyniæ; 3. 10. *Vide etiam* Saltus. thuris & balſami, 3. 5. *Ita Solinus, c.* 35. balſami ſilvam *appellat*, & lucos. *quod poſterius inepte dictum arguit magnus interpres. poſſit tamen videri, ubi ſylvæ vox conveniat, non male* etiam lucum *dici*. in Silvas dilapſi Morini, 3. 10.
Silveſtres homines, 3. 8. *Vide etiam* Feri.
Similis exitus belli Punici, initio, 2. 6. Similior victo populus, qui vicit. *ibidem*. Simile prodigio, 3. 4. *Ita* ſimile portenti, *Cicero, Philip.* 2. monſtri ſimile, *Val. Max.* 9. 11. SIMILE quiddam cum navibus ſuis habent Alpina corpora, 2. 4. *Sic pr. Inſt. de publ. Jud.*
Simulacrum, *pro exemplo, ſimilitudine*, 1. 2: 4. 2.
Simulatus furor fanaticus, 3. 19. metus, 4. 9: 4. 10. Simulata fuga, 1. 3. proditio, 4. 12. ſtultitia, 1. 9. Simulatum colloquium, 2. 2. transfugium, 1. 7: 3. 11. Simulati ludi equeſtres, 1. 1.
Sine miſſione pugnare. *Vide* M.
Singularis *pro plurali ſæpiſſime ponitur*: *Vide Quintilian.* 9. 3. *Sic in noſtro*, Barbarus, 3. 10. Brutius, Apulus, Lucanus, 1. 18. eques, 2. 6: 3. 17. Germanus, 3. 10. Macedo, 2. 12. miles, 1. 12: 2. 18: 4. 2. Romanus, 2. 13: 3. 3. Tarentinus, 2. 6.
Singulare certamen Manlii, 1. 13. Scipionis, 2. 17.
Sinus *receſſum & cavitatem ſignificat. ita* Sinus vallis, 1. 17. Sinus ultimus Italiæ, *pro angulo*, 2. 6. in Sinu bellum & pacem porto, 2. 6. *Hinc* Sinus *Geographis dicitur, ubi mare terris utrinque abſcedentibus, quaſi in gremium admittitur. ita* Sinus Ambracius, 4. 11. Gallicus, Liguſticus, 3. 6. Maleus, 3. 6. *Sic è contrario terra fluminibus intercepta, ut* Sinus inter Euphratem & Orontem, 4. 9.
Sipylus mons, 2. 8.
Siti ad deditionem compulſi, 4. 2.
Situm ſentiunt arma, 3. 2. *h. e. ſquallorem ex ſitu contractum. ita Virg. Æn.* 6. 462. —— loca ſenta ſitu ——.
Socialis claſſis, 3. 6. ſociale bellum, 3. 18. ejus cauſa, 3. 12: 3. 17. ſociale non poteſt dici bellum Cæſaris & Pompeji, 4. 2.
Sociare opes, 1. 1. ſibi aliquem fœdere, 2. 7.
SOCIETATIS inter hos & illos duces pœnas dant miſeræ civitates, 3. 22: 4. 2. ſocietate trium principum orbis imperium occupatur, 4. 2.
Socius rex confiſcatus, 3. 9.
Socii fortiſſimi fideliſſimique, 3. 18. ſocii Pompeji moram increpant, 4. 2. ſocios hoſtium perſequi, 1. 19. in Sociis etiam noſtrum animum perdimus, 4. 2: 4. 7. pro Sociis intervenit pop. Rom. 1. 13. *Livius tamen*, 5. 35. *expreſſe ſcribit, Cluſinis* adverſus Romanos nullum jus ſocietatis amicitiæve fuiſſe.
Sol in maria cadens, 2. 17. ſolis defectio, 1. 1. à ſole venire, 2. 6. ſub ipſo Sole habitare, 4. 12. Soles Campaniæ, 2. 6. *h. e. calor, quo gaudebant Afri. Sic Ovid. epiſt.* 5. 112. —— ariſta Quæ levis aſſiduis Solibus uſta riget.
Solatium eſt poſſe transferre in alium culpam cladis, 3. 11.
Sollertia Tulli, 1. 6.
in Solido decernere. *q. terreſtri prælio*, 2. 2.
Solitudo Romæ, 1. 13. ſolitudinem Urbi minatur plebs, 1. 22. SOLITUDINE, *h. e. ubi unus imperat*, corrumpitur poteſtas, 2. 9. *Contra Aſinius Gallus, apud Tacitum* 1. 12. Unum eſſe reip. corpus, atque unius animo regendum, *Et incommoda communis imperii ea Scipionis quoque verbis patent, relatis à Val. Max.* 6. 4. ſe ex majeſtate reip. omnia geſturum, ſi ſibi cives vel dediſſent collegam, vel non dediſſent. *Plut. Sylla, cap.* 33. Hoſtes, nec alias ducibus, quod plures haberent, parentes.

Solium, *pro loculo, ubi conduntur mortui*, 4. 11.

Solemne ſacrum, 1. 13. *quod certis temporibus fit, ut explicat Feſtus. Sic Veget.* 4. 40. diem ſolemnem *vocat, quem paullo ante* ſtatutum *dixerat*.

Sollicitare urbes, nationes, *eſt in ſuas partes velle pertrahere*, 2. 20: 3. 5. Sollicitara in auxilium, 4. 9. in colloquium 3. 11. Marius provinciam Syllæ decretam Sulpicia lege ſollicitat, *h. e. hoc agit, ut ſibi decernatur*, 3. 21.

Solum. SOLI cœlique clementiâ robur elanguet, 3. 3. ſolo exæquare urbem, 1. 13. SOLO mutato frugum ſemina degenerant, 2. 11.

Solvere fidem, *h. e. præſtare quod promiſeris*, 1. 1. *Livius*, 3. 19. ut P. Valerii fidem exſolverent. Solvere, *de avibus dicitur iter auſpicantibus*, 3. 10. ſolvi morte, *h. e. in mortem ſolvi, mori*, 4. 11. *ita* ſomno. *Ibidem Ovid. Am.* 2. *Eleg.* 10. ſolvi, *pro mori, abſolute dixit*.

Somnium medici de Auguſto, 4. 7.

Sonare ample, 4. 2. *Vide etiam* A.

Sora, *urbs*, 1. 11.

Soranus prætor occiditur, 3. 21.

Sortis ultimæ vir. *h. eſt infimæ conditionis*, 2. 14.

Spadones Ægyptii, 4. 2.

Sparſæ magis quam oppreſſæ vires, 4. 2.

Spartacium bellum, 3. 20.

Spartacus, 3. 20. de invadenda Roma deliberat, 3. 20.

Species belli, *pro forma prælii*, 1. 17. ſpeciem exſorum præbent Romani teſtudine tecti, 4. 10. ſpeciem viventium præbent roſtra Rom. navium, 2. 2. ad ſpeciem fiduciæ panes à Capitolio jaculantur Romani, 1. 13. *in quibuſdam impreſſi eſt*, ad ſpem fiduciæ, *errore ex compendio ſcripturæ orto*: ad ſpem, *h. e.* ad ſpeciem. *ſic apud Livium*, 28. 24. Forma tamen Rom. caſtrorum conſtabat una ex ſpe. *vetuſtiores edd.* conſtabat ea una ſpe: *quis dubitet, ſcriptum fuiſſe* ſpem; *legendum* ſpecie? magna nomina, ut non in uſum, ita ad ſpeciem imperii acquiſiiſſe, decorum, 3. 12. ſpecies, *pro prætextu, obtentu. ita* ſpecie juvandi ſocios, mare ingreditur pop. Romanus, 2. 2. ſub ſpecie partium ſe vindicant Samnitium duces, 3. 21. ſub ſpecie falſa bella movere 1. 11: 2. 2.

Specioſa mors, *pro pulcra, conſpicua*, 3. 3. ſpecioſiora vitia, *h. e. quæ majorem ſpeciem, habent*, 3. 12.

Spectaculum, *ſc. ludorum*, 1. 1. ſpectaculo quaſi expoſita urbs, 2. 16. *La udat pulchritudinem Corinthi*. Spetaculis indulgent Romani, 3. 12. ſpectaculum belli, 1. 18. prælii, 1. 11.

Spectatio gentis. 2. 7.

Specula Africæ Clypea, 2. 2. veluti ultimâ ſeptentrionis ſpecula, 3. 5. ſpeculæ Herculis, *pro* columnis, 4. 2.

Speculari, *pro explorare*, 1. 17.

Speculator, 4. 7.

Speculatorium navigium, 4. 2.

in Speluncis incluſi Aquitani, 3. 10.

SPERARE ſemper, indolis magnæ ſignum, 4. 8. ſperare (*timere, ut Virgil.* ſperare dolorem) 3. 1.

Spirare altius, 2. 2. quiddam indomitum, 1. 22.

Spiritus, *pro magno animo*. 2. 6: 3. 10: 4. 2. ſpiritum expellere, *h. e. vitam*, 3. 5. recipere, 2. 3. *Vide etiam* R.

Spoletium, *urbs*, 3. 21.

Spolia *nautica* in ſuggeſtu fori ſuffixa, 1. 11. roſtra *intelligit: ea enim hac appellatione fere veniunt. Vide Bernecc. ad Sueton. Aug.* 18. 3. *Adde Liv.* 10. 2. Spolia opima. *Vide* O. Spolia præferre, 2. 7. ſuffigere, 1. 11.

Sponſor fœderis, 3. 14. *de fœderibus per Sponſionem late Livius*, 9. 9.

Stare, *pro adeſſe*. pro uno duos ſtare Pompejos, 4. 2. Stat pro partibus fortunæ, *h. e. militat*, 4. 7. imperium Stat in Ripa Rheni, 4. 12. *h. e. ſubſiſtit, ultra non progreditur. ſic Quintilianus, declam.* 3. Gens majorem terrarum partem victoriis pervagata, tantum in Mario ſtetit. Stans urbs, *pro ſalva, non diruta*, 4. 12.

Statim capta Carthago, *nempe eodem die quo obſeſſa*, 2. 17. ſtatim ac ſine mora 2. 2: 2. 3. Statim & è veſtigio, 7. 8.

Stator Jupiter, 1. 1.

Status Aſiæ à Sylla datus, 3. 5. Græciæ antiquus redditus, 2. 7. reip. à Romulo impoſitus, 1. 1. mutatus, 1. 9.

Status ſacrificii dies, *h. e. ſolemnis*, 1. 13. *Pro hoc vocabulo ſæpius reperias* ſtatutus, *neſcio an probe*.

Digitized by Google

Stellis iter ſequi, 3. 5. *Curtius*, 7. 4. Qui tranſeunt campos (*in Bactrianis*), navigantium modo noctu ſidera obſervant, ad quorum curſum iter dirigunt.
Stipendiarius Thrax, 3. 20. *h. e. auctoratus gladiator*. Stipendiaria provincia, *quæ ſtipendium pendit*, 2. 17.
Stipendiorum origo; 1. 12. *Vlpianus vocis hujus etymon recte deducit*, *l.* 17. *de V. S.* Stipendium à ſtipe appellatum eſt, quod per ſtipes, id eſt, modica æra, colligatur, *quamvis eo loco non de ſtipendio militari, ſed provinciarum, loquatur, ſed & ipſum militare, quod alteri poſtea nomen dedit, ita confectum. Vide Livium*, 2. 60. *Eſt igitur* Stipendium *à pendenda ſtipe, quod tum pecunia non numerabatur, ſed appendebatur. Vide Plinium*, 33. 3. Stipendii loco terra petita, 3. 3. templa promittit Poſthumius, quaſi Stipendium diis commilitonibus, 1. 11.
Stoliditas barbarica, 3. 3. Domitii centurionis, 4. 12.
Stolo C. *Licinius*, trib. pl. 1. 26.
Strabo Pompejus. *Vide* P.
Strangulati in carcere Catilinæ ſocii, 4. 1. *Hoc ſupplicio fere duces hoſtium triumphatos afficiebant*.
Strategema Annibalis, 2. 6. Cæſaris, 3. 10: 4. 2. Claudii Neronis, 2. 2. Coſſi, 1. 11. Duilii, 2. 2. Horatii, 1. 3. Manlii, 1. 13. Marci Philippi, 2. 12. Marii, 3. 3. Parthorum, 3. 11: 4. 10. Poſthumii. 1. 11. Spartaci, 3. 20. Tarquinii, 1. 7. Tulli Hoſtilii, 1. 3. Ventidii, 4. 9.
Stringere bellum, 3. 21. *ubi tamen melius totidem literis legas* ferrum, *hoc enim ſtringendi, verbo melius convenit. aut* telum, *quam vocem etiam in Liviana epitome in* bellum *tranſiiſſe, notavi*, 3. 16. Stringere gladium, 3. 21. Stringere, *pro vulnerare*, 4. 12.
Studere nomini, provinciæ, 3. 10, revocandis regibus, 1. 9.
Studium, *pro favore*, 3. 13.
Stultitia ſimulata, 1. 9.
Stupens occaſione, 1. 16.
Stuprum Lucretiæ regifugii cauſſa, 1. 7. Virginiæ deſtinatum, decemviratus ſublati cauſſa, 1. 24. Stuprum ſuum egregie ulciſcitur Orgiagontis uxor, 2. 11.
Sub ſilvis, *pro in ſilvis, aut propter ſilvas*, 4. 12.
Subducere. Antonium metus ſubducit à prælio, 4. 7. æſtibus Subducitur Oceanus, 3. 10. *Habet igitur ſignificationem paullatim & prope ſine ſenſu reſubtrahendi. Vellejus*, 2. 72. quos præſenti periculo fortuna ſubduxerat.
Subigere, *pro domare. ita* pop. Romanus Subigit Italiam, *Præfat.* Samnites, 1. 16. continuis cædibus aliquem Subigere, 2. 18.
Subire, 1. 13. *habet ſignificationem appropinquandi, interdum etiam ſcandendi, quam & in hodierno idiomate Hiſpano retinet*.
Subitus evadit, *pro ſubito ev.* 4. 2. Subita belli, 1. 1. *ita Liv.* 25. 15.
Submittere ædes, *h.e. in plana transferre*, 1. 9. faſces populo, *h. e. imperium & poteſtatem conſularem ſubjicere populo, ibid.* Submiſſis cervicibus, *h. e. inclinatis*, 1. 18.
Submovere hoſtes, *pro repellere*, 1. 10: 3. 10: 4. 5: 4. 12. Submovere mari *pro pellere mari*, 3. 6.
Subrogare, *h. e. ſubſtituere per rogationem*, 3. 6.
Subſtituere alicui, 1. 9. in locum alicujus, 1. 6.
Subterranei doli, *pro cuniculis*, 1. 12.
Subtrahere ſe, *pro ſubducere. ſic* Armenia ad Parthos ſe Subtrahit, 4. 12.
Suburbana pop. Romani provincia Sicilia, *h. e. quæ proxima eſt omnium provinciarum, & propemodum in conſpectu Urbis*, 2. 2: 3. 19. Suburbanum Tibur. *ob magnitudinem Urbis eo uſque protenta*, 3. 11.
Succedere caſtris, *prope accedere ad caſtra, eodem ſignificatu eſt, quo verbum* Subire, 4. 9.
Succeſſio provincias obtinentium, 4. 2.
Succingi in aliquem, h. e. expeditionem in aliquem ſumere. 4. 7. *Deducto loquendi uſu à militibus, quorum erat* cingi. cornua ſinus Ambracii claſſe Succincta, *h. e. inſeſſa & munita*, 4. 11.
Succlamare, *pro acclamare*, 2. 6.
Succo, *urbs*, 3. 22.
Sudibus circumdata urbs hoſtilis, 3. 10. Sudibus pugnant Romani, *ibidem*, & 3, 21.
Sudor ſimulacrorum, 2. 8. *Dio, & Plut. Coriol. cap.* 57. *diſputant, hoc naturalibus ex cauſis quandoque poſſe fieri*.

Suevi, pop. 4. 12.
Suffigere ſpolia, 1. 11.
Suggerunt ſe cauſſæ, *h. e. ultro ſe offerunt*, 2. 8.
Suggeſtus fori, 1. 11. *locus editus ubi concionabantur, dictus à ſuggerendo, h. e. aggerendo*. Suggeſtus Cæſaris in curia, 4. 2.
Sulmo, *urbs*, 3. 21.
Sumere bellum, *pro ſuſcipere*, 4. 12. expeditionem, & mandare, oppoſita, 4. 12. *nam* mandare expeditionem, *eſt committere ducibus*, ſumere, *per ſe id agere, & ipſum proficiſci*. Sumere impetum, 4. 12. Sumpta prælio Theſſalia, *h. e. electa*, 4. 2.
Summa rerum, *h. e. ſummum arbitrium*, 4. 3.
Summovere. *Vide* Submovere.
Summus *pro excellentiſſimo, in quaque re. ita Summus* aſtu, audacia, 2. 17. augurio, 1. 5. *Sic Plinius*, 35. 12. in omnibus his ſummus. *Apulei. lib. 5. in fine*: manduconem ſummum. Summa fames, *pro extrema, maxima*, 1. 13. religio fœderum, 2. 9. virtus, 3. 22. Summum nefas, 4. 1. Summa rupes, *pro apice rupis*, 1. 13.
Sumptuoſa largitio, *quæ nimios ſumptus requirit*, 3. 12.
Super, *pro in*. Super caſſidem foculus, 4. 12. Super ſcuta ſalire, 3. 10. Super menſas & pocula, 4. 2. *Curtius*, 7. 4. debellaturus ſuper menſa Alexandrum.
Superata in una urbe Sicilia, 2. 6.
Superbia Arioviſti, 3. 10. Tarquinii tolerata, 1. 7. SUPERBIA crudelitate gravior bonis, 1. 7. NON minus exoſa, quam ſævitia, 4. 12.
Superbus, Tarquinii cognomen, 3. 7.
Supergredi, *pro ſuperare*, 3. 21.
Superior, *pro victore*, 1. 10.
Supervacuum, 2. 2.
Supervivere expeditioni ſuæ, 2. 2.
Suppetere, *pro adeſſe*, 3. 20.
Supplices, *de iis, qui auxilium orant*, 2. 7.
Supplicium de filio ſumit pater Caſſii, 1. 26. SUPPLICIO nihil deformata majeſtas Reguli, 2. 2. Supplicia quondam hoſtium, artem faciunt Romani, 3. 12. Suppliciorum metu voluntaria mors, 3. 9.
Supprimere vectigalia, *pro intercipere*, 3. 13
Supra. Africa Supra Theſſaliam, 4. 2. *h. e. ſuperavit Theſſaliam, ea quidem re, de qua loquitur, nempe apparatu & crudelitate belli*.
Suprema pugna, *h. e. ultima, noviſſima*, 1. 18.
Surenas, præfectus regis Parthorum, 3. 11.
Suſcipere bellum, 4. 4.
Suſpenſus utre, *h. e. incumbens utri & ſuper eum hærens*, 3. 5.
Suſpicere arma, mores, *pro revereri*, 4. 12. populum, 1. 26.
Suus *eleganter ponitur, pro nativo, proprio, aut eo, quod quis affectu ſuum fecit. ut* Sua fortuna, Sua natura, *h. e. quam quis in poteſtate habet*, 3. 5. *Not. ad Ovid. Epiſt.* 12. 83. Sed mihi tam faciles unde deoſque meos? *leg.* meoſque deos. Sua magnitudine præpedita Antiochi acies, 2. 8. Sua obſidio Gallos fatigat, 1. 13. Suo ebore fulgentes elephanti, 2. 8. SUIS moribus domiti Thraces, 3. 4. hoſtem SUIS artibus aggredi, 3. 1. adverſus hoſtes SUIS viribus uti, 2. 6. SUIS viribus confectus pop. Romanus, 3. 12. caſtra quaſi jam Sua circumvolant vultures, 4. 7. *Hoc fere modo Vellei.* 2. 75. fugiens mox futuri *ſui Cæſaris arma*. adverſus hoſtem callidum SUIS conſiliis pugnandum, 2. 6. *Livius*, 22. 16. Nec Annibalem fefellit, ſuis ſe artibus peti. *Plautus, Amphitr.* 1. 1. hunc telo ſuo ſibi, malitia, à foribus pellere.
Sylla *L. Cornelius*, 3. 5. Jugurtha potitur, 3. 1. Mithridatem vincit, 3. 5. Samnites, 3. 18. fœdus cum Parthis ferit, 3. 11. multos interficit, 3. 21. decus ſæculi ſui, 3. 21.
Sylla Fauſtus, 4. 2.
Syllæ in conjuratione Catilinæ, 4. 1.
Syllana proſcriptio, 3. 21: 4. 6. tempeſtas, 4. 2.
Syphax *Numida*, 2. 6.
Syracuſæ, *urbs*, 2. 6.
Syria, 1. 11. debellata, 2. 8. provincia Caſſii, 4. 7. occupatur à Parthis, 4. 9. recipitur à Ventidio, 4. 9. prima corrupit Romanos, 3. 12. Syriæ laus, 2. 8.
Syriaticus, *pro Syriacus*, 2. 9. *& ita ſcribendum fuerat*, 2. 11: & 2. 12.
Syria dea, 3. 19.
Syrus quidam ſervus bellum concitat, 3. 19.
Syrtes, *Africæ loca vadoſa & arenoſa*,

eoque exitioſa navigantibus, 2. 2. Syrtium accolæ domiti, 4. 12.

T

T & D invitem mutant, 1. 18.
Tabernæ argentariæ, 2. 6.
Tabula proſcriptionis Syllanæ, 3. 21. feralis, 3. 22. Tabulæ duodecim, 1. 24. in Tabulas referre quæ, 1. 5. *Cæl. ad Cic. in ep. fam.* 8. 8. Tabulæ, *pro picturis*, Corinthiæ, 2. 16.
Tabulata navium, 4. 11.
Tagus, *fl.* 2. 17.
Tanquam viri occidi volunt Numantini, 2. 18.
Tantum non, *h. e. propemodum, parum abeſt*, 2. 6: 3. 21. *Sic Suetonius ſæpe, item Vellejus, & ad eum Acidalius. Seneca, de benef.* 5. 16. ut qui civem Romanum occidiſſet, impunitatem, & pecuniam (*forte repetendum* &c) tantum non civicam acciperet. *Adde Portum, in Xenoph. pag.* 135. *An ſic leg. apud Cic. ad Q. frat.* 1. 1. *ubi vulgo*, tantum jam ad nimiam levitatem?
TANTI eſt exercitus, quanti imperator, 2. 18. Scilicet in vulgus manant exempla regentum; Utque ducum lituos, ſic mores caſtra ſequuntur, *Claudian. de laud. Stilic.* 1. 168.
Tarchondimotus, 4. 2.
Tarentinus, *pro Tarentinis*. *Vide* Singul. pro plurali. Tarentinum bellum, 1. 18. Tarentinæ deliciæ, 1. 18.
Tarentus Lacedæmoniorum opus, 1. 18. occupatur ab Annibale, 2. 6. recipitur à Romanis, 2. 6.
Tarquinius Priſcus rex Romanus, 1. 5. quid profuerit populo, 1. 8.
Tarquinius Superbus, rex Romanus, *prioris nepos* (*Vide diſputationem Laurentii Vallæ, præfixam notis in Livium*). 1. 7. quid profuerit populo, 1. 8.
Tarraco, *urbs*, 4. 12.
Tatius, *Sabinus*, 1. 1.
Taurus, *mons*, 4. 12.
Taxata dignitas equeſtris menſurâ, *h. e. æſtimata*, 2. 6. Taxata ſtipendio hiberna, 1. 12. *Utitur hoc verbo Iuſtinus, Seneca conſol. ad Marciam*, 19. 2. Tanti quodque malum eſt, quanti illud taxavimus *Plinius*. 35. 11. Talentum Atticum XVI M. taxat Varro.
Tegumenta pecudum, *pro coriis*, 3. 20.
Teleſinus, 3. 18. opprimitur, 3. 21.
Tellus dea, 1. 19.
Temere, *pro facile*, 1. 13: 1. 18: 2. 18. *Utitur hoc modo Sueton. Aug.* 16. 6. & *Tito*, 6. 6. *Quintilian.* 1. 3. Ingeniorum præcox genus non temere pervenit ad frugem. *Eodem modo voce* ῥᾳδίως *utitur Herodianus*, 6. 3.
Temeritas barbaris ſolita, 4. 12. felix, 3. 10. Salondiei, 2. 17.
Tempe, *locus Theſſaliæ*, 4. 2.
Tempeſtas claſſem Mithridatis lacerat, 3. 5. oboritur inter necem Romuli, 1. 1. Tempeſtate interceptus triumphus, 2. 2. Tempeſtate flexus ſuos ſignificant ſidera, 4. 3. Tempeſtas belli Aſiatici, 2. 8. Punici, 2. 6. *Sic Livius*, 31. 10. *D. Hieron. ad Gerontiam de Monogam. in fine*: Hannibal de Hiſpaniæ finibus orta tempeſtas. Tempeſtas Mariana & Syllana, 3. 12: 4. 2.
Templum Jovis Statoris, 1. 1. Templum Tarquinio erectum de manubiis *Capitolium*, 1. 7. Templo comparata Roma, 1. 18. Templa vota inter diſcrimen pugnæ, 1. 1: 1. 11: 1. 19: 1. 20. TEMPLA non poſſunt defendere, quem arma non potuerunt, 2. 12. circa Templa imagines Cæſaris, 4. 2. Templis detracta arma, 2. 6. — patris modo fixa revellunt Arma deis —, *Statius Theb.* 12. 709. *κατέσπασαν δὲ τοῖς ὅπλοις Θηβαίοις ἔφη, Ariſtides, orat. V. tom. II. pag.* 95. *Sic Argivæ mulieres arma templis detraxerunt adventante Cleomene. Plut. in apophth. Lacon. cap.* 73. *Nam in templis ſuſpendi dedicarique ſolebant ab hoſtibus capta.*
Tenere *variæ ſignificationis verbum eſt*. Tenere concordiam, *valet continere, cuſtodire*, 4. 2. lacrymas, 4. 6. *ut* tenere ora, *apud Virg. Æn.* 2. 1. & riſum, *apud Horat. de arte, verſu* 5. militem in caſtris, 3. 3. regnum, *pro habere, poſſidere*, 1. 7.
Tentum, 2. 12. *Utitur hac voce unus, quod ſciam, antiquorum Horatius, Epodon* 12. 12.
Tenue fretum, *pro anguſto*, 2. 8.
Tenus *valet uſque ad*, & *ultimo caſui jungitur*. Colchis tenus, 3. 5. Dacia tenus, 3. 4. Hadriatico tenus mari, 1. 15.

Tergeminorum fratrum pugna, 1. 3.
à Tergo ordinatis omnibus, 4. 12.
io Terga ſerviliter ſævire, 1. 23. *Salluſt. Hiſt.* 1. 1. de vita ac tergo regio more conſulere. *Servile enim ſupplicium hoc erat. unde nihil crebrius apud Comicos hujuſmodi dictis*: omnem in tergo theſaurum gerit. Virgis dorſum depoliet meum, &c.
Terme, *urbs Hiſp. Forte rectius* Termes, *ut alii edunt; hinc enim deducti videntur* Termeſtini, *Tac.* 4. 45.
Terminus deus non poteſt exaugurari, 1. 7. *Cato*, *Originum*: Fana in eo loco compluria fuere, ea exauguravit: præterquam quod Termini fanum fuit, id nequitum exaugurari.
Terræ recondere, *ficus humi*, 1. 13. Terrarum ſitus qui pingunt, *eos Florus in hoc opere imitatur*, *Præfat. Ad ejus forte imitationem*, *alia*, *nec minus eleganti, comparatione opuſculum ſuum orditur Sex. Ruffus*: Morem ſecutus calculatorum, qui ingentes ſummas ære breviori exprimunt, res geſtas, ſignabo, non eloquar.
Terræmotus inter prælium, 1. 19: 2. 6.
Terreſter, 2. 2. *ita* Silveſter, *Plinius*, 14. 16.
Terrigenæ. *ſic appellati Gigantes*, *quos Poëtæ fabulantur terra editos*, 1. 17.
Territare fines alicujus, 2. 15.
Terror adventus hoſtici, 2. 2. elephantorum, 1. 18: 3. 2. Germanorum, 3. 10. Mithridatis, 3. 5. Terrori eſſe, 1. 11: 1. 17. Terrorem geminare dolo, 1. 10. nominis ſui circumferre, 2. 2. ad Terrorem movendum facibus armati Fidenates, 1. 12. ipſo nomine ac Terrore Punici maris quidam deficiunt, 2. 2. nomine quaſi Terrore compoſito Vercingetorix, 3. 10.
Teſtamentum Attali, 2. 20. Cæſaris, 4. 4. Teſtamenta paſſim in principiis ſcripta, 3. 10.
Teſtudo militaris, 3. 10: 4. 10.
Teutana Liburnorum regina, 2. 5.
Thola, *urbs*, 3. 1.
Thapſos, *urbs*, 4. 2. non oſteoſa in triumpho Cæſaris, 4. 2. *Plutarcho Caſ. cap.* 76. *ex* Θάψακος *corrupte*, *ut puto*.
Theatrum Pompeji, 4. 2. Tarentinum, 1. 18. in Theatro diſtincta radiis corona Cæſaris, 4. 2.
Thebæ, *urbs*, 2. 7.
Theodotus magiſter Ptolemæi, 4. 2.
Thermopylæ, 2. 8.
Thermus Q. *Minutius*. *proprætor*, 4. 2. *apud Cæſ. civ.* 1. 12. *mendoſe forſan*, prætor *ſcribitur*.
Theſaurorum rationes, 4. 12.
Theſſalia, 1. 16. infeſtatur à Thracibus, 3. 4. vaſtatur, 4. 2. in Theſſalia bellum civile, 4. 2. iterum, 4. 3.
Theſſali, pop. 1. 18.
Theutobocchus, *Germanus*, 3. 3.
Theutoni, pop. 3. 3. vincuntur à Mario, 3. 3.
Thoas Ætoliæ princeps, 2. 8.
Thorius, 3. 22.
Thracia acquiſita, 3. 12. in partibus Pompeji, 4. 2.
Thracium litus, 2. 8.
Thrax Gladiator, 3. 20. Thraces, pop. 2. 22. vincuntur à Romanis, 3. 4. à Piſone, 4. 12.
Thurii, *urbs*, 3. 20.
Tiberinus, *fl.* 1. 1. ponte committitur, 1. 4. aliquando terminus imperii, 1. 9: 1. 11.
Tiberinum oſtium, 3. 9.
Tiberius Cæſar. *Vide* Vibius.
Tiberius Gracchus. *Vide* G.
Tibiæ præcinunt Duillio, 2. 2.
Tibur, *urbs*, 1. 11.
Ticinus, *fl.* 2. 6.
Tigurini, pop. 3. 3.
Tigranes *Armenus*, 3. 5. victus à Pompejo, 4. 14.
Titius, *fl.* 2. 5.
Titulo unum bellum, multiplex victoria, 1. 18. Titulo ipſo conſecratur Auguſtus, 4. 12. Titul., 3. 5. Titulorum cupido in Antonio, 4. 10. *Val. Max.* 5. 6. *de Servilio*: Majorum ſuorum titulis Iſaurici cognomen adjecit.
Titurius Sabinus, legatus Cæſaris, 3. 10.
Togæ pictæ, 1. 5. Togæ in judiciis, 4. 12.
Tollere animos. *Vide A. Livius*, 35. 1. Nec dubium eſt, quia omnis Hiſpania ſublatura animos fuerit: & 37. 48. Ob hæc Ætolos ſuſtuliſſe animos. *Seneca*, *de benef.* 3. 28. Neque enim ulli magis abjiciunt animos, quam qui improbe tollunt. *Hoc modo Spartianus Adrianus cap.* 5. ad rebellionem animos efferebant. Tollere, clamorem, *pro clamare*, 3. 8. urbes, *pro delere*, 3. 10.

Toloſtobogi. pop. 2.11.
Torquatus Pompeji legatus, 3.6. Torquatorum cognomen unde, 1. 13.
Torques Gallorum, 1.13: 2.4.
Torrens fortunæ, 2.7. *Arnobius, lib.* 1. Ut modo Romani, velut aliquod flumen torrens, cunctas ſubmergerent atque obruerent nationes.
Torrens Vergelli, 2.6. *Sic* fons Aretuſæ, 2.6. *ita* oppidum Peruſiæ, *Epit. Liv.* 126.
Trabeæ, 1.5. In Trabeis ſunt ſenes Romani devoti, 1.13. inſignia captis Rom. Trabeis trophæa figit Viriatus, 2.17.
Tractus, *pro regione*, 1.5: 3. 3.
Tradere ſe conſiliis alicujus, *h. e. permittere*, 2. 8. *Sic* dare, *Ovid. Ep.* 16.161. Da modo te ——. *Terent. Adelph.* 5. 3. Date hodie mihi. *ubi nota Georgii Fabricii*.
Trahere *habet ſignificationem involvendi, in ſocietatem, aut partes traducendi. ita* Macedonici belli contagio Traxit Illyrios, 2. 13. eadem fortuna Trahit ducem & exercitum, 4.2. Trahere in vires ſuas, 2.12. *Ita ſapius Tacitus*, Trahere tot annos, *h. e. durare tot annos*, 4. 2. *Sic* ducere *eſt apud Arnobium, lib.*2. Roma annos ducit quinquaginta & mille. Trahere naufragia, *h. e. circumferre*, cladem, 1. 13.
Trajanus, *Præfat.*
Transfugæ ſimulati. *Græcis* ψευδαυτόμολοι, 1.7: 2.6: 3.11.
Tranſgredi flumen, 3. 10. *Sic Sueton. Cæſ. cap.* 35. *de maritimo itinere:* in Macedoniam tranſgreſſus. *& paullo poſt:* ab Alexandria in Syriam tranſiit. *Hunc loquendi modum contra Aſinii Pollionis ſententiam defendit Agellius*, 10. 26.
Tranſactum de partibus, *h. e. actum*, 4.7.
Tranſilire amnem, 3. 3. quaternos ſenoſque equos, 3. 3. per Thraciam, *&c. h. e. raptim tranſgredi*, 3.5.
Tranſmarina ætas pop. Romani, 2.19. origo Tarquinii, 1.5. Tranſmarini, t.1. triumphi, 2.18.
Tranſverſum agere, *h. e. alio impellere*, 4. 2. *Retulit inter proverbia Eraſmus*, 2. 8. *Sic* tranſverſum auferre *eſt apud Plin.* 18.1.
Traſimenus lacus, 2. 6.
Trebia, *fl.* 2.6.
Trepidantia carpenta, 3. 10. *h. eſt cum cura & metu feſtinantia. ita* non eſt trepidandum *dixit Seneca, benef.* 6. 43.
Trepidare, 1. 10. Trepidatum eſt, 2. 2.
TREPIDATIO *pro victoria*, 3. 10.
Treviri, pop. 3. 10.
Tribunicis poteſtas ſeditionum cauſſa, 3. 13. Tribuniciæ ſeditiones, 3. 19.
Tribunorum pl. origo, 1.23. immanis potentia, 3. 17. Tribuni pl. ſacroſancti, 3. 15. Tribunus pl. Craſſum diris devovet, 3. 11. à Tribunis agros & cibaria flagitat populus, 3. 12.
Tribus inſtitutæ à Romulo, 1.1. homo ſine Tribu, 3. 16. *Sumptum ex Homero, Iliad.* 9. 63. Tribus, *pro plebe*, 2.6.
Tributarius, *qui tributum pendit*, 3. 4.
Tridentina juga, 3. 3.
Trifariam, *pro tripartito*, 4. 12.
Trigæcini, pop. 4. 12.
Tripertitus, 3. 3.
Triſte prælium, *pro periculoſo*, 4. 2.
Triumphalis agricola, 1. 11. *ita* triumphalis arator, *apud Plin.* 18. 3. Triumphalis ornatus, 1. 5.
Triumphans claſſis, 2.7. Triumphat de fortuna Regulus, 2. 2. Triumphatum de parvis oppidis, 1.11. non Triumphatum ex civilibus bellis, 3. 22.
Triumphatum mare, 4. 2.
Triumphus, 1. 5. Allobrogicus, 3. 2. Jugurthinus, 3. 1. Macedonicus, 2. 12. maritimus primus, 2. 2. Numantinus, 2.18. de Veruliis & Bovilis, 1.11. Triumphi dignitatem ſervili inſcriptione violare veretur Perperna, 3.19. Triumphi maximum decus captus imperator hoſtium, 3. 2. Triumphi Cæſaris, 14. 2. viginti quatuor de Samnitibus, 1.16. Triumphos contemnit Auguſtus, 4.12. Triumphus, *pro re de qua triumphatur*, 2. 8: 2. 15. *pro ſpoliis in triumpho ferendis*, 2.2. Triumphi, *pro victoriis*, 4. 2.
Triumviratus, 4. 6.
Triumviri conſtituendæ reip. 4. 2: 4. 7. dividendis agris, 3. 14.
Tophæum Flaminii ex torquibus Gallorum, 2. 4. Trophæa Domitii & Fabii, 3. 2. Druſi, 4. 12. Trophæa locis eminentibus fixa, 2. 17. *Sic apud Dionem. lib.* 56. *pag.* 667. Auguſto & Tiberio inter alios honores duo fornices (ἀψῖδες) decreti, quibus

O

Digitized by Google

trophæa inſiſterent. Trophæa erigere inuſitatum Romanis ante Domitium, 3. 2. ſuper Trophæa ipſa eminet Theutobocchus, 3. 3. Trophæa *hic intelligo de ſpoliis, quæ præferebantur triumphantibus*.

Tubam non ſuſtinere, 4. 12. *Alludit iſtud Virgilii, Æneid.* 11. 27. —— Cur ante tubam tremor occupat artus? Tuba præcinente deleta Corinthus, 2.16.

quia TUERI Saturninum non poteſt Marius, adverſus illi redditur, 3. 16.

Tullus Hoſtilius. *Vide* H.

Tumultus magis quam bellum, 3. 19: 3. 21: 4. 12. Tumultus magis quam prælium fuit. *Curtius*. 6. 5.

Tumulus, *pro edito colle*, 4. 7. Tumuli, 3. 8. Alpium, 3. 3. Cynocephalæ, 2.7. montium, 3. 10.

Tunicæ palmatæ, 1. 5.

Turbantibus invicem copiis, 4. 2.

Turbo belli, 3. 5. civilis inſaniæ, 3.21 fluminis, 3.11. primi impetus, 2. 6. ſæculi, 4. 3.

Turduli, pop. 2. 17.

Turpis fames, 4. 5. *Quintilian.* 8. 6. illud quoque & poetis & oratoribus frequens, quo eum qui efficit, ex eo quod efficitur oſtendimus, *&c. Sic Virgil. Æn.* 6. 267. —— turpis egeſtas. *Sic* obſcœnam famem *dixit idem Poeta, Æn.* 5. 367.

Turpitudo fœderis Caudini, 1. 16.

Turres elephantorum, 1. 18. navium, 4. 11.

Turis ſylvæ, 3. 5.

Tuſci paſtores Romam confluunt, 1. 1. Tuſcum mare, 3. 1.

Tutia, *urbs*, 3. 22.

Tuti locis, 2. 3. *Sic* gentes locis tutiſſimas *Rhætos & Vindelicos appellat Velleius*, 2. 95.

Tyranni bonis infenſi, 1. 7. *Tacitus, Agr. cap.* 3. Multi fortuitis caſibus; promptiſſimus quiſque ſævitia principis, interciderunt.

V

VAccæi, pop. 2. 7. infeſtantur à Cantabris, 4. 12.

Vadere, *de aquo dictum, pro labi, fluere*, 2. 7.

Vadimonis lacus, 1. 13.

in Vadis hæret pugna, 3. 10. *propter vada naves non poſſunt congredi*.

Væcordia mentis, 4. 10. Væcordiæ pœnas dare, 3. 7.

Valentia, *urbs*, 3. 21.

Valere, *pro poſſe*, 3. 5.

L. Valerius Corvinus, 1. 13.

Valerius Publicola, quomodo primus Coſ. 1. 9. *Plinius*, 36. 15. Publicola, qui primus Coſ. fuit cum L. Bruto. *Rutilius, Itin. verſu* 271. Hic eſt qui primo ſeriem de conſule ducit, Uſque ad Publicolas ſi redeamus avos.

Valida oppida, 1. 7. Validiſſimæ gentes, 4. 12. nationes, 4. 12.

Vallare, *pro munire, protegere. ita* anguibus areniſque vallata Capſa, 3. 1. armis ferroque Macedonia, 2. 12. elephantis acies, 2. 8. mari Pyrenæoque Hiſpania, 2. 17. *Ducta vox à vallo, quo muniri ſolent caſtra. Alludit vox Scipionis. in Ep. Liv.* 57. 2. Cum gladio te vallare ſcieris, vallum ferre deſinito. *Cic. pro Archia*; *Portus, &c.*

Vallum Urbis, 1. 1. Vallum ferre, 2. 18. rumpere, 4. 2. Vallo circumdata urbs hoſtilis, 3. 10. Vallo XVI. millium obducta caſtra Pompeji, 4. 2. *Hac ratio includendi hoſtes dicebatur* circumvallare.

Vanitas Antonii, 4. 10.

Vargunteji Catilinæ ſocii, 4. 1.

Varius ingenio, 4. 7. *h. e. inconſtans. alias* Varius *valet vafrum, doloſum, ut in l.* 1. *D. de dolo malo*. Varii ingenio reges Romani, 1. 8. *h. e. differentes, alius bellator, alius ſacricola, &c.* Vario eventu capta oppida, *h. e. diſpari*, 1. 12. Varium bellum, *pro ancipiti*, 4. 12.

Varro *C. Terentius*, Coſ. 2. 6.

Varro cedit Hiſpania, 4. 2. *Vinetus hoc loco* Varum *reponit pro* Varrone. *male vide Cæſarem*.

Varus, *fl.* 2. 3: 3. 2.

Varus *P. Actius*, 4. 2. confligit cum Didio, 4. 2.

Varus *prioris filius*, Germaniæ Procoſ. 4. 6.

Vaſtare. Minucius Thraces toto Vaſtavit Hebro, *h. e. in utraque ejus ripa*, 3. 4. *Sic apud Senec. epiſt.* 113. Alexander Perſas, & Hyrcanos, & Indos, & quicquid gentium in Oceanum extendit Oriens, vaſtabat, fugabatque.

Vaſtatio Italiæ bello Punico, 2.6. ſociali, 3.18. Siciliæ bello ſervili, 3.19. Theſſaliæ bello civili. 4.2.
Vaſtitas camporum, *h. e. immenſa planities*, 3.11.
Vates, 1.7.
Ubera admovere, 1.1.
Vectigalia, id eſt, imperii patrimonium, 3.13. in quæſtu habita, 3.12.
Vejentes vincuntur à Romulo, 1.1. Fabios cædunt, 1.12. delentur, 1.12.
Velato capite diis Manibus conſecrat ſe Decius, 1.14.
Velificare, *h. e. vela facere, navigare*, 3.7.
Velificari favori civium, *h. e. aucupari favorem civ.* 2.9. *Apud Cicer. Ep fam.* 8. ne velificatus alicui dicaris.
Velini fontes, 1.15.
Velocitas Marii, 3.3. Pompeii, 3.6. Quinctii, 1.11.
Velox genus Ligures, 2.3.
Velum purpureum in navi Cleopatræ, 4.11. Veliis opertum mare, 2.8.
Venas exſolvit Merula, 3.21. *Hoc genere mortis, ut leviſſimo, multi extincti leguntur.*
Venalis Urbs, 3.1. *Petronius in carm. de bel. civ. verſu* 41. Venalis populus, venalis curia patrum.
Veneno ſe conficiunt Cantabri, 4.12. Cretes, 3.7. Numantini, 2.18. Ptolemæus rex Cypri, 3.9. Veneno mori non poteſt Mithridates, 3.5. Veneno mixti fontes, 2.20. *Idem fecerunt Afri contra Curionem, apud Appian. civ. lib.* 2. *pag.* 455. *& Lucan.* 4.360.
Venerari deos, 1.11.
Veneti, *pop.* 3.10.
Venetia, 3.3.
VENIENTI bello occurrendum, 4.11.
Venire in catenas, 4.8. in deditionem, 4.2. in equis, 4.2. in fidem, 3.22. in manus hoſtium, 2.2: 3.19: 4.8: 4.12. in poteſtatem, 4.9.
Ventidius Parthos vincit, 4.9.
Ventoſus dies, 3.3.
Ventis remiſque, 2.2. Ventorum labor, 4.11.
Venulejus, 3.21.
Veneri ſacra Cypros, 3.9.
in VERBO tantum virtus, 4.7. *Verba neutra paſſive uſurpata, Præfat.* in Verba jurare, 3.16.
Vercingetorix Gallus, 3.10.
Vergelli torrens. *Vide* T.
Vergere in unum, *h. e. prope concurrere*, 4.2.
Vernat bis floribus Campania, 1.16.
Verulæ, *urbs*, 1.11.
ſi Verum volumus, 3.18. ſi Vera volumus noſcere, 3.7. *ſic Cajus in l.* 63. *in fin. de cond. & demonſtr.* ſi Verum amamus. *Curtius*, 3.2. Verum & tu forſan audire nolis, *&c. Sic Matth.* 11.14.
Veſtæ focus, 1.2. Sacerdotium, 1.13.
Veſtales aræ, 3.21. virgines, 1.2: 1.13.
Veſtigia Senonum Flori ævo nulla, 1.13. incendii Romani Gallici ſanguinis inundatione delata, 1.13. Vejentium nulla, 1.12. Veſtigiis inſtare, 4.11. deductum à curſoribus in ſtadio, quo in genere Homerus, Iliad. 23.764. Ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι. *Gallorum elegans in hunc ſenſum vox eſt*, Talonner.
Veſuvius mons, 1.16: 3.20.
Veterani, 4.2. revocantur ad militiam, 4.4. Veteranis in pretium militiæ agri dati, 4.5.
Veto, *vox tribunorum intercedentium*, 3.14.
Veturius Coſ. Samnitibus deditur, 1.16.
Veturia Coriolani mater, 1.22.
Veteres divitiæ, 3.9. *Hac forma* Ἀρχαιόπλουτος *apud Græcos dicitur, &* Παλαιόπλουτοι *apud Ælian. Hiſt. Anim.* 11.20. *Tacitus*, 14.31. *vocat longam* opulentiam: *ad quam formam corrigendum puto Arnobium, lib.* 2. *pag.* 119. Ac tamen ne cauſſam tam longa (*legebatur* longam) prodere diſſimulatione videamur. *Hactenus enim diſtulerat veri argumenti robur promere. Apud Cæſar. de B. C.* 2.35. Egeſaretus, veteris homo potentiæ.
Vexat caſtra Romana ſerpens, 2.2. *hoc verbo crebro utitur Juſtinus.*
Vexilla Parthorum, 3.11.
Viator *qui trib. pl. apparet, ut lictor conſuli*, 3.17.
Vibius, 4.12. Dalmatas perdomat, 4.12. *utrobique legendum* Tiberius, *ut vere docuit Pighius.*
Vibrare faces, 1.18. Vibrantia vexilla, *h. e. nitentia, micantia*, 3.11.

Digitized by Google

Vices, *pro intervallis*, 2. 17.

Victima novæ Urbis prima Remus, 1. 1. Victimæ ſecuri percuſſæ, 2. 5. victoriam promittunt, 4. 7. Victimarum fuga, 4. 2. infulæ, 4. 2. Victimis centum non perlitat Cæſar, 4. 2.

Victor gentium. *Vide* G.

Victrix Aſiæ Europæque Roma, 3. 18.

Victoria parricidio fœdata, 1. 3. *Sic Tacitus*, 4. 19. fraude violata, 2. 17. ſanguine Decii empta, 1. 14. magna de Pœnis, 2. 2. matura, ſed infamis, 2. 20. SALVA fide, & integra dignitate paranda, 1. 12. Victoria nova, non pugnare, 2. 6. vera, & ſine exceptione, 2. 18. Victoria ex caſu, 1. 18. *Virg. Æn.* 5. 201. Attulit ipſe viris optatum caſus honorem. ex errore, 4. 7. Victoriæ monumentum pulchrius, ſtans urbs, quam incenſa, 4. 12. pretium, conſecratio Decii, 1. 17. auſpicium, comparatæ claſſis velocitas, 2. 2. jus, 2. 7. maximum decus, captus rex hoſtium, 3. 10. Victoriam paciſcitur à diis Poſthumius, 1. 11. Victoriam ſuam hoſtibus victis non exprobrant Romani, 3. 2. Victoria multiplex bellum, 1. 18. Victoria uti, 2. 6. Victoriis totum terrarum orbem peragrat pop. Romanus, 2. 1. Victoria, *pro manubiis ea victoria partis*, *ita* Victoria tempeſtate intercipitur, 2. 2.

Victus Hiero priuſquam hoſtem vidiſſet, 2. 2. Victus hoſtis ante quam viſus, 4. 2. Victus magis quam domitus, 4. 12. Victus & vinctus, 3. 1. *eadem hæc conjuncta apud alios notavit Savaro, ad Sidonium, carm.* 2. 450. Victo ſimilior populus, qui vicit, 4. 6. Victis ſolamen in ſplendore victorum, 2. 8. *Eodem redit iſtud Livii, Præfat.* Si in tanta ſcriptorum turba mea fama in obſcuro ſit; nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo me conſoler. *ubi dubitare poſſis an potius lumini legendum ſit*.

Videntibus procul quaſi marina piſtrix evaſerat, 3. 5. *h. e. qui procul ſpectabant, iis apparebat quaſi piſtrix*.

Vigilia prima, 4. 2. tertia, 3. 10. *de Vigiliis vide Lipſ. de M. R.* 5. 9. *pag.* 275.

Vilis mortis gens, 2. 6. Viliſſimus rex, 4. 2.

Viminei clipei, 3. 29. viminea vincula, 3. 20.

Vincere hoſtem non vult exercitus, cum poſſet, 1. 22.

In Vincula dare, 3. 19. In Vinculis habere, 2. 2.

Vindelici, *pop.* 4. 12.

Vindelicus, *fl.* 3. 2.

Vindex Capitolii Manlius, 1. 26. Vindices libertatis imperio ornati, 1. 9.

Vindicare *uno loco duplici ſignificatu poſitum*, 1. 9. *&* 1. 26. ad Vindicandum libertatis & pudicitiæ decus. libertatem *enim*, vindicare, *eſt uſurpare ſibi*, *aſſerere ſe in libertatem*: pudicitiam, *eſt ulciſci*, *pœnas ob eam læſam ſumere*. Vindicare injuriam, 1. 12. ſe à captivitate, 4. 12. ſupplices de hoſte, 1. 22. Vindicari volebant ſervi, 3. 20.

Vinnius mons, 4. 12.

Vini dulcedine mitigati Cimbri, 3. 3.

Violatur victoria ſubornatis percuſſoribus, 2. 17. triumphi dignitas inſcriptione ſervili, 3. 19. Violantur veneficio arma Romana, 2. 20. medici Catonem Violant fomentis, 4. 2. Violare manus propria cæde noluut Brutus & Caſſius, 4. 7. *Apulejus in adlocuta Hermetis, in principio*: Ne tantæ rei religioſiſſimus ſermo multorum interventu præſentiaque violetur.

Vipera ſibilare deſiſte, 4. 12.

Vir *plerumque ſignificationem habet fortitudinis*. *ita* VIRO cum viris facile convenit, 3. 22. Viris toleranda imperari ſibi volunt Numantini, 2. 18. Iidem orant Scipionem, ut ſe tanquam Viros occideret, 2. 18. digna Viris mors, *quæ pugnando evenit*, 3. 20. Vir, *pro marito*, 1. 7. Viri, *de gladiatoribus dictum*, 3. 20. *ſic de Andriſco*, 2. 14. *qui & ipſe dubiis ſtatus erat*. Vir *ſæpius uſurpatur*, *tanquam loco pronominis*. *ut* tantum animorum Viro Marius dabat. 3. 16. adortus Virum, 4. 12. auſi Virum violare fomentis, 4. 2. *ſic* Virgo. Vir *de ſexu*. Vir unus Numantinus non fuit, qui in triumpho duceretur, 2. 18. VIRIS fortibus miſerrimum mori ad arbitrium hoſtium, 4. 8.

Virgæ lictoriæ, 1. 26: 4. 12. Virgis liberos ſuos cædit Brutus, 1. 9.

Virginitatis integritas, 2. 6.

Virginius filiam interficit, 1. 24.

Virgines Veſtales, *Vide* Veſtales. Virginum raptus, 1. 1. Virginum Romana-

Digitized by Google

rum virtus, 1. 10. Virgo *ut pronomen uſurpatum*, 1. 3. *ſic* Virg.

Virgulta paluſtria, 2. 6.

Viriatus *Luſitanus*, 2. 17.

Viridomarus *Inſuber*, 2. 4.

ne Virilia quidem portenta, *pro eunuchis*, 4. 2.

VIRTUS abſque fortuna parum proficit, *Præfat.* Virtus & fortuna ad conſtituendum pop. Romanum contendunt. *Præfat. Similia fere concipit Plut. Demoſthene, cap.* 4. ſi in certamen natura & fortuna velut artifices deſcenderent, haud expeditum ſit, hæc negotiis, an moribus illa magis eos adæquaverit, dijudicare. Virtus acuitur ratione, 1. 8. aufert parricidam, *liberat a pœna.* 1. 3. calamitatibus approbatur, 1. 13: 2. 2. neceſſitate augetur, 3. 3. minus efficax quam fortuna, 4. 7. non in re, ſed in verbo tantum, *ibidem*. Virtus Calpurnii, 2. 2. Numantinorum, 2. 18. Quinctii, 1. 11. Virginum Romanarum, 1. 10: VIRTUTIS nihil intereſt, equis an navibus, terra an mari dimicetur, 2. 2. Virtutis ſummæ, ſed calamitoſæ, Sertorius, 3. 22. in Virtutis honorem regnum Tullo datum, 1. 3. Virtutis experimenta, 1. 13. flos, 1. 22. monſtra, 1. 10. Virtutis ſuæ ferrum Alpinis gentibus quaſi cote acuit Romanus, 2. 3. Virtuti dolum addere, 1. 3: 3. 3. in Virtute fiducia, 2. 2. pro Virtute barbari habent impetum, 3. 3.

Vis Romana, *h. e. arma Rom.* 3. 10. *Sic apud Tacitum.* Vis *pro multitudine* hominum, 1. 1: 3. 17. hoſtium, 4. 10. imbrium, 2. 6. ſanguinis, 4. 2. *Ita* via magna gladiorum, *Liv.* 1. 51. hominum, *Liv.* 2. 5: 2. 34 Volſcorum, *Liv.* 2. 35. Vis belli, *pro tota mole*, 2. 6. calamitatis, 1. 13. Vi partum Imperium, 1. 2. VI repoſcens vi erepta, jure videtur agere, 3. 21. VIRES Induſtriam temperant, 2. 12. ſparſæ magis, quam oppreſſæ, 4. 2. VIRIBUS ſuis confectus pop. Romanus, 3. 12.

Viſcera Italiæ, 2. 6. ſenatus, 3. 21.

Viſurgis, *fl.* 4. 12.

Vitigineus, 3. 20.

VITIA creſcunt cum magnitudine imperii, 2. 19. Romanorum ſpem dant Mithridati, 3. 5. VITIA quam imperia Romanorum minus ferunt Germani, 4. 12. VITIIS, quaſi ſentina, merſa reſp. 3. 12. Vitia ſpecioſiora, 3. 12.

Vittæ diſcolores, ſerpentum in modum, 1. 12.

Vivere hoſtium aliqui debent, ut ſint quibus imperemus, 3. 21.

Vivus in manus hoſtium venit Regulus, 2. 2. & pene Craſſus. 3. 11. Vivum ſociumque regem confiſcat pop. Romanus, 3. 9.

Ulciſci, *pro punire*, 1. 1: 1. 3.

Ultimum *ſumitur pro extremo, ſummo, periculoſiſſimo. ſic* Ultimus dies, 2. 6. ultima ſpecula ſeptentrionis, 3. 5. ultima rabies, 2. 18. ultimæ fortis vir, 2. 14. *Vellejus*, 1. 11. *de hoc ipſo:* ſe Philippum, regiæque ſtirpis ferebat, cum eſſet ultimæ. Ultimum belli dedecus, 3. 19. ultimum vulnus, 2. 6. *h. e. quod plane jugulat: poſt quod alteri non eſt locus*. Ultima, *pro periculoſiſſimis*: 1. 13. ultimi metus, 2. 6. ultimæ diræ, 2. 6. ad ultimum, *h. e. poſtremo*, 4. 7. *ſed ſuſpicor eo loco poſitum* ultimum *pro morte, ſicut alibi* Extrema.

Ultio ad aram jurata, 2. 6. mandata à moriente, 1. 9. *ita apud Silium*, 2. 412: Ipſa pyram ſuper ingentem ſtans ſaucia Dido, Mandabat Tyriis ultricia bella futuris. à populo, 1. 9: 2. 16: 3. 1. ultio de rege, 3. 10. In Ultionem aſſurgere, 3. 1. excandeſcere, 2. 18. pro ultione, quam pro victoria, infeſtius pugnatum, 2. 2.

Vltra mortem patentia vulnera, 2. 7. ultra patet ætatem pop. Romani, qui magnitudinem conſiderat, *Præfat.*

Vltro *valet ſponte, non laceſſitum aut monitum. ſic* ultro Numam in regem petunt Romani, 1. 2. regnum datur Tullo, 1. 3. regnum petit Tarquinius, 1. 5. pueros Faliſcorum remittit Camillus, 1. 12. ſocios hoſtium perſequuntur Romani, 1. 19. victoriæ pretium ſibi poſcit Pales, 1. 20. navigat In Italiam Pœnorum claſſis, 2. 2. dona mittit Albanus, 3. 5. *patet igitur ita legendum quoque*, 3. 10. *& in gemino loco Vellej*, 2. 120: ultro Rhenum cum exercitu tranſgreditur. *hoc enim eſt, quod præmiſerat de magnitudine Tiberii*.

Vmbri pop. vincuntur à Romanis, 1. 17. cum reliquis Italis contra Romanos conſpirant, 3. 18.

Umbria, 4. 2.
Uncit carnificum tracti, 3. 21.
Unus ducum, 4. 12. principum, 4. 12. è plebe, 1. 13. Unus vir Numantinus non fuit, qui in triumpho duceretur, 2. 18. VNIVS præſidis nutu, quaſi anima, & mente, regitur imperium, 4. 3. una ex obſidibus, 1. 10. una quaſi manu facta ſtrages, 4. 2. in una urbe tota inſula ſuperata, 2. 6. in unum contrahere copias, 4. 2. *Juſtinus aliquoties* adunare *dicit* in unum vergere, 4. 2. uno prælio obtritus Pharnaces, 4. 2.
Vociferationes, 2. 7.
Volero *Publilius* ſeditionem concitat, 1. 22.
Volitare *ſignificat diſcurſare. ita* volitant per Etruriam infeſta ſigna, 1. 17. per Campaniam Apuliamque hoſtes, 2. 6. trepidantia carpenta, 3. 10. per diverſa gentium Pompejus, 3. 5. per totum agmen oculis, manibus, clamore Cæſar, 4. 2. *ſic Livius*, 4. 19: Volitantem tota acie. *Tacitus*, 2. 21. Tota volitantem acie. Volitat in primam aciem Cæſar, *h. e. celeriter adcurrit*, 3. 10.
Volſci, pop. quotidiani Romanorum hoſtes, 1. 11. triumphi de Volſcis, 1. 18.
Volſini, pop. 1. 21.
Volucribus quoque invia, 2. 12. *ad notam pertinet quoque vox ominoſa Nicephori apud Cedren. pag.* 396: Nemo noſtrum perniciem evitabit, ne ſi volucres quidem ſiamus.
Voluntaria deditio Coſſ. 2. 16. fuga Romanorum, 3. 1. legatio Africani, 2. 8. mors, metu ſuppliciorum, 3. 19.
Votum Inſubrium, 2. 4. Myſorum, 4. 12. Romuli, 1. 1. Sempronii, 1. 19. Vota in Capitolio nuncupata, 1. 11.
Vox Adherbalis de Annibale, 2. 6. Annibalis ad milites, 2. 6. Viſo fratris capite, 2. 6. Arioviſti ad legatos Cæſaris, 3. 10. Bruti morientis, 4. 7. Cæſaris ad gubernatorem navis, 4. 2. ad milites, 4. 2. de Pharnace, 4. 2. Catilinæ in ſenatu, 4. 1. Craſſi ad legatos Parthorum, 3. 11. Druſi de largitione ſua, 3. 17. Furfidii ad Syllam, 3. 11. Genii ad Brutum, 4. 7. Germani cujuſdam linguam cauſſidici tenentis, 4. 12. Jugurthæ de Roma, 3. 1. Marii ad exercitum, 3. 3. Myſi ducis ad Romanos, 4. 12. Parthi cujuſdam ad Romanos, 4. 10. Pyrrhi de Romanis, 1. 18. Scipionis morientis, 4. 2. Vercingentorigis ad Cæſarem, 3. 10. vox audita in ſomnis 4. 7: Vocem mittere, *pro loqui*, 4. 10.
Vox una duobus ſenſibus ſerviens, 1. 1. *Vide etiam* Fax, *&* Vindicare. Voces duæ in unam coalitæ, 2. 17. *ſic emendo Livium*, 24. 3. Ac miracula aliqua affingunt, ut (*fuerat* affinguntur) plerumque tam inſignibus locis. *ſic apud Gruterum in inſcriptionibus, pag.* DXII. *eſt* MERCASSITUR *pro* MERCASSIT. UT,
Urbs, *pro Roma*, 1. 13. Vrbs urbium, *h. e. metropolis*, 2. 6. in una urbe, quaſi binis caſtris diſſidetur, 3. 17. in una urbe tota inſula ſuperata, 2. 6. urbes tres maximæ, 1. 16. Aſiaticæ regibus parere conſuetæ, 2. 20. Celtiberorum CL. everſæ, 2. 17. VRBES miſeræ ſocietatis inter hos & illos duces pœnas dant, 4. 2. urbium caput, *pro metropoli*, 1. 16. ad urbium excidia converſi duces, 3. 22. circa urbium obſidiones diſcurſum, 4. 2.
Vrere, *h. e. eſſe dolori*, 2. 6. *Sic Ammianus, pag.* 191. 25: 241. 29: 489. 33: *Edit. Lindenbr.*
Vrgere armis, fame, 1. 10. obſidio, 2. 2. Vrget fames, 2. 18.
Vſipetes, pop. 4. 12.
Vſque ad ambitum, 1. 16. uſque Cæſarem, *Præfat.* uſque *poſtpoſitum.* fretum uſque, 2. 2. in Sarmatas uſque, 3. 4.
Vſus, *pro commodo.* ut non in uſum, ſic ad ſpeciem imperii quædam provinciæ acquiſitæ, 3. 13. *pro conſuetudine, aut exemplo ſaltem*: uſu incognita clades, 2. 2. *quæ nunquam* venit uſu. *Cic. fam.* 3. 8.
Vt barbaris, *h. e. ut ſolent barbari*, 4. 12. ut in magno populo, 1. 26. ut in tali diſcrimine, *h. e. reſpectu talis diſcriminis*, 3. 17. *ita Livius*, 20. 5: ſatis, ut in trepida re, impavidus. *Videatur Portus, in Xenoph. pag.* 128. ut ita dixerim, 1. 11. ut ſic dixerim, 2. 6: 3. 21. 4. 2. *Cicero, de Orat.* 3. 41. Atque etiam ſi vereare, ne paullo durior translatio eſſe videatur, mollienda eſt: præpoſito ſæpe verbo: ut, ſi olim M. Catono mortuo, pupillum ſenatum quis relictum diceret, paullo durius, ſin, ut ita dicam, pupillum, aliquanto mitius eſt. *Talia igitur paſſim advertas. Apulejus.*

pr. Florid. in ipſo, ut ita dixerim, ſolo (*an* ſolin?) ætheris. *Tacitus, Agr.* 3. 5: ut ita dixerim, non modo aliorum, ſed etiam noſtri ſuperſtites ſumus. *Cajus in l.* 1. *de O. I.* in foro cauſſas dicentibus, nefas, ut ita dixerim, videtur eſſe, nulla præfatione facta, judici rem exponere. Vt non, ita, 3. 12.
Vti & frui *differunt*. *Vide* F. Vti, *pro nanciſci*, non alias tam incruenta victoria Vſi ſumus, 3. 6.
Vtre ſuſpenſus nuncius Luculli ad Cyzicenos, 3. 5.
Vterque. Vtræque, *pro utraque*, 3. 5. utraque, *pro utrunque*, 3. 6. utriſque, *pro utroque*, 4. 12. *Ita Livius*, 23. 21. Reſponſum utriſque, non eſſe unde mitterentur. *Iuſtinus*, 41. 2: Sermo his inter Scythicum Medicumque medius, & (*vel* ex) utriſque mixtus.
Vulcano promiſſa arma hoſtium, 2. 4.
Vulnera ultra mortem patentia, 2. 7. vulnera in pectore, 1. 18. VVLNERA quandoq; curatione ipſa reſcinduntur, 3. 23. Vulnus *translate ponitur pro quavis clade ſic* Vulnus ultimum imperii. 2. 6. grave Vulnus accipit pop. Romanus, 3. 11. Vulnera reip. *de bellis civilibus*, 3. 5. *Iuſtinus*, 2. 11. Xerxes duobus vulneribus terreſtri prælin acceptis, experiri maris fortunam ſtatuit. *ubi ineptiſſime interpres Hiſpanus*: recibio dos llagas.
Vultejus trib. mil. 4. 2.
Vulturcius T. Catilinæ ſocios prodit, 4. 1.
Vxores Cimbrorum, 3. 3.

X

XAntippus militiæ peritiſſimus, 2. 2. *Polybius*, 1. 32. *vocat* Λακεδαιμόνιον ἄνδρα τῆς Λακωνικῆς ἀγωγῆς μετεσχηκότα, καὶ τριβὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἔχοντα σύμμετρον. *Magnus interpres*. Lacedæmonium virum, diſciplina Laconica imbutum, & qui rei militaris uſum mediocrem haberet, *at certe magnum bellorum habuit uſum, ut conſentiunt hiſtoria: nec aliter Polybius. nam* σύμμετρον *quidem mediocrem non ſonat. Dubitantem de loco docet* BERNECCERUS *vir optimus ſimul doctiſſimuſque, cujus amicitia, colloquiis, conſiliis, exemplo, bibliotheca, tum alia multa magnaque beneficia, quæ per hæc tempora vel à conjunctiſſimis improbe ſperentur, tum inprimis quantulumcumque in his ſtudiis profeci, ex aſſe debeo. Is, inquam, me docet, illud* σύμμετρον *referri ad* ἀγωγὴν *iſtam Laconicam, de qua modo præceſſerat, ut vertendum ſit:* diſciplina Laconica imbutum æqualique rei militaris uſu præditum. *nimirum & inſignem* ἐμπειρίαν *viro tribuit, &* πρᾶξιν *haud deteriorem. Ita* μετρίως *apud Plut. Cic. cap. V. & apud Diod.* 20. 79. ναῦς καὶ γράμματα κεκτημένος καὶ δύναμιν σύμμετρον, *quæ & ipſa per* mediocriter & mediocre *minus recte converſa ſunt.*
Xerxes, 2. 8. comparatur Antiocho, 2. 8.
Xerxis miſerabilis fuga, 2. 8.

Z

ZAcynthos, *inſ.* 2. 9.
Zama, 3. 1.
Zeugma, tranſitus Euphratis, 3. 11.

F I N I S.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX VOCABULORUM
OMNIUM QUÆ IN FLORO LEEUNTUR.

Prior numerus paginam, alter verò, vel alii ad proximam uſque lineolam, paginæ lineam vel lineas ſignificant.

A

A. 1. 1| 2. 15| 3. 5| 5. 12| 7. 3. 6| 14. 6| 17. 4| 20. 3. 12| 27. 8| 28. 10| 29. 9. 14. 15| 30. 7. 8| 31. 7| 38. 2| 39. 8. 18| 41. 6| 43. 11| 44. 2| 45. 5| 47. 1| 48. 16| 49. 16| 50. 8| 51. 3| 57. 11| 59. 12| 60. 9| 62. 4| 63. 1| 64. 15| 65. 7| 66. 2. 16| 68. 5. 13| 69. 17| 72. 9| 73. 6| 75. 3. 5| 76. 1| 77. 7| 78. 18| 79. 10| 81. 5. 8| 82. 11| 84. 6| 85. 7| 89. 12| 91. 2| 93. 2. 3| 96. 2| 99. 7. 8| 100. 5| 101. 12| 102. 11| 103. 6| 106. 4| 108. 10| 110. 3. 9| 112. 16| 114. 2. 5| 116. 10| 117. 8| 118. 13| 119. 13| 120. 1| 121. 5. 11. 15| 122. 14| 127. 3| 128. 6| 130. 3| 132. 1| 134. 2| 135. 7| 137. 5| 145. 2. 3| 146. 12| 147. 8. 14| 151. 15| 153. 11| 154. 11| 156. 10| 158. 13. 19. 20| 159. 16| 160. 1| 163. 4| 168. 9| 174. 3| 175. 6. 9| 177. 15| 178. 11| 179. 1. 4| 180. 2| 183. 1| 186. 8| 187. 14. 20| 188. 6|

Ab. 4. 6. 9| 13. 6| 23. 8| 24. 4| 27. 2| 29. 2. 3| 38. 20| 39. 2. 4| 44. 12| 46. 3| 48. 12| 49. 2| 51. 3. 5| 57. 2. 7| 58. 10| 60. 1. 19| 62. 21| 63. 4| 65. 12| 67. 7| 69. 3| 74. 3| 75. 6| 76. 1. 3| 78. 11| 80. 5| 85. 5| 86. 13. 13| 94. 1| 100. 11. 13| 101. 13| 104. 3| 110. 5. 9| 111. 10| 115. 6| 117. 3| 120. 8. 10. 14| 123. 12| 125. 3| 128. 10. 12| 132. 7| 137. 12| 138. 1| 139. 9| 144. 3| 147. 10| 149. 3| 151. 16| 152. 14| 158. 8| 165. 2| 171. 8| 176. 3| 177. 9. 10| 178. 4| 180. 11| 187. 5| 189. 7. 11| 190. 2|

abdicare. 122. 11|

abdiderat. 185. 15|

abdita. 13. 2|

aberat. 16. 2| 115. 11|

abhorrebat. 14. 9|

abjectis. 108. 6| 174. 12|

abjectus. 4. 1|

ablata. 152. 11| 173. 9|

ablato. 77. 3|

ablatum. 55. 11|

ablatus. 7. 3|

ablegato. 162. 11|

abluebat. 75. 1|

abnuebat. 151. 2|

abnuentibus. 124. 8|

abnuit. 134. 12|

aboleſſet. 174. 15|

abolitione. 171. 7| 173. 10|

abrogatis. 18. 2|

abrogatum. 16. 4|

abrumpit. 2. 5|

abrumpitur. 47. 3|

abrupta. 66. 7| 73. 5|

abruptis. 116. 1| 125. 2| 181. 5|

abſcederent. 161. 1|

abſceſſit. 159. 4|

abſcidit. 68. 19|

abſcinderentur. 85. 7|

abſciſſa. 37. 16|

abſciſſam. 47. 4|

abſciſſis. 99. 4|

abſcondit. 29. 12| 163. 11|

abſens. 62. 24|

abſente. 112. 15|

abſentem. 109. 7| 153. 5|

abſenti. 151. 3| 152. 8|

abſtulerit. 80. 8|

abſtulerunt. 38. 10| 59. 12|

abſtuliſſet. 112. 1|

abſtulit. 19. 10| 127. 2|

abſumpto. 175. 15|

abundantem. 110. 15|

abundantes. 106. 8|

abundantia. 120. 4|

abundarent. 155. 3|

abundares. 107. 1| 156. 7|

Ac. 5. 15| 8. 7| 14. 3| 17. 10| 23. 9| 27. 6| 29. 13. 16| 30. 10| 33. 6| 35. 8| 38. 9| 39. 19| 40. 1| 42. 2| 45. 14| 46. 4| 47. 10| 48. 2| 49. 3. 11| 51. 10. 13| 57. 3| 60. 23| 61. 19| 62. 21| 66. 10| 68. 16| 69. 5| 71. 2| 79. 4. 13| 85. 15| 96. 9. 14| 98. 5| 100. 7| 101. 4. 13| 102. 19| 106. 2| 109. 2| 113. 20| 119. 6| 121. 3. 7| 122. 6| 128. 1| 132. 2| 134. 10| 136. 2| 137. 5| 140. 16| 148. 3. 8| 152. 6| 153. 1| 156. 5| 158. 8| 167. 5. 7| 176. 6| 181. 5. 11| 184. 18|

accedit. 122. 1| 127. 3|

acceperant. 175. 5|

accepimus. 38. 21|

accepit. 96. 21| 114. 5| 116. 10| 124. 15| 182. 10| 187. 17|

accepta. 33. 14| 160. 11|

acceptum. 85. 7|

accerſeretur. 91. 3|

acceſſerat. 98. 5| 126. 5|

acceſsere. 112. 11|

acceſſibus. 73. 8|

acceſſio. 70. 12| 92. 9| 106. 15|

acceſsit. 73. 4. 10| 159. 11| 169. 6|

acceſsus. 35. 4|

acciderat. 176. 12|

acciperent. 7. 7| 9. 1| 186. 8|

Digitized by Google

accipit. 11. 8| 110. 9|
accipite. 52. 16|
accolas. 185. 21|
accolis. 53. 12|
accivit. 160. 12|
acerbiſſimum. 113. 10|
acerbos. 73. 9|
acerrimæ. 83. 12|
acerrimi. 127. 11|
acerrimus. 58. 10| 62. 15|
acervatio. 34. 5|
Achajæ. 67. 2| 79. 7|
Achajam. 36. 10| 106. 3|
Achaicum. 79. 13|
acie. 96. 8. 17| 99. 7| 143. 3. 5| 172. 8|
aciem 2. 5| 23. 11| 31. 4| 38. 2| 58. 1. 11| 64. 19. 22| 112. 6| 154. 19| 156. 4| 162. 2. 11. 16| 172. 1| 182. 8. 10|
acies. 86. 4| 125. 1| 162. 6|
Acilio. 69. 2|
aciorces. 178. 9|
acquirens. 121. 13|
acquiſierat. 14. 8|
acquiſiiſſe. 119. 4|
acquiſitæ. 183. 12|
actiones. 45. 10| 50. 17| 156. 2| 159. 13|
acrius. 21. 7| 29. 15| 64. 22| 85. 18| 157. 11| 162. 8|
acriuſque. 131. 5|
actæ. 51. 8| 144. 4|
actæ. 162. 16|
acti. 72. 7|
actis. 153. 12|
actiſque. 149. 14|
actum. 37. 10| 23. 12. 14| 94. 11| 146. 5|
actas. 17. 4|
acuebat. 53. 1|
acueret. 17. 1|
Ad. 2. 2. 7. 11| 3. 3| 5. 3. 14| 6. 12| 8. 8| 10| 4. 13| 17. 9| 18. 3| 20. 9| 23. 13| 24. 3| 25. 7. 13| 26. 4. 13| 27. 1. 8| 28. 8| 29. 1. 7. 8| 30. 2| 31. 5| 32. 12| 33. 5| 32. 10| 38. 4. 14| 43. 9| 47. 6| 50. 7. 13| 51. 18| 52 7| 56. 1. 7. 9| 58. 11| 59 2| 62. 8. 14. 17. 21| 63. 2. 7| 64. 6| 65. 10| 66. 9| 68. 1. 12| 69. 13. 16| 18| 72. 11| 74. 3| 76. 4| 80. 3| 82. 1. 3| 84. 3| 85. 8. 13. 17| 82. 1. 2| 88. 4. 12. 14| 89. 14| 90. 1| 93. 1| 94. 4. 15| 95. 20| 96. 3. 13| 99. 1. 6. 101. 4| 102. 18| 108. 5| 109. 7| 111. 4. 13| 113. 2| 114. 4. 17| 115. 3| 116. 2. 9| 118. 4| 119. 3| 120. 5| 121. 8| 122. 12|
123. 1| 126. 9. 10. 11| 127. 11| 130. 8. 11| 132. 1. 9| 133. 8| 134 3. 12| 137. 13. 15| 138. 2. 10| 142. 9| 143. 9. 10| 144. 7| 146. 12| 147. 1| 149. 15| 152. 5. 18| 153. 1| 154. 6. 12. 14. 16| 155. 4| 157. 1. 2| 158. 11| 160. 13| 164. 1. 11| 166. 10. 11| 167. 3| 168. 2. 6| 169. 3| 170. 11. 12| 171. 11| 173. 9| 174. 5. 8. 15| 178. 9. 10| 179. 2. 6. 7. 8. 17| 180. 6. 11| 181. 7| 185. 7. 19| 186. 3. 6| 188. 19. 20. 21| 190. 1|
adacta. 66. 5|
adacti. 38. 6|
adacto. 156. 4|
adactus. 25. 11|
adæquavit. 49. 4| 115. 9|
adamavit. 106. 10|
adde. 161. 11|
addicente. 144. 8|
addiderat. 96. 5|
addiderunt. 17. 3| 55. 1|
addidit. 74. 4|
additi. 41. 1|
addito. 10. 4| 29. 7| 37. 6| 91. 7|
additum. 146. 3|
additus. 143. 1|
adduci. 22. 11|
adduxerat. 25. 5|
adegiſſet. 92. 2|
ademere. 82. 15|
adeo. 6. 6| 23. 1| 24. 4| 27. 1| 28. 5| 29. 9| 35. 1| 38. 23| 39. 15| 40. 2| 43. 3| 46. 12| 47. 5. 16| 55. 9| 59. 15| 73. 16| 77. 10| 87. 13| 100. 13| 108. 19| 148. 8| 154. 14| 156. 7| 163. 10| 172. 12| 175. 14| 177. 6| 184. 1| 188. 8|
adeoque. 49. 1. 9| 102. 9| 109. 2| 122. 11|
adeptus. 13. 6|
adequitat. 176. 14|
aderant. 28. 10| 66. 1. 70. 8| 126. 6| 128. 10| 147. 3|
aderat. 19. 2| 36. 15| 65. 12| 69. 11| 100. 14| 110. 24| 122. 7| 126. 12| 153. 3| 178. 10|
adeunt. 28. 12|
adeunte. 187. 12|
adfuit. 177 2|
adfulſit. 175. 5|
adgubernans. 102. 6|
adgubernante. 67. 6|
adhærentem. 68. 18|
adhærentes. 53. 2|
Adherbalem. 59. 9| 90. 12|
Adherbalemque. 93. 14|
adhibuere. 4. 11|
adhibuit. 74. 6|
adhuc. 42. 3| 74. 11| 75. 3| 105. 6| 118. 11| 185. 15|
adiiſſet. 83. 11|
adimeret. 175. 15|
aditi. 81. 5|
adita. 89. 3|
aditu. 92. 6| 183. 5|
aditum. 73. 6|
adjunxerant. 31. 8|
adjutus. 30. 4|
adjuverant. 70. 13|
admirabilior. 52. 15| 156. 6|
admirabilior. 97. 4|
admiratione. 19. 5| 62. 20| 64. 20|
admiratiouem. 2. 7|
admiſſis. 6. 5|
admodum 57. 6| 91. 16| 114. 7|
admonente. 140. 14|
admonitus 172. 7|
admonuit. 74. 6|
admotiſque. 44. 8| 180. 6|
admoverat. 144. 13|
admovit. 4. 4|
adoleſcentia. 42. 1|
adoleſcentiæ. 46. 15|
adoleſcentiam. 3. 3|
adoleverit. 2. 10|
adoleviſſet. 46. 2|
adoptabat. 124. 6|
adoptarunt. 33. 3|
adoptaſſe. 18. 10|
adoptionem. 90. 8| 167. 12|
adortam. 63. 6|
adortæ. 179. 7|
adorti. 185. 7|
adortus. 10. 6| 92. 2| 158. 14| 186. 11|
adprobavit. 38. 18|
adremigantem. 36. 13|
adremigantibus. 69. 8|
adremigaverunt. 109. 3|
Adriani. 54. 12|
Adriatici. 153. 7|
Adriaticum. 97. 10| 107. 6|
adveniens. 188. 6|
adventare. 101. 5|
adventu. 72. 4| 103. 11| 129. 13|
adventum. | 154. 7|
adventus. 49. 15| 69. 2| 73. 15|
adverſa. 181. 3|
adverſaretur. 42. 8|
adverſariis. 137. 8|
adverſis. 51. 8| 60. 23| 116. 11| 153. 6|
adverſo. 125. 1|
adverſus. 18. 5. 11| 24. 5| 41. 5| 58. 12| 60. 10| 61. 7| 75. 13| 79. 11| 81. 2| 91. 1| 93. 7| 120. 5| 149. 13| 153. 5| 155. 8| 157. 13| 180. 8| 187. 2|

Digitized by Google

adulationem. 184. 11|
adulteratæ. 71. 11|
adulterum. 22. 9|
æde. 97. 2|
ædem. 15. 9|
ædes. 18. 6| 27. 15|
ædificatas. 27. 2|
ædificiorum. 158. 8|
Æduorum. 93. 7|
Æetas. 99. 8|
Ægates. 51. 15|
Ægæum. 79. 8| 107. 7|
Ægimurum. 51. 6|
ægræ. 144. 10|
ægre. 71. 5| 188. 9|
ægreque. 43. 7|
ægritudo. 172 10|
ægrumque. 127. 1|
Aegyptia. 163. 14| 176. 4|
Aegyptii. 179. 16|
Aegyptium. 107. 6|
Aegypto 157. 15|
Aegyptum. 149. 1| 157. 7|
Æmilio. 69. 8. 9|
Æmilius. 54. 5|
æmulæ. 77 3|
æmulam. 10. 17|
æmulatio. 126. 5| 150. 13.|
æmulatione. 21. 2| 30. 3|
æmulus. 166. 4|
Ænea 5. 9|
Æneæ. 4. 6.
Ænobarbus. 93. 13|
æquandæ. 121. 8|
æquavere. 143. 9|
æquavimus. 69. 10|
æque. 87. 11|
Æqui. 23. 6|
æquiore. 136. 3|
æquitatis. 121. 5|
æquius. 89. 5|
æquo. 43. 3| 122. 4| 129. 12|
156. 9|
æquoris 107. 9|
æquum. 221. 7|
ærario. 111 8|
ærarium. 60. 3| 112. 6| 121.
14| 145. 12| 181. 17|
ære. 77. 16|
æris. 80. 8. 9. 11|
Æsepus. 102. 10|
æstibus. 112. 10|
æstimabat. 64. 10|
æstimanda. 186. 1|
æstimare. 31. 12|
æstimari. 163. 4|
æstimes. 84. 12|
æstivæ. 22. 5|
æstu. 63. 3| 83. 8|
æstuque. 47. 16|
æstus. 48. 1| 153. 13| 159. 7|
ætas. 2. 12| 16. 5| 42. 1| 118. 8|
ætate. 87 5| 121. 16| 168. 5|
ætatem. 1. 4| 2. 10| 7. 2| 46.
5| 87. 13|
ætatis. 5. 11| 14. 2| 118. 9|
æternâ. 13. 8| 188. 12|
Aethiops, 172. 1|
Aetnæi. 32. 11|
Aetoliæ. 65. 6| 148. 15|
Aetolici. 70. 12|
Aetolicum. 70. 5|
Ætolorum. 70. 8|
Aetolos. 70. 13|
affecit. 85. 1|
affectabat. 47. 9|
affectator. 65. 4|
affectibus. 28. 6|
affinitatis. 31. 8|
affirmans. 7. 6|
afflabat. 101. 1|
afflictisque. 61. 2|
afflictos. 181. 3|
afflixere. 119. 11|
affluentibus. 134. 8|
affusa. 158. 2|
affuturum. 176. 16|
Afranio. 149. 9| 152. 13|
Afranium. 164. 6|
Afranius 128. 3|
Africa. 49. 10| 52. 1| 64. 10:
24| 67 7| 68 8| 76. 7| 90.
2| 92 4| 119. 7| 138. 1| 154.
5| 159. 6| 161. 3|
Africæ. 49. 19| 56. 20| 57. 8|
65. 15| 78. 4| 142. 5| 149.
4| 160 11|
Africam. 23. 3| 36. 10| 46.
13| 49. 10| 51. 9| 61. 3| 64.
11. 12. 25| 65. 2| 87. 14|
153. 5| 157. 7| 161. 4|
Africanæ. 62. 7|
Africani. 78. 6|
Africanus. 69. 11| 82. 16|
Africo. 51. 6|
agat 113. 7|
agebat. 88. 15| 180. 12|
agebatur 52. 1|
agens. 46. 8| 115. 2|
agentem. 8. 1|
agentes 55. 2|
agentibus 147. 7|
ager. 63. 8|
agere. 29. 10| 68. 22| 138. 5|
184. 19| 187. 2|
ageret. 43. 11| 121. 7| 178. 3|
agger. 163. 6|
aggere. 153. 1|
aggredi. 188: 3|
aggreditur. 29 11| 152. 153
168 7|
aggressa. 102. 14|
aggressi. 85. 9| 95. 16|
aggressique. 129. 6|
aggressus. 29 8| 31. 7| 35. 6|
69. 2| 77. 7| 84 3. 8| 90.
6 15| 91. 11| 96. 1| 106. 17|
115. 7| 135. 3| 145. 13| 159.
2| 169. 3| 183. 19|
agitabam. 12. 4|
agitabant. 169. 20| 186. 18|
agitabat. 4. 10| 47. 11| 68.
18| 72. 14| 151. 2| 169: 1|
174. 4|
agitantem. 84. 7|
agitantibus. 81. 1|
agitaret 157. 8| 172. 3|
agitasse. 162. 14|
agitatam. 33. 7|
agitatum. 136. 8| 167. 8|
agitatus. 17. 6| 90. 8| 151. 7|
agmen. 137. 4| 162. 12|
agmina. 38. 1|
agmine. 27. 3| 94. 16| 95. 18|
104. 5.| 122. 7| 135. 13| 138.
8| 159. 2| 181. 8| 187. 20|
188. 2|
agminum. 34. 12|
agnosco. 64. 6.
agnovit. 38. 8|
agraria 45. 13.
agrariis. 94. 7| 121. 3|
agri. 130. 8|
agricola. 24. 1|
Agrigento. 48. 21|
Agrippæ. 43. 7|
Agrippam 187 16|
agris 108. 11| 122: 4: 16. 14|
169 1| 182. 2|
agro. 30. 3.
agrorum. 31. 11| 92. 12| 143.
9| 168. 21|
agros. 42. 9.| 119. 13| 122. 14|
123. 7|
agrum. 27. 12|
agunt. 27. 7| 54. 12| 112. 14|
181. 4. 16|
Ahala. 46. 1|
alacrior. 156. 2|
Alba. 4. 5|
Albamque. 10. 16|
Albani. 102. 19|
Albanis. 104. 4|
Albanis. 104. 1|
Albano. 128. 7|
Albanos. 9. 7|
Albanus. 10. 11|
Albini. 184. 6|
Albino. 91. 5|
Albinovanus. 137. 4|
Albinus. 28. 4|
Alexandriæ. 157. 14|
Alexandro. 65. 5|
Alexiam: 115. 8|
Algidum. 22. 2|
alia. 37. 18| 73. 15| 78. 11|
104. 4| 119. 9| 134. 5| 155.
7| 174. 3| 184. 10|
aliæ. 48. 12| 75. 12|
aliæque. 72. 12|
aliarum. 179. 11|
alias. 93. 14|
aliàs. 10. 6| 27. 12| 54. 3| 51.
15| 108 8| 142. 8| 145. 5|
159. 15| 168. 12| 184. 13|
aliena. 109. 9|
alienæ. 92. 9|
alienam. 101. 16|
alieni. 106. 1|
alieno. 173 12|
alii. 109. 7|
aliique. 165. 5|

a 2

I N D E X

aliis. 11. 17| 109. 1| 185. 12|
188. 19|
aliiſque. 163. 11|
alimeora. 123. 8|
alio. 77. 2| 125. 9| 145. 2|
189. 7|
alioqui. 28. 14|
alioquio. 81. 4| 182. 4|
aliorum. 188. 17|
alios. 24. 9|
alioſque. 103. 1| 137. 9|
aliqua. 51. 10| 78. 14| 172. 3|
aliquandiu. 59. 4| 141. 4|
172. 1|
aliquaoda. 61. 8| 149. 5|
164. 4|
aliquantiſper. 86. 15|
aliquanto. 53. 3| 75. 11| 82.
12| 84. 15| 106. 13| 113. 18|
238. 10| 177. 17|
aliqui. 7. 3|
aliquid. 94. 5| 153. 4|
aliqun. 67. 3| 68. 22|
aliquod. 90. 1|
aliquns 140. 15|
aliquot. 30. 5| 81. 6|
alite. 30. 4|
aliter. 52. 14| 67. 3| 84. 9|
99. 2| 166. 9| 170. 11|
aliud. 29. 12.| 50. 15| 67. 9| 125.
9| 142. 1| 144. 7| 162. 6|
alium. 78. 4|
alius. 74. 4|
allatar. 44. 2|
allato. 172. 2|
allatum. 112. 18|
allevabatur. 152. 3|
allevatæ. 179. 2|
Alliam. 27. 9|
alligati. 72. 7|
Allobroges. 93. 6|
Allobrogom. 147. 3|
alluebat. 186. 16|
Alpes. 27. 4| 46. 6| 57. 2| 93.
4| 94. 16| 95. 14| 115. 2|
147. 4| 180. 14|
Alpheo. 80. 1|
Alpibus. 52. 11| 59. 16| 181. 4|
Alpina. 54. 1|
Alpium. 53. 2. 10| 54. 11| 95.
1| 96. 19|
altæ. 96. 11|
alter. 163. 3| 31. 1. 35. 10|
48. 18| 59. 3| 110. 1| 138.
24| 146. 7| 173. 13. 14|
186. 5|
altera. 62. 18| 78. 2| 91. 4|
147. 4| 157. 1. 2| 160. 11|
163. 14|
alteram. 45. 2. 3| 102. 3|
alteri. 137. 10|
alterius. 80. 3| 138. 14|
altero. 101. 9| 109. 14| 123. 8|
alterum. 55. 7| 61. 18| 78. 11|
113. 22| 168. 11| 172. 10|
186. 4|
alterumque. 18. 1|
altior. 186. 18|
altiſſimos. 72. 5|
altitudioir. 57. 3|
altius. 46. 3| 50. 19| 95. 13|
175. 4|
alto. 110. 5|
altum. 179. 14|
alumna. 138. 7|
amator. 4. 9|
Ambiorix. 112. 15|
ambit. 31. 10|
ambitu. 175. 2|
ambitum. 39. 5| 155. 12|
178. 1|
ambitus. 120. 7| 126. 8|
ambo. 186. 4|
Ambraciam. 70. 7|
Ambracii. 178. 13|
Ambuſtus. 45. 2|
amiel. 33. 18|
amiciſsima. 93. 5|
amicitia. 176. 3|
amicitiæ. 19. 6| 92. 10| 157.
15|
amicitiam. 38. 17| 189. 3|
amicti. 32. 10|
amicum. 141. 8|
amiſerat. 101. 16| 126. 3|
amiſerit. 89. 6|
amiſeruot. 61. 16|
amiſimos. 112. 19|
amiſsa. 128. 14| 147. 13| 183.
12|
amiſsæ. 74. 2|
amiſsio. 62. 18|
amiſsis. 98. 10|
amiſso. 129. 3|
amiſsum. 76. 2| 154. 9|
amne. 139. 11|
amnem. 4. 3| 66. 7| 69. 13|
95. 16| 152. 14|
amoer. 93. 8| 102. 10|
amoibus. 147. 8|
amœoitate. 72. 3|
amore. 166. 9| 178. 3|
amorem. 10. 9| 86. 17|
ample. 159. 10|
amplectar. 2. 7|
amplecteretur. 48. 1|
amplexa. 160. 13|
amplexus. 11. 2| 140. 3|
187. 4|
ampliavit. 11. 16|
amplior. 159. 13|
ampliſsimis. 27. 13|
ampliſsimo. 27. 15|
amplius. 30. 11| 37. 12| 49.
17| 50. 20| 55. 8| 65. 6|
101. 5| 102. 13| 108. 5. 15|
109. 11| 131. 4| 133. 7. 1|
140. 11| 146. 5. 10| 155. 15|
175. 13| 178. 14| 179. 5.
184. 7|
amputabant. 185. 22|
amputantur. 86. 2|
Amulii. 4. 1|
Amulium. 4. 9|
Amulios. 4. 7|
ao. 5. 5| 6. 4| 12. 4| 26. 9. 12.
47. 14| 62. 5| 71. 8| 75. 13|
79. 11| 89. 6| 95. 4| 108.
14| 119. 6| 142. 2| 165. 2|
190. 4|
Anam. 143. 7|
ancept. 10. 2| 152. 12| 162. 1|
172. 12| 188. 3|
Aocharius. 139. 2|
anchoris. 48. 7|
ancilia. 8. 5|
aocipiti. 143. 2. 4| 161. 6|
Aocus. 11. 1| 17. 1|
Andriſcus. 75. 13|
angue. 39| 21|
anguibus. 91. 4|
anguium. 103. 9|
angulos. 63. 17|
angulom. 135. 9|
anguſtias. 5. 4|
anhelaieot. 75. 3|
Anie. 75. 6|
Anienem. 30. 1.
aoima. 147. 13| 167. 1|
animadverſomque. 140. 6|
aoimadverteodum. 147. 7|
aoimæ. 160. 14|
aoimalia. 106. 11|
aoimarum. 173. 1|
animi. 53. 10|
aoimis. 100. 6| 226. 4|
animo. 21. 4| 59. 3| 75. 15|
229. 12| 136. 4| 178. 8|
115. 9|
aoimorum. 124. 2|
animos. 10. 13| 21. 4| 163. 1|
174. 4| 182. 14|
animoſiorem. 33. 8|
aoimom. 60. 23| 173. 6|
animus. 81. 2| 102. 17| 118. 6|
172. 5| 186. 19|
annalibus. 19. 7|
anoaliom. 26. 6|
aonexamque. 49. 7|
aoni. 3. 4. 6| 62. 6| 100. 1|
118. 10| 149. 1|
Anoibal. 56. 1. 5. 13| 58. 8|
59. 2. 8. 10| 63. 9. 10| 64.
4. 5. 23. 24| 68. 8. 11|
145. 13|
Aonibale. 60. 13| 140. 5|
Annibalem. 60. 26| 62. 24.
63. 17| 64. 8. 12. 17| 65.
8| 90. 4| 96. 5|
Annibali. 59. 15| 63. 1| 100. 1|
AnnibalIque. 69. 7|
Aonibalis. 57. 13| 62. 3. 18|
63. 13| 64. 23| 82. 13| 128.
13|
Anoio. 124. 4|
annis. 1. 4| 33. 9| 46. 12. 12|
aooitente. 13. 4|
anoiverſarii. 24. 4|
aooixus. 18. 3| 38. 26|
anoo. 189. 11|
aunonæ. 152. 4|

Annonem. 81. 12|
annorum. 87. 14|
annos. 1. 2| 2. 13| 3. 1| 30. 5| 55. 9| 81. 8| 84. 1. 15| 100. 2| 150. 9| 162. 9| 167. 12|
annotatum. 156. 3|
annua. 167. 1|
annuli. 12. 1|
annulis. 60. 4|
annulorum. 59. 6|
annum. 8. 4| 46. 8| 124. 11| 139. 1|
annuum. 17. 13|
anquirit. 182. 5|
anſeris. 28. 19|
ante. 7. 2| 32. 4| 34. 2| 35. 11| 38. 1| 40. 4| 44. 4| 48. 12| 62. 7| 75. 8. 11| 79. 9| 81. 5| 103. 3| 106. 14| 115. 6| 116. 7| 126. 15| 152. 2| 159. 5. 15| 182. 2| 182. 8. 10. 16| 189. 12|
antea. 64. 18| 66. 7|
antecellebat. 28. 6|
anteceſſum. 139. 15| 184. 1|
Antio. 23. 3|
Antiochi. 71. 8|
Antiocho. 68. 5| 69. 9| 70. 6|
Antiochus. 67. 5| 68. 14|
antiquæ. 43. 8|
antiquiſſimus. 34. 7| 99. 8|
Antiſtium. 187. 15|
Antoniana. 175. 8|
Antonii. 138. 12| 147. 11| 168. 13| 170. 12| 175. 11| 178. 1|
Antonio. 153. 12| 154. 13| 165. 2| 167. 2| 172. 12| 176. 3|
Antonium. 109. 9| 146. 6| 168. 7| 169. 9| 180. 5|
Antonius. 108. 18| 153. 7| 166. 5. 7| 167. 10| 169. 5| 170. 7| 175. 1| 178. 5| 179. 14. 17|
anulis. 174. 11|
annumque. 66. 7|
Apennino. 135. 3|
aperiebant. 152. 1|
aperiebat. 100. 18|
aperiret. 32. 6| 56. 7|
aperitur. 107. 5|
apertamque. 28. 10|
apertè. 172. 2|
apertis. 49. 15|
aperuit. 152. 18|
Apollini. 26. 3|
Apollo. 68. 2|
apparatu. 106. 16|
apparatumque. 102. 13|
apparatus. 37. 2| 120. 9|
appareant. 88. 9|
appareat. 33. 11| 88. 12|
apparebat. 162. 10|
appareret. 171. 6|
apparuit. 27. 12| 126. 13| 142. 8| 168. 8| 179. 9|
appellatum. 124. 14|
appellavit. 27. 15|
appellem. 133. 4|
Appio. 39. 4| 42. 6| 47. 15| 51. 3| 62. 23|
Appium. 2. 15|
Appius. 44. 5| 71. 3| 99. 1|
applicaretur. 157. 6|
apprehenſum. 126. 14|
approbatus. 50. 6|
approbavit. 71. 10|
appropinquabant. 87. 11|
Appuleiana. 119. 15|
Appuleius. 124. 1|
apud. 4. 4. 10| 7. 2| 15. 1| 22. 4| 24. 7| 27. 7| 30. 1| 33. 13| 37. 7. 13| 48. 13| 49. 19| 50. 19| 51. 6. 14| 68. 7| 69. 3| 74. 14| 84. 13| 90. 8| 100. 4| 102. 8| 117. 3| 131. 11| 139. 11| 135. 3| 140. 6. 10| 141. 3| 143. 7. 8| 149. 12| 150. 11| 152. 14| 156. 1| 160. 10| 163. 9| 170. 1| 182. 14| 188. 2|
Apulia. 37. 13|
Apuliæ. 36. 7| 58. 4|
Apuliamque. 62. 3|
Apulo. 71. 4|
Apulos. 36. 2|
Apulus. 40. 7|
aqua. 124. 9| 177. 8|
aquæ. 95. 8|
aquam. 95. 6| 106. 11|
aquarum. 95. 3|
aquas. 95. 2| 97. 12| 106. 13|
aquilæ. 58. 1| 126. 6|
aquilam. 168. 9|
aquilas. 185. 15|
Aquilius. 89. 13| 132. 8|
aquis. 68. 19| 83. 3| 181. 7|
Aquitani. 112. 12|
Arabes. 104. 7|
Arabum. 179. 11|
aræ. 73. 18| 100. 17|
aram. 56. 1|
aras. 65. 10| 128. 8| 140. 3|
aratro. 23. 8. 11|
Araxem. 176. 5|
arbiter. 10. 51| 128. 5|
arbitratur. 173. 2|
arbitrium. 174. 9| 179. 8|
arborem. 4. 4|
arbores. 48. 8|
arboribus. 96. 16| 187. 13|
Arcades. 5. 9|
arcanum. 104. 9|
arce. 4. 9| 29. 2. 3| 39. 18| 64. 4| 102. 2| 116. 1| 125. 4|
arcem. 28. 7| 52. 5| 78. 10| 106. 9|
arcemque. 137. 6|
arces. 61. 9| 152. 8|
arceſſendos. 154. 14|
arceſſeret. 123. 7|
Archelao. 100. 19|
Archimedis. 61. 8|
arci. 78. 2|
arcis. 18. 5|
arctis. 61. 1|
arcus. 70. 1| 177. 5|
ardea. 14. 13|
ardens. 164. 1|
ardente. 154. 15|
ardenti. 182. 16|
ardentibus. 19. 12| 38. 1|
ardentiſſimi. 155. 10|
ardentius. 16. 8|
ardere. 96. 9| 102. 21|
arderet. 20. 3| 79. 5|
ardor. 59. 14|
ardore. 95. 7| 162. 6| 172. 9|
ardores. 177. 11|
arduo. 92. 6|
arena. 134. 1| 136. 3| 151. 8|
arenam. 171. 14|
areniſque. 92. 4|
Arethuſæ. 61. 10|
argentarias. 63. 11|
argenteam. 83. 9|
argenteis. 33. 5|
argenteoque. 93. 11| 132. 3|
argenti. 39. 10|
argentique. 80. 11|
argento. 69. 17|
argentum. 77. 15| 177. 14| 184. 2|
argumentum. 50. 20| 52. 8|
Aricinum. 22. 6|
Arimino. 151. 10|
Ariobarzane. 102. 13|
Ariobarzanes. 148. 13|
Arioviſti. 113. 5|
Arioviſto. 54. 6|
aris. 121. 6|
Ariſtobulo. 105. 2|
Ariſtonicos. 89. 6|
arma. 1. 5| 18. 11| 19. 1. 10| 40. 6| 52. 13| 54. 8. 10| 56. 9| 58. 3| 60. 1| 61. 5| 74. 1. 10| 75. 12| 77. 11| 85. 6. 8. 20| 87. 8| 89. 17| 93. 4| 108. 20| 110. 8| 114. 5| 116. 7| 118. 9| 120. 3| 123. 3| 127. 13| 130. 11| 144. 13| 145. 9| 147. 3| 162. 3| 168. 3. 6| 169. 1| 178. 2| 181. 13| 184. 16| 185. 3| 187. 9|
armamenta. 162. 11|
armantur. 138. 3|
armaſſet. 174. 1|
armata. 43. 6|
armatæ. 25. 8|
armatam. 33. 5|
armaturæ. 156. 13|
armavit. 120. 13| 142. 7| 148. 3|
Armenia. 163. 4|
Armeniæ. 102. 20|
Armeniam. 118. 2| 177. 12| 186. 6|
Armeniis. 186. 4|
Armenios. 103. 18| 119. 2|

Digitized by Google

149. 11| 186. 7|
armillas. 6. 4|
Arminio. 185. 3|
armis. 6. 12| 12. 7| 19. 3| 27. 1| 33. 5. 17| 37. 6| 38. 3. 11. 24| 42. 10| 44. 10| 46. 6| 47 6| 52. 16| 59. 16| 68. 3| 73. 6| 80. 14| 89. 5| 90. 5| 91. 14| 93. 11. 15| 94. 6. 8| 101. 2| 108. 18| 114. 15| 127. 4| 132. 9| 135. 1| 139. 8| 151. 8| 164. 4| 170. 4| 182 2. 17| 185. 3|
armiſque. 3. 2| 62. 2|
armorum. 52. 9| 77. 15| 85. 22| 133. 1| 136. 9. 12| 151. 7| 176. 8| 180. 8|
Arracillum. 187. 9|
arripuit. 62. 11| 162. 12|
ars. 57. 13|
arſerat. 118. 6|
Arſiam. 54. 12|
Arſinoe. 163. 14|
arſiſſe. 34. 3|
Artabazes. 99. 8|
Artaxatis. 103. 18| 186. 10|
arte 48. 7| 73. 14| 153. 12| 176. 7|
artem. 120. 7|
artemque. 9. 6| 96. 6|
artes. 48. 10|
Arthocem. 104: 2|
artibus. 11. 9| 91. 11| 168. 1|
artifex. 16. 10|
artium. 14. 2|
artus: 43. 10|
Arveroi. 93. 2|
Arvernorum. 115. 10|
Arvernos. 114. 14|
Aruntem. 22. 7|
Aruſinis. 38. 3|
arx. 49. 17|
aſcendere. 110. 3|
aſcendere. 180. 14|
aſcendiſſent. 54. 4|
aſcendit. 83. 4| 95. 10|
aſcenſum. 181. 7|
aſcenſum. 187. 9|
Aſculi. 129. 9|
Aſculo 128. 9|
Aſculum. 37. 13|
Aſdrubal. 63. 13|
Aſdrubale. 78. 17|
Aſdrubalem. 81. 13|
Aſdrubalis. 64 13|
Aſia. 68 16| 100. 13. 16| 101. 13. 15| 105. 6| 106. 1| 109. 8| 111. 7| 139. 9| 158 13|
Aſiæ. 68. 3. 10| 72. 2| 100. 6. 18| 101. 11| 103. 16| 128. 6| 179. 11|
Aſiam. 46. 13| 67. 8| 121. 9| 102. 1| 103. 1| 105. 3| 149. 4| 150. 8|
Aſiamque. 174: 7|
Aſiatica. 72. 3| 118. 14| 119 10|
Aſiaticæ. 102. 3|
Aſiatici. 68. 15| 70. 6| 89. 13|
Aſiaticum. 107. 7|
Aſina. 48. 18|
Aſinius. 182. 2|
aſpectu 64. 4| 138. 14|
aſperius. 7. 4|
aſperrimum. 64. 10|
aſperit. 40. 9| 92. 12|
aſpiceres. 40. 6|
aſſequitur. 102. 9|
aſſequutis. 160. 3|
aſſequutus. 69. 4| 95. 1|
aſſerebant. 21. 1|
aſſerere. 124. 1| 125. 9| 126. 6|
aſſertam. 29. 14|
aſſertique. 96. 20|
aſſeruit. 87. 4| 135: 7|
aſſiduè. 18. 13| 22. 1| 52. 12| 179. 12|
aſſidui. 24. 4|
aſſiduis. 85. 10. 29| 155. 4|
aſſuetæ. 5. 2| 171. 15| 180. 10|
aſſueverat. 109. 13| 183. 1| 186. 8|
aſſumpſerat. 78. 6|
aſſurgit. 91. 10.
aſtrinxit. 187. 17|
Aſtudem. 73. 8|
Aſturam. 188. 2|
Aſtures. 186. 17| 187. 20| 188. 16|
aſylum. 5. 8|
at. 101. 12| 103. 19| 185. 2| 159. 6|
Atheſim. 95. 25|
Athenæ. 69. 9| 100. 21|
Athenas. 101. 3|
Atheoio. 132. 1|
Atheois: 65. 9|
Atilio. 41. 2| 49. 10|
Atque. 2. 8| 3. 7| 4. 5| 8. 6| 9 3| 10. 2| 11. 8| 13. 7| 15. 2| 19. 6| 21. 9| 22. 3| 24. 9| 29. 4| 30. 11| 35. 6| 36. 2. 13| 40. 7| 48. 8. 19| 50. 16| 53. 4| 56. 23| 60. 4| 64. 16| 67. 11| 70. 3| 73. 2| 74. 8| 76. 10| 80. 7. 11. 15| 82. 10| 83. 13| 86. 12| 87. 11| 88. 3. 6. 8| 90. 3| 91. 12. 16| 92. 10| 93. 4. 5| 94. 1. 6| 96 11| 97. 10| 99. 7| 100. 11. 17| 100. 7| 106. 3| 107. 2| 108. 19| 110. 2| 111. 9| 113. 2| 114. 14| 117. 4| 119. 4. 6. 11| 120. 2. 12| 123. 3. 6| 127. 14. 15| 134. 6. 7| 138. 15| 140. 4| 141. 1. 8| 143. 8| 145. 2| 146. 1| 148. 6| 155. 6| 157. 11. 12| 158. 9. 16| 161. 16| 166. 12| 174. 12| 176. 1| 177. 1| 179. 2. 16| 180. 13 14| 183. 8| 184. 5. 9| 185. 20| 186. 1| 188. 18. 20| 189. 9|
atqui. 12. 3| 120. 8. 12|
atra. 172. 3|
atrocitas. 21. 8| 170. 4|
atrocitate. 55. 9| 77. 9|
atrociter. 147. 11|
atrocius. 93. 1| 99. 4| 100. 15| 136. 9| 140. 4| 159. 6| 161. 6|
atrox. 6. 5| 37. 8| 93. 2|
Attali. 118. 14| 123. 7|
Attalus. 63. 16| 89. 1| 70. 9|
Attius. 12. 1|
attonitum. 74. 10|
attrectari 100. 5|
attritæ. 122. 17|
attriti. 85 20|
attrivere. 143. 3|
Avaricum. 115. 7|
avaritia. 120. 1|
avaritiæ. 102. 10|
aucta 95. 5|
auctiores. 150. 2|
auctis. 6. 21| 92. 16| 101. 18|
auctiſque. 114 7|
auctor. 34. 3| 56. 13|
auctore. 128. 12|
auctoribus. 17. 8|
auctoritas. 121. 9|
auctoritate. 7. 1| 43. 8| 125. 8.
auctorque. 158. 15|
aucupabatur. 121. 4|
audacia. 83. 8| 92. 3|
audaciam. 49. 23| 165. 20.
audacius. 90. 26|
audentem. 116. 4|
auderent. 30. 11|
auderet. 35. 3| 73. 16|
audiendum. 170. 12|
audiens 155. 18|
audiſſe. 182. 12|
auditum. 56. 7|
avehunt. 28. 2|
Aventino. 44. 10|
Aventinum. 4. 12| 123. 21|
Avernus. 32. 9|
averſi. 59. 13|
avertit. 38. 7|
aves. 5. 3| 172. 6|
auferendum. 173. 5|
Aufidus. 59. 4|
augebatur. 102. 17|
augendam. 18. 3|
augeore. 49. 12|
augere. 150. 4|
augeri. 12. 1|
augur. 12. 5|
auguratus. 12. 5|
augures. 8. 4|
augurio. 5. 1| 12. 2. 3.
Auguſti. 190. 5|
auguſtior. 181. 12|
auguſtiore 7. 6|
Auguſto. 3. 5| 183. 5| 188. 11|
Auguſtum. 2. 1| 3. 3| 81 8| 118. 15| 166. 11|
Auguſtus. 182. 3| 189. 10|
avia. 163. 9|

Digitized by Google

avide. 177. 10|
avita. 66. 14|
avitas. 6. 10|
avitos. 123. 7|
avitum. 14. 6|
avo. 90. 7|
aurea. 179. 13|
aureæ. 158. 18|
aurei. 118. 10|
aureis. 33. 4| 68. 19|
aureo. 12. 9| 104. 9|
aureos. 87. 15|
aureum. 30. 2| 54. 7| 104. 4| 106. 4| 178. 8.
auri. 29. 6| 60. 5| 80. 11| 118. 6|
aurifera. 188. 16|
auro. 39. 10| 69. 17| 116. 12| 117. 12| 118. 7| 123. 14| 163. 13|
auram. 40. 7| 77. 15| 91. 1| 112. 18| 118. 5| 184. 2|
aurumque. 179. 12| 182. 4|
auſa. 152. 6. 9| 153. 5|
auſi. 108. 4| 110. 6| 160. 16|
auſo. 123. 9|
auſos. 110. 3|
auſpicaretur. 4. 11| 36. 6|
auſpicia. 51. 4|
auſpiciam. 48. 5.
auſurus. 158. 5|
auſus 9. 7| 48. 4| 60. 18. 19| 61. 1| 66. 9| 94. 11| 118. 9| 122. 6| 126. 14| 184. 19|
auſuſque. 189. 10|
aut. 23. 3| 27. 12| 36. 14| 38. 24. 25| 39. 15| 40. 4| 50. 2| 59. 11. 12| 67. 4| 81. 8| 85. 11| 96. 15| 98. 6| 119. 7| 120. 9| 126. 11. 12| 136. 4| 138. 11| 162. 17| 166. 2. 3. 8. 9| 189. 9. 10|
autem. 38. 25| 39. 3| 47. 9. 11| 50. 17| 60. 8| 76. 14| 111. 8| 113. 6| 120. 3| 121. 2| 140. 13|
Autrigonas. 187. 1|
Autronii. 146. 1|
avum. 4. 9|
avus. 78. 7|
avunculum. 170. 8|
auxerant. 127. 10|
auxerat. 159. 9|
augere. 136. 6|
auxilia. 50. 7| 71. 8| 148. 12| 155. 16|
auxilii. 70. 9| 175. 10|
auxiliis. 69. 14| 75. 18|
auxilio. 29. 5|
auxilium. 10. 11| 65. 9. 16| 93. 7| 121. 2| 133. 8| 153. 11| 157. 7|
Auxima. 143. 13|
auxit. 12. 1|

B

BAculo. 132. 3|
baculum. 176. 9|
Bæbium. 138. 14| 141. 2|
Bæbius. 53. 7|
Bagradam. 49. 20| 160. 10|
Baiæ. 32. 9| 59. 17|
Baleares. 110. 1|
Balearibus. 142. 5|
Balearicum. 107. 4|
Balearicus. 110. 2|
balſami. 104. 6|
baltea. 54. 4|
baltei. 185. 17|
barbaræ. 182. 14|
barbari. 9. 1| 28. 16| 94. 13| 117. 17| 182. 7| 183. 14| 185. 15| 187. 12|
barbarica. 95. 16|
barbaries. 183. 10|
barbaris. 62. 11| 85. 7| 93. 9| 99. 4| 147. 6| 177. 6| 182. 13| 188. 1|
barbaro. 30. 2|
barbarorum. 94. 9| 95. 8| 182. 7| 185. 1. 12|
barbaros. 27. 7| 29. 6| 163. 7|
barbarum. 89. 11|
barbarus. 96. 5| 113. 12| 182. 17| 185. 13| 186. 13|
Baſilo. 153. 11|
beatiſſimam. 87. 4|
Belgarum. 112. 3|
Belgicæ. 187. 7|
bella. 53. 5| 73. 17| 88. 5. 11| 120. 3| 130. 1|
bellandi. 9. 6| 91. 5|
bellantes. 70. 13|
bellatoribus. 16. 10|
Bellatricem. 5. 2| 62. 2|
bellatam. 185. 20|
belli. 6. 13| 8. 7| 31. 8| 35. 8| 36. 3| 37. 11| 39. 16| 49. 16| 50. 4| 56. 2. 17. 22| 57. 9| 63. 15| 68. 15| 70. 6. 12| 71. 7. 10| 72. 12| 73. 11| 75. 4. 12| 76. 3. 13| 77. 1| 78. 8| 79. 10| 81. 1| 83. 7| 85. 3| 89. 13| 97. 5| 100. 4. 11. 12| 101. 16| 102. 13. 15| 106. 1| 108. 3| 115. 7. 10| 128. 6. 11. 12| 131. 4. 7| 136. 13| 140. 8| 141. 9| 144. 6| 148. 15| 151. 8| 152. 7| 156. 7| 157. 14| 158. 15| 174. 1. 4| 176. 6| 179. 10| 181. 14| 187. 18|
bellicarum. 113. 16|
belliciſ. 109. 13.
bellicorum. 188. 11|
bellicoſiſſimam. 112. 1|
bellique. 151. 14|
bellis. 46. 14| 88. 3| 100. 2. 8| 120. 15| 145. 5| 163. 11| 167. 8|
bello. 20. 1. 11| 12. 6| 38. 17| 39. 13| 47. 7| 49. 7| 50. 19| 51. 2. 14| 52. 7| 70. 5| 75. 2| 89. 4| 90. 17| 101. 9| 102. 4| 105. 10| 110. 14| 112. 13| 130. 6. 9| 136. 9| 137. 11| 143. 3| 147. 12| 149. 6| 154. 10| 160. 10| 173. 7| 175. 17| 178. 12|
belloque. 1. 3| 46. 4| 47. 6|
bellorum. 5. 15| 81. 11| 85. 5| 159. 16|
belluarum. 37. 15|
belluas. 37. 12. 16| 40. 9|
bellum. 23. 6| 24. 2. 6| 32. 4| 35. 5| 36. 1| 37. 2| 49. 11| 55. 7. 8| 56. 14. 15. 17. 22| 65. 6| 67. 10| 68. 6. 12. 16| 70. 10| 75. 7. 13| 76. 7. 12. 15| 79. 13| 80. 1. 16| 90. 3| 108. 16| 112. 7| 125. 11| 127. 6| 130. 1. 4| 133. 3| 136. 2| 140. 18| 142. 1| 143. 15| 144. 1. 7| 148. 10| 15. 12| 152. 7. 10. 13| 154. 12| 157. 11. 23| 159. 8. 14| 160. 5| 161. 8| 164. 5| 167. 21| 168. 11| 180. 14| 183. 13| 184. 1|
bene. 177. 7| 178. 3|
beneficio 33. 18|
beneficiorum. 165. 4|
Beſtia. 90. 18|
beſtiarum. 78. 9|
bibere. 98. 2|
bibere. 146. 4|
biberit. 95. 8|
biberunt. 146. 5|
bi ipitem. 125. 12|
binis. 126. 7|
bis. 4. 7| 32. 6| 39. 19| 40. 1| 66. 2. 3| 164. 2| 183. 13| 189. 11|
Bithyniam. 100. 12| 101. 12|
Bithynico 100. 5|
Bituitus. 93. 11|
Bituriges. 114. 14|
bivio 18. 15|
Bocchum. 92. 7|
Bœotia. 107. 7|
Bojonia 96. 17|
Bomilcaris. 59. 9|
bona. 17. 11| 46. 8| 133. 3| 144. 8|
bona. 52. 8|
boni 64. 13|
bonis. 14. 12| 89. 3|
Bononiam. 184. 8|
bono. 76. 15| 122. 4| 170. 3|
Bononiam. 170. 2|
bonoque. 43. 3|
bonorum. 89. 3|
Boſphorum. 103. 13|
boves. 23. 13|
Bovillis. 22. 4|
Brenno. 72. 1|

Brennos. 180. 15|
breva. 149. 1|184. 15|
breves. 186. 5|
brevi. 2. 6| 6. 11|
brevis. 52. 7|
Britannia. 111. 10|
Britanniam. 114. 1|
Britannos. 114. 8| 119. 3|
Britomaro. 54. 3|
Brundusio. 178. 11|
Brundusium. 41. 1|
Brundusii. 151. 12| 154. 14|
Bruto. 2. 15| 17. 8| 172. 3| 174. 14| 175. 6|
Bruttium. 135. 9|
Bruttius. 40. 7|
Brutum. 168. 4. 7| 171. 12|
Brutus. 18. 6| 20. 8| 82. 12| 129. 10| 171. 1| 173. 5|
Bullis. 60. 4|
Burcone. 51. 6|
Byzis. 78. 2|

C

CAdavera. 147. 14| 156. 5|
cadaveribus. 59. 5| 163. 5|
cadaverum. 171. 15|
cadentem. 83. 3|
cadentes. 103. 7|
Cæco. 39. 4|
cæde. 58. 5| 69. 4| 113. 11| 115. 12| 149. 8| 171. 3| 175. 18| 185. 10|
cædem. 38. 9| 138. 10| 158. 4| 165. 6|
cæderentur. 187. 6|
cædes. 88. 4| 95. 7| 122. 14| 163. 3| 170. 14|
cædibus. 14. 11| 34. 4| 85. 20| 129. 1|
cædium. 129. 8| 140. 8|
Cæniocenſium. 5. 15|
cænum. 126. 11|
Cæpio. 99. 10| 107. 8| 126. 5. 7|
Cæpionis. 129. 2|
cæſa. 39. 3| 43. 6|
Cæſar. 112. 1| 113. 6. 14| 115. 2| 128. 7| 129. 3| 138. 13| 147. 7| 150. 2. 7| 151. 7. 27| 154. 11. 18| 156. 16| 158. 6| 159. 2. 12| 162. 2| 163. 5. 12| 165. 3| 168. 5. 21| 169. 3| 170. 13| 171. 12| 172. 7| 174. 16| 178. 11| 179. 14| 187. 16. 19| 189. 10|
Cæſare. 3. 5| 112. 15| 150. 4| 157. 15| 158. 20| 166. 1| 171. 8|
Cæſarem. 1. 1| 3. 3| 81. 8| 111. 8| 113. 5| 116. 9| 118. 15| 120. 12| 154. 17| 156. 8| 157. 23| 163. 11| 166. 11| 169. 9| 170. 7| 172. 1| 183. 23|
Cæſares. 167. 3|
Cæſari. 113. 20| 150. 14| 158. 5| 165. 7| 183. 5| 186. 15|
Cæſarianæ. 126. 4|
Cæſarianorum. 159. 13|
Cæſaribus. 186. 4|
Cæſaris. 88. 7| 116. 7| 148. 6| 150. 11. 13| 151 1. 9| 153. 4| 156. 3| 158. 2| 159. 5| 162. 8| 166. 8| 167. 9. 13| 172. 4. 9| 172. 5. 7. 13| 173. 1. 11| 179. 4. 18| 188. 13|
Cæſarum. 3. 6|
cæſi. 24. 6| 59. 2| 132. 7| 181. 13|
cæſorum. 170. 9| 177. 4| 182. 11|
cæſus. 164. 6|
Cæteta. 2. 3| 8. 4| 65. 2| 161. 17|
cæteris. 15. 7| 79. 2| 181. 15|
cæteros. 44. 5|
cæterum. 71. 10| 83. 12| 85. 16| 91. 13| 94. 5| 100. 5. 20| 111. 4| 126. 6| 186. 13|
Caieta. 32. 8|
Caii. 135. 4|
Caium. 124. 5. 13|
Caius. 23. 2| 37. 15| 123. 6| 150. 2| 186. 6|
Calabriæ. 36. 6|
Calaguris. 143. 14|
calamitas. 154. 5|
calamitatem. 133. 6|
calamitati. 50. 10|
calamitatibus. 50. 6|
calamitatis. 26. 10| 149. 8|
calamitatum. 36. 12|
calamitoſæ. 142. 4|
calamitoſius. 127. 14|
Calatioo. 48. 20|
calendas. 139. 4|
Calidoniat. 114. 8|
Callidonius. 35. 1|
callida. 176. 8|
callidarum. 181. 2|
callidiſſimè. 91. 10|
callidiſſimi. 57. 10|
callidiſſimus. 58. 8| 90. 4|
calliditas. 98. 5|
calliditatis. 83. 12|
callidum. 60. 20| 112. 12|
callidus. 10. 12| 38. 13| 102. 10| 162. 18|
calones. 86. 2|
color. 113. 10|
Calpurnii. 49. 1|
Calpurnius. 90. 18|
calucie. 54. 2|
Camarinenſium. 48. 22|
Camillo. 29. 15. 18|
Camillum. 42. 11|
Camillus. 29. 9|
Campani. 32. 3|
Campania. 39. 17| 60. 18| 127. 15|
Campaniæ. 32. 1. 6| 37. 7| 59. 26|
Campaniam. 59. 14| 61. 2| 103. 11| 134. 6| 140. 5|
Campanos. 36. 2|
campis. 38. 4. 11| 58. 9| 155. 13| 187. 8|
campo. 85. 18| 96. 3|
camporum. 117. 10|
campos. 79. 14| 152. 18| 176. 9|
candidis. 21. 9| 74. 14|
canaterus. 66. 16|
Cannæ. 58. 4|
Cannarum. 96. 6|
Caonas. 59. 15|
Cannenſem. 185. 9|
Cantabri. 186. 17|
Cantabriam. 187. 4|
Cantabrorum. 185. 18|
Cantabros. 187. 7|
cantaret. 149. 12|
cantu. 67. 4|
Canulejo. 44. 13|
canunt. 87. 15|
caperent. 18. 1|
caperet. 40. 1| 150. 16|
caperetur. 49. 15| 90. 7|
capi. 172. 8.
capiendæ. 94. 14|
capiendos. 179. 6|
capita. 15. 1| 39. 3| 91. 13| 115. 7. 170. 9| 177. 4|
capite. 31. 4| 90. 11| 92. 1| 103. 9. 18| 116. 13| 157. 15| 175. 17| 182. 26|
capitis. 71. 5|
Capitolii. 46. 2| 137. 7|
Capitolini. 28. 7|
Capitolio. 22. 5| 54. 5| 59. 8| 63. 4| 139. 2|
Capitolium. 54. 4| 123. 1. 10| 125. 2| 130. 3| 178. 4|
capitum. 98. 2|
Cappadociæque. 148. 14|
Cappadociam. 101. 13| 119. 22| 159. 2| 177. 12|
Capicæ. 7. 2|
Capſam. 92. 4|
capta. 5. 13| 14. 13| 23. 4. 9| 25. 1. 11| 43. 1| 62. 7| 81. 17| 112. 7| 132. 7. 8| 144. 8| 172. 13| 181. 14|
captæ. 55. 11| 74. 4| 153. 12|
captam. 39. 17|
captaret. 158. 19|
captique. 134. 12|
captarum. 15. 5|
captas. 125. 9|
captato. 100. 10|
captis. 35. 7| 103. 18| 113. 21| 173. 1|
captivaque. 109. 2|
captivam. 137. 8|
captivis. 96. 8|

captivitas

captivitas. 51. 1|
captivitate. 56. 20|283. 1| 287. 24|
captivitatis. 40. 10|
captivorum. 50. 13|
Captivos. 40. 8| 74. 10| 98. 1| 99. 3| 62. 20| 119. 6| 184. 3|
captivoſque 38. 15|234. 15|
captivus. 263. 23|
capto. 34. 4|
captum. 5. 15| 23. 17. 5| 113. 19| 150. 4|187. 12|
captus. 89. 12| 278. 3|
Capua. 32. 2| 62. 17| 233. 8|
Capuæ. 84. 10|
Capuam. 39. 15| 62. 22|139. 11|
caput. 4. 6| 11. 4| 13. 10. 11| 33. 2| 35. 11| 36. 3. 7| 38. 7| 39. 8| 42. 1| 46. 12| 50. 4| 61. 7| 64. 6| 70. 7| 72. 11| 73. 6| 79. 7| 112. 17| 113. 21| 117. 17| 118. 3| 123. 2. 13| 138. 12| 170. 11| 173. 5|
Caralæ. 49. 8|
Caralim 61. 13|
Carbo. 129. 7| 138. 9| 139. 14|
Carbonis. 141. 1|
carcer. 138. 1|
carcere 50. 11|119. 8|140. 1| 147. 9|
carcerem. 44. 10|
carceris. 50. 14|
cardinis. 180. 15|
caret. 116. 11|
Cariſſus. 188. 6|
caroiſicum. 138. 15|
carnis 86. 9| 95. 20|
Carnutas. 114. 14|
carpenta. 40. 5| 124. 4|
carpentis. 96. 11|
carpento. 14. 10| 93. 12|
Carræ. 22. 6|
Carras. 117. 12|
Carſeoli. 129. 1|
Carthagine. 59. 12| 78. 9| 82. 17| 189. 12|
Carthaginem. 33. 3| 50. 4| 59. 6| 63. 2| 77. 2. 3. 7| 79. 1| 80. 13| 85. 2| 90. 2|
Carthaginis. 64. 6. 15| 69. 11| 79. 6| 84. 10| 85. 16| 118. 13|
Carthago 49. 15|50. 16| 52. 17| 52. 6| 62. 8|76. 10|
caſam. 4. 3|
caſas. 29. 11|
Caſpium. 105. 7|
Caſſidam. 182. 15|
Caſſii. 135. 4| 172. 24|
Caſſio. 173. 6| 174. 20| 175. 6|
Caſſium. 45. 13| 100. 4|172. 12|
Caſſius. 165. 5| 169. 10| 172. 1| 172. 16|
Caſtalla. 49. 17|109. 4| 131. 6| 132. 5| 155. 7|184. 7|
caſtellis. 116. 3|
caſtellorum. 179. 2|
caſtigaret. 161. 9|
caſtigaſſat. 114. 6|
Caſtoram. 22. 9| 17. 1|
Caſtoris. 97. 1|
caſtra. 23. 9| 49. 20| 62. 18| 63. 1| 64. 3. 6. 14| 69. 14| 71. 1| 83. 11| 84. 2| 94. 4| 112. 18| 113. 5| 116. 2| 117. 3| 131. 7. 8| 132. 7| 134. 4. 5| 135. 4| 152. 14. 16| 155. 8| 168. 9| 171. 13| 172. 13| 185. 8| 187. 3| 188. 3. 14|
caſtrenſis. 51. 18|
caſtris. 19. 12| 29. 7| 39. 19| 42. 5| 63. 9| 66. 3| 73. 5| 85. 18| 86. 12| 94. 10| 102. 19| 104. 2| 113. 8| 126. 7| 134. 13. 18| 160. 20| 162. 16| 168. 8. 11| 172. 5. 7| 173. 1| 175. 15| 176. 14| 178. 12| 184. 19| 188. 2|
caſtriſque. 91. 7|
caſtrorum. 155. 1|
caſu. 67. 6|
calus. 38. 5|
carenæ. 138. 1|
cateoas. 44. 10| 72. 8| 105. 2| 108. 19| 174. 8| 183. 2|
catenatique. 130. 8|
catenis. 76. 4| 87. 7| 92. 12| 132. 13|
catervas. 137. 5|
Catilina. 147. 2. 10. 14|
Catilinam. 120. 10|145. 7|
Cato. 77. 1| 82. 5| 98. 1| 107. 8| 112. 4| 129. 6| 147. 7| 149. 13| 159. 11| 160. 9|
Cattos 183. 17|
Catuli. 142. 3|
catulis. 4. 3|
Catulo. 51. 14| 144. 1|
Catulus. 139. 1| 143. 1|
Cancaſo. 104. 1|
Cancaſumque. 98. 11|
canda. 103 10|
Caudiors. 33. 13|
Caudini. 85. 14|
cavebatur. 164. 8|
Cavelanis. 114. 9|
cavi. 134. 3|
cauſa. 36. 17| 65. 7| 70. 14| 75. 12| 76. 13| 95. 5| 132. 13| 140. 8| 158. 1| 167. 9| 171. 2|
cauſæ. 82. 9|
cauſam. 72. 10| 100. 4| 138. 5|
cauſaque. 81. 11|
cauſarum. 185. 11|
cauſas. 122. 1|
cauſis. 113. 4|
cauſſa. 5. 14| 79. 10| 85. 3| 92. 3|
cauſſam. 56. 2|
cauſſæ. 56. 5|
cauſſis. 67. 8|
ceciderunt. 54. 9| 58. 8| 82. 13| 92. 4|
cecidiſſent. 62. 17| 81. 15|
cecidiſſet. 50. 2| 175. 13|
cecidit. 18. 9| 29. 9| 50. 20| 52. 7| 80. 4| 84. 4| 89. 9| 98. 8| 102. 9| 103. 20| 162. 10| 175. 16|
cecinerat. 92. 14|
cecinere. 84. 12| 128. 13|
cecinerunt. 152. 10| 159. 16|
cedente. 153. 3|
cedentes. 152. 18|
cedentibus. 25. 6|
cedentis. 60. 20|
cedere. 69. 5|
celabrabant. 36. 12|
celebratus. 61. 10|
celebravit. 134. 13|
celebri. 78. 18|
celeres. 48. 9|
celeritate. 48. 2| 64. 3| 114. 2|
celiæ. 86. 10|
Celtiberiam. 152. 18| 163. 11|
Celtiberique. 142. 3|
Celtiberis. 83. 7|
Celtiberorum. 84. 14|
Celtiberos. 82. 5|
Celticos. 82. 12|
cenſebat. 147. 8|
cenſoria. 39. 12|
Cenſoriuoque. 77. 6|
Cenſorius. 82. 5|
Cenſos. 92. 1|
cenſuit. 50. 12|
cenſum. 13. 7| 152. 1|
cenſus. 17. 4|
Centimalo. 55. 4|
centum 48. 6| 52. 1| 82. 7| 87. 14| 88. 1| 102. 13| 118. 20. 13| 155. 6| 163. 8| 170. 5|
Centuriarum. 60. 8|
centuriis. 22. 10|
Centurio. 182. 13|
Centurione. 72. 9|
Centurionibus. 183. 20|
Centurionis. 155. 5|
ceperat. 84. 4| 147. 13|
Caphalaniam. 70. 10|
cepiſſent. 71. 1|
cepiſſet. 52. 2| 82. 9|
capit. 89. 10|
Ceraunios. 70. 11|
Cereriſque. 32. 5|
certa. 184. 1| 188. 12|
certamen. 27. 8| 32. 7| 48. 12| 108. 4| 188. 4|
certamina. 143. 5|
certamine. 30. 2| 41. 2| 82. 12| 122. 10| 186 10| 188. 7|
certaminibus. 82. 4|

certaminum. 83. 5| 222. 2| 261. 27| 188. 12|
certatim. 183. 13|
certatum. 43. 3| 188. 8|
certavere. 66. 16|
certe. 5. 5| 26. 10| 64. 5| 71. 9| 75. 14| 79. 12| 95. 5. 9|
certorum 79. 6|
certos. 120. 8|
certum. 62. 8| 64. 8| 92. 16|
cervices. 180. 12|
cervicibus. 40. 12|
Celonius 163. 6|
ceſſantium. 52. 9|
ceſſaret. 20. 4| 23. 12|
ceſſerat. 50. 16| 69. 12|
ceſſerunt. 62. 8|
ceſſiſſe. 32. 1|
ceſſiſſet. 70. 4| 83. 4. 8. 24|
ceſſit. 63. 5| 64. 24| 90. 6|
Cethegi. 146. 1|
chæroneam. 202. 8|
Cheoum 66. 7|
cheruſci. 184. 2|
Cheruſcos. 183. 16|
Chryſocollæ. 188. 27|
Chryſus. 133. 6|
cibaria. 119. 13|
cibi. 160. 8|
cibis. 43. 12|
cibos. 201. 4|
cibum. 110. 9|
Cicero. 146. 10|
Ciceronem. 146. 6|
Ciceronis. 147. 5| 170. 16|
Cilicas. 274. 3|
Ciliciam. 132. 2|
Cilices. 205. 9|
Ciliciæ. 206. 9| 248. 14| 257. 7|
Ciliciam. 208. 3| 228. 3| 216. 1|
Cilicum. 253. 12|
Cimbri. 64. 1| 97. 7|
Cimbrica. 138 12|
Cimbricæ. 67 3|
Cimbricis. 88. 2|
Cimbros. 95. 12|
C minius. 33. 10|
cincta. 137. 14| 168. 23|
cinctum. 61. 19|
cineres. 157. 12|
cineribus. 78. 15|
cingente. 27. 3|
cingulis. 60. 4| 86. 16|
Ciona 237. 12. 15| 238. 8|
Cinnanaque. 248. 4|
cinxit. 187. 12|
circa. 20. 8| 23. 4| 29 21| 28. 27| 38. 9| 36. 10| 48. 22| 215. 6| 132. 12| 134. 23| 235. 8| 153. 5| 160. 13| 261. 15| 264. 9| 280. 9| 288. 26|
circiter. 52. 2|
circo. 140. 2|
circum. 2. 13.
circumacta. 50. 5|
circumdatam. 216. 3|
circumdatos. 86. 12|
circumegit. 137. 2|
circumfuſa. 208. 6|
circumfuſi. 217. 23| 254. 2|
circumlato. 275. 16|
circumlitum. 146. 4|
circumſonare. 156. 1|
circumtuliſſet. 50. 2|
circumtulit. 2. 5| 204. 6| 218. 9|
circumvenit. 253. 20|
circumventurus. 256. 8|
circumventus. 258. 8|
circumvolabant. 272. 2|
Cirtam. 62. 8|
Ciſalpinæ. 168. 3|
citaret. 285. 7|
citavere 20. 9|
citerior. 253. 11| 286. 16|
citius. 62. 5| 244. 2|
cito. 201. 21|
citra. 81. 29| 84. 6| 90. 6| 183. 7|
cives. 45. 13| 227. 9| 236. 3| 149. 12| 275. 3|
civibus. 27. 25| 229. 5| 236. 3| 257. 3| 256. 6| 264. 9|
civicam. 236. 21|
civile. 227. 6| 142. 2| 143. 25| 144 2| 148 6|
civiles. 226. 9| 175. 4|
civili. 147. 2| 165. 22|
civilibus. 200. 7| 245. 5| 167. 7|
civilis. 139. 7| 251. 8| 157. 14|
civilium 267. 9| 280. 8|
civitas. 20. 28| 24. 1| 26. 13| 47. 9| 49. 26| 56. 3| 62. 6| 78. 3| 80 5| 87. 6| 93. 6| 202. 2| 120. 3| 126. 23| 152. 8| 170. 20| 288. 8|
civitate. 230 3|
civitatem. 37. 4| 87. 4| 216. 2| 225. 23| 242. 10| 244. 9. 12|
civitati. 36. 12|
civitatis. 30. 20| 39. 29| 56. 8| 100. 26| 226. 20| 127. 10| 167. 4|
civium. 18. 6| 88. 22| 101. 25| 230. 7| 240. 22| 249. 8| 261. 9|
clade 18. 7| 26. 6| 50. 9| 202. 7| 127. 4| 238. 2| 244. 5| 146 8| 175. 3| 188. 4| 289. 8| 260. 22| 276. 64| 281. 18|
cladem. 57. 26| 275. 28|
clades. 24. 6. 8| 27. 10| 33. 23| 51. 10| 64. 12| 216. 22| 143. 9| 159. 9| 172. 9|
cladi. 31. 2|
cladibus. 33. 8| 206. 20| 228. 26|
cladis. 29. 32| 56. 23| 58. 5| 56. 4| 92. 9| 228. 3| 272. 24| 276. 22|
cladium. 55. 9| 230. 20|
clamatum. 77. 21|
clamore. 28. 22| 220. 22| 162. 63|
clangore. 28. 29| 260. 2|
clariſſima. 80. 15|
clariſſimos. 42. 8|
clariſſimum. 36. 4|
claritate. 218. 26|
claſſe. 23. 4| 48. 24| 52. 4| 65. 24| 206. 6| 214. 2. 7| 242. 10| 274. 2| 278. 23| 287. 6|
claſſem. 36. 23| 50. 2| 52. 6| 73. 22| 76. 24| 77. 8| 202| 23| 220. 5. 7| 224. 6| 238. 22| 261. 9|
claſſes. 23. 7|
claſſibus. 206 27. 284. 8|
claſſica. 256. 3|
claſſicis. 258. 23|
claſſico. 244. 12|
claſſicorum. 253. 9|
claſſis. 23. 5| 48. 5. 6| 56. 8. 26. 27| 66. 6| 77. 24| 78. 23| 276. 20|
claudere. 252. 6| 289. 22|
Claudio. 42. 6| 47. 25| 52. 3| 60. 27|
Claudium. 2. 15| 84. 3| 282. 8|
Claudius. 63. 26|.
clauſa. 52. 9|
clauſo. 33 24|
clauſtra. 66. 8| 64. 16| 658. 23| 260. 21| 281. 5|
clauſum 289. 12|
clementia. 65. 20. 264. 5|
clementiam. 265. 3|
Cleopatra. 258. 12|
Cleopatræ. 266. 9| 278. 3|
cliens. 218. 7|
clientela. 90. 20|
clipeis. 95. 27|
clipeos. 214. 9|
Clodio. 211. 2| 234. 2|
Cloelia. 29. 7| 20| 8|
clusi. 135. 6|
Clusio. 27. 8|
Clusium. 27. 5|
Clypea. 49. 16|
Clypeis. 6. 5|
Clypeos. 6. 4|
Cnæi. 72. 2| 152. 23|
Cnæo. 55. 4| 272. 23| 277. 21|
Cnæum. 222. 9| 163. 8|
Cnæus. 61. 25| 88 22| 203. 16| 243. 2| 245. 1|
Cnoſsum. 209. 5|
coartique. 48. 22|
Cocles. 29. 8|
coctæ. 95. 20|
coegeritque. 37. 9|

coegit. 69. 3| 182. 4|
cœleſtes. 68. 1|
cœleſtium. 8. 8|
cœli. 95. 19| 167. 4| 177. 12|
cœlo. 7. 7| 32. 6| 35. 8| 54. 1| 57. 3| 63. 4| 73. 6| 83. 9| 105. 1| 164. 1|
cœlum. 58. 6. 12| 88. 4| 93. 3| 96. 12| 126. 12| 184. 10|
cœna. 48. 16|
cœperat. 101. 14| 151. 13| 162. 4|
cœperit. 2. 10|
cœperunt. 163. 3| 184. 18| 188. 19|
cœpimur. 88. 12|
cœpit. 46. 10| 64. 11| 65. 7| 111. 11| 122. 14| 159. 16| 188. 16|
cœpta. 122. 13|
cœptum. 24. 2|
coercuit. 190. 2|
coeunt. 27. 13|
cogeret. 124. 8|
cogeretur. 122. 11|
cogitarent. 67. 11|
cogitavit. 103. 14| 114. 1|
cognita. 64. 5|
cognitum. 74. 13| 96. 9|
cognomen. 14. 5| 60. 13| 106. 10| 109. 12| 184. 13|
cognominatæ. 99. 7|
cognoſcere. 2. 4|
cognoſceret. 81. 6|
cohærenter. 81. 9|
cohortes. 139. 8| 156. 11| 162. 15|
coire. 167. 1|
coirent. 123. 2|
coiſsent. 133. 9|
Colchis. 103. 11|
Colchorum. 104. 1|
Colchos. 103. 12. 20|
colendum. 8. 7|
colere. 41. 9|
coleretur. 53. 9|
colit. 190. 6|
colla. 55. 5|
Collationeque. 2. 15| 17. 8|
collatis. 64. 4. 19| 68. 21|
collaturus. 2. 8|
collega. 166. 4|
collegii. 120. 12|
collegiis. 14. 1|
collemque. 145. 1|
collinamque. 140. 6. 10|
collinaque. 137. 3|
collocatus. 18. 15|
collocavit. 180. 5|
colloquio. 48. 19|
colloquium. 64. 19| 117. 15|
colonia. 87. 8|
coloniam. 11. 4|
colonos. 169. 18|
Colophonem. 89. 8|
color. 189. 7|
colorum. 188. 17|
columnas. 62. 4|
comas. 130. 11|
comburunt. 55. 3|
cominus. 60. 18| 64. 19| 122. 11| 143. 8| 159. 18|
comis. 6. 8|
comitantur. 28. 3|
comitata. 116. 13|
comite. 160. 6|
comiteſque. 160. 13|
comitia. 124. 12|
comitialibus. 174. 16|
comitiis. 124. 3| 151. 3|
comitiorum. 122. 13|
comitum. 123. 10| 173. 8|
commeatibus. 51. 15| 132. 9| 152. 16|
commeatus. 11. 5| 117. 8|
commeatuum. 155. 9|
commentum. 21. 6|
commentus. 60. 13|
commercia. 122. 16|
commerciis. 105. 4|
commilitans. 123. 5|
commilitio. 167. 13|
commilitonibus. 21. 11|
commilitoniſque. 89. 2|
commilitonum. 44. 9|
comminuerentur. 9. 8|
commoveretur. 60. 17|
commiſit. 11. 3|
commiſsa. 69. 7| 86. 4| 155. 14| 171. 8|
commiſsam. 58. 1|
commiſsum 76. 11| 149. 1|
committentis. 156. 4|
commoveretur. 185. 6|
commune. 80. 12| 148. 9.
communi. 56. 5|
commonitaſque. 132. 9|
commutatio. 50. 15|
comparare. 150. 4|
comparata. 114. 1| 121. 2|
comparationem. 76. 8| 176. 12|
comparatis. 171. 12|
compedibus. 131. 13|
compendiis. 94. 17|
compendium. 10. 1|
comperimus. 80. 9|
comperiſset. 28. 8|
compeſcuit. 66. 13| 185. 21|
competitore. 124. 4|
competitorem. 91. 3| 124. 13|
complexus. 107. 2|
comploratum. 77. 10|
componitur. 172. 1|
compoſita. 157. 1|
compoſitam. 144. 9|
compoſito. 113. 16|
compoſuerat. 44. 6|
comprehenderent. 48. 10|
comprehenſis. 78. 11|
comprehenſum. 187. 11|
comprehenſus. 95. 10|
compreſserint. 64. 4|
compulerant. 60. 21|
compulere. 145. 10|
compulit. 101. 4| 138. 9| 155. 1| 169. 3|
compulſi. 86. 8|
compulſis. 78. 10|
compulſus. 62. 21|
computare. 140. 13|
conatus. 124. 4| 125. 9|
concepere. 182. 11|
conceperat. 12. 3|
concesserunt. 171. 9|
conceſsit. 66. 11|
concidere. 96. 15|
concideretur. 177. 14|
concidiſset. 147. 15|
concidit. 116. 5| 140. 11|
conciditur. 96. 4|
conciliandum. 120. 5|
concineret. 68. 21|
concione. 18. 4. 9| 137. 14|
concionem. 7. 2|
concionibus. 144. 12|
concitarent. 50. 20|
concitat. 89. 11|
concitato. 123. 3|
concitatum. 133. 4|
concitatus. 17. 11|
concitavit. 131. 1| 168. 11|
concordiam. 43. 9| 150. 12|
concretus. 183. 4|
concubia. 154. 15|
concurrit. 154. 5|
concupiit. 183. 14|
concupiſcit. 176. 5|
concurrerent. 128. 5| 136. 3|
Concurreretur. 170. 12|
concurriſsent. 28. 9|
concurritur. 138. 3|
concurrunt. 139. 11|
concurſum. 161. 6|
concuſserit. 78. 7|
concuſsit. 90. 3|
condidiſset. 190. 4|
condidit. 9. 6| 79. 1|
condita 189. 12|
conditam. 92. 3|
conditionibus 37. 4|
conditor. 3. 10|
conducti. 75. 5|
confecit. 89. 13| 97. 4| 103. 4|
confectum. 76. 12|
conferantur. 39. 16|
conferat. 1. 4| 55. 10|
conferre. 81. 3|
confertiſsima. 31. 15|
confeſsa. 3. 11|

b a

confeſſio. 64. 9|
confeſſione. 64. 8: 22|
conficerent. 109. 7|
conficeret. 29. 4|
conficeretur. 119. 9|
conficiendæ. 84. 7| 154. 19|
confinio. 11. 4|
confirmare. 162. 12|
confiſcationem. 111. 3|
confiſus. 124. 3|
confiterentur. 39. 6|
confixa. 163. 6|
conflat. 132. 4|
conflata. 245. 7|
conflatum. 77. 16|
conflavit. 44. 1| 57. 1| 125. 9|
confligerent. 161. 12|
conflixere. 161. 8|
confluentes. 170. 2|
confodere. 145. 10|
confodiendum. 173. 8|
confodit. 46. 1|
confoſſus. 139. 3|
confugerat. 74. 3| 76. 4|
confugerunt. 171. 5|
confugiſſet. 166. 10|
confugit. 137. 15|
confuſa. 88. 9|
congerebantur. 163. 3|
congeſta. 37. 17|
congeſti. 164. 9|
congeſtis. 163. 5|
congredi. 30. 11| 48. 4| 60. 18| 66. 9| 94. 14| 152. 10|
congregavit. 5. 10|
congreſſu. 34. 3|
conjunxerint. 64. 3|
conjurant. 34. 1|
conjuratio. 114. 13| 146. 6| 165. 7|
conjuratione. 112. 15| 185. 5|
conjurationis. 147. 9| 152. 1|
connexa. 135. 10|
conſalutant. 170. 3|
conſanguinea. 111. 18|
conſanguineos. 85. 4|
conſcendit. 122. 7|
conſcientiam. 74. 2|
conſcius. 106. 9|
conſcripſerant. 44. 3|
conſecrant. 27. 14|
conſecraretur. 190. 6|
conſecrat. 17. 12|
conſecrationem. 35. 12|
conſecrationis. 7. 4|
conſecravit. 5. 6|
conſederat. 59. 15|
conſedit. 149. 3|
conſeneſceret. 94. 23| 155. 10|
conſeneſcerunt. 165. 6|
conſenſit. 58. 7|
conſenſu. 125. 8|
conſentiebant. 98. 6|
conſentire. 167. 1|
conſenuerit. 2. 11|
conſenuit. 3. 6| 43. 1|
conſequutus. 153. 2| 163. 9|
conſerta. 86. 14|
conſeſſum. 39. 6|
conſideret. 2. 9| 76. 11|
conſilia. 145. 9| 154. 18| 188. 7|
conſilii. 188. 15|
conſiliis. 38. 12| 60. 11| 68. 20| 157. 9|
conſilio. 64. 3| 108. 9| 158. 12| 175. 14| 176. 6| 188. 5: 13|
conſilium. 6. 13| 60. 9| 73. 4| 86. 11. 16| 95. 4| 128. 7| 155. 11|
conſortium. 45. 6|
conſpectu. 7. 3| 108. 10| 118. 1|
conſpectum. 62. 11| 74. 3| 114. 4|
conſpectus. 156. 2|
conſpicuum. 93. 10|
conſpiratione. 124. 15| 147. 2|
conſtaret. 85. 2|
conſtat. 28. 6| 64. 21|
conſternati. 160. 1|
conſternatos. 14. 10|
conſtituendum. 2. 8|
conſtituit. 183. 7|
conſtitui. 173. 6|
conſtitutam. 38. 11|
conſtituunt. 94. 8|
conſuetas. 89. 7|
conſuetus. 111. 2|
conſueverat. 56. 1|
conſul. 27. 9| 66. 2. 11| 79. 14| 84. 5| 90. 18| 106. 14| 146. 9|
conſularem. 39. 11|
conſulares. 135. 2|
conſulari. 67. 3|
conſularia. 124. 12|
conſularis. 139. 6|
conſulatu. 124. 3| 150. 3|
conſulatus. 152. 3|
conſule. 31. 9| 37. 8| 47. 15| 50. 18| 51. 3. 6. 14| 57. 9| 62. 13| 65. 13| 69. 2. 11| 73. 7. 13| 76. 1| 77. 17| 123. 12| 125. 1| 130. 4| 165. 2|
conſulebatur. 109. 6|
conſulem. 67. 1| 124. 13| 152. 17| 168. 7|
conſulentes. 94. 14|
conſulenti. 15. 3|
conſulere. 17. 18|
conſuleretur. 77. 2|
conſules. 3. 16| 17. 15| 33. 19| 64. 3| 128. 4. 8| 139. 14| 145. 11| 146. 7|
conſuli. 35. 2|
conſulibus. 2. 15| 28. 1| 33. 14| 37. 14| 39. 9| 48. 4| 60. 7. 9| 77. 6| 137. 11| 139. 6| 144. 1| 149. 9| 150. 16| 167. 1|
conſulis. 23. 9| 40. 7| 83. 11| 116. 12| 138. 12| 172. 7| 185. 14|
conſulto. 137. 4. 8|
conſultone. 95. 4|
conſuluit. 33. 16|
conſulum. 32. 1| 35. 10| 48. 18| 129. 9|
conſummaretur. 100. 3|
conſummaret. 36. 9|
conſumpſiſſet. 131. 12|
conſumpti. 158. 17|
conſurgere. 81. 2|
conſurgerent. 37. 3| 128. 1|
conſurgitur. 135. 6|
conſurgunt. 73. 1|
contagio. 31. 8| 75. 4| 81. 10|
contagione. 28. 16| 85. 6|
contagium. 122. 3|
contemnere. 187. 20|
contemnit. 75. 16|
contemnitur. 75. 11|
contempſerat. 4. 6| 51. 4|
contemptu. 30. 10|
contenderent. 156. 9|
contendiſſe. 2. 2|
contendit. 132. 13|
contenti. 27. 5| 54. 13| 85. 12| 97. 9. 11| 106. 2| 134. 1. 6| 145. 6| 186. 19|
contentio. 10. 3|
contento. 119. 7|
contentus. 29. 16| 48. 11| 57. 17| 58. 7| 68. 15| 81. 18| 83. 14| 91. 12| 106. 7| 114. 10| 131. 14| 141. 9| 147. 3| 170. 13|
contigerunt. 83. 6|
contigiſſet. 94. 11|
continebat. 118. 13|
continentem. 47. 6| 186. 12|
continenti. 68. 18|
continere. 106. 14|
contineretur. 14. 4|
continua. 189. 9|
continuationem. 162. 4|
continue. 81. 9|
continuo. 68. 2|
continuos. 79. 3|
contiſque. 96. 11|
contorta. 97. 11|
contra. 31. 2| 62. 13| 63. 10| 65. 9| 76. 11| 89. 15| 92. 4| 113. 3| 122. 12| 127. 15| 135. 6| 152.

Digitized by Google

5|167. 11|169. 8|
contractis. 154. 17| 173. 14|
contraxit. 114. 16| 113. 16|
Contrebiam. 82. 8|
controverſia. 38. 10|
contulerunt. 77. 17|
contulit. 38. 14|
contumacia. 15. 8|
contumax. 61. 14|
contumaliam. 37. 1|
convenerat. 173. 7|
convenisset. 75. 9| 162. 7|
convenit. 64. 21| 142. 7| 150. 6|
conventum: 184. 19|
converſa. 76. 5| 96. 8| 102. 7| 180. 2|
converſæ. 48. 8|
converſi. 37. 12| 85. 8| 87. 1|
converſione. 167. 4. 6|
converſis. 27. 8| 50. 7| 143. 10|
converſus. 14. 23| 30. 8| 64. 11| 83. 6| 102. 18| 190. 2|
converterat. 64. 2| 83. 10|
converteretur. 62. 19|
convertiſſet. 90. 18|
convertit. 83. 3|
convertitur. 95. 13|
convincitur. 147. 6|
convivii. 74. 6|
conviviorum. 110. 9|
convocavit. 112. 15|
convulnit. 72. 7|
coopertum. 125. 5|
cooptationem. 168. 2|
conata. 63. 3|
copia. 93. 3| 156. 7|
copiæ. 129. 2| 139. 13| 142. 7| 177. 2|
Copiarum. 179. 9|
copias. 64. 13| 108. 8| 132. 9| 138. 8| 143. 2. 4| 175. 12|
copiis. 19. 2| 69. 15| 92. 1| 101. 18| 114. 7| 134. 8| 153. 9| 154. 18| 155. 3| 156. 14| 158. 11| 171. 13| 176. 16|
copioſius. 68. 4|
coram. 134. 5|
Corfinio. 128. 6| 131. 11|
Corinthi. 84. 10| 118. 13|
Corinthii. 80. 8|
Corintho. 11. 9|
Corinthum. 80. 13|
Corinthus. 79. 7| 80. 13|
Corinlanum. 41. 9|
Coriolanus. 23. 2|
Coriolos. 23. 1|
Cornelio. 40. 6| 48. 4| 137. 11|
Cornelius. 48. 18|
Corniculum. 22. 3|
cornu. 136. 10| 173. 1|
cornua. 178. 13| 179. 16|
corona. 164. 10| 187. 18|
corpora. 53. 10| 54. 1| 103. 7| 109. 1| 113. 9| 114. 15| 147. 13|
corporibus. 93. 16| 172. 10| 182. 15|
corporum. 26. 13|
corpus. 5. 10| 20. 19| 118. 7| 127. 8| 158. 17| 166. 13| 167. 8| 185. 14|
correpta. 122. 13|
correptis. 18. 17|
correptus. 125. 10|
corripiunt. 185. 4|
corripuit. 18. 22| 19. 2| 184. 8|
corrumperet. 137. 6|
corrumperetur. 27. 14|
corrumpi. 45. 21|
corrumpunt. 36. 12|
corruperant. 110. 2|
corruperat. 70. 1|
corrupit. 91. 6| 119. 20|
corruptæ. 90. 17|
Corſicam. 49. 8|
Corvini. 30. 5|
Coſſo. 185. 21|
Coſmas. 21. 6|
cote. 53. 1|
cotem. 14. 4|
cotidiani. 23. 7| 52. 13|
Cotiſonis. 183. 3|
Cottam. 122. 18|
Cotys. 148. 14|
crapula. 71. 4|
Craſſi. 89. 9| 126. 12| 138. 14| 150. 11|
Craſſiana. 175. 4| 183. 8|
Craſſianam. 173. 17|
Craſſo. 150. 4|
Craſſus. 135. 7| 152. 1. 7| 176. 1| 182. 10|
Craſtini. 156. 4|
cratibus. 135. 10|
creandis. 60. 9|
crearentur. 45. 2|
creatum. 13. 2|
creatus. 122. 12|
crebra. 73. 13|
crebris. 187. 1|
credamus. 28. 6|
credas. 78. 17|
credat. 22. 2|
credebat. 78. 18|
credere. 97. 1|
crederet. 28. 17| 39. 16| 93. 13| 101. 5| 130. 3| 157. 12. 168. 6|
crediderant. 187. 9|
crediderim. 182. 12|
credidit. 161. 17|
creditum. 75. 1|
creditur. 117. 9|
credunt. 163. 2|
cremari. 73. 12|
cremata. 181. 14|
cremati. 25. 2|
cremaverant. 87. 8|
cremaverit. 80. 8|
cremavit. 38. 10| 127. 13|
Cremeram. 24. 7|
creſcentibus. 87. 12|
creſcentis. 88. 12|
creſcere. 119. 8|
creſcit. 57. 8|
Cretæ. 149. 13|
Cretam. 106. 3|
Cretes. 109. 3|
Cretico. 109. 14|
Creticum. 108. 16| 109. 18|
creverant. 125. 2| 179. 3|
creviſſe. 159. 14|
crevit 65. 8|
crinet. 77. 17|
crinibus. 96. 18|
Critolai. 79. 13|
Critolaus. 79. 10|
crucibuſque. 131. 13|
crucis. 50. 14|
crudelitate. 14. 11|
crudelitatis. 98. 1|
cruenta. 157. 1| 185. 17|
cruentat. 166. 12|
cruenti. 112. 10|
cruentior. 112. 3|
cruentiſſimi. 99. 2| 169. 7|
cruentius. 130. 6| 136. 10| 185. 10|
cruento. 95. 8|
cruentos. 88. 2|
cruentum. 24. 10| 152. 12| 188. 3|
cruentus. 14. 14| 39. 4| 129. 3| 168. 8|
cruo e. 139. 2|
cruorem. 75. 1|
crure. 163. 8|
cruribus. 141. 4| 181. 8|
cui. 7. 5| 9. 4| 14. 5| 25. 2| 28. 13| 39. 2| 62. 1| 69. 11| 74. 6| 131. 10|
cuidam. 127. 9|
cujus. 4. 8| 5. 4| 26. 3| 48. 14| 50. 6| 62. 18| 73. 11. 15| 74. 8| 91. 2| 118. 6. 9| 121. 2| 151. 8| 135. 8| 167. 9| 170. 4|
cujuſque modi. 98. 2|
culmine. 78. 18|
cultores. 130. 9|
cultu. 27. 15| 178. 8|
cultum. 8. 5| 130. 8|
cultus. 180. 5|
cum. 1. 3| 2. 14| 6. 8. 10| 18. 6| 22. 2| 27. 9| 32. 9| 34. 5| 36. 3. 7| 37. 6| 38. 12| 39. 4. 16| 40. 9| 41. 2| 43. 2| 44. 12| 49. 11| 54. 2| 56. 8. 18| 62. 2| 63. 13|

15. 18| 65. 5| 67. 9| 71. 3| 76. 8. 7. 9| 78. 9| 83. 5. 7| 85. 12. 18. 19| 87. 4. 12| 88. 11| 96. 10| 98. 5| 101. 12| 102. 15| 108. 19| 112. 4. 7. 8. 10. 19| 114. 10| 115. 7| 117. 4| 118. 4| 119. 5| 123. 6| 125. 4| 129. 11| 133. 7| 136. 3| 139. 9| 142. 7| 149. 6| 150. 6| 152. 13| 154. 13| 156. 1| 157. 5. 11. 15| 159. 5. 6| 160. 6| 161. 8| 164. 7| 167. 6| 171. 7. 12| 174. 10| 176. 4. 16| 179. 13| 186. 3| 188. 5. 6. 12| 189. 4|
Cumæ. 33. 1|
Cumanus. 68. 2|
cuncta. 189. 9|
cunctandum. 103. 1|
cunctanter| 100. 12|
cunctanti. 181. 7|
cunctator. 60. 14|
cunctatus. 44. 8| 160. 18|
cuncti. 25. 10|
cunicolo. 26. 1|
cupidine. 127. 11| 176. 4|
cupidis. 150. 5|
cupidiſsima. 182. 5|
cupiditas. 116. 12|
cupiditate. 17. 7| 47. 5| 90. 9| 100. 6| 108. 17| 118. 6|
cupido. 45. 2| 120. 11| 169. 8|
cupidus. 71. 8| 84. 7| 144. 3| 154. 19|
cupientibus. 150. 5|
cupit. 152. 7|
curatione. 144. 11|
Curgonios. 187. 1|
curia. 139. 15| 164. 10| 171. 4|
Curiam. 56. 16| 125. 4| 165. 8. 12|
Curiatiiſque. 10. 1|
Curibus. 8. 1|
Curictico. 153. 8|
Curii. 145. 14|
Curils. 13. 7|
Curinio. 186. 2|
Curio. 31. 9| 37. 14| 98. 12|
Curionis. 154. 5|
Curius. 39. 8. 9|
curreret. 79. 6|
curru. 12. 9| 187. 19|
Currus. 10. 16| 164. 1|
Currum. 69. 16|
curſu. 21. 6|
curſus. 26. 8|
Curules. 12. 7|
Curuli. 165. 9|
Curulibus. 27. 16| 28. 12|
Cuſtodam. 89. 10|
Cuſtodiam. 20. 5| 72. 10| 180. 3|
Cuſtodias. 29. 2| 184. 5|
Cuſtodiunt. 181. 5|
Cuſtos. 8. 8| 45. 10|
Cyclades. 100. 20|
Cydnoeæ. 109. 10|
Cydoneam. 109. 6|
Cynocephalas. 66. 9|
Cyprias. 111. 5|
Cypros. 110. 14|
Cyrenas. 106. 3|
Cyzicum. 102. 1|

D

DAbant. 100. 7| 161. 16| 180. 14|
dabat. 105. 11| 124. 2| 143. 11| 161. 5|
Daci. 180. 13| 183. 3|
Dacia. 98. 12| 183. 7|
Dalmatæ. 180. 13| 181. 15|
Dalmatiam. 97. 10|
Damaſcumque. 104. 5|
damna. 55. 10|
damnaret. 39. 11|
damnatam. 141. 9|
damnati. 141. 9|
damnatione. 126. 2|
damnatorum. 144. 7|
damnavit. 27. 10|
damnum. 48. 18|
Danubio. 183. 9|
Danubium. 98. 9| 188. 21|
Danubius. 183. 4|
dare. 46. 12| 55. 11| 104. 3|
daret. 94. 5. 6|
dari. 70. 3|
Darium. 67. 11|
data. 20. 4| 79. 11| 176. 15| 182. 15|
datam. 41. 6|
datas. 171. 9|
dato. 117. 15| 138. 10| 156. 10. 13|
datum. 9. 5| 14. 6|
datura. 38. 5|
datus. 34. 4| 185. 7. 10|
de. 3. 11| 6. 1| 15. 5| 22. 1| 23. 3| 25. 13| 39. 3. 5| 40. 2| 43. 2| 45. 14| 47. 8| 50. 16| 52. 4| 54. 6. 7| 57. 13| 59. 5| 60. 9. 12. 22| 61. 8. 3| 62. 1. 12. 22| 64. 20. 21. 23| 74. 8| 76. 5. 6| 77. 1. 1| 78. 15| 79. 2| 82. 10| 87. 8. 8. 9| 90. 13| 93. 5| 95. 8| 101. 10. 18| 105. 2| 109. 11| 102. 19| 113. 4. 13| 116. 11| 118. 15| 126. 14| 131. 11. 24| 132. 12| 134. 12. 13| 135. 2. 4| 137. 23| 139. 10| 140. 1| 146. 6| 147. 6| 150. 6. 15| 152. 2| 153. 6| 158. 19| 159. 4| 162. 13| 163. 12| 164. 1. 4| 169. 9| 175. 5| 177. 13| 180. 8. 2| 181. 7|
Deæ. 9. 1| 130. 11|
dabebat. 70. 5| 171. 11|
debellabat. 167. 5|
debellandum. 102. 16|
debellare. 64. 10| 85. 9|
debellari. 69. 12|
debellat. 63. 16| 116. 9|
debellata. 158. 14|
debellatæ. 140. 7|
dabellatum. 89. 1| 101. 10|
deballatus. 103. 8|
dabere. 17. 15| 140. 15|
debilitatur. 126. 3|
debiturum. 46. 2|
debitum. 154. 0|
debuiſsent. 131. 9|
Deceatas. 53. 6|
decem. 39. 10| 44. 2| 55. 8| 79. 3| 110. 1| 116. 3| 133. 9| 148. 12| 151. 3| 167. 12|
decemviratus. 44. 1|
decennis. 25. 10|
decernare. 48. 23|
decernitur. 151. 7|
decimæ. 26. 3|
decimum. 168. 4|
decimus. 82. 22|
Decio. 30. 8|
Decius. 35. 10|
decora. 12. 10| 45. 9| 136. 6|
decoratus. 131. 5|
dacorum. 119. 4|
decoxit. 3. 7|
decreta. 151. 6| 171. 7|
decretam. 137. 1|
decrevarant. 62. 2| 151. 4|
dacurtare. 183. 4|
decus. 10. 6| 17. 10| 78. 6| 79. 8| 84. 12| 100. 21| 102. 20| 116. 6| 128. 3| 134. 11| 150. 7|
dedecora. 157. 5|
dedecus. 16. 4| 85. 15| 91. 6| 131. 7| 133. 1| 135. 2|
dadentibus. 152. 11|
dederat. 45. 3| 101. 12| 158. 5|
dedere. 86. 6|
daderunt. 37. 3| 41. 7|
dadiderant. 140. 9|
dediderunt. 25. 1| 72. 7| 78. 16|
dedidiſsantque. 132. 10|
dedit. 8. 8| 18. 5| 38. 5| 62. 11| 68. 11| 84. 9| 96. 2| 105. 2| 108. 20| 114. 10| 139. 5| 154. 2| 158. 15| 182. 9| 172. 16| 179. 14|

184. 13| 188. 2|
deditio. 70. 8| 73. 7|
deditione. 32. 4| 33. 19| 85. 13|
deditionem. 89. 12. 24| 109. 7| 116. 3| 133. 2. 12| 134. 4|
deditionis. 84. 7| 122. 3| 169. 4|
deditoque. 143. 12|
deditorum. 140. 11|
deditum. 76. 3|
deductus. 92. 11|
deduximus. 118. 14|
deduxit. 53. 8| 112. 2| 187. 27|
deerant. 5. 7| 49. 11|
deerat. 60. 2| 122. 8. 136. 1| 171. 5|
deeſſent. 136. 23|
deeſſet. 131| 5| 134. 11|
defecerant. 62. 25|
defecit. 149. 5|
defectio. 7. 4|
defectionem. 103. 14|
defendendum. 28. 8|
defenderat. 46. 3|
defendere. 74. 1| 84. 1| 104. 8| 151. 8| 186. 20|
defenderent. 116. 1|
defenderentur. 61. 8|
defenſionem. 123. 1|
defenſus. 113. 2|
deferrentur. 60. 7|
deficerent. 49. 12|
deficientibus. 181. 3|
defixi. 64. 21|
defluit. 149. 2|
defore. 177. 1|
deformata. 50. 14|
deformitate. 57. 11|
defoſſa. 28. 1|
defoſſis. 141. 4|
defuerunt. 117. 7|
defuit. 47. 8| 138. 1| 173. 20| 175. 1|
defuncto. 184. 12|
defunctorum. 134. 14|
defunctus. 184. 17|
degenerabat. 150. 10|
degenerant. 72. 3|
degreſſus. 125. 4|
dehinc. 3. 3| 70. 2|
dejecit. 28. 19| 46. 4|
dein. 38. 16|
deinceps| 13. 1| 134. 5|
deinde. 11. 1| 18. 22| 32. 1| 37. 13| 43. 11| 59. 7| 77. 27| 80. 5. 14| 85. 10| 90. 24| 93. 6| 100. 13| 109. 9| 134. 14| 175. 3| 177. 5|
Dejotarus. 148. 13|
Deis. 14. 7| 21. 11|
dejungeremur. 100. 8|
delapſi. 134. 3|
delecta. 56. 3|
delectum. 115. 1|
delectus. 68. 22| 148. 13|
delendam. 77. 2|
deleret. 29. 10|
deleri. 141. 10|
deleſſe. 75. 7|
deleta. 29. 13| 52. 6| 79. 2| 80. 6|
deletæque. 177. 2|
deletique. 23. 2|
deletus. 117. 15|
delevit. 30. 6| 64. 14| 132. 20| 133. 4|
delibaſſe. 62. 12|
deliberandum. 111. 13|
deliberare. 162. 1|
deliberavit. 135. 3|
deliciæ. 22. 5| 40. 8|
deligendis. 60. 8|
deliquerant. 55. 2|
Delminio. 182. 1|
Delos. 120. 20|
demeret. 29. 2|
demerſa. 51. 4|
demigrarent. 6. 10|
demiſit. 29. 3|
denique. 9. 2| 12. 12| 21. 7| 26. 1. 2| 32. 6| 46. 13| 52. 4. 13| 56. 10| 58. 6| 60. 6| 64. 14| 73. 7| 88. 6| 102. 1| 120. 11| 145. 12| 148. 7| 157. 8| 159. 13| 162. 12| 168. 2| 175. 9| 184. 12. 11|
denſa. 117. 14|
Dentatu. 31. 9|
denunciaret. 33. 2|
denunciavere. 117. 4|
denuo. 129. 3|
Deo. 52. 12|
Deorum. 8. 3| 26. 9| 27. 20| 29. 13| 31. 4| 48. 7| 62. 21| 63. 13|
Deos. 21. 8| 28. 13| 29. 3| 63. 1| 97. 1| 182. 12|
deploratis. 78. 16|
deplorato. 86. 17|
deponere. 85. 6|
depoſitis. 28. 4|
deprecatio. 85. 5|
deprehendendum. 132. 12|
deprehendit. 23. 11| 83. 4|
deprehenſum. 33. 11|
deprehenſa. 73. 14|
depugnare. 135. 2|
depuliſſe. 171. 2|
depulit. 122. 10|
depulſa. 138. 9|
depulſam. 122. 4|
depulſos. 169. 1|
depulſus. 158. 10|
deriſæ. 48. 12|
deſcendebant. 173. 13|
deſcenderunt. 95. 14| 188. 1|
deſcendere. 104. 2| 134. 3|
deſcendit. 57. 3|
deſciſcit. 166. 9|
deſcitum. 100. 14|
deſciverant. 175. 17|
deſciverat. 178. 8| 182. 17|
deſcripſit. 8. 5|
deſerta. 80. 5| 163. 8.
deſerto. 157. 7|
deſertor. 134. 13|
deſertoris. 157. 9|
deſiderio. 61. 14|
deſierunt. 127. 4|
deſinentis. 186. 16|
deſineret. 168. 12|
deſiſte. 185. 24|
deſit. 88. 5| 157. 9|
deſperabat. 163. 10|
deſperantibus. 163. 7|
deſperata. 139. 14|
deſperavit. 38. 14| 59. 4| 180. 2|
deſtinaret. 44. 5|
deſtinarunt. 87. 2|
deſtinata. 29. 12| 86. 8|
deſtinatæ. 171. 14|
deſtinatam. 165. 3|
deſtinatum. 36. 22| 146. 13|
deſtitit. 61. 21| 124. 8| 147. 12|
deſtituit. 17. 11|
deſeruit. 57. 9|
deſub. 32. 11|
deſuper. 56. 11| 93. 13| 96. 21|
detonuerat. 148. 5|
detonuit. 33. 7| 37. 4| 139. 7|
detorquere. 48. 10|
detracta. 60. 1|
detraxit. 30. 2| 44. 10| 47. 21|
detrectantibus. 42. 7|
detrectare. 149. 14|
detrectavere. 108. 3|
detruncaverat. 182. 1|
detulere. 134. 12|
deturbat. 4. 9|
Deum. 26. 7| 89. 15| 176. 13|
devotum. 35. 16|
devovente. 27. 14|
devoverat. 117. 1|
devoverit. 31. 4|
dextera. 118. 4|
dextris. 93. 3|
diadema. 123. 2| 178. 10|
Diæi. 80. 3|
Dialis. 139. 2|
dicatur. 148. 8|
dicebat. 124. 19|
dicemus. 118. 25|
dicere. 109. 5| 135. 8|
dicerent. 113. 5.
diceres. 159. 8|
diceret. 38. 24| 39. 2|
dici. 59. 11|

Digitized by Google

dicitur. 32. 8| 162. 13|
Dictatori 21. 5| 13. 8| 24. 2| 146. 6| 165. 1| 190. 5|
Dictatore. 48. 10|
Dictatoris. 45. 15|
dictis. 114. 17|
dicta. 6. 9| 15. 7| 22. 2| 34. 2| 57. 1| 42. 11| 57. 11| 62. 4| 63. 7| 64. 5| 29. 14| 89. 6| 102. 5| 151. 14| 182. 7|
dictum. 59. 15|
dictus. 190. 5|
didiceris. 124. 7|
didicit. 71. 6|
Didius. 98. 8| 161. 7|
die. 29. 2| 62. 7| 74. 13| 97. 1| 128. 13| 114. 3| 122. 13| 128. 7| 160. 6| 165. 7|
diebus. 28. 17| 63. 8| 78. 13| 114. 16|
diei. 48. 15|
diem. 27. 10| 40. 4| 48. 6| 57. 10| 59. 7. 8| 96. 1. 4. 6| 134. 8| 147. 2| 154. 3| 176. 13| 185. 9| 187. 4|
dies. 8. 5| 24. 2| 45. 12| 58. 6| 64. 17| 74. 9| 79. 3| 88. 11| 122. 7| 126. 12|
differto. 180. 5|
difficile. 46. 12| 64. 5| 89. 6|
difficilius. 184. 13|
difficillimam. 183. 6|
diffiſus. 92. 9|
diffudiſse. 81. 1|
diffugerat. 113. 16|
diffuſos. 98. 8|
digeſtus. 13. 7|
digna. 187. 18|
dignam. 135. 11|
dignantes. 28. 14|
dignitas. 12. 10| 44. 11| 59. 6| 150. 14|
dignitate. 25. 7| 27. 16| 75. 1| 125. 4| 150. 1| 170. 7|
dignitatem. 17. 4| 45. 9| 131. 14| 136. 7| 138. 2| 150. 4|
dignitati. 147. 7| 149. 15| 157. 5|
dignitatis. 14. 2| 155. 15| 167. 13|
dignum. 62. 20| 160. 12|
dignus. 106. 14|
Dii. 59. 12| 64. 12| 117. 6|
Diis. 7. 8| 26. 11| 27. 14| 29. 10| 31. 4| 35. 10| 51. 3| 57. 15| 97. 1| 98. 1| 116. 11| 129. 10| 138. 6|
dilabebantur. 112. 13|
dilapſique. 110. 11|
dilata. 171. 10| 183. 8|
dilatio. 165. 5|
dilutoque. 137. 3|
diligenter. 73. 8|
diligentia. 14. 3| 182. 5|
diluvio. 148. 7|
dimicans. 26. 17| 135. 13| 175. 16|
dimicare. 65. 5|
dimicaretur. 47. 14|
dimicaſse. 119. 4|
dimicaſset. 80. 2|
dimicatio. 103. 5|
dimicatum. 37. 14| 38. 12| 49. 18| 81. 6| 129. 12| 147. 11| 161. 3| 172. 9|
dimicatur. 21. 4|
dimicaturus. 94. 1|
dimicaverant. 93. 14|
dimicaverunt. 20. 7|
dimiſerint. 124. 2|
dimiſit. 24. 8| 91. 8| 126. 15| 160. 13|
dimitterent. 18. 2|
dimittit. 29. 10| 36. 12|
diræ. 56. 18|
directæ. 125. 1|
direpta. 80. 5| 112. 18|
direptarumque. 129. 9|
direptione. 131. 6| 155. 6|
direptionem. 26. 4|
direxere. 24. 19|
diruit. 184. 8|
dirimeret. 38. 2|
dirimunt. 34. 2|
diripere. 145. 12|
diripiens. 132. 6|
diripit. 17. 11|
diripitur. 138. 7|
diripuit. 91. 14|
diris. 117. 1|
diruit. 10. 17| 33. 11|
dirutum. 5. 15|
diſcunt. 2. 1|
diſcerptum. 7. 3|
diſcinxit. 54. 5|
diſciplina. 73. 3| 182. 17|
diſciplinam. 9. 5| 85. 4| 118. 12|
diſcolori. 33. 5|
diſcoloribus. 25. 8| 93. 12|
diſcordia. 45. 5| 137. 12|
diſcordiæ. 143. 10| 159. 1|
diſcordias. 175. 4|
diſcrimen. 95. 18| 172. 13|
diſcrimina. 14. 2|
diſcrimine. 36. 14| 127. 2| 154. 16|
diſcriminum. 167. 7|
diſcurſante. 128. 12|
diſcurſum. 161. 15|
diſcurſos. 58. 2|
diſcuſsum. 128. 9|
diſcutit. 129. 6|
diſperſam. 106. 15|
diſplicuit. 171. 7|
diſponit. 147. 2|
diſpoſitis. 112. 17|
diſpoſuit. 184. 6|
diſpuliſset. 101. 8|
diſcediſse. 43. 9|
diffidebatur. 116. 7|
diſſidentibuſque. 105. 1|
diſsimulante. 151. 4|
diſsipant. 175. 8|
diſsipavere. 179. 8|
diſsipavit. 101. 9|
diſtantibus. 115. 5|
diſtincta. 164. 10|
diſtractæ. 118. 3|
diſtractus. 105. 8|
diſtraheret. 10. 5|
diſtrahi. 131. 9|
diſtrahit. 10. 16|
diſtributus. 14. 1|
diſtricta. 49. 13|
diſtricto. 180. 9|
diſtrictos. 100. 11|
diſtringere. 145. 18|
diſtringerent. 75. 5|
ditionem. 39. 15|
diu. 9. 7| 10. 11| 21. 4| 53. 6| 57. 1| 61. 6| 64. 20| 90. 16| 91. 13| 110. 12| 143. 2. 4| 156. 9| 162. 1. 5|
diverſa. 61. 2| 62. 13| 96. 19| 105. 17| 105. 8| 121. 22| 130. 5| 154. 18| 158. 16| 189. 7|
diverſæ. 137. 9|
diverſis. 180. 9|
diverſiſsimam. 63. 17|
diverſitas. 2. 5|
diverſitates. 112. 11|
diverſum. 59. 12|
diverſus. 174. 3|
dividat. 87. 14|
dividendis. 122. 12|
dividere. 126. 11|
dividerent. 90. 14|
divina. 100. 17|
divinitus. 26. 11| 63. 3| 132. 1|
divino. 106. 16|
diviſa. 6. 12| 61. 5. 118. 9|
diviſerant. 125. 12|
diviſere. 138. 8|
diviſio. 168. 11|
diviſiſse. 42. 12|
diviſit. 169. 4|
diviſo. 188. 2|
divitiæ. 119. 11|
divitias. 188. 18|
divitiarum. 111. 8| 189. 8|
divitiis. 110. 15| 120. 8| 150. 1| 155. 12|
diurna. 106. 7|
diurius. 74. 2| 165. 5|
divulſus. 120. 1|
dixerim. 23. 7| 60. 12| 136. 7| 142. 2| 159. 3|

dixerit.

dixerit. 3. 3| 112. 14|
diximus. 118. 10|
dixiſſe. 59. 9|
dixit. 43. 10| 97. 4| 102. 6| 172. 4|
docens. 202. 5|
docet. 160. 14|
docta. 137. 1|
docti. 177. 4|
docuerunt. 82. 5|
docuit. 8. 3| 197. 12| 172. 13|
documenta. 59. 4| 176. 2|
documentum. 98. 20|
Dolabella. 30. 6| 222. 16| 253. 7| 267. 2|
dolabris. 177. 24|
dolia. 135. 10|
doliis. 18. 2|
dolis. 26. 2|
dolo. 6. 3| 10. 8| 13. 6| 29. 1| 112. 18|
dolor. 149. 15|
dolorem. 62. 19|
doloris. 173. 7|
dolos. 28. 14|
dolum. 96. 5|
dolus. 28. 21|
domandos. 181. 12|
domantur. 55. 5|
domaretur. 61. 14|
domeſtica. 143. 21|
domeſtici 52. 14|
domeſticis. 128. 16|
domeſtico. 127. 12|
domeſticos. 84. 8| 120. 14|
domi. 14. 12| 21. 2| 38. 22. 17| 46. 4. 12| 129. 5| 136. 2|
domibus. 79. 4|
domicilio. 29. 13|
dominabantur. 41. 7|
dominabatur. 21. 2|
dominandi. 120. 12|
dominantem. 65. 8|
dominanti. 219. 8|
dominaretur. 124. 11|
dominatio. 17. 5| 130. 10|
dominationem. 44. 9| 121. 3| 178. 6|
dominari ... 44. 14| 129. 11| 145. 2| 167. 6|
domini. 182. 9|
dominis. 41. 6|
domino. 232. 2|
dominos. 120. 5| 138. 6|
dominus. 174. 10|
domita. 46. 7| 105. 7|
domiti. 99. 3| 206. 10| 184. 16|
domitis. 93. 16| 134. 21|
Domitius. 93. 13| 243. 6| 251. 12| 282. 13|
domitus. 89. 12|
Domnes. 186. 10|
domo. 164. 11|
domorum. 238. 13|
domos. 28. 12|
domuerat. 101. 5|
domuerunt. 143. 3|
domuit. 23. 8| 33. 10| 87. 15| 116. 4| 183. 16|
domus. 14. 3| 18. 7| 62. 17| 77. 15| 78. 18| 100. 17| 109. 13| 173. 13|
dona. 104. 4|
donare. 111. 2|
donata. 165. 3|
donati. 60. 22|
donavit. 101. 7|
donec. 16. 1| 18. 16| 20. 7| 21. 5| 39. 2| 94. 12| 100. 2| 136. 13| 140. 14| 143. 12| 173. 15|
dote. 6. 10|
Dravo. 181. 21|
Drepanis. 48. 21|
Druſi. 127. 3|
Druſianaſque. 88. 4|
Druſo. 126. 4| 184. 17|
Druſum. 127. 1| 181. 1|
Druſus. 98. 9| 125. 7| 126. 3. 9| 127. 12| 183. 16| 184. 4|
dux. 186. 17|
duarum. 45. 2|
duas. 153. 13| 176. 12| 185. 15|
dubie. 158. 3| 166. 13|
dubio. 63. 23| 68. 12|
dubioſque. 73. 9|
dubitares. 61. 11
dubitavere. 13. 20|
dubitaverunt. 175. 5|
dubitavit. 4. 1| 15. 1| 21. 9|
dubium. 3. 5| 6. 3| 59. 3. 7| 71. 9| 75. 13| 79. 11| 95. 5| 165. 1|
ducat. 127. 8|
ducatum. 136. 5|
duce. 3. 10| 21. 3| 28. 7| 29. 18| 34. 2| 41. 2. 7| 42. 7| 44. 13| 54. 4. 6| 55. 4| 57. 5| 60. 17. 20| 64. 10| 66. 6| 69. 8| 72. 1| 78. 17| 85. 8. 16| 86. 13| 87. 6| 105. 3| 106. 2| 112. 3| 117. 20| 123. 3| 128. 12| 130. 2| 132. 11| 133. 4| 142. 3. 8| 175. 8| 183. 3. 21|
ducem. 35. 3| 30. 8| 68. 12| 75. 3| 84. 7| 117. 1| 134. 12| 153. 5| 171. 5|
ducentæ. 178. 14|
ducenti. 3. 3. 6|
ducentis. 46. 12|
ducentorum 187. 13| 115. 8|
ducentos. 2. 23| 81. 7|
ducerentur. 87. 8|
duces. 24. 9| 39. 7| 50. 2| 63. 11| 83. 6| 87. 2| 131. 10| 136. 4. 9| 140. 4| 143. 8. 10. 15| 145. 2| 148. 12| 160. 2| 161. 26| 170. 1| 172. 9|
duci. 34. 4| 37. 16| 62. 19| 141. 9| 152. 6| 155. 21|
ducibus. 17. 8| 38. 4| 73. 16| 109. 11| 125. 4|
ducis. 59. 5| 62. 9| 73. 4. 13| 78. 18| 80. 3| 108. 20. 112. 3| 117. 17| 118. 1| 134. 4| 141. 3| 155. 10. 12| 159. 23| 174. 5| 175. 14| 176. 7| 179. 18|
ductus. 117. 20| 122. 4|
ducum. 38. 19| 56. 20| 59. 2| 64. 18| 82. 2| 134. 15| 154. 18| 119. 20| 161. 5| 182. 8. 21|
Duillio. 48. 3|
Duillius. 48. 13|
dulcedine. 95. 20|
dulcis. 177. 11|
dum. 5. 4| 49. 3| 36. 9| 72. 12| 73. 12. 26| 98. 10| 103. 8| 106. 1| 116. 9. 12| 117. 9| 118. 11| 12| 125. 9| 130. 12. 132. 12| 137. 1| 152. 7| 161. 1| 162. 20| 163. 1. 2. 20| 165. 5. 6. 7| 174. 15| 175. 4| 180. 10| 188. 18| 190. 6|
domis. 53. 3|
dumtaxat. 188. 20|
duo. 59. 1. 6| 64. 18| 74. 24| 79. 8| 80. 24| 131. 4| 140. 16|
duobus. 10. 4| 72. 4| 78. 13| 181. 11|
duodecim. 5. 1| 8. 5| 12. 6| 34. 6| 44. 3|
duos. 10. 12. 15| 21. 9| 150. 15| 161. 5| 169. 6|
duplex 27. 14|
duplicaretur. 158. 3|
Durium. 84. 13|
durum. 53. 4|
dux. 33. 15| 36. 13| 58. 6| 62. 15| 73. 7. 13| 155. 18| 162. 18| 179. 13| 188. 9|
duxerat. 93. 7|
duxit. 74. 8|
Dyrrachii. 155. 3|

E

E. 7. 3| 28. 3| 35. 8| 69. 6| 96. 12. 16| 124. 9| 134. 9. 10| 171. 4|
ea. 21. 7| 24. 8| 26. 1. 10| 30. 6| 35. 8| 51. 16| 53. 1| 102. 14| 103. 5| 184. 10|
eadem. 90. 1| 127. 12| 149.

8| 157. 4| 162. 4|
eademque. 70. 14| 114. 13|
eam. 25. 5| 44. 9| 50. 20| 73. 7| 92. 18| 125. 2| 152. 6. 8| 183. 15|
eandem. 171. 13|
eaque. 95. 7|
earum. 96. 13| 181. 4|
eaſdem. 225. 8|
ebore. 69. 17|
ebrio. 178. 4|
Eburones. 112. 15|
ecce. 20. 4| 47. 7| 55. 7| 128. 14| 129. 1| 150. 3|
edicto. 100. 15|
edictum. 140. 17|
edito. 84. 13|
editum. 183. 18|
edocuit. 176. 15|
educata. 54. 1|
educatus. 4. 10|
educaverat. 13. 3|
educavit. 4. 5|
edocti. 146. 1|
effecit. 17. 4|
effectum. 17. 6|
effectus. 163. 6|
efferam. 187. 4|
efferentem. 46. 3|
efferum. 182. 3|
efficacior. 172. 14|
efficacis. 182. 14|
efficax. 43. 9| 63. 8| 121. 8| 157. 2|
efficeret. 102. 15|
efflagitaſset. 177. 15|
efflavit. 172. 15|
effocandas. 72. 8|
effoſſum. 185. 15|
effracto. 133. 7|
effriogi. 152. 1|
effudit. 56. 17|
effugeris. 20. 1|
effugiſse. 134. 1|
effugiſset. 103. 10|
effugit. 59. 2|
effuſa. 63. 5| 120. 6|
effuſi. 54. 13|
effuſos. 156. 11|
egebat. 60. 3|
Egeriæ. 3. 1|
egeris. 95. 4|
egeſtas. 145. 7|
egeſtatem. 120. 10|
egit. 13. 6| 14. 8. 10| 29. 82| 48. 14| 98. 9| 149. 15|
ego. 56. 14| 113. 7|
egregia. 23. 9| 155. 5|
egregium. 112. 5|
egregius. 87. 10| 177. 13|
ei. 18. 4| 160. 7|
eis. 53. 12| 85. 5| 132. 12|
eiſdem. 22. 2| 118. 1| 126. 12| 158. 1|
ejus. 1. 5| 2. 2. 6. 8. 16. 12. 14| 16. 2| 19. 12| 28. 9| 43. 12| 45. 11| 47. 5| 57. 8| 68. 10| 78. 7| 87. 13| 90. 13| 100. 15| 109. 14| 118. 4. 6| 124. 4| 134. 3| 143. 4| 148. 20| 149. 14| 153. 6. 9. 11| 157. 4| 159. 16| 169. 10| 175. 16| 177. 14|
ejuſdem. 133. 7|
elanguit. 59. 15| 95. 20|
elapſa. 20. 9|
elapſos. 85. 4|
elata. 97. 5|
elatis. 123. 12| 177. 4|
elatus. 44. 5| 100. 5| 135. 4|
electi. 140. 16|
elegantiam. 11. 8|
elegerant. 184. 3|
elegerat. 154. 10|
elegit. 77. 4| 126. 8|
elementia. 5. 10|
elephantes. 189. 5|
Elephanti. 37. 10| 93. 9| 159. 16|
elephantis. 37. 5| 38. 6. 20| 19. 16|
elephantorum. 58. 1|
Elidit. 79. 14|
eligitis. 56. 15|
eliſiſque. 96. 15|
eloquentia. 122. 2| 150. 2|
eludentem. 91. 11|
eluderent. 55. 6|
emanabat. 175. 10|
emenſus. 115. 5|
emerat. 91. 8|
emerſit. 146. 8|
emicabant. 180. 9|
emicant. 36. 14|
emicuit. 155. 6|
eminebat. 95. 12| 150. 4|
eminentes. 18. 6|
eminentia. 15. 5|
eminentiſſimam. 187. 7|
eminet. 12. 10|
emit. 91. 2|
emptio. 121. 13|
emptorem. 63. 10| 92. 14. 15|
en. 95. 6|
enata. 78. 13|
enataviſ. 158. 11|
enim. 15. 1| 17. 6| 33. 14| 36. 2. 14| 40. 3| 48. 5. 11| 49. 16| 54. 5. 9| 87. 7| 61. 6| 63. 2| 76. 9| 77. 5| 93. 18| 103. 8| 113. 2. 4| 114. 10| 118. 5| 119. 9. 13| 121. 5| 131. 11| 140. 8| 149. 6| 153. 7| 174. 7|
enimvero. 66. 6| 133. 1|
Ennam. 131. 11|
enſes. 38. 12| 185. 2|
enſibus. 34. 2|
eo. 9. 2| 44. 5| 70. 3| 76. 3. 5| 85. 2| 86. 7| 109. 8| 113. 9| 119. 8| 124. 11. 14| 136. 12| 156. 16|
eodem. 36. 5| 39. 19| 47. 10| 61. 14| 72. 1| 74. 13| 75. 10| 91. 8| 97. 1| 128. 11| 117. 10| 119. 4| 140. 3| 151. 4| 159. 4| 161. 10| 165. 7| 185. 9|
eodemque. 97. 6|
eoque. 97. 11| 109. 9| 159. 13|
eorum. 28. 9| 30. 5| 38. 15| 55. 7| 54. 7| 52. 19| 70. 3| 93. 5| 94. 2| 98. 10| 106. 7| 113. 4| 144. 9| 149. 7| 184. 4|
eorumque. 33. 10| 123. 14|
eos. 24. 5| 70. 15| 71. 19| 93. 7| 106. 5| 127. 11| 140. 9| 154. 15|
eoſdem. 17. 11| 28. 14| 82. 6| 124. 8|
Epheſiis. 69. 10|
Epiri. 37. 5|
Epiro. 149. 3| 178. 12|
Epiron. 154. 10|
Epirum. 36. 9|
epiſtolæ. 74. 3|
epiſtolis. 74. 12|
epulantes. 72. 1|
epulari. 59. 8|
epulas. 187. 15|
epulatus. 160. 4|
epulis. 86. 9|
eques. 57. 14| 60. 5| 120. 1|
equeſtribus. 5. 13|
equeſtris. 51. 18| 59. 6| 121. 9| 140. 16|
equis. 6. 12| 10. 16| 12. 9| 21. 9| 37. 6| 47. 14| 66. 2| 74. 14| 156. 12|
equitabat. 20. 5|
equitatum. 154. 7| 175. 12|
equitatus. 98. 11|
equitatus. 117. 13| 134. 11| 156. 10. 12|
equitem. 60. 5| 121. 18| 126. 5|
equites. 125. 13| 156. 11| 173. 2|
equitum. 21. 6| 46. 1| 58. 2| 69. 15| 156. 7|
equo. 71. 4| 157. 6| 182. 11|
equorum. 86. 16|
equos. 14. 10| 40. 10| 95. 9| 184. 2. 4| 185. 2|
erant. 4. 11| 25. 7| 27. 11| 37. 12| 53. 11| 60. 1| 102. 17| 108. 4| 113. 9| 114. 3| 115. 3| 121. 15| 149. 7| 154. 18| 159. 9| 164. 4| 184. 16| 188.

Digitized by Google

15| 189. 1|
erat. 4. 5. 10| 5. 7. 11| 23. 10| 28. 1| 32. 2| 34| 8. 35. 2| 37. 20| 38. 24| 44. 3| 55. 4| 59. 7| 60. 4| 63. 12. 14| 64. 8| 68. 3| 80. 1| 81. 13| 90. 20| 92. 16| 94. 11. 14| 96. 14| 102. 23| 111. 1| 113. 2| 121. 11| 139. 10| 140. 11| 146. 5| 148. 2| 151. 11| 152. 5. 8. 10| 154. 14| 160. 12| 162. 8| 165. 4| 170. 9| 183. 14| 184. 10| 185. 4| 187. 19|
erexerant. 41. 6| 157. 4|
erexerat. 127. 12|
erexere. 93. 14|
erexit. 15. 4| 54. 8| 72. 13| 83. 12| 115. 8| 126. 10| 163. 1|
erga. 56. 3|
ergaſtula. 130. 8| 138. 3| 174. 13|
ergaſtulis. 131. 4|
ergaſtulo. 132. 2|
ergaſtulorum. 134. 10|
ergo. 2. 9| 12. 5| 13. 4| 32. 4| 39. 12| 48. 13| 62. 24| 69. 1| 70. 6| 73. 17| 113. 1| 119. 14| 144. 10. 11| 150. 6. 16| 151. 7| 159. 11| 169. 1| 186. 9|
eripi. 79. 5|
eripuerant. 61. 16|
eris. 2. 14| 57. 7|
error. 172. 16|
errore. 71. 5|
errorem. 95. 4| 103. 7|
erubeſcenda. 75. 12|
erubeſcendi. 119. 1|
eruditricem. 62. 3|
erumpere. 175. 6|
eruperunt. 133. 8|
erupiſſet. 156. 10|
erupit. 78. 1| 90. 17| 93. 4| 100. 12| 118. 9| 150. 13| 176. 11|
eruptio. 86. 14|
eruptione. 135. 11|
eruptionem. 155. 4|
eruptiones. 116. 4|
Eryce. 48. 21|
Erythræam. 109. 5|
Eſquilina. 137. 3|
eſſe. 15. 4| 20. 6| 28. 14| 39. 6| 46. 10| 72. 15| 77. 2. 9| 78. 8| 85. 2| 86. 3| 91. 1| 92. 16| 110. 8| 117. 6| 130. 6| 156. 11| 157. 11| 159. 5| 162. 4| 166. 9| 172. 16| 187. 9| 188. 15|
eſſent. 50. 5| 71. 1| 73. 13| 140. 15| 172. 20|
eſſet. 6. 13| 25. 2| 31. 3. 12| 49. 7| 51. 6| 66. 11| 83. 8| 95. 18| 113. 2| 134. 8| 146. 5| 160. 4| 162. 2| 169. 5| 172. 4| 176. 7| 178. 6| 188. 10|
eſt. 2. 2. 14| 4. 1| 5. 5| 6. 1| 7. 3| 10. 7. 9| 11. 1| 14. 1. 12. 13| 15. 10| 16. 1. 5| 17. 6| 18. 3. 7. 17| 21. 5. 10| 22. 1| 25. 3| 26. 2| 29. 2. 18| 31. 7. 32. 1. 6| 33. 14| 35. 7| 36. 3| 37. 14| 38. 13. 16. 28| 42. 1. 4| 43. 3. 8| 44. 5| 46. 5. 9. 12| 47. 12. 13. 16| 48. 4. 22| 49. 14. 18| 50. 5. 12| 51. 3| 52. 5. 7| 53. 11. 12| 54. 5| 56. 3. 7. 14. 25| 58. 3| 59. 3| 60. 13. 18| 61. 2. 6| 62. 7. 8| 63. 3. 21| 64. 1. 2. 5. 16| 66. 8| 68. 5. 10| 70. 8| 71. 6. 9. 11| 72. 4| 73. 14| 74. 14| 75. 7. 8| 76. 2. 8. 9. 10. 12| 77. 1. 11. 16| 79. 9. 11. 13| 80. 6. 7. 13| 81. 5. 6. 7. 8| 82. 1. 5| 83. 12| 84. 6| 86. 3. 5. 11| 89. 3. 5| 90. 6| 91. 12| 93. 11| 94. 16| 95. 7. 19| 96. 1. 9| 97. 1. 2| 99. 4| 100. 13. 14| 103. 8| 104. 3| 105. 3. 8| 106. 12. 14. 17| 107. 2| 108. 2. 3. 9. 14| 110. 11| 112. 17| 113. 6. 18| 114. 3. 11| 116. 17| 118. 5. 8| 121. 2. 12| 122. 5| 123. 4. 12. 14| 124. 4. 11| 125. 4| 127. 9. 12| 128. 9| 129. 12| 130. 2. 3| 131. 11| 132. 14| 135. 5. 11. 14| 136. 8. 11| 137. 10| 138. 10| 139. 3| 140. 10. 15| 143. 4| 144. 2| 145. 14| 146. 3| 147. 6. 14| 149. 2| 151. 2| 152. 6| 153. 2. 5| 155. 12| 156. 9. 13. 14| 158. 18| 159. 5| 161. 7. 15| 162. 6| 165. 6. 10| 166. 11| 167. 6. 8| 171. 10| 172. 7. 8. 14. 15| 174. 4. 6. 8| 175. 14| 177. 1. 17| 178. 2| 180. 7| 182. 7| 183. 5. 8. 10. 12. 20| 187. 3. 7. 19| 188. 8| 190. 5|
eſtis. 95. 6| 182. 8|
& 2. 3| 3. 4. 8. 10| 4. 2. 3. 9. 11| 5. 2. 8. 14| 6. 4. 7. 10. 12| 8. 2| 9. 2. 7| 10. 2. 10| 11. 2. 5. 10| 12. 5. 10| 13. 9| 15. 7. 8| 16. 5| 17. 8. 13| 18. 1. 4| 5| 9| 12. 15. 17| 19. 2. 3| 20| 4. 5| 21. 1. 6. 7. 10. 11| 22. 1. 2. 3. 5| 23. 3. 7| 24. 4. 7| 25. 6. 8| 26. 1| 27. 3. 4. 7. 16. 17| 28. 4. 12. 15. 19| 29. 2. 11. 14| 30. 4| 32. 9. 11| 33. 2. 3. 4. 6. 9. 12. 16. 18. 19| 34. 1. 3. 4| 36. 1. 3. 5. 7| 37. 8. 7. 12. 15. 17| 38. 8. 11. 13. 15. 17. 22. 23| 39. 18| 40. 1. 8| 41. 2| 42. 1. 2. 12| 43. 1. 3. 8| 44. 6. 10| 45. 6. 9. 12| 46. 3. 10. 11| 47. 4. 10| 48. 11. 13| 49. 2. 4. 5. 8. 17| 50. 3. 19| 51. 9. 11. 12. 15. 16. 18| 52. 1. 7. 8. 11. 14| 53. 1. 4. 10| 54. 3| 55. 9| 56. 3. 6. 12. 16. 20. 22| 57. 2. 4. 10. 11| 58. 1. 3. 5. 9. 10| 59. 12. 14. 17| 60. 1. 11. 14. 18. 19. 20| 61. 7. 9. 15| 62. 4. 15. 16. 17. 18. 20. 22| 63. 4. 5. 13| 64. 12. 18. 19. 24| 65. 3. 10. 15| 66. 10. 12. 14| 67. 1. 5. 10| 68. 8. 9. 11. 15. 17| 69. 6. 12. 17| 70. 2. 9. 11. 14| 71. 3. 5. 11| 72. 3. 8. 14| 73. 10. 13. 14. 18| 74. 6. 14| 75. 19. 13| 76. 1. 3. 7. 8. 10. 14| 77. 2. 11. 1| 78. 1. 2. 18| 79. 3. 8. 11. 13| 80. 1. 8. 9| 81. 6. 10. 12. 16. 17| 82. 1. 3. 7. 8. 9| 83. 1. 4. 5. 7. 8. 13| 84. 1. 2. 4. 7. 8. 11| 85. 4. 19| 86. 7. 10. 15| 87. 2. 3. 12| 88. 1. 2. 5. 7. 8. 9. 10. 11. 15. 16| 89. 10. 22| 90. 3. 5. 6. 7. 10. 13| 91. 3. 13. 15| 92. 2. 3. 5. 11. 13. 14. 15| 93. 1. 2. 4. 6. 7. 8. 9. 13. 15| 94. 3. 12. 14| 95. 17. 18. 10| 96. 2. 8. 19| 97. 2| 98. 2. 5. 8| 100. 1. 6. 10. 17. 20| 101. 5. 10. 15| 102. 6. 8. 9. 11. 19. 20| 103. 5. 8. 11. 23| 104. 3. 4. 6. 8| 105. 5. 6. 7| 106. 8. 13. 14. 16. 17| 107. 1. 7| 108. 1. 11. 12| 109. 4. 5. 8. 10| 110. 4. 6. 11. 14. 15| 111. 9. 11| 112. 8. 18| 113. 6. 15. 16. 18. 20| 22| 114. 3. 5. 12. 16| 115. 4. 5. 6| 116. 1. 2. 3. 6. 7. 11. 13| 117. 1. 3. 8| 118. 6. 10. 12. 14. 15| 119. 1. 3. 7. 13. 14. 15| 120. 1. 3. 9. 11| 121.

16. 11. 13. 15| 122. 3.
4. 8| 123. 2. 5. 7. 8. 13|
124. 9. 14| 125. 10. 12.
126. 4. 6. 8. 15| 127. 7.
8. 13| 128. 3. 4. 5.
8. 12. 13| 129. 1. 2.
5. 11| 130. 3. 7. 11| 131.
2. 11. 13| 132. 1. 3.
5| 133. 1. 3. 8| 134. 4.
12| 135. 10. 12| 136. 2.
6. 8. 9. 13| 137. 4. 5.
12. 15| 138. 3. 7. 13. 14|
139. 5. 9. 12. 14| 140.
5. 8. 10. 16| 141. 9|
142. 3. 10| 143. 2. 3. 4.
6. 13| 144. 13| 145. 4.
12| 146. 6. 12| 148. 7.
10. 11. 12| 149. 1. 5. 6.
11. 15| 150. 2. 3. 8. 11.
13| 152. 5. 11. 13. 15|
152. 2. 4. 9. 12. 13. 14.
17. 18| 153. 1. 5. 7|
154. 3. 5. 19| 155. 7.
13. 16. 18| 156. 1. 16|
157. 1. 9. 12| 158. 3. 15.
17| 159. 3. 11. 13| 160.
1. 2. 4. 7. 8| 161. 3. 5.
13. 14| 162. 1. 2. 13. 14.
17. 18| 163. 1. 5. 9.
13. 18| 164. 2. 3. 6|
165. 5. 10| 166. 1. 2.
5. 12| 167. 1. 3. 12| 168.
3. 5. 8| 169. 4. 10| 170.
2| 171. 9. 15| 172. 1. 4.
5. 9. 11. 12. 14| 173. 3|
174. 2. 8. 12. 14. 16|
175. 2. 5. 7. 11. 12. 13|
176. 3. 5. 9. 10. 11. 14|
177. 4. 7. 10. 11. 12.
14| 178. 1. 5. 8. 13| 179.
6. 7. 11| 180. 13| 181.
7. 8. 10. 14| 182. 9. 11.
12. 17| 183. 8. 9. 14.
27. 19| 184. 2. 8. 19|
185. 1. 3. 5. 6. 9. 19| 186.
2. 14. 17. 18. 20| 187. 2|
188. 3. 4. 12. 15. 17. 18.
19| 189. 2. 3. 4. 7. 22| 190.
1. 5. 5. 6|
etiam. 5. 9| 18. 7| 19. 15|
29. 15| 48. 4| 50. 16|
57. 5| 60. 11. 18| 63.
12| 64. 8| 84. 2. 5| 85.
17| 86. 6| 91. 7| 104.
3| 110. 3. 6| 112. 7| 113.
8| 114. 15| 118. 6| 119.
3. 7| 125. 8| 129. 4|
135. 6| 136. 7| 137. 7|
160. 12| 163. 7| 165. 7.
18. 8| 169. 5| 170. 14|
179. 3. 6| 175. 3| 177.
11| 182. 7| 183. 1| 186.
10| 188. 21| 189. 4|
190. 4|
etiamnum. 286. 15|
Etruria. 24. 4| 30. 5| 127.
15| 146. 12| 147. 10|
151. 10|
Etruriam. 34. 9| 140. 5|
144. 12| 145. 4|
Etruſcorum. 19. 2| 34. 6|
41. 5|
Etruſcos. 127. 7| 129. 6|
etſi. 88. 8| 129. 11| 162.
10|
evadere. 33. 15| 178. 12|
evaderet. 49. 3| 146. 11|
evadit. 173. 2|
Evandro. 5. 10|
evanuit. 96. 12| 172. 5|
evaſerat. 101. 7| 137. 7| 173.
14| 177. 17|
evaſerit. 92. 15|
evaſimus. 49. 1|
evaſiſſet. 61. 18|
evaſit. 72. 10| 152. 13| 158.
10|
Eubœa. 100. 20| 101. 7|
Eubœam. 66. 12| 68. 18|
Euburiates. 53. 6|
eventu. 25. 1| 76. 10|
everſione. 82. 7| 121. 14|
129. 9|
everſionibus. 79. 6|
everſionis. 25. 10.
everterat. 85. 2|
everteret. 78. 8|
everti. 77. 13|
everſit. 56. 6| 106. 8|
eum. 4. 2| 24. 7| 25. 4|
31. 9| 33. 14| 37. 11| 62.
16| 115. 4| 132. 13| 147.
13| 160. 3| 163. 9| 170.
11|
Eumenis. 89. 1|
eundem. 114. 8| 183. 9|
eunt. 54. 3|
Eunus. 130. 10|
evocatis. 77. 8|
evocatur. 48. 19|
Euphratem. 103. 3| 175. 13|
176. 5| 128. 11|
Euphrates. 23. 1| 117. 2. 8|
Euripus. 68. 19|
Europa. 67. 7| 68. 12| 101.
15| 111. 7|
Europæ. 100. 6| 128. 6|
Europam. 46. 13| 67. 7| 100.
18|
Eurus. 58. 10|
evulſit. 165. 16|
ex. 4. 8| 5. 10| 6. 13| 10.
11| 11. 8| 14. 6| 16. 2|
17. 3. 13| 18. 1. 3| 19.
2| 20. 4| 27. 6| 28. 2|
33. 13| 37. 4| 38. 6| 42.
3| 53. 5| 57. 8| 60. 14|
68. 16| 72. 15| 75. 14|
78. 15| 82. 8| 83. 13| 86.
10| 96. 8. 9| 102. 8|
103. 1| 108. 4| 109. 14|
113. 4| 115. 5| 120. 1.
4. 12. 15| 121. 7| 124.
14| 125. 9. 12| 127. 7.
8| 132. 4| 135. 10| 137.
8| 140. 16| 148. 9| 158.
3| 162. 1| 163. 5. 13|
164. 8| 167. 13| 169. 8|
172. 3| 173. 6. 10| 176.
7. 10. 14| 177. 6. 8|
181. 14| 184. 12. 13| 186.
4. 6| 187. 13|
exæquavit. 28. 16|
examina. 57. 16| 155. 17|
exangue. 118. 6|
exarmavit. 42. 11| 53. 8|
exarſit. 42. 2| 44. 13| 47. 5|
144. 3|
excæcat. 89. 18|
excandoit. 85. 17|
excedere. 37. 10|
excederet. 172. 7|
exceperant. 85. 4|
excepiſſe. 28. 3|
excepit. 67. 6| 79. 7| 188.
8|
excepta. 100. 19|
exceptæ. 157. 1|
exceptam. 56. 3|
exceptione. 86. 7|
exceptis. 105. 5|
exceptus. 83. 11|
excidia. 85. 17| 243. 10
excidiis. 118. 14|
excidio. 49. 8| 78. 3|
excidium. 26. 2| 34. 8|
exciodendis. 52. 4|
excipit. 9. 4|
excitant. 56. 12|
excitat. 5. 2|
excitatus. 28. 19|
excitavit. 44. 11| 121. 1|
excluſique. 94. 3|
excoluit. 183. 18|
excubaret. 6. 13|
excuſſe amus. 62. 18|
excuſſit. 60. 19|
excuſſo. 56. 16|
excutient. 25. 4|
excutit. 75. 11|
exegit. 160. 4|
exemit. 139. 1|
exemplo. 72. 10| 82. 9|
132. 8|
exemplum. 60. 5|
exequiis. 134. 13|
exerceri. 188. 17|
exercita. 9. 6|
exercitu. 27. 9. 10| 35. 15|
39. 1| 52. 16| 62. 1| 63.
14| 64. 13| 95. 6| 112.
5| 129. 3| 139. 9| 145.
2| 147. 11| 168. 3| 186.
13| 187. 4| 188. 6|
exercitui. 134. 11|
exercitum. 42. 12| 76. 14|
80. 3| 84. 14| 86. 3|
89. 9| 91. 6. 8| 131. 5|
132. 4| 135. 3| 138. 4|
144. 13| 146. 13| 151. 6|
154. 9| 157. 4|

Digitized by Google

exercitus . 24. 7| 42. 4| 49. 3| 57. 5| 58. 6| 59. 2. 14| 62. 3. 23| 64. 23| 84. 4| 98. 7| 117. 2. 20. 25| 118. 2| 120. 5| 132. 7| 134. 8| 139. 12| 148. 11| 152. 8| 152. 6| 154. 2. 23| 156. 3. 25| 258. 8| 260. 2| 169. 6| 170. 2| 188. 8|
exercitum. 129. 9|
exercuit. 109. 10
execuotam. 117. 1|
exbacchabat. 121. 23|
exigi. 232. 12|
exigor. 158. 7|
exiguom. 76. 7|
exilio. 51. 27| 126. 6|
exilliom. 124. 10| 138. 2|
exiloit. 38. 8|
eximeotibus. 173. 3|
eximia. 48. 22|
eximiæ. 95. 22|
eximiam. 23. 2|
eximis. 237. 10|
exiode. 150. 10|
exiſterent. 45. 13|
exiſtimari. 93. 23|
exitii. 70. 24|
exitio. 56. 21| 136. 15| 179. 4|
exitium. 33. 7| 57. 7| 58. 6| 89. 11| 130. 13| 122. 12| 148. 3|
exitu. 20. 3| 39. 16| 49. 3| 87. 1| 134. 4|
exitem. 38. 5| 154. 1. 3| 158. 20|
exitus. 56. 17| 147. 18| 156. 7| 170. 9| 172. 23|
exoſeverat. 37. 13|
exornata. 93. 15|
exoſus. 278. 2|
expaverat. 45. 4|
expavit. 98. 22|
expactare. 24. 7|
expectavere. 20. 22|
expediabat. 244. 10|
expediſſos. 158. 6|
expedita. 51. 17| 125. 4|
expedirlo. 187. 2|
expeditione. 23. 23|
expeditionem. 165. 8| 182. 6|
expeditioni: 49. 5|
experimentis. 26. 10|
experimeoto. 53. 11|
experimentum. 121. 6| 26. 20|
expetirentus. 135. 12|
expeziretus. 148. 4|
expetiri. 82. 3|
experractas. 71. 5|
experta. 142. 34| 160. 4|
experti. 28. 18| 110. 21| 143. 8|
expertis. 176. 2|
expertus. 12. 3| 103. 9| 142. 6| 175. 2|
expiata. 24. 9| 29| 24.
expiaturus. 135. 2|
expievit. 16. 4| 85. 16|
expiravit. 20. 8|
explicavit. 35. 6|
explicuis. 253. 13|
exploraret. 35. 3|
exploratis. 73. 8|
exponeretur. 117. 10|
exponitur: 138. 12|
expoſita. 79. 8|
exprimi. 113. 22|
exprimitur. 187. 24|
exprobravit. 93. 27|
expugnaſſet. 90. 25|
expugnatione. 155. 3|
expugnatum. 141. 8|
expugnavit. 49. 9|
expelaret. 259. 7|
expuliſſe. 29. 27| 81. 18|
expulit. 103. 26|
expulſos. 125. 2| 138. 5|
exſeperat. 20. 6|
extant. 23. 3|
extaret. 30. 6|
extat . 43. 8| 126. 10| 154. 26|
extenderet. 27. 2|
exteouemos. 127. 5|
exteras. 180. 8|
exterique. 106. 1|
exteris. 88. 11| 159. 6|
externa. 50. 7|
externis. 120. 24| 148. 2|
extaroom: 143. 15| 148. 9| 261. 23|
exteros. 28. 22|
extarritur. 47. 20|
exterruit. 122. 11|
extincta. 101. 27|
extiocto. 174. 12|
axtioctus. 143. 4| 178. 2|
extinguere. 106. 16|
extingui. 4. 2| 79. 4|
extinxerat. 174. 3|
extis. 182. 21|
extitit. 124. 9|
extorquere. 98. 3|
extorqueret. 64. 26|
extorris. 221. 6|
extorſit. 45. 7| 183. 10|
extraordinariam. 24. 5|
extrema. 77. 10| 84. 7| 132. 9| 135. 8| 169. 4| 187. 12|
extremam. 105. 4|
Extremis: 54. 12| 94. 2| 145. 8| 162. 24|
extuliſſeot. 177. 6|
exuere. 21. 7|
exoit. 268. 7|
exul. 142. 3|
exulatione. 40. 9|
exolaret. 122. 6|
exultaret. 124. 7|
exuti. 94. 10|
exeto: 39. 19|
exutos. 33. 17|
exutum. 91. 15|
exutus. 66. 3|

F

FAbio. 42. 7| 51. 5|
Fabiorum. 24. 6|
Fabios. 33. 9|
Fabium. 29. 3|
Fabius . 27. 9| 35. 5| 45. 2| 56. 14| 60. 12| 84. 5|
Fabricius. 37. 24| 39. 8. 20|
fabula. 43. 9|
fabulæ. 19. 8|
fabuloſæ. 57. 2|
fabuloſis. 47. 15|
face. 4. 8|
facem. 122. 1|
facere. 81. 1| 183. 14| 184. 24|
facerent. 61. 3|
feceret. 124. 13| 125. 3| 154. 24| 155. 4|
faces. 28. 15| 37. 17| 70. 6| 147. 2|
facibus: 25. 8| 62. 15| 64. 24.| 120. 23|
faciam . 2. 5|
facie. 103. 6|
faciebat. 53. 5|
faciem. 157. 2|
facile. 33. 22| 38. 24| 62. 6. 8| 70. 4| 89. 8| 112. 6| 132. 10| 138. 4| 142. 7| 150. 6| 156. 8| 182. 2|
facilior. 278. 6|
facilius. 89. 6| 92. 2|
facioori. 136. 6|
faciootis. 146. 3|
facinus. 10. 20| 79. 9| 136. 5| 142. 6|
facit: 5. 8| 92. 10| 120. 7| 130. 20| 154. 17| 176. 8|
facta . 2. 2| 6. 8| 42. 5| 106. 15| 112. 26| 125. 4| 135. 11| 156. 14| 190. 3|
factæ: 31. 7| 48. 7|
factionis. 23. 4| 237. 9|
facto. 96. 16| 103. 2| 109. 24| 113. 18| 126. 8| 179. 20|
factum. 54. 5| 64. 16| 86. 5| 172. 8. 183. 24| 185. 28|
factus. 59. 5| 105. 2| 277. 27|
facundia: 43. 7|
Falula. 22. 6|

falcatorumque. 69. 15|
Falernos. 62. 25|
Falernus. 32. 10|
Faliſci. 25. 2. 3|
fallaciam. 33. 5|
falſa. 211. 1|
famæ. 4. 1| 22. 8| 67. 20| 111. 1| 177. 8|
famæque. 101. 7|
famam. 49. 4| 111. 4| 174. 5| 178. 11|
fame. 19. 3| 29. 2| 56. 20| 101. 4| 102. 8| 116. 4| 131. 22| 132. 10| 143. 23| 152. 16| 169. 4|
famem. 119. 14|
fames. 86. 13. 15| 102. 8| 137. 2| 153. 10|
familiæ. 35. 11| 89. 20| 123. 10| 146. 2| 147. 1|
familiam. 124. 6| 132. 2|
familiaris. 145. 8|
familiarum. 130. 4|
famoſa. 109. 12|
fanatico. 130. 10|
fanaticus. 132. 4|
fas. 89. 19| 96. 14| 97. 1| 113. 2| 122. 10|
faſces. 12. 7| 18. 4| 42. 7| 44. 4| 134. 12| 188. 9|
faſcibus. 18. 2| 84. 6|
faſcium. 178. 7|
faſtigium. 164. 11|
faſtus. 27. 10|
faſtos. 8. 5|
fata. 10. 2| 62. 1| 80. 2| 111. 4| 126. 1| 142. 1| 153. 14|
fatale. 78. 3| 123. 10|
fatalem. 139. 3|
fatalis. 171. 13|
fatetur. 88. 1|
fatebatur. 189. 7|
fateretur. 48. 3| 62. 6| 114. 12|
fateri. 63. 2| 85. 3|
fati. 64. 7| 155. 6|
fatigabant. 187. 2|
fatigaſſet. 14. 12| 69. 6|
fatis. 47. 7| 63. 12| 155. 12|
fato. 26. 7| 75. 9| 78. 7| 158. 3. 12| 185. 9| 186. 3|
fatorum. 16. 6|
fatum. 59. 11| 110. 14|
fauces. 64. 1| 72. 9| 107. 8| 134. 1| 153. 7|
faucibus. 19. 4| 36. 9| 52. 12. 80. 4| 126. 15|
favebatur. 76. 15|
favente. 151. 4|
faventia. 68. 2|
faviſſæ. 108. 17|
favorabilis. 168. 5|
favore. 62. 20| 65. 13|
favorem. 120. 5| 121. 3|
favori. 18. 6|
favoris. 161. 5|
Fauſtum. 164. 6|
fax. 127. 12| 144. 2| 166. 5|
fecerant. 32. 4| 58. 10| 60. 12| 125. 12|
fecerat. 5. 7| 119. 14| 152. 3| 153. 11|
fecere. 156. 11|
fecerunt. 58. 3| 134. 10|
fecimus. 87. 14| 108. 16|
feciſſent. 176. 2|
feciſſet. 176. 15|
fecit. 5. 11| 7. 5| 40. 13| 80. 10| 81. 8| 89. 15| 91. 13| 102. 5| 105. 5| 127. 8| 129. 4. 9| 131. 5| 157. 6| 153. 2|
felicem. 96. 20| 157. 3|
felicitati. 102. 12|
feliciſſimæ. 115. 3|
felicitas. 77. 3| 103. 4| 119. 10| 149. 9|
felicitate. 70. 1| 88. 16| 92. 5| 100. 3| 158. 12| 181. 17| 175. 11|
felicitatem. 108. 14| 153. 4|
feliciter. 97. 3|
felicius. 62. 5|
felix. 106. 14|
femina. 78. 17|
feminæ. 26. 3|
feminarum. 54. 2|
feræ. 38. 10|
ferale. 172. 2|
feralis. 25. 9| 142. 3|
ferarum. 37. 6| 53. 10| 142. 2| 187. 4|
feras. 133. 1|
ferat. 119. 12|
ferax. 130. 6| 188. 17|
ferbuit. 42. 2|
fercula. 160. 9|
ferculis. 163. 14|
fere. 33. 6| 48. 20| 58. 6| 95. 19| 141. 5| 186. 15|
ferebantur. 94. 16| 170. 4|
ferebat. 150. 14| 154. 2|
ferebatur. 179. 10|
ferens. 36. 15|
Ferentanæ. 37. 8|
Feretrio. 6. 1| 54. 10|
Feretrium. 25. 13|
feri. 157. 2|
ferii. 182. 6|
feriret. 19. 6|
feritas. 42. 3| 62. 12| 72. 3| 181. 2|
feritatem. 183. 3|
ferme. 180. 12|
ferocem. [illegible]. 2|
feroces. 112. 14|
ferociam. 73. 3|
ferocibus. 124. 17|
ferocior. 177. 16|
ferociſſimas. 82. 3|
ferociter. 42. 20|
ferocitas. 27. 7| 180. 12|
feros. 110. 2|
ferox. 16. 9| 46. 23| 89. 7| 152. 18| 154. 19|
ferre. 63. 12| 85. 20| 183. 15|
ferres. 48. 12|
ferrem. 136. 4|
ferrent. 171. 8|
ferreos. 88. 1|
ferret. 56. 17|
ferretur. 96. 8|
ferri. 63. 5|
ferro. 10. 9| 16. 4| 25. 7| 28. 16| 56. 10. 12| 61. 18| 66. 5| 59. 2| 87. 2| 103. 16| 117. 17| 129. 1| 134. 10| 141. 2| 186. 12| 187. 11|
ferroque. 38. 10| 73. 6| 77. 13| 84. 2| 90. 3| 109. 4| 113. 10| 129. 8|
ferrum. 53. 1. 8| 98. 2| 179. 17|
fertur. 28. 4|
fervebat. 78. 1|
ferunt. 59. 10|
ferus. 130. 10|
feſſi. 56. 10|
feſſos. 176. 11|
feſtinaſſe. 29. 2|
feſtinat. 101. 1|
feſtinatio. 39. 1|
feſſo. 128. 7|
feſtis. 114. 16|
Feſulæ. 128. 14|
fictilis. 39. 9|
fide. 10. 11| 25. 6| 42. 4| 46. 8| 52. 8| 56. 11| 67. 4| 90. 10| 92. 2| 152. 1. 6| 173. 7|
fideique. 56. 3|
fidelior. 108. 8|
fideliſſimarumque. 128. 2|
fideliter. 101. 17|
fidem. 6. 4| 7. 5| 8. 7| 18. 14| 24. 1| 39. 15| 95. 2| 225. 3| 176. 13| 149. 12|
Fidenæ. 25. 7|
Fidenate. 10. 11|
Fidenates. 25. 2|
fides. 15. 9| 25. 3| 26. 6| 188. 11|
fidibuſque. 68. 20|
fidiſſima. 93. 5|
fidium. 67. 4|
fiducia. 47. 13| 64. 9| 69. 5| 94. 14| 108. 4. 19| 159. 2| 185. 4|
fiduciæ. 29. 1|
fiduciam. 60. 23| 67. 20| 100. 7| 102. 4| 176. 8| 188. 25|
fieret. 50. 12| 177. 11|
fieri. 25. 3| 64. 4| 92. 9|

Digitized by Google

VOCABULORUM.

97. 4. 6| 132. 1| 167. 4|
fictione. 12. 2|
fictique. 181. 6|
filia. 4. 8| 12. 1|
filiam. 44. 7| 164. 7|
filiæ. 150. 11|
filii. 103. 15|
filium. 15. 1| 20. 7| 31. 1| 42. 11| 118. 1| 160. 13|
filius. 57. 7| 72. 14| 78. 6| 89. 1| 138. 14| 158. 20|
Fimbria. 138. 13|
fine. 77. 1| 97. 11|
finem. 78. 5| 129. 8|
fines. 76. 14|
finibus. 18. 12.| 22. 1| 77. 9| 145. 8|
finis. 34. 4| 38. 1| 51. 14| 140. 8| 164. 4| 180. 8| 188. 11. 12|
finita. 23. 13| 76. 10| 249. 6|
finitimos. 29. 15|
finitimis. 2. 14| 5. 1| 18. 23|
finitum. 75. 8|
finium. 91. 15|
firma. 15. 8|
firmavit. 184. 8|
fiſtulis. 125. 2|
figere. 93. 15|
fixit. 84. 5|
Flaccum. 62. 23|
flagitans. 34. 2|
flagitante. 95. 5| 154. 20|
flagitare. 151. 5|
flagitarent. 93. 8|
flagitaret. 119. 13|
flagitavere. 127. 1|
flagitii. 85. 15| 91. 11|
flagitio. 118. 10| 127. 9|
flagitium. 33. 18|
flagitabat. 100. 6|
flagrans. 85. 14|
Flamen. 139. 1|
Flamines. 27. 17|
Flaminin. 57. 13| 66. 6|
Flamininus. 54. 8|
flamma. 8. 8| 23. 4| 29. 11| 78. 15| 101. 17| 125. 10|
flammæ. 49. 2|
flammam. 131. 3| 182. 15|
flammis. 115. 9| 129. 8|
flentem. 10. 7|
flens. 167. 5|
flexuſque 179. 6|
flore. 42. 2| 140. 16|
florebat. 150. 1|
florem. 2. 11|
florentis. 141. 7|
floribus. 32. 7|
florum. 67. 11|
flos. 148. 11|
fluctibus. 102. 15| 158. 12|
fluctus. 161. 10|
fluens. 190. 2|
fluenta. 68. 20|
fluitarent. 51. 23|
flumen. 20. 5| 27. 9| 53. 3| 54. 22| 83. 2| 84. 13| 95. 15| 98. 11| 143. 7| 184. 6| 188. 2|
flumine. 47. 2| 95. 8| 116. 2|
fluminibus. 102. 1| 181. 13|
fluminis. 4. 9| 11. 3| 152. 15 17| 185. 19|
fluminum. 93. 9|
fluvium. 37. 7| 95. 3|
fluvius. 177. 10| 181. 11|
fluxere. 80. 12|
focis. 19. 12| 111. 7| 122. 6|
foculum. 182. 15|
focum. 8. 7|
fodere. 182. 4|
foderunt. 78. 12|
fœda. 50. 9| 87. 11| 102. 24|
fœdam. 6. 6|
fœdare. 98. 2|
fœdavit. 10. 7|
fœde. 37. 1|
fœdera. 19. 6|
fœderata. 47. 8|
fœderatis. 27. 6|
fœdere. 10. 11| 33. 8| 56. 5| 6| 65. 7| 91. 7| 105. 9| 150. 12|
fœderibus. 85. 1|
fœderis. 10. 15| 34. 1| 56. 8| 76. 13| 85. 6. 14| 92. 9| 122. 3| 169. 7|
fœderum. 56. 7| 117. 4. 6|
fœdi. 170. 6|
fœdior. 87. 10|
fœdum. 103. 7|
fœdus. 32. 2| 85. 9. 12| 101. 12| 105. 5| 170. 1| 176. 3|
fœduſque. 6. 8| 157. 15|
fœneratorum. 43. 5|
fomentis. 161. 1|
fons. 61. 10|
fontemque. 108. 3|
fonteſque. 31. 10|
fontibus. 32. 9| 59. 17| 89. 14|
fore. 5. 2| 23. 3|
forent. 19. 7| 33. 18| 100. 16| 177. 3|
fores. 55. 4| 107. 10| 172. 9|
fori. 13. 4|
foris. 21. 2| 38. 17| 46. 4|
forma. 7. 6| 46. 8| 122. 2| 158. 3|
formam. 75. 15|
Formiæ. 33. 1|
formidatumque. 83. 1|
formidinem. 161. 12|
formidoloſius. 67. 10|
foro. 6. 5| 44. 8| 46. 1| 56. 11| 122. 14| 125. 2| 136. 2| 140. 2|
fortaſſe. 177. 1|
forte. 15. 3| 23. 10| 36. 12| 66. 15| 147. 3| 150. 1|
fortem. 116. 7|
fortibus. 174. 8| 188. 4|
fortiſſimam. 87. 3|
fortiſſimas. 39. 14|
fortiſſime. 116. 8| 135. 13| 175. 16|
fortiſſimi. 81. 14|
fortiſſimo. 85. 8| 184. 12|
fortiſſimorum. 128. 1|
fortiſſimum. 72. 13|
fortiſſimus. 50. 10|
fortiter. 68. 15| 112. 16|
fortitudinem. 38. 19|
fortius. 78. 17| 91. 1| 160. 2| 163. 2|
Fortuna. 2. 3| 50. 5. 16| 67. 7| 76. 5| 83. 13| 90. 6| 102. 21| 111. 8| 116. 11| 129. 5| 137. 10| 148. 2| 153. 5| 154. 10| 155. 15| 157. 4| 158. 1. 29| 162. 2| 163. 10| 167. 3| 172. 21. 14|
Fortunæ. 65. 3| 74. 2| 135. 7|
Fortunam. 10. 22| 74. 6| 133. 2| 142. 6|
fortunaſque. 126. 1|
fortunatas. 142. 6|
forum. 18. 8| 27. 13| 138. 1|
foſſa. 86. 12| 116. 2| 187. 11|
foſſæ. 116. 2|
foviſsent. 57. 11|
fracta. 40. 5|
fracti. 42. 7|
fractum. 84. 7|
frænos. 21. 7|
fragilitatis. 162. 3|
fragore. 57. 4|
frangi. 60. 16|
frater. 63. 13| 69. 12|
fraternitas. 161. 5|
fratre. 4. 2. 7| 35. 3| 63. 15|
fratrem. 81. 13| 142. 3| 170. 8|
fratres. 90. 8|
fratribus. 10. 2| 105. 1|
fratris. 51. 5| 64. 5| 123. 5|
fraude. 33. 6| 81. 15| 90. 6. 7| 92. 10| 143. 11|
fraudem. 14. 8|
fraudibus. 112. 14|
fraudis. 57. 14| 61. 16|
fraudulentiſſimus. 92. 10|
fraus. 20. 14|
Fregellæ. 22. 7|
Fregellaſque. 39. 17|
fregit. 82. 6| 102. 14|
frenis. 180. 19|

Digitized by Google

frequens. 76. 24| 97. 3|
frequentia. 128. 10| 130. 8|
frequentibus. 9. 8| 22. 7|
frequentiſſimos. 114. 17|
freta. 108. 2|
freti. 68. 20|
freto. 68. 18| 135. 21| 174. 4|
fretum. 46. 3. 6| 47. 2. 23| 107. 4| 153. 3|
fretus. 68. 22| 73. 28| 123. 10|
frigidum. 57. 10|
frontem. 132. 4|
fruebantur. 67. 4|
fruſtretur. 66. 24| 178. 10|
frugum. 72. 2| 101. 3| 130. 6|
frui. 59. 23|
frumentariis. 121. 4|
frumenti. 121. 23|
frumento. 86. 10|
fruſtra. 91. 23| 92. 24| 95. 27| 135. 22| 179. 18|
fruſtrarentur. 31. 23|
fruſtrato. 19. 12|
fuderunt. 117. 24|
fudit. 64. 23| 80. 4|
fuerant. 71. 7| 89. 3| 94. 15|
fuerat. 46. 12| 48. 6| 122. 3| 138. 3|
fuera. 5. 24| 23. 5. 7| 26. 5| 72. 8| 93. 10| 98. 4| 104. 7| 123. 21|
fuerint. 182. 6|
fuerit. 25. 10| 26. 9| 39. 8| 68. 5| 77. 14| 93. 23. 18| 113. 20| 119. 6| 163. 3| 181. 2|
uerunt. 22. 2| 38. 20| 66. 15| 70. 2| 12. 14| 108. 13| 110. 23| 145. 6|
fugæ. 48. 12| 53. 4| 70. 2| 91. 7. 21| 96. 19| 102. 12| 110. 12| 113. 1. 20| 118. 2| 137. 10| 138. 2| 145. 4| 152. 23| 154. 8| 155. 17| 158. 19| 171. 14| 174. 10| 179. 15| 187. 7|
fugaces. 106. 5|
fugæ. 86. 16| 160. 6| 162. 17| 179. 13|
fugam. 6. 6| 10. 5| 37. 23| 112. 2. 5| 117. 18| 124. 10| 135. 9| 157. 7| 160. 2| 176. 9|
fugari. 94. 10|
fugarique. 3. 15| 72. 4| 133. 7|
fugato. 40. 8|
fugatoque. 152. 2| 154. 6|
fugarus. 131. 16|
fugatus. 66. 3| 98. 6|
fugerat. 182. 10|
fugere. 69. 3| 162. 2. 3| 173. 2
fugerent. 78. 12| 160. 2|
fugeret. 95. 10| 157. 6|
fugiebat. 151. 25| 160. 3| 174. 11|
fugientem. 103. 3| 162. 18|
fugientes. 28. 3| 86. 5|
fugientia. 28. 3|
fugientibus. 102. 12|
fugientis. 102. 5| 156| 12|
fugientium. 38. 2| 170. 6|
fugiſtis. 177. 8|
fugit. 63. 5| 73. 17|
fugitivarios. 131. 9|
fugitivum. 91. 15|
fuiſſe. 23. 2| 26. 5. 6| 28. 7. 39. 23| 59. 25| 63. 16| 75. 2| 119. 7| 162. 14|
fuiſſent. 71. 8| 75. 2|
fuiſſet. 7. 6| 68. 9| 82. 12| 83. 6. 92. 15| 135. 2| 139. 10| 170. 14| 188. 3|
fuit. 2. 13| 3. 2. 10| 5. 5| 20. 10. 14| 14. 8| 16. 8| 21. 8| 23. 6| 25. 10| 26. 10| 27. 2| 34. 3| 35. 8| 36. 12| 37. 8| 38. 1. 5| 39. 4| 45. 12| 48. 5. 15. 18. 19| 49. 15. 16| 50. 10. 28| 51. 17| 52. 4. 9| 56. 10| 60. 22| 62. 7| 63. 9| 64. 7. 27. 24| 65. 7| 66. 4. 8| 67. 10| 73. 12. 16| 74. 5| 78. 2. 9| 80. 14. 16| 81. 2| 83. 5| 85. 2. 19| 87. 7. 9| 90. 3. 13| 91. 4| 95. 5. 7. 21| 98. 21. 23| 98. 2| 103. 5| 108. 9. 7| 109. 9. 14| 111. 12| 113. 21| 114. 5. 23| 115. 6. 10| 118. 1. 4| 127. 6| 128. 6. 22. 14| 130. 4| 131. 14| 139. 6| 140. 8| 142. 2. 10| 152. 8| 154. 8| 156. 3. 13. 16| 159. 14| 161. 8| 164. 8| 166. 4. 7| 167. 4. 9| 169. 7| 170. 13| 171. 14| 172. 2. 22| 175. 14| 177. 6. 23| 179. 4| 180. 2| 183. 9| 186. 3. 19| 187. 10| 188. 21| 189. 10|
fulgentibus. 69. 17|
fulmen. 57. 2. 13|
fulminis. 159. 3|
fultum. 87. 5|
Fulvia. 168. 13|
Fulviam. 146. 8|
Fulvio 55. 4| 70. 6|
Fulvium. 3. 2|
Fulvius. 53. 7|
fumo. 39. 19| 98. 3|
funalia. 48. 12|
fundamentis. 13. 10|
fundebat. 131. 3| 182. 16|
fundis. 72. 6| 110. 7|
funditus. 25. 2| 93. 12| 145. 22|
funera. 134. 25| 139. 6|
funere. 129. 4|
funerum. 140. 2|
funeſtius. 22. 9|
fungentibus. 43. 10|
funibus. 109. 2| 133. 12|
Furculas. 33. 13|
furens. 167. 10|
furenti. 162. 12|
Furfidio. 140. 14|
furiali. 25. 9|
furialibus. 120. 13|
furioſiſque. 105. 12|
furit. 34. 3|
Furvium. 187. 15|
furor. 77. 14| 128. 9| 136. 12| 147. 4| 148. 2| 175. 7| 178. 2|
furore. 44. 4| 130. 10| 139. 7|
furorem. 33. 6| 87. 2| 88. 7| 181. 9|
furores. 129. 9|
furoris. 124. 12| 139. 7|
furtis. 168. 2|
Futurum. 18. 4| 139. 3| 142. 10|
fuſæ. 129. 2|
fuſi. 72. 4| 188. 7|
fuſo. 87. 10|
fuſtibus. 125. 5|
fuſum. 92. 2|
fuſus. 57. 5| 98. 6| 139. 12| 156. 9|

G

GAbii. 14. 14|
Gabiis. 15. 2|
Gabinius. 129. 7|
Gades. 82. 2| 153. 3|
Gaditanum. 107. 4|
Gætuliam. 91. 16|
Gætulici. 186. 2|
Gætulos. 185. 21|
galeæ. 30. 4|
galeatum. 96. 9|
Gallæciæ. 83. 2|
Galli. 26. 12| 28. 10| 52. 12| 112. 9|
Gallia. 94. 3| 125. 6| 152. 5| 163. 12| 188. 4|
Galliæ. 94. 2| 112. 10|
Galliam. 114. 7| 115. 5| 119. 2| 149. 2| 150. 7|
Galliarum. 114. 13|
Gallicam. 29. 10|
Gallici. 29. 9| 148. 12|
Gallicis. 88. 3|
Gallicum. 107. 3|
Gallis. 30. 8| 33. 10|
Gallo. 43. 2|
Gallo græciam. 71. 7|
Gallo græcorum. 71. 10|
Gallorum. 26. 8| 40. 3| 72. 2|

Gallos.

Gallos. 112. 14| 116. 9| 137. 7|
Ganymedes. 158. 16|
Garamantes. 186. 2|
gaudia. 66. 14|
gaudium. 17. 16| 48. 14| 74. 11| 87. 7| 93. 12| 184. 15|
Gauranoſque. 60. 16|
Gaurus. 32. 10|
Geldubam. 184. 8|
Gellius. 107. 2|
gelu. 183. 4|
gemina. 106. 12|
geminat. 19. 12|
gemini. 4. 11| 75. 2|
geminoſque. 80. 4|
geminum. 8. 6| 137. 3| 189. 11|
gemitu. 179. 3|
gemmis. 178. 10| 189. 4|
genere. 27. 1| 51. 18| 68. 22| 87. 2| 122. 2| 130. 2| 167. 7|
generi. 150. 12| 158. 14|
generis. 2. 1| 6. 10| 92. 2| 105. 10| 140. 17| 155. 13| 167. 6| 189. 9|
generos. 164. 7|
genibus. 158. 2|
genioſque. 28. 13|
genitus. 3. 11|
genius. 172. 4|
gens. 24. 6| 26. 12| 61. 14| 71. 10| 108. 9| 176. 8| 182. 5|
gente. 30. 7| 33. 13| 53. 1| 158. 14|
gentem. 29. 16| 32. 7| 33. 4| 112. 2| 183. 5| 187. 4|
gentes. 39. 14| 52. 12| 65. 2| 72. 12| 82. 3| 99. 6| 102. 18| 148. 6| 180. 8| 186. 17|
genti. 110. 8|
gentibus. 40. 2| 88. 12| 188. 20|
gentis. 65. 7| 70. 7| 72. 15| 75. 7| 78. 6| 103. 18| 104. 9| 113. 8| 168. 2|
gentium. 7. 8| 34. 5| 52. 9| 61. 12| 65. 12| 83. 6| 93. 10| 99. 2. 7| 103. 2. 17| 112. 2. 9| 112. 11| 121. 6| 122. 5| 128. 5| 129. 12| 148. 3| 177. 8| 179. 11| 180. 10| 182. 2| 182. 9| 189. 2|
genua. 116. 7| 177. 4|
genuina. 72. 3|
genus. 18. 2| 53. 5| 108. 10| 112. 12| 113. 16| 133. 3| 182. 4| 186. 8|
gerebant. 6. 3|
gerenda. 73. 16|
gerens. 109. 8| 182. 15|
185. 17|
Gergoviam. 125. 10|
geſi. 75. 8|
Germani. 111. 9| 148. 12| 180. 13| 184. 15|
Germania. 113. 7| 184. 10|
Germaniam. 183. 11|
Germanicis. 88. 3|
Germano. 113. 13|
Germanorum. 156. 10|
Germanos. 113. 3|
Geſoriacum. 22. 7|
geſſere. 56. 20|
geſſerit. 24. 6|
geſſerint. 142. 3|
geſſit. 2. 3| 4. 4| 32. 5|
geſta. 97. 2|
geſtæ. 171. 3|
geſtis. 178. 3|
Glabrione. 69. 2|
Glabro. 134. 2|
glacie. 98. 12|
gladiator. 134. 14|
gladiatore. 135. 2. 12| 177. 15|
gladiatores. 133. 5|
gladiatoria. 88. 5|
gladiatoribus. 119. 5|
gladiatorii. 120. 4|
gladiatorio. 97. 6| 136. 3|
gladii. 140. 9|
gladiis. 66. 6| 113. 10. 13| 116. 4| 137. 14|
gladio. 29. 8| 55. 2| 156. 5| 157. 10| 160. 15| 168. 13| 175. 9| 186. 14|
gladios. 134. 10|
gladium. 160. 4|
Glauciam. 124. 13|
gleba. 18. 14|
gloria. 12. 12| 82. 9| 88. 4|
gloriæ. 83. 11|
gloriam. 10. 10| 84. 9|
gloriaretur. 30. 7|
glorioſa. 183. 12|
Gomphos. 155. 7|
Gracchana. 119. 14|
Gracchanas. 88. 4| 124. 1|
Gracchanis. 126. 9|
Gracchi. 125. 12|
Graccho. 60. 19|
Gracchorum. 82. 6| 124. 7|
Gracchum. 124. 5|
Gracchus. 61. 11| 82. 6| 122. 1. 9| 123. 6|
gradum. 162. 9|
gradus. 2. 12|
Græci. 109. 5|
Græcia. 44. 2| 65. 2|
Græciæ. 36. 4| 65. 13| 66. 13| 68. 17| 79. 7| 100. 20| 148. 15|
Græciam. 40. 1| 72. 1| 103. 13|
Græcula. 152. 8|
græculo. 66. 5|
Græcum. 11. 9|
grande. 61. 7| 62. 1| 95. 18| 104. 9|
grandia. 87. 11|
grandinis. 117. 14| 177. 3|
Granicus. 102. 9|
graſſante. 136. 10|
graſſantem. 33. 6| 66. 12|
graſſantur. 106. 2|
graſſatus. 14. 12|
gratiam. 43. 11|
gratias. 29. 10|
Gratillius. 107. 3|
gratulandum. 166. 10|
grave. 116. 10|
gravem. 9. 7| 50. 3| 91. 14| 102. 13|
graves. 48. 9| 169. 10| 179. 7|
gravi. 38. 9| 106. 6|
gravibus. 190. 2|
gravida. 3. 11|
gravidarum. 98. 3|
gravior. 14. 11| 75. 11|
gravis. 38. 7| 51. 16| 56. 12| 150. 14| 165. 4| 169. 5|
gravitate. 39. 12|
graviter 92. 8|
gregem. 51. 2|
greges. 40. 5| 112. 2|
gregibus. 134. 11| 182. 2|
gremio. 56. 16|
Grumentum. 118. 14|
gubernacula. 13. 2|
gubernaret. 9. 3|
gubernatorem. 154. 16|
Gurgite. 41. 7|

H

HAbebant. 152. 12| 172. 5|
habebat. 69. 1| 105. 4| 174. 2|
habenis. 52. 1|
habens. 162. 3|
habent. 54. 1| 94. 13| 183. 10|
habentes. 152. 14|
haberent. 126. 1| 128. 2|
haberentur. 120. 2|
haberet. 7. 2| 50. 2| 114. 17| 154. 3|
haberetur. 152. 3| 170. 14|
habes. 116. 7|
habet. 55. 9| 152. 4| 160. 5| 170. 5|
habetis. 95. 6|
habites. 179. 5|
habita. 85. 5| 142. 1| 143. 5|
habitanteſque. 189. 4|
habitare. 182. 15|
habito. 146. 9|

habitu. 97. 4| 35. 4| 178. 14|
habitura. 59. 8|
habiturus. 57. 8|
habitos. 25. 9|
habitus. 89. 13|
habuiſſet. 92. 14|
habuit. 16. 5| 38. 15| 46. 6| 68. 11| 92. 15| 112. 10| 146. 3|
hac. 33. 3. 13| 65. 12| 78. 12| 81. 7| 93. 2| 108. 13| 127. 14| 185. 18|
hactenus. 21. 11| 34. 5| 62. 10| 87. 10|
hadriatici. 36. 8|
hadriatico. 31. 10|
hæ. 48. 9|
hæc. 2. 14| 5. 14| 9. 1| 16. 5| 42. 1| 45. 3. 10| 49. 17| 58. 11| 62. 13| 64. 7| 69. 18| 75. 16| 79. 9| 90. 1. 13| 91. 4| 100. 9| 110. 8| 118. 8| 120. 10. 12| 121. 10| 139. 4| 140. 17| 153. 1| 155. 8| 170. 12. 13| 178. 4| 185. 19| 187. 15| 190. 2|
Hædui. 113. 4|
hæmo. 73. 5|
hærebat. 111. 9|
hæredem. 166. 3|
hæreditario. 121. 16|
hæreditarium. 125. 12|
hæreditas. 119. 10| 142. 1|
hæreditare. 89. 4| 118. 14|
hæreditatem. 123. 7| 168. 1|
hæreditatibus. 88. 16|
hæres. 89. 3| 167. 10|
hætis. 154. 1|
haoc. 16. 2| 36. 25| 84. 9| 87. 13| 89. 5| 102. 3| 104. 8| 156. 12|
hatum. 99. 7|
has. 56. 18|
haſta. 142. 6|
haſtaque. 63. 9|
haſtam. 83. 9|
haſtatus. 37. 15|
haud. 3. 6| 133. 7| 158. 5| 166. 13| 184. 18|
hauriebatur| 177. 12|
hauſit. 117. 2|
hauſtu. 139. 1|
Hebro. 98. 10|
Hedris. 157. 7|
Helvetiis. 121. 10|
Heracleam. 37. 7|
Herculaneum. 33. 1|
Herculei. 143. 6|
Herculi. 92. 3|
Herculis. 39. 2| 62. 4| 162. 13|
Hercyniis. 113. 15|
Hercyonum. 184. 9|
Hercyonus. 22. 7| 35. 1|
Herdonio. 130. 2|
Herennium. 33. 16|
hi. 27. 2| 41. 7| 54. 3. 13| 75. 1| 95. 13| 133. 6| 143. 2| 156. 12| 163. 1|
hiberna. 25. 12|
hibernans. 187. 16|
hibernis. 125. 5|
hic. 3. 4| 4. 12| 5. 9| 9. 5| 11. 2. 10| 14. 6| 20. 2| 23. 5| 26. 7| 32. 8. 10| 33. 17| 43. 1| 50. 5| 57. 7. 9| 64. 18| 68. 2. 13. 99| 69. 14| 70. 7| 80. 3| 90. 7| 92. 3| 93. 15| 100. 18| 112. 4. 17| 113. 14. 12| 122. 2| 130. 4. 8| 132. 11| 138. 9| 140. 7| 149. 15| 150. 14| 153. 8| 161. 17| 162. 7| 164. 4. 8| 169. 2| 174. 3| 175. 11| 176. 9| 180. 8| 181. 6| 182. 2| 186. 17| 188. 11|
hiematum. 25. 11|
hieme. 57. 12| 115. 2|
hiemem. 68. 21| 98. 13|
Hiempſalis. 90. 12|
hiems. 154. 11|
Hieronem. 48. 2|
Hieroſolymam. 104. 7|
hinc. 6. 7| 10. 1. 4| 15. 2| 18. 11| 37. 1| 56. 1| 60. 13. 14| 68. 8| 77. 14| 79. 13| 80. 8| 93. 13| 96. 4| 119. 14| 120. 2| 139. 8| 143. 6| 145. 7| 148. 11. 12| 149. 4| 155. 15| 156. 10| 162. 12| 172. 13| 187. 7| 190. 1|
his. 7. 1| 27. 5| 33. 3| 38. 6| 39. 12| 45. 7| 46. 12| 50. 15| 52. 5| 53. 10| 73. 4| 98. 6| 114. 10| 119. 7| 126. 9| 143. 7. 9| 151. 7| 155. 2| 169. 9|
Hiſpani. 942. 8|
Hiſpania. 56. 2| 62. 8| 81. 10. 14| 88. 14| 94. 3| 142. 9| 143. 4. 10. 14| 152. 13| 153. 2| 161. 14| 173. 14| 186. 15|
Hiſpaniæ. 56. 3| 64. 19| 65. 15| 81. 2| 82. 5| 83. 6. 14| 84. 12| 161. 12| 188. 12|
Hiſpaniam. 61. 5. 15| 62. 2| 87. 15| 142. 7| 149. 2. 5| 150. 8| 164. 2|
Hiſpanienſes. 152. 5|
Hiſpanis. 81. 10|
hoc. 3. 6. 11| 4. 7| 12. 4| 15. 4| 21. 7| 26. 4. 13| 32. 3| 36. 2| 41. 21| 49. 4| 56. 14| 64. 22| 66. 10. 15| 68. 1| 69. 16| 70. 1| 73. 1| 75. 7| 76. 4| 78. 7| 85. 7. 12| 86. 2. 16| 87. 1| 88. 5| 95. 20| 108. 18| 110. 15| 112. 13| 116. 3| 120. 3| 126. 3| 128. 11| 131. 3| 132. 7| 136. 1| 145. 14| 155. 4| 160. 5. 16| 162. 17| 163. 4| 164. 11| 170. 1| 172. 4| 173. 10| 176. 7| 179. 2. 8| 183. 10| 186. 7|
hodie. 19. 8| 29. 18| 33. 11|
hos. 187. 1|
hominem. 2. 9| 124. 5|
homines. 21. 14| 57. 12| 96. 21| 100. 16| 108. 12| 110. 2| 133. 5| 182. 14| 184. 10|
hominibus. 49. 18| 116. 13| 138. 6|
hominis. 176. 4|
hominum. 5. 8| 27. 1| 28. 7| 29. 13| 31. 12| 62. 21| 78. 14| 101. 6| 126. 12| 133. 2. 9| 141. 5| 189. 7|
honore. 84. 11| 134. 14| 158. 18|
honorem. 9. 4| 102. 6| 183. 14|
honores. 164. 9|
honoribus. 27. 2|
honorum. 45. 1. 6. 9| 122. 8| 137. 2|
Horatiis. 16. 1|
Horatius. 10. 4| 19. 7. 8|
horrendum. 15. 9|
horribile. 34. 2| 57. 11| 102. 5| 182. 7|
horribilem. 60. 12|
horribilis. 37. 2|
horrificaverant. 138. 2|
horror. 162. 10|
horrore. 56. 17| 83. 4|
horrorem. 58. 2|
hortante. 154. 4|
hortaretur. 123. 2|
horum. 35. 3|
hos. 23. 7| 33. 9| 52. 1| 87. 14| 100. 10| 118. 15| 120. 13| 146. 2| 161. 16| 181. 6. 12. 16| 182. 16| 183. 9| 187. 17. 18|
hoſpitalius. 32. 8|
hoſpitio. 11. 6|
hoſte. 10. 15| 43. 2| 48. 12| 181. 7|
hoſtem. 10. 5. 13| 18. 16| 31. 1| 36. 13| 42. 6| 48. 3| 49. 3| 60. 10| 62. 14| 63. 4| 64. 4. 10| 68. 9| 92. 10| 94. 17| 103. 10| 113. 15| 132. 9| 152. 7| 155. 9| 159. 5| 169. 2. 9| 177. 2|
hoſtes. 6. 20| 14. 13| 22. 2|

19. 9| 21. 5| 13. 7| 24. 4| 33. 19| 48.. 12| 50. 12. 13.19| 52. 14| 57. 10| 61. 2| 79. 4| 93. 3| 95. 3| 108. 3| 109. 2. 10| 135. 8| 137. 13| 158. 24| 163. 1| 175. 2.7|
hoſti. 70. 14| 84. 9| 87 7| 96. 7| 117. 11| 118. 1| 143. 1|
hoſtibus. 6. 5| 10. 14| 28. 9| 34. 4| 38. 22| 49. 2| 50. 7| 51. 3| 73. 7| 78. 10| 93. 16| 103. 6| 160. 3| 137. 9| 175. 10| 177. 9|
hoſtici. 49. 14|
hoſtico. 114. 3|
hoſtiis. 33. 7|
hoſtile. 18. 14| 66. 12| 142. 2| 152. 4|
hoſtilem. 136. 11|
hoſtilia. 38. 9|
hoſtilibus. 93. 15| 117. 1|
hoſtilis. 62. 3|
hoſtilium. 85. 10| 179. 9|
Hoſtilius. 9. 4|
hoſtis. 10. 8| 27. 16| 34. 3| 72. 5| 74. 5| 106. 12| 145. 3| 146. 11|
hoſtium. 23. 4| 09. 2. 4| 31. 5| 33. 15| 37. 17| 39. 3. 5| 48. 9. 13| 50. 9| 51. 6. 16| 52. 3. 5| 57. 6| 59. 1| 77. 13| 79. 10| 95. 7| 99. 2| 101. 1| 102. 6| 103. 7| 113. 2| 117. 7. 16| 118. 12| 120. 6| 126. 13| 139. 1| 140. 7| 147. 12| 155. 5| 158. 9. 12| 162. 15| 163. 3| 174. 7. 8| 175. 15| 176. 10| 177. 2| 178. 14| 181. 10| 185. 16| 187. 6|
huc. 82. 2| 159. 7| 186. 4|
hucuſque. 60. 01|
huic. 76. 15|
hujus. 48. 18| 56. 12| 76. 12| 91. 5|
humana. 53. 11| 100. 17|
humanæ. 162. 3|
humani. 2. 1| 105. 10| 155. 13| 167. 6| 189. 9|
humaniſque. 33. 7|
humanos. 43. 9| 101. 4|
humanum. 15. 10| 98. 0|
humanus. 146. 4|
humenti. 54. 1|
humero. 38. 2|
humeris. 168. 9|
humi. 185. 15|
humo. 181. 3|
humore. 68. 2|
hunc. 5. 7| 6. 11| 10. 8| 19. 3| 27. 10| 40. 4| 45. 15| 61. 4| 63. 15| 74. 7| 78| 5| 85. 10| 96. 20| 101. 11| 158. 19| 159. 2| 186. 9|
Hypſæl. 131. 9|
Hyrcanum. 105. 0|

I

JAcent. 99. 6|
jacerentur. 137. 6|
jactas. 130. 12|
jactationem. 157. 2|
jactatus. 2. 1|
jactis. 179. 18|
jactus. 175. 15|
jaculatus. 21. 5| 29. 2| 31. 5| 137. 6|
jaculiſque 163. 6|
jam. 3. 4| 4. 7| 11. 4| 14. 17| 17. 2| 18. 11| 23. 9| 27. 4. 21. 12| 29. 5| 30. 11| 37. 14| 42. 10| 49. 6. 9. 10| 50. 4| 51. 7| 52. 6. 10| 57. 1| 62. 16. 17| 64. 8. 14| 65. 7. 11| 68. 12| 69. 1. 12| 72. 6| 77. 12| 78. 1. 13| 80. 1| 82. 2| 91. 11. 15| 92. 2. 15| 95. 13| 96. 1| 100. 21| 101. 16| 102. 17| 113. 14| 117. 7| 120. 7| 123. 8| 124. 11. 15| 125. 1| 128. 11| 134. 1. 8| 135. 1| 136. 1| 142. 5| 144. 13| 148. 1| 150. 3. 8. 13| 153. 8| 154. 7. 9| 155. 6| 160. 3| 167. 3| 168. 3| 169. 2| 170. 9| 172. 1| 174. 2| 176. 11. 15| 177. 10| 181. 16| 185. 2| 187 19| 190. 6|
Jani. 52. 9|
Janiculo. 19. 4| 44. 12| 138. 10|
Janiculum. 145. 1|
Januarii. 139. 5|
Jonum. 8. 6| 189. 11|
Iberi. 102. 19|
Iberiæ. 103. 20|
Iberis. 104. 2|
Iberum. 81. 19| 84. 1|
ibi. 27. 14| 51. 4| 57. 13| 58. 6. 10| 69. 5| 78. 11| 112. 19| 125. 4| 134. 2| 135. 8| 140. 7| 145. 4| 149. 5| 162. 12| 165. 9| 174. 7| 177. 16| 180. 4| 184. 12| 187. 13|
Icti. 56. 8|
ictibus. 154. 4|
ictu. 19. 12|
ictum. 102. 10| 108. 5|
ictus. 38. 7| 110. 8|
id. 34. 7| 36. 3| 37. 5| 45. 5| 56. 20| 58. 3| 61. 7| 64. 1. 2| 66. 8| 68. 6. 10| 82. 3. 5| 89. 16| 94. 16| 95. 4| 97. 12| 110. 8| 115. 4| 121. 12| 128. 9| 143. 15| 151. 2| 167. 6| 173. 4| 184. 9. 15|
idem. 20. 1| 22. 6| 110. 1| 140. 8| 158. 5| 160. 4| 187. 00| 188. 11|
ideo. 3. 2| 37. 7| 62. 13| 81. 4| 106. 10| 127. 3|
ideſi. 52. 11|
idonea. 24. 6|
idque. 5. 4| 29. 7| 55. 3| 108. 9| 131. 1|
idus. 139. 5|
ierat. 169. 1|
igitur. 4. 8| 11. 0| 17. 8| 21. 3| 27. 8. 12| 29. 11. 14| 47. 1. 11| 50. 18| 56. 2. 15. 21| 61. 19| 64. 11| 65. 12| 69. 8| 75. 16| 77. 6. 10| 78. 4| 79. 12| 81. 15| 89. 4| 91. 5| 93. 3| 94. 7. 14| 101. 17| 110. 14| 114 1. 7| 120. 13| 124. 10| 150. 4| 171. 3. 6. 20| 178. 6| 183. 6| 184. 15| 187. 2|
ignavi 60. 4|
ignavia. 172. 11|
igne. 25. 2| 28. 16| 31. 10| 57. 1| 87. 3| 99. 3. 129. 2| 131. 0| 140. 4| 187. 13|
ignem. 83. 4|
igni. 55. 8| 56. 10| 84. 0| 98. 3| 124. 9|
ignibus. 53. 7| 57. 20| 179. 8|
ignis. 32. 11| 47. 0| 139. 1 169. 6|
ignium. 79. 2| 164. 1|
ignobili. 96. 10|
ignobis. 58. 4|
ignominia. 85. 14|
ignoſcere. 70. 9|
ignotum. 45. 4|
ignoverat. 164. 6|
ignovit. 103. 20|
iii. 25. 4|
iiſdem. 38. 4| 120. 8|
iiſſet. 114. 6| 147. 4|
Ilerdæ. 152. 14|
illo. 19. 6| 03. 5| 27. 12| 35. 9| 46. 3| 52. 4. 56| 02. 67. 3| 72. 3| 73. 9| 80. 14| 88. 10. 18| 94. 12| 103. 8| 104. 6| 113. 9| 118. 8| 119. 15| 120. 11| 128. 3| 139. 5| 140. 16| 146. 6| 162. 13| 180. 1| 185. 10|
illæ. 80. 16| 112. 8. 12| 119. 11|
illam. 12. 4| 29. 16| 48. 1| 62. 2. 3| 67. 2| 139. 3| 1 1. 13|
illas. 40. 9| 48. 9| 179. 6|

d

illitam. 26. 11|
illitis. 64. 14|
illaturus. 146. 13|
ille 3. 10| 4. 12| 8. 2. 3. 5| 10. 7| 12. 3| 16. 10| 20. 2| 23. 8| 25. 9| 28. 9| 29. 4. 11| 33. 16| 35. 4| 39. 3| 42. 10| 46. 9| 47. 13| 48. 3| 50. 10| 51. 4| 61. 9| 63. 15| 64. 12. 17. 18| 65. 9| 68. 19| 69. 11| 81. 16| 82. 5. 6. 7. 10| 89. 10| 92. 13. 15| 94. 12| 100. 1| 102. 18| 102. 3| 106. 24. 15| 109. 8| 112. 3| 112. 16| 114. 15. 16| 115. 3| 116. 5| 117. 5. 12| 132. 4| 134. 13| 139. 7| 142. 9| 146. 12| 150. 14| 151. 2. 8. 13| 153. 7| 160. 7| 161. 3. 10| 165. 10| 174. 3| 175. 2| 182. 17| 184. 17. 19| 185. 7| 186. 2|
illi. 5. 2| 6. 4| 32. 8| 38. 20| 60. 13| 61. 9. 12. 17| 66. 11| 76. 5| 78. 11| 94. 8| 133. 5| 156. 12| 171. 5. 12| 172. 16| 175. 7| 182. 9. 10| 185. 2. 11| 189. 1|
illic. 95. 6|
illinc. 10. 3| 68. 6| 155. 16|
illis. 23. 6| 48. 10| 50. 7| 57. 2| 63. 8| 143. 7. 9| 170. 11|
illius. 17. 5| 35. 8| 63. 2| 64. 7| 78. 6| 83. 7| 85. 14| 100. 4| 113. 3| 118. 11| 125. 10| 142. 4| 144. 3| 156. 7| 180. 15| 183. 14|
illo. 11. 5| 50. 13| 56. 19| 74. 3| 76. 1| 158. 3| 171. 3. 8| 172. 6|
illos. 52. 1| 78. 12| 90. 9| 140. 13| 161. 16|
illuc. 82. 2|
illud. 15. 9| 29. 11| 46. 5| 60. 14| 61. 7| 68. 9| 79. 6| 104. 9| 122. 4| 123. 13| 127. 6| 131. 7| 158. 12| 162. 8| 172. 10| 178. 8| 181. 5| 188. 13|
illum. 48. 14| 51. 2| 58. 2| 59. 7. 9. 11| 90. 14| 113. 6| 127. 13| 132. 5| 148. 3|
illuſtrat. 102. 13|
illuſtrior. 49. 4|
illuſtris. 33. 13|
Illyrico. 153. 7|
Illyricum. 36. 9| 153. 5|
Illyricus. 182. 8|
Illyrii. 52. 11| 154. 12| 180. 12| 181. 4|
Illyrios. 75. 4|
imaginaria. 176. 6|
imaginatio. 76. 1| 117. 5|
imagine. 155. 18|
imaginem. 2. 6| 5. 6|
imagines. 169. 10|
imaginibus. 176. 5|
imago. 172. 3|
imas. 134. 3| 181. 4|
imbre. 70. 1|
imbrium. 63. 3|
imbuebant. 52. 14|
imbuto. 85. 17|
imis. 53. 2|
imitari. 63. 10| 64. 11|
imitata. 79. 1|
imitatæque. 60. 5|
imitatione. 23. 12|
imitator. 32. 11|
immane. 20. 2|
immanem. 56. 11|
immanis. 113. 9|
immaniſſimi. 112. 8| 146. 3|
immanitas. 61. 12|
immanitati. 93. 10|
immanius. 88. 2|
immaturum. 20. 9|
immemores. 31. 7|
immenſa. 174. 4| 179. 10|
immenſæ. 69. 16|
immerito. 25. 4| 45. 8| 83. 6| 144. 5| 171. 4|
imminebat. 172. 8| 176. 13| 177. 2|
imminens. 118. 12|
imminentem. 57. 15|
imminentesque. 161. 13|
imminentia. 171. 14|
imminentis. 64. 7| 155. 16|
immineret. 171. 6| 176. 15|
imminet. 36. 10|
imminutam. 149. 13|
immiſerant. 79. 4|
immiſit. 186. 14|
immiſſiſque. 14. 7|
immiſſo. 91. 4|
immittitur. 90. 18|
immo. 27. 6| 137. 10| 175. 2|
immolarentur. 118. 8|
immolato. 182. 11|
immortalibus. 26. 11| 29. 10|
immortalitatem. 169. 14|
immortalium. 8. 3|
immortui. 38. 12|
immunes. 186. 17| 189. 1|
immunis. 43. 10| 113. 2|
imo. 50. 15|
imus. 69. 13|
imparem. 114. 12| 127. 1|
impatiens. 68. 8| 137. 2| 154. 14|
impatientes. 82. 4| 106. 12|
impedit. 120. 11|
imperabat. 55. 4| 104. 2|
imperarent. 140. 13|
imperarentur. 86. 6|
imperaret. 104. 7|
imperaſſet. 163. 5|
imperator. 21. 10| 48. 15| 49. 13| 50. 10| 58. 9| 83. 13| 95. 4| 96. 5| 135. 14| 138. 4| 160. 5| 177. 13|
imperatore. 57. 13| 86. 11| 96. 2| 131. 10| 143. 1| 178. 4| 184. 16|
imperatorem. 42. 4| 74. 3| 86. 3| 156. 16|
imperatores. 136. 5|
imperatorum. 134. 15|
imperatoris. 25. 3| 159. 9|
imperatum. 77. 9|
imperatura. 59. 11|
imperaverint. 133. 5|
imperavit. 21. 7| 181. 6|
imperia. 51. 9| 183. 15|
imperii. 1. 3| 3. 4. 8. 10| 8. 6. 8| 12. 10| 15. 11| 26. 7| 30. 9. 10| 39. 9| 46. 5| 58. 4| 60. 12. 15| 65. 4| 87. 11| 88. 12| 90. 15| 91. 3. 9| 96. 10| 102. 8| 105. 4| 119. 3| 121. 12| 135. 6| 150. 16| 155. 13| 166. 13| 167. 8| 186. 18| 189. 1|
imperio. 4. 1| 18. 13| 31. 3| 46. 1| 62. 10| 64. 17| 81. 19| 130. 4| 132. 1| 146. 6| 147. 5| 157. 8| 164. 6| 180. 9| 183. 8. 4|
imperitare. 186. 10|
Imperium. 2. 2| 9. 3| 16. 4| 17. 12| 26. 12| 31. 2| 38. 14| 47. 10| 67. 8| 81. 3| 122. 13| 148. 1. 7| 150. 9| 152. 2| 159. 15| 167. 2| 178. 5| 185. 18| 190. 4|
impetrabant. 86. 14|
impetrabantur. 5. 12|
impetraſſent. 96. 14|
impetraſſet. 43. 7|
impetraverit. 188. 9|
impetravit. 173. 9|
impetu. 28. 12| 57. 2| 81. 13| 110. 4. 6| 123. 5| 126. 7| 134. 4| 138. 7| 145. 3| 131. 9| 173. 1|
impetum. 91. 13| 94. 9| 156. 11| 176. 8|
impetus. 53. 12| 57. 4| 94. 13| 100. 12| 155. 10| 159. 14| 179. 6| 188. 1|
impiæ. 104. 9|
impias. 88. 12|
impiger. 93. 9|
impigre. 96. 17|
impii. 128. 11|
impleſſet. 139. 6|

impleverant. 139. 6|
impleverat. 165. 11|
impleverit. 74. 9|
impleviſſent. 86. 9|
implevit. 59. 19| 51. 12| 75. 16| 111. 6| 165. 11|
implorantibus. 41. 5| 65. 9|
implicati. 181. 5|
implicitoſque. 53. 3|
importuna. 17. 5|
importunitatem. 26. 2|
impoſitæ. 28. 1| 73. 13|
impoſito. 180. 11|
impoſitus. 51. 14| 71. 9| 107. 2|
impoſuit. 6. 12|
impotentia. 47. 8|
impotentiam. 43. 5|
improbam. 114. 6|
improvidum. 185. 6|
improviſo. 176. 10| 185. 6|
impulere. 68. 6|
impulit. 150. 1|
impunè. 106. 2| 124. 7|
impuris. 89. 16|
imputabant. 189. 6|
in. 1. 1| 2. 6. 15| 3. 5| 4. 1. 5| 5. 7| 6. 3. 5. 9. 12| 7. 7| 8. 5| 9. 4. 6| 10. 1. 11. 19| 11. 3| 12. 2| 13. 5. 7| 14. 3. 7. 11. 12. 13. 14| 15. 9| 17. 12| 18. 6. 8. 10. 15. 16| 19. 7. 11| 21. 3. 5. 9| 22. 5| 23. 4. 11| 24. 8| 25. 8| 26. 10| 27. 13. 14. 15. 16. 17| 28. 1. 4. 5. 12| 29. 1. 3. 15| 30. 3. 5. 6. 8| 31. 3. 5. 11. 12| 33. 7. 11| 34. 3. 7. 8. 10| 35. 7. 8. 10. 12| 36. 8. 9| 37. 5. 9. 10. 13. 17| 38. 3. 6. 11. 16. 17. 21. 22. 23| 39. 1. 7. 9. 15| 40. 1. 3| 41. 2. 4. 6| 42. 5| 43. 1. 5. 6. 11. 12| 44. 2. 3. 7. 8. 10. 12| 45. 7. 11. 12| 46. 2. 6| 47. 4. 12| 48. 7. 8. 12| 49. 10. 12| 19| 50. 2. 3. 9. 19| 51. 6. 7. 15. 16| 52. 1. 5. 6| 53. 7| 54. 2. 5| 56. 2. 4. 11. 14. 16. 19. 21| 57. 2. 6. 7| 58. 6. 9| 59. 5. 8. 12| 60. 2. 3. 4. 7. 8. 18. 22| 61. 2. 4. 6. 13. 15. 18. 19| 62. 4. 11. 23| 63. 5. 16. 17| 64. 1. 10. 11. 12| 65. 8. 10. 15. 16| 66. 15| 67. 1. 7. 8| 68. 4. 5. 6. 8. 13| 69. 2. 6. 9| 70. 10. 11| 72. 2. 5. 7. 15| 73. 2. 5. 12. 17| 74. 5. 13| 76. 4. 5. 8. 10| 77. 14. 15. 16| 78. 4. 6| 79. 1. 9| 80. 12| 81. 7. 8. 10. 14| 83. 3. 10| 84. 5. 13| 85. 6. 17. 18| 86. 4. 8| 87. 1. 4. 7| 88. 6. 12| 89. 3. 11. 12. 16| 90. 2. 3. 10. 11. 13. 15. 18| 91. 9. 12| 92. 4. 11. 12| 93. 10. 11. 14| 94. 3. 4. 12| 95. 1. 4. 10. 12. 14. 19| 96. 1. 2. 7. 8. 17. 19| 97. 3. 6. 7. 9. 10. 12| 98. 1. 2| 99. 1. 3. 6| 100. 10. 16| 101. 6. 9. 18| 102. 1. 12. 13| 103. 5. 19. 20| 104. 2. 4| 106. 5. 13. 16| 108. 2. 9. 13. 20| 109. 2. 6. 8. 9. 10| 110. 12| 111. 7. 8| 112. 2. 5. 6. 9. 12. 13. 17| 113. 8. 10. 13. 16. 20| 114. 7. 8. 9. 17| 115. 6| 116. 4. 5. 6. 9| 117. 10. 13. 15. 16| 118. 1. 2. 5. 14| 119. 3. 8| 120. 2. 13| 121. 2. 10. 11. 14| 122. 8| 123. 1. 3. 7. 8. 11| 124. 4. 6. 8. 14| 125. 1. 4. 5. 11| 126. 1. 3. 6. 7. 15| 127. 2. 13| 128. 7. 10| 129. 3. 5. 12| 130. 2| 131. 2| 132. 3. 6. 12| 133. 2. 5| 134. 8. 14| 135. 3. 8. 9. 10. 13| 136. 2| 137. 9| 138. 8. 11. 12. 13. 14| 139. 2. 10. 15| 140. 2. 8. 9. 12. 15| 142. 6| 143. 12. 13. 14| 144. 12| 145. 5. 8. 9| 146. 6. 9. 12| 147. 3. 6. 8. 13| 148. 3. 10| 149. 2. 3. 4. 5. 7. 11| 150. 7| 151. 6. 7| 152. 5. 7. 15| 153. 11| 154. 1. 4. 5| 155. 4. 6. 17| 156. 1. 4. 11. 12. 15| 157. 3. 7. 8. 12| 158. 5. 6. 7. 10. 11. 18| 159. 2. 6. 11| 160. 1. 6. 8. 15| 161. 2. 7. 12| 162. 5. 6. 11. 13. 18| 163. 10. 21. 14| 164. 9. 10. 11| 165. 3. 6. 8. 9| 166. 1. 9. 10| 167. 4| 168. 3. 9. 12| 169. 1. 7| 170. 1. 4. 9. 11. 12| 171. 4. 8. 11. 12| 172. 1. 5. 15| 173. 2. 4. 6. 10. 14| 174. 4. 7. 11. 14| 175. 7. 9| 176. 8. 9. 11. 12. 13| 177. 3. 4. 16| 178. 2. 3. 7. 9. 12| 179. 1. 5. 14. 15| 180. 3. 5| 181. 3. 6. 8. 12. 13. 14. 16| 182. 5| 183. 1. 14. 15. 18| 184. 1. 5. 9. 10. 19| 185. 11. 13. 16. 17. 18. 19| 186. 3. 6. 7. 23. 14. 19| 187. 1. 4. 7. 10| 188. 9. 13. 14. 18| 190. 1. 4|
inaceſſum. 184. 9|
inaceſſaque. 91. 6|
inauguraretur. 15. 6|
incaluit. 123. 6|
incantationem. 180. 3|
incederat. 96. 18|
incendere. 182. 9|
incenderetur. 17. 7| 93. 13|
incendi. 112. 13|
incendia. 80. 15| 81. 1| 101. 17| 169. 8|
incendii. 157. 12|
incendiis. 85. 16| 111. 11| 145. 11|
incendio. 47. 2| 56. 19| 78. 15| 80. 9. 10| 137. 6| 158. 9| 169. 6|
incendiorum. 29. 9|
incendiis. 77. 8| 101. 15|
incendium. 29. 12| 79. 1. 4| 125. 9| 137. 12| 146. 11|
incenſa. 182. 1| 188. 10|
incenſæ. 50. 10|
incenſam. 30. 7|
incenſum. 80. 7|
incepto. 62. 21| 147. 10|
inceſſerat. 17. 16|
inchoatum. 90. 16|
inciderat. 68. 4|
incidiſſet. 117. 16| 146. 7|
incidit. 152. 7|
inciperet. 77. 4| 144. 2|
incitando. 169. 1|
incitante. 52. 12|
incitatiſſimum. 3. 2|
incitatus. 120. 8|
incivilius. 46. 3|
inclinare. 10. 12|
inclinata. 172. 16|
includi. 112. 13|
incluſum. 108. 2|
inclytam. 8. 1|
inclyta. 41. 2|
inclytum. 90. 5|
inclytos. 109. 9|
incognita. 50. 9| 88. 15|
incognitiſque. 37. 5|
incolæ. 5. 7|
incolas. 49. 8|
incolendi. 106. 12|
incolere. 188. 15|
incolis. 80. 5|
incolumis. 29. 4|
incondita. 26. 13|
inconditas. 110. 4|
inconditus. 35. 6| 134. 9|
inconſpicuæ. 160. 2|
incredibile. 46. 11| 62. 3| 69. 14|
incredibili. 175. 11| 177. 16|
incrematus. 183. 10|
increpabant. 155. 12|
increpantes. 94. 14|
increparent. 29. 8|
increpat. 5. 4|
incruentā. 35. 9| 106. 5|

Digitized by Google

108. 8| 145. 4| 164. 5|
incruentis. 82. 4|
incruento. 186. 9| 188. 7|
incubantem. 64. 16|
incubarent. 71. 1|
incubaret. 19. 4|
incubuit. 124. 8| 149. 4|
incurrere. 97. 10|
incurrerent. 21. 7|
incurreret. 18. 16|
incurſione. 26. 8|
incurſionibus. 93. 5| 113. 4| 187. 1|
incuſſit. 113. 16| 182. 13|
indagine. 108. 2| 187. 5|
indaginem. 153. 13|
inde. 10. 2. 14| 12. 5. 7. 8| 23. 11| 27. 1| 30. 2. 4| 36. 13| 42. 4. 8| 60. 17| 62. 19| 78. 12| 81. 20| 86. 15| 94. 4| 96. 3| 99. 9| 103. 13| 112. 7| 113. 13| 120. 8| 122. 3. 8. 14| 123. 11| 125. 2| 128. 11| 134. 5. 13| 135. 2| 139. 8. 9| 143. 6| 144. 13| 145. 4| 148. 11. 13| 149. 2. 4| 156. 3| 158. 10| 162. 12| 172. 14| 173. 2| 182. 16| 183. 16. 18| 187. 3|
Indi. 189. 4|
indicat. 25. 10|
indicio. 71. 11|
indicium. 146. 8|
indictione. 176. 6|
indigenam. 86. 10|
indignantium. 159. 14|
Indignatur. 166. 8|
indignius. 55. 3|
indigno. 118. 5|
indignum. 79. 9| 141. 8|
Indis. 105. 5|
indicam. 92. 5|
indidiſſe. 68. 15|
indolem. 13. 1|
indoluit. 174. 6|
indomitum. 42. 4|
Induciomarus. 112. 14|
inductoque. 116. 2|
induerat. 158. 6|
induerit. 23. 3|
indulgere. 76. 5|
indulgentes. 38. 18|
indulget. 120. 6|
induſtria. 16. 6| 67. 6| 73. 15| 146. 7| 153. 6| 158. 19|
induſtriam. 11. 8| 73. 2|
induſtriæ. 13. 6|
induta. 180. 4|
inequitant. 183. 8|
inerat. 42. 3| 121. 4|
inermi. 152. 15|
inermium. 140. 12|
inerteſque. 185. 2|
inertia. 3. 6|
ineſcatus. 101. 16|
inexpiabile. 167. 10|
inexpiabili. 77. 1|
inexplebilis. 137. 2|
inexpugnabilem. 155. 4|
infame. 47. 15|
infamem. 89. 15|
infantes. 181. 3|
infantia. 2. 14| 16. 5| 110. 9|
infantibus. 4. 4| 96. 15|
infecit. 80. 5|
infelicis. 58. 6| 118. 2| 174. 1|
infelicitatem. 64. 6|
inferentem. 42. 10|
inferias. 56. 18|
inferiis. 86. 9|
inferior. 84. 12|
inferis. 60. 1|
inferos. 20. 9| 174. 5|
infeſta. 34. 9| 177. 9| 178| 13| 187. 5|
infeſtior. 50. 17| 109. 9| 177. 10|
infeſtis. 147. 10|
infeſtius. 93. 1| 132. 6|
infeſto. 95. 18| 159. 2| 186. 13|
infeſtorum. 158. 9|
infeſtos. 30. 9|
infeſtum. 49. 2|
infeſtus. 138. 6|
inficiantem. 42. 4|
infimæ. 133. 5|
Inflammatione. 148. 7|
inflatæque. 180. 11|
influxerant. 5. 10|
informes. 112. 8|
Infractus. 50. 11|
infudit. 137. 4|
infulæ. 165. 2|
infuſum. 118. 5|
Ingauni. 53. 7|
ingemiſcat. 170. 7|
ingenia. 93. 3|
ingenio. 11. 1| 16. 7| 58. 9| 61. 8| 82. 15| 98. 6| 166. 8| 188. 13|
ingenium. 7. 4| 11. 9| 168. 13|
ingens. 34. 9| 58. 2| 140. 15| 162. 7|
ingentem. 122. 6|
ingenti. 27. 3| 50. 2| 68. 16| 108. 19| 110. 6| 122. 7| 187. 20|
ingentia. 190. 5|
ingentibus. 19. 2| 24. 9| 27. 1| 66. 5| 75. 18| 81. 22| 100. 2. 6| 153. 9| 171. 13| 178. 9|
ingentique. 116. 3|
ingentis. 51. 1| 158. 7| 188. 15|
ingenuam. 44. 5|
ingenuis. 129. 11|
ingeſta. 95. 17|
inglorius. 186. 5|
ingratis. 164. 8|
ingratiſſimos. 108. 5|
ingredi. 35. 2|
ingreſſus. 47. 15| 65. 13| 73. 8| 114. 3| 151. 17|
Ingruentibus. 158. 12|
inhærebat. 50. 5|
inhærent. 183. 3|
inhærentem. 62. 14| 64. 16| 186. 16|
inhians. 117. 5|
inhiat. 116. 12|
inhibere. 168. 2| 185. 1|
inhibuit. 13. 2| 177. 5|
inhonoratam. 68. 6|
injecta. 77. 7| 122. 10| 147. 6|
injectæ. 48. 11|
injicit. 19. 12|
injiciunt. 28. 15|
inimicos. 144. 6|
inimicus. 124. 3|
iniqua. 29. 7|
iniquè. 42. 12|
initia. 70. 14| 130. 1|
initiis. 23. 6|
initio. 56. 18| 81. 10| 83. 7|
initium. 136. 13|
injuria. 9. 2| 80. 10| 168. 5|
injuriæ. 137. 2| 167. 12|
injuriam. 42. 10| 45. 5| 158. 4|
injurias. 65. 9|
injuriis. 17. 7|
injuſtior. 85. 3|
Iniuſtis. 85. 19|
innixum. 23. 11|
innocens. 146. 9|
innoxia. 118. 11|
inopem. 121. 7|
inopia. 153. 11| 155. 9|
inopiam. 154. 13|
inopinanterque. 64. 3|
inopinato. 110. 4|
inopinatus. 96. 7|
inprimis. 8. 7|
inquam. 63. 1|
inquieta. 105. 11|
inquinari. 86. 13|
inquit. 12. 4. 5| 20. 1| 39. 1| 56. 14. 16| 64. 6| 95. 6| 113. 6| 116. 7| 172. 4| 182. 8| 185. 13|
inquiunt. 182. 9|
inſaniæ. 139. 7|
Inſanorumque. 61. 12|
inſcriptione. 131. 15|
inſectari. 168. 1|
inſederant. 72. 6| 145. 2| 172. 14|
inſederat. 63. 9| 151. 9| 174. 2|
inſedit. 28. 7| 137. 8|
inſeſſum. 49. 2|
inſidente. 30. 4|
inſidentia. 57. 16|
inſidiæ. 61. 18|
inſidias. 19. 10| 33. 14| 84. 8| 92. 11|
inſidiis. 61. 16| 90. 11| 122. 17| 117. 7| 143. 3|

inſigne. 21. 6| 95. 11|
inſignia. 12. 10| 17. 3| 45. 9| 50. 6| 84. 4| 112. 4| 134. 12| 146. 2| 165. 2|
inſignibus. 37. 10| 183. 17|
inſignius. 97. 4|
inſimul. 2. 8| 88. 16|
inſolenter. 45. 15
inſolentiæ. 44. 5|
inſolentiam. 29. 7| 144. 4|
inſpiciat. 148. 10|
inſpirant. 131. 3|
inſtabat. 100. 14|
inſtantes. 19. 9|
inſtar. 101. 15|
inſtare. 179. 14|
inſtat. 152. 18|
inſtinctu. 17. 10|
inſtrui. 64. 22|
inſtruait. 58. 11|
Inſubres. 52. 10|
Inſubribus. 53. 10|
inſula. 62. 6| 69. 2. 3| 131. 15|
inſulæ. 55. 11| 110. 1|
inſulam 50. 20| 68. 18| 108. 17. 18| 109. 3| 110. 15| 114. 3| 178. 12|
inſulamque. 73. 17|
inſularum. 31. 9| 70. 11| 110. 14|
inſulas. 51. 14| 142. 6|
inſulis. 68. 17| 142. 5|
inſuliſque. 51. 12|
inſultant. 36. 14|
inſultatione. 125. 11|
inſultatum. 123. 12|
inſuper. 6. 1| 37. 6| 49. 12| 58. 8| 174. 1|
inſurrexit. 129. 6|
intactas. 115. 4|
intacti. 35. 7|
intactum. 80. 14|
integra. 25. 7| 78. 9|
integramque. 81. 16|
integrata. 176. 3|
integritas. 118. 11|
integritate. 62. 12|
integro. 101. 18|
integrum. 92. 3| 159. 8|
intellecti. 38. 13|
intellectum. 86. 11|
intellexit. 81. 7|
intelligant. 185. 10|
intelligi. 15. 4| 77. 14|
intentionis. 2. 5|
intentum. 186. 11|
inter. 10. 12. 15| 13. 4| 18. 14| 27. 4| 30. 2| 33. 2| 42. 12| 43. 9| 46. 6| 52. 3| 53. 2| 54. 11| 57. 4| 62. 13| 64. 20| 68. 20| 70. 11| 71. 8| 74. 7| 75. 9| 79. 8| 82. 8| 90. 14| 100. 9| 103. 2| 105. 6| 106. 3. 111. 11. 13| 119. 6| 128. 8| 130. 1| 131. 3| 132. 15| 141. 2| 145. 10| 147. 14| 156. 5. 16| 159. 12| 161. 8. 16| 162. 7| 163. 6. 7| 170. 1. 2| 175. 15| 177. 14| 187. 15| 189. 5|
Interamnium. 141. 6|
intercedentem. 122. 9|
intercedere. 112. 10|
intercepere. 109. 1|
intercepit. 54. 7|
interceptum. 51. 11|
interceptis. 126. 1|
interceptos. 48. 18| 98. 7|
intercidit. 51. 8|
intercludere. 152. 15|
interclusum. 115. 2| 155. 9|
interdicturum. 124. 9|
interdiu. 155. 17|
interemptos. 38. 14|
intereſſe. 47. 14| 73. 16|
intereſſet. 97. 5|
interfecit. 163. 10|
interfectis. 132. 2|
interficere. 90. 8|
interfici. 100. 16| 124. 14| 140. 12|
interficiendos. 25. 4|
interficiendum. 160. 7|
interfluentem. 11. 2|
interfuiſſe. 21. 8| 75. 2|
interfuit. 44. 8| 160. 9|
interjacenta. 64. 2|
interiit. 145. 5|
interim. 20. 2| 28. 10| 34. 10| 45. 12| 56. 10| 59. 17| 78. 13| 97. 12| 105. 16| 105. 8| 116. 9| 127. 2| 152. 15| 160. 8| 163. 11| 185. 4|
interiret. 178. 1|
interitum. 27. 2| 43. 4|
intermiſſione. 22. 1|
intermiſſum. 186. 9|
internecionem. 84. 3| 85. 15|
interpono. 113. 7|
interque. 45. 10|
interritus. 20. 2|
interrogata. 172. 4|
interroganti. 39. 5|
intervenere. 6. 7|
interveniente. 47. 2| 92. 2| 97. 11|
interveniſſet. 176. 13|
intervenit. 27. 6|
inteſtinum. 161. 23|
intolerantius. 185. 11|
intra. 6. 5| 10. 10| 24. 1| 33. 14| 38. 12| 39. 13| 48. 5| 59. 8| 94. 7| 98. 8| 109. 4| 113. 17| 127. 9| 136. 1. 9| 139. 4| 148. 4. 5| 149. 2| 167. 12| 169. 3| 180. 1| 182. 12| 185. 17| 188. 20|
intratur. 138. 8|
intravit. 40. 4| 104. 8|
intremuit. 167. 7|
introiſſe. 66. 8|
intulerunt. 81. 12|
intuliſſet. 16. 3|
invadenda. 135. 4| 150. 6|
invadere. 103. 14|
invaderet. 16. 8|
invadit. 13. 1| 32. 2| 71. 3| 150. 7|
invaditur. 170. 3|
invadunt. 28. 11| 185. 8|
invalidis. 177. 10|
invaſerant. 105. 9|
invaſerat. 75. 13| 102. 4|
invaſit. 33. 4| 57. 15| 81. 17| 108. 18| 123. 10| 125. 6| 165. 9|
invectus. 37. 9| 162. 18|
invehitur. 163. 12|
invenere. 112. 16|
inveniet. 2. 12|
invenire. 53. 4|
invenit. 63. 10| 138. 4|
inventus. 63. 11|
invenit. 111. 5|
invia. 73. 10|
invidens. 148. 2|
invidia. 21. 1| 26. 7| 106. 8| 165. 4|
invidiam. 127. 5| 149. 13|
invicem. 72. 9| 145. 8| 156. 14| 176. 1| 182. 9|
invicta. 94. 12| 172. 11|
invictam. 85. 1|
invictum. 59. 16| 61. 7| 90. 5|
invictuſque. 75. 18|
invii. 67. 11|
invio. 134. 4|
invios. 62. 6| 115. 3|
inviſum. 184. 9|
invitabat. 100. 8|
invitante. 175. 6|
invito. 45. 6|
invitos. 35. 1|
inulti. 139. 14|
inulto. 186. 9|
inultus. 96. 17| 169. 10|
inundaſſet. 94. 2|
inundatione. 29. 10|
involvit. 36. 5| 102. 19|
inuſitata. 88. 15|
inuſitatum. 162. 8|
inuſitatus. 93. 16|
Jonium. 65. 13| 79. 8|
Jovem. 6. 6| 28. 8|
Jovi. 6. 1| 54. 8. 10|
Jovis. 139. 2|
ipſa. 2. 4| 3. 4| 17. 4| 26. 13| 33. 2| 38. 23| 48. 5| 49. 10| 57. 7| 65. 10| 66. 8| 75. 16| 76. 9| 80. 10| 81. 6. 14| 87. 12| 91. 12| 95. 12. 19| 110. 10| 113. 12| 115. 7| 120|

2| 121. 10| 125. 5| 128. 11| 130. 2| 144. 11| 149. 9| 156. 6. 15| 159. 9| 165. 4| 179. 4| 183. 2| 187 6|
ipſæ. 143. 12|
ipſam. 2. 14| 10. 10| 29. 16| 34. 2| 48. 1| 50. 4| 64. 11| 80. 2| 100. 21| 106. 9|
ipſas. 33. 10| 37. 17| 64. 1. 15| 97. 12| 108. 7|
ipſe. 4. 9| 5. 12| 10. 13| 12. 3| 14. 11| 22. 5| 31. 22| 38. 21| 44. 6| 48. 3| 57. 5| 59. 14| 67. 9| 71. 4| 73. 16| 88. 6. 8| 93. 11| 95. 9| 101. 6| 104. 1| 108. 2| 116. 5| 117. 15| 124. 6| 129. 2| 132. 3| 135. 13| 136. 1| 137. 6| 139. 3| 145. 14| 151. 27| 152. 5| 155. 18| 156. 8| 157. 3| 162. 2. 17| 164. 21| 165. 11| 167. 13| 173. 7| 178. 12| 181. 6| 186. 12| 187. 3. 17| 189. 7|
ipſi. 28. 8| 39. 7| 75. 4| 87. 8| 97. 8| 106. 4| 121. 15| 131. 10| 133. 1| 143. 8| 183. 3| 184. 12|
ipſique. 172. 2|
ipſis. 19. 4| 33. 8| 36. 8| 45. 7| 47. 7| 51. 3| 52. 12| 63. 8| 80. 4| 87. 4| 93. 14| 95. 1| 96. 11| 112. 8| 119. 8|
Ipſiſque. 50. 4|
ipſius. 29. 11| 45. 15| 59. 12| 63. 4| 64. 8| 112. 5| 116. 13| 125. 7| 126. 10| 138. 12| 139. 2| 141. 3| 154. 17| 158. 4. 17| 162. 11| 185. 14|
Ipſo. 6. 5| 10. 3| 12. 3| 17. 3| 23. 11| 29. 10| 33. 11| 49. 11| 66. 4| 68. 20| 69. 2| 77. 8| 103. 18| 106. 12| 112. 10| 114. 11| 124. 15| 140. 16| 144. 3| 161. 1. 7. 8| 162. 5| 165. 1| 151. 3. 8| 176. 3. 15| 181. 10| 189. 4| 190. 6|
ipſorum. 56. 6| 137. 12| 182. 7| 188. 12|
ipſus. 18. 5| 41. 6| 50. 2| 63. 1| 64. 20| 79. 11| 90. 15| 97. 1| 121. 23| 131. 8| 136. 9| 181. 3| 184. 4|
ipſum. 28. 8| 29. 7| 42. 12| 51. 17| 71. 12| 83. 22| 88. 4| 92. 7| 100. 10| 101. 10| 128. 5| 148. 3| 152. 3| 157. 4| 158. 5| 160. 5| 168. 1| 184. 11|
ipſumque. 20. 17| 74. 10| 89. 9| 113. 15| 175. 12|
ira. 38. 23| 163. 3|
iras. 77. 10|
ire. 154. 16|
irent. 176. 16|
irrepſiſſet. 73. 15|
irrides. 5. 4|
irrigarentur. 43. 12|
irriſa. 45. 5|
Irrita. 10. 14| 155. 3|
irruptione. 26. 1| 73. 11| 125. 5|
Iſaraque. 93. 8|
Iſaurici. 106. 9|
Iſaurumque. 106. 8|
Iſidoru. 106. 2|
iſque. 81. 17| 90. 12|
iſta. 150. 10|
Iſthmi. 80. 4|
iſti. 140. 12|
iſtic. 96. 5|
iſtis. 36. 3|
Iſtri. 70. 13|
Iſtriam. 36. 9|
Iſtroque. 181. 11|
ita. 2. 4| 5. 2. 10| 6. 5| 7. 1| 14. 1| 16. 9| 23. 7| 28. 9| 33. 10| 42. 3| 46. 10| 47. 9| 48. 19| 53. 8. 12| 56. 19| 58. 11| 73. 2| 75. 9| 79. 6| 80. 23| 81. 4| 84. 11| 85. 21| 87. 12| 89. 15| 91. 6| 101. 18| 118. 16| 119. 3| 123. 3| 124. 7| 162. 14| 166. 13| 173. 7| 177. 1| 178. 8| 182. 9|
Italia. 32. 5| 46. 7| 61. 2. 3| 64. 2| 65. 8| 95. 19| 118. 8| 119. 8| 127. 15| 151. 8. 16|
Italiæ. 34. 7| 39. 14| 46. 12| 47. 2. 4| 52. 12| 56. 20| 62. 13| 63. 5. 17| 64. 1. 12. 16. 18| 94. 16| 96. 20| 125. 8| 128. 12| 135. 8| 136. 12| 142. 6|
Italiam. 3. 2| 18. 17| 27. 5| 29. 17| 36. 3. 5| 46. 6| 51. 7| 56. 6| 57. 2| 94. 3| 95. 14| 100. 21| 103. 14| 127. 9| 148. 5. 6| 149. 2|
Italici. 148. 12|
Italicis. 11. 9| 62. 15|
Italicorum. 41. 4|
itaque. 5. 12| 9. 6| 10. 14| 18. 2| 21. 10| 27. 10| 33. 19| 37. 16| 44. 7| 45. 5| 52. 2| 53. 5| 55. 4| 56. 7| 59. 1| 60. 15| 63. 5| 65. 4| 72. 2. 4| 82. 2. 7| 86. 11. 17| 95. 6| 98. 6| 100. 18| 101. 2. 14| 102. 18| 108. 20| 112. 18| 113. 7| 114. 4| 117. 6. 11| 127. 10| 131. 9| 138. 2. 4| 148. 2| 153. 3| 161. 6| 162. 12| 164. 8| 175. 5| 179. 5. 15| 185. 6| 188. 17|
ite 177. 7|
item. 188. 12|
iter. 31. 5| 35. 5| 102. 6| 103. 20| 115. 2|
iterum. 30. 3| 63. 1| 67. 2| 113. 13. 17| 117. 12| 152. 18| 166. 7| 169. 1|
iterumque. 67. 1| 160. 16|
itum. 18. 16|
itur. 69. 6|
Iuba. 159. 12. 16| 180. 5|
Jubæ. 154. 7|
Jubam. 164. 2|
jubebant. 67. 2|
jubebantur. 86. 1| 99. 5|
jubente. 44. 2|
jubentem. 42. 9|
jubentis. 141. 9|
jubere. 56. 1|
juberentur. 140. 17|
judæi. 104. 8|
judicaſſent. 169. 9|
iudicatis. 137. 9|
iudicatum. 169. 2|
iudicatus. 145. 3|
iudicaverat. 137. 13|
iudicia. 120. 2|
iudiciaria. 125. 11|
iudiciariis. 119. 15| 121. 4|
iudicio. 44. 7| 87. 3| 173. 11|
iudiciorum. 121. 9. 12|
iugi. 82. 4|
iugis 35. 7| 53. 2| 95. 14|
iugiſque. 96. 16|
iugo. 113. 12| 180. 11|
iugularentur. 140. 2|
iugulu. 61. 2|
iugulos. 113. 13|
iugum. 23. 13| 33. 1. 18| 34. 4| 75. 11| 81. 11|
iugumque. 70. 12|
Jugurtha. 90. 4|
Jugurtham. 92. 12|
Jugurthinis. 88. 12|
Julii. 4. 6|
Juliæ. 150. 11| 168. 2|
Iulios. 7. 5| 128. 7| 129. 3|
iuncta. 88. 8|
iunctis. 168. 1|
iungenda. 47. 6|
iungere. 113. 12|
iungerentur. 44. 12|
iungant. 17. 2|
iungi. 47. 5|
iungunt. 170. 2|
iuniores. 60. 9|
iunxerant. 183. 4|
iunxiſſet. 63. 15|
iunxit. 184. 8|
Jupiter. 6. 7| 54. 8|
iura. 100. 17| 185. 3|
iurare. 124. 8|

iurave-

iuraverant. 54. 4|
iuraverat. 56. 2|
iuravimus. 20. 1|
iure. 13. 6| 17. 13| 35. 7| 55. 2| 68. 12. 14| 88. 1| 89. 5| 92. 7| 101. 17| 117. 6| 121. 16| 123. 4| 126. 2| 131. 4| 137. 10| 138. 5| 142. 9| 144. 6.8| 184. 14| 187. 18|
iurejurando. 25. 12|
iuris. 44. 6|
ius. 18. 5| 27. 7| 30. 10| 65. 20| 109. 11| 114. 17| 121. 5. 8| 122. 10| 127. 10| 184. 19| 156. 9|
iuſſæque. 126. 16|
iuſſerat. 52. 5|
iuſſerit. 73. 12|
iuſſi. 85. 6| 153. 7|
iuſſit. 20. 6| 48. 17| 200. 16| 202. 12| 203. 19| 204. 2| 205. 2| 122. 13| 224. 14| 235. 1| 140. 12| 241. 20| 252. 1. 8| 258. 6| 188. 15. 18|
iuſſu. 5. 5| 59. 5|
iuſſuque. 256. 9|
iuſta. 88. 10| 158. 14| 170. 14|
iuſtiſque. 120. 14|
iuſtiſſimè. 127. 11|
iuſtiſſimis. 113. 3|
iuſtitia. 9. 3| 44. 3|
iuſto. 66. 10| 134. 11|
iuſtum. 121. 5|
iuſtus. 134. 2|
Juturnæ. 74. 14|
iuvandi. 47. 11|
iuvene. 175. 8| 184. 12|
iuvenem. 167. 13| 168. 3|
iuvenes. 97. 2| 74. 14| 107. 6|
iuvenis. 46. 10| 89. 7| 139. 13| 167. 11| 174. 4|
Juventio. 75. 17|
iuventa. 3. 4|
iuventæ. 2. 11| 4. 8|
iuventas. 15. 7| 46. 9|
Juventus. 6. 12| 28. 6| 60. 2|
iuventute. 3. 8| 9. 6| 115. 9|
iuventutis. 50. 1|
iuvenum. 154. 2| 173. 14|
iuvit. 142. 10|
iuxta. 83. 11| 180. 5|

L.

LAbefactabat. 144. 9|
Labieni. 175. 11|
Labieno. 175. 6|
Labienus. 162. 16|
labor. 53. 3|
laborabant. 150. 15|
laborabat. 180. 2|
laborat. 26. 6|
labore. 76. 8| 82. 4| 179. 3|
laboribus. 2. 1|
laboris. 206. 9|
Lacedæmon. 50. 8|
Lacedæmona. 66. 13|
Lacedæmoniis. 37. 4|
Lacedæmoniorum. 36. 6|
lacera. 151. 15|
lacerare. 168. 1|
lacerata. 132. 14|
laceratæ. 52. 3|
laceratur. 69. 8|
laceravit. 88. 9| 102. 14| 125. 6|
laceris. 6. 8|
lacertus. 3. 7|
laceſſabant. 52. 11|
laceſſentibus. 18. 13
laceſſere. 155. 1|
laceſſierant. 81. 9|
Laconum. 69. 4|
lacrymas. 170. 10|
lacrymis. 42. 12|
lacum. 21. 4| 30. 6| 74. 14| 99. 2|
lacus. 57. 12. 14|
læti. 175. 5|
lætum. 96. 20|
lætus. 124. 15| 160. 12|
Lævinus. 60. 6| 65. 12|
lævis. 93. 4|
Lamponius. 140. 4|
lanceis. 96. 12|
lancia. 188. 8|
Lancrius. 190. 5|
laniatum. 141. 2|
lapidatione. 110. 10|
lapidavit. 42. 5|
lapide. 39. 18| 63. 1| 64. 15|
lapidum. 110. 6|
lapſaret. 71. 5|
lapſi. 96. 19|
largitio. 120. 6. 9|
largitione. 45. 11. 13|
largitionem. 126. 11|
Laribus. 122. 5|
Larte. 25. 13|
laſios. 100. 10|
Laſthene. 109. 10|
latè. 1. 4| 34. 9| 37. 13| 50. 1| 55. 5| 70. 10| 80. 3. 15| 138. 3| 153. 8| 165. 6| 175. 13|
latebras. 53. 7| 107. 9| 185. 17|
latæ. 126. 16|
latent. 90. 16|
latentes. 188. 18|
lateque. 144. 2|
latifundiis. 130. 7|
Latinarum. 128. 7|
Latinè. 176. 14|
Latini. 5. 8| 21. 1|
Latinis. 20. 1| 31. 7. 8|
Latinorum. 23. 6|
Latinos. 30. 8| 127. 7| 128. 3|
Latio. 4. 6| 14. 13| 120. 3|
latiſſima. 105. 3|
Latium. 18. 15| 21. 3| 127. 14|
latius. 29. 17| 49. 7| 70. 10| 82. 12| 106. 13| 122. 5| 148. 5| 156. 13| 159. 12| 175. 10| 186. 1|
latro. 83. 13| 134. 13|
latrocinabantur. 106. 4|
latrocinia. 53. 5| 181. 16|
latrocinii. 96. 19|
latrone. 81. 13|
latronibus. 105. 11|
latronum. 132. 13|
latuere. 171. 15|
latuit. 123. 1| 185. 18|
latus. 100. 8| 173. 8| 178. 9|
laudatus. 80. 9|
laude. 20. 3|
Lavinium. 4. 6|
laureati. 97. 2|
lauro. 187. 18|
Lauronem. 143. 8| 163. 9|
laurus. 65. 16| 163. 14|
lavantur. 54. 3|
lecta. 49. 1|
lecti. 44. 2|
lecto. 160. 13|
lectulum. 104. 4|
legati. 38. 3| 113. 5| 117. 3| 162. 7|
legatio. 36. 15|
legatione. 50. 11| 69. 12| 96. 13|
legationis. 56. 14| 90. 17|
legatis. 27. 7| 38. 16| 107. 1| 128. 12| 147. 3| 152. 13|
legato. 112. 19|
legatorum. 55. 5|
legatos. 55. 1| 90. 12| 94. 4| 112. 16| 125. 3| 143. 5| 152. 4| 187. 16| 189. 3|
legatoſque. 79. 11|
legatum. 100. 4|
legatus. 153. 9| 175. 8. 11|
lege. 45. 13| 125. 12| 137. 2|
legem. 76. 13|
leges. 10. 9| 44. 2| 124. 1| 125. 9| 126. 16|
legi. 176. 5|
legibus. 64. 20| 33. 7| 66. 24| 94. 7| 120. 1| 121. 4| 122. 9| 123. 9| 124. 7| 126. 9| 190. 2|
leginne. 76. 2|
legiones. 137. 2| 139. 8|

e

I N D E X

148. 11| 153. 3| 176. 12| 185. 8|
legionibus. 177. 13|
legionis. 37. 15|
legionum. 116. 13|
legitimi. 83. 6|
legitimò. 56. 9|
legum. 123. 5|
legunt. 1. 5|
leniter. 131. 2|
Lentuli. 131. 8| 133. 7| 135. 3|
Lentulo. 150. 16| 183. 6|
Leotulum. 183. 9|
Lentulus. 107. 5| 146. 2. 13|
Leonidæ. 49. 4|
Lepidique. 170. 12|
Lepido. 144. 1. 7| 171. 11|
Lepidum. 169. 8|
Lepidus. 144. 4| 169. 6| 170. 8|
Letono. 39. 2|
Leſbon. 157. 6|
levat. 95. 14|
Leucadem. 178. 12|
Leucaten. 178. 13|
leve. 48. 17|
leves. 106. 5|
levi. 54. 3| 136. 8|
levibus. 151. 9|
Levino. 37. 7|
levis. 52. 17| 156. 13|
leviter. 90. 3|
Libanum. 104. 5|
libello. 186. 11|
libellus. 165. 7|
libens. 60. 3|
libentius. 40. 8| 70. 3|
liber. 28. 11| 75. 13| 113. 2|
libera. 98. 8|
liberaliter. 13. 3|
liberat. 82. 3|
liberat. 168. 7|
liberata. 60. 2|
liberatæ. 96. 20|
liberatam. 132. 2|
liberaverat. 46. 3|
liberavit. 175. 3|
liberi. 32. 7|
liberi. 18. 4|
liberis. 16. 2| 28. 4| 78. 18| 109. 14| 129. 11| 163. 8| 165. 4|
liberorum. 18. 10|
liberorumque. 157. 10|
liberos. 18. 8| 33. 10| 104. 3| 166. 3|
liberoſque. 20. 6| 74. 6|
libertas. 67. 2|
libertate. 18. 12| 19. 1| 22. 2| 60. 22| 66. 14| 79. 10| 112. 3|
libertatem. 56. 4| 41. 6| 45. 8| 81. 4| 83. 14| 96. 14| 130. 11| 152. 12| 171. 2| 186. 19|
libertatis. 17. 7. 10. 12. 16| 45. 11| 115. 1| 121. 8| 133. 3| 166. 2|
liber. 29. 11|
libidine. 178. 1|
libidinem. 156. 5| 184. 17|
libidinum. 178. 5|
libido. 16. 2| 44. 1|
libro. 151. 11| 153. 9|
libro. 160. 14|
libuit. 81. 3|
Liburni. 54. 12|
Liburnis. 111. 5|
Libycum. 107. 5|
licentiæ. 51. 1|
liceret. 74. 7|
licet. 49. 5| 85. 3| 127. 5|
Licinius. 135. 7|
lictor. 23. 11|
lictoriæ. 45. 4|
lictoris. 13. 1|
Ligurem. 92. 6|
Ligures. 52. 10| 53. 2|
Liguſticum. 107. 3|
Lilybæo. 48. 21|
limen. 107. 5|
limo. 158. 18|
lingua. 185. 13|
Liparas. 48. 13|
liquebat. 28. 14|
liquidum. 128. 5|
Litim. 37. 7| 39. 17|
litare. 98. 1|
litarent. 182. 11|
litaretur. 129. 20|
litavere. 55. 6|
litteræ. 147. 5|
litteras. 97. 2|
littora. 51. 10| 65. 13| 122. 3| 123. 21| 110. 12| 114. 3| 161. 13|
littore. 49. 16| 68. 13| 83. 2| 153. 8| 157. 8| 189. 28|
littori. 36. 13|
littoribus. 68. 17|
littus. 54. 13|
Livio. 63. 16| 126. 4|
Livius. 63. 17| 125. 7| 126. 5|
loci. 58. 9| 69. 5|
locis. 53. 4| 93. 14|
loco. 77. 4| 155. 14|
locorumque. 112. 11|
locum. 13. 5| 18. 10| 69. 4| 95. 1| 124. 5| 147. 13| 149. 1| 159. 11|
longa. 87. 5|
longe. 48. 10| 61. 8| 99. 9| 108. 10| 112. 3| 147. 14|
Longini. 146. 1|
longinquitatem. 189. 6|
longiſſima. 64. 2|
longiſſimè. 54. 12|
longius. 103. 7|
loquitur. 177. 8|
lorica. 86. 12| 116. 3|
loricæ. 158. 18|
Lucaniæ. 36. 7| 38. 3|
Lucaniam. 60. 20|
Lucaniamque. 128. 4|
Lucanos. 36. 2| 129. 7|
Lucanus. 40. 7|
lucernam. 160. 14|
Lucio. 49. 6| 149. 9|
lucis. 114. 17|
Lucium. 170. 7. 8|
Lucius. 21. 8| 28. 4| 30. 3| 101. 1| 186. 5|
Lucretiæ. 16. 1| 44. 6|
Lucrinus. 32. 9|
luctatus. 2. 12| 46. 12|
luctuoſa. 56. 22|
Luculli. 100. 3| 132. 8|
Lucullum. 192. 5|
Lucullus. 82. 10| 99. 1| 102. 9. 15|
lucus. 5. 7|
ludibriis. 124. 6|
ludibrio. 98. 2| 117. 17| 218. 4| 233. 6| 139. 1| 141. 1|
ludibundos. 71. 2|
ludificari. 48. 11|
ludima iſtrum. 25. 4|
ludis. 5. 13| 64. 16|
ludo. 133. 7|
ludorum. 128. 10|
ludos. 36. 12|
lumine. 172. 3| 174. 11|
luna. 103. 5|
lupa. 4. 3|
Luſitani. 141. 3|
Luſitaniæ. 83. 5|
Luſitanos. 83. 12|
Luſitanoſque. 83. 1|
luſtrata. 29. 14|
Lutatio. 51. 14|
Lutatius. 145. 1|
luto. 86. 1|
luxu. 129. 14| 178. 1|
luxuria. 69. 1| 145. 7| 175. 2|
luxuriam. 39. 11| 190. 1|
luxuriari. 77. 3|
luxus. 63. 17|
Lyſimachiam. 68. 13|

M

MAcedo. 75. 11|
Macedonas. 75. 9| 97. 8|
Macedones. 40. 6| 65. 3| 68. 7| 73. 1|
Macedonia. 65. 2| 72. 12| 73. 14| 74. 8. 13| 75. 3| 82. 8|
Macedoniæ. 37. 5| 66. 8| 148. 14|

Macedoniam. 67. 5| 71. 15| 73. 5| 76. 3| 79. 22| 87. 15| 103. 13| 171. 9|
Macedonibus. 26. 3|
Macedonici. 75. 4| 109. 23|
Macedonicis. 75. 17|
Macedonico. 78. 5|
Macedonium. 65. 6|
Macedonum. 73. 3| 97. 9|
maceravit. 60. 16|
machina. 78. 14|
machinæque. 48. 11|
machinas. 152. 9|
machinis. 56. 10| 70. 8|
Macram. 53. 3|
mactant. 28. 15|
macte. 87. 3|
madebant. 160. 9|
maderent. 75. 21|
Mœandrum. 69. 13|
Mælium. 45. 13|
Mœnim. 99. 2|
magis. 5. 6| 9. 2| 33. 18| 38. 18| 53. 5| 87. 11| 90. 9| 93. 2| 113. 9. 21| 114. 12| 121. 8| 130. 4| 136. 8| 142. 8| 143. 15| 156. 15| 159. 1. 8| 162. 10| 171. 10| 179. 9| 185. 11| 184. 15. 16| 185. 20| 186. 18| 189. 5|
magiſter. 21. 6| 46. 1| 158. 15|
magiſtratibus. 60. 8|
magiſtrato. 122. 11|
magiſtratus. 45. 1|
magiſtratuum. 30. 10| 45. 6|
magna. 51. 2. 10| 119. 3| 129. 4| 144. 5| 176. 10| 187. 10|
magnæ. 174. 6|
magnam. 50. 1|
magnanimitatem. 63. 7|
magni. 64. 10| 78. 6| 106. 9|
magnificè. 33. 19| 160. 6|
magnifici. 118. 16|
magnificus. 87. 11| 120. 9|
magnique. 174. 5|
magnis. 81. 17|
magnitudine. 56. 7| 57. 11| 58. 4| 29. 18| 87. 12| 100. 3|
magnitudinem. 1. 3| 2. 8| 38. 20| 189. 2|
magnitudinis. 49. 29| 69. 12| 119. 9|
magnitudo. 2. 4| 26. 3| 50. 6| 88. 12| 130. 10| 156. 15| 179. 1. 9|
magnum. 56. 4|
magnus. 103. 16|
majeſtas. 50. 13| 149. 20|
majeſtate. 168. 5|
majeſtatem. 115. 10| 18. 4|
majeſtatis. 74. 4| 126. 3|
major. 51. 15| 55. 3. 12| 64. 17| 112. 7| 113. 18| 129. 5| 138. 1| 187. 14|
majora. 73. 13| 613. 9| 164. 4|
majore. 45. 12| 59. 3| 101. 17| 114. 7. 11| 157. 5|
majorem. 101. 18|
majores. 27. 13|
majori. 82. 9|
majoribus. 68. 13| 121. 15|
majorum. 89. 16| 151. 5|
majus. 36. 11| 148. 1|
mala. 59. 12| 60. 21| 180. 9| 190. 1|
male. 71. 3| 203. 15| 137. 12| 144. 8|
Maleum. 70. 12| 106. 4|
mali. 136. 4|
malis. 57. 8| 76. 5| 87. 4| 102. 17| 129. 5| 131. 5| 136. 1| 142. 4| 157. 3. 9|
mallent. 77. 10. 13|
mallet. 124. 10|
malo. 74. 11|
maluere. 85. 12|
maluerunt. 85. 9| 105. 5|
maluiſſet. 101. 11|
maluit. 14. 7| 33. 18| 59. 13| 152. 3|
malum. 175. 10|
malunt. 56. 9|
malus. 172. 4|
Mamilio. 21. 3|
manaverat. 165. 6|
Mancini. 85. 16|
Mancinianæ. 122. 2|
Mancino. 77. 17|
Mancinum. 65. 10|
mancipiis. 119. 5|
mandare 7. 6|
mandarent. 94. 15|
mandaſſent. 56. 19|
mandaſſet. 10. 13|
mandat. 90. 10| 182. 3|
mandata. 61. 5| 70. 7| 79. 13| 167. 2|
mandatum. 152. 10|
mandator. 91. 5|
mandaverant. 50. 12|
mandaverat. 17. 9|
mandaverit. 73. 17| 111. 3|
manè. 152. 1|
Manibus. 27. 14| 31. 4| 35. 11| 55. 5| 56. 19| 129. 9| 258. 1. 14| 169. 10|
manibus. 6. 1| 28. 16| 38. 22| 56. 6| 77. 13| 85. 4| 88. 7| 94. 6| 95. 16| 99. 4| 111. 7| 142. 3| 162. 13| 172. 9| 181. 9|
manifeſtam. 65. 15|
manifeſtiora 155. 17|
manifeſto. 152. 14|
Manilii. 131. 8|
Manilio. 77. 6|
Manlii. 71. 1|
Manlio. 28. 7| 29. 14| 30. 8| 146. 12|
Manlium. 46. 2|
Manlius. 28. 18| 30. 2| 71. 9| 94. 9|
Manoio. 49. 12|
manſere. 41. 4|
manu. 5. 13| 10. 7| 19. 3| 20. 7| 44. 8| 49. 2| 60. 21| 79. 11| 86. 14| 87. 5| 102. 2| 112. 6| 115. 5| 118. 4| 122. 8. 14| 125. 1. 10. 12| 126. 1| 146. 7| 156. 14| 158. 17| 160. 15| 162. 15| 168. 8| 178. 9| 179. 17| 181. 8| 185. 13|
manubiis. 15. 5| 89. 23|
manum. 19. 12| 24. 5| 79. 14| 92. 11|
manus. 20. 3| 48. 21| 50. 9| 57. 2| 20. 2| 68. 4| 78. 14| 85. 7| 96. 18. 117. 18| 132. 12. 13| 138. 9| 139. 3| 141. 2| 147. 6| 154. 2| 161. 8| 162. 9| 170. 2| 173. 10| 174. 7| 178. 10| 185. 12. 16|
Marcellinus. 107. 6|
Marcello. 60. 17| 61. 6|
Marcelloque. 60. 7| 150. 12|
Marcellus. 54. 9|
Marci. 23. 9|
Marcio. 73. 7|
Marcius. 11. 1| 23. 2|
Marcio. 41. 2| 49. 10| 51. 58 144. 1| 167. 2|
Marcomannorum. 163. 17|
Marcus. 108. 18| 182. 20|
mare 33. 1| 40. 1| 55. 12| 68. 1| 73. 12| 65. 13| 97. 10| 99. 6| 105. 6| 151. 15| 153. 12| 158. 27| 159. 3| 162. 13| 174. 2|
margaritis. 189. 5|
mari. 31. 10| 31. 8| 37. 6| 47. 14| 48. 4| 49. 9| 51. 2. 15| 52. 6| 26. 2| 29. 5| 13| 70. 11| 81. 4| 99. 7| 102. 1. 12. 14| 103. 20| 106. 2. 7. 15| 107. 2| 154. 15| 155. 2| 161. 8| 166. 6| 179. 10|
maria. 73. 17| 79. 8| 83. 3| 105. 9. 10| 110. 2. 3| 142. 5| 153. 8| 158. 10| 179. 12| 167. 8|
Mariana. 120. 8| 148. 4|
Marianis. 88. 6|
Marii. 137. 1| 138. 12| 139. 5|
marina. 102. 7|
Mario. 125. 1| 139. 3. 11|

marique. 77. 17| 81. 15| 113. 21| 152. 11|
maris. 11. 3| 32. 10| 36. 9. 11| 49. 11| 54. 13| 78. 10| 107. 5| 108. 10. 12| 153. 7| 179. 3|
maritimis. 187. 16|
maritimo. 11. 5|
maritimum. 48. 14| 108. 10|
maritum. 72. 11|
Marium. 96. 13| 137. 11| 141. 3|
Marius. 91. 16| 94. 11. 16| 96. 1| 100. 9| 124. 2| 136. 6| 138. 1. 9| 139. 10. 13| 140. 7|
Marmaricus. 186. 2|
Marmaridas. 186. 1|
marmoreis. 102. 3|
marmoreus. 61. 9|
Marſos. 128. 3| 129. 7|
Marte. 3. 11| 21. 4| 156. 9| 162. 6| 164. 6|
Marti. 17. 11| 54. 6|
Martia. 106. 6|
Martius. 94. 5| 128. 8| 182. 1|
Maſiniſſa. 90. 7|
Maſiniſſæ. 76. 14| 91. 3|
Maſſicus. 32. 12|
Maſſilia. 93. 6| 152. 6|
Maſſiliæ. 196. 5|
Maſtivam. 91. 4|
mater. 38. 8| 42. 11|
materia. 33. 12|
materiam 130. 9|
matre. 13. 2| 110. 9|
matrem. 2. 14| 109. 5| 127. 25|
matremque. 4. 4|
matrimonia. 5. 12|
matrimonii. 150. 12|
matrimoniorum. 45. 13|
matrona. 16. 4| 37. 9|
matronæ. 77. 16|
matura. 127. 2|
maturam. 89. 14|
maturitas. 3. 5|
Mauritaniæ. 91. 7| 159. 11| 161. 12|
Maurorum. 154. 7|
Mauros. 91. 16| 164. 2|
Mauſoleum. 180. 3|
maxima. 14. 3| 114. 12|
maximam. 39. 13| 116. 1|
maximas. 33. 2|
maxime. 33. 12| 42. 2| 62. 9| 73. 5| 73. 12| 128. 20| 146. 2| 171. 2| 182. 16|
maximi 59. 1|
maximo. 87. 6|
maximos. 150. 8| 180. 4|
maximum. 76. 10| 116. 5|
maximus. 35. 5| 84. 5| 93. 14|
maximus. 62. 15| 93. 9| 99. 9|
me. 38. 25| 39. 1| 113. 7|
media. 18. 9| 27. 4| 29. 4| 44. 1| 72. 2| 92. 4| 103. 4| 115. 6| 136. 2| 154. 12|
mediam. 56. 16| 105. 4| 117. 10| 129. 4|
mediamque. 61. 3|
medias. 29. 2| 57. 2| 102. 6|
medicaminibus. 89. 16|
medici. 160. 16|
medicum. 39. 7|
medicus. 172. 7|
medii. 10. 12|
medio. 35. 1| 44. 8| 46. 1| 93. 4| 114. 3| 149. 7| 157. 15| 160. 8| 162. 6|
meditans. 165. 9|
mediterraneis. 108. 11|
medium. 23. 10| 60. 3| 77. 4| 79. 1| 95. 3| 138. 15| 174. 2|
mediuſque. 18. 14| 156. 6|
Medulli. 187. 10|
Megara. 85. 8|
melius. 43. 1|
meliora. 172. 5|
melius. 14. 8| 37. 13| 64. 22| 89. 9|
membra. 148. 4|
membris. 127. 8|
meminerimus. 70. 9|
meminerat. 162. 5|
meminerimus. 130. 10|
meminiſſent. 27. 16|
meminiſſet. 117. 4|
meminit. 26. 5|
Memmium. 124. 13|
memor. 89. 10|
memorabili. 72. 10| 81. 8|
memorabimus. 88. 11|
memorandum. 69. 4| 154. 1|
memores. 56. 8|
memoria. 72. 13|
Menenii 43. 7|
mens. 59. 12|
menſas. 160. 7|
menſes. 8. 5|
menſibus. 28. 16| 56. 10|
menſis. 138. 13| 139. 5| 164. 11|
menſuræ. 59. 7|
mente. 12. 3| 122. 6| 167. 2| 178. 8|
mentes. 83. 10|
mentis. 177. 16|
mea. 87. 3|
meorum. 89. 3|
mercenarius. 75. 14|
merces. 121. 11|
meruerunt. 86. 12|
mergi. 73. 12|
meridianum. 90. 1|
meridianos. 185. 20|
meridie. 57. 11|
meridiem. 93. 1| 104. 1| 188. 19|
meritis. 184. 12|
merito. 177. 7|
meritoque. 88. 1|
merſa. 48. 13|
merſamque. 119. 12| 185. 17|
metuit 82. 8|
Merula. 139. 1|
Meſſana. 47. 9|
metantem. 62. 18| 63. 16|
Metapontum. 134. 7|
Metelli. 109. 13| 124. 10| 126. 2|
Metello. 50. 18| 76. 2| 79. 12| 143. 2| 149. 9|
Metellus. 79. 14| 90. 2| 82. 7| 91. 9| 107. 7| 109. 3. 9| 117. 1| 149. 13|
Metium. 10. 15|
metu. 16. 9| 49. 13| 77. 3| 83. 4| 122. 11| 132. 10| 150. 10| 151. 17| 152. 7| 175. 14|
metuentem. 73. 10| 185. 6|
metueret. 90. 10|
metum. 49. 12|
metus 10. 14| 62. 21| 118. 12| 172. 10|
Mezeræ. 117. 9|
Micipſa. 90. 7|
migrarent. 77. 9|
mihi. 38. 24|
miles. 25. 12| 34. 1| 134. 13| 157. 2.
militarem. 9. 5|
militaribus. 182. 9|
militavere. 75. 6|
militaverint. 133. 5|
milite. 85. 18| 86. 4| 134. 17|
militem. 94. 12| 156. 16|
milites. 155. 11| 177. 4|
militi. 59. 2| 181. 7|
militia. 39. 12|
militiæ. 16. 12| 50. 8| 60. 2| 63. 7| 168. 12. 13|
militiam. 42. 7|
militibus 39. 25| 83. 1|
militis. 72. 11| 142. 8|
militum. 49. 1| 52. 14| 54. 6| 112. 4| 113. 10| 181. 3| 185. 14|
mille. 28. 6| 29. 6| 154. 2| 179. 11|
millia. 69. 15| 78. 16| 96. 3| 116. 2| 139. 4| 133. 9| 149. 12. 16| 155. 15|
millibus. 84. 14| 115. 8|
millium. 58. 5| 84. 14| 115. 9| 132. 5| 158. 9| 175. 13| 187. 19|
minæ. 38. 23| 68. 1|
minantur. 103. 10|

minaretur. 43. 4| 124. 9| 146. 12|
minati. 94. 13|
minatus. 73. 15|
miniique. 188. 16|
minimæ. 14. 3|
minimum. 76. 8| 181. 13|
minis. 91. 10|
minor. 53. 12| 69. 16| 96. 10| 177. 1. 8|
minore. 123. 3| 127. 9|
minorem. 131. 4|
minoribus. 66. 5|
Minucii. 23. 9|
Minucio. 123. 9|
Minucius. 37. 13| 98. 10|
minus. 3. 6| 42. 10| 55. 8| 78. 17| 83. 14| 96. 4| 114. 2| 127. 3| 140. 9| 145. 14| 156. 6| 170. 5| 178. 14|
mira. 5. 8| 6. 9| 13. 7| 25. 3| 70. 1| 92. 5| 94. 17| 114. 1| 158. 11|
mirabili. 36. 8|
mirabilis. 10. 3| 48. 9|
mirabitur. 31. 1|
miracula. 19. 7|
miraculo. 72. 7| 177. 6|
miraculum. 131. 3|
miræ. 49. 19|
miramur. 62. 24|
mirantis. 172. 5|
miratus. 38. 23|
mirere. 108. 13|
mireris. 110. 2|
miretur. 39. 12| 110. 8| 173. 9|
Mirmillonem. 135. 6|
mirum. 9. 6| 46. 10|
miſcuerit. 127. 7|
miſcuerunt. 88. 5|
miſcuiſſet. 11. 9|
Miſenus. 31. 9|
miſer. 68. 11| 138. 4|
miſera. 121. 10| 143. 10| 152. 6|
miſerabiles. 170. 6|
miſerabil. 117. 14| 129. 4| 231. 6|
miſerabilior. 174. 9|
miſeræ. 36. 11| 161. 13|
miſerandum. 119. 6|
miſerat. 162. 17|
miſeratio. 176. 13|
miſeratus. 122. 5|
miſere. 94. 4| 189. 3|
miſeri. 118. 16|
miſerit. 177. 7|
miſerrimum. 174. 8|
miſerunt. 97. 12| 181. 4|
miſiſſet. 50. 8| 109. 8|
miſit. 23. 13| 79. 2| 181. 13| 186. 4|
miſſa. 57. 3| 90. 12| 96. 13|
miſſæ. 153. 10|
miſſam. 83. 9|
miſſi. 10. 11| 59. 6| 61. 13| 82. 3| 117. 3|
miſſilibus. 179. 7|
miſſione. 135. 12|
miſſis. 27. 6| 100. 19| 176. 11|
miſſiſque. 38. 16|
miſſo. 20. 1| 183. 6|
miſſos. 90. 14|
miſſus. 62. 1. 4| 154. 6| 173. 4| 175. 6| 183. 15|
miſſuſque. 106. 4| 146. 6|
Mithridate. 102. 10| 137. 3|
Mithridatem. 142. 9|
Mithridates. 99. 9| 101. 14| 103. 8|
Mithridati. 108. 17|
Mithridaticæ. 106. 13|
Mithridaticis. 88. 3|
Mithridatico. 158. 19|
Mithridatis. 105. 12|
mitigaretur. 16. 9|
mitigatos. 96. 1|
mitius. 184. 11|
mittebat. 61. 5|
mittentem. 104. 4|
mittere. 33. 17|
mitterent. 109. 8|
mitterentur. 26. 3| 35. 9|
mitteret. 33. 16|
mixta. 71. 11|
mixtis. 89. 13|
mobilia. 52. 1|
moderator. 151. 14|
modeſtior. 186. 3|
modice. 84. 13|
modico. 115. 8|
modii. 59. 6|
modo. 28. 17| 32. 5| 38. 16| 69. 11| 75. 17| 77. 12| 84. 15| 85. 15| 92. 7| 97. 9| 98. 6| 125. 7| 133. 9| 136. 12| 141. 9| 151. 14| 174. 10|
modulatiſſimo. 67. 3|
modum. 9. 6| 25. 9| 101| 28| 109| 2| 117. 13| 156. 1| 177. 3| 183. 18|
mœnia. 4. 10| 6. 5| 11. 1|
mœnibus. 27. 11| 29. 7| 52. 5| 63. 4| 102. 2| 111. 12. 237. 5| 177. 7|
Mænius. 23. 4|
mœrerens. 185. 2|
mœſtior. 162. 2|
mole. 26. 13| 47. 3| 63. 14| 64. 11| 102. 1| 174. 4|
molem. 158. 8|
moles. 78| 14| 83. 5| 115. 10| 179. 4|
molientibus. 113. 9|
moliri. 168. 3|
molliſſima. 95. 19|
mollita. 72. 3|
mollitie. 132. 9|
mollius. 32. 6|
molliuſque. 184. 11|
Moloſſi. 40. 6|
momenta. 76. 11|
momento. 52. 2| 97. 6| 159. 4|
monitu. 9. 1| 31. 3|
mons. 134. 2|
monſtrante. 110. 10|
monſtris. 20. 6| 47. 16| 49. 18|
monſtrum. 15. 11| 178. 7|
monte. 29. 4| 44. 10. 12| 128. 7|
montem. 4. 11| 28. 17| 43. 6| 187. 8|
montemque. 69. 13| 178. 22|
montes. 32. 10| 66. 7| 67. 11| 70. 12| 72. 3| 74. 1| 176. 16|
monti. 92. 3|
montibus. 61. 4| 84. 5| 97. 5| 183. 3| 187. 17. 20|
montis. 28. 11| 134. 3| 187. 10|
montium. 4. 10| 33. 6| 61. 13| 98. 3| 113. 4| 188. 14|
monumentum. 56. 4| 188. 10|
mora. 17. 14| 36. 15| 48. 2| 52. 10| 56. 14| 60. 17| 75. 6| 79. 2| 102. 8| 109. 14| 117. 13| 174. 16|
morabatur. 56. 2|
moram. 148. 13| 133. 2| 144. 14| 155. 11|
moraretur. 102. 12|
moras. 111. 13| 153| 8. 177. 15|
moratur. 154. 11|
moratus. 49. 3|
morbo. 145. 4| 184. 5|
more. 23. 12| 25. 9| 27. 7| 35. 10| 47. 2| 55. 9| 103. 9| 116. 3| 151. 5| 162. 2| 170. 3| 172. 3| 181. 14|
morem. 110. 12| 133. 3|
morerentur. 27. 17|
moreretur. 141. 5| 157. 10|
mores. 90. 15| 119. 12|
moreſque. 89. 15| 184. 16|
mori. 37. 16| 87. 1| 140. 17|
moribundas. 161. 2|
moribundos. 41. 11|
moribus. 14. 6. 9| 26. 13| 39. 12| 99. 3|
moriens. 17. 9| 172. 13|
moriente. 168. 9|
morientium. 78. 8|
Morini. 112. 13|

Digitized by Google

Morino. 124. 2|
moritaris. 86. 22|
moriturus. 174. 9|
mors. 96. 13| 127. 2|
morſibus. 72. 8| 183. 2|
morſus. 78. 8|
morte. 38. 23| 45. 14| 57. 7| 86. 8| 125. 5. 10| 141. 9| 147. 13| 150. 11| 154. 9| 158. 17| 162. 3| 180. 6|
mortem. 13. 4| 66. 6| 98. 3| 132. 11| 135. 12| 160. 12| 162. 15| 166. 7| 177. 15| 187. 14|
morti. 165. 3|
mortiferi. 78. 8|
mortis. 49. 13| 61. 14| 122. 11| 123. 13| 125. 5|
mortuorum. 101. 6|
mortuum. 118. 6|
mos. 93. 15|
Moſam. 184. 6|
Moſulam. 113. 24|
mota. 58. 3| 68. 15| 167. 5| 179. 12|
motarum. 127. 2|
moribus. 102. 22| 126. 9| 165. 4|
motu. 54. 3| 182. 15|
motus. 32. 1| 63. 2| 83. 7| 111. 10| 120. 14| 144. 3| 158. 19| 167. 4|
motunm. 56. 5| 167. 9| 178. 11|
movenda. 166. 7|
movendum. 25. 8|
moventi. 62. 24|
moverat. 112. 14|
movere. 68. 12|
moveretur. 77. 4|
moverunt. 75. 10|
mover. 3. 7|
moviſſet. 65. 16|
movit. 56. 21| 77. 10| 149. 12|
mox. 4. 2| 7. 5| 10. 7| 18. 12| 22. 1| 28. 12. 13| 34. 5| 43. 1| 47. 3| 49. 14| 54. 2. 5| 58. 8| 59. 14| 66. 11| 70. 2| 72. 1| 81. 16| 89. 12| 92. 6| 96. 9| 101. 4. 7| 102. 7| 103. 12| 108. 5| 112. 29| 126. 4| 129. 20| 120. 10| 130. 4| 131. 4| 136. 9| 138. 8| 143. 7| 152. 11| 156. 4| 158. 10| 161. 15| 166. 4| 175. 16| 177. 11| 179. 14| 188. 12|
Mucius. 19. 7. 10| 140. 2|
mulier. 55. 4| 178. 4|
muliere. 54. 13|
mulieres. 181. 2|
multa. 112. 4| 170. 24|
multata. 116 13|
multaverat. 182. 2|
multavit. 42. 9| 45. 14|
76. 3| 82. 7|
multiplex. 36. 2| 167. 3|
multipliciter. 93. 1|
multis. 98. 10| 190. 2|
multitudine. 182. 9|
multitudo. 132. 13|
multo. 3. 6| 50. 27| 73. 2| 74. 11| 82. 4| 93. 1| 130. 5| 138. 5| 157. 18| 159. 6|
multum. 48. 22|
multumque. 53. 6|
multus. 156. 15|
Mulucham. 92. 5|
Mulvium. 144. 13|
Mummius. 80. 3|
Munda. 161. 17| 164. 3|
Mundam. 163. 4|
mundi. 12. 5| 145. 9|
munera. 189. 5|
munciarore. 135. 2|
munere. 48. 1. 7| 96. 6|
muneribus. 39. 4|
municipalia. 128. 3|
municipia. 141. 5|
munire. 117. 8|
munitis. 179. 15|
munitionemque. 5. 5|
Mure. 30. 8|
muris. 36. 8| 101. 5| 152. 7|
murmure. 68| 20|
muro. 11. 2| 17. 2| 84. 12| 116. 1|
muros. 169. 3|
muroſque. 52. 6|
murus. 61. 9| 78. 2|
Muſulanios. 165. 20|
mutare. 48. 8|
mutati. 27. 16| 184. 10|
mutatio. 177. 12|
mutato. 17. 12| 72. 2|
Mutinæ. 168. 7|
Matinam. 135. 4|
mutua. 64. 20| 188. 4|
mutuarum. 176. 2|
mutuis. 96. 15| 130. 6| 154. 4|
mutuo. 20. 8| 138. 14| 150. 10|
Myndum. 89. 8|
myoparonas. 106. 5|
Myſi. 180. 13| 182. 6|

N

NAbide. 66. 12|
nacta. 180. 3|
nacti. 57. 10|
nactus. 43. 5| 96. 6| 103. 4|
nam. 2. 2| 4. 6| 10. 11| 13. 2| 16. 7| 18. 4| 19. 2| 23. 5| 35. 6. 9| 38. 5. 14| 50. 7| 54. 7| 56. 18| 60. 22| 61. 22| 68. 9| 69. 7| 70. 24| 72. 9| 75. 7| 76. 5. 7| 80. 9| 95. 5| 96. 13| 100. 15| 103. 14. 27| 109. 1| 122. 11| 129. 2| 133. 1| 140. 2| 141. 7| 144. 5| 166. 9| 160. 13| 163. 1| 156. 9| 168. 8| 171. 15| 179. 18| 183. 27| 184. 7| 185. 3|
namque. 12. 6| 25. 5| 35. 8| 144. 3| 172. 8| 184. 3|
Nar. 31. 9|
naſcentis. 64. 1|
Naſica. 77. 3| 123. 3|
nata. 27. 1| 49. 19| 63. 15| 126. 4|
natalium. 45. 9|
nationes. 63. 12| 148. 6| 183. 19|
natu. 27. 13|
natura. 26. 12| 58. 7| 97. 11| 106. 12| 112. 22| 154. 19| 188. 26|
navale. 23. 6| 112. 7|
navales. 174. 3|
navali. 113. 14|
navalibus. 167. 8|
navalis. 102. 14|
navalium. 158. 9|
nave. 160. 3|
naves. 48. 8. 9| 102. 6| 109. 1| 161. 11| 178. 14| 179. 4|
naufragæ. 112. 8|
naufragarum. 159. 7|
naufragia. 29. 17|
naufragio. 51. 9. 12| 52. 3| 114. 6| 161. 10| 179. 10|
navi. 151. 13|
navibus. 47. 14| 66. 1| 95. 15| 103. 2| 107. 8| 108. 12. 20| 112. 8| 152. 10| 161. 8|
navicula. 157. 6|
navigabat. 49. 22|
navigandi. 43. 13|
navigatorem. 51. 7|
navigaret. 67. 9|
navigavit. 154. 12|
navigia. 135. 9|
navigio. 154. 15|
navis. 108. 14| 174. 11|
navium. 48. 6| 55. 3| 102. 13| 153. 12| 174. 10|
Navius. 12. 2|
nauticæ. 48. 10|
nauticus. 66. 1|
ne. 17. 14| 18. 5| 23. 12| 27. 5| 28. 11| 30. 6| 35. 2| 50. 12| 51. 22| 62. 11. 11| 66. 10. 11| 68. 21| 69. 5. 9| 73. 12| 77. 3| 85. 11| 88. 5. 9| 108. 14| 111. 13| 117. 5| 121. 6| 122. 5| 123. 10| 131.

9. 14| 132. 11| 134. 10| 139. 14| 144. 11| 148. 8| 154. 4| 157. 9| 158. 16| 172. 7| 173. 6. 10| 174. 12| 175. 9| 176. 6| 185. 4|
Neapolis. 33. 1|
nebula. 57. 14|
nebuloſum. 96. 6|
nec. 4. 1| 6. 2| 10. 20| 13. 1| 14. 9| 15. 10| 19. 10| 25. 4| 26. 1| 28. 17| 31. 12| 33. 11. 18| 34. 3| 35. 9| 36. 15| 38. 1. 11. 18| 40. 3| 42. 9| 43. 7| 47. 5. 6. 8| 49. 11. 18| 50. 11. 13. 14. 20| 51. 15| 52. 14| 55. 2. 8| 56. 2| 57. 15| 60. 4| 61. 6| 62. 13| 63. 2. 11| 64. 22| 66. 5| 67. 2| 68. 3| 69. 7| 74. 1. 4| 78. 12| 80. 14. 15| 81. 5. 9| 82. 4| 83. 5| 84. 15| 88. 15| 89. 5| 90. 9| 94. 8. 9. 15| 95. 25| 96. 10. 14. 17| 97. 9| 99. 2| 100. 13| 102. 12| 103. 14| 104. 4| 106. 7| 108. 3. 8| 109. 11| 111. 1| 112. 19| 113. 1. 2. 17| 116. 10| 117. 7| 122. 8| 127. 3| 128. 13| 131. 2| 134. 6. 12| 140. 8| 142. 8| 143. 3| 144. 4| 145. 12. 147. 2| 148. 9| 150. 14| 152. 2. 15| 153. 2| 154. 10| 155. 10| 156. 6. 14| 159. 4. 8. 10| 161. 6| 165. 5. 7| 170. 11| 171. 4. 5. 14| 175. 1. 14| 176. 6. 10| 178. 6| 179. 8. 15| 180. 1. 10| 182. 12| 186. 9| 187. 5| 188. 1|
neceſſariæ. 86. 2|
neceſſarius. 10. 10|
neceſſe. 169. 7|
neceſſitate. 95. 5|
neceſſitatum. 86. 1|
necnon. 52. 11|
nectere. 155. 8|
nefanda. 138. 7|
nefaria. 145. 9|
nefas. 10. 9| 88. 8| 89. 13| 90. 16. 17| 128. 9| 129. 11| 138. 3| 145. 13| 146. 5| 150. 15| 156. 2| 162. 8|
nefaſtoſque. 8. 5|
negabatur. 151. 4|
negatus. 71. 9|
negotii. 78. 9| 186. 3|
Nemeæ. 66. 15|
nemo. 21. 9| 74. 2| 78. 12| 86. 4| 112. 13| 147. 12| 162. 5| 164. 5|
nemora. 104. 16|
nemus. 21. 6|
Neoptolemoque. 100. 19|
nepos. 11. 1| 78. 7|
nepotibus. 186. 4|
neque. 12. 6| 15. 1| 63. 4| 64. 4| 81. 3| 118. 5| 135. 9| 156. 2| 176. 5|
nequit. 20. 3|
nequiverant. 94. 8|
Nero. 63. 16| 107. 4|
Nertobriges. 82. 9|
nervos. 121. 13|
neſciat. 62. 5|
neſcientes. 71. 2|
neſcio. 26. 9| 119. 6| 133. 4| 142. 2| 162. 1|
neſcirent. 85. 20|
Nicephorium. 117. 3|
Nicomede. 100. 5| 101. 13|
nihil. 28. 14| 32. 6. 7. 8| 35. 3| 40. 4. 8| 44. 8| 47. 14| 49. 5. 10| 61. 11| 63. 12| 66. 3| 68. 5| 73. 10| 77. 5| 85. 5| 93. 2| 97. 12| 99. 4| 103. 1. 8| 117. 5| 126. 10| 134. 4| 143. 14| 152. 4| 159. 12| 160. 11| 162. 6| 169. 4| 170. 4| 172. 6| 174. 5| 176. 12| 183. 9| 185. 6. 10| 189. 5|
nihilominus. 124. 11|
nil. 93. 10|
Nilus. 163. 14|
nimbo. 110. 7|
nimborum. 117. 14|
nimbus. 176. 12|
nimia. 119. 10| 149. 9. 12|
nimiam. 162. 3|
nimiis. 120. 12|
nimis. 171. 1|
nimius. 123. 8|
niſi. 3. 7| 17. 4| 19. 7| 25. 12| 29. 12| 37. 10| 40. 4| 42. 10| 43. 7| 49. 10. 13| 57. 6| 58. 2| 61. 10| 73. 6| 81. 14| 83. 7| 86. 2| 94. 11| 101. 10| 110. 9| 114. 6| 117. 16| 119. 24| 120. 1. 4. 5. 12| 126. 11| 131. 10| 138. 5| 146. 6| 147. 4| 151. 6| 159. 13| 161. 15| 166. 2. 10| 167. 1| 170. 14| 173. 9| 174. 6| 175. 11| 176. 13| 177. 3| 186. 16| 188. 5|
niteretur. 121. 10| 136. 12| 150. 7|
nivalem. 57. 10|
nives. 115. 4| 177. 12| 180. 14| 183. 10|
nivibus. 54. 2| 57. 3|
nobilem. 55. 12| 62. 2| 108. 17|
nobiles. 32. 8| 136. 4|
nobiliori. 70. 7|
nobilis. 36. 8| 102. 2|
nobilitas. 58. 5| 122. 8|
nobilitate. 124. 10|
nobilitati. 124. 2|
nobilitatis. 72. 14| 126. 8|
nobilium. 122. 13|
nobis. 81. 18| 90. 17| 100. 20| 120. 4| 178. 14| 186. 8|
nocte. 28. 18| 64. 14| 83. 10| 103. 8| 154. 15| 160. 13| 173. 3|
noctem. 35. 4| 172. 2|
noctibus. 28. 18| 78. 13|
nocturna. 103. 4| 151. 13| 155. 18|
nodus. 174. 16|
Nolæ. 60. 19|
Nolam. 134. 6|
nolentes. 58. 1|
nollent. 86. 1|
noluit. 42. 6|
nomen. 18. 1| 51. 15| 57. 8| 62. 1| 71. 11| 75. 15| 78. 2. 4| 102. 20| 138. 2| 174. 15| 186. 1| 190. 5|
nomenque. 74. 1|
nomina. 119. 4|
nominare. 151. 8|
nomine. 17. 13| 24. 8| 29. 11| 36. 1| 49. 11| 65. 6| 68. 11| 84. 11| 87. 9| 114. 15| 124. 5| 130. 9| 133. 4| 190. 6|
nomini. 23. 3| 114. 10|
nominibus. 109. 13|
nominis. 34. 8| 50. 1| 89. 10| 152. 9| 159. 11| 168. 5| 178. 7|
non. 2. 5| 4. 2| 5. 12| 10. 18| 14. 8| 16. 2| 19. 9| 25. 7. 13| 26. 1| 27. 9| 29. 13. 14| 32. 1. 5| 33. 25| 40. 3. 10| 45. 5. 8| 47. 16| 48. 7. 15| 50. 10. 16| 51. 2. 3| 52. 5| 54. 4. 13| 56. 9. 16| 58. 7| 59. 4. 7| 60. 1. 10. 13| 17| 62. 22| 63. 6| 64. 7. 17. 21| 66. 4| 67. 9| 68. 21| 69. 16| 71. 10| 72. 15| 73. 6. 16| 75. 17| 76. 9| 77. 6. 12| 79. 5| 81. 9. 17| 83. 2. 4. 14| 84. 9| 85. 3. 13| 86. 11. 14| 87. 7| 89. 4| 90. 1. 3. 16| 91. 9. 12| 92. 2. 6. 15. 16| 94. 11| 95. 8. 15| 96. 14. 21| 98. 6| 101. 14. 16| 104. 4| 105. 6| 106. 6. 10| 108. 4. 8. 15| 109. 14| 110. 9. 10| 111. 11| 113. 21. 22| 114. 10| 119. 3| 123. 5| 124. 1| 125. 1. 7| 126.

Digitized by Google

25| 128. 5| 129. 8| 132. 4| 133. 9| 136. 20| 139. 4| 140. 3. 13| 142. 9| 143. 1. 14| 145. 5| 146. 20| 147. 10| 148. 8| 149. 8| 150. 16| 151. 6| 152. 8| 154. 3. 8| 157. 11| 158. 1. 5| 159. 3| 160. 2. 9| 162. 2. 17| 162. 2. 10| 163. 10| 164. 4. 8| 166. 9| 168. 2| 169. 2. 4| 170. 10| 172. 5| 172. 9. 15| 173. 9| 174. 9. 12. 15| 175. 5| 177. 1. 8| 178. 1. 14| 179. 3. 5| 180. 14| 181. 14| 182. 13| 183. 7. 10| 184. 11| 185. 18| 186. 9. 19| 187. 2| 188. 7|
noodum. 142. 8|
nonne. 120. 7. 10|
nonnihil. 2. 7| 27. 5|
Norbani. 139. 12|
Norbanoque. 139. 6|
Norici. 180. 12|
Noricis. 180. 24|
Noricos. 96. 18|
nos. 57. 12| 22. 17| 69. 23| 81. 2| 105. 2| 108. 16| 119. 20| 182. 10|
noſcere. 108. 26|
noſſe. 188. 19|
noſſet. 27. 5|
noſter. 49. 4|
noſtra. 57. 12| 93. 5| 100. 7| 101. 13| 113. 7| 183. 15|
noſtræ. 133. 3| 135. 5| 159. 1|
noſtram. 203. 12|
noſtri. 89. 2| 207. 5|
noſtris. 10. 14| 84. 4| 93. 16| 95. 3| 100. 14|
noſtro. 85. 18| 96. 2|
noſtrorum. 54. 6| 91. 6|
noſtros. 55. 1| 284. 16|
noſtrum. 3. 5| 93. 7|
nota. 33. 12| 169. 8|
notam. 80. 12|
notaret. 74. 3|
nova. 57. 13| 63| 24| 78. 14| 124. 12| 153. 12| 180. 10|
novacula. 12. 4|
novæ. 4. 10| 5. 3. 6| 17. 18| 77. 14| 113. 8| 114. 4|
novam. 6. 9| 60. 12| 81. 24|
novarum. 244. 3|
novas. 94. 2|
novem. 56. 12|
novenos. 179. 1|
noverant. 125. 6|
novi. 140. 17|
novis. 83. 14| 102. 12|
noviſſima. 124. 13|
noviſſimè. 29. 5| 29. 5| 78. 12| 85. 1| 86. 15| 87. 6| 88. 6| 116. 5| 131. 12| 162. 8| 165. 1|
noviſſimeque. 177. 12|
novitas. 47. 12|
novitate. 156. 8|
novo. 37. 12| 63. 14|
novorum. 56. 5| 178. 11|
novum. 21. 5. 7| 31. 5| 60. 14|
novus. 258. 18|
nox. 38. 2|
noxiæ. 177. 11|
nubibus. 35. 8|
nuce. 131. 2|
Nuceria. 129. 2|
Nuceriam. 134. 7|
nudatus. 78. 1|
nudo. 28. 2|
nudumque. 100. 8|
nulla. 18. 14| 29. 18| 87. 8| 95. 3|
nullaque. 45. 11|
nullius. 45. 10|
nullo. 113. 11| 270. 3|
nullum. 87. 8|
num. 113. 7|
Numa. 8. 1| 26. 8| 189. 12|
Numam. 9. 4| 52. 9|
Numantia. 80. 13| 84. 12|
Numantiæque 118. 13|
Numantiam. 23. 3|
Numantini. 85. 11. 14|
Numantinis. 83. 5|
Numantino. 85. 19|
Numantinos. 86. 5|
Numantinus. 87. 7|
numerata. 33. 3|
numero. 11. 10|
numerum. 12. 1| 79. 9| 170. 5| 179. 1|
numerus. 23. 5| 69. 16|
Numida. 91. 7|
Numidam. 92. 8|
Numidas. 76. 13|
Numidia. 90. 3|
Numidiæ. 91. 12|
Numidiam. 90. 18|
numine. 7. 7| 28. 9|
numinis. 68. 3|
numinum. 15. 8| 24. 1| 95. 2| 131. 1|
Numitore. 4. 7|
Numitorium. 138. 15|
nunc. 22. 4| 26. 5| 45. 8| 91. 10| 126. 14| 155. 1. 3|
nunciabantur. 187. 2|
nunciaretur. 68. 1| 75. 8| 181. 15|
nunciavere. 75. 1|
nuncio. 69. 3|
nuncios. 25. 3|
nuncium. 96. 18| 115. 3| 118. 3|
nuncius. 102. 4|
nuncupatis. 22. 5|
nunquam. 27. 12| 66. 9| 81. 2. 3| 93. 18| 155. 14. 16| 156. 2| 159. 15| 165. 13| 184. 13|
nuper. 22. 6| 70. 13| 151. 4| 160. 1| 182. 11|
nupta. 150. 11|
nuſquam. 161. 6| 164. 3|
nutante. 112. 5|
nutu. 167. 1|

O

O. 52. 7| 60. 22. 22. 23| 62| 29| 145. 13| 174. 2| 185. 7|
ob. 7. 1. 3| 8. 2| 11. 8| 18. 1| 43. 5| 55. 2| 110. 15| 149 13| 154. 13|
obditis. 107. 8|
obduxerat. 155. 2|
obequitantis. 157. 1|
obeſſet. 155. 2|
objeciſſent. 137. 5|
objectis. 96. 11|
obiere. 135. 12|
oblata. 125 1|
oblatam. 39. 8|
obligavit. 102. 11|
obliquus. 149. 14|
oblitos. 185. 2|
oblitus. 44. 8| 178. 7|
oblivionis. 83. 2|
obnoxii. 133. 2|
obnoxium. 167. 12|
oborta. 7. 4|
obrepere. 176. 7|
obrogare. 123. 9| 126. 14|
obruere. 6. 5|
obruta. 29. 13|
obruto. 78. 15|
obrutum. 95. 17| 137. 12| 158. 17|
obrutumque. 83. 3|
obſcœnam. 37. 1|
obſcuritas. 13. 2|
obſcuritate. 92. 2|
obſederat. 78. 11|
obſedit. 107. 3|
obſeravit. 107. 9|
obſervari. 188. 26|
obſervato. 58. 9|
obſeſſa. 23. 8| 62. 7| 81. 6| 126. 13|
obſeſſam. 44. 9|
obſeſſaque. 139. 25|
obſeſſi. 151. 13|
obſeſſis. 43. 2|
obſeſſorque. 152. 16|
obſeſſos. 131. 12|
obſeſſum. 130. 3|
obſeſſus. 158. 7|
obſidebant. 27. 5|

obſidebat . 168. 4|
obſidebatus. 63. 8| 152. 17|
obſidentem. 102. 8|
obſidere. 152. 24|
obſiderentur. 25. 3| 134. 2|
obſideretur. 125. 3|
obſideri. 163. 5|
obſides. 104. 3| 124. 5| 141.
2|
obſidibus. 80. 4| 187. 27|
obſidio. 25. 11| 29. 6| 78. 1|
80. 2| 155. 11|
obſidio. 50. 4| 168. 7| 187.
11|
obſidione . 60. 29| 64. 25|
102. 4| 155. 2|
obſidiones. 161. 25|
obſidium. 56. 1|
Obſidius. 57. 9|
obſtat. 2. 4|
obſtrepant. 88. 10|
obſtrepere. 149. 13|
obſtricta. 178. 9|
obteſtata. 28. 7|
obtinere. 184. 24|
obtrito. 103. 9|
obtritos. 38. 21|
obtrivit. 159. 3|
obtulit. 35. 11| 172. 3|
obverſis. 58. 22|
obvia. 122. 8. 13| 123. 12|
obvias. 47. 2|
obviis . 131. 4| 134. 11|
obvio. 147. 11|
obvius. 152. 1|
obundatione . 152. 15|
occaſio : 147. 8| 100. 8| 145.
8| 175. 5|
occaſione. 33. 25| 53. 5|
occaſionem. 162. 11|
occaſu. 149. 3| 176. 15|
occaſum . 88. 24| 188. 29|
occiderant. 171. 1|
occiderat. 173. 14|
occiderent. 162. 6|
occiderentur. 136. 13|
occideret. 33. 17| 86. 23|
occiderit. 31. 2|
occidit. 20. 1| 140. 24|
occiſi. 16. 15|
occiſis. 10. 4|
occiſo. 54. 9| 124. 3|
occiſus . 5. 5| 59. 3| 135.
24|
occubuit. 96. 17|
occupare . 38. 24| 153. 7|
162. 29|
occupaſſent 117. 17|
occupat . 4. 12| 115. 5|
occupata. 130. 2|
occupatis. 68. 26| 94. 17|
occupato. 130. 5|
occupatoque. 19. 4|
occupator. 150. 9|
occupaverat. 9. 3|
occupavit. 49. 2| 179. 17|
occurrere. 110. 6|
occurreret. 96. 7| 178. 12|
occurrit. 27. 9|
Oceani . 12. 1| 83. 2| 107.
2| 161. 7| 185. 18| 187.
8|
oceano . 27. 3| 122. 7| 124.
11| 187. 5|
oceanum . 62. 5| 105. 7|
113. 21| 124. 8| 142. 6|
179. 25|
oceanus . 94. 2| 112. 10| 124.
6| 153. 4| 162. 9| 163. 13|
186. 17|
ocioſos. 149. 12|
ocium. 155. 11|
Ocriculum . 24. 24| 128.
14|
Octavii. 138. 9. 11|
Octavio. 157. 11|
Octavium . 122. 9| 166. 8.
11| 167. 10|
Octavius. 153. 9| 166. 6| 168.
4|
octo . 55. 9| 116. 3| 139. 8|
148. 11| 167. 12|
octoginta . 115. 12|
oculis . 62. 12| 148. 3| 157.
10| 162. 8. 13| 172. 5|
oculos. 34. 3| 39. 18| 85.
21| 96. 7| 116. 15| 139.
11| 171. 8| 179. 18| 185.
12|
odia. 149. 6. 7|
odiis. 136. 12|
odio. 77. 1|
odiſſe. 184. 18|
odium. 158. 4|
odorata. 104. 6|
odore. 57. 10|
odoribus. 180. 5|
Oenomaus. 133. 6|
offenderet. 18. 5|
offerebatur. 180. 2|
offerentem. 39. 8|
officinis. 77. 15|
officiorumque. 14. 2|
oleoque. 52. 11|
Olympon. 106. 8|
omen. 25. 10| 182. 10|
omenque. 62. 7|
omiſit. 62. 22|
omne . 21. 3| 97. 12| 126. 3|
117. 14| 128. 1| 155. 1| 148.
14| 167. 8|
omneis. 83. 1| 101. 8|
omnem . 9. 5| 31. 9| 38. 17|
48. 16| 73. 12| 81. 29| 96.
4| 175. 12|
omnemque. 8. 3| 70. 10|
omnes . 10. 17| 24. 11| 30.
5| 33. 16| 36. 9| 49. 9|
94. 12| 100. 15| 102. 17|
114. 13| 120. 14| 139. 22|
140. 7| 146. 3| 164. 9|
170. 15|
omni . 27. 1| 38. 16| 64. 2|
85. 5| 93. 3| 124. 10| 128. 12|
omnia . 9. 1| 12. 10| 14. 2|
25. 8| 27. 3| 28. 11| 29.
9| 35. 4| 38. 9| 43. 10|
48. 20| 58. 12| 25. 2|
66. 2| 69. 18| 84. 1| 88.
8| 100. 17| 102. 20| 105.
9| 129. 8| 133. 2| 145.
13| 151. 9| 152. 11| 153.
4| 161. 14| 165. 2| 172.
6| 175. 2| 179. 5. 7| 184.
3| 190. 1|
omnibus. 18. 25| 34. 6| 36.
3| 43. 10| 50. 15| 51. 20|
46. 22| 83. 7| 84. 11| 113.
21| 121. 4| 127. 8| 148. 9|
152. 12| 154. 11| 155. 8|
176. 16| 188. 19|
omnibuſque. 57. 3| 150. 5|
omnino. 98. 7|
omnique. 167. 7|
omnis . 49. 3| 125. 8| 107.
9| 127. 15| 128. 9| 138.
9| 148. 22| 186. 25| 188.
16|
omnium : 3. 8| 14. 5| 29.
16| 32. 3. 5. 11| 34. 3|
36. 12| 38. 21. 22| 49.
20| 58. 9| 62. 20| 64. 18|
65. 3| 81. 1| 83. 10| 90.
6| 98. 4| 99. 9| 103. 3|
114. 12| 121. 1| 149. 8|
160. 3| 161. 16| 162. 7|
169. 7| 182. 5|
vonſtam. 50. 5|
opem . 41. 5| 65. 11| 93. 7|
opera. 43. 12|
operæ pretium. 2. 4|
opere. 23. 11| 43. 10|
operibus. 85. 20|
operis. 23. 12| 78. 1|
opertum. 61. 1| 92. 12|
operuere. 38. 1| 111. 1|
operuerunt. 52. 4| 110. 7|
176. 12|
operum. 1. 2|
opes. 6. 10| 10. 17| 11. 5| 60.
3. 7| 62. 17| 80. 7| 81. 16|
111. 5| 119. 11| 150. 2. 13|
188. 18|
opibus. 56. 12| 68. 3. 11| 84.
20| 90. 6| 120. 11| 126.
9|
opima . 6. 1| 82. 12|
opimaque. 71. 1|
Opimio. 123. 12|
opinantis. 134. 4|
opinatus . 103. 14|
Opiterginos. 154. 1|
oportebat. 60. 11|
oportuit. 135. 12|
oppida . 14. 13| 29. 1| 131. 6
132. 5|
oppidanis. 100. 4|
oppidis. 62. 16|
oppido . 152. 15|
oppidum . 6. 1| 23. 2| 92.
8| 141. 7| 163. 9| 187. 9|

opportunum. 169. 10|
oppreſſa. 79. 9| 87. 6| 105. 7| 147. 9| 152. 10| 172. 20|
oppreſſe. 139. 13| 159. 9|
oppreſſam. 44. 7|
oppreſſaque. 170. 3|
oppreſſerat. 84. 6|
oppreſſerunt. 61. 19|
oppreſſi. 61. 26| 81. 14| 108. 4| 147. 7|
oppreſſis. 143. 7|
oppreſſit. 95. 21| 146. 8| 188. 6|
oppreſſos. 143. 21|
oppreſſum. 108. 2| 144. 2|
oppreſſus. 35. 9| 48. 19| 83. 7| 123. 4. 12| 127. 12| 174. 4| 186. 14|
opprimendæ. 145. 10|
opprimendum. 168. 2|
opprimere. 152. 12|
opprimit. 102. 10|
opprimitur. 66. 10| 147. 21|
opprimuntur. 185. 8|
oppugnationem. 127. 13|
optaſſe. 145. 13|
optimus. 101. 1|
opulenta. 51. 8| 56. 3|
opulentia. 120. 10|
opulentiam. 33. 4|
opulentiſſimæ. 80. 10|
opulentiſſimam. 47. 3|
opulentiſſimas. 39. 14|
opulentiſſimi. 41. 4|
opulentiſſimis. 40. 2|
opus. 4. 6| 16. 8| 24. 3| 36. 6| 85. 2| 139. 10|
ora. 82. 1| 96. 8| 107. 2| 126. 15| 181. 3|
orantes. 86. 13|
oratet. 6. 6|
oratione. 79. 12|
orationis. 43. 8|
orator. 182. 3|
orbe. 32. 5| 68. 9| 80. 9. 14| 81. 1| 94. 3| 111. 9| 218. 9| 148. 1| 149. 10| 170. 6|
orbem. 1. 4| 3. 4| 46. 13| 61. 5| 165. 10|
orbi. 46. 10|
orbis. 26. 12| 38. 24| 47. 11| 62. 20| 64. 25| 67. 9| 87. 5| 113. 12| 150. 9| 180. 9|
orbiſque. 121. 6| 122. 5|
Orchomenon. 101. 9|
ordinanti. 79. 12|
ordinare. 152. 3|
ordinat. 132. 2|
ordinata. 14. 1| 172. 10|
ordinataque. 44. 3|
ordinatis. 7. 1| 154. 11|
ordinavit. 166. 13|
ordine. 120. 15|
ordines. 179. 5|
ordinibus. 179. 2|
ordinis. 111. 9| 140. 16|
ordo. 67. 9|
ore. 72. 8| 77. 8| 131. 2|
Orgiagontis. 72. 9|
Oricum. 154. 12| 155. 7|
oriente. 58. 10|
orientem. 67. 10| 72. 1| 88. 14| 90. 1| 94. 8| 102. 18| 103. 18| 116. 10| 186. 3| 188. 21|
orientis. 148. 15|
originem. 108. 3|
originis. 11. 7|
oris. 27. 3| 118. 5| 180. 9|
oriundus. 11. 9| 99. 9|
ornamenta. 11. 9| 99. 9|
ornamenta. 17. 3| 136. 6|
ornatiſſimæ. 16. 3|
Orode. 117. 3|
Orodem. 104. 1. 3|
Orontem. 175. 13|
os. 156. 5| 185. 12|
Oſca. 143. 13|
oſſibus. 98. 2|
oſtendebat. 164. 2|
oſtenderat. 37. 16|
oſtendere. 117. 12|
oſtendere. 181. 2| 183. 2|
oſtendero. 2. 9|
oſtendit. 38. 19| 47. 14|
oſtentabant. 100. 8|
oſtentare. 154. 19|
oſtentata. 139. 13|
Oſtia. 138. 7|
Oſtiamque. 11. 3|
oſtio. 161. 7|
oſtium. 111. 5|
otia. 32. 20| 68. 17|
otio. 178. 3|
oratione. 131. 14|
Oxybii. 53. 6|

P

PAbuto. 171. 15|
pacata. 186. 15|
pacatis. 188. 19|
pacatos. 148. 1|
pacavit. 3. 4|
pace. 1. 2| 12. 6| 38. 17| 39. 9| 46. 4| 64. 12| 140. 8. 12| 145. 6|
pacem. 66. 11| 70. 3| 72. 7| 88. 14. 25| 91. 15| 143. 14| 152. 5. 7| 183. 10| 190. 1|
pacemque. 56. 15|
paci. 169. 5|
pacis. 8. 7| 52. 8| 64. 10| 68. 8| 77. 7| 139. 13| 151. 14| 174. 15| 183. 4| 188. 13|
Pacora. 175. 18|
Pacoro. 175. 7|
Pacorum. 175. 12|
Pacorus. 176. 2|
pactio. 189. 10|
pactione. 184. 2|
pactuſque. 21. 10|
Padum. 27. 4| 57. 4|
pœne. 138. 3|
palam. 124. 3| 146. 11| 167. 6| 168. 3|
palantes. 35. 6|
Palatinum. 4. 12|
Pales. 41. 3|
Palladium. 8. 6|
palmatæ. 12. 9|
paludamenta. 12. 8|
paludamento. 158. 12|
palude. 185. 17|
paludem. 7. 2| 73. 9|
paludes. 113. 16. 20| 183. 10|
paluſtribuſque. 57. 14|
Pamphylium. 107. 7|
Panare. 109. 10|
pandentibus. 47. 7|
panes. 29. 1|
panis. 95. 10|
Pannonii. 180. 12| 182. 12|
Panormo. 48. 21|
Panormum. 50. 19|
papaverum. 15. 3|
Papirio. 34. 1|
Papirius. 33. 9|
par. 34. 6| 46. 10| 50. 10| 84. 11| 154. 5. 10| 172. 12| 173. 7|
parabant. 181. 3|
parabat. 144. 4|
paranda. 149. 15|
Parantur. 184. 14|
parare. 178. 6|
pararent. 155. 9|
paraſſet. 76. 14|
parato. 168. 3|
paratur. 134. 11|
Paræthonium. 179. 16|
parce. 59. 2| 157. 3|
parcendum. 47. 7|
parceretur. 51. 11|
parem. 38. 10| 150. 14|
parens. 18. 10|
parentabant. 139. 15|
parentalia. 160. 8|
parentatum. 56. 21|
parentem. 10. 16| 102. 3| 128. 2|
parere. 89. 7|
pareretur. 25. 7|
pares. 25. 7| 93. 10| 126. 4| 182. 14|
pari. 9. 8| 12. 1| 28. 11. 15| 77. 11| 83. 10| 91. 3| 100. 13| 108. 7| 123. 6| 162. 6| 172. 5. 9| 176. 2|
paribus. 47. 10|
parique. 102. 2|
pariter. 2. 8| 36. 4| 73.

Digitized by Google

12| 80. 16| 114. 13| 117. 14| 150. 5| 183. 19|
paritora. 180. 10|
parricidæ. 147. 9|
parricidam. 10. 10| 90. 17|
parricidiales 136. 1|
parricidii. 146. 9|
parricidio. 10. 7| 18. 7| 56. 19| 171. 3|
pars. 121. 15| 154. 13| 187. 14|
parte. 10. 7| 23. 3| 58. 5| 108. 13|
partam. 14. 8| 71. 3|
parta. 62. 12. 23| 72. 2| 78. 11| 128. 12| 147. 9. 177. 13| 180. 2|
partem. 50. 10| 58. 17| 59. 9. 13| 64. 1| 70. 3| 158. 9|
partes. 82. 2| 137. 15| 162. 3| 174. 14| 188. 13|
Parthi. 175. 3| 189. 7|
Parthicam. 165. 8|
Parthicis. 88. 3|
Parthico. 116. 12| 176. 14|
Parthicum. 175. 12|
Parthis. 105. 5| 116. 12| 176. 1|
Partho. 178. 6|
Parthorum. 177. 8|
Parthos. 150. 11| 156. 8| 157. 7| 178. 2| 186. 6|
Parthus. 177. 5|
partibus. 103. 5| 122. 8| 148. 11| 157. 13| 161. 5| 172. 12| 173. 5|
partim. 28. 1| 89. 7|
partito. 187. 3|
partium. 140. 6| 149. 6| 158. 4| 159. 7| 160. 11| 174. 15|
partum. 13. 6|
partus. 98. 3|
parva. 63. 7.
parumper. 49. 13|
parum. 101. 17|
parumper. 26. 8|
paſſa. 72. 10| 158. 3|
paſſim. 28. 12| 80. 15| 96. 15| 113. 8| 128. 11| 140. 14| 177. 14|
paſſus. 62. 11| 161. 2| 175. 14|
paſtor. 4. 5| 122. 2| 132. 1|
paſtores. 5. 8|
paſtoria. 41. 3|
paſtoriæ. 118. 11|
paſtoribus. 42. 3|
paſtorio. 35. 4|
paſtorius. 47. 13|
paſtorum. 29. 11|
patebant. 68. 6|
patebat. 148. 7| 154. 8|
patefecit. 146. 7| 184. 9|
patens. 104. 9|
patente. 155. 2|
pateoter. 28. 11| 79. 14|
patentibus. 58. 9| 140. 2| 183. 8|
patentiſſimo. 95. 2|
pater. 44. 8| 45. 2. 15| 82. 6| 138. 14| 158. 20| 164. 21| 169. 10| 190. 3|
pateris. 146. 4|
paterna. 166. 2|
patet. 3. 1| 186. 1|
patratum. 76. 8|
patre. 73. 1| 90. 7| 174. 3|
patrem. 14. 10| 53. 16| 54. 10| 57. 8| 183. 13|
Patres. 7. 1|
patres. 53. 9|
patri. 56. 2|
patria. 62. 18| 137. 15| 147. 15|
patriæ. 43. 4| 120. 11| 145. 10| 164. 11| 178. 7| 190. 3|
patriam. 77. 13| 138. 4| 147. 10| 163. 12|
patriamque. 87. 2|
patribus. 121. 5|
patricii. 43. 3| 165. 5|
patriciis. 44. 18|
patricium. 23. 10|
patricius. 24. 7| 145. 14|
patri. 18. 13| 61. 14|
patrimonii. 14. 2|
patrimonium. 122. 12| 152. 2|
patrio. 35. 12|
patris. 4. 6| 61. 19| 81. 16| 118. 1| 166. 7| 170. 13|
patrium. 20. 5|
patronos. 185. 11|
patruelibus. 124. 8|
patrus. 61. 19| 81. 16|
patrum. 151. 14|
patruum. 4. 8|
patuerunt. 113. 10|
patuit. 52. 10|
paucas. 19. 8|
pauliſper. 47. 3|
paulo. 73. 13| 74. 5| 78. 5|
paululum. 50. 5| 160. 14|
Paulum. 59. 3| 172. 8|
Paulus. 185. 9|
pavant. 174. 12|
pavoris. 113. 16|
pauperibus. 87. 8|
paupertatem. 29. 11|
pax. 6. 8| 40. 8| 50. 11| 137. 13| 152. 17| 164. 5| 170. 1| 180. 12| 184. 10| 188. 12| 189. 12|
pecora. 40. 4| 184. 4|
pectore. 58. 11|
pectus. 160. 16|
pecudum. 13. 12| 110. 12|
pecudumque. 134. 9|
peculabantur. 118. 2|
pecunia. 75. 5| 90. 12|
pecuniam. 73. 12| 102. 11|
pecuniaſque. 74. 10|
pede. 28. 3|
pedes. 179. 17|
peditibus. 102. 6|
pediter. 156. 11|
peditum. 69. 15|
pejor. 186. 18|
pelagus. 52. 3|
pellibus. 25. 11|
Peluſio. 157. 8|
Peluſium. 179. 16|
penatibus. 45. 4| 138. 13|
pena. 49. 15| 84. 3|
penes. 6. 13|
penetratus. 113. 18|
penetravimus. 66. 8|
penetravit. 92. 6| 98. 11| 142. 7|
peninſulam. 158. 10|
peninſulas. 108. 1|
penitus. 167. 6| 174. 4|
penſabat. 179. 1|
penſatum. 123. 14|
penſatumque. 164. 5|
penſavimus. 69. 10| 175. 18|
pependere. 169. 2|
pependerunt. 28. 17| 96. 12|
pepercit. 82. 9| 104. 1|
peperit. 119. 9|
pepulit. 60. 18|
per. 1. 2. 4| 2. 13| 6. 2. 12| 15. 2. 4| 18. 16| 19. 10| 20. 5| 24. 9| 27. 5| 29. 2. 4. 7. 17| 33. 9. 14| 34. 2. 9| 35. 4| 37. 8| 38. 7| 48. 16| 54. 12| 60. 15. 20| 61. 2. 5| 62. 7| 68. 21| 73. 5. 8. 9. 14| 79. 3. 14| 80. 15| 81. 8. 11. 82. 2| 84. 2. 6. 14| 82. 2| 84. 1. 8. 24| 86. 17| 88. 7| 89. 12| 90. 8. 12| 91. 15| 92. 6| 94. 16| 95. 13| 96. 4. 21| 97. 1. 12| 100. 2| 102. 3| 103. 6. 13. 17| 104. 6| 105. 8| 107. 9| 110. 1| 111. 5| 115. 3. 4| 116. 9| 119. 14| 120. 3| 125. 3| 126. 14| 128. 13| 130. 5| 132. 9| 133. 8| 134. 3| 136. 10| 138. 15| 141. 4| 143. 5| 144. 4| 146. 8| 151. 13. 14| 152. 4. 6| 155. 1. 13| 154. 3| 157. 5| 158. 16| 160. 4| 122. 12| 172. 2| 175. 16| 177. 11. 18| 178. 1| 181. 2| 183. 9| 184. 6. 7| 185. 5. 10| 186. 9| 187. 15. 20|
perfecto. 52. 7|
perfectum. 26. 2| 80. 1| 152. 11| 157. 11|

peractumque. 24. 2|
peragrare. 59. 14|
peragrataque. 83. 2|
peragravit. 46. 24| 65. 14|
percecidit. 135. 3| 181. 10|
percenſeat. 2. 10|
perceperat. 74. 12|
percucurrit. 183. 17|
perculit. 19. 5| 85. 1| 122. 18| 163. 1|
perculſa. 124. 10|
perculſum. 166. 12|
percurrens. 38. 7|
percuſſit. 16. 9| 110. 20| 159. 4| 160. 16|
percuſſore. 91. 4| 174. 9|
percuſſores. 84. 8|
percuſſoribus. 14. 7| 123. 14| 158. 7| 170. 13| 173. 13|
percuſſorum. 127. 4|
percuſſum. 6. 8| 32. 3| 176. 4|
percuſſus. 186. 14|
percutiunt. 55. 3|
perdidere. 171. 3|
perdidiſſet. 173. 6|
perditas. 185. 8|
perditis. 105. 11| 174. 6|
perditorum. 78. 14|
perdomandos. 182. 3|
perdomiti. 183. 1|
perdomuit. 152. 11|
peregiſſet. 157. 14|
peregrinabantur. 145. 9|
peremerunt. 87. 3|
perfecit. 90. 16|
perfecta. 171. 3|
perfida. 158. 14|
perfidiæ. 48. 19|
perfidum. 98. 10|
perfoſſi. 67. 11|
perfregit. 57. 2|
perfugit. 177. 16|
Pergameni. 119. 11|
Pergamenorum. 66. 1| 89. 1|
periclitantibus. 162. 16|
periculi. 35. 2|
periculiſque. 2. 1|
periculo. 35. 6| 181. 10|
periculoſiſſimum. 38. 9|
periculum. 68. 9|
periiſſe. 10. 18| 51. 11|
perinde. 26. 13| 93. 3| 96. 12|
Perirent. 139. 14|
periret. 73. 12| 174. 13| 175. 2|
peritiſſimo. 50. 8|
perituram. 92. 14. 16|
peritus. 91. 1| 102. 11|
perlitare. 165. 7|
permanerent. 151. 6|
permiſcuit. 38. 9| 142. 9|
permiſſa. 10. 2| 86. 12|
permiſſis. 80. 11|
pernicibus. 10. 16|
perniciem. 122. 10|
perniciosi. 45. 12|
perniciosius. 166. 3|
perorante. 39. 4|
peroravit. 146. 10|
Perpenna, vel ut al. Perperna. 89. 12| 131. 10| 143. 12|
Perpennæ. 132. 8|
perpeſſus. 16. 1|
perpetranda. 122. 12|
perpetua. 113. 1| 187. 11|
perpetuam. 72. 7|
perpetuitatem. 108. 14|
perpetuo. 27. 13|
perpetuum. 72. 15| 106. 16|
perpetuus. 190. 3|
perpetuuſque. 165. 1|
perque. 102. 20| 185. 10|
Perſas. 67. 10|
Perſe. 75. 5|
perſequebatur. 70. 6|
perſequi. 90. 17|
perſequuti. 143. 4|
perſequutus. 29. 18|
Perſes. 72. 14| 74. 13|
Perſicos. 70. 1|
Perſis. 99. 8|
perſolvebat. 168. 12|
perſuaſione. 173. 10|
pertinaciam. 33. 8|
pertinax. 186. 19|
pertinebat. 68. 12|
perturbatione. 162. 13| 166. 10|
perturbatum. 166. 13|
pervagantur. 134. 5|
pervagatus. 105. 4|
pervenerit. 2. 11|
pervenit. 82. 1| 99. 18|
perviam. 129. 4|
pervicaciſſimi. 23. 6|
Peruſiæ. 169. 3|
Peruſiam. 170. 2|
peſſimam. 133. 6|
peſſimo. 136. 6|
peſſimum. 168. 13|
peſſumdedere. 119. 12|
peſtem. 106. 15|
peſtilentia. 102. 8| 132. 12| 177. 13|
petebant. 65. 12| 103. 7|
petebantur. 22. 5|
petens. 11. 8| 147. 11|
petentem. 163. 9|
petentes. 94. 4| 189. 3|
petere. 94. 8|
peterentque. 176. 16|
peteret. 151. 5|
peteretur. 22. 6| 128. 6| 138. 13|
petierat. 6. 3|
petierunt. 96. 2| 110. 12|
petiiſſent. 95. 18|
petit. 174. 7| 178. 5|
petita. 5. 12|
petito. 111. 12. 13|
petivere. 8. 2| 60. 9|
petiverunt. 108. 7|
Petreio. 152. 13| 160. 6|
phaleræ. 12. 8|
phaleras. 126. 6|
Pharnace. 164. 1|
Pharnaces. 159. 1|
Pharnaciſque. 103. 15|
Pharon. 158. 10|
Pharſalia. 159. 6| 164. 3|
Pharſaliam. 159. 13|
pharus. 164. 1|
Phaſelin. 106. 8|
Philippi. 65. 7| 75. 14|
Philippicis. 155. 13|
Philippo. 72. 14| 73. 7|
Philippum. 67. 5| 126. 8|
Philippus. 65. 4| 126. 14| 128. 8|
Phryges. 5. 9|
pia. 88. 11|
piacula. 4. 11|
Picentia. 129. 1|
Picentibus. 41. 1|
Picenum. 127. 13|
pictæ. 12. 9|
pietas. 185. 14|
piget. 140. 17|
pignora. 8. 6| 152. 4|
pignus. 146. 3|
pii. 118. 10|
piiſſimarumque. 173. 11|
pila. 37. 17| 110. 11|
pilis. 66. 5| 163. 6|
pilo. 83. 11|
pilum. 136. 4|
pingunt. 2. 6|
Piræei. 101. 5| 103. 12|
Piræeum. 106. 3|
piratæ. 108. 15|
piratarum. 108. 2|
piratas. 174. 3|
piratica. 110. 2|
Pirrhus. 38. 23| 39. 1. 16|
Piſo. 98. 11|
Piſone. 183. 1|
Piſonia. 131. 8|
piſtrix. 102. 7|
pius. 87. 10|
placeant. 69. 9|
placet. 69. 12| 97. 8|
placitum. 7. 8|
placuit. 15. 8| 17. 13| 65. 10| 70. 3. 9| 86. 14| 108. 18| 134. 2|
placuitque. 90. 17|
plaga. 32. 6| 93. 4| 180. 12|
plagæ. 102. 3|
plagam. 90. 1|
plagas. 161. 1|
plana. 18. 6| 53. 7| 104. 2|
planctus. 156. 1|
plane. 18. 9| 20. 8| 21. 11|

27. 21| 35. 1| 39. 2| 56. 17| 76. 10| 88. 1| 102. 15| 135. 1| 158. 19| 162. 1|
plano. 188. 15|
Planunt. 160. 14|
plaudebat. 87. 7|
plauſtris. 28. 2| 96. 11|
plauſtrorum. 96. 16|
plauſtrum. 28. 5|
plauſu. 66. 16| 108. 7|
plauſum. 156. 1|
plebe. 28. 3| 123. 9|
plebeii. 44. 11| 45. 1| 138. 4|
plebejo. 45. 3|
plebem. 42. 12| 121. 5| 122. 4| 123. 7| 126. 8. 10|
plebemque. 123. 1|
plebis. 44. 13| 116. 13| 120. 5| 121. 2| 123. 14| 151. 3|
plebs. 43. 6| 121. 14|
plena. 114. 3.
plenæ. 167. 13|
pleniſſime. 76. 2|
plenius. 85. 20|
plenos. 5. 2| 64. 9|
pleraque. 62. 14|
pleraſque. 109. 1|
plerique. 109. 7|
pleriſque. 42. 7| 62. 16|
pleroſque. 46. 2| 71. 2|
plerumque. 181. 16|
Plotius. 107. 2|
plura. 50. 5|
pluteis. 108. 18|
plures. 140. 13. 179. 7|
pluribus. 107. 1|
plurimi. 86. 14|
plurimis. 80. 11|
plurimum. 17. 6| 161. 4|
plurimus. 58. 10|
plus. 32. 3. 12| 78. 9| 82. 1| 85. 8| 148. 10| 186. 3|
pluſquam. 53. 11|
pocula. 160. 7|
poculis. 71. 2|
pœna. 88. 5|
pœnas. 42. 7| 143. 11| 162. 16|
pœnè. 19. 5| 23. 9| 58. 3| 61. 15| 102. 18| 144. 1| 148. 1| 151. 15. 16|
Pœnis. 49. 15| 50. 19| 56. 8. 13| 61. 16| 81. 10| 141. 5|
pœnitentia. 145. 4|
pœnitentiæ. 125. 3|
Pœniteret. 189. 8|
Pœno. 62. 18|
Pœnorum. 47. 8| 48. 20| 118. 12|
Pœnos. 49. 9| 75. 9| 81. 18| 137. 7|
Pœnum. 59. 9|
Pœnus. 47. 9|
poeta. 87. 15|
polleret. 149. 10|
pollicebantur. 5. 3| 15. 9|
pollicebatur. 65. 16|
polliceretur. 123. 8|
Pollio. 182. 2|
Pollucem. 21. 9| 75. 1|
Pollucis. 97. 2|
Polyxenida. 69. 6|
Pometia. 14. 14|
pomærium. 18. 14|
pompam. 40. 7|
Pompejana. 150. 14|
Pompeiani. 159. 11| 163. 2|
Pompeianis. 105. 7| 148. 11|
Pompeianorum. 153. 12|
Pompeii. 33. 1| 88. 7| 100. 3| 107. 6| 111. 7| 148. 6| 149. 12| 152. 5. 13| 156. 9| 157. 15| 158. 4. 7| 163. 8| 164. 7| 173. 13|
Pompeio. 102. 21| 125. 3| 127. 4| 150. 5. 12. 13| 151. 4| 152. 3| 153. 9| 157. 11| 158. 20| 166. 1| 171. 13| 174. 14|
Pompeios. 161. 6|
Pompeium. 85. 8| 109. 7| 118. 15| 120. 12| 149. 14. 151. 12| 157. 4| 159. 14|
Pompeius. 106. 14| 107. 3| 108. 2| 129. 8| 143. 2| 145. 1| 186. 8| 150. 1. 8| 151. 2. 9. 15| 154. 10| 155. 8| 156. 7| 162. 5| 166. 2|
Pompilii. 11. 1|
Pompilio. 84. 6|
Pompilium. 9. 4|
Pompilius. 8. 1|
Pomptino. 30. 3|
pondera. 29. 7|
pondo. 29. 6| 39. 10|
pons. 59. 5|
ponte. 12. 3| 17. 2| 19. 9| 95. 15| 103. 2| 112. 1| 123. 14. 18. 19| 183. 13|
pontem. 145. 1| 181. 8|
pontes. 182. 6|
ponti. 107. 2|
pontibus. 147. 6| 184. 8|
Ponticæ. 99. 6|
Pontici. 100. 2| 103. 6|
Ponticis. 101. 12|
Pontico. 99. 7| 102. 14|
Ponticos. 101. 15| 149. 11|
Ponticoſque. 142. 9|
Ponticum. 107. 7|
pontifex. 140. 3|
pontifice. 27. 14|
pontificem. 29. 3|
pontifices. 8. 4| 27. 17|
Pontius. 33. 16|
ponto. 158. 12| 164. 2|
ponuntur. 68. 14|
Popedio. 128. 12|
Popedius. 128. 3|
popoſcit. 16. 9| 41. 3|
populantur. 134. 8| 140. 5|
populari. 183. 5|
popularis. 122. 4|
populati. 181. 12|
populatione. 81. 12| 98. 8|
populationem. 143. 9|
populationibus. 54. 3| 152. 17|
populatur. 39. 17|
populatus. 47. 2| 84. 2| 109. 4| 129. 8|
populi. 1. 5| 2. 7| 10. 2| 16. 5| 38. 4| 34. 7| 37. 2| 38. 19| 42. 1| 48. 7| 51. 10| 55. 10| 60. 23| 63. 7| 65. 11| 103. 6| 118. 8| 120. 14| 121. 15| 129. 4| 136. 1| 152. 2| 175. 4|
populiſque. 100. 14|
populo. 17. 3| 26. 9| 44. 2| 45. 12| 60. 14| 68. 8| 118. 7| 123. 3. 8| 127. 3| 130. 1| 148. 3|
populorum. 34. 8|
populos. 12. 7| 83. 1| 128. 13| 180. 15|
populum. 2. 9| 8. 2. 7| 10. 18| 39. 12| 45. 7| 55. 11| 62. 19| 72. 13| 87. 5| 90. 5| 121. 7| 125. 12| 137. 13| 189. 2|
populumque. 5. 11| 90. 8|
populus. 1. 1| 5. 12| 13. 6| 16. 1. 9| 17. 7. 8| 18. 11| 21. 2| 26. 4| 27. 6| 33. 3| 34. 5. 7| 40. 8| 46. 4. 7| 47. 1. 13| 50. 7| 52. 13| 53. 1| 55. 10| 62. 13| 64. 9| 65. 4. 13| 66. 1| 69. 1| 73. 8| 74. 7. 12| 75. 16| 76. 5| 77. 6| 85. 15| 87. 10| 88. 14| 89. 2. 4| 82. 12| 93. 1. 16| 94. 5. 6| 96. 21| 97. 7| 105. 3. 8| 111. 2| 116. 10| 119. 13| 121. 6| 122. 5| 125. 5| 127. 6| 128. 5| 153. 14| 166. 1| 182. 16|
Porcii. 111. 4| 145. 14|
Porcius. 107. 8|
porrexerat. 139. 4| 186. 12|
porro. 39. 7|
Porſenna. 19. 2|
porta. 24. 8| 52. 9| 137. 3|
portu. 6. 2|
portam. 107. 8| 140. 6. 10|
portaret. 108. 20|
portas. 64. 15| 152. 6|
portenta. 158. 16|
portibus. 109. 3|
portis. 28. 15| 49. 15| 50. 4|

profugis. 68. 8 | 137. 15| 142. 3|
profuit. 17. 6| 155. 10|
profundo. 188. 18|
progredi. 118. 9|
progreſſus. 124. 11|
proh. 23. 1|
prohibebat. 12. 2|
prohibere. 183. 9|
prohiberet. 154. 12|
prohibetur. 152. 16|
projecit. 116. 7|
projectis. 37. 9|
projectum. 64. 5| 10. 7|
proluderent. 143. 6|
promiſerant. 54. 8| 172. 6|
promiſerat. 13. 14| 42. 5|
promiſerit. 24. 5|
promiſit. 21. 10| 178. 5|
promiſſa. 110. 2| 127. 3|
promittere. 15. 11|
promontoriis. 108. 1|
promontorium. 51. 12|
prompta. 51. 17|
promptior. 12. 6|
promptiore. 188. 13|
promptiſſimi. 181. 16|
promulgandi. 126. 12|
pronom. 190. 1|
pronuntiabat. 77. 2|
pronuntiabatur. 67. 2|
propagaret. 125. 11|
propè. 2. 13| 39. 17| 46. 7. 11| 75. 12| 81. 7| 143. 4| 179. 16|
properaret. 139. 9|
properatum. 49. 14|
propitio. 114. 12|
propitioſque. 29. 5|
proponere. 170. 9|
Propontidis. 107. 8|
propoſita. 140. 15|
propter. 146. 5|
propugnaculis. 51. 16|
propugnantium. 115. 8|
prorogati. 122. 13|
prorſus. 10. 18| 24. 2| 80. 16|
proſcripſerit. 170. 8|
proſcripſiſset. 144. 6|
proſcriptio. 170. 4|
proſcriptionis. 142. 8|
proſequemur. 120. 15|
proſpectum. 36. 10| 108. 9|
proſpera. 70. 14| 153. 6|
proſperarum. 64. 9|
proſperorum. 162. 3|
proſpexiſſent. 110. 5|
proſpexit. 39. 18|
proſpicere. 110. 3|
protectum. 57. 6|
protinus. 70. 7|
protraxit. 18. 8|
protulit. 60. 3|
provincia. 49. 7| 109. 19| 130. 7| 184. 13|
provinciæ. 22. 3| 105. 15| 114. 10|
provinciam. 62. 9| 73. 7| 81. 16. 18| 82. 1| 89. 4| 105. 4| 137. 1| 154. 6| 183. 14. 16|
provinciarum. 81. 6| 184. 5|
provincias. 97. 9| 119. 11| 121. 9| 152. 3 | 171. 8| 184. 14|
provocare. 9. 6| 154. 19|
provocationis 18. 5|
provocatur. 82. 11|
provoluta. 179. 18|
provoluti. 95. 14|
prout. 10. 6| 81. 9|
proximam. 158. 11|
proximas. 97. 9| 102. 18|
proximis. 18. 17| 151. 2| 173. 5| 186. 20|
proximo. 5. 7| 47. 4| 106. 2|
proximoque. 95. 10|
proximorum. 123. 21| 158. 8|
proximos. 70. 10| 110. 13| 181. 12|
proximum. 96. 2|
Pſeudophilippus. 75. 14|
Ptolemæus. 111. 1| 157. 14|
publica. 28. 5| 97. 2| 140. 12|
publicæ. 175. 1|
publicè. 77. 10| 81. 4|
publici. 171. 7|
publico. 56. 19|
Publicola. 18. 3|
publicum. 60. 7|
publicus. 18. 10|
Publio. 111. 2| 167. 2|
Publius. 61. 5| 81. 12| 106. 5|
pudebit. 63. 2| 131. 8|
pudendiſque. 85. 1|
pudet. 22. 4| 135. 8|
pudicitiæ. 27. 10|
pudicitiam. 45. 8| 180. 8|
pudor. 23. 1| 60. 21| 154. 8|
pudore. 85. 15| 162. 20|
pudoremque. 135. 7|
pudoris. 91. 9|
puduit. 59. 3| 65. 8|
puella. 6. 3|
puellæ. 158. 3|
puellaſque. 62. 10|
puer. 56. 1| 110. 9|
pueris. 29. 5|
puerorum. 68. 22|
pueros. 62. 10|
pugna. 6. 6| 30. 3| 37. 8| 38. 3| 51. 15. 54. 2| 86. 11| 96. 10. 13| 112. 3. 9| 213. 3| 152. 18|
pugnabat. 62. 24|
pugnæ. 51. 18| 70. 24| 96. 1|
pugnam. 34. 2|
pugnando. 147. 13|
pugnantem. 163. 9|
pugnantium. 57. 15| 58. 8| 112. 3| 162. 6|
pugnare. 51. 5| 60. 12. 13|
pugnarent. 96. 12|
pugnaret. 59. 1| 60. 21|
pugnari. 64. 22|
pugnas. 88. 13|
pugnatum. 22. 2| 76. 9| 95. 7| 135. 13|
pugnaverat. 31. 2| 93. 12| 156. 5|
pulcher. 71. 3| 87. 10| 168. 8|
pulcherrima. 32. 5 | 147. 14|
pulcherrimo. 49. 3 | 146. 6|
pulcherrimos. 74. 7|
pulcherrimum. 15. 1|
pulcherrimus. 32. 18|
pulchra. 10. 3|
pulchrior. 40. 3|
pulchritudinis. 60. 20|
pulchritudinis. 62. 10|
pulchritudo. 179. 18|
pulchram. 119. 4|
pullo. 156. 1|
pullos. 51. 5|
pullum. 38. 6|
pulſi. 5. 15. 39. 4| 135. 7|
pulſis. 19. 1|
pulſo. 4. 7| 152. 2| 154. 6|
pulſus. 123. 21| 145. 3| 151. 10| 157. 6|
pulvere. 39. 19| 58. 12| 173. 3|
pulverem. 74. 14|
pulvis. 58. 10| 96. 7|
punica. 81. 15| 138. 12|
Punicæ. 48. 19| 51. 12| 57. 13| 61. 16. 17|
Punicas. 61. 17|
Punici. 49. 7| 56. 22| 57. 9|
Punico. 49. 16| 50. 21| 52. 7| 130. 6|
Punicum. 55. 7|
puniebant. 183. 3|
punivit. 131. 13|
puppe. 65. 16| 179. 13|
purpura. 40. 7| 69. 17| 139. 8|
purpuram. 179. 12|
purpuratum. 19. 11|
purpurea. 132. 3| 178. 9|
purpureo. 179. 13|
putabant. 115. 2|
putabat. 72. 15|
putant. 7. 3| 163. 11|
putantes. 110. 6|
putaſset. 183. 11|
putem. 26. 21|
puteoli. 33. 1|
putet. 1. 4|

pyra-

pyra. 186. 14|
Pyrenæi. 186. 16|
Pyrenæis. 62. 4|
Pyrenæoque. 81. 4|
Pyrenæum. 81. 11|
Pyrrhi. 39. 7| 70. 8| 128. 13|
Pyrrho. 38. 12| 100. 1| 140. 5|
Pyrrhum. 36. 4|
Pyrrhus. 37. 3|
Pythio. 26. 3|

Q

QUa. 24. 1| 31. 9: 12| 42. 2| 43. 9| 46. 2. 6. 9| 64. 2. 3| 67. 2| 102. 11| 105. 3| 107. 5| 118. 8| 148. 7| 156. 5|
quacumque. 122. 6|
quadam. 16. 6| 18. 16| 53. 1| 88. 15| 92. 5| 95. 15| 101. 2| 108. 2| 177. 3. 16|
quadrageſimo. 108. 13|
quadringinte. 58. 5| 78. 18| 84. 14| 100. 2| 115. 7| 170. 5|
quadrienoii. 55. 7|
quadriennio. 72. 7| 189. 6|
quadriennium. 39. 13|
quadringentæ. 178. 14|
quadruplici. 138. 8|
quæ. 5. 14| 6. 3| 14. 9. 11| 15. 5| 19. 7| 23. 4| 24. 8| 25. 2| 26. 5| 30. 7| 37. 8| 38. 10. 25| 40. 9| 42. 3| 54. 2| 55. 2| 56. 1. 24| 60. 8| 64. 23| 66. 4. 14| 73. 9| 77. 5| 78. 18| 79. 1| 84. 4. 12| 88. 8| 89. 14| 95. 13| 96. 18| 100. 19| 111. 5. 7| 113. 4| 119. 9| 121. 1| 127. 13| 137. 7| 145. 13| 146. 1. 2| 149. 8| 150. 11| 155. 13| 155. 1| 157. 4| 158. 3| 161. 15| 163. 6| 165. 2| 171. 6. 13| 172. 4| 175. 17| 176. 13| 179. 4. 2| 180. 1. 8| 181. 1. 2| 187. 15| 188. 14|
quædam. 3. 5| 8. 6| 32. 9| 42. 3| 81. 1| 106. 11| 172. 3| 181. 5|
quærebant. 94. 3|
quærebat. 28. 9| 102. 01|
quærendi. 110. 13|
quærens. 56. 5|
quærente. 158. 1|
quæreretur. 52. 5|
quæris. 33. 4|
quærit. 113. 15|
quærunt. 188. 19|
quæſiſſe. 183. 13|
quæſtu. 120. 0|
qualis. 93. 10| 115. 3|
quales. 153. 12|
quam. 5. 7| 7. 6| 12. 6| 16. 10| 38. 18. 24| 40. 9| 50. 11. 18| 53. 2. 4. 5. 12| 54. 4| 55. 8| 147. 11| 182. 16. 7|
quam. 10. 7| 14. 7. 8| 16. 5| 30. 11| 32. 3| 34. 4| 37. 11| 38. 1| 39. 15| 45. 10| 46. 3| 48. 3. 2| 50. 25| 56. 4| 62. 5. 6| 64. 17| 65. 6| 67. 3| 73. 1| 74. 12| 75. 8. 11| 76. 9| 77. 5. 13| 78. 7. 8. 9| 81. 6| 82. 2| 83. 3| 85. 14. 18| 87. 13| 90. 9| 91. 1. 9| 92. 3| 93. 11| 94. 15| 95. 8| 96. 10. 13| 98. 3| 99. 3. 4| 101. 11| 102. 12| 105. 4| 106. 13| 108. 5. 20| 109. 12| 111. 2| 110. 7| 113. 11| 114. 2. 11| 115. 6| 119. 8. 20. 14| 121. 5. 7. 8| 126. 15| 127. 9. 20. 11| 129. 9| 150. 4| 131. 2| 132. 4| 136. 8| 138. 11| 142. 1. 8| 145. 3. 15| 144. 2. 7| 146. 10| 147. 8| 148. 3. 10| 149. 7| 151. 16| 152. 2. 3. 11| 155. 4| 156. 15| 158. 6| 159. 1. 5. 6. 9| 160. 2| 161. 8| 160. 6. 10| 170. 5. 12| 172. 2. 10| 172. 14. 15| 174. 2| 177. 2. 9| 179. 9| 183. 12. 15| 184. 14. 15. 16. 18| 185. 13. 16. 20| 186. 14. 16| 187. 8| 188. 10| 189. 6|
quamquam. 29. 1| 47. 12| 103. 9| 142. 9|
quemvis. 10. 16| 11. 7| 13. 2| 19. 3| 31. 2| 45. 6| 60. 20| 61. 7| 65. 4| 68. 21| 72. 4| 78. 3| 92. 13| 106. 5| 111. 9| 132. 12| 144. 8| 147. 9| 154. 11| 158. 7| 172. 9| 174. 14|
quando. 43. 12| 67. 11| 68. 1|
quandoque. 92. 14|
quanto. 25. 10| 79. 2| 103. 4| 139. 10| 163. 3| 165. 6|
quantam. 17. 3|
quantaque. 64. 13|
quantas. 80. 7|
quanti. 86. 3|
quanto. 78. 17| 164. 3| 172. 14|
quantoque. 161. 3|
quantum. 84. 10| 144. 2| 161. 4|
quantumque. 93. 22|
quantus. 51. 7|
quare. 2. 3|
quartæ. 37. 25|
quartam. 45. 1|
quartum. 58. 3|
quartus. 164. 2|
quarum. 169. 8|
quarundam. 89. 14|
quas. 162. 16|
quaſi. 2. 6. 9. 11| 3. 5. 6. 8| 5. 10| 9. 1| 10. 15| 13. 5| 16. 5| 17. 10| 18. 15. 16| 20. 8| 21. 3. 11| 03. 0| 18. 8| 31. 3| 35. 1. 8| 38. 8. 9| 39. 2. 11| 40. 9| 42. 1. 5| 47. 4| 48. 12. 17| 49. 16. 19| 51. 22| 52. 2. 7. 14| 53. 1| 56. 16. 17| 58. 11. 12| 60. 2| 64. 12| 65. 3| 67. 6| 68. 5| 73. 18| 75. 9| 76. 6| 78. 2. 13. 15| 79. 6. 8| 80. 16| 81. 15| 85. 7| 86. 9| 88. 7| 91. 11| 94. 5. 6| 96. 9. 12. 18| 97. 11| 100. 10. 14| 101. 2. 16| 102. 3. 7. 15| 103. 5. 7| 105. 10| 107. 9| 108. 11| 112. 0| 113. 19. 22| 114. 11. 15| 119. 12| 121. 12| 123. 4| 126. 7| 131. 1. 12| 132. 5. 6| 133. 2| 135. 1. 14| 136. 2| 137. 8| 139. 14| 140. 1| 144. 10| 148. 4. 7| 152. 17| 153. 6. 13| 156. 14| 158. 19| 161. 2| 162. 7. 14. 18| 167. 1| 169. 6| 171. 1. 15| 176. 7. 9| 177. 3. 17| 178. 5. 6| 180. 6| 181. 5| 182. 1| 184. 19| 187. 5| 189. 8|
quatenus. 12. 1| 47. 5| 79. 5| 109. 13| 178. 1| 183. 12|
quaternos. 95. 9|
quatiebat. 64. 15| 66. 2|
quotiens. 83. 9|
quatit. 70. |
quatuor. 2. 12| 12. 9| 33. 12| 34. 10| 62. 5| 84. 13| 100. 1| 140. 11| 148. 15|
quatuordecim. 84. 11. 25| 161. 9|
quatuorque. 86. 12|
quem. 8. 1| 12. 2| 00. 1| 38. 5| 49. 12| 63. 9| 74. 1| 76. 4| 91. 8| 94. 13| 95. 1| 96. 3| 98. 7| 110. 9| 146. 4| 147. 12| 151. 3| 171. 8| 186. 20. 11| 187. 8. 11|

quemadmodum. 32. 8| 59. 10| 67. 7|
quemque. 118. 2|
quendam. 2. 11| 183. 18|
querebantur. 113. 4. 14|
querelæ. 93. 7|
querelam. 36. 15|
querens. 68. 7|
quereretur. 38. 8| 47. 9| 93. 6|
queri. 56. 9| 57. 15| 116. 11|
qui. 1. 5| 2. 6| 5. 9| 6. 13| 10. 4| 11. 9| 21. 2| 23. 8| 28. 4| 29. 3| 31. 7. 12| 36. 14| 37. 13| 38. 4. 7. 25| 39. 3. 7| 41. 5| 44. 12| 46. 11. 13| 47. 2| 48. 19| 49. 1. 11| 55. 10| 56. 20| 57. 7| 58. 8| 60. 12. 16| 62. 20| 66. 1| 68. 8| 72. 1. 14| 73. 9| 77. 13| 79. 10| 82. 3. 6| 83. 8. 12| 84. 2| 85. 2. 20| 86. 1| 87. 7| 88. 2| 90. 14| 91. 10| 92. 8| 100. 16| 102. 5| 103. 9| 104. 0| 105. 5. 6| 108. 20| 111. 10. 11| 113. 10. 11| 117. 7| 121. 15| 123. 6| 124. 2. 10| 125. 13| 128. 10| 131. 9| 134. 14| 136. 5. 13| 140. 1. 6. 8. 9. 17| 143. 3| 149. 7| 154. 6| 155. 0| 156. 4| 158. 4| 160. 14| 165. 10| 166. 12| 169. 9| 172. 10| 175. 6. 14| 177. 8. 17| 181. 15| 182. 8. 14| 183. 3. 10| 185. 0| 186. 19| 188. 13| 189. 11|
quia. 2. 4| 5. 12| 05. 7| 32. 2| 50. 16| 71. 10| 75. 14| 77. 12| 78. 12| 80. 10| 101. 12| 105. 2| 108. 4| 122. 3. 4| 125. 1| 139. 3| 152. 1. 7| 187. 2| 190. 4|
quibus. 2. 13| 3. 1. 4. 6| 22. 10| 27. 8| 43. 5| 52. 14| 63. 8| 69. 14. 15| 82. 10| 87. 14| 88. 3| 93. 14| 106. 11| 135. 4| 137. 14| 140. 15| 145. 3. 13| 164. 4| 170. 6| 172. 8| 188. 6|
quibuſdam. 177. 9|
quibuſque. 18. 17|
quicquam. 60. 4| 68. 4| 80. 14| 109. 11|
quicquid. 27. 17| 70. 11| 80. 8| 108. 2| 145. 12|
quid. 15. 3| 26. 7. 8. 10| 17. 1. 4| 23. 12| 09. 12| 39. 5. 15| 50. 15| 60. 8| 62. 12. 24| 66. 11. 16| 80. 6| 88. 2. 5| 94. 15| 97. 4| 100. 15| 104. 7| 108. 12| 113. 6| 120. 3| 121. 5. 7| 127. 14| 131. 5| 139. 5| 140. 1| 142. 1. 10| 144. 7| 153. 2| 154. 17| 155. 2| 157. 9| 162. 1| 169. 6| 173. 6| 176. 15|
quidam. 5. 9| 38. 21| 130. 9| 159. 7|
quiddam. 42. 3| 54. 1|
quidem. 10. 8| 20. 3. 5| 25. 2| 27. 9| 30. 9| 36. 1. 11| 45. 15| 47. 11| 48. 4| 50. 10| 53. 2. 8| 56. 4| 57. 3| 59. 11. 16| 61. 17| 62. 11| 66. 60. 11| 69. 5| 73. 24| 75. 4| 76. 13| 81. 5| 85. 11. 15| 89. 4| 91. 13| 94. 9| 98. 10| 100. 4. 16| 101. 11| 103. 8| 108. 14. 19| 112. 4| 113. 3. 18| 117. 5| 121. 2. 8| 128. 10| 132. 11| 137. 12. 14| 142. 4| 146. 12| 148. 4. 9| 157. 13| 158. 11. 16| 168. 8| 175. 6| 176. 3. 6| 179. 4| 180. 1| 184. 5| 185. 5|
quidve. 80. 6|
quies. 40. 2| 90. 2| 137. 15| 187. 5|
quievere. 149. 6|
quievit. 160. 15|
quin. 35. 3| 59. 7| 109. 14| 131. 7| 175. 1|
quinam. 38. 20| 168. 10|
Quinctii. 45. 15|
Quinctilii. 184. 17|
Quinctius. 23. 8|
Quincto. 144. 1| 149. 9|
Quinctum. 3. 1|
Quinctumque. 59. 8|
Quinctus. 140. 2|
quindecim. 24. 1| 187. 11|
quingentæ. 139. 8|
quingenteſimum. 46. 8|
quingentis. 46. 11|
quinquagiota. 2. 13| 3. 1| 33. 9| 82. 7| 115. 8| 174. 10| 184. 7|
quinque. 153. 3| 162. 15|
quinquennalibus. 66. 15|
quippe. 5. 13| 10. 3| 11. 9| 17. 13| 18. 13. 17| 19. 8| 36. 8| 37. 14| 38. 13| 50. 12| 51. 15| 52. 10| 53. 7| 55. 1| 57. 14. 16| 60. 10| 62. 6. 10| 65. 11. 14| 67. 10| 70. 1. 5. 13| 73. 0| 74. 8. 13| 75. 12| 76. 10| 79. 3| 83. 3| 84. 6. 12| 85. 19| 88. 0| 89. 15| 90. 4| 95. 11| 97. 1. 5| 99. 3. 9| 100. 7| 101. 15| 102. 12. 21| 103. 5. 10| 105. 5| 106. 17| 112. 3. 8| 113. 1. 19| 114. 0| 115. 10| 119. 1| 124. 12| 127. 6| 132. 12| 133. 4| 139. 7| 142. 2| 143. 10| 153. 6| 154. 2. 11| 155. 3| 156. 7| 157. 13| 158. 15| 159. 10| 165. 3| 128. 5| 167. 11| 174. 10| 178. 2| 179. 1. 10| 180. 19| 183. 2| 184. 15| 186. 5. 10|
Quirinali. 29. 3|
Quirioum. 7. 7|
quis. 1. 3| 1. 9| 3. 3| 20. 0| 26. 5| 28. 11. 16| 30. 6| 31. 1| 39. 17| 55. 9| 59. 16| 76. 11| 87. 13| 90. 2| 95. 13| 101. 9| 110. 8| 116. 11| 119. 12| 130. 5| 140. 13| 147. 13| 157. 11| 168. 6| 170. 7| 173. 8| 175. 7|
quiſquam. 85. 11| 86. 5|
quiſque. 27. 15| 110. 7| 128. 0| 150. 7|
quiſquis. 140. 14|
quo. 01. 7| 30. 11| 53. 8| 55. 3| 60. 7| 64. 2| 65. 7| 66. 6| 74. 3. 13| 88. 9| 95. 2. 19| 97. 1. 4| 113. 9| 118. 2. 15| 133. 4| 135. 5. 7| 180. 14| 185. 9|
quod. 2. 5| 3. 7| 9. 0| 12. 01. 8| 14. 6| 15. 6. 9| 20. 6. 7| 23. 1| 05. 4| 26. 9| 27. 7| 32. 2| 36. 12| 58. 13| 42. 4. 6. 8. 10| 43. 10. 12| 44. 6| 45. 14| 46. 9| 48. 14| 49. 5| 51. 5. 17| 58. 9| 59. 9| 30. 4| 61. 10| 62. 8| 63. 8| 68. 5. 9| 70. 3| 75. 2. 3| 76. 13| 77. 9. 14| 78. 0. 17| 79. 4| 80. 8| 89. 5. 11| 90. 4| 93. 12. 13| 94. 8| 96. 8| 97. 6| 99. 4| 106. 4| 108. 7. 13. 24. 25| 110. 5| 113. 13. 20| 134. 10| 135. 5. 12| 140. 10| 142. 2| 145. 5. 8| 146. 5| 158. 3| 159. 3. 13. 15| 162. 4. 5. 10| 166. 3. 12. 13| 168. 5| 172. 7. 15| 174. 6. 8| 180. 2| 182. 4| 184. 12| 185. 14. 18| 187. 13|
quodam. 17. 10| 18. 15| 29. 2| 31. 8| 36. 7| 42. 2| 44. 4| 45. 3| 48. 7| 51. 16| 52. 12| 57. 1| 64. 7| 65. 3| 67. 3| 72. 7| 75. 9| 83. 4| 122. 15| 106. 16| 148. 7| 160. 4|
quodammodo. 47. 4| 107. 15| 130. 7|

quoddam. 148. 9|
quodque. 86. 4| 167. 4|
quodve. 26. 5|
quomodocumque. 144. 10|
quoondam. 27. 2| 33. 2| 42. 5| 43. 9| 65. 4| 89. 2| 97. 8| 120. 6| 166. 4|
quoniam. 150. 10|
quoque. 2. 3| 8. 4| 14. 14| 21. 1| 23. 2| 28. 5. 18| 34. 6| 36. 15| 38. 11| 41. 7| 43. 2. 6| 45. 1| 49. 18| 51. 1| 56. 8| 57. 13| 62. 13| 63. 15| 72. 7| 73. 9| 74. 7| 75. 10. 25. 18| 76. 5| 77. 12| 78. 10| 85. 2. 20. 12| 86. 16| 89. 9| 91. 6| 92. 7. 13| 94. 11| 96. 5. 7| 98. 3. 5| 100. 18| 101. 5| 103. 12| 104. 8| 106. 14| 109. 8| 110. 1| 112. 21| 113. 17| 114. 9. 11| 117. 17| 123. 12. 23| 124. 8. 12. 25| 125. 5| 131. 7| 132. 7| 134. 24| 135. 3| 136. 11| 137. 6. 7| 142. 9| 143. 12| 146. 2| 152. 27| 153. 21| 154. 5| 156. 4| 157. 2| 158. 18| 170. 10. 13| 173. 4. 8. 10| 176. 7| 177. 1| 178. 8| 182. 4| 183. 11| 185. 24| 187. 6| 188. 7. 20| 189. 2. 5. 8|
quorum. 16. 3| 37. 11| 51. 4| 90. 10| 146. 7| 172. 20|
quos. 4. 10| 9. 1| 25. 5| 38. 4. 20| 64. 13| 65. 9| 72. 5| 118. 13| 122. 14| 137. 11| 140. 13| 152. 14| 168. 11| 188. 24|
quotidie. 48. 17|
quoties. 183. 4|
quum. 2. 3| 4. 1| 7. 2| 9. 8| 10. 17| 14. 12| 15. 4. 6| 16. 3| 18. 7| 20. 2| 23. 20| 25. 3| 27. 4. 16| 28. 18| 29. 5. 7. 17| 30. 11. 3. 20| 31. 2| 36. 12| 37. 2| 38. 7| 39. 1. 4. 7. 9| 42. 6. 8| 44. 4. 7| 45. 12| 46. 8| 47. 2. 3. 8| 48. 9. 15| 49. 6. 18. 20| 50. 7| 51. 8. 12| 52. 6| 53. 5| 57. 10| 59. 13| 60. 7. 9| 61. 1. 17| 63. 6| 64. 5. 23| 65. 9| 66. 3. 15| 67. 10| 68. 2. 16. 20| 71. 1. 4| 71. 8| 73. 13. 15| 74. 2. 5| 76. 15| 77. 2| 78. 2. 23| 80. 2| 82. 8. 11| 83. 10| 85. 1. 5. 9. 13| 88. 7| 9. 12. 13| 89. 15| 92. 8. 11. 15| 91. 2| 92. 1. 15| 93. 5. 7. 15| 94. 2. 3| 95. 10| 96. 11. 13| 97. 7| 99. 9| 100. 7. 15| 101. 7| 102. 8| 103. 6. 10| 106. 17| 109. 8| 110. 5. 8| 111. 13| 112. 9| 113. 5. 11. 19| 114. 2. 13. 17| 115. 10| 116. 6| 117. 1. 3. 11| 120. 6| 122. 12. 14| 123. 11| 124. 6. 8. 21| 125. 2| 126. 12| 127. 1. 6. 10. 14| 128. 1. 5| 129. 3| 130. 2| 131. 12| 132. 1| 133. 4. 9| 134. 2. 8| 135. 9| 136. 5. 11| 137. 4. 13| 138. 6| 139. 8. 9| 143. 6| 144. 5. 11| 149. 10| 153. 6| 154. 3. 13| 155. 7| 156. 7. 9| 157. 3. 14| 160. 5. 8| 161. 10. 14| 162. 5| 163. 4| 167. 11| 169. 5| 170. 7. 10| 171. 3. 6| 172. 2. 9| 173. 1. 4. 6| 174. 1. 16| 176. 1. 10. 15| 177. 6. 11. 14| 178. 2| 181. 8| 183. 2| 185. 4. 7| 186. 6| 187. 5| 188. 9|
quumque. 50. 1| 61. 2| 144. 7|

R

Rabie. 110. 2|
rabiem. 31. 6| 56. 11| 87. 1| 188. 7| 136. 11| 156. 5| 183. 2|
rabiea. 94. 12| 148. 4|
rabieſque. 163. 3|
radiarentur. 153. 6|
radices. 134. 4|
radicibus. 54. 11| 95. 1|
raditu. 164. 10|
rapere. 24. 7|
rapidiſſimo. 185. 11|
rapidiſſimus. 46. 7|
rapido. 173. 1|
rapiunt. 155. 8|
rapta. 57. 2| 117. 2| 189. 8|
raptæ. 6. 1|
raptam. 101. 16|
raptaque. 81. 13|
rapti. 25. 2|
rapto. 112. 5|
raptorum. 80. 7|
rapuere. 134. 5|
rapuiſſet. 52. 7|
rapuit. 100. 12| 128. 2| 152. 2| 181. 8|
raraſque. 183. 10|
rarum. 10. 6|
rates. 52. 3| 110. 4| 153. 11|
rateſque. 135. 10|
rasi. 36. 13|
ratio. 16. 7| 151. 2|
ratione. 17. 1|
rationes. 186. 12|
ratus. 103. 1| 171. 5|
Randiom. 96. 3|
Ravennæ. 115. 1|
re. 47. 11| 64. 5| 121. 2| 172. 15| 179. 9|
rebellabant. 97. 8| 127. 9|
rebellandi. 188. 11|
rebellando. 186. 19|
rebellandum. 77. 2|
rebellantium. 77. 13|
rebelles. 103. 16|
rebus. 61. 1| 78. 16| 92. 9| 174. 7| 178. 3|
recaluere. 158. 12|
recedentem. 102. 9|
recentem. 92. 3| 123. 7|
recenteſque. 149. 10|
recepiſſent. 71. 5| 161. 4|
recepiſſet. 127. 11| 160. 5|
recepit. 28. 5| 63. 6| 74. 5| 89. 9| 101. 12|
recepta. 110. 14| 143. 14| 153. 2| 175. 17|
receptator. 113. 2|
recepto. 15. 2|
receptos. 185. 4| 158. 13|
receſſere. 94. 13|
receſſit. 145. 4|
receſſu. 106. 22|
receſſum. 29. 6|
receſſus. 10. 1|
recipere. 122. 5|
reciperentur. 21. 6|
reciperetur. 3. 17| 50. 13|
recipiebant. 112. 12| 181. 12| 188. 24|
recipiendam. 154. 6|
recipiendum. 52. 7|
recipientes. 173. 2|
recipit. 180. 4| 186. 7|
reciprocantibus. 68. 18|
reciſa. 185. 12|
reciſo. 19. 9|
reciſum. 118. 4| 176. 10|
recocto. 134. 10|
recondunt. 28. 1|
recordatio 72. 13|
recte. 148. 8|
rectores. 186. 8|
recuperatam. 186. 7|
recuperaverit. 89. 6|
recuperavit. 62. 5| 108. 12|
recurſus. 179. 6|
redactis. 43. 13|
redacto. 86. 4|
redactum 31. 11|
redderentur. 102. 16|
reddidit. 22. 11| 66. 13| 108. 12|
reddita. 3. 1|
redegerunt. 18. 17|
redegiſſe. 39. 13|
redegit. 9. 2| 35. 12| 109. 4| 116. 5| 169. 3|

Digitized by Google

redeuntis. 60. 11|
redibant. 121. 10|
redierat. 62. 17| 166. 2|
rediiſſe. 10. 19| 43. 11| 166. 1|
rediis. 23. 13| 29. 5| 109. 11| 152. 17| 166. 12|
redimita. 132. 4|
redire. 186. 2|
redirent. 111. 13|
rediret. 48. 16| 138. 6|
redis. 138. 1| 170. 4|
reditu. 50. 14|
reditur. 132. 1|
reducebat. 19. 3|
reduci. 121. 14|
redundaret. 126. 15|
reduxit. 76. 4|
referebat. 168. 10|
referre. 141. 1|
referrentur. 14. 3|
referretur. 38. 3| 79. 10| 129. 3| 137. 14|
refert. 35. 5|
reficiebat. 178. 4|
refractis. 132. 4|
refugerunt 135. 8|
rege. 1. 1| 6. 1| 25. 13| 38. 12. 25| 39. 8| 54. 8. 9| 65. 5| 75. 5| 76. 1. 6| 82. 11| 101. 12| 112. 19| 117. 3| 176. 4| 186. 7| 189. 12|
regebat. 111. 1|
regem. 14. 9| 17. 11| 19. 10| 36. 4| 37. 9| 48. 2| 67. 5| 68. 6| 69. 1. 12| 74. 4. 10| 91. 4. 15| 92. 2. 7. 10| 100. 13| 102. 8. 16| 104. 1| 118. 4| 124. 14| 166. 9| 171. 1| 176. 16|
regemque. 73. 10| 103. 3| 142. 10|
regente 121. 9|
regere. 128. 5|
regeret. 4. 11|
regeretur. 167. 2|
reges. 63. 11| 103. 1|
regi. 20. 4| 39. 5| 73. 16| 76. 16| 100. 18| 160. 7|
regia 69. 6| 158. 7|
regiæ. 45. 14|
regiam. 70. 7| 75. 15| 160. 6|
regibus. 2. 11| 16. 4. 6| 27. 15| 18. 8| 19. 1| 76. 2| 89. 7| 114. 9|
aegii. 89. 7|
regiis. 88. 16| 117. 3| 131. 5|
Regilli. 21. 4|
Regillo. 69. 8|
regina. 13. 8| 178. 10| 179. 13. 17|
reginam. 79. 1|
regio. 44. 4| 68. 11| 75. 16| 160. 9| 175. 8| 178. 3|
regio. 177. 9|
regiones. 39. 14|
regionibus. 33. 3| 61. 16|
regionis. 41. 1| 188. 16|
regionum. 73. 4| 99. 7|
regis. 4. 5| 13. 5| 14. 1| 16. 1| 20. 3. 7| 21. 3| 39. 7| 65. 9| 68. 4| 71. 8| 72. 9| 89. 1. 3| 91. 14| 101. 8| 106. 1| 111. 3| 112. 17| 117. 12| 118. 14| 119. 11| 154. 7| 157. 9| 158. 2. 4. 17| 183. 4|
regium. 18. 2| 75. 15| 132. 3|
regius. 101. 1|
regos. 88. 16| 111. 2|
regnabat. 4. 7|
regnante. 54. 13|
regnare. 103. 19| 105. 1|
regnaret. 119. 15|
regni. 70. 3| 90. 8| 102. 1. 17| 158. 2| 165. 2| 180. 2|
regnique. 91. 15|
regno. 65. 5| 105. 1| 121. 10| 158. 20| 171. 2|
regnum. 9. 5| 12. 8| 13. 5| 14. 6| 16. 8| 75. 12| 90. 10. 14| 123. 2| 147. 1| 158. 6|
regnumque 66. 11|
regreſſi. 27. 15|
Reguli. 50. 18|
Regulo 45. 10| 76. 4|
Regulus. 49 20|
regum. 14. 5| 39. 6| 44. 6| 56. 20| 68. 15| 74. 1| 92. 10| 128. 5| 155. 16| 180. 4|
regyravit. 149. 5|
rei. 6. 3| 47. 12| 77. 9| 84. 7| 114. 4| 115. 3| 145. 8| 154. 19| 170. 7| 173. 3|
reipublicæ. 6. 11. 13| 16. 7| 60. 14| 100. 9| 110. 1. 13| 121. 13| 144. 5. 10| 169. 5. 9| 171. 6|
relatum. 117. 17|
relatumque. 112. 17|
relatus. 13. 7|
relicta. 62. 23| 154. 13| 176. 7|
relictæ. 38. 22| 88. 16|
relictaque. 59. 13|
relictas. 121. 15|
relicti. 99. 5|
relictis. 4. 3| 6. 9| 43. 3| 72. 5|
relicto. 158. 11| 171. 11|
relictum. 24. 3|
relictus. 117. 8|
religata. 109. 1|
reliʒatum. 10. 15|
religavit. 131. 13|
religio. 28. 5| 56. 7|
religione. 9. 3| 73. 18|
religionem. 8. 2|
religionis. 29. 4|
religioſiſſimi. 27. 17|
religioſius. 16. 8|
reliqua. 87. 11| 111. 7| 156. 14| 164. 5| 177. 13| 180. 8|
reliquæ. 177. 2|
reliquere 60. 5|
reliquerit. 53. 8|
reliqui. 34. 8| 189. 1|
reliquiæ. 26. 5| 71. 11| 118. 2|
reliquias. 30. 5| 89. 13| 103. 16| 131. 13| 159. 7. 8| 188. 7|
reliquiis. 121. 13| 174. 1|
reliquiſſe. 73. 6| 126. 11|
reliquiſſet. 63. 6| 166. 3|
reliquit. 87. 7| 89. 2| 161. 2|
reluctantibus. 117. 16|
rem. 11. 3| 105. 2| 121. 6| 146. 7|
remeare. 25. 23|
remigarent. 94. 3|
remit. 52. 1|
remiſiſſet. 25. 5|
remiſſis. 39. 8|
remiſque. 49. 14| 108. 6|
remittere. 151. 6|
Remo. 4 2|
remorum. 179. 1|
remos. 48. 10|
removerent. 85. 6|
removit. 108. 10|
rempublicam. 119. 12| 126. 2| 145. 12|
remuneratus. 104. 3|
Remus. 4. 12| 5. 4|
renaſcuntur. 39. 3|
renovabat. 105. 2|
renuntiaret 173. 4|
renuntiavit. 29. 5|
reos. 116. 8|
reparando. 39. 1|
repente. 7. 2| 17. 11| 34. 8| 100. 10| 153. 9| 156. 10| 176. 7|
repercuſſo. 96. 9|
reperta. 108. 9|
repertos. 4. 4|
repertum. 15. 10| 158. 18|
repertus. 147. 14| 156. 5|
repetebat. 101. 17|
repetere. 67. 1|
repetit. 166. 6|
repetitio. 144. 9|
reponit. 4. 9|
reportata. 26. 1|
reportatum. 118. 4|
reportavit. 6. 2| 109. 12|
repoſcebat. 62. 14| 78. 5| 158. 2|

repoſcens. 138. 4|
repoſcere. 127. 3|
repoſuerunt. 34. 4|
repreſſit. 4. 3|
republica. 41. 6| 150. 6| 170. 4| 171. 11|
repudiavit. 39. 9|
repugnat. 187. 10|
repulit. 29. 5| 98. 9| 101. 13| 183. 7|
repulſi. 94. 7|
repulſus. 101. 14|
repurgare. 181. 4|
requies. 55. 7|
requieſcere. 144. 10|
requiratur. 33. 11|
requirente. 160. 4|
rerum. 58. 7| 64. 9| 80. 2| 118. 16| 116. 4| 127. 2| 144. 3| 149. 1| 158. 18| 166. 12|
rerumque. 2. 5|
res. 1. 5| 5. 11| 6. 9| 15. 7| 16. 9| 25. 10| 63. 7| 83. 8| 89. 14| 97. 1| 101. 15| 109. 8| 111. 5| 119. 9| 143. 1| 156. 25| 177. 6| 185. 9| 187. 18|
reſciderunt. 77. 15|
reſcidit. 161. 1|
reſcindere. 144. 4|
reſcinderentur. 144. 11|
reſciſſo. 112. 1|
reſeratæ. 129. 1|
reſeravit. 137. 11| 163. 11|
reſiduum. 95. 1|
reſignaret. 1 3. 7|
reſiliebant. 180. 11|
reſiluerunt. 106. 13|
reſiſtebant. 181. 15|
reſiſtebat. 78. 3|
reſiſtendi. 102. 4|
reſiſtentem. 69. 5| 168. 4|
reſiſtentes. 89. 8|
reſiſtere. 143. 1| 162. 11|
reſiſteret. 126. 9|
reſpectans. 174. 12|
reſpectu. 162. 3|
reſperſit. 139. 2|
reſpexit. 113. 21| 142. 10| 149. 4|
reſpicere. 61. 2|
reſpirare. 59. 17|
reſpiraverat. 131. 13|
reſpondere. 28. 14|
reſpondit. 12. 3| 15. 5| 117. 6| 160. 4|
reſponſum. 182. 8|
reſponſurum. 127. 6|
reſpublica. 14. 1| 17. 5| 78. 5. 121. 10|
reſtabant. 111. 7. 8|
reſtaret. 49. 10|
reſtincturum. 146. 11|
reſtitere. 15. 7|
reſtitiſſe. 63. 2|
reſtitit. 61. 6| 100. 2|
reſtitueris. 62. 11|
reſtitui. 158. 6|
reſtituit. 38. 13| 112. 6|
reſtitutam. 29. 15| 171. 2|
reſurrexit. 29. 16| 137. 11|
retinebant. 44. 4|
retinebat. 89. 5|
retinentur. 184. 14|
retinere. 82. 2| 95. 16| 150. 5|
retinuit. 74. 2|
retro. 145. 3| 162. 9| 176. 16|
retrorſum. 184. 3|
retulerat. 82. 12|
retulere. 182. 9|
retulerunt. 118. 3|
retulit. 30. 4| 72. 11| 2
revectus. 114. 11|
revelatum. 160. 15|
reverebantur. 189. 2|
reverentia. 176. 3|
reverentior. 74. 4|
reverentius. 190. 5|
reverentur. 74. 7|
reverſo. 50. 19|
reverſumque. 149. 2|
reverſus. 114. 7|
revertemur. 88. 13|
reviteſcit. 3. 9|
reviviſcentis. 60. 22|
reviviſcunt. 102. 18|
reum. 146. 10|
revocanda. 47. 7|
revocandis. 18. 8| 137. 13|
revocante. 144. 6|
revocata. 43. 8|
revocatis. 168. 6|
revomebant. 179. 22|
revomuere. 71. 3|
reus. 91. 2|
revulſam. 47. 5|
rex| 6. 2. 11| 10. 12| 12. 2| 19. 2| 20. 5| 38. 2. 13| 63. 7| 66. 1. 3. 9| 68. 10. 11| 69. 7. 14| 71. 4| 89. 1| 90. 4. 6. 18| 93. 11| 95. 9| 96. 17| 99. 8| 101. 15| 102. 10| 111. 4. 116. 5| 157. 14| 159. 1. 12| 175. 16| 178. 20| 186. 10|
Rhea. 3. 11|
Rheni. 184. 7| 185. 19|
Rheno. 183 12.
Rhenum. 111. 11| 113. 1. 15| 19| 188. 20|
Rhenus. 113. 1. 17| 163. 13|
Rhodani. 112. 1|
Rhodanum. 111. 21|
Rhodanus. 93. 9| 163. 13|
Rhodii. 66. 1| 70. 9|
Rhodiis. 69. 8|
Rhodiorum. 106. 17|
Rhodo. 100. 19|
Rhodopen. 98. 11|
rictum. 118. 5|
ripa. 185. 19|
ripam. 113. 17| 179. 12| 183. 7| 184. 7|
ripas. 181. 12| 183. 4|
ritu. 141. 2| 187. 4|
rixæ. 112. 8|
rixantium. 132. 13|
robora. 103. 2|
robore. 19. 8|
robur. 46. 9| 82. 5| 95. 6| 20| 98. 5| 118. 2| 148. 12. 15|
robuſte. 3. 5|
robuſtiſſima. 24. 9|
robuſtus. 46. 9|
rogandis. 124. 7|
rogationis. 122. 7| 126. 16|
rogavit. 12. 2|
rogo. 144. 3|
rogum. 56. 11| 135. 1|
Roma. 7. 8| 27. 10| 40. 3| 59. 8. 13| 97. 5| 128. 6| 149. 11|
Romæ. 63. 9| 74. 13| 75. 8| 170. 9|
Romam. 10. 18| 33. 2| 62. 19| 90. 11| 100. 21| 102. 4|
Romamque. 27. 8|
Romana. 19. 6| 26. 12| 27. 12| 38. 14. 18| 51. 17| 54. 8| 81. 11| 89. 16| 104. 6| 113. 17| 135. 5| 143. 1| 145. 9| 149. 10| 187. 9|
Romanæ. 50. 6| 100. 16| 161. 16| 167. 6| 188. 10|
Romanæque. 102. 10|
Romani. 30. 7| 36. 13| 111. 5| 143. 12|
Romani. 16. 5| 34. 8| 36. 14| 38. 19| 42. 1| 49. 7| 60. 23| 63. 7| 65. 5| 89. 10| 90. 25| 91. 9| 112. 6| 113. 12| 118. 8| 120. 14| 125. 13| 129. 5| 136. 1| 152. 2| 175. 4| 177. 5. 7| 182. 9|
Romanis. 2. 5| 38| 24. 25| 56. 7| 57. 1| 58. 11| 68. 5| 79. 5. 10| 81. 5| 103. 6| 113. 7. 22| 176. 2| 183. 1|
Romaniſque. 50. 9|
Romano. 26. 9| 64. 17| 68. 9| 119. 7| 127. 3| 142. 5. 8| 187. 12|
Romanoque. 160. 9|
Romanorum. 81. 19| 85. 4| 412. 4| 130. 7| 188. 3|
Romanos. 56. 3| 60. 22| 62. 15| 68. 7. 12| 79. 12| 91. 1| 126. 10| 143. 10|
Romanum. 2. 9| 5. 11| 39. 12| 75. 5| 90. 5. 9| 125. 12| 135. 7| 148. 1| 157. 3|

Digitized by Google

178. 5| 189. 2|
Romanus. 1. 1| 13. 7| 16. 1| 17. 9| 18. 11| 26. 4| 27. 6| 32. 4| 33. 4| 34. 5| 40. 8| 46. 4. 7| 47. 9| 50. 17| 52. 13| 53. 11. 60. 1| 62. 13| 64. 9| 65. 13| 69. 1| 70. 6| 74. 8. 12| 73. 8| 75. 16| 76. 5| 77. 6| 78. 10| 85. 15| 87. 10| 88. 14| 89. 3. 4| 92. 12| 93. 1. 16| 94. 7| 95. 7| 96. 21| 105. 3. 8| 116. 10| 119. 13| 127. 7| 155. 14| 166. 1| 178. 6|
Romuli. 29. 12|
Romulo. 1. 1| 8. 1| 16. 7|
Romulum. 7. 6| 54. 10|
Romulus. 3. 10| 4. 8| 6. 6| 83. 14| 190. 4|
roſis. 68. 21|
roſtra. 48. 11| 52. 2| 108. 6| 110. 11| 112. 9| 222. 7|
roſtratæ. 23. 5|
roſtris. 122. 10| 138. 10| 165. 2| 170. 9. 11| 179. 8|
rubigine. 185. 2|
rubiginem. 52. 12|
rubrum. 105. 6|
ruder. 112. 8| 159. 16|
rudis. 47. 11|
ruebat. 159. 2|
ruentem. 102. 2|
ruentis. 48. 1|
ruerent. 86. 8|
Rufinum. 39. 10|
ruina. 36. 4| 71. 7| 95. 14| 102. 12| 146. 12| 156. 13|
ruinæ. 155. 16|
ruinam. 72. 12| 79. 7|
ruinas. 33. 10|
ruinis. 38. 1|
rumor. 97. 3|
rumpere. 152. 9|
rupe. 28. 19|
rapta. 151. 1|
ruptis. 86. 16|
rupto. 33. 8|. 56. 6| 105. 9|
ruptorem. 20. 15|
rurſus. 10. 19| 23. 13| 38. 6| 61. 16| 72. 13| 101. 13| 102. 1| 113. 20| 114. 8| 120. 2| 161. 3| 176. 3| 177. 6|
ruſtici. 23. 12|
Rutilii. 126. 3| 129. 2|

S

SAbæorum. 179. 11|
Sabino. 112. 19| 130. 2|
Sabinorum. 31. 7| 40. 5|
Sabinoſque. 127. 7|
Sabinis. 6. 2| 8. 1|
ſacer. 12. 5|
ſacerdos. 3. 11|
ſacerdotia. 8. 4|
ſacerdotio. 28. 2|
ſacerdotium. 96. 14|
ſacra. 8. 2| 28. 3| 30. 4| 128. 8|
ſacram. 110. 15|
ſacramento. 92. 1| 183. 20|
ſacramentum. 90. 2| 111. 12| 128. 11| 159. 9|
ſacratis. 33. 7|
ſacrilegii. 83. 4|
Sacriportum. 140. 6. 10|
ſacris. 121. 7|
ſacroſancto. 89. 16|
ſacroſanctum. 123. 13|
ſacrum. 29. 3| 43. 6|
ſæculi. 87. 12| 119. 11| 136. 2| 166. 5|
ſæculo. 94. 11|
ſæculum. 3. 5| 79. 6| 175. 3| 190. 2|
ſæpe. 54. 3|
ſæve. 109. 6|
ſæviebat. 152. 7|
ſævientibus. 6. 7| 43. 6| 98. 1| 136. 12|
ſævior. 185. 3|
ſævire. 52. 6| 85. 13|
ſævirent. 161. 14|
ſæviret. 65. 10|
ſæviſſimi. 98. 4|
ſævitia. 100. 14| 136. 9| 138. 5| 139. 10|
ſævitiam. 14. 12| 184. 18|
ſævitum. 61. 13| 93. 2| 99. 3| 137. 10|
ſævitur. 138. 12|
ſævius. 84. 15| 138. 10|
ſagittarum. 175. 16|
ſagittis. 66. 4| 176. 12|
ſagittiſque. 72. 6|
Sagunting. 97. 1|
Saguntinorum. 56. 18|
Saguntus. 56. 2|
Salamina. 69. 10|
Salentini. 41. 2|
ſalierunt. 113. 12|
Salinatore. 63. 16|
Salios. 8. 4|
Salinacidis. 177. 10|
Salondicus. 85. 8|
ſaltem. 21. 2| 61. 14| 62. 12| 110. 3| 121. 9| 136. 4|
ſaltibus. 33. 6| 181. 11|
ſaltu. 5. 4| 95. 10|
ſaltum. 33. 14| 48. 22| 184. 9|
ſaltus. 22. 7| 34. 10| 60. 16| 113. 16|
ſaltuum. 98. 12|
ſalva. 25. 6|
ſalvi. 77. 8|
ſalutanti. 139. 4|
ſalutare. 60. 14| 155. 21|
ſalutaret. 14. 9|
ſalute. 176. 14|
ſalutis. 91. 8| 123. 1|
ſalvus. 166. 1|
Salyi. 53. 6| 91. 5|
Samnio. 35. 11|
Samnites. 32. 2| 33. 4| 129. 7|
Samnitico. 39. 9|
Samniticum. 32. 4|
Samnitium. 34. 7|
Samnitum. 40. 5| 140. 4|
Samnium. 33. 11| 60. 15| 125. 4|
Samo. 89. 8|
Samothracen. 73. 18|
ſancti. 118. 10|
ſanctitatem. 62. 9|
ſanctiſſimarum. 173. 11|
ſanctius. 32. 3|
ſanctum. 152. 1|
ſanctus. 25. 6| 87. 10|
ſane. 52. 7| 68. 3| 139. 9| 162. 2|
ſanguine. 9. 2. 6| 39. 3| 40. 6| 72. 3| 75. 2| 80. 9| 86. 1| 139. 15| 151. 12| 160. 9| 165. 11| 181. 10|
ſanguinem. 43. 12| 98. 1. 127. 8|
ſanguinis. 29. 10| 31. 6| 45. 3| 89. 7| 92. 7| 95. 8| 148. 22| 161. 2|
ſanguis. 126. 15| 146. 4|
ſanaiſſent. 157. 15|
ſapiens. 25. 6|
ſapiente. 160. 12|
ſapienter. 33. 17|
ſapientia. 60. 8| 166. 12|
ſapientiam. 58. 19|
ſapientis. 43. 8|
ſapientiſſimos. 173. 8|
ſapientiſſimus. 6. 11|
ſarcinæ. 86. 2|
ſarcinas. 102. 11|
Sardiniæ. 65. 14|
Sardiniam. 49. 7| 61. 4. 11| 145. 4| 152. 4|
Sardiniamque. 52. 3| 174. 2|
Sarmatæ. 180. 13| 183. 8| 189. 3|
Sarmatas. 99. 1|
ſatellitem. 124. 12|
ſatellites. 146. 3|
ſatellitibus. 38. 2| 124. 14|
ſatiarent. 149. 8|
ſatietatem. 59. 1|
ſatis. 24. 6| 28. 6| 36. 13| 41. 8| 45. 5| 63. 8| 68. 11| 135. 5| 142. 10| 159. 10| 164. 6| 182. 14| 183. 9|
ſatisfecit. 186. 15|

ſatior. 129. 8|
Satticum. 22. 3|
Saturninus. 124. 1|
ſauciæque. 144. 10|
ſaucio. 40. 1| 163. 8|
ſaucium. 92. 2|
ſaucius. 38. 2| 57. 3| 168. 9| 181. 9|
Savo. 181. 21|
ſaxa. 137. 5| 275. 8|
ſaxeas. 93. 14|
ſaxeo. 92. 5|
ſaxiſque. 125. 5| 258. 13|
ſaxorumque. 120. 6|
ſcævæ. 255. 5|
Scævola. 19. 10| 140. 3|
ſcalis. 26. 1|
Scaure. 90. 15|
Scaurum. 126. 8|
ſcelera. 88. 9. 12| 90. 16| 170. 12|
ſcelerato. 24. 7|
ſcelere. 14. 8| 86. 17| 107. 15| 118. 21| 127. 12| 143. 3| 147. 8| 173. 21|
ſceleri. 136. 5|
ſceleris. 146. 8|
ſcelerum. 175. 7|
ſcelus. 55. 1| 90. 10| 157. 14|
ſcenico. 76. 1|
ſcias. 20. 2| 63. 12| 80. 8|
ſciebat. 25. 6| 103. 12|
ſcilicet. 52. 13| 78. 7| 139. 3| 190. 6|
Scipio. 57. 7| 62. 7| 64. 23| 77. 2| 81. 16| 82. 10| 86. 7| 159. 11| 160. 3|
Scipione. 49. 6| 57. 5| 64. 11| 69. 11| 85. 16| 123. 3| 139. 6|
Scipionem. 78. 4|
Scipiones. 61. 15| 82. 12|
Scipionibus. 81. 8|
Scipionis. 64. 23| 139. 13|
Scipionum. 78. 4|
ſcire. 26. 11|
ſciret. 59. 10|
ſciſſet. 59. 10|
ſcopulis. 110. 3| 180. 16|
ſcopulo. 157. 7|
ſcopulus. 174. 16|
ſcordam. 55. 6|
ſcordiſci. 98. 4|
ſcorta. 86. 2|
ſcortum. 146. 8|
ſcribarum. 60. 6|
ſcriberentur. 123. 9|
ſcriberet. 74. 2|
ſcripſeris. 49. 5|
ſcuta. 113. 12|
ſcutis. 113. 11| 177. 4|
ſcuto. 112. 6| 155. 6|
ſcutum. 60. 15| 181. 7|
Scythæ. 189. 3|
Scythicum. 103. 19|
ſe. 3. 12| 4. 4| 7. 6. 7| 10. 8| 17. 4. 15| 18. 17| 25. 2| 27. 14| 30. 7| 31. 4. 5. 8| 32. 2| 38. 18| 41. 6| 43. 9| 46. 3| 48. 3| 54. 4| 56. 12. 21| 57. 10| 63. 5. 15| 67. 8| 72. 5. 7. 13| 78. 16. 18| 81. 6| 83. 10| 85. 5| 86. 5| 87. 6| 88. 6. 8| 90. 3. 11| 94. 7. 25| 103. 2. 3. 6| 106. 10| 109. 8| 112. 22| 113. 22| 114. 12| 117. 6| 119. 6| 122. 11| 123. 12| 124. 6. 9| 126. 9. 11| 128. 9| 132. 10| 136. 2| 139. 11| 140. 6. 9| 149. 2| 151. 6. 15. 17| 154. 5| 159. 4| 160. 5. 7| 161. 8| 163. 2. 4. 6| 169. 9| 170. 4| 172. 3| 173. 2| 177. 6| 178. 4| 179. 14| 180. 3. 5| 181. 6. 12| 186. 6. 14| 188. 14. 16| 189. 12|
ſecare. 12. 4|
ſeceſsit. 42. 6|
ſecreta. 8. 6|
ſecta. 128. 11|
ſector. 63. 11|
ſecuit. 12. 5|
ſecum. 28. 2| 162. 14| 172. 3| 174. 3. 5|
ſecunda. 42. 2| 57. 3| 119. 15| 123. 9|
ſecundam. 38. 10| 44. 1| 45. 5|
ſecundo. 76. 12|
ſecundum. 58. 12| 94. 9| 133. 2|
ſecundæ. 167. 10| 182. 2|
ſecures. 55. 5|
ſecuri. 18. 9| 49. 13| 55. 3|
ſecuritati. 185. 7|
ſecuritatis. 175. 1|
ſecurum. 73. 10|
ſecus. 184. 18|
ſed. 2. 11| 5. 1| 8. 3| 7. 4| 9. 8| 20. 8| 22. 19| 14. 10| 15. 9| 18. 14| 19. 11| 20. 3| 22. 4| 23. 5| 24. 8| 25. 9| 26. 1| 27. 7| 28. 17| 29. 14| 31. 9| 32. 1. 3. 5| 35. 3| 36. 2| 37. 2| 38. 4. 12| 39| 40. 2. 8| 41. 7| 43. 2| 47. 7. 16| 48. 7. 22| 49. 18. 20| 50. 10. 13| 51. 2. 3. 10| 52. 10| 53. 11| 54. 3| 55. 2. 9| 56. 4| 58. 4| 60. 11. 22| 61. 26. 17| 62. 22| 63. 4. 7. 13| 64. 9. 15. 19. 23| 66. 5| 68. 2. 10. 11| 69. 13. 18| 72. 7| 73. 16| 74. 4. 11| 75. 11. 14. 17| 76. 1. 10. 12. 15| 77. 12| 78. 8. 12| 80. 2. 13| 81. 5. 9. 10| 83. 5. 10| 84. 6. 15| 85. 13. 18| 86. 7. 16| 88. 15| 89. 5. 20| 90. 1. 16. 18| 91. 5| 92. 7. 13| 94. 2. 6. 8| 95. 15. 19| 96. 21| 98. 4. 7. 12| 99. 4| 100. 18| 101. 15. 16| 102. 4. 17| 106. 7. 11| 108. 4. 5. 8| 110. 5. 10| 111. 1. 13| 112. 7. 9. 16| 113. 3. 9. 16. 17. 18| 114. 10. 12| 115. 2| 117. 6| 121. 10| 122. 2. 9| 124. 5. 24| 125. 2. 7| 126. 24. 16| 129. 9| 130. 4| 132. 8| 136. 12| 137. 2. 14| 138. 6| 142. 4| 144. 2. 13| 145. 14| 146. 9. 10| 147. 10| 148. 9| 149. 6| 151. 9. 13| 152. 5. 7. 10. 17| 154. 8. 9. 10| 155. 2| 156. 6| 157. 1| 159. 2. 8| 160. 3. 12| 161. 8| 162. 1. 5| 163. 7| 165. 5| 169. 2| 171. 2. 14| 172. 6. 14. 15| 173. 20| 176. 4| 178. 7| 179. 1. 14| 180. 1. 15| 181. 14| 182. 3| 183. 1. 7. 12| 184. 3. 12. 13| 186. 2. 5| 187. 3. 19| 188. 1. 14| 190. 5|
ſedecim. 155. 2| 177. 13|
ſedem. 15. 11|
ſedecorem. 165. 9|
ſedentes. 28. 12|
ſedere. 155. 6|
ſederet. 77. 1|
ſederunt. 72. 2|
ſedes. 62. 17| 121. 12| 122. 2| 121. 15|
ſedibus. 6. 9| 27. 4| 43. 3| 72. 5|
ſeditio. 119. 15|
ſeditione. 42. 5|
ſeditionem. 44. 11|
ſeditionibus. 45. 7| 120. 3|
ſeditionum. 121. 1|
ſeditque. 77. 11|
ſegeſtem. 185. 7|
Segidenſes. 85. 3|
Segiſamam. 187. 3|
ſegnius. 94. 15|
Segeviam. 143. 7|
ſejunctione. 43. 11|
Seleuciæ. 117. 6|
ſellis. 27. 16|
ſemel. 30. 1| 48. 12| 56. 21| 72. 15| 76. 13| 106. 16| 113. 17| 160. 16| 164. 6|
ſementis. 23. 10|
ſemet. 88. 8|
ſemicrudæ. 86. 10|

ſemigrecam. 57. 3|
ſemina. 72. 2|
ſeminarium. 62. 3|
ſemiruta. 78. 6|
ſemita. 32. 6|
ſemper. 30. 9| 58. 10| 124. 3 | 126. 5 | 143. 0. 5 | 144. 14 | 168. 12 | 174. 6|
Sempronio. 57. 9| 60. 19|
ſenatorum. 170. 5|
ſenatu. 7. 3| 43. 2| 91. 2| 119. 6| 120. 1 | 121. 8. 11| 140. 1| 145. 3 | 146. 9| 147. 6 | 149. 7 | 190. 4|
ſenatus. 45. 6| 63. 16| 187. 19|
ſenatuſque. 123. 3|
ſenatum. 14. 11| 39. 6| 90. 9. 13| 94. 4| 124. 8| 126. 5. 7| 145. 10|
Senatus. 7. 1| 11. 10| 35. 2| 38. 16| 39. 3| 60. 3| 77. 4| 113. 12| 124. 15| 125. 8| 126. 2 | 128. 4 | 136. 10| 137. 8. 13| 139. 4. 15 | 140. 16| 146. 0 | 148. 10| 151. 2| 16| 155. 16| 165. 9| 169. 2 | 184. 13|
ſenectus. 3. 8|
ſenex. 6. 13| 28. 13|
ſenior. 33. 17|
ſenioribus. 60. 9|
ſenis. 176. 1|
Senones. 26. 11| 137. 7| 180. 15|
Senonum. 26. 8| 29. 18|
ſenos. 179. 5|
ſenoſque. 95. 9|
ſenſere. 93. 5|
ſenſerit. 64. 4|
ſenſiſſent. 43. 12 | 116. 9|
ſenſit. 40. 10|
ſenſum. 173. 3|
ſenſus. 162. 8|
ſententia. 67. 3| 77. 11|
ſententiam. 90. 13| 147. 8|
ſentiebant. 169. 2|
ſentiens. 119. 12|
ſentirent. 36. 5| 52. 13|
ſeparatim. 88. 10|
ſeparatos. 120. 14|
ſepelitur. 140. 4|
ſepſit. 53. 7|
ſeptem. 16. 6| 79. 3| 99. 8| 100. 1|
ſeptentrione. 93. 2| 116. 6|
ſeptentrionem. 96. 6| 102. 16| 103. 16| 180. 11| 183. 16| 188. 20|
ſeptentrionis. 93. 4 | 100. 12|
ſeptemne. 174. 11|
ſeptima. 4. 7| 136. 5|
ſeptimiis. 137. 9|
ſeptingenteſimo. 189. 10|
ſeptingentos. 1. 2|
ſeptuaginta. 140. 10|
ſepulcra. 63. 10| 180. 3|
ſepulcrum. 148. 3|
Sequanoſque. 114. 14|
ſeque. 38. 14| 87. 2| 146. 11| 187. 14|
ſequebantur. 40. 10| 131. 10| 153. 4|
ſequebatur. 91. 16 | 176. 9|
ſequens. 2. 15| 53. 12| 74. 9| 78. 1| 91. 5| 103. 17| 110. 13|
ſequentes. 88. 1 | 102. 11|
ſequentis. 166. 5|
ſequeretur. 20. 9| 154. 9| 157. 3|
ſequi. 10. 6| 60. 20| 132. 3| 163. 0|
ſequitur. 36. 1|
ſequuntur. 46. 13| 70. 13| 72. 12|
ſequuta. 4. 3| 52. 7| 62. 13| 70. 8| 75. 7| 80. 63| 177. 1|
ſequutæ. 65. 1|
ſequutaque 6. 9| 461. 1|
ſequuti. 72. 1|
ſequutis. 147. 8|
ſequuto. 181. 8|
ſequutumque. 118. 15|
ſequutus. 58. 1| 60. 5| 64. 24| 66. 5| 103. 18| 113. 20| 614. 9| 179. 14| 185. 10|
Seres. 189. 4|
ſericeiſque 117. 12|
ſericiſque. 68. 19|
ſeries. 81. 10|
ſerpens. 46. 16|
ſerpente. 49. 7|
ſerpentibus. 180. 6|
ſerpentum. 25. 8|
ſerpſit. 70. 10|
ſertorianum. 148. 1|
Sertorio. 143. 11|
Sertorius. 100. 9| 138. 9|
ſerva. 13. 2|
ſe vrbas. 160. 11|
ſervandam. 77. 3|
ſervare. 182. 6|
ſervarique. 180. 2|
ſervatam. 141. 4|
ſervavit. 23. 10|
ſervi. 133. 5|
ſervile. 130. 1|
ſervili. 60. 21| 130. 6| 131. 15|
ſervilia. 88. 5| 120. 3|
ſervilibus. 85. 10|
ſervilii. 132. 7|
ſervilis. 137. 10|
ſerviliter. 43. 6|
ſervilium. 133. 1|
ſervilius. 46. 1 | 666. 5| 106. 3|
Servio. 14. 6| 17. 4|
ſervire. 82. 4|
ſerviret. 21. 2|
ſervis. 131. 14| 132. 1|
ſerviſque. 133. 8|
ſervitia. 60. 2| 138. 3|
ſervitute. 60. 22| 76. 13|
ſervitutem. 44. 7| 160. 10|
ſervitutis. 180. 10| 184. 7|
Servius. 13. 1|
ſervorum. 130. 6|
ſervos. 41. 5| 131. 6| 132. 6|
ſervus. 75. 13|
ſeſe. 27. 16| 71. 15| 86. 6. 9| 149. 8| 152. 11| 160. 5|
ſeu. 54. 11| 158. 16|
ſeveriſque. 190. 2|
ſex. 4. 12| 23. 5| 28. 16| 101. 5| 174. 11|
ſexaginta. 48. 6| 96. 3| 131. 4|
ſexageſimum. 48. 3|
ſexies. 33. 8|
Sextias. 95. 2|
Sextum. 163. 10|
Sextos. 166. 6|
ſexus. 20. 3|
ſi. 1. 3| 2. 8. 9| 23. 5| 33. 4. 5. 6. 8 | 39. 15 | 40. 6. 7 | 46. 9| 51. 0 | 55. 6| 59. 9. 16| 63. 13| 76. 11| 77. 8| 83. 8. 13| 84. 12| 85. 3| 86. 6| 87. 13| 88. 0| 92. 3. 14| 65. 18| 97. 1. 8| 100. 6| 104. 7| 108. 16| 113. 6| 126. 11| 127. 3 | 135. 2 | 136. 4| 139. 6| 144. 5| 147. 15| 148. 10. 11. 12. 15| 149. 1| 151. 2. 12| 157. 4| 158. 5| 166. 4| 173. 10| 174. 5| 182. 6| 183. 14|
ſibi. 2. 4| 18. 10| 25. 5| 32. 3| 37. 12| 36. 6. 8 | 41. 3| 48. 17| 56. 6. 18| 60. 4 | 63. 5. 8. 12 | 69. 9| 90. 4. 5 | 106. 6 | 121. 3. 15 | 122. 13| 123. 0 | 134. 6| 139. 15| 147. 1. 152. 8| 156. 8 | 160. 8 | 167. 11| 168. 6| 175. 10| 177. 9|
ſibilare. 185. 14|
ſibyllinis. 147. 1|
ſic. 4. 4| 5. 1| 6. 8| 10. 6. 14| 13. 6| 14. 3. 13| 15. 5| 17. 6| 20. 3| 23. 13| 29. 18| 32. 4| 34. 6| 33. 5| 38. 9| 46. 3. 8| 50. 1. 19| 52. 1. 11| 59. 10| 60. 12. 16 | 61. 12 | 64. 16| 66. 3| 67. 6. 7 | 70. 6 | 71. 3| 72. 3| 78. 9| 63. 7| 86. 3. 10. 14| 92. 10| 93. 6| 96. 2 | 102. 13 | 103. 14|

103. 14| 105. 3. 10| 106. 2 3| 107. 8. 9| 109. 2| 112. 2| 113. 19| 115. 2| 117. 14. 17| 122. 12| 126. 6. 16| 136. 7| 140. 1| 141. 9| 143. 19| 147. 15| 150| 4. 8. 15| 152. 16| 153. 2| 155. 12| 156. 5| 159. 3. 5| 161. 3| 163. 4| 165. 10| 167. 5| 170. 10| 171. 1. 9| 175. 17| 177. 1. 13| 180. 4. 8| 181. 15| 183. 7| 185. 17| 188. 7. 18| 189. 9|
Sicambri. 184. 3|
Sicambros. 183. 19|
Sicilia. 49. 8| 61. 5| 119. 7|
Siciliæ. 47. 8| 65. 14| 103. 11|
Siciliam. 36. 10| 47. 10| 50. 19| 52. 3| 61. 4| 87. 15| 130. 5| 135. 9| 152. 4| 674. 1|
Sicorim. 152. 14|
Siculo. 107. 3| 174. 4|
ſicut. 2. 3| 27. 15| 53. 12| 71. 11| 87. 15| 114. 1|
ſidere. 68. 14| 167. 5|
ſideribus. 136. 7|
ſiderum. 8. 8|
ſigna. 34. 10| 40. 8| 42. 11| 64. 1. 21| 74. 9| 81. 21| 83. 3| 104. 7| 117. 2. 12| 126. 6| 128. 13| 139. 61| 146. 13| 152. 10| 159. 65| 171. 14| 185. 15| 189. 8|
ſignata. 24. 7|
ſignifer. 185. 16|
ſigniferi. 145. 2|
ſignifero. 168. 9|
ſignificent. 167. 5|
ſignis| 44. 9| 57. 16| 64. 4. 19| 105. 7| 128. 2| 632. 2| 147. 10| 155. 17| 182. 17|
ſigno. 117. 15| 138. 10| 156. 10|
ſignorum. 80. 6|
ſignum. 21. 5| 108. 7| 172. 2| 174. 6|
Sileni. 94. 4|
Silanus. 94. 9|
ſilentio. 181. 8|
ſilentium. 162. 7|
Sillaces. 117. 12|
ſilvæ. 48. 6| 95. 17| 160. 1|
ſilvarum. 98. 5|
ſilvas. 47. 2| 112. 13| 113. 20| 114. 9| 183. 60| 685. 10|
ſilveſtris. 110. 2|
ſilveſtribus. 153. 3|
ſimile. 54. 1| 98. 7|
ſimiles. 93. 7|
ſimili. 30. 3|
ſimilior. 55. 10|
ſimilis 56. 17| 83. 9| 162. 11|
ſimiliter. 90. 14|
ſimilitudine. 75. 14|
ſimilitudinem. 52. 18|
ſimul. 28. 2| 34. 9| 37. 2| 62. 24| 80. 15| 88. 9| 100. 10| 114. 14| 145. 8| 155. 9| 158. 14| 160. 9| 161. 14| 163. 1| 179. 7| 187. 12| 188. 2|
ſimulacris. 80. 11|
ſimulacrum. 8. 8| 164. 1|
ſimulanti. 15. 1|
ſimulat. 20. 5| 176. 8|
ſimulate. 91. 11| 186. 11|
ſimulatis. 5. 13| 58. 7|
ſimulato. 48. 19| 117. 9| 130. 11| 175. 14|
ſimulaverit. 72. 9|
ſincera. 118. 11|
ſine. 22. 1| 35. 5| 36. 14. 15| 38. 11. 15| 40. 10| 48. 2| 51. 10| 52. 10| 56. 17| 64. 7| 75. 6| 83. 4| 84. 12| 86. 7| 110. 14| 117. 13| 118. 10. 12| 121. 14| 124. 5| 135. 12| 141. 2| 144. 5| 151. 12| 157. 13| 175. 14. 17| 179. 3|
ſinguli. 141. 4|
ſingularem. 60. 23| 82. 9|
ſinguleri 17. 14| 30. 1| 92. 11| 108. 9|
ſingulas. 179. 7|
ſinguli. 129. 6|
ſingulis. 34. 5|
ſingulorum. 141. 5|
ſingulos. 18. 16| 63. 2|
ſingulosque. 10. 5|
ſiniſtris. 6. 3|
ſiniſtrum. 99. 6|
ſinit. 110. 8|
ſinu. 35. 10| 56. 14. 17| 175. 13| 178. 4|
ſinum. 63. 6| 107. 3|
ſinumque. 106. 3|
ſinus. 107. 9| 178. 13|
Sipylum. 69. 14|
ſiquidem. 4. 2| 15. 8| 45. 8| 58. 7| 63. 13. 138. 1| 149. 9| 162. 9|
ſiſteret. 6. 8|
ſit. 2. 4| 55. 10| 59. 15| 79. 7| 147. 12|
ſite. 84. 13|
ſitam. 91. 4|
ſiti. 111. 11| 153. 2| 177. 9|
ſitu. 38. 8| 67. 9|
ſitum. 52. 13| 73. 4|
ſitus. 2. 6| 81. 5| 98. 9| 155. 4| 161. 11|
ſive. 26. 7| 50. 14| 112. 2. 4| 162. 2. 3|
ſobole. 4. 7|
ſoceri. 92. 12|
ſocerique. 150. 12|
ſociæ. 56. 8|
ſociale. 127. 5| 148. 8|
ſocialibus. 106. 17|
ſociarent. 6. 10|
ſociarum. 155. 7|
ſociaverat. 65. 8|
ſocietate. 150. 9|
ſocietatem. 68. 7| 169. 7|
ſocietatis. 161. 16|
ſocii. 89. 1| 111. 3| 127. 2. 3. 9. 10| 655. 11|
ſociis. 18. 12| 27. 6| 32. 2| 119. 5| 129. 11| 145. 63|
ſocioque. 76. 13|
ſociorum. 620. 3| 628. 2| 148. 12|
ſocios. 10. 13| 47. 11| 85. 4| 87. 4| 126. 10| 127. 13| 141. 7|
ſol. 58. 9|
ſole. 81. 6| 84. 15| 108. 16| 110. 8|
ſolatio. 116. 11|
ſole 54. 3| 57. 12| 59. 13| 189. 4|
ſolebant. 183. 5|
ſolebat. 96. 21| 170. 12| 180. 4|
ſolem. 83. 3|
ſolenne 69. 3|
ſolennemque. 35. 11|
ſolent. 2. 5| 78. 8| 109. 5|
ſolertia. 14. 1| 166. 12|
ſoler. 59. 17|
ſolet. 59. 11| 97. 6| 149. 16| 167. 5|
ſoli. 18. 14| 58. 2| 61. 14| 95. 19| 106. 13|
ſolicitabantur. 102. 20|
ſolido. 48. 13|
ſolio. 180. 5|
ſolis. 83. 6|
ſolisque. 7. 4|
ſolitis. 112. 10|
ſolito. 184. 11|
ſolitudine. 17. 14|
ſolitudinem. 28. 12| 43. 3|
ſolitus. 95. 9|
ſollicitante. 47. 12|
ſollicitat. 89. 8| 137. 2|
ſollicitatis. 147. 4|
ſollicitatus. 117. 13|
ſollicitaverat. 175. 7|
ſollicitus. 62. 12|
ſolo. 32. 7| 64. 2| 72. 3|
ſolverent. 6. 4|
ſolviſſet. 114. 2|
ſolvitur. 186. 5|
ſolum. 188. 17|
ſolus. 19. 9| 43. 10| 117. 8| 154. 16| 169. 5|
ſoluta. 180. 6|
ſoluturos. 54. 4|
ſomnio. 172. 7|
ſomno. 180. 6|
ſonabant. 159. 10|

ſomnum. 45. 6|
Sora. 22. 2|
Sorani. 141. 3|
ſorores. 138. 2|
ſorore. 45. 3|
ſororem. 10. 6|
ſorte. 177. 3|
ſortis. 75. 13| 133. 5|
ſpadonum. 157. 9|
ſpargi. 102. 11|
ſpatiæ. 259. 8|
Spartaco. 133. 3|
Spartacus. 133. 6| 135. 13.
ſpatio. 85. 8| 173. 13|
ſpatium. 149. 2|
ſpe. 77. 7| 108. 19| 126. 10| 139. 13| 184. 1|
ſpecie. 28. 3| 47. 12| 107. 6| 140. 66| 175. 10| 179. 3|
ſpeciem. 7. 3| 29. 2| 32. 8| 129. 9| 149. 2| 162. 17| 177. 5|
ſpecies. 35. 8| 121. 9|
ſpecioſa. 69. 4| 98. 12|
ſpecioſior. 40. 4| 181. 9|
ſpecioſiora. 120. 9|
ſpecioſius. 26. 10| 92. 2| 68. 5| 77. 5|
ſpectaculis. 120. 6|
ſpectaculo. 21. 8| 74. 9| 79. 8| 97. 3. 3|
ſpectaculum. 5. 14| 37. 11| 95. 11|
ſpectare. 69. 7|
ſpectatione. 65. 6|
ſpecula. 49. 17| 100. 81|
ſpeculas. 161. 14|
ſpeculator. 173. 4|
ſpeculatorio. 134. 15|
ſpeculatus. 35. 4| 73. 5|
ſpei. 3. 2|
ſpeluncas. 118. 12|
ſpem. 3. 8| 28. 19| 90. 6| 100. 7| 127. 11|
ſperare. 174. 6|
ſperaret. 90. 2|
ſperaverat. 86. 5|
ſpero 2. 7|
ſpes. 10. 23| 68. 12| 77. 12| 169. 8|
ſpiculis. 66. 4|
ſpirabat. 40. 3|
ſpirantibus. 50. 18|
ſpiritu. 71. 3| 150. 8|
ſpiritum. 58. 8| 60. 23| 103. 16|
ſpirituque. 124. 13|
ſplendidiſſima. 143. 8|
ſplendore. 96. 9|
Spoletium. 141. 6|
ſpolia. 6. 1| 10. 6| 23. 4| 25. 13| 30. 2| 40. 2| 65. 19| 179. 12|
ſpoliis. 106. 4| 183. 17|
ſponſi. 10. 81
ſponſor. 144. 3|
ſponte. 25. 1. 12| 65. 18| 79. 4| 140. 9| 159. 15|
Spurio. 45. 13|
Spurium. 45. 13|
ſtabilitatem. 174. 18|
ſtabula. 112. 2|
ſtans. 188. 10|
ſtare. 161. 3|
ſtarent. 139. 8|
ſtaret. 185. 19|
ſtatim. 4. 8| 3. 8. 24| 18. 14| 33. 19| 38. 14| 42. 4| 52. 20| 54. 2| 56. 9| 57. 4| 64. 25| 65. 21| 67. 5| 68. 17| 69. 2. 6| 75. 7| 77. 11| 79. 9| 81. 17. 85. 8| 94. 12. 17| 95. 18| 100. 12| 103. 2| 108. 6| 112. 1. 8| 123. 8| 127. 1| 132. 1| 133. 9| 137. 2| 138. 6. 10| 139. 12| 145. 3| 147. 5| 150. 13| 156. 6| 160. 1| 165. 5| 171. 4| 176. 9| 182. 10|
ſtatimque. 27. 19| 48. 2| 101. 9|
ſtato. 29. 2|
Stator. 6. 7|
ſtatu. 126. 3|
ſtatuis. 80. 11|
ſtatuiſſet. 90. 2|
ſtatuit. 151. 7|
ſtatum. 6. 12| 66. 13| 101. 11| 166. 12|
ſtatus. 18. 1|
ſtellis. 103. 20|
ſteterat. 185. 19|
ſteterunt. 64. 20|
ſtetit. 98. 7| 100. 20|
ſtipatus. 123. 7|
ſtipaverat. 131. 2|
ſtipendiarium. 81. 18|
ſtipendiatio. 154. 13|
ſtipendio. 29. 11|
ſtipendium. 21. 10| 94. 5|
ſtoliditatem. 99. 15|
ſtoliditatis. 182. 14|
Stoloni. 95. 9|
Strabo. 129. 7|
ſtrage. 102. 14| 126. 25| 127. 15| 134. 7| 138. 7|
ſtragem. 27. 2| 38. 7| 156. 12|
ſtragemque. 34. 13|
ſtrages. 156. 14| 139. 16| 172. 6|
ſtrangulantur. 147. 9|
ſtrepitu. 68. 16| 173. 3|
ſtricta. 35. 5|
ſtricti. 140. 8|
ſtrictis. 34. 2|
ſtricto. 160. 13| 186. 12|
ſtridore. 38. 6|
ſtringeret. 136. 2|
ſtudebatur. 179. 10|
ſtudere. 18. 7|
ſtudio 18. 3|
ſtudioſa. 182. 3|
ſtadium. 120. 9| 121. 3|
ſtupentes. 33. 15|
ſtupentem. 74. 11|
ſtupra. 44. 3|
ſtuprum. 16. 3| 71. 10|
ſua. 20. 7| 25. 12| 27. 16| 29. 6. 27| 39. 9| 44. 8| 60. 18| 61. 2| 62. 22| 64. 6. 10| 69. 1. 18| 81. 14| 87. 5| 102. 19| 104. 4| 116. 7| 119. 8| 137. 15| 154. 9| 159. 13| 166. 12| 170. 1| 180. 9| 188. 14|
ſuæ. 17. 12| 18. 7| 33. 11| 42. 9| 43. 4| 47. 4| 55. 1| 64. 12| 68. 3. 7| 72. 10| 99. 5| 120. 11| 125. 1. 10| 143. 10| 147. 2| 157. 5. 10| 159. 1|
ſuam. 2. 14| 39. 1| 40. 3| 47. 6| 73. 6| 77. 13| 81. 4| 90. 13| 93. 17| 98. 8| 109. 7| 128. 1| 136. 7| 138. 5| 183. 3| 186. 19|
ſuarum. 73. 5| 138. 13|
ſuas. 18. 6| 27. 15| 60. 3| 75. 2| 81. 3. 7| 94. 15| 103. 7| 106. 13| 112. 2| 188. 18|
ſuaſerat. 33. 17|
ſuaſit. 134. 8|
ſub. 2. 12| 3. 7| 5. 9| 16. 6| 18. 17| 23. 13| 25. 18| 31. 8| 33. 18| 38. 3| 42. 6| 54. 11| 62. 23| 64. 27| 66. 12| 68. 20| 72. 4| 73. 2| 77. 8| 80. 4| 83. 10| 93. 1| 103. 17| 104. 1. 9| 106. 1. 12| 123. 2| 132. 2| 135. 12| 139. 11| 140. 5| 141. 6| 153. 12| 157. 10| 172. 3| 174. 9| 175. 20| 176. 3. 11| 181. 4. 16| 184. 16| 185. 19| 186. 18| 187. 7. 18| 189. 4. 12|
ſubacta. 111. 7|
ſubactam. 164. 2|
ſubactaque. 46. 7|
ſubactus. 100. 2|
ſubdito. 124. 3|
ſubductus. 112. 10|
ſubduxiſſent. 172. 12|
ſubegerunt. 59. 17| 85. 11|
ſubegit. 3. 8| 22. 7| 33. 10| 46. 6|
ſubeſſet. 28. 11|
ſubeuntes. 28. 18|
ſubjecit. 81. 10|
ſubjecitque. 63. 11|
ſubjectoque. 87. 2|
ſubjectos. 35. 7|
ſubjectus. 63. 9|
ſubigendos. 186. 2|
ſubiguntur. 75. 8|
ſubinde. 72. 4| 110. 4| 177. 14|

ſubita. 9. 11| 73. 11| 78. 15| 125. 10| 177. 12|
ſubitis. 117. 2|
ſubito. 29. 8| 35. 6| 57. 15| 70. 1| 74. 11| 78. 13| 83. 13| 103. 11| 113. 17| 126. 12| 134. 4| 149. 4| 151. 9| 160. 1| 162. 7| 176. 10| 188. 4|
ſubitum. 154. 7|
ſubitus. 100. 11| 158. 10|
ſublatis. 95. 12| 173. 13|
ſublatiſque. 105. 9|
ſublato. 110. 12|
ſubmiſit. 18. 4. 6|
ſubmovere. 19. 9| 183. 6|
ſubmoviſſe. 106. 7|
ſubmovit. 158. 9|
ſubnixam. 115. 9|
ſubnixi. 125. 13|
ſubrogare. 124. 4|
ſubruto. 101. 4| 103. 12|
ſubſidio. 96. 18| 162. 16|
ſubſiſtente. 136. 9|
ſubſtitit. 47. 3|
ſubſtitutus. 18. 2|
ſubterraneis. 26. 1|
ſubtrahentem. 186. 6|
ſubvehere. 127. 8|
ſuburbana. 41. 6| 130. 7|
ſuburbanum. 22. 4|
ſuccedata. 175. 15|
ſuccedit. 8. 1| 57. 8|
ſucceſſerat. 72. 14|
ſucceſſio. 159. 10|
ſucceſſione. 151. 1|
ſucceſſit. 70. 5|
ſucceſſora. 84. 6|
ſucceſſorem. 166. 8|
ſuccidiſſet. 182. 9|
ſuccingitur. 171. 12|
ſuccinxerat. 178. 13|
ſucclamantibus. 56. 15|
ſuccumberent 97. 7|
Sucronem. 143. 8|
ſudaret. 68. 2|
ſudeſque. 137. 5|
ſudibus. 116. 2|
ſudibuſque. 116. 4|
ſudorem. 54. 2|
Suaſa. 14. 14|
Suavi. 184. 2|
Suevoſque. 163. 10|
ſuffecere. 60. 6|
ſuffecerint. 100. 1|
ſuffecit. 160. 8|
Suffetium. 10. 15|
ſufficere. 5. 3|
ſufficeret. 113. 22|
ſufficientibus. 111. 12|
ſuffixit. 23. 4|
ſuffocatis. 96. 14|
ſuffragiis. 169. 2|
ſuggerentibus. 67. 8|
ſuggeſtu. 23. 4|
ſuggeſtus. 164. 12|
ſui. 17. 2| 31. 6| 50. 1| 59. 3| 74. 1| 89. 10. 11| 92. 1. 18| 102. 1| 123. 5| 124. 13| 151. 2| 155. 18| 157. 10| 185. 17|
ſuis. 6. 2. 9. 10| 17. 15| 28. 13| 38. 3. 22| 39. 4| 40. 9| 42. 11| 45. 4| 54. 2| 56. 6. 12| 60. 11| 66. 14| 68. 11. 14| 77. 13| 79. 4| 84. 5| 91. 11| 92. 9| 94. 6| 96. 15. 16| 97. 5| 99. 3| 101. 7| 106. 17| 109. 3| 110. 3| 111. 12| 119. 9. 12| 122. 4. 6. 9| 123. 9| 128. 2| 136. 3. 6| 142. 5| 147. 14| 158. 13| 168. 4. 9| 170. 11| 173. 9| 175. 3| 176. 5| 186. 4| 188. 1|
Suillæ. 92. 11|
Sulmonem. 141. 7|
ſulphure. 131. 2|
Sulpitia. 137. 2|
Sulpitio. 45. 2|
Sulpitius. 137. 4|
ſumma. 28. 19| 29. 1| 56. 7| 71. 12| 160. 11|
ſummæ. 142. 4|
ſummaque. 14. 1|
ſubmiſſis. 40. 10|
ſummo. 18. 3| 73. 5| 86. 17|
ſummota. 183. 8|
ſummotus 112. 17|
ſummovebat. 63. 17|
ſummovare. 60. 14|
ſummoveri. 63. 4|
ſummum. 146. 5| 157. 14|
ſummumque. 84. 11|
ſummus. 12. 1| 83. 8|
ſumpſerant. 184. 1|
ſumpſit. 45. 15| 181. 6|
ſumpta. 155. 12| 187. 3.
ſumptum. 137. 11|
ſumptuoſa. 120. 9|
ſumptus. 181. 1|
ſumus. 108. 8|
ſunt. 5. 13| 10. 2| 14. 13| 25. 1| 37. 1| 49. 17| 60. 2| 65. 1| 72. 4| 88. 8| 100. 18| 112. 18| 131. 7| 133. 3| 140. 13| 151. 10| 152. 15| 155. 14| 172. 13| 181. 13. 14|
ſuo. 5. 6| 27. 11| 23. 11| 25. 2| 28. 10| 35. 7| 39. 3. 5| 51. 9| 52. 4| 54. 6| 59. 2| 66. 12| 69. 17| 102. 21| 121. 8| 124. 3| 126. 2| 165. 11| 173. 13| 175. 9| 177. 15|
ſuorum. 6. 6| 32. 3| 38. 7| 83. 14| 91. 15| 143. 3| 163. 1| 173. 1. 8|
ſuos. 14. 14| 18. 8| 41. 5| 50. 14| 74. 6| 77. 17| 87. 2| 100. 5| 108. 12| 120. 5| 125. 11| 163. 2| 167. 5| 182. 6|
ſuoſque. 56. 12|
ſuper. 14. 10| 95. 12| 113. 11. 12| 150. 3| 160. 7| 177. 4| 182. 15|
ſuperabat. 161. 4|
ſuperat. 106. 6|
ſuperata. 61. 6|
ſuperatur. 76. 1|
ſuperatus. 51. 3|
ſuperavit. 92. 5|
ſuperba. 29. 8|
ſuperbi. 17. 5|
ſuperbia. 14. 11| 15. 5| 113. 5|
ſuperbiam. 16. 1| 184. 18|
ſuperbo. 14. 6|
ſuperbus. 154. 7|
ſupererant. 144. 6|
ſupererat. 10. 4| 172. 13|
ſupereſſe. 173. 7|
ſupereſſet. 77. 22| 175. 1|
ſupereſt. 39. 13|
ſuperfuarunt. 38. 25|
ſuperfuiſſe. 80. 9|
ſuperfuiſſet. 166. 5|
ſuperfuit. 49. 5| 147. 12.
ſuperfuſus. 70. 1|
ſupergreſſum. 136. 11|
ſuperior. 19. 5|
ſuperiorem. 150. 14|
ſuperiores. 118. 9|
ſuperioribus. 35. 7|
ſuperius. 38. 4|
ſuperque. 20. 8| 24. 6|
ſuperſtes. 157. 5|
ſuperſtites. 99. 5|
ſuperſtiti. 186. 14|
ſuperſunt. 30. 1|
ſupervacuum. 52. 5|
ſupervixit. 49. 5|
ſupperterent 135. 10|
ſupplex. 74. 2| 116. 6|
ſupplicantium. 108. 7.
ſupplicem. 103. 19|
ſupplices. 43. 2|
ſupplici. 70. 3|
ſupplicia. 120. 6|
ſupplicibus. 65. 11|
ſupplicio. 50. 4| 147. 7|
ſuppliciorum. 132. 10|
ſupplicium. 41. 15| 131. 11| 132. 11|
ſupprimebat. 121. 12|
ſupprimitur. 26. 8|
ſupra. 162. 3|
ſuprema. 38. 3|
Surenas. 127. 12|
ſuſcaperat. 167. 11|
ſuſcepta. 50. 12|
ſuſcitatam. 180. 15|
ſuſpectæ. 150. 13|
ſuſpectum. 46| 14| 162. 3|
ſuſpendit. 54. 10|
ſuſpenſus. 102. 6|
ſuſpexeris| 45. 8|
ſuſpicarentur. 37. 12|

Digitized by Google

ſuſpiciebant. 184. 17|
ſuſtinebat. 61. 4|
ſuſtinere. 94. 10| 154. 8| 182. 12|
ſuſtineret. 85. 12|
ſuſtineri. 125. 10|
ſuſtinuit. 19. 4| 84. 15| 87. 6| 154. 3| 158. 8|
ſuſtuliſſet. 174. 14|
ſuſtulit. 115. 8|
ſutum. 185. 12|
ſuum. 10. 19| 29. 6| 31. 12| 62. 11| 72. 11| 74. 4| 113. 19| 121. 5. 11| 146. 11| 143. 3| 150. 7| 170. 8| 173. 6| 180. 5| 181. 1| 183. 13|
ſydere. 39. 2|
Sylla. 100. 9| 101. 1. 12| 129. 7| 136. 6| 137. 2| 139. 9. 10| 140. 11| 141. 20| 144. 6. 8| 164. 8|
Syllæ. 100. 3| 137. 1| 144. 3| 146. 1|
Syllam. 164. 7|
Syllana. 120. 8| 148. 5| 170. 4|
Syllanæ. 142. 1| 145. 4|
Syllanis. 88. 6|
Syllanos. 139. 10|
Syllaque. 117. 4|
ſylvas. 104. 6|
Sylvis. 3. 11|
ſylvis. 13. 15|
Syphacis. 64. 13|
Syracuſæ. 61. 7|
Syracuſanum. 48. 2|
Syria. 65. 2| 68. 4| 119. 10| 175. 9. 17| 176. 7| 186. 6|
Syriaci. 71. 7| 72. 12|
Syriaco. 70. 5|
Syriæ. 104. 5| 130. 11|
Syriam. 69. 6| 171. 9| 177. 16|
Syriamque. 118. 3|
Syro. 117. 9| 132. 2|
Syrtes. 51. 9|
Syrtium. 185. 22|
Syrus. 130. 9|

T

TAbellæ. 2. 6|
tabernas. 63. 11|
tabula. 140. 16|
tabulæ. 40. 8| 60. 6| 142. 4|
tabularum. 80. 7|
tabulas. 14. 3|
tabulaſque. 74. 9|
tabulatis. 179. 2|
tabulis. 44. 3| 170. 13|
taceam. 79. 2|
tacitè. 178. 7|
Tagum. 84. 2|
tale. 73. 10| 134. 4| 185. 6|
talem. 69. 1|
tali. 16. 8| 127. 1|
talis. 46. 4| 158. 3|
tam. 10. 9| 16. 6| 37. 8| 60. 10| 61. 1| 62. 1. 8| 68. 4| 70. 3| 76. 9| 87. 5| 91. 9| 93. 10| 96. 20| 98. 3| 102. 14| 108. 8| 109. 11| 121. 5. 7| 139. 9| 161. 6| 183. 15| 188. 4| 5|
tamdiu. 16. 1| 20. 7|
tamen. 2. 4| 10. 17| 15. 5| 17. 13| 19. 3| 23. 5| 28| 3| 29. 1| 33. 9. 12| 34. 6| 35. 9| 44. 4| 47. 12| 51. 12| 61. 2| 62. 8. 13. 16. 22| 64. 24| 65. 5| 66. 3| 70. 10| 78. 2. 3| 85. 9. 12| 88. 9| 92. 3| 102. 6| 106. 10| 108. 5| 109. 11| 111. 9| 121. 15| 124. 9| 126. 14| 127. 6| 129. 11| 133. 2| 140. 8| 143. 3| 144. 5. 8| 147. 10| 148. 5| 150. 2. 3| 153. 4. 13| 154. 4| 160. 2| 162. 10| 165. 8| 166. 10| 171. 17| 172. 11| 174. 12. 15| 177. 2| 182. 14| 185. 11| 186. 10| 187. 10| 188. 7| 189. 1. 7|
tamque. 96. 20|
Tanain. 99. 2|
Tanaquil. 13. 3|
tandem. 6. 7| 14. 12| 28. 18| 30. 6| 52. 14| 53. 7| 76. 10| 80. 5| 84. 5| 85. 17| 111. 10| 135. 6. 11| 142. 7| 158. 13| 165. 11| 175. 3| 177. 16| 185. 13| 189. 10|
tandemque. 92. 11|
tangamus. 120. 7|
tangeut. 123. 2|
tanquam. 20. 3| 32. 4| 68. 17| 74. 21| 86. 13| 103. 20| 150. 15|
tanta. 19. 5| 33. 25| 40. 2| 47. 12| 48. 2| 52. 4| 63. 2. 3. 12| 73. 11| 94. 14| 111. 1| 125. 13| 126. 12| 128. 14| 166. 10| 174. 4| 183. 10| 185. 4|
tantæ. 29. 11| 49. 5| 50. 10| 56. 13| 149. 8|
tanti. 86. 3| 138. 2| 144. 4| 146. 8| 150. 15| 158. 2| 183. 11|
tantis. 65. 11|
tantiſque. 20. 6| 124. 6|
tanto. 63. 13| 64. 2| 95. 6| 143. 8| 154. 16| 161. 4|
tantorum. 34. 7|
tantum. 1. 2| 18. 1| 31. 11| 55. 2| 38. 11| 50. 5| 60. 11| 62. 18| 63. 6| 74. 7| 77. 4| 87. 9| 101. 14| 103. 14| 112. 14| 113. 16| 124. 2| 125. 9| 140. 3| 148. 8| 155. 14. 15| 156. 11| 172. 16|
tantumque. 87. 16|
tantus. 113. 7| 187. 19|
tantuſque. 49. 14|
Tarchondimotus. 148. 13|
tardæque. 48. 9|
tardius. 152. 1| 173. 4|
Tarentina. 38. 18|
Tarentinæque. 40. 8|
Tarentinis. 37. 2|
Tarentino. 39. 13|
Tarentinos. 36. 3|
Tarentinum. 36. 1|
Tarentumque. 59. 14|
Tarentus. 36. 6| 62. 17|
Tarquinii. 13. 3. 4| 17. 2| 20. 7|
Tarquinios. 19. 2| 21. 1|
Tarquinium. 171. 1|
Tarquinius. 11. 6| 12. 6| 14. 5|
Tarracnnis. 187. 16|
Tatio. 6. 8| 31. 8|
Taurum. 188. 21|
taxata. 25. 11| 59. 7|
taxeis. 187. 14|
tecta. 77. 15|
tectis. 28. 15|
Tectoſagique. 76. 6|
tectus. 57. 14|
tegebat. 147. 13|
tegeret. 113. 12|
tegumentis. 134. 9|
tela. 29. 4| 31. 5| 35. 9| 97. 12| 117. 14| 134. 10| 137. 6| 147. 2| 154. 3| 155. 6| 156. 3| 158. 9| 177. 8|
Talesinus. 128. 4| 140. 2. 7|
teli. 38. 7|
telis. 108. 6| 118. 1| 158. 13| 177. 3| 181. 3|
temerario. 57. 16|
temere. 27. 9| 40. 3| 75. 18| 85. 3| 127. 2| 145. 5| 188. 1|
temeritate. 83. 10| 154. 9|
temeritatis. 115. 3|
Tempe. 157. 6|
temperaverunt. 73. 4|
tempeſtas. 7. 4| 56. 22| 68. 15| 102. 14| 120. 9| 148. 5|
tempeſtate. 5. 1. 7. 11| 105. 20| 154. 12| 161. 14| 167. 5|
templa. 21. 10| 65. 10| 73. 18| 100. 17| 164. 9|

Digitized by Google

templis. 28. 1| 60. 2| 79. 4| 140. 2|
templo. 74. 3|
templum. 6. 7| 15. 6| 28. 9| 39. 6| 42. 3| 74. 5|
tempore. 31. 1| 36. 5| 45. 3| 47. 10| 61. 4| 75. 10| 76. 7| 91. 9| 96. 1| 100. 10| 108. 11| 111. 13| 119. 4| 155. 5| 161. 10|
temporis. 32. 2| 82. 3|
temporum. 76. 11|
tempus. 3. 2| 13. 5| 23. 16| 26. 9| 34. 7| 37. 5| 61. 7| 89. 16| 97. 12| 110. 1| 115. 4| 149. 1| 184. 9| 186. 13| 187. 20|
Tencteri. 113. 13|
Tencteros. 183. 16|
tenebant. 95. 3|
tenebantur. 100. 21| 150. 10| 163. 6| 179. 17|
tenebat. 150. 12|
tenebatur. 14. 7| 62. 18| 105. 7| 130. 8|
tenebræ. 155. 18|
tenebras. 98. 12|
tenens. 58. 12| 185. 13|
tenente. 153. 8|
tenere. 170. 10|
tenerentur. 147. 5|
tenerum. 167. 12|
tenetur. 19. 12|
tentabant. 186. 20|
tentarent. 183. 2|
tentalient. 72. 8|
tentaſſet. 174. 5|
tentata. 152. 16|
tentatum. 103. 13| 130. 2|
tentaverant. 95. 17|
tentavere. 104. 8|
tentaverit. 154. 16|
tentavit. 75. 28| 179. 18|
tentoriis. 63. 20|
tentorium. 83. 21|
tenui. 68. 18|
tenuit. 94. 12|
tenus. 31. 10| 98. 12| 203. 12|
tepentes. 32. 9| 59. 17|
Terentius. 107. 6|
tereret. 155. 9|
terga. 43. 5| 57. 15| 58. 8| 60. 20| 181. 20| 187. 6|
tergeminis. 10. 1|
tergiverſantibus. 50. 13|
tergiverſari. 155. 8|
tergo. 29. 9| 71. 5| 103. 6| 117. 8| 154. 11|
Terme. 143. 13|
terminos. 100. 5|
terminum. 99. 1|
terminos. 19. 7|
terra. 37. 6| 47. 1. 14| 49. 9| 53. 9| 58. 6| 69. 9| 77. 17| 81. 15| 102. 1. 22| 106. 10| 113. 21| 130. 6| 152. 10| 184. 10|
terræ. 28. 1| 58. 2| 94. 5| 108. 12|
terram. 165. 10|
terramque. 106. 11|
terrarum. 1. 5| 2. 6| 15. 12| 27. 3| 32. 5| 46. 10| 13| 61. 5| 62. 13| 64. 25| 67. 9| 87. 5| 105. 8| 130. 5| 165. 10| 170. 6|
terrarumque. 103. 17|
terras. 36. 9| 40. 1| 94. 2. 6| 158. 17| 182. 4| 190. 6|
terriſque. 142. 5|
terrebat. 80. 2|
terrere. 103. 12|
terreſter. 47. 13|
terreſtribus. 167. 7|
terribili. 134. 7|
terribilis. 27. 1| 73. 26| 124. 15|
terribilius. 55. 9| 64. 3|
terrigenas. 35. 8|
terris. 66. 2| 111. 11|
territabant. 68. 1|
territaret. 47. 12| 76. 15|
territus. 20. 6|
terrore. 34. 9| 37. 25| 49. 14| 93. 9| 100. 18| 101. 1| 113. 8|
terrore. 37. 6| 45. 12| 100. 13| 114. 15| 123. 6| 156. 13| 175. 3|
terrorem. 25. 8| 50. 1|
terroremque. 19. 12|
terrori. 22. 2| 39. 2|
terroris. 182. 23|
terruere. 110. 4. 10|
terruiſſes. 144. 12|
terruit. 35. 3| 49. 8| 73. 21|
tertia. 54. 9| 96. 18| 114. 2| 118. 8| 119. 15| 177. 13|
tertiam. 38. 11| 44. 11| 87. 13| 185. 16|
tertio. 63. 1| 64. 15| 75. 10| 76. 12| 187. 9|
tertium. 57. 12| 76. 7| 94. 10| 124. 11|
tertius. 74. 10| 78. 2| 139. 7| 164. 1|
teſtamenta. 103. 8|
teſtamenti. 89. 5|
teſtamentum. 89. 2| 167. 9|
teſtis. 93. 8|
teſtudine. 113. 22|
Teuta. 54. 13|
Thalam. 92. 14|
Thapſum. 159. 13|
Thapſus. 164. 3|
theatri. 155. 18|
theatris. 149. 11|
theatrum. 66. 15| 164. 20|
theatrum. 36. 21|
Thebas. 66. 12|
Themiſtoclem. 69. 12|
Theodotos. 158. 15|
Thermopylarum. 49. 4|
Thermopylas. 69| 3|
Thermus. 151. 11|
theſauris. 117. 5|
theſauroque. 91. 14|
theſaurorum. 186. 12|
Theſſali. 40. 6|
Theſſalia. 155. 13| 166. 7|
Theſſaliæ. 37. 5| 155. 8|
Theſſaliam. 97. 10| 161. 4|
Theſſaliaque. 149. 3|
Theſſalica. 157. 5|
Theſſalici. 157. 12|
Theutobochus. 97. 9|
Theutoni. 94. 1|
Theutonis. 95. 12|
Theutonos. 95. 1|
Thoas. 68. 6|
Thorius. 143. 6|
Thracas. 73. 2|
Thrace. 134. 13|
Thraces. 97. 8| 180. 13|
Thraciæ. 75. 17| 76. 4| 148. 14|
Thraciam. 98. 9| 103. 13| 119. 1|
Thracio. 68. 13|
Thracum. 73. 3| 98. 4| 182. 16|
Thraſymenus. 57. 22|
Thurios. 134. 7|
thuris. 104. 6|
Tiberim. 19. 10|
Tiberinum. 11. 3| 221. 5|
Tiberinus. 4. 2|
Tiberis. 22. 7|
Tiberius. 107. 4| 122. 1|
tibiarum. 67. 3|
tibias. 48. 17|
tibiis. 68. 20|
Tibur. 22. 4|
Ticino. 57. 8|
Ticinum. 57. 4|
Tigrane. 186. 7|
Tigranem. 103. 19|
Tigurini. 94. 1|
Tigurinorum. 96. 18|
timens. 122. 3| 162. 4| 179. 12| 188. 14|
timere. 164. 7|
timerent. 171. 4|
timeretur. 77. 6| 90. 4| 115. 6|
times. 154. 17|
timet. 92. 9|
timor. 68. 3|
timore. 38. 9|
timuerat. 40. 9|
tirocinia. 62. 14|
Tiriumque. 54. 12|
Tito. 31. 8|
titulo. 36. 2| 124. 6| 190. 6|
titulorum. 176. 4|

titulos. 102. 21|
Tituzio. 112. 19|
togæ. 12. 9| 56. 26| 178| 7|
togas. 185. 3|
toleranda. 86. 6|
tolerare. 16. 2|
tollere. 249. 12|
tollit. 10. 13| 22. 4|
Toloſtobogi. 72. 6|
Tolumnio. 25. 13|
tonent. 167. 5|
tormentis. 98. 4|
tormentorum. 77. 26|
Torquati. 30. 3|
Torquato. 30. 8|
Torquatus. 107. 4|
torquem. 30. 2| 54. 6|
torques. 184. 4|
torquibus. 54. 7|
torrente. 59. 5| 65. 3|
torrentibus. 181. 5|
tot. 2. 1| 20. 6| 34. 9| 37. 2| 39. 3| 40. 2| 60. 22. 23| 64. 9| 106. 10| 124. 6| 129. 9| 139. 4| 140. 12| 190. 3|
tota. 37. 17| 39. 16| 44. 3| 52. 25| 62. 6| 64. 22| 58. 6| 63. 13| 69. 8| 83. 5| 88. 16| 102. 1| 115. 10| 122. 1| 143. 4| 147. 2|
totam. 2. 6| 18. 17| 28. 25| 36. 3| 38. 4| 44. 9| 46. 6| 61. 15| 62. 4| 105. 3| 109. 3| 245. 12| 187. 4|
totamque. 2. 10| 134. 5|
totidemque. 41. 9|
toties. 60. 10|
totis. 62. 19| 129. 5| 133. 6| 149. 3|
totius. 11. 5| 37. 4| 100. 6| 136. 10. 12| 258. 15| 269. 2| 189. 9|
totiusque. 36. 7| 125. 8| 148. 15|
toto. 32. 5| 68. 9| 69. 12| 79. 14| 80. 9. 14| 85. 2| 94. 2| 98. 12| 102. 4| 106. 15| 111. 2| 118. 9| 139. 7| 148. 8| 149. 10| 159. 3| 166. 6| 170. 6| 175. 12| 179. 10|
totoque. 189. 5|
totum. 3. 4| 35. 5| 46. 13| 52. 3| 54. 12| 60. 15| 102. 18| 148. 7| 154. 3| 162. 12| 174. 15|
totus. 98. 7| 126. 4| 148. 10| 178. 7|
trabeæ. 12. 7|
trabeis. 27. 15| 84. 4|
tractatum. 77. 1| 190. 4|
tractu. 93. 3| 95. 19|
tractum. 31. 9|
tradere. 97. 3|
tradidere. 38. 11|
tradiderit. 22. 8|
tradidiſſe. 102. 16|
tradidiſſet. 68. 10|
traditam. 77. 7| 168. 9|
traditos. 44. 4|
traditus. 92. 11|
traherent. 29. 17|
trahentes. 189. 5|
trahi. 44. 5|
Trajano. 3. 7|
trajecerat. 178. 18|
trajecto. 183. 23|
tranquillo. 114. 11|
trans. 42. 1| 93. 4| 123. 8|
tranſactum. 173. 4|
tranſeunti. 152. 6|
transferente. 167. 3|
transfert. 17. 12|
transfugæ. 127. 9|
transfugam. 15. 1|
transfugas. 132. 6|
transfugis. 58. 7|
tranſgreditur. 113. 24|
tranſgreſſus. 101. 9| 104. 5|
tranſiliit. 240. 4|
tranſilire. 95. 9| 103. 13|
tranſiluere. 95. 17|
tranſire. 98. 2|
tranſiſſet. 117. 2|
tranſit. 49. 8| 103. 3| 114. 2|
translata. 121. 11|
translataque. 41. 6|
tranſmarina. 118. 1|
tranſmarinæ. 11. 7|
tranſmarinam. 87. 13|
tranſmarini. 5. 9|
tranſmarinos. 36. 5|
tranſmiſerat. 169. 15|
tranſtuliſſet. 10. 18|
tranſtulit. 111. 8|
tranſnatat. 29. 10|
tranſverſam. 161. 15|
tranſverſum. 149. 15|
tranſvexit. 74. 10|
traxerunt. 75. 2|
traxere. 138. 25|
traxiſſet. 157. 4|
traxit. 75. 4| 90. 12| 130. 10|
Trebia. 57. 8|
trecenta. 49. 17| 69. 13| 155. 17|
trecentarum. 174. 10|
trecenti. 20. 1| 24. 7|
trecentis. 96. 4|
trecentorum. 49. 8| 69. 4|
tremente. 39. 17|
tremor. 58. 2|
trepidæ. 39. 18|
trepidantis. 114. 4|
trepidaret. 20. 2|
trepidatio. 70. 2| 75. 11| 113. 18| 114. 4|
trepidationem. 176. 9|
trepidatum. 48. 12| 166. 6|
trepidi. 28. 10|
trepidis. 114. 5|
trepidum. 154. 16|
tres. 33. 2| 150. 8| 170. 1| 185. 8|
Treviros. 112. 24|
tria. 188. 2|
tribu. 124. 5|
tribunal. 185. 7|
tribunatu. 123. 8|
tribunatum. 45. 5|
tribunatus. 104. 4| 125. 7|
Tribuni. 49. 1| 122. 8| 123. 13| 151. 3| 152. 1|
tribunitia. 121. 1|
tribunitiis. 130. 3|
tribunis. 117. 16| 119. 13|
tribuno. 44. 13| 49. 12| 112. 3| 123. 10| 154. 4|
tribunos. 48. 7|
tribunum. 137. 9|
tribunus. 116. 13|
tribus. 6. 12| 30. 3| 51. 10| 60. 5| 100. 2| 120. 7| 136. 7| 181. 11|
tribuſque. 165. 9|
tributa. 55. 12|
tributaria. 97. 9|
Tridentinis. 95. 14|
triduum. 74. 9|
trifariam. 188. 2|
triginta. 133. 7|
Trigitacini. 189. 5|
tripertito. 94. 16|
triplex. 61. 9|
triremibus. 179. 4|
triſte. 56. 4| 162. 1|
triſtius. 127. 14|
trium. 76. 11| 150. 9|
triumphabat. 164. 4|
triumphalis. 24. 1|
triumphantis. 65. 14|
triumphantium. 109. 2|
triumphare. 121. 10|
triumpharent. 143. 15|
triumpharet. 48. 17| 76. 6|
triumphatum. 151. 15|
triumphatur. 12. 9|
triumphavimus. 22. 4|
triumphavit. 10. 17| 51. 15|
triumphi. 72. 8| 95. 11| 138. 14|
triumpho. 48. 15| 90. 3| 92. 12| 93. 10| 180. 3|
triumphorum. 33. 12|
triumphos. 36. 6| 149. 11| 187. 19|
triumphum. 48. 14| 52. 11| 74. 8| 149. 13| 163. 12|
triumphus. 40. 4| 51. 7| 70. 2| 78. 10| 79. 5| 87. 9| 111. 4|

triumvir. 188. 11|
triumviratus. 170. 3|
triumviros. 171. 11|
triophaea. 84. 8| 85. 15| 95. 12|
trophaei. 183. 18|
trophaeum. 54. 7|
truces. 170. 6| 182. 6|
trucidantur. 138. 13|
trucidare. 145. 11|
trucidati. 30. 1|
trucidatis. 128. 10| 166. 1|
trucidatus. 157. 10|
tuba. 80. 6|
tubam. 182. 12|
tuendae. 121. 2|
tuerentur. 17. 2| 28. 10|
tueri. 125. 1|
tuliſſet. 174. 5|
tulit. 4. 5| 45. 5|
Tullia. 14. 9|
Tullius. 13. 1|
Tullus. 9. 4| 16. 10|
tum. 11. 4| 14. 14| 16. 4| 18. 12| 27. 5. 12| 28. 5| 30. 9| 36. 8| 37. 11| 38. 9. 18| 40. 8| 45. 9| 46. 9| 48. 4| 50. 8| 56. 11| 59. 11| 69. 3. 10| 77. 8| 79. 12| 88. 12| 96. 7. 8| 100. 16| 112. 4| 115. 7| 116. 6| 117. 9. 13| 124. 15| 128. 10| 137. 8| 139. 13| 143. 9| 145. 7| 146. 9| 147. 3| 151. 4. 10| 160. 15| 168. 8| 171. 14| 175. 5. 9| 179. 8| 188. 13| 190. 8|
tumidae. 180. 10|
tumulo. 84. 13|
tumulos. 66. 9| 73. 9| 96. 19| 116. 13| 125. 9|
tumultu. 88. 10| 106. 1| 114. 3| 123. 6| 124. 14| 136. 8|
tumultuatum. 185. 20|
tumultus. 44. 12| 100. 10| 130. 4|
tumulum. 49. 2| 173. 2| 183. 18|
tunc. 4. 5| 19. 6| 22. 6| 25. 12| 26. 4| 35. 6| 38. 4| 52. 7| 52. 9| 57. 5. 20| 60. 20| 65. 4| 85. 18| 91. 14| 101. 22| 125. 2| 146. 2| 150. 1| 156. 13| 163. 14| 181. 8| 183. 7| 188. 4|
tuoleroque. 12. 9|
turbantibus. 156. 13| 181. 7|
turbares. 106. 6| 124. 11|
turbatione. 169. 8|
turbaverit. 37. 9|
turbida. 87. 12|
turbidis. 144. 11|
turbinibus. 117. 2|
turbo. 57. 4| 100. 11| 139. 7| 166. 3|
Turdulos. 82. 10|
turmae. 57. 6|
turpe. 119. 6| 151. 14|
turpemque. 57. 2|
turpeſque. 88. 12|
turpi. 91. 7| 169. 4|
turpiter. 183. 12|
turpitudinem. 34. 1|
turpitudini. 88. 5| 135. 5|
turres. 37. 17| 93. 14|
turribus. 40. 9| 84. 13| 96. 12| 179. 2|
turribuſque. 202. 2|
turrim. 61. 19|
Tuſciae. 12. 7|
Tuſciſque. 5. 8|
Tuſco. 107. 2|
Tuſcos. 18. 15|
Tuſculano. 21. 3|
tutelam. 5. 3| 184. 5|
tuti. 53. 4|
Tutia. 143. 13|
turis. 152. 7|
tuus. 172. 4|

V

VAccaeos. 82. 20| vaccaeoſque. 186. 20|
vacuam. 151. 16|
vadentem. 62. 7|
vadimonii. 30. 6|
vadis. 112. 9| 154. 1|
vae. 29. 8|
vagabantur. 27. 5|
vagitum. 4. 3|
vagos 98. 8|
Valentia. 143. 13|
valere. 20. 6|
Valerius. 18. 3| 30. 4|
valere. 177. 7|
valida. 14. 13|
validiſſima. 188. 8|
validiſſimae. 188. 17|
validiſſimas. 106. 7| 183. 18|
validiſſimaſque. 119. 2|
validiſſimi. 102. 17|
valido. 57. 4|
validum. 75. 18|
vallabantur. 181. 12|
vallata. 81. 5|
vallatam. 92. 4|
vallaverat. 69. 18| 73. 6|
valle. 112. 17|
vallem. 95. 2|
valles. 181. 4|
vallis. 35. 10|
vallo. 116. 2. 4| 153. 2| 155. 2|
vallum. 5. 3| 83. 20| 152. 9|
valuit. 85. 5| 103. 8|
vana. 159. 4|
vanitas. 176. 4|
Varguntii. 148. 2|
Vari. 184. 17|
variis. 5. 10| 16. 6|
vario. 21. 4| 25. 1|
variumque. 152. 12|
varius. 166. 8| 167. 1|
Varo. 154. 7| 183. 4|
Varro. 59. 4| 109. 6|
Varrone. 153. 3|
Varum. 53. 2|
Varus. 93. 8| 162. 7| 185. 8|
vaſtantur. 129. 2|
vaſtaret. 155. 8|
vaſtaſſent. 27. 4|
vaſtata. 49. 17|
vaſtatam. 130. 6|
vaſtatio. 128. 14|
vaſtatione. 56. 20| 134. 6|
vaſtaverant. 70. 1|
vaſtavit. 31. 20| 98. 10| 131. 6|
vaſtitatem. 117. 10|
vatibus. 15. 8|
vaticinans. 147. 1|
vaticinatori. 83. 9|
uber. 4. 4|
uberius. 32. 7|
uberrimas. 119. 0|
uberrimaſque. 39. 14|
ubi. 10. 12| 19. 11| 28. 11. 12| 48. 10| 49. 8| 51. 4| 58. 21| 59. 14| 64. 21| 71. 2| 86. 14| 92. 9| 102. 21| 108. 6| 122. 9| 149. 1| 152. 17| 158. 6| 160. 4| 180. 2| 188. 8|
ubique. 184. 6| 189. 9|
vecordia. 28. 15| 177. 16|
vecordiae. 108. 20|
vecta. 14. 10|
vectigalia. 120. 2| 121. 12|
vectigalibus. 126. 1|
vehementer. 124. 7|
vehementior. 37. 3|
vehementius. 43. 2| 58. 3| 73. 1| 157. 12| 187. 2|
vehementiuſque. 29. 15|
vehis. 154. 17|
Veientem. 42. 12|
Veientes. 5. 15| 24. 4| 25. 3| 26. 4|
Veientium. 25. 10|
Veios. 22. 6|
vel. 27. 14| 33. 17| 35. 1| 39. 7. 9| 52. 1| 62. 6| 77. 14| 79. 2| 87. 11| 93. 13| 105. 7| 155. 4. 15| 157. 7| 162. 4| 166. 3| 181. 2|
vela. 36. 10|
velato. 31. 4|
velificantes. 109. 2|
velificatus. 28. 7|

Digitized by Google

Velini. 31. 12|
velis. 68. 1| 129. 6| 174. 7|
vellent. 77. 9|
vellet. 15. 3. 5| 86. 7| 94. 6| 112. 13| 126. 11| 150. 2| 162. 15|
velocitare. 24. 1| 94. 17|
velocitatem. 108. 13|
velocitas. 48. 5|
velociter. 62. 5|
veloque. 179. 13|
velox. 53. 4|
velut. 2. 11| 28. 13| 52. 3| 68. 14| 83. 9| 97. 5| 134. 1| 144. 12| 161. 9| 165. 2| 170. 1| 156. 11| 182. 16| 183. 20|
veluti. 11. 5| 36. 4| 65. 64| 100. 11|
venæ. 80. 12|
venale. 30. 7|
venalem. 92. 13|
venalis. 63. 9| 92. 15|
venatum. 139. 2|
venas. 110. 6|
venatione. 51. 21
venatore. 93. 13|
vendidit. 184. 5|
venditantes. 29. 6|
veneno. 87. 2| 89. 13| 103. 16| 109. 6| 111. 4|
venenoque. 187. 13|
venerans. 5. 14|
venerat. 117. 11|
venerati. 28. 13|
veneratus. 21. 10|
venare. 111. 12| 143. 10|
Veneri. 110. 15|
veneris. 132. 12|
venerant. 97. 11|
Venetia. 95. 19|
Venetis. 112. 7|
veni. 113. 5|
veniam. 186. 10|
venias. 113. 6|
veniebant. 88. 16|
veniebat. 37. 7| 63. 14| 102. 2|
venientem. 110. 5|
venientes. 57. 12|
venienti. 178. 11|
venientia. 110. 11|
venientibus. 27. 8| 188. 5|
venierunt. 141. 6|
venire. 73. 3| 156. 16| 169. 7| 189. 7|
veniret. 151. 5| 134. 4| 173. 9| 185. 16|
venis. 182. 4|
veniſſet. 27. 16| 47. 1| 57. 5| 74. 5| 116. 6|
venit. 50. 9| 60. 18| 80. 3| 91. 3| 98. 12| 120. 12| 139. 4| 165. 8| 187. 3|
venter. 43. 10|
Ventidius. 175. 21|
ventis. 49. 14| 51. 8| 81. 1| 102. 16| 154. 15| 179. 12|
vento. 58. 12|
ventosum. 63. 3| 179. 3|
ventoſum. 96. 7|
ventum. 110. 11|
venturis. 73. 7|
venturus. 174. 7|
Venuleii. 141. 2|
venumdedit. 187. 18|
vera. 27. 16| 91. 11| 168. 16|
veram. 25. 6| 86. 7|
verba. 124. 8| 131. 3|
verberare. 15. 1|
verbo. 172. 13|
Vercingentorix. 114. 16|
vere. 46. 9| 59. 15| 86. 3| 121. 11|
vereque. 47. 13|
Vergelli. 59. 5|
vergentia. 161. 12|
veris. 76. 1|
vernat. 32. 7|
veroi. 152. 15|
vero. 27. 2| 18. 6| 24. 4| 28. 6| 30. 9| 38. 11| 46. 2| 48. 8| 66. 13| 76. 6. 12| 108. 14| 113. 14| 124. 15| 129. 7| 136. 5| 155. 6| 169. 2| 184. 17|
verſe. 56. 10|
verſibus. 147. 1|
verſo. 104. 5|
verſus. 108. 3|
verterit. 95. 4|
Verulis. 22. 3|
verum. 45. 7| 104. 8| 127. 3| 170. 9| 172. 15|
veſaniæ. 124. 11|
veſcerentur. 182. 12|
veſpere. 176. 11|
Veſtæ. 8. 7| 28. 2|
veſtales. 140. 3|
veſte. 33. 3| 132. 3|
veſtigia. 19. 9| 30. 1|
veſtigiis. 179. 14|
veſtigio. 69. 6|
veſtigium. 26. 3|
veſtis. 178. 9|
veſtium. 80. 6|
Veſuvius. 32. 11| 134. 2|
veſtreretur. 52. 5|
veteranis. 168. 6. 11|
veteranorum. 162. 9|
veteranos. 171. 4|
veterem. 66. 13| 118. 16|
veteribus. 112. 15|
vetuit. 98. 9|
Veturis. 42. 11|
Veturio. 33. 13|
vetus. 56. 3| 141. 7|
vexarat. 49. 20|
vexilla. 126. 6|
vexillis. 117. 12|
vexillum. 133. 8|
vi. 9. 2| 89. 9| 138. 4. 5| 187. 10|
via. 176. 11| 181. 8|
viæ. 189. 6|
viam. 34. 12| 47. 7| 133. 6|
vias. 73. 14| 115. 4|
viator. 126. 15|
Vibio. 182. 3|
Vibium. 181. 13|
vibrantia. 117. 13|
vibrare. 37. 17|
viceris. 31. 12|
viceritis. 182. 10|
vicerunt. 57. 12|
vices. 80. 15|
vicimus. 69. 9|
vicina. 173. 3| 183. 5|
viciſſet. 177. 17|
viciſti. 116. 8|
vicit. 48. 2| 55. 62| 92. 3| 165. 4|
vicorum. 91. 12| 134. 6|
vicos. 131. 6| 132. 5|
victa. 62. 8| 81. 7| 88. 14| 119. 12| 183. 7| 189. 12|
victæ. 61. 11|
victam. 72. 15|
victi. 149. 7| 184. 13|
victima. 5. 5|
victimæque. 172. 6|
victimam. 165. 3|
victimarum. 155. 17|
victimas. 11. 2|
victimis. 165. 8|
victis. 19. 6| 29. 8|
victiſque. 109. 12|
victo. 10. 15| 55. 10| 70. 2. 5| 143. 12| 154. 8| 186. 7|
victor. 5. 1| 39. 16| 47. 7| 48. 13| 49. 22| 64. 19| 68. 17| 69. 11| 82. 1| 83. 2| 95. 7| 109. 11| 111. 2| 121. 6| 122. 5| 137. 8| 163. 12| 176. 9| 184. 3|
victore. 139. 9|
victorem. 31. 2| 39. 12| 60. 10| 189. 2|
victores. 40. 19| 81. 15| 143. 14| 145. 5| 177. 7|
victori. 71. 9|
victoria. 12. 7| 31. 3. 11| 35. 9| 36. 2| 38. 19| 48. 17| 50. 18| 52. 4| 59. 10. 13| 66. 8| 81. 14| 84. 6| 90. 13| 106. 6. 14| 108. 8. 13| 109. 12| 114. 5| 136. 10| 139. 14| 181. 15| 186. 1. 3|
victoriæ. 35. 12| 41. 3| 48. 5| 49. 9| 51. 1| 62. 7| 64. 14| 65. 10| 74. 12| 93. 8. 12| 95. 5| 97. 3| 108. 19| 116. 6| 184. 1| 188. 10| 189. 8|
victoriam. 21. 12| 25. 6| 31. 5| 38. 5. 10. 13| 40. 2| 56.

1| 51. 11| 60. 13| 65. 25| 71. 4| 80. 3| 86. 7| 89. 15| 93. 17| 157. 1| 163. 7| 172. 16| 179. 9|
victoriarum. 67. 9|
victorias. 145. 10|
victoribus. 50. 16| 163. 3|
victoriis. 24. 9| 135. 4|
victoriiſque. 46. 14|
victoris. 74. 12| 209. 10| 149. 7|
victorum. 181. 13|
victos. 23. 1. 12| 54. 5| 131. 11| 152. 10| 163. 5.
victrix. 128. 6|
victum. 48. 3| 159. 4|
victus. 50. 15| 66. 2| 68. 5. 8| 73. 17| 74. 13| 92. 23|
vicus. 58. 4|
videantur. 8. 3|
videatur. 29. 24| 182. 6|
videbantur. 65. 2| 73. 20| 208. 4| 172. 2|
videbatur. 5. 4| 77. 3| 78. 4| 108. 27| 158. 3| 166. 2| 187. 25|
videlicet. 22. 4| 159. 11| 163. 7|
videndum. 170. 11|
vident. 28. 11| 36. 13| 187. 12|
videntes. 139. 3|
videntibus. 108. 6|
video. 39. 1|
videtur. 10. 8|
viderent. 113. 19|
viderentur. 19. 8| 48. 8| 82. 1| 156. 12|
videret. 44. 7| 47. 3| 48. 3| 82. 6| 167. 13| 173. 2|
videretur. 10. 19| 13. 6| 18. 20| 24. 3| 27. 1| 43. 1| 47. 7| 62. 12| 63. 5| 68. 12| 73. 7| 84. 9| 99. 10| 102. 16| 112. 21| 126. 13| 145. 13| 156. 8| 222. 1| 170. 11| 184. 21|
videri. 138. 5| 193. 25|
viderunt. 108. 6| 189. 3|
vides. 5. 2| 30. 13| 103. 1| 222. 9|
vidiſſes. 40. 6|
vidiſſes. 64. 6|
vidit. 74. 8| 92. 13| 104. 8| 155. 15| 180. 3|
vigeſimo. 39. 18|
vigilaret. 9. 1|
vigilia. 114. 2|
vigiliam. 160. 15|
vigiliis. 83. 11|
viginti. 33. 12| 155. 6| 165. 12| 175. 13| 182. 20|
vigor. 142. 8|
viliſque. 63. 14|
viliſſimi. 137. 8|
viliſſimum. 146. 8|
villa. 140. 12|
villarum. 134. 6|
vim. 50. 1| 126. 16|
viminibus. 134. 9|
vincendi. 128. 17|
vincentibus. 137. 24| 173. 16|
vincere. 42. 6| 53. 4| 39. 10| 163. 2| 183. 11|
vincerentur. 75. 10| 110. 13| 113. 21|
vinceret. 91. 7| 112. 10| 119. 12|
vinceretur. 158. 20|
vinci. 64. 9| 63. 2| 84. 9| 132. 8|
vincimus. 50. 8|
vinctum. 25. 5|
vinctus. 92. 13|
vincula. 77. 16| 124. 9|
vinculis. 50. 2| 89. 12| 134. 3|
vinculo. 96. 16|
Vindelicos. 180. 15|
Vindelicus. 93. 8|
vindex. 123. 5|
vindicabatur. 172. 12|
vindicandum. 17. 9|
vindicant. 140. 6|
vindicantem. 92. 8|
vindicare. 64. 12| 103. 18|
vindicaret. 38. 8| 132. 8|
vindicaretur. 139. 11|
vindicari. 134. 1|
vindicaſſet. 42. 10|
vindicaturus. 37. 4|
vindicavere. 187. 15|
vindicavit. 43. 2| 45. 20|
vindicem. 46. 2|
vindices. 17. 12|
vindicta. 171. 9|
vindictam. 49. 19|
vini. 96. 1|
Vinnium. 187. 8|
violant. 37. 1|
violare. 160. 12|
violarent. 173. 10|
violaret. 131. 24|
violaſſet. 89. 17|
violata. 84. 6| 100. 17|
violavit. 70. 12|
violentia. 63. 3| 101. 0|
violentiam. 48. 1| 184. 19|
violentum. 47. 16|
violentus. 93. 3|
vipera. 185. 13|
vir. 12. 1| 25. 6| 63. 15| 75. 13| 83. 8. 12| 87. 7| 99. 11| 101. 1| 116. 8| 142. 4|
vires. 73. 2| 82. 3. 7| 102. 27| 139. 9|
virgæ. 45. 4|
virginem. 6. 2| 44. 3|
virgines. 5. 13| 21. 4|
virginibus. 8. 7|
virginis. 10. 9|
virginitatis. 62. 12|
Virginius. 44. 8|
virginum. 20. 4| 68. 12|
virgis. 18. 9| 185. 2|
virgula. 15. 4| 69. 12|
virgultis. 57. 14| 135. 10|
viri. 8. 2| 20. 3| 38. 20| 43. 8| 64. 7| 82. 14| 85. 12| 95. 6| 103. 4| 136. 4| 138. 3| 143. 2| 144. 4| 158. 1| 161. 11|
Viriatus. 83. 12|
viribus. 6. 11| 37. 4| 49. 20| 62. 25. 29| 63. 14| 68. 10| 73. 3| 82. 3| 109. 9| 128. 7| 127. 10| 129. 3| 135. 6| 136. 12| 148. 2| 149. 3| 150. 6| 184. 14|
Viridomarum. 64. 8|
virilia. 158. 16|
virilis. 168. 13|
viris. 3. 2| 26. 60| 37. 6| 62. 2| 68. 3| 76. 9| 86. 6| 133. 8| 134. 1| 135. 10| 142. 7| 174. 8|
viriſque. 62. 2|
virium. 134. 24| 155. 14| 176. 2|
viro. 85. 8| 124. 2| 142. 7|
virorum. 5. 12| 83. 12| 78. 16|
virorumque. 58. 2|
viros. 84. 12| 82. 13| 167. 2| 173. 9|
virtus. 3. 2| 10. 10| 20. 4| 26. 12| 27. 12| 38. 5. 18| 85. 3| 154. 3. 6| 55. 5| 172. 14|
virtute. 23. 9| 38. 43| 39. 12| 47. 22| 48. 22| 60. 20. 17| 63. 12| 94. 13| 100. 3. 15| 158. 8| 160. 11|
virtutem. 10. 5| 17. 1| 28. 9| 172. 16|
virtuti. 96. 5| 127. 7|
virtutibus. 88. 9|
virtutis. 9. 5| 42. 2| 47. 14| 50. 6| 53. 2| 84. 12| 142. 4| 159. 1|
virtutum. 20. 6| 26. 10|
vixit. 42. 2|
virum. 14. 9| 20. 1| 23. 10| 39. 11| 75. 17| 106. 8| 160. 16| 186. 11|
vis. 5. 8| 26. 10| 56. 12| 63. 3| 113. 17| 106. 12| 160. 2| 163. 6| 177. 2|
viſa. 13. 2| 25. 3| 26. 2| 187. 19|
viſcera. 136. 10| 160. 4|
viſceribus. 62. 14|
viſi. 97. 2|
viſos. 71. 9|
viſum. 7. 3| 82. 9| 94. 4| 159. 5| 183. 5| 190. 1|

Viſurgim. 184. 6|
viſurum. 86. 4|
viſus. 106. 14|
vita. 180. 1|
vitam. 48. 16| 108. 7|
vitem. 104. 9|
vitia. 100. 7| 120. 7| 183. 15|
vitibus. 31. 10|
vitigioeis. 124. 3|
vitiis. 87. 12| 119. 12| 175. 1|
vitiis. 25. 9|
vivebat. 38. 13|
viventium. 52. 2|
vivere. 99. 5| 111. 7| 140. 14|
viveret. 66. 14|
vivique. 111. 3|
vivus. 50. 9| 117. 16|
vix. 17. 16| 28. 6| 53. 8| 55. 7| 60. 6| 79. 3| 71. 4| 95. 10| 118. 3| 154. 2| 177. 13|
vixdum. 117. 11| 131. 65|
vixere. 86. 15|
vixit. 157. 5|
ulciſcerentur. 6. 4|
ulciſcitur. 166. 7|
ulla. 77. 12| 108. 9| 112. 19| 156. 15| 179. 9|
ulli. 126. 11|
ullis. 148. 2|
ollius. 85. 3|
ullo. 66. 5| 155. 14|
ullus. 40. 3| 112. 6|
ulterior. 153. 2|
ulteriorem. 183. 6|
ulterius. 69. 13| 98. 9| 101. 2| 114. 5| 174. 5|
ultima. 10. 11| 115. 6|
ultimæ. 56. 18| 75. 13|
ultimam. 87. 1|
ultimis. 27. 2| 28. 5|
ultimo. 50. 14|
ultimos. 62. 21| 63. 16|
ultimum. 58. 4| 59. 7| 63. 5| 131. 7| 136. 10| 173. 9|
ultio. 70. 7| 79. 63| 91. 5| 113. 1| 171. 7|
ultione. 50. 17|
ultionem. 17. 8| 21. 3| 33. 2| 56. 1| 61. 19| 85. 17| 98. 9| 158. 1| 171. 5|
ultiones. 169. 9|
ultor. 81. 16|
ultoris. 172. 12|
ultores. 117. 7|
ultra. 1. 4| 65. 9| 66. 6| 113. 14| 147. 4| 183. 6|
ultraque. 81. 19| 84. 1|
ultro. 8. 1| 9. 5| 11. 8| 19. 5| 25. 5| 41. 3| 47. 7| 51. 7| 67. 8| 104. 3| 153. 3| 175. 6| 189. 8|
ultus. 10. 9| 76. 2|
umbras. 103. 7|
Umbri. 34. 7|
Umbria. 151. 11|
Umbros. 128. 4|
uos. 20. 4| 24. 6| 36. 4| 61. 6| 62. 6| 64. 14| 108. 14| 125. 12| 126. 7| 153. 3. 13| 156. 14| 157. 6|
unam. 78. 10|
unci. 138. 15|
unde. 35. 15| 36. 14| 106. 9| 119. 13. 15| 120. 4. 12| 121. 14| 126. 4| 137. 4| 138. 5| 183. 21|
undecim. 116. 12| 148. 11|
undique. 19. 9| 68. 21| 80. 16| 81. 4| 87. 3| 96. 11| 108. 6. 7| 117. 10. 11. 13| 126. 13| 137. 5| 154. 2. 17| 155. 9| 158. 13| 161. 14| 166. 12| 176. 11| 185. 7| 186. 13| 187. 12|
uni. 173. 5. 8|
Unimanum. 84. 3|
univerſæ. 81. 2|
univerſam. 2. 8|
oniverſuſque. 26. 3|
unius. 1. 5| 5. 11| 10. 7| 37. 16| 48. 15| 167. 1| 185. 12|
uno. 66. 10| 80. 1| 97. 6| 100. 15| 101. 8| 103. 4| 143. 1| 159. 2. 4| 162. 5|
unoque. 39. 13|
unquam. 86. 5| 108. 8| 162. 5|
unum. 5. 11| 28. 17| 36. 1| 38. 6| 80. 16| 95. 10| 110. 9| 124. 9| 127. 7| 136. 1| 54. 17| 161. 12| 164. 9| 185. 5| 186. 7|
unus. 28. 3| 87. 7| 124. 9| 127. 8| 176. 14| 177. 6| 182. 7|
vocabantur. 7. 1| 144. 7|
vocabatur. 75. 15|
vocant. 38. 4| 66. 10| 86. 10| 95. 2| 96. 3| 160. 4|
vocantur. 61. 11|
vocaretur. 26. 4| 60. 15| 110. 1| 190. 5|
vocari. 7. 7|
vocatis. 133. 8|
vocavere. 106. 4|
voce. 77. 11| 185. 1|
vocem. 67. 2| 85. 11| 177. 7|
voces. 156. 18|
vocetur. 127. 5|
vociferationes. 66. 14|
volebant. 86. 6| 134. 1|
volebat. 89. 11|
volens. 106. 16|
volente. 165. 1|
volentibus. 26. 11| 77. 7|
Volerone. 42. 7|
volitabant. 34. 10| 114. 4|
volitabat. 103. 17|
volitans. 112. 6|
volitare. 162. 13|
volitarent. 61. 3|
volitaret. 123. 9|
Volſci. 23. 7|
Volſcorum. 40. 1|
Volſinii. 41. 4|
volucres. 171. 15|
voluctreſque. 48. 9|
volucribus. 73. 9|
voluerat. 15. 2|
voluerunt. 143. 15| 171. 3|
voluit. 63. 10| 91. 13| 105. 12| 140. 14|
volumus. 108. 10| 127. 6|
voluntaria. 33. 19| 91. 6| 69. 12| 132. 11|
voluntario. 50. 13|
voluntarii. 42. 8|
vos. 177. 7| 182. 8|
vota. 54. 9|
votis. 22. 5| 47. 10|
votum. 54. 7| 182. 11|
vovere. 54. 6|
vos. 126. 10| 154. 17|
urbe. 18. 2| 19. 1| 25. 12| 33. 3| 39. 5| 43. 1| 44. 1| 61. 6| 62. 22| 65. 12| 76. 9| 97. 7| 126. 6| 128. 11| 130. 2| 131. 5| 136. 2| 136. 11| 140. 13| 147. 2| 149. 7| 151. 16| 182. 1| 189. 11|
urbem. 5. 1. 7| 6. 9| 7. 2| 17. 1| 18. 8| 26. 10. 16| 29. 15| 30. 7| 38. 11. 16| 39. 5. 17| 40. 3| 62. 23| 63. 6| 68. 13| 76. 4| 78. 7| 80. 1| 92. 3. 6. 13| 95. 18| 100. 21| 101. 3| 127. 9| 128. 1| 129. 3. 4| 138. 8| 145. 11| 148. 4. 6| 188. 9|
urbemque. 61. 13|
urbes. 32. 11| 39. 14| 61. 13| 80. 16| 89. 7| 106. 7| 109. 4| 115. 7| 128. 13| 148. 13| 173. 17|
urbi. 11. 3| 137. 9| 144. 13| 146. 13|
urbibus. 81. 17| 91. 14| 100. 13|
urbis. 3. 10| 4. 10| 5. 3. 6| 10. 17| 11. 5| 13. 3| 19. 4| 23. 4| 26. 2. 4| 27. 11| 30. 10| 33. 7| 49. 8| 59. 61| 60. 19| 61. 11| 63. 4. 61| 77. 3. 4. 8| 78. 3. 13| 80. 10| 94. 14| 127. 13| 130. 2| 138. 7|

Digitized by Google

155. 13| 171. 11|
urbium. 15. 6| 27. 2| 33. 2. 10| 61. 13| 79. 6| 80. 15| 82. 7| 85. 17| 89. 14| 109. 5| 129. 10| 143. 10| 155. 7| 161. 15| 179. 3|
urbe. 77. 4| 79. 2. 5|
urebat. 55. 11|
ureretur. 118. 7|
urgebat. 50. 4|
urgentibus. 177. 3|
urgeret. 19. 3| 86. 15| 102. 8|
uſi. 27. 13| 108. 8|
Vſipetes. 183. 16|
uſitatum. 170. 9|
uſos. 173. 9|
uſquam. 161. 3|
uſque. 20. 9| 33. 5| 47. 1| 97. 11| 99. 1| 136. 12|
uſquequaque. 28. 13|
uſu. 50. 3| 95. 20|
uſum. 77. 14| 86. 2| 108. 11| 119. 3| 175. 15|
uſus. 68. 10| 79. 11| 132. 8| 179. 6| 182. 6|
ut. 1. 3. 5| 2. 11. 7. 10| 6. 4. 6. 9| 7. 7. 8| 8. 8| 9. 2| 10. 5. 18| 11. 5| 13. 6| 14. 2. 9| 15. 1. 2| 16. 7. 8. 9| 17. 1. 4. 6. 15. 16| 18. 9| 19. 5| 20. 1| 21. 2. 6. 8| 23. 2. 7| 24. 2. 4| 26. 6. 10| 27. 1. 16| 28. 8. 19| 29. 9. 12. 18| 31. 5. 12| 33. 11. 17. 18| 35. 2| 36. 5| 37. 8| 38. 6. 13| 40. 2| 42. 9. 11| 43. 3| 44. 5. 11| 45. 1. 12| 47. 5. 9. 16| 48. 3. 7| 49. 13. 19| 50. 5. 20| 52. 4| 53. 8| 54. 2| 55. 2. 9| 56. 6| 58. 11| 59. 11. 25| 60. 12. 15. 16| 61. 10. 13| 62. 19| 63. 3. 12| 64. 16| 66. 13| 67. 7| 68. 4. 14| 70. 5| 72. 2| 73. 6. 11. 16| 74. 6| 75. 4. 10| 76. 5| 77. 4. 9. 10| 78. 7. 8. 12| 79. 1. 5| 80. 12. 16| 81. 5| 84. 9| 85. 11| 86. 5. 8. 13| 87. 8. 11. 13| 88. 10. 11. 14| 90. 6| 91. 6| 92. 15| 94. 4. 6| 95. 7| 96. 6. 7. 8. 12| 101. 6. 14. 17| 102. 9. 14| 106. 11| 108. 5. 19| 109. 5. 6| 110. 13| 111. 1| 113. 2. 8| 118. 5. 10. 16| 119. 3. 9| 120. 1. 7| 121. 8| 122. 11| 124. 8. 11. 12| 125. 10. 13| 126. 9. 13| 127. 2. 5| 128. 5. 7| 130. 10| 131. 1| 136. 1. 7| 139. 10| 140. 15| 141. 4. 8| 143. 15| 146. 11| 148. 2. 8| 149. 12| 151. 7| 154. 8. 14| 155. 9| 156. 8. 11| 157. 5. 6. 8| 158. 12. 20| 159. 3. 12| 160. 2. 12| 162. 1| 167. 5| 171. 10. 11| 172. 7. 8. 13| 175. 5| 177. 6| 178. 8. 10. 11| 180. 4| 181. 15| 182. 5. 11| 183. 10| 184. 2. 10| 185. 3. 4. 18| 186. 8. 11| 187. 19| 188. 1. 9. 10| 190. 6|
utcumque. 129. 11| 136. 4| 157. 3|
utebatur. 62. 16| 200. 15|
uter. 4. 11| 59. 3|
uterentur. 173. 12|
uteretur. 99. 6|
uterque. 47. 10|
uti. 59. 10. 13|
Uticam. 160. 10|
utilitas. 16. 7|
utinam. 183. 11| 188. 4|
utque. 2. 10| 155. 10|
utraque. 58. 14| 107. 1| 179. 15|
utraque. 102. 20|
utramque. 162. 9|
utre. 102. 6|
utrimque. 69. 18| 162. 15| 172. 12| 176. 2|
utrique. 9. 8| 52. 13| 72. 6| 75. 10| 112. 15|
utriſque. 32. 2| 181. 13|
utriuſque. 10. 8| 55. 10| 64. 14. 21| 93. 12| 177. 12|
utro. 31. 12|
utroque. 166. 3|
utroſque. 162. 7|
utrum. 26. 9| 56. 15| 89. 6|
utrumque. 150. 3. 10|
Vulcano. 54. 8|
vulgo. 59. 11| 75. 2. 14| 187. 13|
vulnera. 38. 11| 100. 9| 144. 11|
vulneratis. 20. 4|
vulnere. 20. 8| 161. 2| 186. 6. 13|
vulneribus. 96. 15| 164. 10|
vulnerit. 156. 6|
vulnerum. 66. 4|
vulnus. 58. 4| 116. 10|
vult. 113. 6|
Vultejo. 154. 4|
vultibus. 38. 12|
vultu. 162. 14|
Volturcji. 147. 5|
Vultures. 5. 1|
Vulturoo. 139. 11|
uxor. 13. 3| 14. 9| 72. 9| 78. 18| 168. 13|
uxore. 28. 4|
uxores. 86. 17| 94. 15|
uxoribus. 96. 10|
uxoris. 157. 10|

X

Xantippum. 50. 7|
Xeraem. 67. 11| 69. 9| 174. 9|

Z

Zacynthon. 70. 11|
Zamam. 92. 13.
Zeugma. 117. 2|

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

005663530

Digitized by Google